

AUTOBUS

Zoidée

dívka z planety Bardžá

(GSMB-1)

© 1990 ing. Václav Semerád

Vydalo nakladatelství AUTOBUS
jako svou 1. publikaci knižní řady
© ing. Václav Semerád 1999
Illustrations © Kazi a Semi 1999
ISBN 80-238-4709-0

Zoïdlée

dívka z planety
Bardžá

ING. VÁCLAV SEMERÁD

Bílá planeta

Věnováno památce všech, kdo
se příchodu Bardžanů nedožili

Opřel jsem se hlavou do opěrek a očekával náraz. Nečekal jsem dlouho. Jakmile na displeji naskočila nula, letoun sebou trhl a za tlumeného rachotu planetárních motorů se rozjel vpřed. Řízení měl program KATAPULT, pro první chvíli jsem neměl nic na práci, jen sledovat obrazovky. Na zadních se pomalu zmenšovala otevřená vrata hangáru čtyřky. Jejich masivní ocelové segmenty se zvolna zavíraly a ostré barvy uspořádané do žlutočerné šachovnice ozařoval oheň motorů mého letadla.

Letoun se samočinně otočil bokem k veliké šedivé siluetě kosmické lodi. Hlavní atomové motory se zapnuly na nevelký tah, jen aby letoun udržovaly na úrovni vrat hangárů. Kdyby na některém letounu motory selhaly, musela by hvězdná loď naopak hlavní pohon vypnout, aby se letoun nedostal do kužele atomových plamenů, ale atomové motory u mě zabraly bez problémů a mohl jsem si v první chvíli oddechnout.

»Majk Dušanovi, reaktor mi spadl na nulu, budu se muset vrátit,« ozvalo se náhle v rádiu rozmrzelé hlášení.

A je to tady, pomyslel jsem si. To nám to pěkně začíná..!

»Dušan Majkovi, jaká je příčina?«

»Majk Dušanovi, příčinu nevidím, všechno jako by bylo v normálu, ale reaktor nereaguje. Sorry, vracím se na planetární, aspoň ty že jdou...«

A ještě že to je tak blízko lodi, pomyslel jsem si. Teď to zvládne Majk sám, ale kdyby se taková nehoda stala u planety, bylo by to podstatně horší.

»Dušan volá Praděše, vezměte Majka na palubu a zvedněte konečně morálku technikům, pořád říkám, že nás jejich flákání může přijít po čertech draho! Majku, vrať se a šetři planetárním, už nic nedoženeš. Nedá se svítit, poletíme bez tebe,« rozhodl velitel průzkumné letky Dušan.

Tady máme ty jejich mejdany, pomyslel jsem si, ale nebylo to ode mě škodolibé. Souběžně jsem si uvědomoval, že i já sedím v mašině připravované stejnými techniky, co se podepsali na Majkově stroji. Bez reaktoru samo sebou nemá smysl letět. Teoreticky by se dalo doletět i jenom na planetární palivo, ale tím jsme museli šetřit. Raději jsem přelétl očima nejprve obrazovky, pak i všech dvě stě padesát osm přímo ukazujících měřičů, ale nikde jsem neviděl nic varovného. Reaktor byl na volnoběhu, zdálo se, že nemá oscilace, zatím byl tedy v pořádku. Pochopitelně to ještě nic neznamenal, vždyť jsem teprve před třemi minutami opustil hangár a kromě nepatrného tahu vyrovnávajícího akceleraci lodi si motory neškrty.

Obrovský šedivý válec hvězdné lodi Perseus, největšího a nejdokonalejšího kosmického výtvaru Země, visel zdánlivě nepohnutě nad mléčně bílou planetou. Pětice stříbřitých okřídlených raketoplánů se po předlouhé době mezihvězdného letu připravovala na další průzkum. Ale cítil jsem jasně, že něco není v pořádku. V mém hangáru selhaly katapulty, musel jsem vylétnout na planetární motory, což i při minimálním tahu pořádně hangár opálilo. A teď – Majkovi vysadil reaktor. Na dohled od lodi to bylo k smíchu, milión kilometrů od Persea by to představovalo problém. Vlastně bylo cosi nezdravého už v tom, že nám pro průzkum připravili jen pět mašin. Ostatní *nešly nahonem opravit*. Aby se po osmi letech poměrně klidné, nudné cesty vesmírem ukázalo, že výsadeková letadla nejsou schopná provozu? To tu také ještě nebylo. Co všichni celou tu dobu dělali? Když se

jich někdo zeptal, tvrdili drze, že **udržovali v chodu hvězdolet**. Ale na velké lodi nebylo tolik poruch, aby si nenašli chvíli na údržbu výsadkových raketoplánů. Všichni přitom dobře věděli, v jakém stavu byly po Ridigio. Když k tomu připočtu, že technici za letu neopravovali ani vnější pancíř lodi a museli jsme to za ně dělat my, výsadkoví piloti, tak toho opravdu moc nestihli.

Po Ridigio jsme s nimi dohodli, že za ně budeme opravovat vnější povrchové betony, aby měli více času na naše rachotiny. Pravda, Ridigio jim dala zabrat, letadla vypadala jako auta po autorodeu, ale ani oprava povrchu Persea nebyla maličkost.

Během letu na hlavní pancíř hvězdoletu neustále dopadaly mikrometeority a při letu těsně podsvětelnou rychlostí každý sebenepatrnější prášek získával průraznost kulky, drobné kamínky působily při dopadu dojmem granátu a každý zanechal v betonech citelnou prohlubeň. Výlet na povrch se za těchto podmínek rovnal sebevraždě, žádný skafandr by kosmickou erozi nevydržel. Větším kusům skal jsme se snažili vyhýbat, ale malé mikrometeority jsme zjišťovali obtížněji a vyhnout se všem někdy prostě nešlo. Nebezpečná byla zejména fáze před zahájením brždění, kdy se loď otáčela proti dosavadnímu směru letu. Muselo se to udělat co nejrychleji a během celého manévru se posádka přemísťovala do odvrácených úseků lodi. Jedině během brždění jsme si mohli trochu oddechnout - atomové motory prostor před lodí dokonale zametly. Většina kamer mířila za letu bočně, mimo obrys čelního pancíře, přesahovala zrcadla a výsuvné radarové antény. I ty jsme za letu opravovali; každý týden aspoň jednu - naštěstí se daly vtáhnout do lodi.



Ačkoliv byl během brždění štít vzadu, jámy na povrchu lodi jsme mohli opravovat, až když rychlost klesla na zlomek rychlosti světla. Ani to nebylo bez nebezpečí. Uklouznout znamenalo spadnout do atomového ohně motorů před lodí, proto jsme ven chodili pouze ve skupinkách a jeden nepracoval, jenom sledoval ostatní, neustále připravený dát rádiem pokyn k vypnutí hlavních motorů. To by ale znamenalo beztlákový stav a později zvýšení přetížení, aby se srovnala odchylka v harmonogramu letu, tedy nic příjemného pro všechny. Nestalo se to naštěstí nikdy.

Záplatování lodi připomínalo spravování asfaltových silnic, bohužel bez strojů, o které jsme dávno přišli. Každý kráter vyžadoval stereotypní postup: ověřit, jak hluboko

sahá, odstranit ze stěn rozrušenou hmotu, donést pár dávkovačů rychle tuhnoucí hmoty, zamáčknot a udusat těžkými botami skafandru. Vylámané kusy pancíře zvětralého kosmickou erozí jsme nosili zpět do lodi k přetavení. Hmotou jsme zbůhdarma neplýtvali. Některé jámy byly až dva metry široké a stejně tolik hluboké, takže jsme po jejich zaházení padali únavou. Ostatní nám říkali **banda asfaltérů** a dělali na náš účet zpočátku dobro- myslné, ke konci už značně škodolibé vtipy, ale dělali jsme to nakonec rádi, byla to aspoň nějaká změna únavně dlouhého letu.

Jenže teď se ukázalo, že výsadková letadla v pořádku nejsou, což nám připadalo jako podraz. Praděš si to s techniky nechtěl rozházet a snažil se jim vyhovět, namísto aby je pořádně seřel. Na jeho místě bych ty lenochy proháněl od rána do večera jako šťvanou zvěř! Pouhých pět letadel je přece na průzkum neznámé planety málo - a jak se zdá, budeme dokonce jen čtyři. Jeden z nás by měl zůstat na nízké oběžné dráze, takže dolů půjdeme ve třech - je to minimum, ještě by to šlo, ale nebyl to žádný důvod k nadšení.

Blažilo mě jen to, že jsem měl být zase v prvním sledu a to bylo dobré. Nejzajímavější bylo na každé planetě právě to první přistání. Když jsme pak věděli, že to tam stojí za houbes, byl další průzkum otrava, ale zpočátku to bylo napínavé vždycky. Zatím jsem se zúčastnil všeho - možná proto, že se na mě mohl Dušan dole spolehnout.

Majkův raketoplán teď pomalu, nemotorně manévroval zpátky do otevřených segmentů vrat hangáru. Jedenatřicet tun těžký kolos se pohyboval zvolna. Jasně jsem viděl krátké zášlehy bočních trysek, Majk šetřil disciplinovaně planetárním, ačkoliv sám dnes dolů nepůjde.

»Praděš Dušanovi - chcete letět bez Majka? Není to riskantní?« staral se velitel expedice.

»Riskantní je už jenom posadit se do letadla, které není řádně připravené - a to nebude ani jedno,« zavrčel Dušan. »Já jsem ti to říkal nejmiň desetkrát, ale tobě to bylo jedno. Tady to máš - pět minut po startu a jedna mašina už je neschopná letu - já jsem to skoro čekal!«

»Kecá jako vždycky...« ozval se v éteru hlas našeho šéftechnika Dana. »Když jsme ty mašiny testovali, byly absolutně v pořádku.«

»Neplet' se nám do komunikace, Dane!« zpražil šéftechnika (ó konečně!) Praděš. »O tom si brzy pohovoříme! Dušane, nebylo by lepší, abyste se vrátili všichni? Když teď technici ještě jednou otestují mašiny...«

»...zase na nic nepřijdou, jak je jejich blahobytným zvykem,« povzdychl si Dušan. »Měli na to celé měsíce. Chceš počkat další měsíc, než se jim uráčí dát do pořádku, co zaspali? My si je otestujeme sami rovnou za letu. Bude to skoro totéž, přitom přijdeme na všechno. S vadnou mašinou až dolů nepůjdeme, nejsme sebevrazi. Dokud jsme v prostoru, můžeme si vzájemně vypomoci. Nebylo by to poprvé!«

»Stejně jste ža-ba-ři!« zamumlal Dan - sice polohlasem, ale naprosto zřetelně. Už mě s tím svým slad'ounkým výsměchem vážně šťval. Zlehčovat druhé, to mu vždycky šlo. Že on sám během poslední fáze letu nic kloudného neudělal? To mu nesměl nikdo ani nadhodit.

»Dane! Kolikrát ti mám říkat, aby ses nám nepletl do komunikace? Nejsem proti, aby si poslouchal každý kdo nemá co dělat, ale míchat se nám do hovorů s letouny nemůžeš a ty to dobře víš. A kromě toho - máte snad práci, ne? Před chvilkou se vám rozsypala mašina, koukejte okamžitě připravit náhradní stroj!« okřikl ho Praděš.

»Snad postačí, když trochu pošolicháme ten Majkův krám, ne?« namítl Dan.

»Nedělej ze mě troubu, Dane!« vybuchl Praděš. »Myslíš, že přikývnu a za půl hodiny mi přijdete oznámit, že to nejde? Reaktor už pracoval, bude jaksepatří radioaktivní a musí půl roku odpočívat, než se podíváte dovnitř. Pokud vím, protiradiační automaty už

nemáme, nebo ano? Tak nekoukejte kde co lítá a fofrem vybalujte další mašinu, snad tam ještě nějaké jsou! Za chvíli se osobně přesvědčím, zda se neflákáte. Začínám opravdu věřit Dušanovi, že jste práci na strojích jeho letky odbyli - a pilotům jde o krk i když je všechno v pořádku.«

»No jo, dyť už jdeme,« bručel Dan neochotně - ale nešel, jak se brzy poté ukázalo.

Když jsme si na Dana stěžovali, že se nejen fláká, ale vede k vlašnému přístupu i ostatní, přijal nás Praděš ve své rezidenci, jak jsme říkali jeho oddělené sekci, aby nám tam vysvětloval, že Dan vytrpěl na Ridigio těžký psychický šok a může vybočovat z normálu. Musíme ho chápat, ztratil přitom svého nejlepšího kamaráda Mikyho, sám byl ozářený a málem přišel o život, to se na člověku projeví... Byla to pravda, ale já jsem tam dostal dvakrát větší dávku záření a přišel jsem o jediného krajana, Evžena Poláčka. Evžen byl v lodi jako můj starší bratr a navíc byl jediný, s kým jsem si mohl občas poklábosit česky. A přece jsem se nechtěl vrátit už od první hvězdy, a zvláště ne s fiaskem, jaké nás tam potkalo. Souhlasil jsem s Dušanem, že nezdar první mezihvězdné výpravy by pozemskou kosmonautiku spolehlivě potopil, možná na několik staletí. Naservírovali jsme to tak Danovi, ale vyhodil nás, že snad má právo na svůj názor. Právo měl, jistě, ale proč se ksakru na tuhle výpravu hlásil? Místo něho mohl letět někdo jiný, zájemců bylo dost! Zpočátku byli rejpalové jako Dan v menšině, ale po Ridigio se k nim pomaloučku přidávali další, až nás potom málem přehlasovali. Pochopitelně - flákači mají vždycky dost času, aby se spojili. Z nás pilotů, kterým šlo o krk nejvíce, se k nim nepřidal žádný.

»A my si trochu procvičíme kostru, mládenci,« pokračoval už zase klidným hlasem Dušan. »Dáme si tradiční program pro všeobecné testování motorů, mohl by stačit a není dlouhý, moc nás nezdrží.«

Nesouhlasil bych s ním tak docela, mně se všeobecné testy zdály dlouhé až příliš... ale na druhou stranu bude lépe, když na nějaký podraz přijdeme hned a ne někde daleko od hvězdoletu. Raději jsem mlčky vyvolal program a pečlivě zkontroloval, zda jsem pevně připoután. Testy jsou naprogramovány tak, aby posádka neutrpěla úhonu, ale také aby vyzkoušely, co se dá, včetně divokých obrátů, maximální akcelerace i brždění. Dá se to snést, ale je to pořádná valcha pro tělo. K tomu je třeba pořád hlídat alespoň pár nejdůležitějších přístrojů na panelech a navíc čekat, kdy se projeví nějaká chyba. Není to nad lidské síly, ale vylezte si po půlhodinovém plavání z bazénu a dokud jste slabí, dejte si pořádný výšlap - nejméně na Sněžku!

Dobře jsem věděl, že ostatní piloti dělají totéž. Dušan Bukotič, náš černovlasý kudrnatý krasavec od Beogradu, velitel letky, nejzkušenější pilot výpravy a po většinu cesty obletovaný nejméně pěti děvčaty najednou. Menší hezký blondáček Robert Gernala z Bernu, nejmladší z nás pilotů, což ale neznamenal, že už by nebyl pořádně ostřílený. Vysoký modrooký Švéd Jalsson Nikyitaanen - navzdory svému finskému jménu rodem z Goteborgu - zamlklý jako vždy. Jalsson byl navenek morous, ale pro kamaráda by udělal všechno. Pak Majk Morris z Texasu, robustní Američan, teď zřejmě pořádně našťavaný, neboť vadný reaktor znamená konec letu a nucené zahálení. Čert aby vzal předpisy, podle nichž se piloti nesmějí vrtat ve svých mašinách! Majk by si dovedl mašinu spravit sám lépe než Danova parta. A nakonec já, Vojtěch Karas, nevýrazný kosmonaut z Českomoravské vysočiny. Původně jsme byli v posádce Češi dva, tedy mnohem více, než kolik by na nás připadalo, kdyby měla být posádka vybíraná podle národnostního klíče - naštěstí tento pitomý návrh včas stáhli a vybíralo se podle nadšení a schopností.

Kamarádi o mně občas tvrdili, že si vím rady v jakékoliv šlamastice - pravda, zatím mi to vždycky nějak vyšlo. Dokonce i při havárii Evžena na Ridigio. Našel jsem ho, přinesl na zádech ke svému letadlu, podařilo se mi z rozhoupané půdy na poslední chvíli odstar-

tovat sotva dvacet sekund předtím, než tam dorazila řeka rozžhavené radioaktivní lávy. Pro Evženu bylo bohužel pozdě, ale to jsem v té chvíli nemohl vědět.

Takhle si tedy vybral Dušan první partu pro tuto planetu. My výsadkoví piloti jsme byli bez přehánění elita výpravy. Jinak to ani nešlo, kdybychom ani my nedrželi pospolu, neobstáli bychom v pekle některých planet, kam jsme se během cesty ke hvězdám spouštěli. Mrzelo mě ale, že jsme se poslední dobou nemohli spolehnout na naše techniky. Naposledy to bylo u Ridigio, zákeřné planety, nacházející se u předchozí hvězdy Síria.

Pravda, kdo věří na stoprocentní spolehlivost strojů, asi brzy narazí. S nějakým rizikem se prostě musí počítat. Jenže - ještě u Ridigio se všichni předháněli, kdo lépe připraví stroje, každou sebemenší chybičku mašiny brali téměř jako osobní pohanu - a dnes? Hanba mluvit. Reaktor se z ničeho nic zastaví, ačkoliv přístroje ukazují, že je všechno v pořádku - a šéf techniků dělá, jako by se ho to netýkalo, jako kdybychom to hlásili naschvál, aby měl nepříjemnosti. Kam se podělo to úžasné nadšení, s nímž jsme odlétali ze Země? To krásné kamarádství, které dřív vládlo po hvězdoletu od velitelství přes piloty, kuchaře, děvčata ze spojsálu až po správce skladišť?

Naš dvojitě promovaný psycholog Jeremy se to snažil vysvětlovat normální ponorovou nemocí, ale já bych to tak neodbýval. Možná měl pravdu, byli jsme příliš dlouho zavření na malém prostoru, ale to jsme věděli od začátku! Tolik let to bylo v pohodě - a teď?

A výchozí podmínky této výpravy byly přece tak skvělé!

Původně měl Perseus obletět několik nejbližších hvězd; žádná nebyla od Slunce vzdálená více než dvanáct světelných let. Trasa byla vybrána tak, aby Slunce oblétna obloukem a nikde se od něho příliš nevzdalovala; aby se letoun mohl od kterékoliv hvězdy vrátit co nejkratší cestou domů. Měli jsme ovšem doletět, kam až to půjde. Naším prvním cílem byla dvojhvězda Sírius ze souhvězdí Velkého Psa, jen osm a půl světelného roku od Slunce. Hlavní hvězda je dvakrát větší a mnohem žhavější než Slunce, ale hvězdáře spíše zajímal její průvodce, bílý trpaslík. Našli jsme tam dokonce čtyři planety, ale všechny mrtvé, bez nejmenší stopy života. Zjistili jsme přitom, že planety dvojhvězd nebudou medové. Nejhorší je, když jejich oběžná dráha protíná - jako u Síria - spojnici obou hvězd. Mezi blízkými hvězdami teče stálý proud částic, vyvolávající na planetě přídavné horko a sekundární radioaktivitu. Povrch planet pak ze všeho nejvíc připomíná starodávné představy o pekle. Nemluvě o slapových vlnách, vyvolávajících nepříjemné zemětřesení.

Opustili jsme je a letěli dalších osm světelných let k Epsilonu Eridana, chladnější a menší hvězdě než Slunce. Druhý let směřoval šikmo ke směru první části cesty. Urazili jsme opět osm světelných let, ale od Slunce jsme se vzdálili jen něco přes deset let. Podle maximálního plánu mělo následovat šest let k Tau Velryby, potom nejdelší trasa jedenáct let k Epsilonu Indí a na závěr devět let k trojhvězdě Alfa-A,B a Proximy Kentaura, poslední zastávce na cestě k Zemi. Od Kentaura je to domů jen něco přes čtyři světelné roky. Nejdelší trasa by obnášela čtyřicet sedm světelných let, což by trvalo zhruba stejně tolik roků. Relativistické zkrácení času nám v průměru vyrovnalo pouze pomalé fáze rozjezdů a brždění a pobyt na planetách. Původně jsme měli letět obráceně, od Proximy Kentaura, ale astronomové nakonec doporučili Sírius, kde podle jejich výpočtů měly být planety. U tří hvězd Kentaura se neměly vyskytovat žádné, což by nás mohlo odradit od pokračování. (Mnohem později se ukázalo, že to nebyla pravda, ale planety u Kentaura byly i tak příliš malé a nezajímavé - asi jako Mars).

Po pravdě řečeno nikdo nečekal, že proletíme tuto trasu celou. Počítalo se s tím, že se od Tau Ceti vrátíme - i to by znamenalo tři hvězdné soustavy, třicet čtyři světelných let cesty a další velký hvězdný skok pro lidstvo, jak už se v kosmonautice tradičně říká. Druhá výprava měla zbytek trasy proletět v opačném směru od Proximy Kentaura a skončit tam,

kde bychom my přestali. Počítalo se, že jí ponecháme Kentaura a Epsilon Indí, odkud by mohla navštívit nejméně jednu další hvězdu. Třetí výprava se měla vrhnout dál než první dvě. Plány byly propočítány do dvaceti světelných let od Slunce, což bylo asi pro lodí typu Perseus maximum. Čím delší výprava, tím méně hvězd mohla navštívit. My jsme měli největší výběr a tvrdilo se, že to bude pro první hvězdnou výpravu Země výhoda. Možná byla, ale ne moc velká.

Dušan přišel brzy po startu na geniální nápad, jak proti ponorkové nemoci bojovat. Z nás výsadkových pilotů udělal partu, zabývající se sebevzděláváním. Palubní knihovna Persea byla plná údajů, měli jsme k dispozici veškeré vědomosti lidstva, mnohé už přehledně uspořádané do učebnic. Trávili jsme pak celé týdny ve společenských místnostech. Mohli bychom se vzdělávat i soukromě ve svých kajutách, ale pohromadě nám to šlo lépe. Kromě přízviska asfaltěři jsme získali titul *banda profesorů*, ale ostatní měli místo pošklebování následovat našeho příkladu. My jsme si přece nešli na nervy ani teď, kdy hádky a rvačky byly na lodi na denním pořádku a běžným lékařským zákrokem teď bylo ošetřování krevních podlitin a natržených obočí.

Podle mě za to může prokletá planeta Ridigio. Tam začaly všechny problémy, od ní to bylo čím dál tím horší. Cožpak je normální, aby si dospělí lidé dělali stále schválnosti?

Uslyšel jsem synchronizační písknutí a pevně se vzepřel hlavou. Všeobecné testy motorů začínají vždy drtivým lisem hlavních kosmických motorů, což sice pořádně ohřeje reaktor, ale také znemožní jakoukoliv akci posádce. Do křesla vás vtlačí pár tun vlastní váhy, máte sílu dívat se jen přímo vpřed - a to jen chvilku, než se začne před očima dělat černo. V té chvíli program hlavní motory vypne, ale o mnoho nepřijdete, následují kopance zleva zprava od všech trysek, co jich mašina má... no a jako bych to přivolal! Pískot s červení displeje - porucha!

»Vojtěch Dušanovi,« ohlásil jsem s nechutí, když jsem vyhodnotil situaci. »Mám mírně nestabilní atomšestku. Blokuji ji a jedu dál.«

»Dušan Praděšovi!« slyšel jsem našťavanou reakci velitele. »Už dvě vadné mašiny po deseti minutách provozu, říká ti to něco?«

Vypadalo to, jako kdyby Dušan každé slovo vyrážel ve vzteku, ale dobře jsem věděl, že zlostný nádech dávají Dušanovým slovům pracující motory jeho letounu. Dušan se nedal jen tak vyvést z rovnováhy.

»Ba ne, už tři mašiny,« přisadil si i Jalsson. »To samé co Vojta, jenomže osmičku. Taky to blokuji a jedu dál.«

Odblokoval jsem program, aby pokračoval v testech. Ani šestka, ani osmička nemusí být nezbytné na letounu, který má trysek plno. I bez těch dvou může letět i manévrovat, snad by to mohlo být trochu obtížnější. Nebude-li to horší, pořád bychom letět mohli, dole na planetě beztak atomové nepotřebujeme. Praděš mlčel, ale tentokrát jsem byl přesvědčen, že to pánům technikům neprojde tak lehce jako dosud.

Také Dušan mlčel - a to bylo dobře. Kdyby se rozhodl vrátit, už bychom otáčeli. Takhle byla naděje, že přece jen poletíme.

Konečně se motory vypnuly a na obrazovce jsem si mohl prohlédnout výsledek. Testy na jedničku nedopadly, ale... já vím, snížený tah, to mi už došlo. Podle předpisů jsme se teď měli vracet všichni. Já a Jalsson pro poruchu, Dušan a Robert proto, že by zůstali sami - tedy odložit průzkum planety o tři dny až týden - a dovedu si živě představit, jak by to všechny znechutilo. A určitě by nebručeli na techniky, kteří to zavinili, ale spíš na nás piloty. Ještě že jsme se už dávno naučili riskovat víc než stálo v předpisech, vymyšlených na staré dobré Zemi.

»Dušan Vojtovi,« vytrhl mě z úvah hlas v rádiu. »Chceš letět dál?«

»Mám vadnou jenom šestku - bez té to půjde,« ujistil jsem Dušana rychle, aby si to přece jen nerozmyslel.

»Jalsson Dušanovi, jenže já se vracím,« ozval se mrzutý hlas. »O tu nešťastnou osmičku nejde, ale nemůžu dostat z reaktoru víc než čtvrtinu výkonu a pořád to klesá. Navíc mám únik radioaktivity, vypadá to na prasklé chlazení. Radši zacouvu, než se mašina rozsype. Je mi to líto, ale nejde to.«

»Dušan Praděšovi!« vybuchl velitel. »Vrací se druhá mašina a zase je to reaktorem! Mám ještě něco dodávat?«

Praděš opět mlčel.

»Dušan Vojtěchovi,« ozval se už zase klidným hlasem velitel. »Vrátíme se všichni, nebo to přece jen riskneme?«

»Já jsem pro pokračování,« vyhrkl jsem. »Pořád jsme aspoň tři! I tři si vystačíme.«

»Kdyby nás bylo méně, už by to ani nešlo,« odvětil suše Dušan. »Co ty na to, Roberte?«

»Já jsem s Vojtou pro let,« přidal se Robert.

»Dobrá, pojedeme. Myslím, že snad máme všechnu smůlu za sebou, teď už musí jít všechno jako po másle. Nafixujte se na mě, poletíme dolů ve formaci,« rozhodl Dušan.

»Hodně štěstí, mládenci!« popřál nám Praděš.

»To tedy budeme opravdu potřebovat, Praděši!« opáčil Dušan kysele. »Jenom bys neměl skončit u přání všeho nejlepšího a nechat nás přitom létat na vracích, jaké nám páni technici předávají. Na každém průzkumu jde do tuhého i když je tady na lodi všechno v pořádku!«

K ostatním jsem se připojil jako poslední, ale nebyla to má vina. Během chvíle, kdy jsem analyzoval poruchu, stačil letoun nekontrolovaně odletět stranou, zatímco Dušan s Robertem letěli během testů vlastně na dosah od sebe. Nakonec jsem spustil program FORMACE, aby udržoval polohu vzhledem k veliteli. Teď bych nemusel sáhnout na řízení ani na klávesnici - palubní počítač bezpečně zopakuje všechny pohyby velitelova stroje. Dušan měl jistě předem připravený program sestupu k planetě. Tam jsme měli poslední zastávku - dolů jsme měli letět každý individuálně. Teprve tam se ukáže, co kdo umí!

Nemusel jsem se ani ptát, jakou variantu sestupu Dušan zvolil. Samozřejmě tu časově nejkratší, i když energeticky nejnáročnější. Atomovým palivem jsme šetřit nemuseli, toho bylo naštěstí nadbytek. Motory si aspoň pořádně zapracují, kdyby v nich byla ještě nějaká skrytá vada, ať se projeví raději tady, lépe dříve než později. Dole na planetě to bude o pěkných pár procent horší. Sestup k planetě byl vlastně pokračováním testů, i když se netestovaly všechny motory, jen atomové. Takže jedeme - na první přistávání jsem se vždycky těšil.

»Dušan Praděšovi,« hlásil velitel, jak mu prikazovala povinnost. »Zahájili jsme sestup k planetě. Program končí za dvě hodiny na oběžné dráze osmdesát kilometrů od povrchu. Do té doby máme odpočinek.«

»Ještě nezačali a už odpočívají - ža-ba-ři!« ozval se opět v éteru zpěvavý hlas šéftechnika Dana, podbarvený pohrdavým výsměchem.

»Ty jsi taky nezačal?« zahulákal Praděš našťavaně. Až jsem se lekl, takhle jsem ho ještě nikdy v životě neslyšel. Praděš byl Ind, mírný obdivovatel Gándhího - což podle mě nebyla správná vlastnost pro velitele mezihvězdné expedice. Ale tentokrát bych ho opravdu rád viděl - Dan asi překročil míru i jeho nebetyčné trpělivosti.

»Co děláš u rádia, když se ti dva letouny z pěti vrací pro poruchu reaktorů? Už toho mám právě po krk! Teď ani nechci, abys něco začínal, právě jsi totiž skončil! Za půl hodiny budeš hlásit předání funkce Michaelu Jougainovi, ten bude jako šéftechnik lepší. Michael zajistí po převzetí funkce důkladnou prohlídku všech strojů, vracejících se na loď.

Na každý letoun přijdou podle předpisů technici zodpovědní za stroj a navíc po jednom dalším. Dostanu na stůl perfektní reklamační protokol, jasné? A aby se ostatní nenudili, vybalí pět dalších mašin. Až se vrátí Dušanova letka, vyměníme všechny stroje. A nepřejte si mě uvidět někoho flákat!«

Pane - to to vzalo obrat! Že by technikům skončila lehárna? Michael byl až do Ridigio partákem jedné skupiny, pak ho Dan z této funkce odvolal, když si jeho parta začala stěžovat. Michael byl morous a metr, nikdy moc oblíbený nebyl, ale jeho parta byla až do Ridigio nejlepší ze všech a bylo na ni spolehnutí. Vráti mezi techniky pořádek, kázeň a zodpovědnost? Byl asi jediný, kdo by to dokázal. Jenom aby zatím nebylo pozdě - například pro někoho z nás tří.

Přistáli jsme v naprostém pořádku. Husté mraky se dole rozplynuly a mohli jsme si vybrat, kam dosedneme. Po pravdě řečeno, terén rozhodně nebyl nejrovnější, ale nakonec všechny tři stroje stály ve velkých prohlubních, jen jejich špice trochu vyčnívaly nad terén.

»Dušan Praděšovi! Jsme dole!« podával velitel hlášení na hvězdolet.

Odpověď - nepřišla.

»Dušan Praděšovi! Odpovězte!« znervózněl trochu Dušan. »Sakra, že by mi právě teď vysadilo rádio? U čertovy babičky, to už bych se opravdu smíchy neudržel!«

»Vojtěch Dušanovi,« ohlásil jsem rychle, »já tě slyším jasně, rádiem to nebude.«

»Robert Dušanovi,« vmísil se Robík. »Možná vím, proč se spojení přerušilo.«

»Povídej!« vybídl ho Dušan. »Ale honem, nemám náladu!«

»Podívejte se, čím jsme prolétávali dvacet kilometrů od povrchu! Ta zrzavá oblaka obsahují železo! Kromě stop asi dvaceti prvků jsou v tom převážně oxidy křemíku, železa a niklu. Je to zkratka Faradayova klec.«

»Jo, už to taky vidím,« broukl Dušan. »Nějak jsem opomněl sledovat všechno. Sakra, jak se to v té výšce může udržet?«

»Na to se mě neptej. Předhodíme to jako zajímavost fyzikům, určitě to přijatelně vysvětlí,« mávl rukou Robert.

»Což takhle sopečný prach?« zkusil jsem plácnout první, co mě v té chvíli napadlo.

Někdy je to lepší než trpně čekat, co se stane.

»Dušane, mám nedobry pocit, že jsme si sedli každý do jednoho kráteru a čekáme, až to bouchne. Mezi námi, je to tu vážně samý kráter, být to sopky, bouchají moc často na můj vkus.«

»Blbost, tohle nevypadá na sopky,« namítal Dušan. »Kdekoliv jsem viděl nějakou sopku, byla navrhena do výšky. Tady je jeden dolík vedle druhého, ale do výšky nic. Sopky neberu.«

»Pak by to mohly být ještě impakty od meteorů - ale v tom případě je jich tu na můj vkus také nějak moc,« trval jsem na kráterové hypotéze.

»Myslíš?« zamyslel se Dušan. »To by vypadalo líp, ono se to trochu impaktům podobá, ale bylo by jich nějak moc i na mě. Člověče, tohle přece není holá planeta, nad hlavami máme dobrých šedesát kilometrů pěkně husté atmosféry! Tady dole to má tři čtvrtiny pozemského tlaku, kdyby v tom bylo víc kyslíku a míň jedů, dalo by se to snad i dýchat - a ty přijdeš s meteory! Tady přece většina meteorů spořádaně shoří v horních řídkých vrstvách... Sakra, tam je opravdu železa, niklu a křemíku co hrdlo ráčí... Ale že by toho až dolů prorazilo tolik?«

»Je to málo pravděpodobné,« přidal se nedůvěřivě Robert. »Na Zemi toho dolů dopadne jen mizivé procento i v dobách velkých rojů, a i to se úslužně zabrzdí o atmosféru a dopadne sotva volným pádem - zato tady to vypadá jako po bombardování!«

»Já vím, je to dost nepříjemné, ale zejména - nedá se to vyloučit,« souhlasil jsem.

»Na takové domněnky kašlu,« vybuchl Robert. »Půjdu ven a podívám se na to zblízka, nemáte-li něco proti tomu. Aspoň to bude jasné hned!«

»Kluci!« vmísil se mezi nás Dušan. »Nechte toho! Pořádek nám velí poslat ven nejprve roboty! Nebud'te jako malé děti!«

»Máš sice pravdu, ale taky kliku, že pořád věříme na disciplínu,« zavrčel Robert kysele. »Takže jako obvykle přes roboty... Ach jo!«

»Já bych měl ještě něco,« pokračoval jsem neodbytně.

»Co to bude?« zeptal se Dušan bez nadšení.

»Neměli bychom snad přece jen uvědomit Persea, co jsme tu našli?«

»Jsem proti,« okamžitě opáčil Robert. »Jen ať se chvíli starají! Technici se budou určitě smažit ve vlastní šťávě. Ne že bych jim to přál - ale oni nám také nepřejí nic dobrého!«

»Uvědomit, to se ti snadno řekne, ale jak?« uvažoval nahlas Dušan. »Rádiem to skrz tu Faradayovu klec neprotlačíme, leda vzlétnout a na to by zase byla velká spotřeba planetárního.«

»Nemusíme všichni,« nadhodil jsem. »Stačí jeden. Dvacet kilometrů kolmo vzhůru, dvě minuty vysílat a volným pádem zpátky potrvá sotva půl hodiny. Zkusil bych to. Vy zatím můžete pozorovat okolí, jen byste neměli vycházet z letounů, abych se někomu omylem neposadil na hlavu.«

»Teď to ještě rozhodně nestojí za to, i když se mi to tu osobně také moc nelíbí,« uvažoval Dušan nahlas. »Leda bychom to spojili s další akcí. Mám jiný nápad: poletíš nahoru a odvysíláš co můžeš. Hlavně jim kromě fonie přehraj všechna data, ať mají co dělat. Ale až se budeš vracet, posadíš se o třicet kilometrů severněji, v horách, vidíš je ze svého místa také? Tady na téhle poďobané pláni toho podle mě beztak k průzkumu moc není.«

»Neměli bychom se dělit!« podotkl Robert mírněji.

»Vždyť to nebude tak zlé,« uklidňoval ho Dušan. »Třicet kilometrů nic neznamená, jistě se budeme slyšet dobře a co kdyby to u těch hor bylo zajímavější? Mohli bychom tam potom přeletět za Vojtou.«

»Jdu na to, souhlasíš?« vyhrkl jsem.

»Leť - a šťastnou cestu!« popřál mi Dušan.

Takový krátký skok nestál za to zadávat program pro palubní počítač. Rozhodl jsem se přeletět to na ruční řízení. Tak jednoduchý manévr by asi zvládl i nováček v pilotní škole po pár hodinách na trenažéru. Horší bylo, jak správně uvažoval Dušan, že na to asi padne příliš mnoho planetárního paliva. Příkaz nepoužívat atomové motory na planetách, pokud tu nebyla bezpečně zjištěna velká přírodní radioaktivita, byl jasný a dodržovaný bez diskusí. Nám by také nebylo příjemné, kdyby se nám někdo po matičce Zemi producoval se zapnutými radioaktivními motory. Mrkl jsem na obrazovku palubního počítače, kde byly jako v každé pauze vidět výsledky průběžných testů všech agregátů letounu. Všechno OK, jedeme!

Můj start samozřejmě zvířil mračno prachu, ale radiové signály tím nijak neutrpěly.

»Díky, Vojto!« slyšel jsem Roberta. »Rozfoukal jsi to pořádně, analyzátory mají co dělat, aby to vyhodnotily.«

»Zatím tě slyším dobře,« ujišťoval jsem.

»Řekl bych, že nás budeš slyšet perfektně i v horách,« přemýšlel nahlas Dušan. »Dole v ovzduší žádné železo není.«

Tři kilometry výšky.

»Začínají tu nějaké mraky,« komentoval jsem. »Vodní pára a čpavek. Slyšíte mě?«

»Perfektně,« ujist'oval mě Dušan. Slyšel jsem ho dobře, jako bych stál pár metrů od něho.

»Osm kilometrů. Jsem nad první vrstvou mraků.«

»Vsadím se, že ta klec je až u dvaceti kilometrů,« slyšel jsem Roberta.

»Mám šestnáct kilometrů,« oznamoval jsem po chvíli. »A tady už začíná to železo!«

»Je to tak!« uslyšel jsem ještě Dušana, ale jeho rádio sláblo, ačkoliv automatika pohotově šroubovala zesílení na maximum, až všechno zaniklo v atmosférickém šumu.

»Vojtěch volá Persea!« zkusil jsem navázat spojení s hvězdoletem.

»VOJTĚCH VOLÁ PERSEA!« opakoval za mě robot každou půlminutu do omrzení.

Nic... Výška - dvaadvacet kilometrů.

Třiadvacet.

Pěťadvacet.

Třicet.

»Perseus volá Dušana! Ozvěte se!« uslyšel jsem konečně slabý hlas.

»Vojtěch volá Persea!« opakoval jsem ulehčeně už sám, bez robota.

»Konečně!« poznal jsem hlas Praděše. »Co je, že se nehlásíte?«

»Vrchní vrstvy atmosféry nepropouštějí radiové vlny žádných vlnových délek, takže nás nemůžete slyšet, ale nemusíte se o nás bát,« uklidňoval jsem ho. »Dole to vypadá nejpříjemněji ze všech planet kde jsem kdy byl - tedy kromě Země. Převezměte si teď údaje z dosavadního průzkumu. Letím nahoru jen na skok, abyste se o nás nebáli. Za chvíli začnu padat nazpět, až se ponořím do mraků, rádio zmlkne.«

Můj letoun ještě letěl vzhůru, ale s vypnutými motory se jeho rychlost neustále snižovala.

»To vám tedy gratuluji!« ozval se Praděš.

»Nevím - něco se mi tam přece nelíbilo,« svěřil jsem mu svou domněnku o meteorickém původu tisíců kráterů na povrchu planety.

»Neblázni - víš co by to znamenalo?« okamžitě reagoval někdo, koho jsem po hlase ani nepoznal. Nejspíš jeden z vědců, který naši korespondenci poslouchal jako mnoho jiných. »Tolik impaktů, když jsou tak málo pravděpodobné? To je nesmysl, to musí mít jinou příčinu.«

»Já je viděl,« urazil jsem se.

»Radary neukazují ani smítko, kam až dosáhnou,« ujistil mě značně uštěpačně Majer od radaristů. »Za to ručím krkem. Proč tak fantazíruješ? Měl by sis dát obklad.«

»Říkám jen co jsem viděl. Aniž bychom se domlouvali, každý jsme se posadili do nějakého kráteru. Tam prostě nebylo místočko, aby tam nebyla díra,« opakoval jsem. »Nemám nejmenší důvod fantazírovat, říkám vám holá fakta.«

»Dobře, bereme to v úvahu,« připustil Praděš nepřítomně. »Jak dlouho zůstanete dole? Nemáte v úmyslu utrácet planetární palivo jen kvůli pravidelnému hlášení?«

»Planetárního máme každý na dva starty,« ušklíbl jsem se. »Spíš to vypadá, že o nás teď nějakou dobu neuslyšíte. Máte snad něco proti?«

»Sláva, bude od nich pokoj!« zavrčel kdosi do rádia, ale nerozeznal jsem, kdo to byl. Určitě někdo od techniků.

»Dobře, ale nejspíš se ozvěte, rozumíš?« nedal se Praděš vyrušovat. »Kromě jiného chci za vámi poslat Majka, Jalssona a Igora, jsou tu ze všech nejžhavější.«

»Díky, Praděši,« pokrčil jsem rameny. »To by byla dobrá zpráva, jen jestli se technikům podaří během té doby dát tři mašiny do kupy. Měli na to skoro osm let a viděli jsme, jak uspěli.«

Nedalo mi, abych si nerýpnul. Rychlost letounu mezitím klesla na nulu a váhavě změnila znaménko, letoun opět začal padat. Slabým zážehem motorů jsem nasměroval pád do pohoří, kde bych měl přistát.

Výška dvacet devět kilometrů. Signály z Persea najednou zeslábly a vymizely.

Dvacet osm kilometrů. Kolem letounu vzplálo jasné mihotavé zelené světlo. Viděl jsem na Zemi několikrát polární záři - bylo to něco podobného. Mrkl jsem na obrazovku. Kdyby v tom bylo něco škodlivého, už by to tady bylo v podobě varování. Ale přístroje zatím nic varovného nesignalizovaly.

Dvacet pět kilometrů. Polární záře ustala. Jen husté mraky kolem dokola.

Šestnáct kilometrů.

»Dušan Vojtěchovi! Ozvi se!« uslyšel jsem slabý hlas.

»Vojtěch Dušanovi! Vracím se!« zavolal jsem vesele. »Pískněte mi, ať vás najdu!«

»Není třeba, vidíme tě. Jdeš rovnou do hor, máš to dobré. Mraky jsou pryč, tady je vidět do dálky jako na Zemi. Jen obzor tu není do modra, ale do zrzava,« sděloval mi Robert.

»Mám osm kilometrů, jsem pod mraky,« souhlasil jsem. »Zkusím manévrovat, snad tu najdu nějaké místečko bez dolíků.«

»Šetři planetárním!« napomenul mě přísně i starostlivě Dušan.

»Zkusím to bez motorů, máme přece křídla, ne? Když už je atmosféra tak hustá, proč ji nevyužít?« opáčil jsem.

»Dobře, ale přistávej kolmo, ať si nenatlučeš kokos! To je rozkaz!«

»Rozumím,« potvrdil jsem.

S těmi křídly to slavné nebylo, na plachtění byla křídla raketoplánů poněkud krátká. Ale stačila, abych mohl srovnat pád do téměř vodorovného letu a mohl si vybrat, kam se posadit. V nouzi bychom mohli klouzavým letem i přistát, ale po trpkých zkušenostech bych to raději nezkoušel. Pode mnou byly ostatně hory, ale ne zcela stejnorodé. Z jedné strany byly samý kráter, tady se ještě více podobaly sopkám, ale z opačné strany vypadaly mnohem přívětivěji. Nebudou nám hory vadit v komunikaci? Nebylo to jisté. Okamžik jsem se rozmýšlel, ale pak jsem přistál na opačné straně hor v údolí, které vypadalo jako některé kouty naší rodné Země. Možná to byla klukovina, možná nepřekonatelná touha vidět konečně něco podobnějšího pozemské krajině, ale mé rozhodnutí mělo brzy nedozírné následky.

Bohužel – jen pro mě samotného.

Kolem mého druhého přistání vypadala krajina mnohem přívětivěji, skoro pozemsky, až na nedostatek jakékoliv vegetace. Viditelnost byla dobrá. Dalekohlednou optikou jsem viděl až do dvaceti kilometrů. Neviděl jsem letouny Dušana a Roberta, oba stály za hřebenem hor, ale slyšel jsem oba zřetelně. Robert navrhl vyzkoušet televizní spojení a k mému údivu se to podařilo. Jak je to možné, objevil opět Robert. Vrchní vrstva atmosféry nám znemožnila spojení s Perseem, ale zato sloužila jako kvalitní odrazová plocha, mohli bychom se bezvadně domlouvat málem kolem celé planety. Mohli jsme si předávat i obrazy, takže mi ani Dušan, ani Robert nemuseli moje okolí závidět. Dušan rozhodl, že s Robertem zůstanou, kde jsou. Bylo to tak logické, že jsem si nikdy nemohl vyčítat, že jsem je nepřemluvil, aby se ke mně připojili...

Viditelnost se ale pomalu ale jistě zhoršovala. Mraky klesly níž, na mé straně hor začalo pršet. Automaty letounu pořídily několik desítek analýz čpavkového deště a začaly se zabývat biologickými pokusy. V tomto bodě jsem nemusel čekat dlouho, neboť Dušan s Robertem začali dřív než já a o to dřív měli i výsledky.

»Vypadá to tu opravdu pěkně,« pochvaloval si Robert, »ani bych se nedivil, kdybychom tady konečně objevili život.«

»Testy mi nevyloučily přítomnost jednodušších bakterií,« přidal se Dušan. »Na to pozor, až půjdeme ven! Nechci zjistit obcházení předpisů, mohlo by to špatně dopadnout!«

»Nestrachuj se, Dušane,« ujišťoval Robert. »Dáme si pozor! Nikde na všech dosavadních planetách to nevypadalo tak pěkně, jako tady.«

Nejraději bych ihned vyšel ven z letounu, ale Dušan nám připomínal předpisy právě proto - ostatně i jemu se asi chtělo ven z útulné, ale k omrzení známé kabiny. Jak jsme změřili před přistáváním, otáčela se planeta kolem své osy více než dvakrát pomaleji než Země. Do zdejšího večera zbývalo skoro čtyřicet hodin, ale Dušan rozhodl ještě nejméně dvanáct hodin počkat, než poprvé vystoupíme z letounů. Po zkušenostech z Ridigio nikdo z nás neměl chuť překračovat pravidla - tam to stálo několik lidí život.

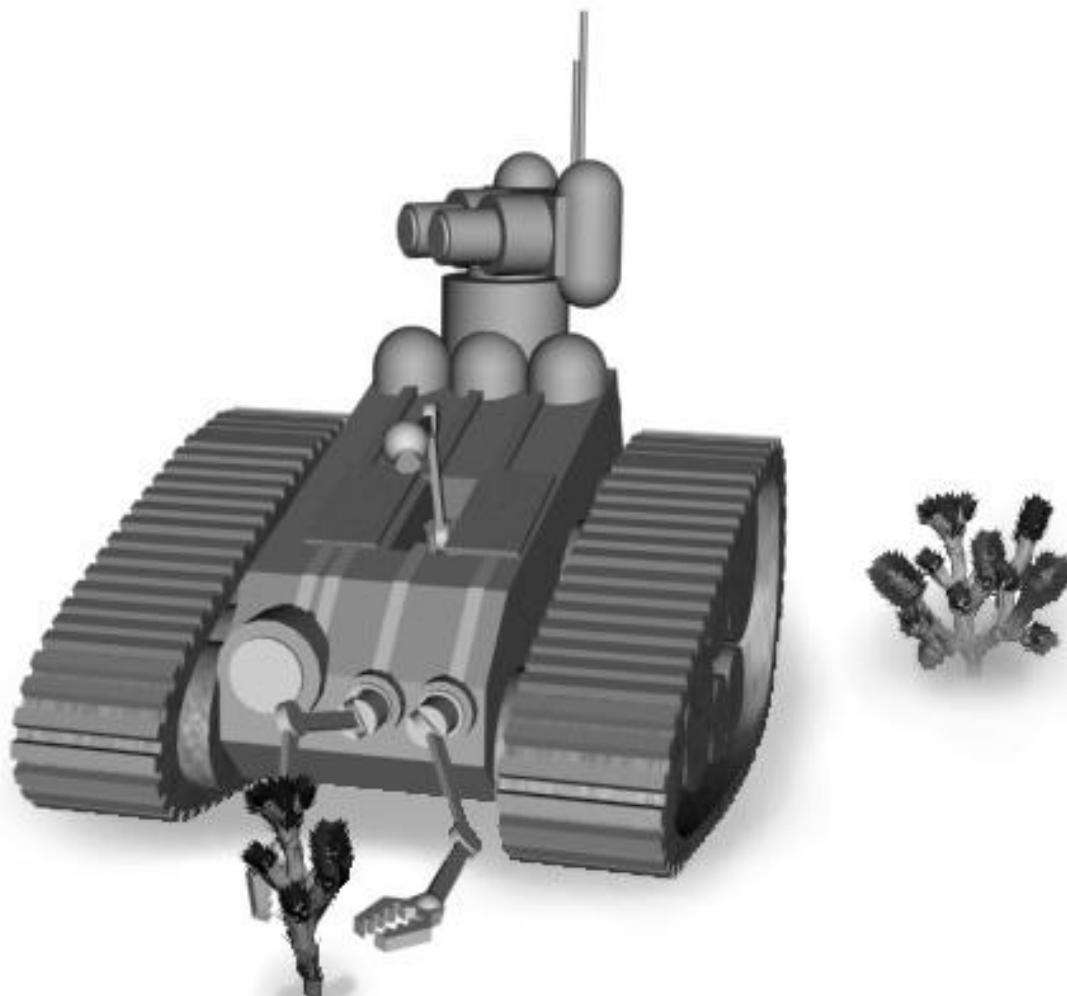
I tak jsme ovšem nezůstali nečinně sedět v kabinách. Dva průzkumní pásové roboti RR - Research Robots - Robertův i Dušanův, už objížděli okolí a proto jsem také spustil navijákem Ferdíka. Široko daleko kolem místa, kam dosedne na ohni jednatřicetiletý letoun, je půda dokonale vypálená a testy tu těžko co najdou.

Ale i když Robert s Dušanem začali dřív, nezpozorovali nic zajímavého. Zato můj robot se náhle zastavil před něčím, co přitáhlo pozornost jeho programů. Viděl jsem na obrazovce totéž co on, ale zatímco programy důkladně obraz vyhodnocovaly, já jsem byl doma na první pohled.

»Vojtěch Dušanovi!« vykřikl jsem radostně. »Kluci, už je to tady! Podívejte se! Život!«

V okamžiku jsme všichni tři viseli očima na obrazovkách a jako u vytržení se dívali na droboučkou rostlinku, schovanou v úzkém dolíku mezi dvěma velkými balvany.

»Vidíte?« jásal jsem. »Na to jsem čekal jako děcko na pohádku! Život na planetě!«



»Hurá!« křičel Robert. »Dušane, poletíme tam také?«

»No tak, kluci, neblázněte,« protestoval naoko Dušan, ale i v jeho hlase bylo znát stejné nadšení jako u nás. »Jsme tu teprve pár hodin a už jsme narazili na život, určitě toho tu bude mnohem víc! Vojta má sice kliku jako vždycky, nevím jak to dělá, zase měl čich, když chtěl přeletět z téhle pouště. Ale i on je v horách a já myslím, že na planetě bude takových míst víc a možná ještě lepších. Nebudeme přece plýtvat vzácným planetárním na to, abychom u Vojty zničili všechno co tam je. Navrhuji vyslat létající sondy. Zvedneme se až tam, kde to bude nejnadějnější. Uvidíš, Robe, že nám pak bude Vojta závidět. Vyplýtvat všechny rezervy planetárního a teď má sotva na poslední start k Perseu!«

»To vůbec nic nemění na tom, že byl zase první!« vrčel Robert naoko. »Považ - život! Já byl taky na všech planetách, na Orianě i na Ridigio, a nikde ani bakterie. A teď hned rostliny! Vojta má prostě kliku! Málo platné, já mu ji závidím!«

»Heleďte, kluci, já jsem se přece na něco takového také těšil jako děčko, ale právě v téhle chvíli musíme zachovat zdravý rozum,« pokračoval Dušan. »Kdyby se v nedisciplinovanou bandu změnili i výsadkoví piloti, můžeme to rovnou zabalit a vrátit se na Zem - pokud by se nám to v takovém případě vůbec povedlo, o čemž dost oprávněně pochybuji.«

»Zkusím najít ještě jednu rostlinku,« navrhl jsem. »Tuhletu už máme okouknutou kolem dokola a nic víc si stejně nesmíme dovolit, bioprogramy by určitě protestovaly.«

»Dobře, porozhlédni se,« souhlasil Dušan.

»POZOR!« ozval se v té chvíli strojový hlas robota a jeho přenosová obrazovka začala rudě blikat. »NA PLANETĚ JE ŽIVOT: BIOPROGRAM HLÁSÍ S PRAVDĚPODOBNOSTÍ OSMDESÁTI PROCENT EXISTENCI VYŠŠÍ ROSTLINY. VAROVÁNÍ - JE TŘEBA ZVÝŠIT OPATRNOST PŘI OPOUŠTĚNÍ LETADEL!«

»To už víme dávno, Ferdíku,« ušklíbl jsem se šťastně. »Popojedeme, stejně ti programy nedovolí tuhle rostlinku poškodit.«

»NEKOREKTNÍ PŘÍKAZ!« ohlásil robot. Samozřejmě - vyslovil jsem jeho jméno, ale to ostatní už dekodovat nedokázal, ono to také jako příkaz nebylo míněno.

»Tak dobrá: Ferdíku, metr zpět, čtyřicet pět stupňů vlevo a pomalu vpřed!« vyslovil jsem zřetelně příkaz, který měl dekodovat bez problémů. Ferda ihned poslušně couvl, obrátil se do přikázaného směru a pomalu se rozjel.

»A my si zatím připravíme Lóru,« usmál jsem se. »Letecký průzkum tu má taky budoucnost.«

K leteckému průzkumu jsme se ale nedostali. Jen Robertova létající sonda zakroužila nad místem našeho prvního stanoviště, ale i tu brzy Robert zavolal zpátky. Blížil se večer na planetě, mraky se spustily níž a začalo pršet. Čpavkový déšť omýval půdu pod mým letounem, pokrýval přistávací vzpěry kapkami bláta a vzápětí je splachoval. Chvilí jsem pozoroval očima Ferdíka déšť jako u vytržení - po tolika letech v kosmu! Brzy mi ovšem z deště bylo smutno, zvláště když se okolo ze všech stran udělala mléčná mlha a viditelnost klesla až na nulu. Letecký průzkum za těchto okolností nepřipadal v úvahu, v takovém lijáku a mlze bychom o sondy mohli přijít. Krom toho v této části planety začínala noc a proto jsme byli rádi, že budou pracovat aspoň naši roboti. Ale jenom můj Ferdík měl opět úspěch. Objevil celý trs rostlin, stejných jako ta, kterou našel jako první. Požádal jsem Dušana o svolení a poručil Ferdovi, aby jeden list odřízl k rozborům.

Ferda vysunul manipulátor, jeden list uchopil a ostrou čepelí odřízl. Ze stonku vystříkla zelená tekutina a pak jsem se nestačil divit. Všechny okolní rostliny sebou prudce trhly - asi byly mezi sebou nějakým způsobem propojené - vzápětí se začaly rychle svinovat a než bys mrkl, vtáhly se do puklin mezi kameny. List v robotových manipulátorech se rovněž pokusil svinout a vtisknout mezi harmoniky manipulátoru, ale robot vysunul chapadlo a unikající list zachytil. Najednou začala z rány prýstit jiná bezbarvá kouřící tekutina. S Dušanem a Robertem jsem viděl, jak se titanové čelisti chapadla pokrývají šedivou houbovitou vrstvou. Robot ji opatrně seškrábl a vtáhl dovnitř, do své miniaturní laboratoře.

»Lidi, viděli jste to?« uslyšel jsem Robertův hlas.

»Obranná reakce,« řekl zamyšleně Dušan. »Vlastní všem živým organismům, pokud chtějí přežít. Ale mám pro vás něco mnohem zajímavějšího.«

»Také něco živého?« vyhrkl Robert nedočkavě. »Sem s tím!«

»Živé to není, ale důležité rozhodně ano,« povzdychl si Dušan. »Můj Vučko se právě vrtá v druhém kráteru - a zase našel to samé. Pár metrů pod povrchem půdy leží veliký železníkový meteorit. Vojta měl pravdu. Zdá se, že všechny krátery jsou impakty, zásahy meteoritů.«

»No potěš - tak přece?« vyhrkl nedůvěřivě Robert.

»Moment - to není všechno,« pokračoval Dušan. »Nechtěl jsem Vojtově meteorické teorii věřit, ale také jsem si nedovolil pustit ji ze zřetele, třeba proto, že by její potvrzení znamenalo velké nebezpečí pro celou naši výpravu. Napadlo mě porovnat hustotu prachu, když jsme jím prolétávali před přistáním a teď. Být opravdu z meteoritů, pak by to odpovídalo, ale bylo by tam toho moc i na můj vkus. Když Vojta prolétával tou vrstvou podruhé, získal jsem další údaje.«

»Na to ses mě neptal,« opáčil jsem zaraženě.

»Nechal jsem naše počítače, aby si to mezi sebou vykorespondovaly,« vysvětlil nám suše Dušan. »Takže jsem měl údaje ze dvou různých časových bodů a mohl jsem je srovnat.«

»A co ti vyšlo?« zeptali jsme se oba naráz.

»To se snad tak rychle nemohlo změnit,« dodal jsem.

»Samozřejmě jsem očekával, tak jako vy teď, že se nic nezměnilo, protože časový úsek je příliš malý. Budete se divit stejně jako já, mění se to. Pokles koncentrace prachových částic je měřitelný už při odstupu pár hodin. Sice nepříliš velký, ale přece jen existuje. Nevím, podle jakých závislostí koncentrace prachu klesá, dovolil jsem si tedy přibližnou aproximaci. Stačí to k tomu, abychom získali jakousi představu. A teď se něčeho přidržte! Vyšlo mi, že zhruba před půl rokem tady musel doslova sněžit popílek. Když sem dosadíme Vojtovu domněnku o kosmickém bombardování, vyjde nám inferno, jaké bych nechtěl vidět ani z dálky, natož zažít.«

To byla zpráva, která opravdu stála za uvažování. Zamysleli jsme se nad tím všichni, každý asi z trochu jiného hlediska.

»Radaristé tvrdili, že v dosahu radarů Persea není ani smítko,« řekl jsem opatrně. »Už jsem o těch meteorech pro jistotu říkal Praděšovi, ale nezdá se mi, že by mě bral vážně.«

»Uvažujte trochu, kluci!« pokračoval Dušan, ale už ne tak vesele. »Co jsme tady, je klid. Radaristé Persea neviděli nic, kam až sahá dosah radarů. Přitom to kolem nás vypadá jako po kobercovém náletu - kdo víte, co to bylo. Z toho koukají dvě možnosti. Buď to se nám to všem zdálo, což raději hned zkraje škrtnu, muselo by se to zdát i robotům. Nebo se planeta poměrně nedávno setkala s rojem řádných kalibrů, když toho tolik proniklo až na povrch. Jaká by asi mohla být vzájemná rychlost planety a meteorů, když to dole na povrchu udělalo takovéhle krátery při hmotě nalezených zbytků dvacet tun? Programy jsou v knihovně programů, já vám řeknu jen výsledek. Osmadvacet kilometrů za sekundu, plus minus třicet procent. Oběžná rychlost planety je čtrnáct, takže by to byl právě dvojnásobek. Co z toho pro nás vyplývá?«

»Buď šlo o roj, který nepatří do téhle hvězdné soustavy, nebo si tu lítá v protisměru,« řekl jsem opatrně. »To první bych bral, to druhé se mi zdá, bohužel, pravděpodobnější.«

»Správně,« souhlasil Dušan. »První možnost jsem ani nezkoumal, nevalila by nám. Ale dejme tomu, že se zdejší nálety opakují pravidelně jednou za půl zdejšího roku. Oběžná dráha planety je zhruba dva a půl pozemského roku, takže rok a čtvrt je tu klid.«

»Teď jde o to, zdali jsme právě na začátku období klidu nebo před dalším krupobitím,« uvažoval pro sebe Robert, ale díky rádiu jsme ho slyšeli, jako kdyby nám bručel do ucha. »Mám dojem, že bychom si měli s průzkumem pospíšet, dokud tu je co zkoumat.«

»Blázníš?« vyjelo ze mě dotčeně. »Opustit planetu, zrovna když jsme tu našli ŽIVOT? První život mimo Sluneční soustavu?«

»Budeme-li okolkovat, můžeme se tady dočkat i pěkné apokalypsy,« pokračoval Dušan. »Když se tak dívám kolem sebe, začínám pochybovat, že by se dalo přežít peklo, jaké tu nedávno panovalo. Když si ještě odmyslím šedesát kilometrů ochranného pancíře atmosféry, vyjde mi příšerné řešeto namísto - Persea!«

»To snad ne,« zkusil jsem namítnout. »Radaristé přece tvrdili...«

»...že nic nepozorují, kam až vidí,« pokračoval trochu smutně Dušan. »Samosebou jde o to, jak daleko vidí a kolik času budou mít, aby vyhlásili poplach. A také jestli vůbec dávají pozor, přece dobře víte, že oni a technici se každý týden předhánějí v mejdanech.

Kdoví jak vážně berou služby! S Perseem se moc hbitě manévrovat nedá a při osmadvaceti kilometrech vzájemné rychlosti jim moc času nezbude, ani když je varujeme hned teď.«

»Dobrá - co tedy navrhuješ?« zkrátil jsem zachmuřeně jeho úvahy. Bylo nám jasné, že se z náhlého meteorického roje může vyklubat největší nebezpečí pro expedici Perseus.

»Kluci, jistě chápete, že není lehké dávat některé rozkazy, ale jako velitel průzkumu musím především pamatovat na Persea. Zjistili jsme tak závažné informace o nebezpečí, které by se mohlo stát hroben všech, že mi vlastně ani nezbyvá nic jiného, než vám nařídit okamžitý návrat. Tady zůstat nemůžeme, dokud nebudeme mít čisté svědomí, že jsme udělali všechno, co jsme pro varování výpravy dělat mohli.«

»Já už jsem to přece Praděšovi říkal!« opakoval jsem dotčeně.

»Jenže formou nejasné domněnky a navíc jsi přiznal, že tě nikdo nebral vážně. Teď víme mnohem víc a zdá se mi, že buďto s Perseem urychleně opustíme oběžnou dráhu této planety, nebo si zahráváme, že sem brzy dorazí rychlostí osmadvaceti kilometrů v sekundě roj meteorů, schopný šeredně pokropit planetu i přes ochranu šedesáti kilometry ovzduší. Zkrátka mi nic jiného nezbyvá, než nařídit zkrácenou přípravu na start a návrat.«

»Že by se mi zvlášť chtělo, to bych neřekl,« zabručel Robert. »Ale máš pravdu. Vracím robota a dávám zkrácené předstartovní.«

Také jsem vyvolal komplex předstartovních testů a odvolal Ferdíka.

»Ty jsi neslyšel, Vojto?« ozval se netrpělivě Dušan.

»Ále slyšel - už testuji a robot mi jede zpátky k letadlu,« zavrčel jsem ne právě nadšeně.

»Nic si z toho nedělej, Vojto, vždyť se sem vrátíme,« utěšoval mě Dušan. »Jenže to už budeme vědět jak je to s tím rojem a budeme bez starostí o osud ostatních, rozumíš?«

»Vždyť já to chápu - ale snad nečekáš všeobecný jásot, nebo ano?« přerušil jsem jeho utěšování. »Chápeš, že mohu být v téhle situaci našťvaný? Neříkej mi, že ty nejsi!«

»Jsem, to se rozumí samo sebou,« ujišťoval mě Dušan. »Kdybychom měli čtyři stroje, kdyby byl s námi Majk nebo Jalsson nebo nejraději oba... Mohl bych poslat dva stroje nahoru, zbytek letky by tu mohl zůstat, ale takhle opravdu nezbyvá nic jiného...«

»Jakože jsem ještě nikdy nikomu nerozbil hubu, má to u mě Dan schované,« vztekal jsem se. »Nejdřív proti nám agitoval k návratu a teď - vždyť on nás sabotuje!«

»Chápu tě, Vojto, taky mě mrzí přerušit tak zajímavý průzkum, ale my se sem vrátíme. Moment, něco si musím napsat na počítač...«

Překvapením jsem zmlkl. Protože se muselo něco stát, aby Dušan přerušoval hovor. On dokázal psát na klávesnici aniž zpomalil tempo řeči. Tohle muselo být něco extra, když na to Dušan, který dokázal přemýšlet snad o třech věcech najednou, musel soustředit pozornost. Už jsem se ale nedozvěděl, co to bylo...

»Já jsem připraven,« oznámil do ticha Robert.

»Startuj jako první!« nařídil mu Dušan nepřítomným hlasem. »Je ti jasné, co musíš udělat? Přesvědčit Praděše, aby okamžitě opustil s Perseem oběžnou dráhu planety, je-li mu milý osud expedice. Teď, hned, okamžitě!«

»Mám na vás počkat na parkovací dráze?«

»Jak chceš. Můžeš letět přímo k Perseovi. Vracet se na planetu nemůžeme, Vojta už nemá palivo a my dva také raději dotankujeme. Můžeš na nás i chvilku počkat, nebudeš čekat dlouho, letíme hned za tebou,« zavrčel Dušan. »Je to na tvém rozhodnutí.«

»Jedu,« oznámil Robert řízně a zapnul motory.

Zatímco Robertův stroj stoupal vzhůru do mraků, nikdo z nás neřekl ani slovo. Všem nám bylo líto opustit tak slibnou planetu; ale varování Persea bylo důležitější než cokoli jiného. Mlčeli jsme s Dušanem i když pípání Robertova radiomajáku v kovových mračnech zesláblo a umlklo.

»Už jsi hotov, Vojto?« ozval se Dušan netrpělivě.

»Moment, teprve nakládám Ferdíka, sotva stačil dojet k letounu,« namítal jsem.

V honbě za rostlinami jsem zřejmě nechal odjet svého robota nejdál. Dušan tomu musel uvěřit - v takové chvíli bych si nikdy nedovolil hledat nějaké výmluvy.

»Dobrá, tedy startuji já,« oznámil najednou k mému nebetyčnému překvapení.

Jestli jsem něco nečekal, pak to, že bych tu měl zůstat poslední. Dušan byl příliš dobrý kapitán, než aby ve chvíli nebezpečí opouštěl planetu dřív než všichni ostatní.

»Poslyš, žádné skopičiny, rozumíš?« pokračoval, zatímco jeho letoun stoupal.

»Perseus je mi samozřejmě přednější a věřím, že s tvou klikou se ti nic nestane, ale nepřej si mě, jak nebudeš do deseti minut nahoře! Ani kdyby ti tu planetáre připravili oficiální uvítání!«

»Neboj, Dušane,« zabručel jsem.

Spojení sláblo, poslední Dušanova slova jsem slyšel jako z dálky. Kdoví jestli on slyšel mou odpověď. Zůstal jsem na pusté planetě sám - opravdu nezvyklý pocit! Ferda se konečně na laně dohoupal nahoru a poklop za ním zapadl. Byl jsem připraven.

A v té chvíli jsem pocítil otřes, jakoby mi do letadla narazilo nějaké obrovské zvíře...

Tma kolem letounu byla přerušena zábleskem. Zdrojem světla byla ohnivá čára, nakreslená na obloze jako podle pravítka, zakončená rozpraskem gigantického ohňostroje.

Vzápětí, ještě první čára nestačila zrudnout a pohasnout, byly stranou narýsovány dvě další, obě jako podle pravítka a obě naprosto rovnoběžné s první. Znovu se zahoupala půda a za hřebenem hor vzplála ohnivá záře.

Meteory!

Dušanovo inferno!

Perseus!

Vymrštil jsem obě ruce k páčkám motorů, ale v té chvíli se nade mnou rozpoutalo pravé peklo. Ohnivé čáry se tam míhaly tak hustě, že by bylo šílenstvím do toho vletět. Přitom do údolí, kde stál můj letoun, nedopadlo nic, všechno neškodně přelétávalo nade mnou. Meteory přilétaly ze strany a mě kryl horský hřbet, takže jsem raději spustil ruce - nemohl jsem dělat nic jiného. Navíc vypuklo zemětřesení, půda se pod letounem začala vlnit jako moře. Naštěstí jsem byl připoután, jinak bych tady bezmocně poletoval po kabině. Hydraulika přistávacích vzpěr stihla vyrovnávat svislici, ale kdyby se letoun položil, už ho odtud nedostaneme!

Přiznám se, nebylo mi do zpěvu. Sám na pusté planetě, uprostřed zemětřesení v kymácejícím se raketoplánu, únikovou cestu zamřížovanou hustým krajkovým rozžhaveného vesmírného železa a navíc v hrozných obavách o ostatní - dost na to, aby se člověk v několika minutách zbláznil. Ať už to přestane, byla moje jediná utkvělá myšlenka.

A pak náhle všechno utichlo. Poslední ohnivé čáry na noční obloze ztmavly, krajina se opět ponořila do tmy. Současně se přestala houpat půda - zemětřesení asi souviselo s tou nebeskou kanonádou - no nazdar, když to dokázalo rozhoupat kůru planety...

Byl jsem naživu, přijal jsem to jako fakt, víc mě to nezajímalo.

Opanovala mě ale starost o Persea. Dušan předpokládal, že roj, který právě skropil planetu, bude schopen udělat z Persea řešeto a ukončit expedici. Teď bych uvěřil, že to může být ještě horší. Jestli Perseus té smršti neuhnul s cesty, nebyl prostřelen, ale smeten!

Stihli Dušan s Robertem Perseus varovat? Vzlétli příliš krátce před infernem a neměli moc času, ale aspoň mohli vyburcovat Majerovy radaristy a ti mohli zachránit výpravu, pokud spatřili tu spršku včas... Měli dost času, aby úhybný manévř vyvedl Persea do bezpečí? Jak veliký mohl roj být, na jakou vzdálenost jej mohli spatřit? Zadal jsem

dotaz palubnímu počítači. Jak dlouho trvalo inferno? Třicet dvě minuty? Krát dvacet osm kilometrů za sekundu... asi padesát čtyři tisíce kilometrů. Roj se tedy rozměrově podobal planetě, byl velice sevřený, musel se tedy na obrazovkách zjevit skoro stejně jasně. Něco tak velkého snad nikdo nepřehlédl!

Ale co Robert s Dušanem? Jak jim asi bylo, když radary nad kovovými mračny prohlédly a oni spatřili, co se to na ně žene? Jako pilot jsem měl bohužel dost věrohodnou představu, co se na oběžné dráze kolem planety mohlo stát. Snad jedině Robert měl šanci upozorovat tu pohromu, dát plný tah motorů a odletět tomu s cesty. Dušan nejspíš odstartoval doprostřed roje! Dalo by se to vykličkovat? To by byl zázrak a ty se, jak známo, nekonají. Dušanovo rozhodnutí varovat za každou cenu Perseus možná způsobilo, že jsem já zůstal naživu, zatímco on... ale ne, Dušanovi se přece až dosud každá smůla vyhýbala!

Předstartovní testy byly O.K., takže krátce poté vyšlehla z trysek planetárních motorů smršť ohně a letoun se zdvihl vzhůru. Sbohem, nešťastná planeto!

Perseus

Hluboký rachot planetárních motorů se odrazil od skal a pomalu se spolu s letounem nesl vzhůru. Mraky, mraky a zase jen mraky, jednolitá mlha všemi směry, na obrazovkách kamer i radarů. Ještě že pro start nejsou radary nutné a gyroskopům mlha nevadí. Kdyby tu letěl někdo jiný a naše dráhy se křížovaly, srazíme se a ani si to nestačíme uvědomit, napadlo mě. Ještě že něco takového není pravděpodobné - a vlastně ani možné.

Třicet kilometrů výšky... Tady se přece předtím dalo navázat spojení s Perseem - a teď tu bylo ticho. Dostal jsem hlášení, že brzy dojde palivo do planetárních motorů.

Padesát kilometrů... Konečně se letoun vyhoupl z mračen. Sahala mnohem výše než prve a bylo v nich také mnohem více železa - bodejť by ne! Možná to byla příčina zvýšené spotřeby planetárního paliva - najednou mi došlo, ale to už jsem byl dost vysoko a mohl jsem bez výčitek svědomí přepnout na atomové.

Šedesát kilometrů výšky... Špice letounu se začala odklánět stranou, jak letoun zamířil na nízkou oběžnou dráhu.

»VOJTĚCH VOLÁ PERSEA...« volal marně můj palubní počítač.

Konečně letoun dosáhl výšky osmdesáti kilometrů. Teď už jsem byl nad posledními vrstvami atmosféry, které by mi mohly bránit v rádiovém spojení. Ale ať jsem dělal cokoli, odpověď nepřicházela.

»VOJTĚCH VOLÁ PERSEA...« opakoval počítač do omrzení.

Výška sto osmnáct kilometrů. Letoun se začal ustalovat na parkovací oběžné dráze. Tady už bych ale spojení měl mít, u všech čertů! Leda by byl Perseus na opačné straně planety. I to by bylo možné, zejména v případě nenadálého a prudkého úhybného manévru. Musím udělat čtvrtoblouk kolem planety, naštěstí mi bude stačit dvacet minut.

Najednou jsem se podíval dolů - a nevěřil svým očím. Přelétával jsem právě terminátor, místo, kde na planetě končila noc a začínal den. Vycházející slunce tam jasně ozářilo oblaka, ale nebyla to ta tvář planety, jakou jsme poznali, když jsme se k ní blížili. Místo bělavých obláčků to byly zrzavé cáry, v nichž nepřevažovala voda a čpavek, ale podle spektrometru nikl, kyslíčníky křemíku a železa. Ale ovšem - vždyť to bylo pochopitelné. Meteorické bombardování trvalo krátce a navíc přišlo jen z jedné strany, půlka planety zůstala nedotčena - alespoň za tohoto setkání planety s rojem. Jaké to ale musely být síly, když dokázaly za pouhou půlhodinu takhle změnit tvář planety?

»VOJTĚCH VOLÁ PERSEA!« opakoval počítač každých deset sekund. Pohlédl jsem jen letmo na trajektoměr a polil mě mráz. Skoro polovina obletu - a žádná odpověď. To snad nemůže být pravda, vysílač by měl být slyšitelný snad i na opačné straně planetární soustavy. Proč Perseus neodpovídá?

A v té chvíli jsem spatřil na radaru cosi většího. Nejdříve se to krátce mihlo na obrazovce. Okamžitě jsem zapnul sledování a radarový paprsek dostihl svůj cíl. Ten objekt měl ale oběžnou dráhu stejnou jako Perseus před naším odletem, i velikost by odpovídala velikosti hvězdné lodi. Natáhl jsem ruku a odklopil kryt z tlačítka tísňového signálu. Na okamžik jsem zaváhal. Tísňový signál není volání o pomoc a v mé situaci jsem měl právo způsobit pořádný poprask. Stiskl jsem, vysílač naskočil a začal vysílat impulsy nemodulovanou nosnou vlnou. Takové vysílání se dá zachytit i na opačném konci hvězdné soustavy, pokud není přijímač za hvězdou, planetou nebo jinou podobnou překážkou. Někdy je možné i to, když vlny překážku obejdou. Objekt na obrazovce radaru však neodpovídal. Takže to buďto není Perseus, nebo...

Převzal jsem řízení a vyrazil přímo k objektu. Podle radaru byl sto tisíc kilometrů ode mě. Vyrazil jsem na čtyři Gé a rychle počítal. Potřebuji třicet dvě minuty akcelerace a právě tak dlouhé brzdění. Mohl bych čas do setkání zkrátit na polovinu, ale musel bych se k lodi přibližovat na plný výkon s rozpálenými atomovými motory - a to by určitě byly řeči.

Totíž - pokud ten objekt je opravdu Perseus. Vysílal jsem nepřetržitě tísňový signál, ale pořád se nikdo neozýval. Co když objekt, k němuž právě letím, není Perseus? Může to přece být i nějaká jiná mrtvá součást této planetární soustavy. Já se tam ženu jako blázen a Perseus je zatím někde úplně jinde...

Zvýšil jsem akceleraci na osm Gé. Minuty se vlekly, měl jsem toho dost, ale nepolevil jsem. Letoun jsem proti původnímu výpočtu otočil trochu dřív. Připomněl jsem si, že nemám planetární palivo a budu muset požádat o dotankování v prostoru. Bude lépe, když poslední část letu pojedu na menší tah a vypálím co nejvíce radioaktivitu reaktorů. Ale teď už by se letoun rozhodně přehlédnout nedal, na padesát tisíc kilometrů ostrý plamen atomových motorů jistě září víc než dost. A pořád nic...

Je to Perseus, nebo není? Když posádka nesleduje, co se děje kolem lodi, znamená to, že se uvnitř odehrává něco mnohem důležitějšího. Ale co může být důležitějšího než sledování okolí, když teprve nedávno přeletěla kolem sprška kamení schopná z hvězdné lodi udělat jen horu mrtvé hmoty?

Horu mrtvé hmoty...

Zamrazilo mě. Horu, ke které se řítím, uvidím zblízka za pouhých padesát kilometrů, což odpovídá minutě letu.

Šest kilometrů, čili za dvacet sekund. Motory teď jedou spíš aby spalovaly radioaktivitu, než kvůli tahu...

Obrovská kamenná hrouda, k níž jsem se teď pomalu blížil, zdálky ani nevypadala, jako by byla vyrobena lidmi. Zvenčí by byla na Perseovi vidět vrstva absorpčního betonu, silná od šesti metrů po dvanáctimetrový čelní pancíř, schopný pohltit většinu meteoritů, s nimiž se loď může v prostoru setkat. Aby mohl čelní štít kromě meteoritů zachycovat i smrtonosné záření hvězd, byl prokládán vrstvami olova. Vzadu to nebylo potřeba a když jsme se obrátili motory dopředu, chránilo nás těžké stínění reaktorů i konstrukce motorů. Přistavy našich letadel byly pochopitelně z boku, těsně pod štítem.

Ale ten tvar! Takhle přece opravdu vypadá Perseus! Jenže na boku by měly být desítky majáků, jasně osvětlujících loď i přibližující se letouny. A zatím tu byla jen tma.

V té chvíli se ve mně skoro zastavilo srdce. Spatřil jsem na obrazovce žlutočerný naváděcí terč hangáru s velikou číslicí 1, první hangár Persea, Dušanův. Současně jsem v motorové části pod ním spatřil - obrovskou rozšklebenou jámu s rozervanými okraji, vedoucí hluboko do nitra lodi - zásah meteorem!

Velká část kinetické energie se zpravidla při nárazu mění v teplo, což se projeví prudkým ohřátím hmoty a výbuchem. Většinou zůstává u tohoto efektu, takže po meteoritech v absorpční zóně zůstávají hluboké krátery - ale tentokrát na loď zešikma narazil mnohem větší kalibr do míst, kde jsou pancíře slabší - a vnějším obalem pronikl. Titanové pláty pod betonovou vrstvou se zčásti vypařily a jejich zbytky byly vyrvány a vykrouceny ven. Podle průměru vstřelu měl meteor, pokud byl ze železa, něco mezi padesáti až sto padesáti tunami. Nepotřeboval jsem se ani ptát počítače, jak obludný úder představuje sto tun železa vynásobených dvaceti osmi kilometry za sekundu. Spíš byl div, že to loď neroztrhlo. Představil jsem si, co se mohlo v okamžiku srážky dít pod povrchem lodi. Kinetická energie vzájemného pohybu se v takovém případě mění v deformační práci, ale největší podíl připadá na teplo. Kov plátů se promění v páry a částečně reaguje s kyslíkem, obsaženým ve vzduchu za ním. Požár ale netrvá dlouho, jen dokud vzduch s rozžhavenými

kovovými párami neunikne do vesmíru, ale nechtěl bych být v místech, kam dopadla tahle bomba, otrásl jsem se. Utěšoval jsem se, že právě tady by lidé být neměli, meteor dopadl šikmo a tady jsou - nebo spíš byly - hlavní pohonné reaktory a motorové úseky.

Proboha! Reaktory! Kdyby loď zůstala bez energie a bez pohonu, byla by to zkáza! Jestli teď uvnitř zachraňují co se dá, je to nejspíš právě tady. Jenomže reaktorové úseky jsou nejvíce rozdělené vrstvami těžkého betonu kvůli záření. Úder přímo mezi reaktory nemůže proniknout daleko, vždyť tady jsou každých pár metrů další a další masivní stěny z betonu. Ale co tma kolem lodi, mlčení v rádiu, nepřítomnost radarových signálů?



Možná bych měl co nejrychleji obletět těleso hvězdné lodi k hangáru čtyřce, ale už jsem se nemínil zdržovat. Dušanův letoun uvnitř není, mohu si to s ním vyměnit, je přece stav nouze. Otočil jsem letoun proti vratům a vyslal kódový příkaz k otevření.

Těžká vrata se neotevřela. Rozsvítilo se červené světlo zákazu a současně se objevilo hlášení, které převzal můj palubní počítač kanálem pro přenos dat.

»POZOR - PORUCHA HERMETIČNOSTI HANGÁRU! POUŽIJTE HANGÁR TŘI!«

Sláva, aspoň některé automaty jsou v pořádku! Krátkými zášlehy atomových motorů jsem se pomalu přesunul stranou, k Robertovu hangáru. Teprve tady se na moji kódovanou žádost začaly všechny čtyři segmenty vrat pomalu otevírat a rozsvítilo se alespoň nouzové osvětlení. Segmenty vrat se otevíraly pomalu a neochotně - otevíral je nouzový agregát - ale hlavně že jsem se mohl dostat dovnitř.

Totíž - pokud se mi to podaří.

Zatím si mě pořád nikdo z posádky Persea nevšiml - a já jsem bez planetárního paliva! Už jsem uvažoval vystoupit z letounu a přeletět to pomocí reaktivních nárameníků skafandru, ale pak jsem si to rozmyslel a rozhodl se vletět dovnitř pomocí hlavních atomových motorů. Byla to hra o setinky sekund, ale dalo se to naprogramovat. Svěřím to palubnímu počítači...

Odletěl jsem dál od letounu a sestavil program. Uvidíme! Letoun se rozjel proti otevřeným vratům, pak jej krátký zášleh začal otáčet. Otáčení bylo pomalé, letoun se k hangáru přibližoval zvolna, ale nakonec to klaplo. Křídla se naváděcími lyžinami přistávacího zařízení srovnala přímo do kleští držáků katapultu. Byl jsem zpátky na Perseu - ale

pořád jsem neměl jedinou známku, že tu jsou lidé. Musí to být opravdu vážné, když posádka ani nezpozoruje návrat letounu z neznámé planety! Panebože, kde vězí radaristé? Jak mohli přehlédnout něco tak velkého, jako je výsadkový raketoplán? Jak chtějí zachytit roj menších meteoritů? Že jeden roj už proletěl, přece neznamená, že nemůže přiletět druhý - třeba z jiného směru!

Vystoupil jsem z raketoplánu a v přechodové komoře otevřel přílbu skafandru. Zarazil mě zvláštní zápach ve vzduchu. Jako kdyby tady delší dobu nepracovaly čističky vzduchu - ale to by snad byl vzduch vydýchanější. Neměl jsem ale čas na mudrování. Na informační obrazovce jsem viděl zlověstnou barvu naléhavého hlášení:

»POZOR! NEBEZPEČÍ - VŠICHNI NA SVÁ MÍSTA!«

Rychle jsem stiskl tlačítko pod obrazovkou. Automat ihned smazal povšechnou výzvu a umístil na obrazovku první stránku havarijních hlášení. Přelétl jsem očima pár prvních řádek - a zatmělo se mi před očima, jako kdybych dostal ránu palicí.

VÝSTRAHA! PRADĚŠ, VELITEL LODI, MRTEV NA SVÉM STANOVIŠTI. NENÍ NÁHRADA.

VÝSTRAHA! ČCHIEN-JÜ-TSIEN, PRVNÍ PILOT, MRTEV NA SVÉM STANOVIŠTI. NÁHRADNÍK HIERONYM LAVARÉ, DRUHÝ PILOT, MRTEV NA SVÉM STANOVIŠTI.

VÁŽNÁ VÝSTRAHA - PILOTNÍ KABINA JE BEZ OBSLUHY!

...KABINA RADARISTŮ BEZ OBSLUHY...

...ELEKTROCENTRÁLA BEZ OBSLUHY...

Rychle jsem očima přelétl zbytek. Samá hlášení o lidech nezbytných pro řízení lodi - a všichni mrtví... Stiskl jsem tlačítko, na obrazovce naskočila další stránka havarijních zpráv. A opět samá jména, funkce - a u všech stejný dodatek: mrtev na svém stanovišti. Nejprve piloti, energetici, potom radaristé - v jejich centrále byly všechny tři směny a všechny mrtvé - radistky... Jejich seznam pokračoval na další straně, pak následovali palubní inženýři sekce pohonu lodi. Další jména: mechanici, lékaři, sestry - vlastně celé zdravotní oddělení! Tiskl jsem znovu a znovu tlačítko a seznam mrtvých pokračoval. Jak je to možné? Kdyby byla loď prostřílená jako řešeto, snad bych se tomu nedivil, ale zvenku to tak přece nevypadalo! Viděl jsem jediný průstřel, i když větším kalibrem! Vždyť tu byl dokonce vzduch - a přitom pouhých pár metrů odtud měli být na svém stanovišti všichni výsadkoví piloti - a všichni na seznamu mrtvých!

Raději jsem seznam havarijních hlášení neprohlížel až do konce. Přeručkoval jsem podél »beztížného zábradlí« k pohotovostní kabině pilotů. Tady bylo nejbližší místo, kde jsem se mohl dozvědět, co se stalo. Nebo jsem si to bláhově myslel.

Věděl jsem že neuvidím nic příjemného, ale na to, co jsem spatřil za otevřenými dveřmi, nezapomenu do smrti. Těla osmi pilotů se v místnosti vznášela bez hnutí. Všichni byli zalití zčernalou krví. Prosakovala oděvy, místy obalovala tlustou vrstvou jejich obličejů, ruce, kombinézy... Poznat kdo je kdo bylo najednou nemožné, ačkoliv jsem přece všechny dobře znal - ale takhle změněné? Tenhle veliký, to je asi Jalsson! Byl vždycky největší ze všech pilotů - ale kdybych si nepřečetl jeho identifikační štítek, nebyl bych si tím jist. Jalsson měl slámově žluté vlasy, teď měl hlavu obalenou černou sraženou krví... Tohle je přece Majk... A tohle Imre, náš malý Imre...

Jedině Imre neměl obličej pokrytý krví - ale ten strašný, bolestný škleb... Rozhlížel jsem se zoufale po místnosti, hledal, co mohlo způsobit smrt všech mých kamarádů, ale dlouho jsem nic nezpozoroval. Vzduch tu byl a nic nenasvědčovalo tomu, že by někdy chyběl. Na žádném zařízení kabiny nebyla ani stopa po poškození nárazem, odpočívací křesla nebyla poškozena, pomocný radiový panel byl také v pořádku, ani krev jsem nikde neviděl, ačkoliv těla pilotů byla sraženou krví přímo obalena. Jen na stropě... na stropě a na

horní polovině boční stěny bylo pár skvrn, některé rozmazané, jiné jako kdyby tam někdo vychrstl trochu červené barvy. Nebyla to barva - byla to zaschlá lidská krev.

Přežil jsem několik srážek s mikrometeority, můj letoun byl kvůli nim dvakrát v opravě, ale nikdy jsem nepocítil náraz. Jen jednou jsem si toho všiml - to jsem neměl zapnuté motory. Ostatně, na hvězdolet dopadlo několik desítek tisíc drobných střel, na čelním pancíři denně vybuchovaly menší meteority a nechávaly po sobě krátery, že by se do nich člověk snadno schoval, ale uvnitř se ani nezachvěla podlaha. Nikdy to nebylo vážné, nikdy jsme nepocítili ani záchvěv.

Jenomže tady do lodi nenarazilo deset či dvacet gramů, ale sto až sto padesát tun železa při rychlosti dvaceti osmi kilometrů - dalo by se spočítat, jak se po takovém nárazu změnila její rychlost. Meteor mohl mít hmotu sto tun a rychlost dvacet osm kilometrů za sekundu, změna rychlosti Persea mohla být - no nazdar, třináct metrů za sekundu, padesát kilometrů za hodinu! Zdánlivě nic moc, dokonce se to ani neprojeвило na parametrech oběžné dráhy, až na to, že změna proběhla během setiny sekundy, čili náraz. Všechno, co v lodi nebylo připoutáno, vzneslo se ke stropu a narazilo tam rychlostí padesáti kilometrů za hodinu. Když touto rychlostí najede auto do betonové zdi, deformuje se předek vozu, takže se brzdění roztáhne až na metrovou vzdálenost, posádku navíc zachytí bezpečnostní pásy - to už se dá přežít, i když ani to není jisté. Stropy ani stěny v lodi bohužel polštářované nejsou a lidé na ně narazili zprudka, asi jako kdyby na Zemi vypadli ze čtvrtého patra na dlažbu. Přežít to mohl jedině ten, kdo by byl v okamžiku nárazu připoután bezpečnostními pásy, nebo kdo by se v kritickém okamžiku nacházel v jedoucí kabině pneumatického výtahu. Jen tak by se náhlá změna rychlosti lodi protáhla aspoň na metrovou dráhu a účinky nárazu by se rozložily na neškodnou míru.

Na lodi se už dlouhá léta nikdo nepřipoutával, takže se to všichni odnaučili. Na oběžných drahách kolem planet bylo zvykem ponechávat hlavní motory hvězdoletu puštěné na desetinu Gé - už proto, aby mohla fungovat palubní elektrárna. Počítač přitom lodí pomalu otáčel, aby se tah motorů rovnoměrně rozptýlil dokola a neměl vliv na střední dráhu lodi. Tato náhražka gravitace byla nutná i pro některé provozy a navíc se v beztlakovém stavu některým členům posádky dělalo navzdory všem tréninkům špatně. Bezpečnostní pásy byly u každého křesla i lůžka, ale pečlivě složené, aby nepřekážely. Jaký by to musel být náraz, aby byly co platné pásy?

Jenže teď takový náraz přišel - a ukázalo se, že popruhy neměli ani výsadkoví piloti, kteří přece jenom byli zvyklí se ve svých letounech připoutávat. Vzápětí se asi vypnuly motory, které do té chvíle v lodi udržovaly umělou gravitaci - a kdo nebyl mrtvý okamžitě, pomalu v beztlakovém stavu bez pomoci umíral. V celé lodi už nezůstal nikdo, kdo by mohl raněným pomoci. Lékaři, zdravotní sestry i velitel, všichni na tom byli stejně nebo podobně.

Když to zabilo i piloty - kdo ještě mohl přežít?

Umíněně jsem pohodil hlavou a rozhodl se podívat k Praděšovi. Věděl jsem, že ani on není naživu, ale z jeho rezidence jsem mohl získat přehled o celém hvězdoletu. Opatrně jsem vyplul z místnosti pilotů, uzavřel za sebou dveře a doručkoval ke spojovací šachtě. Pneumatický výtah kupodivu fungoval. Stiskl jsem přivolávací tlačítko, rozsvítil se nápis »ČEKEJ!« a za několik okamžiků se dveře kabinky otevřely. Výtah mě dovezl do velitelského úseku a minutu poté jsem opatrně vplouval do kabiny velitele lodi.

Praděš byl mrtev jako všichni ostatní. Vznášel se v kabině s obličejem zalitým krví. Také nad ním jsem spatřil na stropě šikmo nad křeslem stopu nárazu - rozmazanou krvavou skvrnu... Opatrně jsem se přitáhl do velitelského křesla a připnul se popruhem. Ne že bych se obával dalšího nárazu, prostě jen proto, abych v beztlakovém stavu neodlétl.

Přede mnou byla šedá klávesnice Praděšova velitelského počítače a hlavní obrazovky. Na lodi nebylo mnoho lidí, kteří by se v Praděšově rezidenci vyznali a měli aspoň mlhavou představu o jeho možnostech. My výsadkoví piloti jsme k té hrstce patřili, i když až sem, do mozkového centra lodi, se za poslední dva roky málokdo dostal. Praděš o výjimečnosti svého postavení na lodi nikdy nemluvil, ale bylo skutečností, že odtud mohl řídit loď i bez nás a dokonce i proti naší vůli. Málokdo z posádky věděl, že je v každé místnosti nade dveřmi malá televizní kamera s takovou citlivostí, aby ukazovala i ve tmě nebo skoro ve tmě. Tyto kamery byly napojeny na Praděšův počítač. Ten je stále vyhodnocoval, ale mohl jejich obraz poslat i na některou z obrazovek v této místnosti. Praděš měl jako jediný právo nahlížet do všech kabin včetně soukromých, kam bez svolení majitele neměl nikdo jiný přístup. Právě tak mohl pomocí velitelského počítače otevřít jakékoliv dveře na lodi, i kdyby byly chráněné osobním heslem. Naopak by dokázal kterékoliv dveře uzavřít a zablokovat. Někdo taková práva mít musel, ale Praděš je asi použil za celou dobu našeho letu jen jednou. Mechaniku Gruberovi se udělalo v kabině nevolno a Praděš mu poslal na pomoc lékaře, ale jestli jim otvíral dveře, nebo jestli neměl Gruber zavřeno, to se už nikdo nedozví.

Praděš byl teď mrtev a jeho pravomoci měly přejít na jeho zástupce. Tím měl být první pilot Čchien-jü-tsien - ale ten byl rovněž mrtev. Po pilotech by převzali velení navigátoři a po nich my, piloti výsadkových letounů. Protože v prostorách Praděšovy rezidence nikdo kromě mě nebyl, cítil jsem se oprávněný zadat Praděšovu velitelskému počítači heslo, které jsem znal jako prostředek pro převzetí moci. Věděl jsem, že velitelský počítač heslo odmítne, dokud má velitele, ale v opačném případě mi poskytne informace připravené pro zástupce v případě velitelské smrti.

Na obrazovce se neobjevil odmítavý text, ale nápis, jímž mě počítač vyzýval, abych mu oznámil své jméno. Bylo to zbytečné, musel o mně vědět, ale pravděpodobně tu byly programy dvojnásobně jištěny před zneužitím. Splnil jsem ten požadavek - a text, který jsem vzápětí spatřil, mě udeřil jako palicí.

VAROVÁNÍ : NEDOSTATEČNÁ OBSLUHA LODI !

POČET LIDÍ NA LODI PERSEUS.....1

POČET LIDÍ NA PRŮZKUMU PLANETY.....2

POČET MRTVÝCH LIDÍ NA LODI PERSEUS.....159

Zatočila se mi hlava, ale nebylo to z beztíží. To tedy znamenalo - že jsem poslední z celé výpravy. Ačkoliv hvězdná loď byla těžce poškozená, nebyla zničena natolik, aby z ní unikl vzduch. Přesto v okamžiku srážky všichni lidé zahynuli. Setrvačnost je potvora, neměla by se podceňovat! Dušana a Roberta počítač uváděl na průzkumu planety, ale živé. Nevěděl, že už z planety vzlétli? Odstartovali nejspíš rovnou do inferna, ale cožpak nikdo na hvězdné lodi jejich vysílání nezachytil? Nebyl nakonec Perseus zničen - ještě před přiletem hlavního roje?

Zeptal jsem se na to počítače - a potvrdil mi to. Stotunový balvan meteorického železa naplno udeřil do hvězdné lodi o plných osm hodin dříve, než hlavní roj dorazil k planetě, pouhé půl hodiny po mém varování. Inferno, které potom rozstřílelo polovinu planety a nejspíš i Dušana s Robertem, prolétlo daleko od lodi a jen pár menších kamenů neškodně uvázlo v jejím betonovém plášti. Jaká ironie osudu! Ignorovali přijaté varování a vzápětí následoval - trest smrti.

Většina z posádky zahynula okamžitě po nárazu do ocelových stropů. Byl někdo naživu i po katastrofě? Počítač suše odpověděl, že ano. Osmnáct lidí žilo ještě nějakou dobu, ale bylo to jen pomalé umírání. Kdo si nezlomil vaz a nezahynul ihned, byl na tom asi hůř, protože umíral bez naděje na pomoc. Podle počítače projevovala nejdéle známky života světlovlasá zdravotní sestřička Monika Raini. Znal jsem ji, byla taková veselá... Žila

ještě hodinu a byla asi nejdéle ze všech při vědomí - pro ni tedy ta hrůza bez naděje a bez pomoci trvala nejdéle.

Hvězdolet Perseus se sto padesáti členy posádky doletěl na svou konečnou stanici, kde na všechny čekala zubatá s kosou v podobě šedivé železné hroudy, řítící se rychlostí dvaceti osmi kilometrů za sekundu.

Zůstal jsem sám - dvanáct světelných let od Země. Jediný člověk pochopitelně nemůže sám řídit hvězdnou loď. Navzdory veškeré automatice vyžadují desítky agregátů dohled člověka a pravidelnou údržbu. Bez mechaniků, motorářů, reaktorových inženýrů a elektrikářů se žádná loď neobejde, alespoň ne nadlouho. Pak jsem tedy odsouzen spolu s ostatními, jen je možná o nějakou dobu přežiji.

O jakou?

Záleží na tom?

V Praděšově rezidenci jsem strávil pár neveselých hodin. Nejjednodušší by bylo - i to mě v jedné chvíli napadlo - najít si v nemocničním oddělení ampuli jedu. Touto katastrofou expedice Perseus tak jako tak skončila. Jestli přežiji o pár týdnů, nehraje žádnou roli. V krajním případě bych mohl doufat na půl roku, než se sem na pravidelné cestě kolem zdejšího slunce přiřítí sprška meteorů a rozbije nepohyblivý hvězdolet definitivně. Co jiného?

No, něco přece jen ano. Musím trochu uvažovat do budoucnosti. Jednou sem jistě přiletí další hvězdná loď ze Země. Kdy to bude, to mě už asi nebude zajímat. Může mi být jedno, zdali se sem dostane za deset nebo za padesát let. Že bych tu tak dlouho vydržel? V žádném případě! Důležité je jen jedno - jednou přiletí. Co tu najde? Zkázu a smrt, jako Perseus? Tomu bych se měl pokusit zabránit, i když mám velice omezený výběr, jak to udělat. Nejlépe by bylo uvést do chodu mezihvězdný vysílač a vyslat k Zemi zprávu o konci naší výpravy.

Jak to ale udělám, bylo ve hvězdách. Mezihvězdná vysílačka má takovou spotřebu, že se zapíná pouze v předem naplánovaných relacích nebo v případě nějakého opravdu závažného sdělení, které je nutné předat na Zem bez ohledu na energetické požadavky. Což o to, úplná zkáza expedice je snad dostatečný důvod k mimořádné relaci, ale je otázka, zda seženu dost energie, když nejdou reaktory.

Najednou jsem měl ale před sebou aspoň nějaký cíl a jeho splnění se mi stalo nejdůležitější věcí v životě. Upnul jsem se na něj - bylo to zřejmě poslední, co bude mít ještě smysl.

K tomu, abych poznal své možnosti, mi stačilo dvacet minut u velitelského počítače. Kdosi už dávno na Zemi předvídal, že i velitel lodi může náhle zemřít, aniž stihne svého nástupce do tajů velitelství zasvětit. Pro tyto účely tu byly připraveny programy, schopné i docela neznalého člověka naučit všemu, co bylo třeba k ovládní všech agregátů hvězdné lodi. Ačkoliv - to bylo asi míněno opravdu teoreticky, nedovedu si představit, že by samostatně s lodí někam doletěl některý z kuchařů či radistek. I když - kdo ví, co dokáže člověk v takové tísní?

Že jsou všechny ovládací a diagnostické prvky na lodi propojeny různými počítači, věděl na lodi každý. Každý věděl, že jsou jednotlivé řídicí počítače propojeny s centrálními, které své menší kolegy nejen ovládají, ale poskytují jim i podporu v podobě koordinace a předávají jejich informace lidem. Tak jsem to znal i já, ale teď jsem se s údivem - po tolika letech na Perseu - dozvěděl, že velitelský počítač Praděše dokáže komunikovat nejen s centrálními počítači, ale pomocí vlastních kanálů i se všemi menšími a to na plně nadřazené úrovni, takže se z Praděšovy rezidence dá Perseus ovládat možná efektivněji, než ze všech ostatních pracovišť dohromady. Když jsem se tuto možnost

dozvěděl, bylo mi přece jen lépe. Pokud je zařízení, aby se loď dala ovládat jedním člověkem, měl bych to dokázat. Hned jsem začal zjišťovat, jak je na tom vysílač pro dálkové spojení. Do této chvíle jsem se domníval, že máme jediný a obával jsem se, že bude k nepotřebě. Ukázalo se, že mezihvězdné vysílače má Perseus hned čtyři, stejně mohutné, stejně vybavené - a v naprostém pořádku, jak mi hlásily jejich řídicí počítače. Každý by mohl na Zem předat potřebnou zprávu, pokud jim zajistím dostatek energie. Což byl ovšem další problém.

Že fungují nouzové zdroje, bylo zřejmé, ale jen malou část jich tvořily izotopové baterie s téměř neomezenou životností. Většina nouzových zdrojů byly akumulátory, které se pomalu ale jistě vybíjejí a pokud nenajdu cestu jak je obnovit, některé funkce lodi nakonec ustanou úplně. V žádném případě ani čerstvě nabité akumulátory nestačí zásobit mezihvězdný vysílač, a to ani kdyby měly být jediným krátkým zábleskem vybity. Já jsem potřeboval megawatty - a ty mohly dodat jedině atomové reaktory. Přesněji - a hleďme, další překvapení! Praděšův počítač tvrdil, že by k tomu stačil jediný fungující reaktor! Prikázal jsem mu spustit všechny možné testy reaktorů a ostatních energetických zařízení. Počítač ohlásil jejich spuštění, ale skoro současně mi nabídl výsledky testů, spuštěných krátce po havárii. Měl to kdesi v programech jako svou samozřejmou povinnost. Jenomže mě tím moc nepotěšil.

Náraz meteoru udělal v reaktorovém úseku strašnou paseku. Už zvenčí bylo vidět, že část reaktorů bude na kaši a další budou pošramoceny tak, že řídicí automatika jejich spuštění odmítne jako kvalifikovaný pokus o sebevraždu. Doufal jsem, že aspoň jeden reaktor na opačném boku lodi bude schopen provozu, protože v opačném případě...

Velitelský počítač bohužel viděl situaci černě. Měl spojení jen s několika řídicími počítači reaktorů - ale všechny mu signalizovaly fatální poruchy. V okolí dvou z nich byla navíc silná radioaktivita - na úrovni pro člověka smrtelně nebezpečné. S několika reaktory bylo přerušeno spojení úplně. Jsou-li vyřazeny reaktory, akumulátory dlouho nevydrží. Až dojdou akumulátory, stane se hvězdolet jen bezmocnou mrtvou horou, vznášející se v blízkosti bezejmenné planety u Epsilonu Eridana, jedné z tisíců netečných hvězd.

Co teď? Dlouho jsem uvažoval. Mohl bych rozložit nouzové sluneční baterie a zajistit jimi trvalé dobíjení akumulátorů, ale tím bych nanejvýš udržel dosavadní stav, nic víc.

Opravit reaktory s unikající radioaktivitou? To rozhodně nebylo v silách jednoho člověka. Jeden z nich byl nouzově odstaven už krátce po odletu ze Země a nikdo nedokázal předpovědět, zda se vůbec někdy podaří jej opravit. Naštěstí ztráta jednoho reaktoru nehrála v celkové bilanci lodi podstatnou roli. Teď ale nefungoval žádný - a to byla katastrofa.

Reaktory, které hlásily poruchu hermetičnosti nebo jiné fatální poruchy, jsem mohl rovnou odškrtnout. Mohl bych nejvýš zkusit zjistit stav těch, které se nehlásily vůbec. Nemělo ovšem cenu zkoušet něco takového v úseku C, kam udeřil meteor! Což ale úsek G, právě na opačné straně lodi? Zeptal jsem se na zjištěné závady, ale dozvěděl se jen, že jsou přerušené světlovody k řídicím počítačům, což o stavu reaktorů nic neříkalo. Mohla tam být díra do vesmíru, vrstva silně radioaktivního popela, mohlo také jít jenom o přerušené světlovody, zatímco reaktory by byly v pořádku. Možná by tam stačilo natáhnout nějaké náhradní spojení.

Rozhodl jsem se brzy. Je-li to jediná šance, nezbyvá, než se o ni pokusit. Skafandr jsem měl na sobě - tedy stavět se ve skladech pro světlovod - a vzhůru do jámy lvové!

Výlet do reaktorového úseku se v žádném případě nedal srovnávat s procházkou parkem. Dalo se tam očekávat vakuum i záření. Vstříknete-li před sebe do prázdné chodby fluorescenční barvu ze spreje a ona se rozzáří, nezbyvá než rychle vycouvat a zkusit to jinudy. Naštěstí se mi to stalo jen jednou. Vedlejší chodbou jsem se dostal do minivelínu a podařilo se mi propojit vypadlé světlovodné řídicí kabely, uvolněné nárazem.

Dva ze tří reaktorů, odstavené místními počítači, se spojily s centrálními – a začaly najíždět na volnoběh. Nic moc, ale aspoň to, pomyslel jsem si.

Z reaktorového úseku jsem se dostal v pořádku. Pečlivě jsem za sebou uzavíral všechny dveře. Radioaktivita je prevít, snadno pronikne i do těch nejnemožnějších míst a kdo ji má pak dostávat do rozumných mezí? Ani v minivelínu neměla co dělat a přece jsem viděl na panelu měřičů nervózně poskakovat číslice. Za normálních okolností by asi obsluha šedivěla starostmi, co s tím průšvihem bude. Když se Perseus změnil v hromadu šrotu, na nějakém tom rentgenu navíc záležeť nebude, pomyslel jsem si.

Ve velitelské kabině mi Praděšův počítač ohlásil, že oba dva reaktory dávají elektřinu, zatím na pomocné generátory. Situace v lodi se tím pochopitelně zlepšila, ale na vysílání to ještě nestačilo. Hlavní generátory fungují teprve tehdy, když jsou v činnosti motory. Mohl bych je spustit, ale včas jsem si to rozmyslel. Bylo mi jasné, že nejprve musím projít všechny úseky a upevnit všechno, co se kde v lodi volně vznáší. Především - mrtvá těla členů posádky.

Myslel jsem, že si nechám poradit od Praděšova počítače. Až teď jsem narazil na situaci, kdy si ani velitelský počítač nevěděl rady.

Co si počít se sto padesáti mrtvými, na to programy připraveny nebyly.

Při takovém podniku, jako je mezihvězdná výprava, se musí počítat i se smrtí některých členů posádky. V mnoha případech - zejména u pilotů průzkumných letounů - není v té chvíli žádná starost, co s mrtvým tělem. Ivan se s letounem na Ridigio zabodl do radioaktivní řeky lávy, k troskám jsme se nedostali a letoun se stal rakví jeho i čtyř dalších pasažérů. Pět lidí zmizelo na základně Trojce, aniž se po nich našla sebemenší stopa. Tři zahynuli na následky silného ozáření při spěšném vyklízení Dvojky - nebyl čas na jejich přepravu a jejich těla byla proto uložena tam, kde našli smrt. Mít hrob na planetě osm světelných let od domova bylo možná čestné a kdoví, třeba to našim mrtvým leckdo na Zemi i záviděl. Jenom jeden člen posádky zemřel v době letu mezi hvězdami, ještě před Síriem, Gruber, kdo by se na to nepamatoval? Někde na lodi měly být proto hermetické kovové schránky. Ale aby jich bylo sto padesát?

Na dlouhé uvažování jsem neměl čas. Prozatím jsem se rozhodl dopravit všechny mrtvé do palubní tělocvičny a nastavit klimatizaci na nejnižší teplotu. Z tělocvičny se tak stala obrovská provizorní chladnička. I tak mě čekala hrozná práce... Musel jsem mrtvé tahat v beztlákovém stavu ručně, všichni palubní roboti byli zničeni. Byl to přece náraz, jako když auto najede do zdi!

Vyšly přitom najevo věci, které mi sice nebyly neznámé, ale o jejichž skutečném rozsahu jsem neměl správnou představu. Nejhorší podívaná na mě čekala v kabině radaristů. Tady byla nepochybná příčina zkázy expedice Perseus. Nemusel jsem ji ani hledat, přímo bila do očí. Praděši, Praděši, což jsi o tom nevěděl?

V kabině bylo mimo obvyklé směny dalších čtyřicet lidí, z nichž většina tu pochopitelně neměla co dělat. Kromě všech radaristů se tu vznášela většina palubních techniků v čele se svým bývalým šéfem Danem - jak vidět, ani Michael Jougain s nimi nic nepořídil. Dále lékaři, většina zdravotních sestřiček, všechny kuchařky, farmářky i obě krásné tělocvikářky. Klimatizace byla nastavena na teplotu třiceti pěti stupňů Celsia, asi proto, aby se všichni snadno obešli bez oděvů, jak tomu také převážně bylo. Byl tu nepředstavitelný zápach ze zkažených jídel a rozlitého alkoholu. Mezi mrtvými se vznášela spousta střepů, především z velkého množství láhví, ale i ze tří rozbitých obrazovek. Ležely stranou mimo směr úderu, nebyly zničeny při nárazu meteoru, ale byly podle všeho rozbité už předtím. Ačkoliv drogy měly být vydávány jedině ve zvlášť odůvodněných případech, tady bylo všeho dost. Alkohol, psychofarmaka i pokoutně vyrobené silnější preparáty. Vypada-

lo to, jako kdyby někdo zdrogovaný vymlátil všechny radarové obrazovky - následky byly příšerné. Zničená loď, mrtvá posádka a prakticky úplná zkáza expedice.

Nebylo žádným tajemstvím, že se na lodi pořádají divoké mejdany. Odbývaly se ponejvíce u techniků, kteří pak kašlali na svou práci - právem jsme si na ně stěžovali. Výtky se ale mýjely účinkem a jak vidět, ani pozdní výměna šéftechnika nepomohla. Ale tohle bylo příliš! Mejdán ve služební místnosti, na jejímž chodu závisí životy lidí? A navíc zničené obrazovky? Krátce po mé výstraze? Tenhle odvaz páni radaristé přehnali tak důkladně, až na to doplatili životem - jenomže s nimi i všichni ostatní.

Praděši - věděl jsi o tomhle mejdanu? Což jsme tě nevarovali? Ale ano - mockrát! Říkali jsme ti, že na to jednou někdo doplatí? Ano - ale že to budou všichni, to bylo přece jen kruté. Sliboval jsi, že s tím něco uděláš, ale tuhle možnost jsi promeškal. Na okamžik mi bleskla hlavou poslední slova velitele radaristů Majera, jak jsem je slyšel v rádiu:

»Radary neukazují ani smítko, kam až dosáhnou. Za to ručím krkem. Proč tak fantazíruješ? Měl by sis dát obklad...«

Nebyly už tou dobou radary zničené? Pak by ovšem nemohly ukázat ani smítko, ačkoliv se proti lodi řítíl - sevřený roj o rozměrech menší planety. Majer za to ručil krkem - a přišel o něj. Právem - takové chyby se ve vesmíru nepromíjejí. Hvězdy neznají ani podmíněně odložené tresty, ani amnestie. Ale neznají ani spravedlnost. Jak k tomu přijdou, kdo své úkoly plnili svědomitě a zahynuli kvůli nezodpovědnosti druhých? Proč zemřely radistky, některé ještě se sluchátky na uších? Inženýři a mechanici ze sekce motorů a generátorů, kde bylo všechno pečlivě udržované a bez závad? Piloti, kteří se nemohli vydat na průzkum planety proto, že technici pro ně neměli v pořádku letadla...

Pořídil jsem dokumentární záznamy o všem, ale už když jsem natáčel první minuty, začal jsem pochybovat o smyslu svého počínání. Co si asi pomyslí ten, komu se takový záznam dostane do rukou? Ne, tahle expedice právem dopadla tak, jak by žádná jiná dopadnout neměla. Ale právě proto jsem musel natáčení dokončit.

Jedenáct dní uplynulo od mého přiletu na hvězdolet, než jsem mohl dát počítačům příkaz spustit na zkoušku motory a hlavní generátory. Vysílání jsem měl připravené. Text byl stručný, hlavní část obsahovala parametry meteorického roje, který se stal příčinou konce expedice. Měl jsem v úmyslu opakovat zprávu tak dlouho, jak bude možné, aby byla určitě zachycena. Později možná doplním podrobnosti. Hlavně ať další výprava, která sem přiletí, nedopadne jako naše.

Dva reaktory dodávaly při plném výkonu jen tolik energie, že mohla celá loď akcelarovat se zrychlením sotva čtvrt Gé, ale i to stačilo, aby přitom generátory vyrobily víc elektřiny, než kolik jí bylo třeba k mezihvězdnému vysílání. Spustil jsem program, který měl od této chvíle za mě vysílat - a začal uvažovat, co dál? Ponechat hvězdolet na oběžné dráze kolem této planety? Takový pomník by neměl dlouhého trvání. Za pár let bude na kusy. Měl bych loď přemístit na vhodnější místo, dokud fungují motory a jdou aspoň dva reaktory. Na bezpečnější oběžné dráze bych mohl rozvinout plachty slunečních baterií a udělat z lodi maják schopný vysílat i desítky let.

Směl jsem ale planetu opustit? Kdybych tak měl jistotu, že jsou Robert s Dušanem mrtví! Vlétli nejspíš rovnou do meteorického roje, ale byla to moje domněnka, ne jistota. Jak by k tomu přišli, kdyby se přece jen vynořili z kovových oblaků planety - a marně hledali mateřskou loď? Takový strašný pocit jsem sám zažil - a nepřál bych jej nikomu. Ale nemusel bych tady zůstat s Perseem. Stačí nechat tu jako maják jeden průzkumný letoun bez posádky, s programem, aby každého informoval co se stalo. Snad by mohl posloužit i jako záchranný prostředek.

Pečlivě jsem zkontroloval letoun, u kterého jsem našel mrtvé techniky Alberta Grosse a Michaela Jougaina. Ti jediná pracovali, když ostatní odešli na mejdan... Letoun byl zbaven konzervace a kupodivu neměl mnoho závad. Opravil jsem co se dalo a sestavil program pro jeho palubní počítač. Pak jsem z Praděšovy rezidence letoun vypustil a navedl na oběžnou dráhu, aby se podle výpočtů nekřížila s nebezpečným rojem aspoň po několik let. Což jsem ovšem nemohl zaručit - vždyť i Perseus byl zasažen mimo trajektorii roje. Ale aspoň jsem se snažil, abych nemusel mít výčitky svědomí, že jsem něco opomněl. Až pak jsem se mohl dát do určování dalšího letu Persea. Odlet jsem podvědomě odkládal, jak to jen šlo, ale nakonec jsem odletět musel - bylo jasné proč, zůstat tady nemělo smysl.

Loď pomalu, líně opustila oběžnou dráhu kolem planety a začala se přibližovat k hvězdě. Teď když antény Persea vysílaly zprávu na Zem nejméně po sté, jsem měl čas na přemýšlení. Planeta, kde našla hrob expedice Perseus, se pomalu zmenšovala v dálce. Před odletem jsem ji stačil důkladně prohlédnout elektronickými dalekohledy, ale už jsem neměl chuť se na ni znovu spouštět. Za pár dní se zrzavé mraky ze spálených meteorů rozprostřely po celé planetě. Dole na planetě teď asi všude padá železoniklový popílek, který pije radarové vlny jako vata... přistání by bylo pokusem o sebevraždu. Jenom jediný opuštěný letoun bez posádky zde zůstane jako pomník hvězdné lodi Perseus - dokud jej něco nesmete.

Tušení mě nezklamalo - tento maják jsem už nikdy neviděl...

Hvězdolet kreslil po mapě hvězdné soustavy zmenšující se spirálu, pomalu klesající blíže ke hvězdě. Věděl jsem, že má alespoň jednu další planetu. Stačila by malá, o velikosti Měsíce, ale aby se na ni dalo postavit oběma nohama. V lodi může být tíže jen dokud pracují motory - to samozřejmě nebude trvat dlouho. Jsou-li v chodu dva reaktory a chybí-li údržba, je další porucha otázkou času. Planeta byla ale za hvězdou. Usilovně jsem pomocí elektronických dalekohledů a vyhledávacími programy zkoumal všechny prostory této hvězdné soustavy. Při tom jsem pátral i po meteorech - a objevil dva další roje, naštěstí daleko mimo dráhu Persea. Napadlo mě, proto možná Praděš toleroval radaristy - mohl je ze svého místa zastoupit a asi to dělal. Jeden člověk ale neuhlídá všechno. Stačí chvilka nepozornosti - a osamělý balvan letící prostorem...

Druhou vytoženou planetu objevily počítače ve chvíli, kdy jsem spal v Praděšově kabině. Byla blíž ke hvězdě, větší než první a ležela na trase výhodné pro další let Persea. Postačila malá korekce tahu, aby se dráha planety s dráhou Persea protála právě v době, kdy tam bude planeta i hvězdolet. Nařídil jsem počítači navést loď tak, aby zůstala na vzdálené parkovací dráze kolem planety. Přibližování mělo ale trvat tři měsíce - a to bylo v mé situaci příliš dlouho...

Nejprve jsem se rozhodl, že se pokusím na lodi opravit všechno, co se dá opravit zevnitř. Spravovat plášť lodi nemělo smysl, takovou ránu bych stejně opravit nemohl. Měl bych nanejvýš vyklidit poškozené úseky a vybrat z nich všechno, co se ještě dá použít. Ve skladech, částečně poškozených meteorem, byl pochopitelný zmatek: zprohýbané stěny, rozvrácené dveře skříní, vysypaný materiál, částečně zničený nárazem i působením vakua. Jinde byl pořádek a i rozsah poškození souhlasil s předpovědí programů, zodpovědných za sklady.

Obraz úplné zkázy se mi ale naskytl ve farmách. Jediné zvíře nezůstalo naživu. Farmářky už dávno zvířata neumísťovaly do ochranných postrojů, takže náraz pozabíjel všechna. Snad by se dalo zachránit aspoň maso, kdyby se tím někdo zabýval včas. Když jsem vstoupil do úseku farem, bylo už všechno v rozkladu. Také větší část rostlin byla zničena vakuem, neboť skleníky patřily do dehermetizované části lodi. Zbytek byl vytrhán z kořenů a uschl. Naštěstí alespoň část rostlin katastrofu přečkala a vesele se zelenala.

Podařilo se mi obnovit téměř desetinu produkce skleníků - pro jednoho člověka to bylo víc, než jsem mohl spotřebovat.

Několik týdnů jsem se zabýval obnovou pořádku ve skladech. Nejhorší to bylo v úseku D a E, bylo tam totiž vakuum a přes přechodovou komoru se materiál špatně stěhuje. Nemohl jsem v poškozených skladech nic ponechat; postrádaly ochranu betonových vrstev pláště lodi a brzy by se tam všechno zničilo zářením. Osm desetin skladů bylo zničeno, ale nakonec jsem mohl být spokojen s tím, co se mi podařilo zachránit. Pro jednoho člověka by to mohlo vystačit na dlouho, každopádně do konce jednoho - teď už skoro zbytečného - života...

Byl jsem teď den co den unaven k smrti, ale často jsem se ze spánku budil hroznými sny. Nebylo divu - sám v lodi, plné mrtvých. Krev... Krev... Neměl jsem sílu umývat od krvavých skvrn stropy, krev na nich pomalu měnila barvu od tmavě červené po černou, byla na každém kroku. Do toho se mi ve snech míchala oranžová řeka lávy, utíkal jsem před ní, ale snažila se mě oddělit, zahnat od raketoplánu, sežehnout ohněm i smrtícím zářením...

Raketoplán Evžena Poláčka přistál na Ridigio na pěknou, rovnou plošinu. Byla jako mlat, jistě by se z ní dalo dobře odstartovat. Evžen tedy frajersky dosedl vodorovně. Mělo to jedinou výhodu. Ušetřil tím trochu planetárního paliva - ale stálo ho to život. Musel pak pochopitelně vodorovně startovat, jednatřicetitunový kolos nezvednete do svislé polohy bez pořádného jeřábu a ten jsme tam pochopitelně neměli.

Jenže mezitím skončilo období klidu a vypuklo zemětřesení.

Tu krásnou rovnou plošinu to začalo lámat, jako se led na rybníce láme na jednotlivé kry. Evžen při startu utrl podvozek; letoun se s ním chvíli smýkal po břiše, keramika pancířů létala do všech stran. Z toho prý ještě vyvázl bez škrábnutí, ale slyšeli jsme ho v rádiu křičet, že se na něho valí žhavá láva a bude muset opustit letoun. Byl jsem ze všech nejbliž a bylo na mně, abych mu pomohl. Nikdo jiný by to nestihl, ale i kdybych nebyl jediný, pro Evžena bych šel za všech okolností. Měl jsem v letadle dva planetology, vytažené z pekla základny Šestky, na kterou se právě sesypalo krupobití sopečných pum. Dva členy Šesté základny rozžhavená radioaktivní láva na místě zabila, nebyl ani čas je pohřbívat. Materiál, domky, zásoby, vybavení, všechno vzal čert. Dvě sopečné pumy dopadly i na můj raketoplán, ale byly příliš měkké než aby prorazily pancíř. Odstartovali jsme jen tak tak - a teď jsme se měli do toho pekla vrátit s poloprázdnými nádržemi planetárního paliva? Nikdo z pasažérů ani nešpitl, když jsem prohlásil, že musím přistát znovu, abych vzal na palubu kamaráda. Věděli, že jsem před chvílí za podobných podmínek přistával kvůli nim - také byli rádi, že zachránili holou kůži. Ani jsem jim neřekl, že nemáme na poslední start palivo. Věděl jsem, že budu muset zapnout hlavní atomové motory - a že do toho ohně kolem nás ještě nějaký olej přilijeme.

Strefil jsem se skoro přesně. Před přistáním jsem viděl obrovský hřib kouře - planetární palivo Evženova hořícího raketoplánu, ke kterému už dorazila řeka lávy. Nemohl jsem dosednout blíže než dva kilometry, všude dole tekly oranžové řeky lávy, ale Evžena jsem navzdory hučení a praskotu poruch v rádiu slyšel. Křičel, že mu selhala klimatizace skafu a dusí se horkem, ještě stačil sdělit, kterým směrem se nachází, ujišťoval mě, že nás vidí přistávat a běží přímo k nám. Náhle v půli slova umkl. Vysadil nosný signál, takže to bylo rádiem, nevydrželo horkem, když se sesypala klimatizace skafu. O Evženovi jsem přestal dostávat informace. Běží, anebo někde upadl na hořící kameny a lapá z posledních sil po dechu? Skafandr bez klimatizace v tom horku působil jako gril, kde se člověk peče jako nebohé kuře.

Půda se houpala, z mnoha trhlín vystupovala zrzavá pára a černý dým. Maharashi ztratil nervy první a začal ječet, ať ihned odstartujeme, ale já jsem to odmítl. Mičikoti byl

klidnější, ale kdovíjak se tvářil; do obličeje jsem mu ve skafandru pochopitelně neviděl. Oba planetologové prošli krátce předtím peklem sopečných pum, mohli být trochu vyšínutí - co kdyby se pokusili odletět beze mne? Kdyby se na mě vrhli oba, neměl bych šanci. Jedenatřicetitunový výsadkový letoun ale není žádné rogallo, amatér jeho řízení nezvládne. Bez planetárních motorů to bude problém i pro mě, to mi bylo jasné. Atomové nejsou tak obratné, u těch je důležitější výkon. Kdyby je zapnuli oni, havarovali by - ale když člověk šílí hrůzou, vyzkouší i nemožné, byť proti zdravému rozumu. Pro jistotu jsem zablokoval řízení heslem - kdyby mě to zabilo, měli by smůlu i oni, ale jinak to nešlo. Suše jsem jim to sdělil. Beze mne neodletí, já zase neodletím bez Evžena - i kdybychom tu měli zůstat všichni. Nevím jak se tvářili, nezáleželo mi na tom. Nečekal jsem ani minutu, déle jsem to nevydržel.

V zrzavé páře, která se kolem nás vinula a zakrývala okolí vzdálenější než padesát metrů, nebyl znát žádný pohyb. Musím ven, uvědomil jsem si. Je tam sice peklo, ale je v něm kamarád. Když se po cestě potkáme, nic se nestane, zpátky poběžíme spolu. Sklouzl jsem po žebříku na horkou půdu planety. Geiger ťukal jako o závod, ale dalo se tím proběhnout. Běžel jsem co mi skafandr dovoľoval tím směrem, odkud jsem naposledy zaměřil Evženovo rádio - a brzy jsem Evžena našel. Ležel na malé plošince pouhých sto padesát metrů od raketoplánu, dva kilometry od místa havárie. Tak daleko uběhl v tom vedru s poškozenou klimatizací - a tady, kousek od záchrany, ho srazil kámen vymršťený vyrůstající sopkou, vzdálenou deset kilometrů odtud. Měl prostě smůlu. Kameny nelétaly hustě, ale ve skafandru nemáte rozhled a když navíc posloucháte praskot a řev v rádiu, nevaruje vás ani blížící se svištění. Evženovo tělo bylo bezvládné, byl bez vědomí. Skla skafandrů jsou zvenčí zrcadlová, otevřít přilbu v jedovaté atmosféře planety nešlo. Nezbyvalo než ho dostat do letadla. Tam snad...

Převalil jsem si ho na záda a vstal. Půda se houpala čím dál víc, cítil jsem se jako námořník za bouře na malé kocábce, ale neupadl jsem s ním. Zakopnutí by mě asi stálo život, ale měl jsem zkrátka opět kliku. Nedaleko přede mnou se tyčila kymácející se silueta raketoplánu - přistihl jsem se, jak fandím hydraulice široce rozkročených vzpěr. Vyrovnávala svislici jako já - naštěstí také tak úspěšně.

Pak jsem zahlédl oranžovou valící se řeku - mířila též k raketoplánu. Kdo tam bude dřív? Kráčel jsem co nejrychleji, s takovou zátěží to rychleji nešlo, Ridigio měla slabší gravitaci než Země, ale na zádech jsem měl kamaráda a naše skafandry měly po dvaceti kilogramech, takže klus nepřipadal v úvahu. Dorazil jsem na poslední chvíli, vytáhl Evžena do bezpečí přechodové komory, rychle jsem uzavřel vnější dveře, potom úzkou chodbičkou po žebříku nahoru a pryč...

Ohnivý jazyk žhavé lávy se dovalil necelých dvacet metrů od raketoplánu, když zahřměly atomové motory a my se zvedli do dýmu, pokrývajícího celou oblohu... Poprvé a naposledy jsem tenkrát zapnul atomové motory na povrchu planety. Přistával jsem na planetární palivo, jinak bych ani nemohl z letounu, ale paliva bylo právě na to jediné přistání. Na Ridigio nám přestalo záležet, zda startujeme atomovými - když přirozené zamoření ničí i chráněné roboty.

Sotva jsme se dostali nad atmosféru, ubral jsem a prosil planetology, aby šli do přechodové komory pro Evžena. Nemohl jsem své místo opustit, ale právem jsem se o Evžena bál. Mičikoti se zvedl a za malou chvíli ho přivlekl. Když mu však otevřel přilbu, vyvalila se z ní krev...

Doktoři později soudili, že Evžen byl mrtvý už když jsem ho nesl. Zasáhl ho kámen do zad a i když to skafandr vydržel, Evženovi to rozdrtilo hrudník a udusil se vlastní krví. Od té doby uplynulo osm let - a pořád mě to strašilo ve snech... Dokonce i teď.

Perseus byl řízen počítači. Neustále sledovaly okolí lodi, připravené vyhlásit poplach při první známce nebezpečí. S matematickou přesností se zmrzačený hvězdolet přibližoval k místu, kde se měl setkat s druhou planetou hvězdné soustavy. Ve volném čase - což bylo prakticky pořád - jsem začal testovat agregáty všech letounů, které by mohly být schopné letu. Byl čas připravit je na průzkum planety. Bude to poprvé a naposledy, co bude neznámou planetu zkoumat jeden jediný letoun s jediným pilotem na palubě.

Jaké to tam bude? Jestli jako na Ridigio, pak se možná ještě rád vrátím umřít na hvězdolet - ačkoliv je otázka, zda se mi to ještě podaří.



Modrá planeta

Planeta se tak podobala Zemi, že jsem měl tisíc chutí na nic nečekat, skočit do letounu a přistát. Kdekoliv, třeba na malém ostrůvku v moři, nebo uprostřed pouště, jen abych byl co nejdřív dole! Ta bláznivá myšlenka mě napadla a držela jako klíště, naštěstí nakonec převládl smysl pro povinnost. Nabádal mě pokud možno všestranně zabezpečit hvězdolet. Dobře jsem si uvědomoval, že půjdu dolů sám a je pravděpodobné, že Perseus zůstane na stacionární oběžné dráze už jenom jako mrtvý pomník naší expedice. Průzkum neznámé planety jediným člověkem se nemusí příliš lišit od sebevraždy.

Neměl bych raději zůstat na hvězdoletu? Jistě bych na něm mohl žít dlouho, zásob jsem měl na celá léta a druhá planeta snad byla mimo dráhu tamtoho meteorického roje, ale co jsem mohl dělat, když veškerá pozorování z této výšky jen potvrzovala úžasnou podobu planety se Zemí? Spektrální rozborů vykazovaly totéž složení vzduchu, jen s nepatrně větším podílem oxidu uhličitého, rovněž oblaka obsahovala převážně vodní páry místo metanu a čpavku, ale největším překvapením bylo cosi, co se ve spektru podivuhodně podobalo zelenému rostlinnému barvivu, chlorofylu. Jestli se dal někde očekávat život, pak to muselo být tady!

Bylo v mém rozhodnutí přistát i něco frajeřiny? Poslední člověk výpravy se odvažuje sám a sám spustit na neznámou planetu - jak odvážné! Ale po pravdě řečeno, čekat v mrtvé lodi na smrt bylo o tolik horší, že mi prostě nic jiného nezbývalo. Připadal jsem si jako ruští vojáci za poslední světové války. Ti se také odvážně vrhali proti německým tankům - bylo to pro ně lepší, než ustoupit a být coby zbabělec nemilosrdně popraven vlastními.

V jednom se planeta od Země podstatně lišila. Za celou dobu přiblížování jsem nezjistil sebemenší stopu po emisi radiových vln - s výjimkou poruch, zřejmě způsobených boufkami. Na dvou místech noční polokoule zachytily citlivé kamery světelné záblesky, ale ani ty nevypadaly jako umělého původu. Spíše se mohlo jednat o přírodní požár nebo sopečnou činnost. Absence radiových vln asi popírala existenci technicky vyspělých obyvatel; na druhé straně nevyvracela existenci takových, co rádio neznají. Vždyť donedávna se ani kolem Země nešířily jiné radiové signály, než způsobené přírodními blesky. Ale - očekávat na planetě rozumné bytosti by asi bylo příliš drzé. Nejsem přece Däniken, abych za každým neobvyklým přírodním jevem viděl činnost mimozemšťanů. Neměl bych si dělat naději.

Svědomy mi ale nedalo opustit loď, dokud jsem nezajistil, co zajistit šlo. Nešlo o to, abych Persea našel, až se budu vracet z planety. To bych si musel být jist, že se vrátím. Samozřejmě jsem se v duchu spoléhal na své příslovečné štěstí, jenomže jsem byl povinen počítat i se smůlou. Bylo by nezodpovědné, kdyby moje smůla měla přinést smůlu ještě někomu jinému. Perseus se měl stát majákem pro další lodě ze Země - až se sem dostanou. Musel jsem se postarat, aby byl co nejdéle v jakž-takž provozuschopném stavu, aby byl schopen vysílat a aby na něm zůstalo aspoň pár nejnútnejších fungujících automatů. Ale jak to zajistit, nezůstane-li na lodi ani jediný člověk, schopný opravit vzniklé poruchy? I kdybych dole zjistil, že je planeta jedovatá a vrátil se, další výpravu zaručeně osobně nepřivítám.

Zničené BR - board robots, palubní roboty - opraváře, jsem nahradil průzkumnými roboty RR - research robots, upravenými, aby se pohybovali v beztlákovém stavu a mohli se podřídit řízení centrálních počítačů. Průzkumní roboti byli odolnější než palubní. Nebyli k pohybu v beztlákovém stavu uzpůsobeni, ale měli chapadla a naučit je něčemu novému nebylo tak těžké. Průzkumní roboti byli trochu zavalitější než palubní opraváři, těžko by se

protáhli všemi možnými průchody, to by však tolik nevadilo. Dal jsem si ověřit, zda projdou aspoň tam, kde budou nutně zapotřebí pro zabezpečení nejdůležitějších míst lodi. Nemělo smyslu používat těchto robotů na práce jako je spravování pláště - to už ostatně nemělo naději na úspěch. Také některá jiná místa, například v reaktorovém úseku, bylo lépe vyškrtnout předem z jejich repertoáru. Měli by být používáni jen k účelům, kde by nehrozilo jejich zničení. Jako poslední možnost by se dalo uvažovat, že jejich vysílačky a neveliké elektronické mozečky z nich udělají nouzový, ale dostatečný maják, který může být vypuštěn z lodi k jedinému životně důležitému vysílání v době, kdy sem bude přilétat druhý hvězdolet.

Tohle všechno jsem do této chvíle stačil nejen promyslet, ale zčásti už zanést do programů centrálních počítačů lodi. Kromě jiného jsem stačil prověřit a opravit svůj průzkumný letoun i dva další do rezervy. Chtěl jsem jeden stroj ponechat na samostatné nižší oběžné dráze, aby byl pohotovější. Další stroj jsem chtěl mít v bezpečnějším úkrytu uvnitř hvězdoletu. Řídící počítač každého letounu byl přece schopen samostatně uskutečnit i tak náročnou operaci, jako přistání na planetě, zvláště když dostane předem podrobný plán, kam má přistát. Ten bych měl odvysílat přednostně hned po přistání - samozřejmě jen pokud bude technicky možné si takovou pomoc vyžádat. Shora s oběžné dráhy to ale nevypadalo zle, oblačnost planety nebyla nikde souvislá, v mracích byly trhliny, kterými bylo možné poslat paprsek laserového spojení, kdyby selhalo rádio. To muselo být uloženo počítačům do paměti v podobě trvalého příkazu - Perseus musel neustále sledovat planetu a být připraven moje nouzové volání zachytit. Pokud bych ovšem měl štěstí a přežil zkázu letounu.

Nesměl jsem při tom zapomenout ještě na jednu povinnost. Co kdyby na Zemi mé volání nezachytili? Vysílal jsem skoro celou dobu, co jsem se blížil k planetě, ale s vypnutím motorů muselo vysílání skončit. Co když ani tak dlouhé vysílání nikdo nezachytí?

Praděšův velitelský počítač proto dostal ještě jeden program. Jenom určitou část roku jsou dobré podmínky pro mezihvězdné spojení. Pro počítač nebyl problém pořídit si tabulku všech období, kdy je planeta orientována tak, aby mezi ní a Zemí nebyla žádná větší překážka. Ty by mohly být hned dvě. Epsilon Eridana, hvězda kolem níž kroužila tato planeta, nebo Slunce. To by bylo jako zdroj rušení nejhorší. Vyšlo mi, že v současné době příhodná situace kulminuje, neboť Epsilon je kolmo na spojnici Země a této planety a Slunce bude stejně příhodně postavené, až k němu radiové vlny dorazí, ale rozhodl jsem se ještě to pojistit. Jakmile se bude příznivé postavení planet opakovat, musí počítače Persea, pokud toho v té době budou schopné, spustit motory, opakovat mezihvězdné vysílání - a vrátit Persea na parkovací dráhu, odkud při vysílání vyletí. Podle propočtů by to mělo být za dva roky - to snad Perseus vydrží.

Tohle všechno jsem promýšlel už když se hvězdolet blížil k planetě. Ale dokud byly v činnosti motory, mnoho programů jsem nerealizoval. Tíže, i když slabá, se dala využít lépe - a také jsem ji využil.

Tak důkladně připravená letadla neměl hvězdolet už aspoň osm let. Co se dalo zkontrolovat, bylo zkontrolováno. Co bylo třeba vyměnit, bylo vyměněno. V letounech byly planetárního paliva plné nádrže - nač šetřit! Zásoby potravin, vody a vzduchu byly doplněny na maximum. Ještě že velkou část starostí s přiblížovacím manévrem převzaly počítače. Nemohl jsem být na více místech najednou, naštěstí to nebylo nutné. V pamětech centrálních i palubních počítačů se sešly všechny informace, získané ze stacionární i nízké oběžné dráhy. Mapa kontinentů, radarová sondáž hor, snímky ve všech oborech spektra, zpracované počítači...

Konečně nastal okamžik, kdy jsem naposledy přehlédl všechny prostory Persea, až jsem skončil v přechodové komoře hangáru. Obléknout kosmický skafandr - a hurá do letounu! Čtyři segmenty hangárových vrat se otevřely jako okvětní plátky a krátké trhnutí planetárních motorů vyneslo letoun pomalu z hvězdné lodi. Vrata se pomalu zavírala. Měj se tady dobře, Persee, snad se ještě vrátím!

Zadunění kdesi hluboko v konstrukci letounu - atomové motory odstrčily hvězdolet stranou. Zprvu odplouval pomalu, jakoby se jen nerad loučil se svým malým průzkumným strojem, ale potom rychleji a rychleji, až se z něho stala jenom jasná hvězdička na obloze. Hvězdička, která bude neustále viset nad tímtéž místem na obloze planety, na rozdíl od všech těch tisíců ostatních.

Planeta pomalu rostla. Chtěl jsem přistát v kuželu nehybně zaměřených antén Persea. Proto jsem musel nejprve přejít na nižší oběžnou dráhu, kde už byl znát odpor atmosféry, obletět část planety a teprve tak se dostat nad vyhlédnuté místo.

Konečně se přede mnou objevila charakteristická skupina ostrovů a za nimi pevnina. První část přistání měl řídit program, proto jsem se připravil jen na silné brždění. Mělo se při něm co nejvíce využít atomové palivo, aby zbylo hodně planetárního. To je při každém přistání nejvíce limitujícím prvkem, i když jsem najisto počítal s přisáváním atmosférického kyslíku. Burácení atomových motorů se kostrou letounu přeneslo do pilotní kabiny, drtivý lis mě zamáchl do sedadla. Po dlouhém pobytu v beztlákovém stavu to bylo kruté, ale sám jsem si to tak naprogramoval, teď mi nezbývalo než vydržet. Musel jsem pořádně vyjít ze cviku, těch šest G mi teď připadalo nesnesitelných. Naštěstí to trvalo jenom pár minut, přesněji dvě a čtvrt. Oběžná rychlost mezitím klesla na něco přes kilometr za sekundu - to znamenalo skoro pád.

Tricet kilometrů výšky. Ve vzduchoprázdnu neúčinná křídla začala nabírat vztlak.

Dvacet kilometrů výšky...

Deset kilometrů...

Program začal vyrovnávat let do horizontály, či spíše do méně strmého klesání. Teď byly pod letounem nepříliš vysoké hory, jen osm set metrů nad úrovní moří. Přímou za nimi mělo být vybrané místo přistání - rozsáhlá pláň bez překážek viditelných z oběžné dráhy. Podle snímků tam mraky nebyly, bude se tam dobře přistávat.

Šest kilometrů výšky. Nad letounem je obloha modrá jako na Zemi. V dálce se krásně do modra rýsují hory. Panebože, já bych brečel, vždyť je to tu úplně stejné jako na Zemi!

Cinknutí ve sluchátkách. Analyzátoři skončily první etapu rozboru vzorků ovzduší, text komentáře tvrdí, že pocházejí z výšky dvacet kilometrů. Hlavní složkou atmosféry je jako na Zemi dusík, i když je ho tu trochu méně. Zato je tu více kyslíku, síry, hélia a argonu. Tohle by se určitě dalo dýchat - samozřejmě ne přímo, ale po důkladném sterilizování žhavicími filtry. Ale teď pozor, žádné rozptylování, letoun má sotva kilometr výšky a rychle klesá. Motory nepracují a krátká deltovitá křídla raketoplánů nejsou stavěná k plachtění. Chci-li šetřit palivo, není čas na dlouhé manévrování, musím okamžitě vybrat místo kde letoun postavím! Na prohlížení analýz bude dost času potom.

Naštěstí tu nejsou žádné mraky, viditelnost je báječná až dolů, rozprostírá se tam velická písečná pláň, kde se místo k přistání jistě najde. Hrome, to modrozelené dole přece musí být - vegetace, stromy! Nejen osamělé ostrůvky zeleně, ale souvislejší pásy, vypadá to na... nějaké palmy s vějíři zelených... listů?

Hvízdavý rachot planetárních motorů se rozléhá atmosférou planety, letoun zvedá nos do výše, křídla sice ještě trochu nesou, ale rychlost klesá a výška také. Už jen tři sta metrů!

Vyklápím přistávací vzpěry, jejich kryty se mění v aerodynamické brzdy. Nos letounu se staví kolmo do výše, planetární motory hvízdají ještě o oktávu výš, ještě šedesát metrů...

Venkovní optika oslepla od uragánu prachu a písku, zvířeného ostrými plameny planetárních motorů, ale spodní radar ukazuje - ještě pět metrů - a zhoupnutí... Jedenatřicet tun letounu se opřelo o hydrauliku tlumičů.

Žádná vzpěra se neboří více než ostatní, stojíme. Tenzometry vzpěr hlásí rovnoměrné rozložení váhy letounu, gyroskopy také potvrzují, že letoun stojí pevně a stabilně, takže - uzávěry přívodů paliva. Hvízdání planetárních motorů postupně klesá - a najednou je kolem ticho a to přece znamená - že jsem na další planetě!

Ano, na planetě! Na šesté planetě, na které dosud přistály průzkumné letouny či sondy expedice Perseus. Ale je to neobvyklé přistání. Místo minimální trojice pozemských raketoplánů tu stojí jen jeden jediný černý obrys, ale i to znamená, že pozemská hvězdná expedice Perseus přistála na další planetě - a jak se zdá, nejspíš na poslední.

A rozhodně na nejkrásnější, neboť nejvíce podobné naší nepředstavitelně vzdálené Zemi.

Ano, i tenhle pocit jsem už zažil, ale byl to strašlivý omyl. Prvním cílem mezihvězdné výpravy Perseus byl Sírius. Je to dvojhvězda, jedna dvakrát větší než Slunce, druhá bílý trpaslík, obě jsou mnohem žhavější než na co jsme zvyklí, ale našli jsme tam čtyři planety. Dvě byly dál od obou hvězd, takže nebyly rozpálené jako dvě vnitřní. Tam jsme poslali jen ohnivzdorné sondy; přistání raketoplány jsme si museli rozmyslet. Obě sondy tam zůstaly. První se nejspíš hned po přistání utopila ve žhavé lávě, druhá vysílala asi hodinu a pak rovněž umlkla - to už jsme ovšem věděli, že je kolem ní žár pět set stupňů Celsia a že planeta nebude zajímavá. Podobala se Venuši, ta je skoro stejně nepříjemná.

Třetí planetu jsme nazvali Oriana. Také ona byla poněkud horká, průměrnou teplotu na povrchu měla osmdesát stupňů Celsia, navíc neměla pořádnou atmosféru a rotovala příliš rychle, za šest hodin kolem dokola, ale to už se dalo snést. Přistáli jsme v chladnější oblasti blízko pólu, bylo to obtížnější při manévrování, ale zato tam bylo sotva kolem padesáti stupňů. Nijak nadšení jsme z toho nebyli. Kromě teploty tam všechno připomínalo pustiny na Marsu. Její krvavě rudá půda, z níž jako kouř stoupal jemný rudý prach, příliš připomínala peklo - i to horko by tomu odpovídalo. Prozkoumali jsme co se dalo, odebrali tuny vzorků, pak jsme ji s ulehčením opustili.

Další planeta, Ridigio, nás uvítala tmavou zelení. Nebyla to zeleň biologického původu, nýbrž od měďnatých sloučenin, nicméně se nejvíce podobala Zemi. Kroužila nejdál od obou hvězd, průměrná teplota na jejím povrchu byla kolem šedesáti stupňů. Když jsem se poprvé procházel po jejím povrchu, měl jsme také ten nádherný pocit, že jsem někde doma na Zemi.

Ale hned po týdnu jsme poznali, jak je Ridigio zrádná.

Od začátku tam po troškách přšela radioaktivita, ne moc, brali jsme ji jako přijatelné riziko. Uvnitř letadel jsme byli v bezpečí a i venku skafandr její působení dostatečně zeslaboval.

Pak náhle doslova přes noc vyrostla pouhých dvacet kilometrů od naší základny sopka, která na nás spolu se žhavým popelem náraz vychrlila velké množství pronikavě zářících izotopů. Rázem bylo po idylce. Silná radioaktivita vyřazovala roboty, přestávaly fungovat palubní počítače letounů a než jsme to stačili zabalit, dostali někteří lidé takové dávky záření, že jsme je ani nedovezli živé nahoru do hvězdné lodi.

Doufali jsme, že postačí přestěhovat základnu jinam, ale ukázalo se, že za všechno může slapové působení bílého trpaslíka. Stejně peklo propuklo současně po celé planetě.

Astrofyzikové pak dodatečně spočítali, že se k planetě jednou za sto padesát let přiblíží natolik, že to může narušit i kůru planety. Měli jsme smůlu, takové období právě začínalo.

Brzy jsme ale poznali, co to znamená. Během týdne vyrostl kolem všech našich základů sopek celý řetěz a zakrátko byla celá planeta tak radioaktivní, že nám nezbylo nic než ji s hanbou opustit. Aby to nebylo jednoduché, slapové síly vyvolaly kromě sopek i permanentní zemětřesení - a to už šlo o krk. Nakonec jsme byli rádi, že jsme z toho pekla zachránili aspoň něco. Pár lidí zmizelo beze stopy, vůbec jsme je nenašli. Ivanovi vysadila elektronika a letoun se s ním i s jeho pasažéry zabodl do valící se žhavé lávy. Základnu číslo jedna zasypal mrak žhavého popela, sotva odtud odletěl poslední letoun, základnu pět stihl stejný osud, ale dva letouny tam už zůstaly.

Na hvězdné lodi nastal nářek, když přiletěly poslední, už pořádně pomuchlané stroje. Všem bylo jasné, že nezvěstným nikdo nepomůže. Vracet se by byla sebevražda. Asi bychom to přece zkusili, jenže nikdo nevěděl, kde nezvěstné hledat. Jakmile v tom pekle vyhasly signály jejich rádia, znamenalo to konec. Zřejmě jsme tady narazili na kosmické přírodní jevy, vymykající se našim dosavadním zkušenostem.

Mysleli jsme si tenkrát, že tolik smůly by mělo stačit až do konce výpravy, ale ukázalo se, že jsme byli pořád nezdraví optimisté.

Největší nebezpečí pro výpravu nepřišlo zvenčí, ale zevnitř. Hádky, bitky, alkohol, drogy. Hned po Sírui se chtěli někteří vrátit s tím, že už stejně nic neobjevíme. Astrofyzikové marně pořádali přednášky, dokazovali, že Sírui je dvojhvězda, kdežto následující hvězda ne, takže bude podobnější Slunci - jako kdyby mluvili do dubových fošen. Pak jsme tam přece jen zamířili, přehlasovali jsme malověrné - byla by nebetyčná ostuda vrátit se po prvním nezdaru.

Vida - tahle planeta by slibům astrofyziků odpovídala nejlépe. Budou-li tu rostliny v tak hojném zastoupení, je to kolosální úspěch - škoda, že se toho nedožili ostatní!

Vrchní kamery se konečně dostaly z prachu. Ne že by se tak rychle usazoval, ale čerstvý větřík přemístil temné mračno stranou a odnášel jeho kotouče pryč. Konečně nastala chvíle, kdy si v klidu prohlédnu okolí! Vybral jsem si dobře svůj hrob? Uvidíme!

Písečné přesypy, typické pro pouště na Zemi. Jejich vznik je spojen s větrem, proto ani na Měsíci ani na Marsu nejsou, nenašli jsme je dosud na žádné planetě. V dálce několik osamělých skalisek, trčících z písku. Ani to by asi nevybočovalo z prostředí dejme tomu na Sahare. Ale proti směru, odkud jsem přiletěl, se krčilo několik slabých, neduživých keřků, prvních vyslanců života na kraji písečné pláně - a dále byly větší stromovité rostliny, palmy nebo aspoň rostliny palmy hodně připomínající. A dál na obzoru se tyčily celé rozsáhlé lesíky stromů s vějíři tmavozelených listů, odsud se dalo rozeznat, jak se k sobě tisknou, snad aby se vzájemně chránily před větrem, v němž poletovala drobounká zrníčka písku. Vnější mikrofony zaznamenávaly jen jeho suché šelestění, stromy byly trochu daleko na to, aby se od nich zvuky donesly až sem.

Cinknutí palubního počítače okamžitě odvrátilo mou pozornost od nenasytného pohledu na venkovní obrazovky a přinutilo mě mrknout na obrazovku pro zprávy. Vzápětí jsem ale zkoprněl úžasem.

»NOSNÁ VLNA NA KANÁLU PRO PŘENOS DAT,« oznamoval mi počítač.

Na tuto zprávu jsem se díval dost nechápavě. Co to má znamenat - nosná vlna na kanálu přenosu dat? Veškerá rádiová iniciativa tady přece vychází ode mne!

»FONIE NA KANÁLU PRO PŘENOS DAT. NEKOREKTNÍ PŘÍKAZ.«

Palubní počítač rozpoznal na radiovém kanálu něco, co mu jako data nedávalo smysl. Ve snaze analyzovat vysílání stůj co stůj zařadil všechno jako fonii, řeč. Aniž mu to i potom dávalo smysl. Co to může být? Praskot od vzdálené bouřky? Ojedinelé poruchy by měl eliminovat.

»Reprodukuj!« vyhrkl jsem.

»SOMUNI, VMAŽOŽPI, SOMUNI, UTSUZIP,« uslyšel jsem hlasový výstup palubního počítače. To opravdu nedává smysl. Ale co to tedy je?

»Přímou reprodukcí!« vzpomněl jsem si. Ano, musím vyřadit dekodování hlasu a zpětnou strojovou syntézu, pak uslyším přesně to, co vstupuje do antén letounu!

»Somuni, šahactula!« uslyšel jsem zřetelný výkřik.

Zamrazilo mě - jako by po mně sáhla smrt.

Melodický dívčí hlas na pusté planetě? Jako kdyby patřil některé z našich radistek, jenže ty jsou přece - mrtvé!

»Gigij kezic pegi neta ...vrať pí?«

Dívčí hlas, vábící starogermánské bojovníky do Valhaly, písně Sirén, které slyšel beztrestně snad jen Odysseus? Podle intonace bych řekl, že je to otázka. Že tahle slova nebudou v žádné pozemské řeči - to byla snad jediná jistota, kterou jsem v té chvíli měl. Ostatně, to vysílání je samo tak silné, uvědomil jsem si, že ani nemůže být z Persea. Tahle vysílačka musí být přímo zde, na této planetě! Nemůže to být blábolení poškozeného robota, žádného jsem neaktivoval a roboti nemají už kvůli možnosti záměny lidskou intonaci hlasu. Lidský hlas je zkrátka lidský hlas. Ale - hlas dívky v rádiu na planetě, sice podobné Zemi, ale vzdálené bezmála dvanáct světelných let od Slunce? To je ovšem gól!

Než jsem si v hlavě srovnal souvislosti, radiové vysílání umlklo. Na průzkumného pilota jsem ukázal šíleně pomalou reakci. Teprve minutu poté, co se ztratila jakákoliv stopa po emisi, mě napadlo, co jsem měl udělat hned zpočátku - zaměřit zdroj vysílání. Stačilo stisknout příslušný knoflík. Veškeré příkazy se dají napsat na klávesnici palubního počítače, ale některé důležité funkce mají vlastní ovládání, páčky, pedály nebo tlačítka - zejména kvůli rychlosti. Uchopit řídicí páku je mnohem jistější, než psát příkaz.

Nebylo ale už co zaměřovat. Rádio mlčelo, jako kdyby tu nikdy žádné vlny nebyly. V éteru planety bylo ticho. Ještě před čtvrthodinou zcela samozřejmé, teď bylo o to větší záhadou.

A co když zrovna teď někdo zase vysílá na jiné vlně nežli právě poslouchám? Okamžitě jsem zadal příkaz, aby můj palubní počítač jedním ze svých přijímačů plynule projížděl všechna dostupná pásma a kdyby objevil sebeslabší stopy radiových emisí, aby zdroj okamžitě zaměřil. Napsat krátký program bylo v tomto případě nutné, na to žádné tlačítko předem připravené nebylo. Uplynulo pět minut, pak deset, nic...

Na druhý nápad jsem přišel ještě později. Jestli bylo vysílání určeno pro mě, neměl bych odpovédět? Ale jakou řečí - a co? Ačkoliv - na tom asi nesejde, nepůjde o slova ani o jejich obsah, půjde především o odpověď samotnou!

Natočil jsem na záznam několik vět a nechal je opakovaně vysílat, dokud nepřijde nějaká odpověď. Nejprve jsem nařídil vysílat svůj hlas na vlně toho záhadného vysílání, pak jsem příkaz rozšířil na všechny rozsahy, které měl palubní počítač k dispozici. Marně.

Nezdálo se mi to nakonec? Znovu jsem si nechal opakovat všechno co si pamatoval můj počítač. Moc toho nebylo. Těch několik slov ale bylo skutečně zaneseno do paměti, nezdálo se mi tedy. Škoda, že si počítač pamatoval jen slova dekodováním zbavená původní melodie dívčího hlasu a zejména - jeho naléhavosti.

Mohu ale měřit nepozemská slova svými pozemskými pocity? Co když ten měkký dívčí hlas patří nějaké místní inteligentní chobotnici - a ta slova obsahují strohou vyhrůžku, něco jako: »Okamžitě zmizte, vy vetřelci, nebo bude zle!«

Anebo - co když vysílání nebylo určeno pro mě, mohlo to být přece varování pro ostatní obyvatele planety - »POZOR, nepřítel, skryjte se a ticho!« Kdybych tu krátkou relaci nezachytil - a to bych určitě nezachytil, kdyby náhodou neležela v zapnutém kanálu -

asi bych si myslel, že planeta obydlená není a svědomitě bych zkoumal vzorky, získané pomocí Ferdíka. Což bych měl udělat i tak, místo toho nečinného vyčkávání...

Vydal jsem příkazy a o několik minut poté se můj research robot Ferda dotkl svými pásy písku planety. Nasměroval jsem ho z kruhu, kde ostrý oheň planetárních motorů bezpečně vypálil všechno živé, a dál už jsem ho nechal pracovat podle obvyklého schématu. Nejprve měl odebrat vzorek půdy... Schválně, jak dlouho mu bude trvat, než zjistí přítomnost života, o kterém jsem věděl už hodnou chvíli?

Ačkoliv průzkumný robot analyzoval první vzorky z planety plné života, což bylo něco, o čem jsme snili celou cestu, sledoval jsem jeho počínání jen jako mimochodem. Bylo mi přece předem jasné, že bioprogramy brzy ohlásí přítomnost života a jeho první analýzy, za jiných okolností bych skákal radostí nad každým rozbořem, ale poté, co jsem slyšel ten tajemný hlas v rádiu, mi nešlo o nějaké místní kytičky.

»POZOR! BIOPROGRAM HLÁSÍ NIŽŠÍ FORMY EXISTENCE. PRAVDĚPODOBNOST DEVADESÁT PĚT PROCENT - BAKTERIE. VÝSTRAHA PRO BEZPEČÍ POSÁDKY: NA PLANETĚ JE ŽIVOT, BUDE TŘEBA ZVLÁŠTNÍ OPATRNOSTI!«

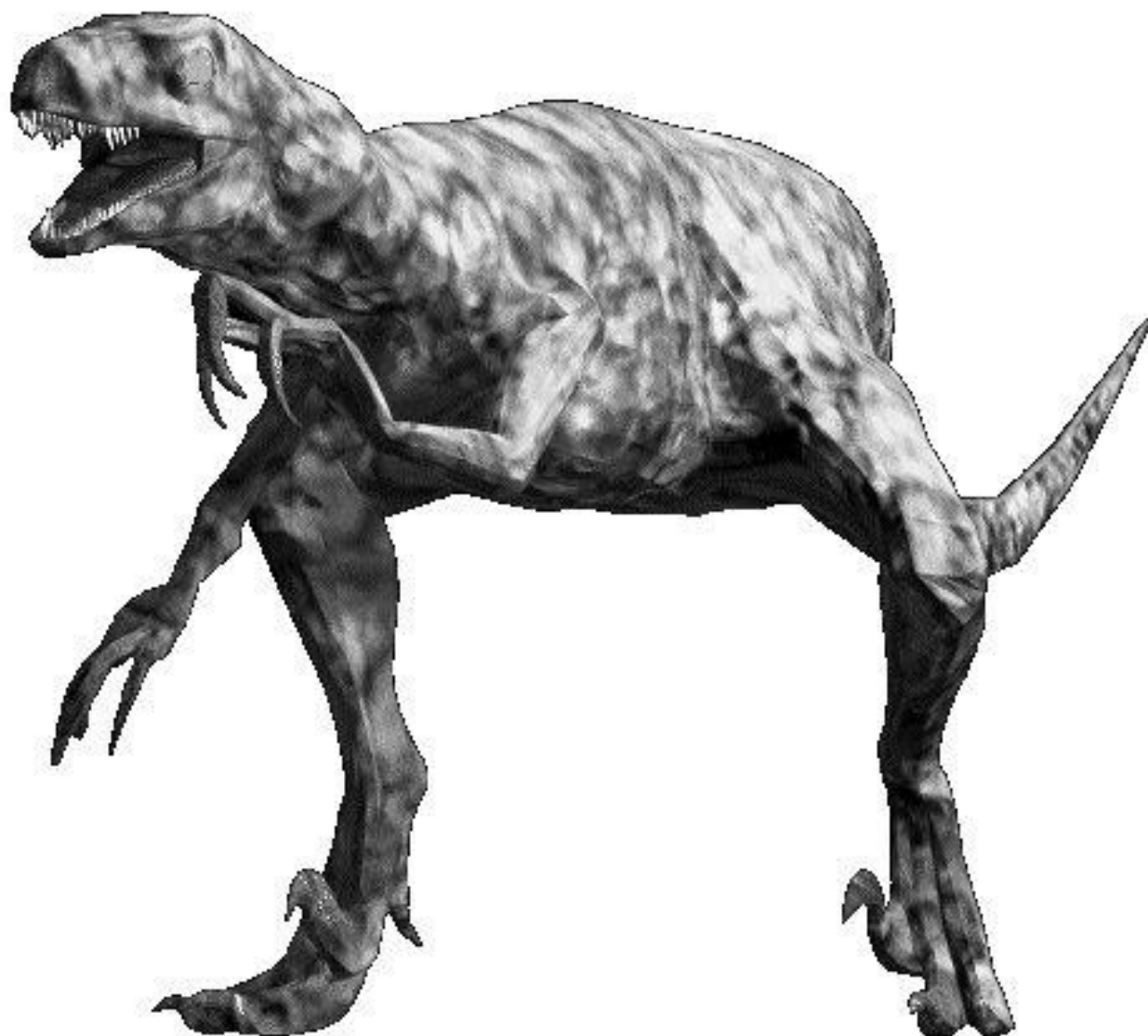
To už vím, ale i tak díky, Ferdíku, pomyslel jsem si v duchu. Na to, že jsi zatím zkoumal pouhý písek, to zase není tak špatné. Uvidíme, co řekneš na vyšší rostliny. Nasměroval jsem tedy robota přímo proti nejbližšímu keři. Jak dlouho mu bude trvat tohle?

Trochu jsem Ferdíka podcenil. Jakmile se do zorného pole jeho kamer dostal první list, objevila se na informační obrazovce zpráva o nalezení vyšší formy existence. Ještě pár vzorků, hlavně se podíváme na metabolismus těchto rostlin, pomyslel jsem si. Jenomže budu muset nechat Ferdíka popojet k dalšímu keři, protože programy mu v žádném případě nedovolí poškodit první exemplář od každého nalezeného druhu - co kdyby právě ten byl obzvlášť vzácný? Takže musím robota nasměrovat ...třeba támhle...

No nazdar! První den na neznámé planetě - a další překvapení mi málem vyrazilo dech!

Dalo se očekávat, že na planetě budou kromě rostlin také živočichové, ale že budou mít... dobrých deset metrů na délku a pět na výšku? A jako kdybych sám slyšel strašlivé zaskřípění – desítek půlmetrových zubů na hřbetním titanovém pancíři Ferdíka!

Robota napadl veleještěř!



»POZOR! BIOPROGRAMY HLÁSÍ NAPADENÍ ROBOTA VYŠŠÍ FORMOU
EXISTENCE! PROGRAMY SEBEZÁCHOVY INICIUJÍ OBRANU!«

Obluda jako by vypadla z filmu o pravěku Země. Znenadání vyskočila zpoza písečné duny a rázně zaútočila na robota. Měla pískově žlutou barvu, i tlamu měla uvnitř žlutou, jen světlejšího odstínu. Viděl jsem, že nemá jazyk. Lemovaly ji však zuby - a ty stály za to! Nejdelší byly dlouhé půl metru, měly u kořene průměr skoro deset centimetrů. Takový plot ze sloních klů - v čelistech, podobných hydraulickému lisu - až titanové pláty Ferdíkova pancíře povolily a promáčkly se dovnitř. Obluda robota zvedla jako pírkó - náhle ho překvapeně pustila z tlamy, až jeho pásy při dopadu zarachotily. Vztekla zamávala šupinatým ocasem, až vyrvala ze země pár keříků, znovu se sklonila a znovu její zuby sklouzly po pancíři, ale opět sebou trhla a opět odskočila. Ferdíkův pancíř začal dávat elektrické rány. Nejprve slabé, ale pak silnější a silnější, až tak nepříjemné, že to obludička nevydržela a domněle snadnou kořist upustila.

Budete si asi muset, pane Tyrannosaurus, či jak bych vás měl vlastně titulovat, najít jinou oběť, Ferdík je poněkud méně stravitelný, než si myslíte!

Trochu mě pochopitelně zamrazilo, když jsem si najednou představil sám sebe, jak stojím proti téhle obludě s holýma rukama... Ani tahle překrásná planeta nebude jednoduchá, jak jsem si doposud představoval, uvědomil jsem si. Mám z pekla štěstí, že jsem

podle předpisů ven poslal nejprve robota! Než se vydám z letounu, budu si muset něco zjistit o zbraních. Až dosud jsme je nepotřebovali, jenomže tato idylka se právě radikálním způsobem změnila.

Veleještěr, nebo co to bylo, se nemínil spokojit s elektrickou ránou do zubů. Nešlo to shora, zkusil to jinak. Kopnutí silných pařátů opatřených strašnými drápy převrátilo Ferdíka na hřbet - a vzápětí zase sklouzly dlouhé zuby po titanovém pancíři. Možná byl zvyklý postupovat tímto způsobem při setkání s jinými pancéřovanými protivníky, ale i tento překvapující útok skončil tak neslavně jako předchozí. Břišní titanové pláty Ferdíka nebyly tenčí než hřbetní; a především - dávaly stejně nepříjemné elektrické rány.

Oddychl jsem si. Ba ne, pane veleještěr! Z hostiny nebude nic! Doufáte-li, že se váš protivník unaví a jeho elektrické rány budou slábnout, asi nic netušíte o životnosti izotopových baterií robotů typu RR!

Napadlo mě, že bych měl to zajímavé zvíře pojmenovat, ale nenapadlo mě nic než začít mu v duchu říkat Vojtosaurus, ačkoliv by mi nemělo být milé, že by zrovna takové monstrum mělo nosit mé jméno. Řekl bych, mohl by být bráškou pravěkého pozemského Tyrannosaura Rexe, ale tak jsem mu říkat nemohl - byl to přece jen jiný druh.

Ještěr mezitím kroužil kolem převráceného robota jako psík kolem svinutého ježka, ale už si na něj netroufal. Občas po něm jen tak na zkoušku hrábl pařátem, ale pokaždé dostal další tůfku a zase ucukl. Bylo zřejmé, že Ferdíkovi neublíží.

Až úplně nakonec mě napadlo zapnout vnější mikrofony a natočit si zvukový doprovod té potyčky. Hrome, první zvukový záznam nepozemského života v historii lidstva, ten budu muset co nejdříve odvysílat k Zemi spolu s obrázky, dokud to půjde!

Co jsem uslyšel, mě překvapilo. Zlostné syčení bych ještě očekával. Podrážděné krákání podle mě tak samozřejmě nebylo, ale kdo ví, jaké zvuky vydávaly podobné obludy v dávnověku na Zemi? Psi vrčení, havraní krákání, hadí sykot... Digitalizované zvuky se v podobě megabytů dat nesmazatelně ukládaly do počítače. Musím to za každou cenu dostat na Zem, to bude bomba!

Náhle jsem sebou trhl. Dvojitě ostré prásknutí, vzdáleně podobné ráně bičem do bubnu mě přinutilo opět pozvednout oči na obrazovku. Pak už jsem na ni jen civěl nevěřícíma očima.

V ještěrově žlutém břichu zela široce rozevřená veliká díra, z níž stříkala jasně červená krev. A znovu dvojitý práskavý zvuk! Tentokrát jsem jasně zpozoroval na ještěrově hrudi žlutavý záblesk - a další gejzír krve! Ještěr se zapotácel, pak se bleskově rozhlédl kolem - a odrazil se k mohutnému skoku, ale to už byl jeho poslední úmyslný pohyb. Současně s jeho odrazem se ozvalo třetí dvojitě prásknutí, na krku zvířete se zablesklo, třetí krvavá rána vyvrátila hlavu na stranu a málem ji odtrhla od krku. Ještěr dopadl na nohy, ale ty ho už neudržely. Převrátil se na bok a začal se křečovitě zmítat. Ohromné čelisti ještě klapaly, ale hlava visela na krku ke straně - zřejmě přeražená páteř...

Rozhlédl jsem se po ostatních obrazovkách - a v té chvíli jsem se musel k jedné z nich naklonit - a přesto jsem nemohl uvěřit tomu, co jsem spatřil.

Středem písečné pláně rychlým poklusem přibíhala postava velikosti i tvaru člověka, s obrovskou kouřící puškou v ruce. Při větším zvětšení to byla dívka. Její pískově žlutá šupinatá kůže se na slunci leskla matným kovovým hadím leskem, ale kolem hlavy jí větrem vlály dlouhé, úplně černé vlasy. Snad půl minuty jsem nevěřil svým očím, ačkoli jsem přece dávno věděl o neuvěřitelném faktu, že na planetě vysílá rádio a pravděpodobnost setkání s cizí civilizací zřejmě nebude tak směšně nepatrná, jak jsme si mysleli po celou dobu letu. Nebo se mi to přece jen zdá? To by ale bylo hloupé probuzení!

Ostré písknutí mě opět přinutilo pohlédnout na obrazovku. Tentokrát rudě blikala hlavní informační palubního počítače.

»POZOR! MIMOŘÁDNÁ SITUACE!« vyskakovala a zase zhasínala zpráva napsaná velikými písmeny, vyhrazenými pouze pro sdělení obzvláštní důležitosti.

»NA ŠESTÉ A SEDMÉ OBRAZOVCE BYL NALEZEN OBRYS ČLOVĚKA MIMO POSÁDKU PERSEA,« hlásil počítač, jako by mě musel ještě přesvědčovat, že nejsem sám, kdo sleduje prvního obyvatele planety. Ovšemže - tentýž obraz, jaký jsem viděl já, měly v digitalizované podobě k dispozici dešifrovací programy, ukryté hluboko v pamětech palubního počítače. Jeden krátký pohled mi stačil a uvědomil jsem si, že vidím na vlastní oči prvního nepozemšťana - či spíš nepozemšťanku? Kdo ví. Ale programy na totéž nepotřebovaly o mnoho více.

»PROGRAMY PRO KONTAKT S MIMOZEMSKÝMI CIVILIZACEMI JSOU DOSUD V KNIHOVNÁCH NA PERSEU. ČEKEJ!«

Vida! Pravděpodobnost setkání s mimozemskou civilizací byla našimi odborníky oceněna na jednu milióntinu, ale i pro tuto příležitost byly kdysi dávno na Zemi připraveny programy. Navzdory chmurným předpovědím si lidstvo v sobě neustále neslo touhu po setkání s někým sobě podobným - a ta pradávna touha se teď naplnila!

Nepozemská dívka mezitím doběhla volným klusem k zastřelenému ještěru, ale nevšímalá si ho víc než bylo nutné. Oběhla dodělávající obludu obloukem mimo dosah křečovité se škubajících pařátů s mohutnými drápy i nebezpečného ocasu. Vyhnula se krví zalitému písku, ale tím byl pro ni ještěr zřejmě odbytý. Nevypadalo to, že by se s tím tvorem nebo s jemu podobnými setkala poprvé. Svou pozornost soustředila výlučně na převráceného Ferdíka. Nejprve nehybný stroj opatrně obešla kolem dokola. Když se nic nedělo, přiblížila se víc a než jsem se nadál, sáhla si znenadání holou rukou na pancíře - nabitě vysokým napětím, které předtím dokázalo odradit útočícího veleještěra!

Ale nestalo se nic, jenom mě leknutím zamrazilo. Programy byly naštěstí rychlejší než bych mohl být já sám a stačily elektrickou ochranu vypnout, aby cizí bytosti neublížily. Dívka mezitím znovu obešla převrácený stroj a puškou opatrně poklepávala na pancíře, zprohýbané od půlmetrových zubů veleještěra. Vypadalo to, jako by hledala, kudy dovnitř... nebo zda jí někdo zevnitř neodpoví. I když byl Ferdík příliš malý, než aby se tam vešel někdo rozměrů člověka.

Skafandr jsem měl naštěstí na sobě. Krátký pohled na skafandrové kontrolky - navyklý reflex pilotů - a zacvaknutí přilby. Zapnout předžhavení přechodové komory, rozepnout pásy a vztyk... Trochu jsem podcenil gravitaci planety a zejména, že jsem poslední dobou pobýval v Perseovi úplně bez přetížení, ani cvičení jsem nedodržoval... Tady jsem vážil o něco více než na Zemi - k tomu dalších dvacet kilogramů skafandru - málem jsem se ani nezvedl. Skoro deset sekund mi trvalo, než jsem se otočil na všechny čtyři a vstal. Další sekundy zabraly bajonetové uzávěry spojovací chodbičky - ale pochybuji, že by to někdo na mém místě dokázal rychleji.

Sklouznutí po žebříku - nebudu se přece zdržovat příčlemi - a náraz na podlahu. Přibrzdil jsem sice podle svého odhadu dost a na náraz jsem se podvědomě připravil, ale dopadl jsem tak na hranici únosnosti... ještě si zlomím nohu! Ale dopadlo to dobře - tak dál! Dvě páky dveří přechodové komory, první... druhá... hej rup! A teď pozor! Tyhle dveře musím za sebou pořádně zajistit, odtud se nesmí dovnitř letounu dostat ani jediná bakterie; planeta má svůj vlastní život, ten nám nemusí být zrovna přátelský!

Červená kontrolka předžhavení svítí - v pořádku, plný výkon! Jako se já musím obávat zdejšího života, tak se naopak musím postarat, aby se ani jediná pozemská bakterie nedostala živá z letounu - kdyby se ukázalo, že je zdejší život méně odolný než náš, mohl bych nechtěně zničit celou planetu! Dvě minuty pobytu v rozežhaveném vzduchu by měly postačit ke sterilizaci... Jak se ten čas dokáže pomalu vléci!

Konečně na závěr poslední tepelný šok, prudké ochlazení vzduchem, načerpaným už z vnějšího prostředí. A teď rychle k uzavěru venkovních dveří! Zajišťovací páky - jedna, druhá, šly ještě dobře. Hej rup! Samozřejmě se ani nepohnuly, tyhle dveře budou zvenku trochu více připečené. To nic, hydraulika je přece právě kvůli tomu. Praskání, slyšitelné i skrz izolační vlastnosti skafandru - sláva, dveře se vyklopily, teď žebřík a ven!

Krátký pohled na vnější teploměr - sedmadvacet Celsia, jako na Zemi!

Počkal jsem, až se výsuvný žebřík pevně opře o sklovitý spečený písek. Pozor, tady budu muset sestupovat opatrněji. Nejen proto, že je ten žebřík delší než žebřík mezi pilotní kabinou a přechodovou komorou, ale venku už je přece jenom cizí svět s málo přátelskými obyvateli... Pořád nemám nic co bych mohl proti nějaké obludě použít. Mohu se spolehnout, že si místní obyvatelé budou se zdejšími dravci vědět rady?

Nestačil jsem se ale ani vyklonit z vnějších dveří. V jejich otvoru se náhle objevila kulatá rozesmátá tvář dívky, lemovaná rozčuchanou hřívou lesklých černých vlasů - vyšplhala po mém žebříku nahoru jako veverka.

Že se setkám s opravdovým nepozemšťanem, s tím jsem se jakž-takž vyrovnal. Ostatně - od chvíle, kdy jsem v rádiu poprvé zaslechl ten cizí a přece tak měkký hlas, uplynuly skoro dvě hodiny. Že bude nepozemšťan, či spíše nepozemšťanka, vypadat tak pozemsky - i to bych ještě přenesl přes srdce celkem snadno, ačkoli to právě dalo pořádnou ránu učeným teoriím, podle nichž měla taková shoda pravděpodobnost nemožně nepatrnou. Uvítal bych setkání snad i s těmi inteligentními chobotnicemi, natož s pozemsky vypadající dívkou. Hned jsem pochopil, že ještěří kůže není její vlastní. Byla to kůže nějakého místního plaza, přetvořená do podoby obleku - ale podle velikosti šupin rozhodně nešlo o žádnou ještěrku. Možná bylo ode mě předčasné uvažovat o této bytosti v ženském rodě, jenže - když ona měla všechny podstatné znaky, jimiž se vyznačují samice savců rodu Homo - i když tady zaručeně nepůjde o druh Homo Sapiens.

Že mi nepozemšťanka sama od sebe vleze až do letounu sotva otevřu dveře, to jsem ovšem nečekal. A co se potom dělo, byl pro mě málem další šok. I přes izolaci skafandru jsem uslyšel radostný výkřik, jakmile se dívka objevila ve dveřích. Honem jsem zapnul vnější mikrofon, i když jen proto, abych uslyšel její hlas. Že bych rozuměl tomu co říká, asi nepřipadalo v úvahu. Dívka vpadla do přechodové kabiny jako velká voda, jako by tu byla doma ona a ne já, aniž by ještě ztrácela čas rozhlížením, vrhla se mi kolem krku a začala brebentit.

»Somuni, navo gepi tu gibesu vím, tilam co dua uvnengo...«, drmolila rychle. Položila mi hlavu na rameno a pořád mluvila a mluvila. Pak se trochu odtáhla, jako by si mě chtěla lépe prohlédnout, ale pusu přitom nezavřela a povídala dál. Pořád se usmívala šťastným úsměvem, že mi to nedalo a také jsem se začal usmívat, ačkoliv mi nemohla vidět do obličeje, zrcadlové sklo přilby bylo průhledné jen z jedné strany. Zaručeně poprvé v životě jsem se díval do očí mimozemšťanky - a ke všemu takhle zblízka! Ale čím déle jsem se na dívku díval, tím víc pozemsky na mě působila.

Byla vyšší než já, málem o hlavu, ale bylo to pořád v lidských rozměrech. Tvář měla tmavě hnědou, orámovanou dlouhými, kovově se lesknoucími černými vlasy. Také ruce měla nahnědlé barvy, od odkrytých ramenou po konečky prstů. Zdálo se, že je mladší než já. Na Zemi bych jí hádal zhruba pětadvacet let a její domov bych umístil někde do Malajsie, nebo ještě lépe - na jih Indie. Rysy jejího obličeje by se více hodily na Indický subkontinent. Ale mohla by být i z naší Evropy, pak bych ji považoval za pořádně opálenou Cikánku. I oči měla lidské - dvě tmavá kukadla jako dvě studánky. Nos měla poněkud užší, než by na Zemi odpovídalo barvě pleti, také pusa vypadala normálně, rty měla tenké a tmavohnědé, skoro do černa. V levé ruce držela pušku ráže alespoň pětadvacet milimetrů, takový menší kanón s podlouhlými válci tlumičů po obou stranách

hlavně. Tahle puška musela být těžká! Proslulá medvědobijka Old Shatterhanda by proti ní působila dojmem dětské špuntovky. S tímhle si vsutku mohla troufnout na veleještěra zvicí deseti metrů. Jenom bych nechtěl - navzdory těm tlumičům - držet zpětný náraz při každém takovém výstřelu.



A pusu nezavřela, pořád jen povídala a povídala.

Konečně mě napadlo, že bych měl při této historické příležitosti také něco prohodit, ale co? Vlastně - je to jedno, beztak mi nebude rozumět. Jde o to, aby slyšela tón naší řeči. Zamrzelo mě, že je to trochu nerovnoprávné. Já ji vidím, ona mě ne. Naladěný do slavnostního jsem už byl, nadechl jsem se jen o něco víc a obřadně spustil:

»Bud' zdráva, dívko z hvězd!«

Účinek těchto slov byl právě tak nečekaný, jako všechno předtím. Dívka v tom okamžiku ztuhla do naprosté nehybnosti. Její úsměv se změnil na tak vyděšený kukuč, až mi zatrnulo. Trhla sebou a bleskem se rozhlédla. Přelétla očima po detailech přechodové komory, pak se její pohled zastavil na nápisu na dveřích spojovací chodby. Oči se jí ještě víc rozšířily údivem.

»Na gicvo jmuzir, ši mene...« řekla pomalu.

Její hlas byl najednou tichý, i když pořád mluvila docela zřetelně.

»Tak tě tu tedy vítám,« odpověděl jsem jí s úsměvem.

A bylo to. První kontakt odlišných civilizací - a obešel se bez programové podpory palubních počítačů.

Pak se ale stalo něco, co jsem čekal ze všeho nejméně. Dívka se otočila a mžikem byla venku. Prolétla otevřeným vchodem a bleskově sjela dolů po kovovém žebříku. Aniž by se na mě ještě jednou podívala, aniž by řekla jedno jediné slovíčko...

Rozhodně jsem si nemohl stěžovat, že bych snad vynechal jedinou planetu, navštívenou výpravou Persea, ani že bych se na některé z těchto planet nudil. Ovšem tato planeta, vlastně jsem jí dosud nedal jméno, byla vrcholem v tom dobrém - ve zlém vedla Ridigio a katastrofu expedice přece nezavinila planeta, ale mejdan v kabině radaristů.

Tahle jako by se rozhodla, že mi v rychlosti předvede co nejvíce kotrmelců - dívej se a div se, pozemšťane! Předvedla mi toho v několika hodinách více než všechny předchozí, až jsem se nestačil divit. Že je tady život, jsem už věděl - navzdory pesimistickým odhadům vědátorů na Zemi. Odhadli to podle naší Sluneční hvězdné soustavy, kde jsme s pozemským životem úplně osamoceni. Sírius na tom byl ještě hůř. Měl jen čtyři planety a všechny mrtvé. Tady byl naopak život hned na dvou planetách, přitom na jedné byli lidé, navíc nám neuvěřitelně podobní - to přece stálo za dlouhou cestu a snad i za všechny oběti! Vypravili jsme se hledat život alespoň v nějaké primitivní formě, ale všichni jsme v koutku duše doufali, že se v dosahu našich hvězdných lodí přece jen setkáme s nějakou nepozemskou civilizací. Ačkoliv se to odhadovalo jako málo pravděpo-

dobné, lidé se na takové setkání třáslí jako dítě na bonbónek, o čemž svědčí mimo jiné i programy v palubní knihovně Persea. A teď se - zatím jen ve jediném zástupci z obou stran - s takovou civilizací setkali. A hned s lidmi, ne s nějakými monstry! Až se tohle dozvědí lidé na Zemi! Dovedu si vůbec představit poprask, jaký na Zemi vypukne, až k pozemským anténám dorazí zpráva o tomto setkání? Nevím - ale že to bude bomba, o tom není nejmenších pochyb! A ke všemu taková podoba!

I když... byly tu kontrasty, tím větší, čím více se nám zdejší lidé podobali. Vedle sebe tu žili lidé - a současně obludy, jaké na Zemi existovaly jen hodně dávno předtím, než se první opice pokusila uchopit klacek a použít jej jako nástroj. Perfektně propracovaná zbraň, s níž dívka složila desetimetrového dravého veleještěra - a k tomu její oděv a obuv, tak nějak podomácku vyrobené z ještěří kůže. Civilizace těch lidí znala rádio a uměla je používat - ale dokázala po celé dlouhé hodiny zachovávat absolutní ticho v éteru... Proč se nepokusili vyslat do vesmíru nějaké signály? Země je odtud třetí nejbližší hvězda a kdyby něco vysílali, mohli jsme je dávno zachytit. Naopak oni mohli dávno zaslechnout něco od nás - vysíláme toho do vesmíru dost a dost už také pěknou řádku let. Odvaha dívky byla také podivného druhu. Nejprve před mýma očima zastřelila obludu, která by si k snídani klidně dala pozemského slona, bez bázně si prohlížela pozemského průzkumného robota, ačkoliv něco takového viděla poprvé v životě - a korunu tomu nasadila, když vstoupila do pozemského letounu, jako by se s cizinci oblečenými ve skafandrech setkávala ob den. A najednou... no, podle pozemských měřítek bych řekl, že se strašlivě vyděsila... Proč tak najednou přerušila kontakt?

Napadlo mě dokonce, že si mě mohla splést. Čekala své kamarády a teprve když poznala svůj omyl, polekala se... Ale to by snad poznala mnohem dřív, navíc by tady musela být jako já s nějakou kosmickou výpravou, aby jí nevadil můj skafandr. Nejspíš by pak měla skafandr i ona! A navíc, aby si mě takhle spletla, museli by mít oni stejná nebo aspoň podobná letadla, roboty, skafandry a všechno ostatní! Ne, to už je očividná pitomost.

V první chvíli jsem samozřejmě dostal chuť vyběhnout ven za ní a už už jsem se chystal spustit se po vnějším žebříku, ale včas jsem si uvědomil, že to nemá smysl.

Dveřmi jsem viděl jen její stín, mizící v husté zelené vegetaci sto metrů daleko od letounu. Proti ní by neměl šanci ani mistr světa ve sprintu, natož já ve skafandru, ke všemu bez pořádné aklimatizace - i tak jsem se sotva vlekl. A navíc, jen slepý by přehlédl zastřelenou desetimetrovou obludu, do jejíž zubaté tlamy, trochu se ještě cukající, se člověk nejspíš vejde vcelku. Běhat ztřeštěně po planetě mezi takovými obludičkami si mohou dovolit jedině nebojsové, ovšem vyzbrojení velkorážnými puškami s výbušnými střelami dum-dum, jinak to nejsou nebojsové, ale sebevrazi. Neměl jsem nejmenší chuť nechat se degradovat na pouhou lovnou zvěř.

Takže - co teď, pilote? Kontakt s nepozemskou civilizací, dávný sen miliard lidí, a pak jen prázdné ruce? Ba ne, zaplašil jsem truchlivé myšlenky. Neměl bych podceňovat odvahu zdejších lidí. Kdo se nebojí v situaci, jaké dívka přešla bez mrknutí oka, ten se nepoleká pár slov v cizí řeči, zvláště když jsem se snažil o co nejpřívětivější tón. Dejme tomu, že ke svému jednání měla důvody, které zatím neznám. Já bych na jejím místě neutíkal, ale co mohu soudit o ní? Mohu si o tom myslet cokoli, stejně mi nezbyvá než vrátit se do pilotní kabiny a čekat. A také okamžitě navázat spojení s Perseem. Teď budu mít na pořadu dva úkoly. První - zajistit vyslání mimořádné zprávy na Zem, tohle snad bude důležitější i než zpráva o katastrofě výpravy. Druhý - přehrát do palubního počítače, co na Zemi připravili pro kontakt s cizí civilizací. Oficiálně na to sice nikdo příliš nevěřil, ale schválně, kolik toho bude...

A až teď mi začalo pořádně docházet, co se vlastně stalo. Panebože to bude gól! Opravdu tu nejsou jen neduživé rostliny, ale inteligentní bytosti, dokonce podobné nám

lidem! Škoda, že se nedozvím, jak na to bude lidstvo reagovat. Že reagovat bude, o tom jsem nepochyboval. Živě jsem si představoval jásot, který zavládne v pozemských městech, až se zpráva o mimozemské civilizaci objeví ve všech televizích světa. Davy lidí v ulicích, oslavy, jásot, ohňostroje...

Kdyby mi chtěl někdo tvrdit, že lidstvo po přijetí takové zprávy neudělá vůbec nic, měl bych ho buď za blázna, nebo za nebetyčného pitomce...

Cožpak jsem mohl tušit, že reakce lidstva bude přesně taková - totiž **nulová**...? Že lidstvo přijetí zprávy o objevu cizí civilizace ani nepotvrdí?

Pár metrů výstupu po žebříku mi dalo zabrat víc než jsem si myslel. Zatrápená gravitace! Co se dá dělat, index proti Zemi asi tak jedna celá, dvě desetiny, takže vážím o dvacet procent víc než doma. Když k tomu připočtu dlouhý pobyt v beztláči a navíc bez cvičení... před očima mi na okamžik vyvstal obraz tělocvičny Persea, plné mrtvých těl členů jeho posádky...

Dovalil jsem se do svého místčka a ihned jsem začal psát zprávu pro lidi Země. Prikázal jsem palubnímu počítači navázat spojení s Perseem a vyžádat si chybějící programy. Ukázalo se, že to už všechno stihl udělat, takže teď šlo jen o tu mimořádnou zprávu. Počítače Persea dostaly příkaz ihned zapnout reaktory a pomocí mezihvězdných vysílaček ji odeslat na Zem - tam ale nastane poprask, i když po jedenácti letech, až radiové vysílání dorazí na místo určení - ani rychlost světla není dost velká.

Dobrá - ale co teď? Upřímně řečeno, do nějaké činnosti se mi ani moc nechtělo. Mohl bych sice připravit průzkumnou létající sondu a pokračovat v průzkumu, ale zdálo se mi to teď zbytečné plýtvání časem. Setkání s cizí civilizací - a já budu na jejich planetě provádět nějaké elementární výzkumy?

Když přišla dívka podruhé, obracel jsem právě Ferdíka za pomoci palubního navijáku do jeho přirozené polohy. Byl jsem venku krátce, ale měl jsem toho dost a jen jsem toužil vrátit se do pohodlí kabiny. Bylo ode mě samozřejmě nezodpovědné pobývat dlouho v beztláčném stavu bez cvičení, ale co už jsem pokazil, nedalo se za pár hodin napravit. Byl jsem utahaný, sotva jsem se vlekl. Dalo mi moc přemáhání přinutit se alespoň k nějaké činnosti. Ke všemu se ukázalo, že je Ferdík pořádně pocuchaný a možná jsem si s ním mohl ušetřit práci. Obluda měla největší zuby bezmála dvacet centimetrů dlouhé, svaly pohybující čelistmi byly také tak impozantní, takže dvě Ferdíkovy osy byly zkřížené a odmítaly se otáčet. Pohyboval se trhaně a zatácel, jakoby kulhal, chudák. Doufal jsem, že to nějak opravím, ale bez nářadí to nešlo. Nezbyvalo mi, než důkladnou opravu ponechat na jindy. Nebo si při nejbližší návštěvě hvězdoletu vyzvednout jiného robota. Na techniky v palubních dílnách Persea jsem se spoléhat nemohl.

Dívku jsem zpozoroval okamžik poté, co opět vyšla z nízkého lesíka, kde mi před necelou půlhodinkou zmizela. Tentokrát nebyla oblečená do pískově žluté kůže z ještěra. V ruce pořád držela svou velkorážnou pušku s tlumiči, ale vystrojená byla jako na slavnost. Měla na sobě zlatý overal, zřejmě pošíty barevnými plíškami. Paprsky zapadajícího slunce se na ní odrážely v tisících záblesků, přehlédnout ji bylo prostě nemožné.

V téže chvíli jsem spatřil netvora. Byl to stejný druh jako předtím, vzpřímený vojtosaurus na velikých rozkročených nohách s dlouhým ocasem, dvoumetrovou tlamou plnou mohutných zubů a s malými předními pracičkami. Vynořil se stranou z lesa, ale ani on nemohl blýskající se postavičku dívky přehlédnout - a vyrazil proti ní jako závodní kůň.

V dalším okamžiku jsem se na něho zadíval skrz optiku fotometru. Skafandr mi překážel, musel jsem tisknout tvář až ke sklu, ale ačkoliv se ještě kymácel, podařilo se mi dostat červenou skvrnku laserového zaměřovače na jeho silný krk. Spatřil jsem ještě, jak se

dívka také zastavila, obrátila, poklekla a zdvihla svou zbraň, ale to už jsem měl odjištěno a tiskl jsem odpalovací knoflík.



Zbraň se znatelně zachvěla. Návod tvrdil, že zpětný účinek zbraně je nepatrný, projevuje se až od určité dosti velké vypálené energie - i tlak světelného záření může být patrný, když je ho hodně - ale tohle musela být pořádná dávka! Fotomet, jak někdo kdysi do mé mateřštiny přeložil název Photon-gun, byl prý na Zemi vyvinutý na sklonku jedné z mnoha válek, naštěstí se už nedostal do opravdových bojů, jen do tajných armádních skladů. Kdosi měl asi rozum a správně usoudil, že by tato zbraň mohla být vojenskými primitivy s khaki-mozky zneužita mnohem více než obyčejné samopaly. Měl jsem teď příležitost nad účinky těch nic nevážících částic trochu zatrnout. Po masivním krku veleještěra na okamžik zatancovalo sluníčko, až mi na krátký okamžik zčernala skla skafandru, ale hned zase zesvětlala, takže jsem dobře viděl, co se dělo dál. Z krku vyrazila bílá pára spolu s tmavším dýmem. Voda všech tělních tekutin se v nepatrném okamžiku zahřála k bodu varu, změnila se v páru, horkem se silně stlačila a protože nestačila unikat, odtrhla hlavu veleještěra od trupu. Obrovská hlava s děsivými zuby odlétla stranou velkým obloukem a zaryla se do písku, následovaná gejzíry červené krve. Bezhlavé tělo se zřítilo okamžik poté - a pak už byly v dalekohledu vidět jen smrtelné křeče silných nohou, vířících písek ve velkých obloucích.

Návod k fotometu tedy nepřeháněl. Tahle hračka měla prý cosi společného s našimi starými dobrými zaměřovacími či komunikačními lasery, jenže byla schopná složit jakékoliv zvíře, jaké kdy žilo na Zemi - a zdejší ještěři se příliš nelišili od toho, co jsem si před půlhodinou promítal o dravcích pravěku Země. V návodu se především vybízelo k opatrnosti. Fotomet měl mít proti běžným laserům obrovský výkon, bylo by jím možné poškodit nebo úplně zničit cokoli v jeho dosahu, tedy prakticky od obzoru k obzoru - a žádný pozemský stroj neměl dostatečný pancíř, aby této koncentrované energii odolal. Proto měla zbraň dva nezávislé spínače, provozní a zajišťovací. Druhý z nich byl umístěn v prohlubni, aby nemohl samovolně sepnout ani při pádu na zem. Konstrukteři měli asi větší strach z toho, aby zbraň nevystřelila nechtěně, než ze selhání.

Uložil jsem pohyblivou část fotometu do pouzdra ve zdrojové skřínce, kabel se vtáhl dovnitř, zbraň se zajistila a celek připomínal brašnu připnutou k opasku skafandru.

Nepozemskou dívku účinky fotometu zřejmě na chvíli zaujaly, ale jen na chvíli. Záblesk ji samozřejmě dokonale oslnil, ale rychle se rozkoukala. Pomalu, opatrně obešla odtrženou ještěří hlavu, ale jen si ji zběžně prohlédla. Pak se odvrátila a pokračovala rychlým krokem ke mně. Pět kroků ode mě se shýbla, odložila na písek svou těžkou pušku, napřímila se a bez sebemenšího stínu bázně došla ke mně.

Mohla srozumitelněji vyjádřit, že přichází v míru?

Asi bych měl i já naznačit své přátelské úmysly, ale odložit fotomet by byla trochu delší manipulace. Zdroj byl těžký a musel být proto připevněn k opasku skafandru, takže se nedal tak snadno odepnout. Místo toho mi blesklo hlavou něco jiného. Natáhl jsem k dívce prázdné ruce a jen jsem přitom opakoval slova, kterými jsem ji oslovil poprvé:

»Bud' zdráva, dívko z hvězd!«

Usmála se. Byl to tak milý, pozemsky milý úsměv, až jsem měl po několik okamžiků dojem, že to snad přece může být dívka ze Země. Kdyby měl Praděš dceru, snad by vypadala podobně. Opravdu bych jí hádal jako domov jižní oblast Indie - kdybychom se nenacházeli v tak propastné dálce nejen od tohoto místa - ale i od Země.

»Tak tě tu tedy vítám,« odpověděla mi na pozdrav.

Česky !!!

S těmito slovy mi cosi vložila do rukou. Nevím, co mi vyrazilo dech víc. Ta srozumitelná pozemská a dokonce česká slova - nebo malá, světle hnědá šupinatá chobotnice se žlutým bříškem, krvavě rudýma očkama a skoro bílými přísavkami na chapadlech, která se mi okamžitě omotala kolem pravé rukavice skafandru.

Chvilí jsem zůstal strnule stát. Díval jsem se nerozhodně na dívku, ale ta se usmívala stále stejně, zřejmě se nedělo nic strašného. Chobotnice svými chapadly jemně ohmatávala rukavici skafandru, pak se najednou stáhla a znehybněla. V té chvíli ke mně dívka pomalu natáhla ruku. Jakmile byla její ruka na dosah mého skafandru, chobotnice se prudce vymrštila, přeskočila na nastavenou dlaň, pak se rychle dívce vyšplhala na rameno. Dívka nedala najevo odpor, nehnula se dokonce ani tehdy, když jí chobotnice na chvíli zakryla oči dvěma svými delšími chapadly. Vypadalo to, jako by ta ohybná potvůrka měla u ní dovoleno všechno. Nakonec její chapadla sklouzla dolů a dívka se zase dívala na mě. Usmála se a rukou ukázala na letoun. Chce snad opět vstoupit do letounu? Vypadalo to tak.

Vystoupil jsem po žebříku do přechodové komory jako první a dívka vklouzla dovnitř hned za mnou. Tentokrát jsem byl připraven mnohem lépe. V přechodové komoře byla dvě sedátka a stoleček ze skládací soupravy pro planetární výsadky. Na stolku stála obrazovka terminálu, na níž svítil zelený nápis »Vítej!«. Palubní počítač letounu využil všech prostředků ke spojení, ale zatímco k Perseu letěly stručné příkazy, zpět následoval hotový vodopád dat a programů. Obloha byla bez mraků, komunikace se účastnily laserové vysílače, pro kontakt s cizí civilizací jsem měl tedy programy, vymyšlené na Zemi navzdory tomu, že tato možnost byla tak často popíraná.

Byl jsem velice zvědav, jak se bude dívka tvářit, až opět vstoupí do letounu. Trochu mě udivila. Od prvního okamžiku se chovala, jako by se nechumelilo. Jen se rozhlédla a poněkud déle si prohlížela obrazovku terminálu, ale pak se obrátila ke mně s němou otázkou, co dál?

Kdyby na mě opět promluvila česky, asi bych se složil. První slova mi vlastně jen vrátila, což určitě svědčilo o její paměti na zvuky a dobré napodobovací schopnosti - to ale dokáže i papoušek. Ledaže... ledaže by ti lidé měli z pozemského rádiového vysílání předem rozluštěnou některou řeč. Napovídáme toho do éteru dost a kdoví, kdo všechno to chytá.

Ale aby to byla právě čeština? To by asi bylo trochu moc.

Když jsem jí pokynul aby usedla, jen se usmála a klidně se posadila. Pochopila, k čemu slouží židle, tím lépe. Posadil jsem se také, nakolik to ve skafandru šlo. Pak jsem oslovil počítač a přikázal spustit programy Setkání.

Nápis z obrazovky byl vystřídán usmívající se tváří pozemské dívky. Mimozemšťanka vyskočila jako když ji píchne a přímo mi očima visela na obrazovce. Samozřejmě - teprve teď si mohla prohlédnout, s kým má tu čest, když jí zrcadlový povrch skla skafandru

nedovoloval vidět můj obličej. Myslím, že byla z našeho vzhledu pozemšťanů nadšená stejně, jako jsem byl já, když jsem viděl poprvé ji.

Úvodní film byl natočen ještě na Zemi, jménem jsem nikoho z herců neznal. Objevila se planeta Země filmovaná z oběžné dráhy. Pár krátkých záběrů ukazovalo přechod na přistání, let nejprve vysoko nad zemí, pak nízkou nad pozemskými krajinami v různých částech světa. K tomu jako doprovod Largo z Dvořákovy Novosvětské...

Pohled na obrovitý kolos hvězdoletu. Perseus krátce po dokončení na oběžné dráze kolem Země, ještě neotlučený, v dobách své největší slávy.

A opět návrat na planetu Zemi. Obraz hrajících si dětí, davy lidí na mořské pláži, několik měst. Obraz dívky z úvodu, pohled do jejích očí - a konec úvodního filmu.

Na ztemnělé obrazovce se uprostřed objevilo veliké bílé kolo a při dolním okraji stál text určený pro mě. Měl jsem se snažit upoutat pozornost bytostí na obrazovku a přimět je, aby daly najevo, co vidí. To první bylo asi zbytečné, po celý úvodní film dívka nespustila oči s obrazovky. Teď na mě nerozhodně mrkla, ale stačilo ukázat a zase se upnula na obrazovku.

Horší bylo dát jí najevo, co od ní program očekává. Ukázal jsem na obrazovku, prstem objel kruh a pomalu, zřetelně vyslovil: »Kruh«.

Dívka rovněž ukázala na obrazovku, objela prstem kruh a zřetelně vyslovila: »Taša«.

Kruh okamžitě zmizel a objevil se čtverec.

»Gef,« ukázala dívka, ani jsem ji k tomu nemusel vybízet.

»Bhók,« řekla, když se objevil trojúhelník.

Opět se objevil kruh a ozval se strojový hlas počítače: »TAŠA«.

»Ca, taša,« usmála se dívka. Všiml jsem si, že na okamžik strnula, když uslyšela hlas počítače, ale nic víc nedala najevo.

»GEF?« zeptal se jí počítač a na obrazovce se objevil trojúhelník.

»Ku, ku, bhók!« vykřikla dívka. Okamžitě se objevil čtverec a počítač se znovu zeptal, zda je tohle »GEF«.

»Ca, gef,« pochválila ho dívka.

Bylo mi to jasné. Ca znamená ano, kdežto ku ne. Na tomto místě asi programy úmyslně použily nesprávnou odpověď, aby se dozvěděly slovo, vyjadřující nesouhlas.

Objevily se dva kruhy, pak tři, čtyři, pět. Program zřejmě zjišťoval číselky. Dívka mu odpovídala rychle, takže obrazy se na obrazovce měnily, jen se míhaly. Program s ní v krátkosti probral jednoduché aritmetické výpočty, ale ne moc podrobně, skončil u Pythagorovy věty.

Poté se změnilo téma. Na obrazovce se objevila pozemská krajina a svítící oranžová čára vždy na okamžik zvýraznila některý krajinný prvek. Dívka ihned pochopila a rychle pojmenovávala, co viděla. Hora, údolí, potok, řeka, balvan, rostliny. Pak moře, vlny, skály, písek. Mušle, ryby, krabi, chobotnice. Při spatření chobotnice dívka vyskočila a tázavě se na mě podívala, ale asi jsem patřičně nezareagoval, proto si zase klidně sedla.

Zvířata ze Země. Některá připadala dívce známá a okamžitě měla pro ně jméno, jiná zase viděla poprvé a jména pro ně neměla. Program nejspíš s něčím takovým počítal a po krátkém zaváhání vždy pokračoval dál. Minerály, sopky, zemětřesení, povodně...

Pak jednoduše načrtnuté figurky lidí a zvířat v různých animovaných akcích. Běh, skok, plavání... Dívka odpovídala a obrázky se měnily.

Pak se počítač pokusil sestavit několik celých vět. Dívka mu několikrát opravila drobné chyby v gramatice, ale stále častěji jsem slyšel její pochvalné přitakání: »Ca... ca...«

Trvalo to už skoro hodinu. Zpočátku jsem ještě stačil sledovat obrazy i odpovědi, ale když se začalo mluvit ve větách, sotva jsem stačil číst překlad jejích slov na obrazovce.

Najednou se dívka otočila, cosi řekla, pak vstala a dříve než jsem se vzpamatoval, byla zase venku z letounu.

»PŘIJDU ZÍTRA RÁNO,« ozval se strojový hlas počítače, potvrzený textem na obrazovce.

Nemělo cenu dívku sledovat, raději jsem vyvolal rekapitulaci.

»PRVNÍ KONTAKT ÚSPĚŠNÝ. BEZPEČNĚ ROZPOZNÁNO OSM SET PATNÁCT SLOV a VAZEB. PŘIBLIŽNĚ ROZPOZNÁNO STO TŘICET DVA SLOV. KONTAKT BUDE POKRAČOVAT.«

Přikázal jsem palubnímu počítači odeslat získaný slovník hlavním počítačům Persea. Pak jsem zase vyšel ven z letounu a šel jsem dokončit, co jsem začal ráno. Polovinu dne jsem měl před sebou a byla by škoda ji jaksepatří nevyužít.



Zoidée

Dalšího dne přišla dívka brzy ráno. Kromě své oblíbené chobotnice si přinesla jakýsi malý kufřík, který bez dlouhých úvodů otevřela, sotva se posadila do sedátka. Uvnitř byl neveliký přístroj a desítky průhledných krabiček v několika vrstvách. V každé byla v měkké hmotě pečlivě zabalená malá skleněná krychlička, velká asi centimetr. Neskrýval jsem svůj zájem, byla to přece další ukázka dovednosti zdejší civilizace, ale dívka mi nepřišla ukazovat vnější podobu přístroje. Na krabičkách byly vyobrazené znaky, nejspíš zastávaly úlohu písma. I to mě velice zajímalo, ale ani to pro dívku zřejmě nebylo dost podstatné. Konečně našla tu správnou krychličku, opatrně ji vyjmula z krabičky a vložila do přístroje.

Zaklapla víčko, uvnitř se rozsvítilo světlo a na stěně přechodové komory se objevil obraz. Bylo na něm písmo, písmo nepozemské civilizace! To nebyl špatný nápad, děvče!

Přístroj nebyl počítačem, jak jsem si v první chvíli myslel, spíše jednoduchá promítačka diapozitivů. Stačilo na promítaný obraz namířit objektiv kamer a tentýž obraz se ihned objevil na obrazovce mého terminálu. To už písmo zkoumaly programy - a dívka jim vzápětí sama v maximální míře pomohla. Prstem ukazovala na jednotlivé znaky na obraze a při každém znaku zřetelně vyslovila odpovídající hlásku. Vyhledala a označila jich něco přes třicet, ačkoliv některé byly zřetelnými spřežkami, jako třeba "dž" - důležité bylo, abych je mohl vyslovit. Zdálo se mi, že ano - to by bylo výtečné!

V té chvíli počítač promluvil a sám od sebe jí poděkoval; měl to asi v programu. Dívka se v první chvíli udiveně podívala na mě a nedůvěřivě poslouchala strojový hlas počítače, ale brzy natáhla ruku a dotkla se jedné lesklé plošky na promítačce. Objevila se další stránka. Počítač ji zobrazil, ale jeho strojový hlas řekl jediné slovo: GOŠČI (dále). Dívka přepnula na další stránku, ale počítač se v tomtéž okamžiku ihned dožadoval další.

»To přece nemůžeš stačit přečíst,« podivila se dívka. Počítač její slova pro mne přeložil, ale sám se tím nedal ovlivnit.

»STIHNU DVACETKRÁT VĚTŠÍ RYCHLOST,« ujistil dívku v její řeči - a opět význam svých slov zobrazil pro mě na dolním řádku obrazovky.

Dívka přístroj vypnula, nadzvedla a s čímsi na spodní straně manipulovala. Když přístroj znovu zapnula, začaly se stránky střídát samy. Nejprve pomalu, ale pak přidala na rychlosti, až se stránky jenom míhaly. Počítač řekl, že tato rychlost je nejlepší a umlkl.

Dívka si cosi zabrumlala. Na dolním řádku se v té chvíli objevil překlad: »NO, ASPOŇ ŽE ZNAJÍ FILM, BUDE TO TAK RYCHLEJŠÍ...«

Nedalo mi to, musel jsem se usmát. Dívka ukázala na dolní řádek obrazovky a nahlas cosi řekla směrem ke mně.

»TOHLE PÍSMO JE VE VAŠÍ ŘEČI?« překládal počítač.

»Ano,« přisvědčil jsem. Ihned se na obrazovce objevily dva znaky nepozemského písma a strojový hlas řekl: "CA".

»Rozumíte už alespoň některým mým slovům, že?« ubezpečovala se dívka.

Počítač za mě lakonicky odpověděl, že ano.

Pak bylo chvíli ticho. Teprve za hodnou chvíli se dívka obrátila ke mně a začala mluvit. Její slova se začala objevovat na obrazovce a protože by se ani na jeden řádek nevešla, uvolnila se celá obrazovka, abych mohl číst.

»Jmenuji se Zoidée,« překládal počítač, aniž by třeba jen na okamžik přerušil bleskové čtení, naštěstí probíhající na jiném kanálu.

»Jsem trosečník z hvězdného letounu civilizace Bardžá. Náš hvězdný letoun tu havaroval před pěti léty (KOMENTÁŘ PŘEKLADAČE: VEŠKERÉ MĚRNÉ JEDNOT-

KY PŘEVÁDÍM NA POZEMSKÉ). Zůstala jsem jediná naživu. Kdo jsi ty, ze které civilizace pocházíš a co hledáš na této planetě, kterou já nazývám Poenaid?»

Tak - a je to! Těmito několika větami bylo naráz zodpovězeno tisíce mých otázek dříve než jsem je vůbec vyslovil. Tento svět tedy není současně světem pravěkých ještěřů a lidí! Proto ten podivný klid na radiových vlnách, rozpor v primitivním oblečení dívky při první návštěvě a skvělém teď! Proto se dívka nebojí kosmické techniky ani obludných veleještěřů, je to přece kosmonautka! Že bych přece hádal dobře a prve si mě spletla se svými? Ale co jí odpovím, pomyslel jsem si? Má překladač dostatečnou slovní zásobu, aby přeložil všechno? Možná ano, možná ne, to se pozná jedině pokusem.

»Jmenuji se Vojta,« začal jsem po chvíli přemýšlení. »Náš hvězdný letoun byl před sto dvanácti dny u této hvězdy těžce poškozen meteorem. Také jsem zůstal naživu jediný z celé výpravy. Naše civilizace sídlí na planetě zvané Země a my představujeme průzkumnou výpravu k několika blízkým hvězdám. Jednu dvojhvězdu jsme již navštívili, ale u této náš letoun ztroskotal. Co tu chceš? Dokončit průzkum planety, abych mohl vyslat rádiem zprávu domů, na Zem.«

Skoro současně s mými slovy se na obrazovce objevoval text psaný znaky cizí civilizace. Zatímco stroj překládal, pozoroval jsem tvář Zoidée. Stále se usmívala, ale v jejím obličejí se po několika slovech objevil údiv, pak úlek a zase údiv. Když jsem skončil, ukázala na obrazovku a začala rychle mluvit.

»MÁM NĚKOLIK OTÁZEK,« překládal počítač. »ŘÍKÁŠ, ŽE JSI ZŮSTAL SÁM. KDO KROMĚ TEBE SE MNOU MLUVÍ? MYSLELA JSEM, ŽE SE JEDNÁ O RÁDIOVÉ SPOJENÍ S NĚKÝM NEDALEKO ODTUD.«

»Mluví s tebou stroj,« odpověděl jsem rychle. »Nezaznamenává tvoji knihu na film, ale čte ji, zapamatuje si její obsah a hned ji také zkoumá. Proto už dokáže mluvit i psát tvou řečí.«

Moje slova teď byla na obrazovce napsána zelenými písmeny, aby se odlišila od červeně zobrazovaných znaků v řeči dívky Zoidée.

»Stroje přece nemohou číst ani mluvit!« opáčila udiveně a asi i trochu nedůvěřivě dívka, pokud jsem ovšem mohl na její hlas použít naše pozemská měřítka.

»Vaše třeba ne,« připustil jsem. »Naše to dovedou.«

»Pak umíte něco, co my ne,« připustila po chvílce přemýšlení. Než jsem ale mohl cokoliv dodat, pokračovala: »Dokáže vaše rádio vysílat i mezi hvězdami?«

Zeptala se mě zvlášť naléhavě, proto jsem odpověď chvíli rozmýšlel. Ano, naše vysílačky mají takový dosah. Ale předpokládá to nejen parabolické antény vysílaček a výkon měřený na megawatty, ale stejné paraboly a citlivé zesilovače na přijímací straně.

»Ano, umíme se domlouvat mezi hvězdami,« řekl jsem nakonec. »Ale jednoduché to není. Máme silné vysílače, navíc přesně zaměřené jedním směrem, a také citlivé přijímače, protože radiové vlny rychle slábnou.«

»Já vím,« usmívala se trochu smutně. »Úměrně s druhou mocninou vzdálenosti. Kdybych tak mohla varovat naše...«

Ted' bylo na mně, abych se divil. Ne tomu, že znala závislost šíření radiových vln, takové znalosti by měla mít kosmonautka v malíčku, spíše tomu dalšímu.

»Koho chceš varovat?« vyhrkl jsem.

»Přátele z našeho dalšího hvězdného letounu,« obrátila se ke mně se smutným úsměvem. »Už jsou na cestě. Cožpak sem tvá civilizace nepošle další letoun, když tu jeden ztroskotal a je tu někdo, kdo potřebuje pomoc?«

»Možná ano,« připustil jsem nepříliš vesele. Vlastně bych řekl, že určitě ano, ujistil jsem se v duchu, jen co dorazí na Zem zpráva o objevení cizí civilizace! K nějakým mrtvým planetám u dalekých hvězd by nebylo únosné posílat pro jednoho trosečníka

výpravu, na které hrozí smrt stovce lidí. Setkání civilizací je něco jiného, to jistě bude stát za vyslání dalšího hvězdoletu. Otázka je, kdy to bude a zda mi to bude ještě co platné.

»Jakou dobu bude potřebovat váš letoun k cestě sem?« optala se dívka tišším hlasem.

»Kdyby vyletěl teď hned, pak asi třináct let. Jenomže moji krajané ještě nevědí, že jsme tu havarovali, rádiové vlny se zprávou o katastrofě k Zemi nedorazily - musím připočítat dalších dvanáct let. Nějakou dobu bude trvat i příprava hvězdného letounu.«

Stavba Persea trvala, pokud vím, patnáct let. Když se to všechno sečte, mohli by tu být ze Země nejdříve za čtyřicet let - a to je příliš dlouhá doba. Se záchrannou výpravou vlastně nikdo nepočítal, neměl bych podléhat iluzím. Havárie Persea pro mě znamená doživotní vyhnanství na této planetě. Mohlo to dopadnout i hůř. Tady mohu přežít možná i pár desítek let - mohl bych to považovat za svou další kliku. Setkání s cizí civilizací byl jen další bonbónek - řekl bych, že to určitě stálo za to.

»Pětadvacet let je dlouhá doba,« vzdychla si dívka po chvílce ticha. »Posíláte své letouny příliš daleko, když jim nemůžete poskytnout pomoc v nouzi. My vždycky posíláme dvě lodi krátce po sobě - náš letoun už je několik let na cestě.«

»Za jak dlouho sem doletí?« zeptal jsem se rychle.

»Bude tady za půl roku,« odpověděla po krátkém zaváhání. »Pokud... pokud neztroskotá, jako se to stalo nám. Ta kosmická past u Tozuré mě neustále děsí. Oni určitě poletí opatrněji, ale stejně... Je tak hrozné vědět o nebezpečí a nedokázat pomoci!«

»Jestli jsou opravdu tak blízko, mohli by už být na dosah rádia,« řekl jsem nahlas.

»Nemám pořádnou vysílačku,« povzdychla si dívka. »Moje rádio je dobré nanejvýš na rozhovory po planetě, ještě tak mezi dvěma kontinenty, ale dál ne. Já jen doufám, že se sem naši dostanou právě v době, kdy pro ně bude Poenaid blíž než Tozuré.«

»Možná,« mávl jsem rukou - ale v té chvíli se ve mně probudila známá soudržnost pilotů. Zoidée byla přece také kosmonaut - a ti si musí pomáhat.

»Na oběžné dráze kolem této planety přece krouží hvězdný letoun, jehož vysílačky jsou schopné vysílání i mezi hvězdami. Na to jsi nepomyslela?«

»Ty myslíš?« na okamžik rozšířila oči úžasem, ale hned je zase sklopila. »Jenomže - my vysíláme jinak na planetách a jinak ve vesmíru!«

»My také,« ujistil jsem ji. »To by šlo přizpůsobit. Pokud si pamatuješ parametry vašeho rádia, mohu naše rádio přizpůsobit, aby vysílalo úplně stejně jako vaše hvězdná loď. Snad s tím rozdílem, že silněji.«

»Jenomže oni nemohou čekat radiové vysílání tak daleko od cíle,« odvětila smutně. »Oni teď určitě spí. U nás všichni za letu spí, kromě dvou pilotů - ale ti si teď ještě nebudou zapínat přijímač. Škoda energie. Jedině - kdybychom šťastnou náhodou vyslali varování právě v době, až se náš letoun bude nacházet na kraji této hvězdné soustavy. Jedině pak by to mohli zachytit včas.«

»Nic jednoduššího,« navrhl jsem. »Začneme vysílat hned a budeme nepřetržitě vysílat tak dlouho, až se nám ozvou, že rozuměli.«

»Jenže... Já přece nemohu najisto vyloučit různá zdržení. Co kdyby bylo nutné nepřetržitě vysílat půl roku či rok? Vydržíš celý rok sedět ve vaší lodi?«

»Vysílat bude stroj,« ujistil jsem dívku. »Víš už přece, že umí mluvit - neunaví se ani když bude mluvit ve dne v noci a vydrží to třeba celé roky.«

»To kdyby bylo možné!« řekla dívka tiše a nedůvěřivě.

»Je to možné, věř mi,« ujistil jsem ji opět.

»Pak by náš letoun obletěl pásma smrti, není tak rozsáhlé. Prosím tě, pomoz nám!«

Upnula se ke mně jako k poslední naději. Což nemuselo být ani daleko od pravdy.

»Dobrá, dáme se do toho oba a hned, souhlasíš?«

Nečekal jsem na odpověď a požádal počítač o zobrazení této hvězdné soustavy a jejího nejbližšího hvězdného okolí.

»Tady jsme,« ukázal jsem na hvězdu uprostřed obrazovky. »Tady je hvězda Sírius, kde jsme byli před pěti roky - a tady je naše Země. Dokážeš najít váš svět, Bardžá?«

»Bardžá tu není, ta je mnohem dál, než kam ukazuje tento obraz,« uvažovala dívka. »Ale tady vidím Rikiri, planetu, odkud letí náš letoun. Kdyby bylo všechno tak, jak doufám, mohl by být někde tady, v poslední desetině cesty.«

Rikiri - Tau Ceti. Třetí hvězda, kterou měl Perseus navštívit, necelých dvanáct světelných let od Země a už jen pět a půl světelného roku odsud. Pane Bože, což je možné, že se skutečná nepozemská civilizace nachází tak blízko od Země? Jaký rozdíl proti chmurným úvahám vědců o osamělosti pozemského života ve vesmíru! Pravda, Perseus tam už nedoletí. Ale pro jeho hvězdné vysílače je to maličkost. V místech, kam mi ukazovala Zoidée, kde teď měl být jejich hvězdný letoun, by se vysílání dalo bezpečně zachytit i na palubní rádio výsadkových letadel. Záleží i na citlivosti přijímačů, ale i kdyby měly přijímače bardžanské civilizace proti našim stokrát nižší citlivost, bylo by to jistě vysoce nad prahem slyšitelnosti.

Jenomže v těchto místech jim ještě nic nehrozí, uvažoval jsem dál. Nebezpečí začíná až na hranicích hvězdné soustavy - a tam už by se naše vysílání dalo zachytit snad i na obyčejnou krystalku. Rychle jsem ty úvahy zformuloval nahlas, aby je posoudila i Zoidée.

»Jestli je to tak jak říkáš, potom možná náš hvězdný letoun zachráníš,« řekla tiše.

»Aspoň budu někomu užitečný,« usmál jsem se. Oplatila mi úsměv, ačkoliv mi nemohla vidět do obličejů.

Domluvili jsme se rychle, i když jsme každý mluvili jinou řečí. Naštěstí překladač dokázal nejenom hbitě přeložit slova, ale také přepočítávat všechny používané fyzikální jednotky. Během půlhodiny byly připraveny příkazy pro hlavní počítače Persea. Jeho antény dostanou jiný směr než dosud a pár megawattů energie navíc. A pak každý den, znovu a znovu, dokud nezachytí odpověď.

»Jen aby to vyšlo,« povzdychla si Zoidée.

»Určitě to vyjde,« ubezpečoval jsem ji. »Naše stroje jsou spolehlivé. Půl roku pro ně není dlouhá doba.«

»Kéž bys měl pravdu! Jak ráda bych tvým slovům věřila! I když sama vidím, že jsou vaše stroje opravdu obdivuhodné - podívej se, on snad přečetl celý naučný slovník!«

Stránky, které se prve jen míhaly, teď nehnutě stály. Přes celou plochu stálo pár písmen, nejspíš »KONEC«. Zoidée opatrně vyjmula z přístroje skleněnou krychli a vložila další.

»Tohle tě bude určitě zajímat,« komentovala své počínání. »Tu knihu jsem napsala sama, tady na planetě. Je v ní kompletní biologický průzkum části této planety. Tvoje stroje jsou sice rychlé, ale já jsem tu už pět let a věř mi, nezahálela jsem. Moje kniha ti může ušetřit čas alespoň tím, že nebudeš muset *objevovat Ameriku*.«

Trhl jsem sebou - ale ne, ona nepoužila názvu pozemského kontinentu, to jen překladač ve snaze co nejlépe vystihnout význam jejích slov použil pozemský přírůbek.

Zoidée zapnula promítačku a opět se začaly stránky jen míhat. Všiml jsem si na začátku knihy nějakého obrázku a požádal počítač o jeho zobrazení.

Byl to obrázek havarovaného hvězdoletu. To se dalo snadno rozeznat, ačkoliv jsem něco takového viděl poprvé v životě. Byla to obrovská hora zkrouceného a roztržitého kovu, ze které vytékala velká černá kaluž - mohla to být i jiná barva, na černobílém obrázku to nebylo vidět. Nejspíš to bylo palivo, ale ve mně to vyvolávalo dojem kaluže krve. Bylo to smutné a beznadějné - jako smrt dobrého obra.

»Ano, to byl náš letoun,« potvrdila dívka moji domněnku. »Leží nedaleko odtud.«

»Co se s ním stalo?« zeptal jsem se zvědavě.

»Srazili jsme se s hustým rojem meteorů, nedalo se to vymanévrovat,« vysvětlovala. »Tři se střetly a prolétly letounem skrz naskrz. Letoun s námi doletěl až sem, ale tady se zřítil.«

»Kolik lidí zahynulo?«

»Dvanáct hned při srážce, devět nás zůstalo v letounu a zahynuli při nárazu, osm dalších tady roztrhali ještěři. Zůstala jsem naživu jako poslední.«

»To vás bylo jen tak málo?« podivil jsem se. »Na Perseu bylo sto šedesát lidí.«

»Proč tolik?« podivila se dívka také.

Chvíli jsme se dívali jeden na druhého udiveně. Zoidée se přitom stále usmívala. Jak to dělá, že se pořád usmívá? Umí se vůbec mračit?

»Asi jsou naše letouny různé,« pokrčila rameny - opět tak pozemsky... »Nám k řízení stačí dva lidé. Cesta mezi hvězdami bývá nudná, já jsem ji prospala skoro celou, ostatně nejsem pilot. Teprve v cíli cesty je zapotřebí každé ruky.«

»Persea může v nouzi řídit jediný člověk,« opáčil jsem.

»Náš letoun také,« usmívala se. »Dva musí být proto, aby se vzájemně udržovali ve stálé pohotovosti a v pohodě.«

»Máš asi pravdu,« připustil jsem. »Nevím, jak to dopadne, až poletím zpět na Zem.«

»Tvůj letoun by ještě mohl letět?« zeptala se mě Zoidée zvědavě a trochu i udiveně.

»Nejspíš ano. Nevyvine plné zrychlení, ale motory jsou schopné tahu. Menší zrychlení by znamenalo, že se cesta trochu prodlouží, ale v podstatě by to šlo.«

Chvíli jsem přemýšlel. Což o to, Perseus může řídit jediný člověk a snad bych let k Zemi zvládl i psychicky, ačkoliv by to nebyl žádný med, ale co jeden člověk nedokáže, to je údržba agregátů. Poruchy různého stupně se vyskytovaly po cestě sem a určitě se budou vyskytovat dále v budoucnosti - a na některé z nich osamělý člověk prostě nestačí. Stačí vědět, že všechno visí na dvou reaktorech... Zůstat v ochromené lodi letící vesmírem téměř rychlostí světla... brrr!

Také Zoidée mlčela. Teprve po dlouhé chvíli tichým hlasem něco řekla. Rychle jsem se podíval na obrazovku, abych si přečetl překlad.

»Možná by pak bylo pro tebe výhodnější vrátit se s námi. My k Zemi po tomhle objevu poletíme, jako že jedna a jedna jsou dvě.«

Chvíli jsme oba mlčeli. Jakoby se zastavil čas, jen po stěně tancovaly obrázky, promítané nehluchou promítačkou. Přemýšlel jsem. Vrátit se na Zem - s mimozemskou lodí? Bylo by to možná reálnější než návrat s Perseem. Byla to vlastně - úžasná nabídka.

»Budu o tom uvažovat,« usmál jsem se. »Uvidíme.«

»Mám k tobě ještě jednu prosbu, Vojto,« řekla Zoidée po chvíli jiným tónem.

»Bude-li to v mých silách...« usmál jsem se.

»Potřebuji aspoň jednu kapku tvé krve,« řekla vážně. »Už jsem byla na mnoha světech, měla jsem možnost zkoumat krev lidí i ne-lidí, ale planeta Poenaid je má první samostatná práce... A když už mám štěstí objevit civilizaci lidí nám tak podobných, chtěla bych se o vás dozvědět co nejvíce. Já jsem bioložka, rozumíš mi?«

Udělal na mě smutný kukuč, nedalo mi to a musel jsem se usmát.

»Úplně tě chápu, Zoidée,« přikývl jsem. »Mohu ti dokonce poskytnout mnohem více. Dám ti k dispozici celou palubní knihovnu hvězdného letounu Perseus.«

»Nerozumím vaší řeči,« připomněla mi potichu.

»Naše stroje ti samozřejmě všechny texty převedou do tvého jazyka, budeš jim rozumět, neboj se. Nebude nutné, abys znovu objevovala Ameriku.«

»Děkuji ti - a přijímám tvoji nabídku,« podívala se na mě nadšeně. »Jenomže aspoň to nejzákladnější bych chtěla zkusit sama, naším agisarem. Pro mě to možná bude rychlejší než se přeorientoávat na vaše metody.«

»Rozumím ti, Zoidée,« přikývl jsem. »Stačí zítra?«

»Stačí,« souhlasila nadšeně. »Dám ti zato ke zkoumání svoji krev, teď hned, chceš?«

»Teď ne,« odmítl jsem, »až později. Moje stroje teď čtou tvoje knihy. Není třeba udělat všechno hned první týden.«

Ve skutečnosti v této chvíli Ferdík analyzoval co se dalo a kde se dalo. Analýz bylo tolik, že se pro jejich zpracování vyčlenilo více než tři čtvrtiny procesorové kapacity počítačů nejen výsadkového letounu, ale i Persea - po pravdě řečeno, nevypadalo to s vyhodnocováním nijak růžově. Zjistit, že je na planetě život, nebylo nijak těžké. Stačil mi pohled z letadla okamžik před dosednutím. Programy to sice zjistily krátce poté, ale když šlo o detailnější rozbor, to už tak slavné nebylo. Kdyby se místní život choval jednoznačně agresivně, to by programy poznaly brzy, jako na předchozí planetě. Jenže tady to vůbec nebylo jednoduché. Ne protože by programy neměly žádné možnosti v tomto směru. Každý z výsadkových letounů, dokonce i průzkumné roboty měly v zásobě vybrané sady bakteriálních spor, které měly podle potřeby v přísně kontrolovatelných podmínkách oživit a dát do kontaktu s místními formami života. To pochopitelně programy zařídily už dávno - ale bez jednoznačných výsledků. Některé pozemské bakterie při setkání s místní mikroflórou jednoznačně vítězily a hltavě požíraly místní formy života, naopak jiné příliš snadno podléhaly. Stávalo se, že pozemské bakteriální kultury zpočátku místní život ničily, ale vzápětí byly samy pohlceny. Jindy tomu bylo naopak a decimované pozemské bakterie se vzpamatovaly. Život je složitější než si myslíme a tady to mohlo být vyrovnané. Což pro mě bohužel znamenalo - trvalou nejistotu.

Průkaznější by jistě bylo použít pokusná zvířata, ale na Perseu nezůstala naživu ani myš - obrazně i doslova. Do výsadkových letounů jsme myši nebrali, s tím se počítalo až v dalším sledu. Mé zkoumání proto stálo na mrtvém bodě a ačkoliv planeta vypadala tak přívětivě, neodvážil jsem se odložit skafandr a při každé cestě spojovací chodbou jsem trpěl dvě minuty v horké lázni biologické očisty. Zatím jsem byl spokojený s tím, že jsem si přes žhavicí filtry doplňoval zásoby vzduchu a vody. Jejich pracovní teplota jeden a půl tisíce stupňů Celsia by měla podle mínění našich biologů dokonale zničit všechno živé, co by se snažilo skrz ně proniknout.

Kolikrát jsem měl chuť strhnout přilbu a pořádně, zhluboka se nadechnout vzduchu, který jsem dýchal jen ve sterilizované podobě! Po stránce chemického složení neměl být zdejší vzduch nebezpečný, ale stačilo mi představit si ošklivý hnědý rosol, jaký zůstával v pokusných miskách, kde zvítězily místní bakterie. Nadechnout se zhluboka vzduchu, v němž poletovaly kdovíjaké bakterie, to také mohlo znamenat sebevraždu. A na tu bylo pořád času dost - a zejména teď!

Zajímalo mě ale, jakými prostředky chce dívka analyzovat mou krev. Ačkoliv - možná jí zbylo z havarované lodi nějaké vybavení, biologická laboratoř. Proč to vlastně odkládám?

»Počkej tady, vrátím se brzy,« rozhodl jsem se najednou. Pak jsem otevřel dveře do spojovací chodby a pečlivě je za sebou zavřel.

Dvě minuty očisty mi tentokrát připadaly obzvlášť dlouhé. Ve spojovací chodbě byla otravná nuda, ale mohl jsem být rád, že konstruktéři výsadkových letounů předvíдали poškození přechodové komory a vybavili očistným zařízením i spojovací chodbu.

Konečně jsem byl zase v pilotní kabině. Neměl jsem čas svlékat skafandr, jenom jsem odepnul obě rukavice a už jsem přehrabával palubní lékárničku.

Injekční stříkačka s jehlou, sterilní skleněná lahvička. Nabral jsem trochu krve ze zápěstí, uzavřel ji do skleničky a teď rychle náplast, rukavice a honem zpět do spojovací chodby! Ještě termoizolační pouzdro, aby se krev neuvařila - a znovu ty strašné dvě minuty horké lázně.

Podal jsem dívce pouzdro s lahvičkou a požádal, aby s krví zacházela opatrně, ať nedojde ke kontaminaci planety. A pak jsem jen bezmocně vytřeštil oči. Dívka lahvičku bez ohledu na mé varování klidně otevřela a přistrčila ji své chobotnici, která jí pořád seděla na rameni. Chobotnice protáhla chapadlo, vsunula je do skleničky - a vzápětí byla sklenička prázdná. Prostě ji - vypila.

»Co to děláš?« vyhrkl jsem překvapeně, možná i trochu zděšeně a pohoršeně.

»Zkoumám tvou krev,« podívala se na mě udiveně. »Proto jsem ji přece chtěla... Ach tak, ty přece určitě neznáš naše agisary! Tvá civilizace má spíše kovové stroje, my máme pro změnu živé pomocníky,« dodala na vysvětlenou a pohládila jemně tu svou příšerku.

»Také jsme měli živé pomocníky,« zabručel jsem. »Jenže už žádné nemáme.«

Pravda, mít pokusné myši a morčata, bylo by to teď trochu veselejší.

V té chvíli jsem se zděsil znovu. Chobotnice opět natáhla svá chapadla a zakryla jimi dívce oči, ale tentokrát jsem si všiml podrobnosti, která mi předtím unikla a teď mi doslova vyrazila dech.

Dívka si šupinatá ohyzdná chapadla přiložila - přísavkami přímo na otevřené oči. Přitom se neotřásla odporem jako já, jen se pořád usmívala, jako by se nic zlého nedělo.

»To je zajímavé,« řekla najednou jako u vytržení, aniž by si chapadla chobotnice sejmula s očí. »Neuvěřitelné! Agisary se přece ještě nikdy nezmýlili! To bude poprask!«

Říkala to asi jen pro sebe, ale program ta slova ihned překládal na obrazovku. Nerozuměl jsem smyslu toho co teď říkala, zejména ne číslům, která dodala pak. Strnule jsem pozoroval, zdali ohyzdná, šupinatá chapadla malé bestie dívce neublíží.

Konečně si odtrhla s očí tu hrůzu, párkrát zamrkala a obrátila se rovnou ke mně s otázkou, která mě zaskočila naprosto nepřipraveného.

»Poslyš, Vojto, proč ještě chodíš v tom nepohodlném kosmickém obleku, když tvé životní principy tak ideálně vyhovují podmínkám této planety?«

To přece není možné, jak může něco takového tvrdit, vířilo mi hlavou. Chvíli se na mě dívala a pořád se jen záhadně usmívala. Pak se konečně zeptala dál:

»Jak jsi na tom s biologickým průzkumem planety? Nejsi zatím daleko, vid'? Proto chodíš pořád v kosmickém obleku?«

Zaváhal jsem, ale nezbylo mi než přiznat pravdu.

»No... Zatím toho opravdu moc nevím,« přisvědčil jsem.

»Pokud si nejsi jistý, děláš dobře,« souhlasila se mnou dívka. »Ale jestli tvým kovovým strojům trvá rozbor prostředí a vliv na základní životní principy tak dlouho, nejsou tak dokonalé, jak jsem si myslela. Jak dlouho bys s těmito stroji dělal úplný biologický průzkum planety?«

Co jsem na to mohl odpovědět? Automaty byly podle všeho ve slepé uličce a pokusná zvířata, s nimiž se počítalo, nemám a mít nebudu. Naši vědátoři-biologové by si možná i za těch okolností věděli rady, ale určitě nikdo nepočítal s tím, že by planetu s vlastním životem zkoumal jeden jediný výsadkový pilot bez vybavení.

»Nejsem biolog,« přiznal jsem nepříliš ochotně. »Naši vědci by to zvládli rychleji.«

»Nic si z toho nedělej, Vojto,« usmívala se Zoidée. »Věřím, že děláš co můžeš. Kdybych neměla agisar a byla tu s holýma rukama, také bych toho moc neudělala. Máte lepší rádio, jak jsem spočítala, jsou vaše hvězdná letadla o poznání rychlejší než naše, ale

biologické pomocníky máme určitě lepší my. Jsou tím nejdokonalejším, co naše civilizace dala ostatním.«

»Tohle zvířátko...« ukázal jsem prstem na chobotnici, která si už zase nepohnutě hověla na dívčině rameni, »je váš biologický pomocník?«

»Ano, to je agisar,« přikývla dívka. »Ale není to pouhé zvíře, protože má i svoje vlastní **JÁ**. Agisar svým způsobem i myslí, ale na rozdíl od nás lidí se nikdy nemýlí.«

»Nechce se mi věřit, že by cokoliv bylo bezpečné proti omylu,« namítl jsem.

»Agisary se přesto ještě nikdy nezmýlily,« trvala na svém Zoidée. »Nejprve byly po celá tisíciletí pomocníky lékařů. Když naše znalosti pokročily dál a začali jsme létat do vesmíru, staly se agisary pomocníky kosmických biologů. Bez nich bychom zajisté nedokázali prozkoumat tolik jedovatých planet, kolik jsme jich navštívili, ani bychom neobjevili tolik vlídných, kde se dá žít bez skafandrů, bez obav z biologického ohrožení.«

»My jsme prozatím na vlídné planety štěstí neměli,« opáčil jsem zamračeně. »Ani v naší hvězdné soustavě, ani jinde. Všude jedna mrtvá planeta vedle druhé. A některé nejen mrtvé, ale navíc i životu nebezpečné. Známe už čtrnáct takových nehostinných světů - na některých se ani přistát nedá.«

»V té části vesmíru, kterou jsme prozkoumali my, připadá na jednu planetu vhodnou pro lidi dvacet mrtvých a nebezpečných,« souhlasila Zoidée. »Vy jste asi měli nadprůměrné štěstí - Poenaid zdaleka není dvacátá planeta od Země a je to přece docela příjemný svět.«

»A kolik planet jste už navštívili?« zeptal jsem se zvědavě.

»Obydlených planet máme čtyřicet,« řekla Zoidée, čímž mě uvedla do nelíčeného údivu. Neviděla mi do obličeje a nevšimla si, jaký dojem na mě udělala, takže klidně pokračovala.

»Mrtvých a nebezpečných, jak jsem řekla, jsme našli dvacetkrát víc, už asi osm set. Jedna z nich je například přímo u této hvězdy, nazvali jsme ji Tozuré. Není mrtvá, ale má jedovatou atmosféru a její život je vysloveně agresivní. Proti jejím bakteriím je nechráněné lidské tělo zcela bezmocné. A jako by to nestačilo, její oběžná dráha se protíná s dráhou nezvykle velkého roje meteorů. Právě tam naše výprava našla zkázu.«

»Naše také,« přidal jsem suše.

»Vy jste tam byli?« ožila Zoidée. »No, jak vidím, jsi živý. I když se trochu divím, život té planety byl přece mnohem nebezpečnější než zdejší nestvůry.«

Zatrnulo mi. Ale hned jsem se vzpamatoval. Tam jsme přece neopustili letoun - jen jsme se k tomu chystali. Kdoví, co by nás tam překvapilo.

»Byli jsme tam jen krátce,« řekl jsem po pravdě. »Ani jsme se tam pořádně nerozhlédlí a nastalo peklo. Byl jsem s letadlem v chráněném údolí, nad kterým meteory neškodně přelétávaly, ale kamarádi, kteří odstartovali, se ani nedostali k hvězdnému letounu - a tam zatím narazil jeden velký meteor. Nepřežil to nikdo.«

»Kolik letounů ještě v téhle pasti skončí?« povzdychla si smutně dívka.

»Žádný,« zavrtěl jsem hlavou. »Naše letouny už o ní budou vědět - a vaše také.«

»Kéž bys měl pravdu!«

»Nesýčkuj!« vyhrkl jsem, ale hned jsem se zarazil. Tohle přece překladač nezvládne! Na obrazovce se přece objevil nějaký text a dívka se rozesmála. Překladač dokázal přeložit i tuto slovní hříčku - jako prve úsloví s objevováním Ameriky. Neměl bych podceňovat práci našich pozemských programátorů - se svou prací si určitě s obrovským gustem pohráli! Na programové vybavení pro Persea byl vypsán konkurs, zúčastnil se ho snad celý svět. Tak důležitou expedici nebylo myslitelné zlikvidovat nebo jen ohrozit nespolehlivým počítačovým systémem. Programy Persea proto pracovaly na optimalizovaném ruském jádru, další komponenty dodali programátoři celého světa. Přínosem pro svět

bylo asi i to, že navzdory astronomickým úplatkům padla žába na prameni počítačového vývoje, systém Widows, který je dusil po celé desítky let.

»Dobře, máš pravdu,« smála se dívka. »Ale pro dnešek se už musíme rozloučit. Za chvíli se setmí a já musím mít proti ještětěrům výhodu, že je vidím na větší vzdálenost.«

Mrkl jsem na hodinky pod okrajem přilby. Den tu skutečně pomalu končil.

»Přijdeš zase zítra?« zeptal jsem se pro jistotu.

»Samozřejmě! Slíbil jsi mi nějaké vaše knihy, ty si nenechám ujít!« usmála se.

Pak se obrátila k východu z letounu, na prahu zdvihla svou velkorážnou pušku odloženou při příchodu a bleskurychle sjela s žebříku.

Vyběhla jako sprintér a brzy mi zmizela v nedalekém háji nízkých stromů. Byla zdejší gravitaci jistě dávno přizpůsobená - ale i tak to byl výkon.

Po jejím odchodu jsem si - pozdě ale přece - uvědomil záhady, které mě měly napadnout dříve. Ze známé vzdálenosti hvězdoletu, který k nám letěl, jsem spočítal jeho rychlost a odhadl, že letouny civilizace Bardžá nedosahují ani čtvrtiny akcelerace, jaké běžně dosahoval Perseus. Navíc se ani nesnaží dosáhnout rychlosti srovnatelné s rychlostí světla, plouží se sotva poloviční mnohem déle a navíc se za letu neprojevují relativistické efekty, jako zkrácení času. Bardžané tento nedostatek kompenzují tím, že většinu cesty prospí, takže asi znají hibernaci, kterou pozemská věda pořád ještě ne a ne zvládnout... Na tom by nebylo nic divného, Zoidée si to ostatně spočítala z paměti mnohem dříve, než mě napadlo srovnat si totéž.

Jenomže - planeta Bardžá ležela podle Zoidée *úplně mimo okraj hvězdné mapy*, kterou jsem jí promítal, ačkoliv ta zabírala okruh - více než tři set světelných let od Země!

Proboha, jak to na tak pomalých letadlech dokázali překonat? Poenaid prý nebyla prvním světem, který tato dívka stačila navštívit! Měla možnost zkoumat nejen krev lidí, ale i ne-lidí, Poenaid je její první samostatná práce - pozor, kosmonaute, pomyslel jsem si, tady něco nehraje. Tahle civilizace na tom nebude o moc hůř než pozemská.

Vyvolal jsem raději na obrazovku rekapitulaci druhého setkání.

»DRUHÝ KONTAKT ÚSPĚŠNÝ,« hlásil počítač. »BEZPEČNĚ URČENO 168228 SLOV. DODATEČNĚ BYLA VYSVĚTLENA VŠECHNA ČÁSTEČNĚ URČENÁ SLOVA. ZBÝVÁ URČIT POSLEDNÍCH DVACET OSM SLOV. KONTAKT BUDE POKRAČOVAT.«

»Jaké knihy byly přeloženy?« zeptal jsem se.

»PRVNÍ KNIHA: 826 STRAN, UČEBNICE JAZYKA BAR S VYSVĚTLENÍM VĚTŠINY SLOV POUŽÍVANÝCH V TÉTO ŘEČI.

DRUHÁ KNIHA: 428 STRAN, OBSAHUJE INFORMACE O PLANETĚ POENAIID. PODLE DODATEČNÉ INFORMACE SE JEDNÁ O PLANETU, NA NÍŽ SE NACHÁZÍME. VĚTŠINA SE TÝKÁ BIOLOGIE. BYL VYVOLÁN ANALYZAČNÍ PROGRAM KE SROVNÁNÍ ÚDAJŮ ZÍSKANÝCH NAŠIMI PROSTŘEDKY S ÚDAJI Z TÉTO KNIHY. ROZDÍL NEBYL ZJIŠTĚN. ZÍSKANÁ KNIHA OBSAHUJE VÍCE ÚDAJŮ, NEŽ BYLO ZJIŠTĚNO NAŠIMI PROSTŘEDKY.

TŘETÍ KNIHA: DEKÓDOVÁNO 452 STRAN, PROCES POKRAČUJE. PODLE NADPISU OBSAHUJE ZÁKLADY BIOLOGIE ČLOVĚKA. BYL VYVOLÁN ANALYZAČNÍ PROGRAM KE SROVNÁVÁNÍ ÚDAJŮ S INFORMACEMI Z PALUBNÍ KNIHOVNY PERSEA. VŠECHNY DŮLEŽITÉ INFORMACE ZATÍM SOUHLASÍ.«

Na poslední větu jsem nevěřícně zíral skoro minutu. Ano, byla to biologie člověka - ale bardžanská kniha nepojednávala o nás, nýbrž o lidech planety Bardžá - o nepozemšťanech!

VŠECHNY DŮLEŽITÉ INFORMACE ZATÍM SOUHLASÍ!

Pak by to znamenalo, že se lidé Země navzdory předpovědím pesimistů setkali s lidmi tak blízkého biologického druhu, že se nám o něčem takovém ani nesnilo. To by mohlo znamenat, že planety příznivé pro nepozemšťany budou příznivé i pro lidi Země - a naopak! Představa, že bychom se my lidé mohli mezi nepozemšťany na jiných planetách pohybovat bez skafandrů nebo jiné biologické ochrany byla - mírně řečeno, fascinující.

Přerušil jsem promítání třetí knihy a nasměroval kameru na otevřený kufřík s knihami. Hned nato promítání pokračovalo jako dosud, ale podle mého příkazu teď byly na obrazovce seřazeny přeložené nápisy na průhledných krabičkách. Četl jsem - a nestačil se divit.

»POPIS DŮLEŽITÝCH ČÁSTÍ HVĚZDNÉHO LETOUNU.« Nějaká příručka. Tu si budu muset určitě prohlédnout, ale až později, jistě tam budou i zajímavější věci.

»JEDOVATÉ ROSTLINY PLANETY AZOSZÁA - NEUTRALIZACE ROSTLINNÝCH JEDŮ A JEJICH VYUŽITÍ. OCHRANA A PRVNÍ POMOC PŘI OTRÁVÁCH.« To vypadá na přírodovědnou knihu. Copak je to asi, ta planeta Azoszáa? Kde se asi nachází?

»BIOLOGIE NE-LIDÍ PLANETY UX.« Také tu bych si měl určitě prohlédnout. Co je to za tvory - ne-lidé?

»STRUČNÝ PŘEHLED UMĚNÍ NE-LIDÍ PLANETY UX.«

»TECHNICKÁ A SPOLEČENSKÁ ÚROVEŇ NE-LIDÍ PLANETY ULLHETTL V DOBĚ OBJEVENÍ A V SOUČASNOSTI.«

»SPOLUPRÁCE PLANET UX A ULLHETTL. PŘÍNOS SPOJENÍ JEJICH SVĚTŮ, MOŽNÉ DŮSLEDKY PRO PLANETY LIDÍ.«

»PROBLÉMY URYCHLOVÁNÍ VÝVOJE PLANETY EIO, VČETNĚ PŘEKONÁVÁNÍ NEPŘÍZNIVÝCH PSYCHOLOGICKÝCH BARIÉR SPOJENÝCH SE SKOKEM OBYVATEL Z CIVILIZACE KAMENNÝCH NÁSTROJŮ NA ÚROVEŇ KOSMICKOU.«

No nazdar! To jsou ale knihy!

»POKUS O VYSVĚTLENÍ IZOLACE CIVILIZACE RHYINKÁA.«

»STAV KOSMICKÉHO PROPOJENÍ DOSUD ZNÁMÉ ČÁSTI VESMÍRU NA POČÁTKU JUBILEJNÍHO ROKU 8700 TŘETÍ GALAKTICKÉ ÉRY.«

»HISTORIE PLANETY ULLHETTL OD DÁVNOVĚKU K DNEŠKU.«

»ZKUŠENOSTI SE ZMĚNAMI V DĚDIČNOSTI LIDÍ B-TYPU - PŘESTAVBY BIORYTMŮ ORGANISMŮ, BLOKÁDA CYKLŮ DABYRGY, APLIKOVANÁ NA E-TYP.«

(Komentář překládacího programu - termín »DABYRGY« je v naučném slovníku uveden, ale je vysvětlován pomocí pojmu »EGNODUG« který je křížově zpětně popsán pomocí slova »DABYRGY«. Smysl obou slov tedy nelze rozpoznat.)

»OSÍDLOVÁNÍ NOVÝCH PLANET. PŘEMĚNA NEVYHOVUJÍCÍHO PROSTŘEDÍ NA VHODNÉ PRO LIDI NEBO JINÉ MYSLÍCÍ. PROBLEMATIKA TŘETINOVÝCH REZERVACÍ a JEJICH ZAKLÁDÁNÍ.«

Pouhé tituly knih - ale jaký bohatý materiál se v nich nachází! Jenom přečtení těchto knih bude trvat několik dní i při rychlosti strojového čtení. Jaké nové vědomosti přinese lidem toto setkání! Páni, tohle bude žeň, o jaké se nám ani nesnilo!

Co například obsahuje »BIOLOGIE NE-LIDÍ PLANETY UX«? Co je to za podivné bytosti - ne-lidé? Jakého druhu je jejich umění, kterému je věnována celá kniha?

Na stěně se neustále míhaly stránky knihy biologie lidí planety Bardža.

»Kolik stran je dekodováno? Jsou nějaké odchylky od našich údajů?« zajímalo mě.

»BYLO DEKÓDOVÁNO 597 STRAN. KNIHA JE PODROBNĚJŠÍ NEŽ OBDOBNE KNIHY Z PALUBNÍ KNIHOVNY PERSEA,« ihned odpověděl počítač.

»NĚKTERÉ KAPITOLY NENÍ MOŽNÉ SROVNÁVAT, V NAŠICH KNIHÁCH NEJSOU UVEDENY. BYLA OBJEVENA JEN JEDNA ZÁVAŽNÁ CHYBA. V POPISU TRÁVICÍHO ÚSTROJÍ JE VYNECHÁN APENDIX.«

»To není chyba,« ujistil jsem počítač rychle. »Dodatečná informace: ta kniha nepopisuje biologii pozemského člověka. Odchylky od našich dosavadních vědomostí nejsou chybou, ale rozdílem mezi různými biologickými druhy.«

No, něčím se přece jenom lišíme, řekl jsem si v duchu. Appendix - slepé střevo - taková zbytečnost! Ale jak to vypadá, civilizace Bardžá je v mnoha oborech pořádný kus před námi, nejen v úrovni znalostí z biologie. Přeměna nevyhovujících planet, jejich osídlování, deváté tisíciletí třetí éry kosmického spojení, změny v dědičnosti lidí... A já si bláhově myslel, kdovíjak nejsme my lidé Země proti lidem Bardžá pokročilí. Člověk zkrátka nesmí dát na první dojem. Možná máme lepší rádio, Perseus snad byl rychlejší než hvězdolety z Bardžá, naše stroje mluví - ale oni prozkoumali přes osm set planet u několika stovek hvězd, udržují s nimi kosmické spojení i bez rádia, asi pravidelnou dopravou... Primitivní vybavení Zoidée je dáno ztroskotáním jejich výpravy - kdybych rozbil výsadkový letoun, nebyl bych na tom třeba mnohem hůř?

Ale co, mávl jsem nad tím v duchu rukou. Něco mají lepší oni, něco my. Budeme-li se poučovat navzájem, prospěch budou mít obě strany. Jestli je civilizace Bardžá příliš vpředu, bude Země větším dlužníkem. Jak je zřejmé, nebude to první případ. VÝVOJOVÝ SKOK PLANETY EIO Z CIVILIZACE KAMENNÝCH NÁSTROJŮ NA ÚROVEŇ KOSMICKOU - Země je snad přece jen dál. Budu se muset podívat, zda programy pro setkání civilizací dokáží sestavit přehled, jak jsme na tom doopravdy.

Kniha o biologii lidí planety Bardžá skončila. Tisíc osm set devadesát šest stran včetně vyobrazení! Kterou další? Vybral jsem velice slibný titul »STAV KOSMICKÉHO PROPOJENÍ V DOSUD ZNÁMÉ ČÁSTI VESMÍRU NA POČÁTKU JUBILEJNÍHO ROKU 8700 TŘETÍ GALAKTICKÉ ÉRY.« Aspoň budu mít jasno, jak je na tom civilizace Bardžá v oboru, který mě bude nejvíc zajímat, v kosmonautice. Když přihlédnu k dokonalejšímu rádiu a k tomu, že naše hvězdolety jsou rychlejší, nemusí být na tom Země tak špatně. V této hvězdné soustavě jsme ztroskotali, ale hvězdolet z Bardžá také a zdá se, že aspoň ve ztroskotání jsem dopadl lépe než Bardžané. Perseus se nezměnil v hromadu rozdrčeného kovu a v nouzi nejvyšší by snad byl ještě schopen letu.

Jedno mi ale bylo jasné už teď - třetí galaktická éra trvá už osm tisíc let. To znamená, že tahle civilizace létá do vesmíru mnohem déle než pozemská. Začala s tím mnohem dřív, než lidé na Zemi vystavěli první pyramidy.

Založil jsem knihu do promítačky a spustil čtení. Čtení pokračovalo rychlostí tří knihy za den - řekněme, že tato skončí v noci. To znamená, že si teď půjdu lehnout a dám se vzbudit, až kniha skončí. Pak založím další - a věnuji se srovnávání.

V noci jsem spal necelé dvě hodiny.

»STAV KOSMICKÉHO PROPOJENÍ V DOSUD ZNÁMÉ ČÁSTI VESMÍRU NA POČÁTKU JUBILEJNÍHO ROKU 8700 TŘETÍ GALAKTICKÉ ÉRY« byla kniha rozsahem nejkratší, ale mému pozemskému sebevědomí zasadila ránu největší. Strávil jsem nad ní zbytek noci - ale bylo to pro mě nejužasnější čtení v celém mém životě.

Pravda, civilizace Bardžá nemá tak dokonalé mezihvězdné rádio jako my, ale v podstatě je ani nepotřebuje.

Hvězdolety této civilizace nedosahují během mezihvězdných letů ani poloviční rychlosti Persea - ale když se to tak vezme, ani to nepotřebují. Nejsou totiž používány k pravidelné dopravě mezi jednotlivými planetami, jenom k průzkumu neznámých částí vesmíru. Obvykle se už ani nevracejí nazpět a podnikají jen jednu cestu - tam.

Jakmile kosmonauté dokončí průzkum planety (což jim netrvá dlouho), postaví a ožíví tam kosmickou stanici, nazývanou v jejich řeči *vjosuzgu* - a pomocí ní se vrátí domů. Tyto stanice jsou totiž schopné dopravit do cíle cokoliv bleskurychle bez ohledu na vzdálenosti. Kosmonauté Bardžá se vracejí z výprav k neznámým světům mnohem dříve, než kdyby jejich hvězdolety létaly rychlostí světla tam i zpět. Mají na to legendární teleportsy, nebo červí díry, něco podobného nadprostoru, spoutaného do nevelkého prostoru stanice.

Kosmické spojení mezi planetami tedy nezajišťují celé flotily hvězdných lodí, jak jsem se domníval, ale ještě bleskovější stanice vjosuzgu. Je jich na každé planetě podle potřeby i několik tisíc, takže pro dopravu na větší vzdálenosti nahradí nejen pomalé a neohrabané lodě kosmické, ale i leteckou a lodní dopravu v planetárním měřítku.

Hvězdolety z Bardžá zajišťují jen průzkum vyhlédnutých hvězdných soustav, nedostávají tedy složitější úkoly než dopravu stanic vjosuzgu na nově objevené planety. Potom není téměř vůbec důležité, jakou rychlostí létají. I když se často stává, že vybraná hvězda nemá planety s příznivými podmínkami, mívá obvykle aspoň planety mrtvé. Hvězdolet přistane na takovéto planetě, kosmonauté postaví stanici vjosuzgu a - vrátí se domů. Mrtvé planety, pokud nejsou příliš životu nebezpečné, slouží i v těchto případech - jako základna k dalším mezihvězdným letům, jako zdroj surovin a energie. Na mrtvých planetách se nikdo nemusí úzkostlivě ohlížet na ohrožování životního prostředí. Proto jsou sem z obydlených světů přemísťovány jedovaté či jinak nebezpečné továrny. Výsledkem je blahodárné ozdravení prostředí na všech obydlených planetách. Nebezpečné továrny spadají pod Radu kosmonautiky a pracují v nich kosmonauté, ale vracejí se po práci do svých domovů v nejpříjemnějších oblastech obydlených světů. Příliš horké světy bývají proslulé gigantickými slunečními elektrárnami, produkujícími jakési B-palivo, jinak též *bevufe*, představující hlavní energetický zdroj na všech spojených světech.

Jen málokdy se stává, že hvězda nemá planety vůbec, nebo jsou tak nebezpečné, že se na nich nedá riskovat ani přistání hvězdoletu ani stavba stanice vjosuzgu. Kosmonautům v takovém případě nezbyvá než zamířit dál do vesmíru a hledat štěstí u další hvězdy. Kosmonauté jsou velice pečlivě vybíraní z milionů uchazečů a takovou situaci nepovažují za smůlu. Naopak, čím větší nebezpečí je třeba překonat, tím větší zásluhy před zraky lidí všech planet získají.

Napadlo mě, že by bylo ideální použít stanici vjosuzgu za letu přímo na palubě hvězdné lodi, ale ten nápad měli jistě i Bardžané. Už na počátcích letů do kosmu ověřili, že tyto stanice fungují jen na planetách od určité velikosti výše. Škoda, pomyslel jsem si.

Stává se občas i to, že se některé výpravy nevrátí vůbec. Vesmír nebývá vhodné místo pro nedělní výlety, o tom bych sám mohl povídat! Průzkumníci musí počítat s nemalým rizikem, což je na druhé straně vyvažováno nadějí, že právě oni objeví něco zvlášť zajímavého či užitečného. Civilizace Bardžá se v historii kosmonautiky na objevených planetách nesešla jen se životem nebezpečným. Korunou kosmických cest se stalo několikrát setkání civilizací, takže pozemská civilizace rozhodně v tomhle nebude první. A co víc, první setkání prožila Bardžá v dávných dobách, kdy lidé Země o bytostech v kosmu neměli ani tušení.

Jednou z obydlených planet, kde v historii hvězdných výprav přistála kosmická výprava z Bardžá, byla planeta Eio. Planeta drsného podnebí u pozvolna uhasínající rudé hvězdy, kde zůstával obyvatelný už jen pás kolem rovníku, kdežto většina povrchu byla pokryta stále mohutnějším krúnýřem ledu. I na této planetě však žili lidé... Lidé podobní lidem Bardžá, ale s mnoha odlišnostmi v životních metabolismech. Lidé se studenou modrou krví, kteří začali svůj rozum používat příliš pozdě, než aby mohli svou nezadržitelně chladnoucí planetu i sami sebe zachránit. Těmto lidem zápas o holý život nedovolil plně

rozvinout kulturu, nedovedli zpracovávat kovy a v dobách hladu pořádali dokonce lidojedské nájezdy proti svým sousedům.

První kosmonauté z Bardžá se prý vrátili na svou planetu v šoku. Přistáli totiž v oblasti, kde řádil hladomor. Než postavili stanici vjosuzgu, stali se svědky několika hodů, na kterých bylo pojídáno - lidské maso. Jakmile zjistili, že své zásoby potravin mohou místním lidem věnovat aniž by je ohrozili na zdraví, dali jim všechny včetně nouzových rezerv. Místní lidé jim ze samé radosti na oplátku nabídli - celé pečené dítě.

A vida - dvě generace poté byla planeta Eio schopná své nepříliš početné obyvatelstvo uživit tak dostatečně, že přestala potřebovat a přijímat potravinovou pomoc Bardžá. Nově vychovaní experti na zemědělství z první vysoké zemědělské školy postavili na planetě skleníky, které dovolily už vnukům lidojedů postavit se ve výrobě potravin na vlastní nohy.

Lidé z Eio se nikdy nesmísili s lidmi Bardžá. Jednak mají odlišný metabolismus, ale hlavně jim v tom překážela psychická bariéra. Lidem z Eio bylo na teplejších planetách horko, stesk po domově je vysloveně psychicky ničil. Někteří z nich na Bardžá i na jiných planetách vydrželi, vždy je tam dokázalo udržet vědomí, že tímto způsobem mohou prospět své vlasti. Byli to lidé, nebo jen jakési humanoidní bytosti? V tomto směru byl podle mě bardžanský slovník chudší než náš, protože tak jemné detaily nerozlišoval. Bytosti tvarem podobné člověku, pokud byly obdařené rozumem, zde byly nazývány prostě lidmi, i když měly tak jako lidé Eio studenou krev modravé barvy s krvinkami, v nichž byla místo železa měď. Kdoví, označení lidé bylo asi úmyslné, vždyť biologové z Bardžá dobře věděli o všech odlišnostech. Říkat všem bytostem *lidé* asi pomáhalo odstraňovat odstup, který by nakonec mohl vést třeba i k diskriminaci. Kolikrát jsme se my na Zemi rozlišovali na *nadlidí a podlidí* - a což teprve ve vesmíru, kde jde opravdu o odlišné biologické druhy?

Lidé z Eio projevovali lidem z Bardžá vděčnost, ale na svou planetu nedali dopustit. To se ukázalo, když jim po několika desetiletích Rada kosmonautiky nabídla nově objevenou planetu, jejíž podmínky by měly lidem z Eio vyhovovat a kde nehrozilo vyhasnutí slunce. Lidé z Eio tuto planetu odmítli s tím, že se na Eio pořád ještě žít dá a že svou planetu opustí, až když to bude opravdu nezbytné. Záložní planeta, nazvaná Eio-2, dosud čeká na osídlení, ačkoliv od té doby uplynula celá staletí. Rada kosmonautiky rozhodla, že planeta Eio-2 zůstane pro lidi z Eio jako rezerva a rozhodnutí platí dodnes.

A tak v téže době, kdy španělští conquistadoři rozvraceli vyspělou civilizaci amerických Inků a z hrdých lidí dělali ubohé otroky, na jiném místě vesmíru pozdvíhovali průzkumníci Bardžá ubohé lidojedy z doby kamenné do doby kosmické. Při čtení této historie jsem se za Zemi skoro styděl. Čím se my lidé můžeme pyšnit? Jak je to dávno, co jsme na Zemi ještě provozovali vyhlazovací tábory? Jsou ale opravdu pouhou minulostí? Vždyť jsme se nedokázali úplně a beze zbytku zbavit ani rasismu, který paradoxně přetrvával až do kosmického věku! Ačkoliv se k takovým názorům na celém světě nikdo oficiálně nehlásí, určitě i dnes by se na Zemi našli lidé, kteří by pro tmavší barvu pleti považovali za méněcenné možná i tak vyspělé obyvatele, jako lidi z Bardžá! A což kdyby spatřili bytosti odlišné úplně? Například ne-lidi planety Ux?

V knize nebylo obrázků mnoho, ale obrázky ne-lidí z Uxu, Ullhettlu i z Ilooniku našťestí nechyběly. Zatímco lidé z Eio se od lidí z Bardžá liší nepatrně, ne-lidé se jim nepodobají. Pokud se jim sami podobat nechtějí, vždyť například ne-lidé ze Sirraey dovedou na sebe vzít i lidskou podobu. Že to nedělají, je spíš otázkou jejich etiky, než jejich možností.

Ne-lidé z Ilooniku jsou ještěří. Dalo by se říci, že se nám podobají aspoň siluetou. Dva a půl metru vysoké tělo bez typického ještěřího ocasu, kůže pokrytá pancířem

a přitom rozum, který dovoluje chápat jiné bytosti. Nikdo se jich nemusí obávat, ačkoliv mají zuby mnohem větší a početnější než lidé a dokáží jimi snadno překousnout nohu jatečních zvířat podobných našim býkům. Jsou to dravci, ale mezi ostatními myslícími bytostmi se pohybují přirozeně, bez zábran. Jen společenské stavby v Galaktickém společenství musí brát ohledy na jejich rozměry a váhu: dveře místností musí být o polovinu větší než by bylo nutné kvůli lidem ze Země i z Bardžá. To platí nejen o domech a všech společných prostorách planet lidí, ale také o dveřích kontejnerů dálkové dopravy vjosuzgu, létajících strojích a lávkách.

Ne-lidé z Uxu se zase podobají chobotnicím. Žijí stejně dobře na souši jako v mořích. Staví si sice příbytky, ale netvoří z nich veliká města. Protože milují život střídavě na souši a v moři, staví své domy obvykle na pobřeží, část pod vodou a část nad vodou. Aby získali co nejvíce vhodných pobřežních oblastí, neváhali už v dávnověku pozměnit pevniny do podoby všelijak spolu spletených nudlí, aby se dostalo na všechny. Ne-lidé z Uxu nikdy neznali oheň, ale kovy uměli zpracovávat tak dokonale, že jejich technologii po dlouhých diskusích lidé z Bardžá převzali a přestavěli na tom základě hospodářství všech svých planet.

»Zpracování kovů bez ohně byla největší revoluce průmyslu lidí,« stojí v knize.

Užitek ze setkání měli i ne-lidé z Uxu. Projevili zájem o agisary, bardžanské biologické pomocníky. S pomocí odborníků si brzy vypěstovali odrůdu lépe přizpůsobenou podmínkám na Uxu a agisary jim brzy pomohly významně prodloužit průměrný věk obyvatel.

Ne-lidé z planety Ux později osvědčili vlastnost, které by se možná paradoxně dalo říkat lidskost. Jedna hvězdná loď civilizace Bardžá později objevila další planetu ne-lidí. Ullhettl je svět téměř úplně pokrytý mořem, jenom několik ostrovů umožnilo přistání hvězdoletu a stavbu vjosuzgu. V moři byla objevena další civilizace ne-lidí, podobných pozemským kalmarům. Ti nemohou žít mimo vodní prostředí, zatímco lidé z Bardžá nemohou pobývat pod vodou jinak než ve skafandrech. Naneštěstí se brzy ukázalo, že obyvatelé planety Ullhettl potřebují pomoc před blížící se planetární katastrofou. Lidé z Bardžá navíc poznali, že tato pomoc je nad jejich síly, a tehdy se jim podařilo, dokonce velmi snadno, přesvědčit ne-lidí Uxu, aby ne-lidem Ullhettlu pomohli. Skupina odborníků z Uxu se domluvila s ne-lidmi Ullhettlu, zabránila katastrofě jejich světa a spřátelila se s nimi. Mezi oběma planetami pak byly použity modifikované vodní stanice vjosuzgu, jimiž se tyto planety spojily stejně, jako v té době existovalo spojení mezi několika planetami lidí.

Takže po prvotních civilizacích Askaris, Bajíír, Bardžá, Eio, Iloonik, Sirraea, Ullhettl a Ux, které byly v současné době trvale propojeny stanicemi vjosuzgu, z toho některé už v dávné historii, po další civilizaci Rhyinkáa, která se nedávno připojit odmítla a zůstala raději izolovaná, bude civilizace Země devátou prvotní civilizací, se kterou se lidé Bardžá setkali. S druhotnými civilizacemi, které vznikly později osídlením dalších obyvatelných planet, to představovalo více než čtyřicet planet se stovkou miliard inteligentních tvorů. Světy tvořily Galaktické Společenství Myslících Bytostí, rozrůstající se do všech stran. Snad by nám mohlo nabídnout spojení s více civilizacemi - co by to pro naši Zemi znamenalo? Přinejmenším úžasný pokrok!

A jak se zdá, narazili by na nás brzy. Po Tau Ceti, kde je v našem směru jejich poslední kolonie Rikiri, měli v plánu Epsilon Eridana - a tady jsme se na planetě Poenaid setkali. Pak by měli ještě tři bližší hvězdy než Slunce: Omikron-2 Eridana, Sírius a Epsilon Indí. Země by tedy byla cílem bardžanských mezihvězdných lodí nejpozději čtvrtá, ale spíš třetí. Planetami Síria by se Bardžané zřejmě vůbec nezabývali. Podle jejich zkušeností

bývají planety těsných dvojhvězd vždycky nebezpečné - ostatně, totéž zjištění nás u Síria stálo také mnoho obětí.

Co lidé Země udělají, až se u Země objeví první diskovitá hvězdná loď Bardžanů? A co Bardžané, až zjistí, že se setkali zřejmě s první civilizací, která se kromě nich odvážíla vyslat svou výpravu do mrazivého kosmu? Jak se zdá, přijmou nás mezi sebe rádi. I Země jim může nabídnout ledacos užitečného. Země tím ale bezpochyby získá daleko více, vždyť náš svět je ve srovnání s Bardžá mnohem mladší.

Hirošima

Zoidée přiběhla brzy ráno, sotva se rozednilo. V ruce držela svou obvyklou velkorážnou pušku s obrovskými tlumiči a za krkem jí seděla její oblíbená chobotnice agisar. Jistě byla zvědavá stejně jako já - také jsem nemohl klidně spát. Nebylo divu; setkání dvou odlišných a přitom tak podobných civilizací byla příliš významná událost.

Jakmile se objevila v zorném poli kamer letounu, programy mi podaly signál. Sjel jsem do přechodové komory a připravil si fotomet, ale nebylo toho zapotřebí. Planeta byla tichá, žádný z jejích nebezpečných obyvatel se neukázal. Nejspíš ke svému štěstí. Proti velkorážným střelám dum-dum, jaké používala Zoidée, ani proti mému fotometu neměly obludy sebemenší šanci.

Zoidée doběhla rychle k mému letounu, ale všiml jsem si, že se neustále rozhlížela po okolí a bedlivě sledovala zejména okraj lesa. Ještěřů se nejspíš nebála, ale ani jim nedávala příležitost svou neopatrností. Vzápětí jsem ji už vítal v přechodové komoře letounu.

Tentokrát tu byly obrazovky dvě. Druhý terminál byl přepnut na řízení hlasem, do řetězce byl vložen překladač z řeči Bar. Jinými slovy, terminál mohla ovládat Zoidée.

»Bud' mi vítána!« uvítal jsem návštěvnici.

»Ještě pořád máš na sobě ten kosmický oděv?« usmála se dívka trochu jízlivě, ale pak pokračovala smířlivěji. »Děkuji za přivítání. Jen si myslím, že bys mi mohl víc věřit. Agisary se nikdy nemýlí.«

»Agisary? Nevím. U nás se říká, že chybovat je lidské,« musel jsem se zasmát.

»Zajímavé. Přesně tak se to říká i u nás,« podotkla dívka zamyšleně.

»To víš, všichni jsme lidé,« povzdychl jsem si.

»Ani nevíš, jakou pravdu říkáš,« odtušila tiše.

»Můj kovový pomocník už přečetl pět vašich knih,« nedalo mi aspoň trochu se pochlubit úrovní naší, pozemské techniky. »Kromě jiného srovnal naše dosavadní znalosti, jak jsou zapsány v našich knihách, s vědomostmi z vašich knih.«

»A co ses dozvěděl?«

»Především to, že vaše znalosti z biologie jsou mnohem podrobnější a důkladnější než naše,« připustil jsem. »Dost mě zajímalo, nakolik se shoduje stavba těla lidí Země a Bardžá. Zdá se, že mezi našimi druhy je jen pár celkem nepodstatných rozdílů.«

»Přesněji pět přírodních, ostatní jsou umělé,« upřesnila Zoidée zasněně. »Dva přírodní rozdíly mají zcela jasně sbíhavý charakter a během takových třiceti generací nejspíš samy od sebe zmizí. Umělé jsme způsobili my sami, úmyslně.«

»Jak to můžeš vědět?« podivil jsem se pro změnu já.

»Ty máš svého pomocníka - já mám svého pomocníka,« opáčila dívka s úsměvem. »Tvůj pomocník přečetl pět našich knih. Přiznám se, nechápu, jak je to možné. Jestli dokázal srovnat všechno s vašimi knihami, je to neuvěřitelné. To snad ani není v silách člověka - tím víc mě to udivuje u stroje. Můj pomocník prozkoumal tvoji krev a srovnal ji s mojí. Neznám úroveň vašich knih, nezlob se, když ti budu říkat něco, co možná víš. Základem genetiky je fakt, že kterákoliv buňka obsahuje úplný obsah dědičnosti jedince. Ani agisar to nemůže rozluštit z jedné buňky, ale pouhá kapka krve má tolik krvinek, že mu to stačí.«

»Ten tvůj... agisar... dokáže rozluštit genetický kód jen - z jediné kapky krve?«

»Tak nějak,« usmála se dívka. »Musím mu pomáhat, ale bez něj bych nedovedla vůbec nic. Pomáháme si navzájem - vlastně spolu pokaždé vytvoříme jednu složenou bytost.«

»No nazdar!« povzdychl jsem si. »A co zajímavého ještě může poznat?«

»Chceš mě zkoušet?« usmála se dívka. »Dobrá, abys mi více věřil, povím ti něco z toho, co jsem se dozvěděla o tobě, chceš? Pomineme maličkost, která je vidět i na vašich filmech, totiž že vám na hlavě nerostou vlasy jen nahoře a vzadu jako nám, ale i na některých dalších partiích obličeje. Tak tomu údajně bývalo kdysi i u nás, jen se z těchto dob nedochovaly žádné záznamy. Přiznávám, opravdu bych se ti ráda podívala do obličeje, je-li tomu tak, jak jsem vyčetla ze tvé krve, ale o to nejde. Vím i to, že jsi poslední dobou pobýval v prostředí bez gravitace, či spíše s gravitací značně sníženou. Řekla bych - od katastrofy vašeho hvězdného letounu, protože dříve jste v letounu tíži určitě měli. Je tomu tak?«

»Máš sice pravdu,« připustil jsem, »ale teď by mě docela zajímalo, jak jsi to poznala?«

»Stačí srovnat současný obsah vápníku ve tvé krvi s tím, jaký by měl být podle informací z dědičnosti. Když víš, jak se v prostředí beztíže obsah vápníku snižuje, můžeš dobu pobytu v beztíži odhadnout dosti přesně. Přiznám se, použila jsem na tvůj organismus závislosti platné pro nás, lidi Bardžá - ale souhlasí to, nebo ne?«

»Teď si vzpomínám, že jsem prve cosi říkal o poškozených motorech Persea,« zabručel jsem. »Ale podle čeho soudíš, že jsme před více než čtvrtkem, měli tíži v letounu normální?«

»No dobrá, nachytl jsi mě,« povzdychla si dívka. »To jsem opravdu hádala. Ale posuď sám, zda jsem uvažovala alespoň trochu správně. Věděla jsem téměř jistě, že jsi celou cestu neprospal. Při vaší úrovni biologie musí být i obyčejný zimní spánek hodně komplikovanou záležitostí. Žít v beztíži několik let by neznamenal pokles hladiny vápníku v krvi, ale značné odvápnění kostí. Poenaid má slušnou gravitaci a připočítám-li k tomu váhu tvého kosmického obleku, měl ses krátce po přistání v řídicí kabině zhroutit a ne se tady už první den procházet jakoby nic. I tak jsem si všimla a divila se, že jsi vyšel ven a dokonce ses tam fyzicky namáhal. To ale znamená, že máte ve hvězdném letounu tíži zhruba po celou cestu. A teď uvažuji snížený obsah vápníku v krvi. To nebyl týden bez tíže, to byla doba mnohem delší. Mezníkem by mohla být nejspíš - katastrofa vašeho letounu. Je tomu tak?«

»Přiznávám, nestačím se divit,« řekl jsem uznale. »Ale přece jenom - víš i něco, co by se nedalo uhádnout z toho, co jsem ti přímo nebo nepřímě řekl?«

»A nedáš si říct a nedáš...« povzdychla si dívka. »No dobrá, co ještě vím: v době zhruba souhlasné s katastrofou vašeho letounu jsi nějakou dobu, naštěstí jen krátkou, pobýval v místech zvýšeného neviditelného, ale spalujícího světla. Tentokrát nehádám, vím to bezpečně. Jak se vám dostalo do lodi? Nebo ses s tím setkal na planetě? Víte aspoň něco o účincích studeného a přece spalujícího ne-světla?«

»Víme - a od této chvíle ti věřím,« řekl jsem s obdivem.

Ano, v úseku reaktorů bylo zvýšené záření gama, ale nic moc, nebylo životu nebezpečné. Po tak dlouhé době by se jeho následky těžko prokazovaly, ačkoliv je známo, že právě v krvi se ozáření projeví nejvíce. Jenže - to by Zoidée musela znát normální krevní obraz lidí Země. Což ona zřejmě ví - a pak tedy klobouk dolů!

»Víš, že ses v tom pohyboval, nebo ne?« pokračovala jako by to nestačilo.

»Dost - už jsem řekl, že ti věřím všechno!« pokusil jsem se ji zarazit. Jako kdybych chtěl zastavit rozjetý rychlík krabičkou zápalek, položenou na koleje.

»Všechno? Tak proč máš na sobě ten skafandr?« podívala se na mě nevinně. »Já ti přece nechci nějakou zbrklou radou ublížit. Aspoň věř, že jsem si vědomá toho, že na tobě a také na tvých strojích závisí životy lidí v našem hvězdném letounu.«

»Dobře - ale vezmi v úvahu i to, že naše zvyklosti mi odložit skafandr výslovně zakazují. Rozumíš mi?«

»Jak myslíš,« pokrčila rameny docela pozemsky. »Já jsem ti slíbila, že tady na Poenaid skafandr potřebovat nebudeš, ale chceš-li, chod' si v něm klidně dál. Mně to vůbec vadit nebude... mně ne!«

Otočila se a dělala uraženou. Bylo to tak pozemské gesto, až mě to zahřálo u srdce.

»Zoidée,« začal jsem mírně, »slíbil jsem ti půjčit naše pozemské knihy, chceš?«

»Kde je máš?« ožila jako mávnutím kouzelného proutku.

»Tady,« ukázal jsem na obrazovku.

Vysvětlil jsem jí, jak se domluvit s počítačem, jak najít seznam knih, jak požádat o knihu z knihovny, jak vybírat zajímavosti podle témat a jak knihy prohlížet.

»Knihy nemáte špatné,« pokývala hlavou, když zjistila, že pozemské počítačové knihy mohou obsahovat a pochopitelně také obsahují pohyblivé filmové záběry. Hned napoprvé se jí podařilo vyvolat knihu, která ji zajímala.

No nazdar, pomyslel jsem si, když jsem uviděl, jaké téma si zvolila pro začátek. Požádala palubní počítač o nejdůležitější události z historie Země za posledních dvě stě let - no to se chudinka dozví věci!

»Já tě teď poslechnu a půjdu se zbavit tohohle krunýře,« skončil jsem rychle a poklepal si na skafandr.

»Konečně!« nemohla si odpustit. »Že ti to ale trvalo!«

Nečekal jsem na víc a rychle jsem vstoupil do spojovací chodbičky, žebřík vyšplhal jako veverka a aniž bych se tentokrát zdržoval očištnou procedurou, vpadl jsem do řídicí kabiny. Okamžitě jsem počítači přikázal, aby na jednu zdejší obrazovku promítl totéž, co teď právě vidí Zoidée, jen s pozemskými texty, abych tomu rozuměl.

No nazdar, opakoval jsem si v duchu už pokolikáté, když se na obrazovce obou terminálů objevily otrěsné dokumentární obrázky z koncentračních táborů z různých částí světa, ke všemu doprovázené jasným, nesmlouvavým textem.

Osvětím, Dachau, Solověcký gulag, stadion v Santiagu v Chile, Guantanamo... to sis ale, děvče, vybrala téma, ani bych se nedivil, kdybys teď utekla a víc se tu neukázala!

Ale dívka zřejmě neutekla, strašné obrázky se střídaly dál. Hirošima, Nagasaki... horšího tam asi opravdu nic není a nemůže být! Dlouhé neplodné rozhovory o míru, ovšem na pozadí stále rostoucích zásob nejničivějších zbraní... A zase války, války a války... Hromady lidí v blátě různých bojišť i oběti v čistě vyhlízejících mučírničkách s vlastními krematorii, hořící člověk pokropený napalmem z amerického plamenometu, děti zabité na hřišti leteckou raketou. Dívej se, děvče, tohle se na vašich planetách nevidí, co? Musela jsi překonat miliardy kilometrů vesmírem, abys viděla tohle? A ke všemu jasné texty, nedávající nejmenších pochyb o tom, co obrázky opravdu představují.

Vyklouzl jsem hbitě ze skafandru, zavěsil jej na závěs do skříně a oblékl si pracovní kombinézu. Přitom jsem pořád sledoval, co si právě teď dívka z hvězd prohlíží.

Vlak zničený náloží teroristů, zborcené traverzy, zubaté kusy plechu, mezi tím zkrvavené nohy... Ach tak, to je už moderní doba... Toho jsme se nedokázali zbavit ani dnes, když snad opravdovým válkám už nadobro odzvonilo. Pořád se najdou lidé, kteří musí celému světu - ale především sami sobě - dokazovat své v podstatě zbabělé hrdinství nesmyslnými vraždami nic netušících bezbranných lidí.

Na další jsem ani nečekal. Sjel jsem po žebříku - bez skafandru mi to šlo mnohem lépe - a vstoupil do přechodové komory.

Strašlivý zápach mě udeřil do nosu, jen co jsem otevřel dveře. Něco tak příšerného jsem nečekal. Atmosféra planety byla možná neškodná, ale že by voněla, se rozhodně tvrdit nedalo. A také tu bylo horko, skoro k zalknutí. Ale to teď nebylo tak důležité.

Dívka mě zpozorovala a otočila se ke mně.

»Vojto, vy snad... něco takového...« zašeptala skoro neslyšně. Pořád se usmívala. Ovšem, došlo mi, ona musí mít prostě takový obličej, který se nedokáže neusmívat - ale ten úsměv byl určitě nejsmutnější, jaký jsem kdy v životě viděl - a k tomu ta její velická tmavá kukadla, která teď málem pro slzy ani neviděla...

»Stejně se to dozvíš, dříve nebo později,« řekl jsem potichu.

»Jak příšerné!« opáčila tiše. »Tohle - vy?«

»Já vím, je to hanba pro naši Zemi, ale to všechno jsou dokumenty, všechno se opravdu stalo, něco dokonce nedávno.«

»Nedávno?« skoro vykřikla, »Vždyť něco z toho se stalo v době vašeho odletu ze Země! To je skoro jako by to bylo dnes!«

»Nejhorší už je snad navždycky za námi,« povzdychl jsem si. »Věřím, že ze světa zmizí i poslední zbytky toho, co jsi právě viděla. Ale obrázky už zůstanou.«

»Proč je vozíte s sebou i na výpravy do vesmíru?«

»Kdybychom zatajovali nepříjemnou pravdu, kdo by nám věřil to pěkné?« pokrčil jsem rameny. »Pravda se nakonec ukáže a nemáme právo přikrášlovat, co se skutečně stalo.«

»Ale - je to strašné!« otrásla se dívka. »Příšerné! Hnusné!«

»Je, ale tyhle obrázky sis vybrala sama.«

»Jenomže jsem nevěděla, co hrůzy v nich bude.«

»Ted' už to víš,« řekl jsem potichu. »Asi sis neměla hned napoprvé vybírat to nejhorší, co kdy na Zemi bylo, ale už se stalo. Máš to aspoň za sebou.«

»Ale já už opravdu dál nemohu,« vzlykla a vrátila se k jednomu obrázku. Děti na tržišti, roztrhané moderní *intelligentní* leteckou raketou. »Vždyť v těch hrůzách byly i děti, nebo ne?«

»Byly,« přisvědčil jsem. »Dětem se to nevyhýbá.«

»To je příšerné!« otrásla se. »Jak o tom můžeš mluvit tak klidně?«

Tón jejího hlasu se náhle změnil do vysloveně nepřátelského.

Popadla pušku a zmizela mi v otevřených dveřích.

A máme po kontaktu, pomyslel jsem si smutně. Ale nedivím se, že to nevydržela. My pozemšťané se dokážeme dívat i na tak hrozné obrázky, ale ani mně se z nich nedělalo dobře. Kosmonauté z Bardžá jsou jistě pečlivě vybírání, aby snesli ledacos, ale tohle už je pro ně asi silné kafe. Možná stejně odporné, jako tamto pečené dítě.

Zvenku se ozvalo prasknutí výstřelu... A druhé! Zoidée střílela! Proč?

Fotomet jsem měl naštěstí u východu z přechodové komory. Vzápětí jsem vyhlížel ven a zjišťoval, co se děje.

Zápach byl venku ještě pronikavější než uvnitř. Okamžitě jsem pochopil, kde mám hledat zdroj toho puchu. Nedaleko přece ležela mršina veleještěra a v tom příšerném vedru, jaké tu panovalo, se začala rozkládat. Což nebylo nic proti tomu, co jsem spatřil přímo pod letounem.



Zoidée napadli ještěři!

Byli sice menší než předchozí obluda, ale i tak měli tři metry výšky. Třetí výstřel dalšího srazil k zemi, kde se už dva zmítali v krvi, veliká břicha rozervaná výbušnými střelami, ale čtvrtý mezitím doběhl k dívce. Další výstřel jí znemožnil, srazil ji na zem, nohou s velikými drápy šlápl na břicho a právě se ji chystal rozsápat. Stačila už jenom vrazit do ještěří tlamy pušku tak, aby ji zuby sevřely místo jejího krku nebo ruky. Viděl jsem, jak se kovová hlaveň v těch obrovských čelistech kroutí, ale ještěř si jistě všiml, že sousto není chutné a chystal se kov vyplivnout.

Přímo pod ještěří hlavou jsem viděl blýskající se overal dívky. Oba se zmítali, kdybych teď vystřelil odsud shora, nejspíš bych spolu s ještěřem zasáhl i ji! Musel jsem dolů! Déle jsem neuvažoval a sjel po žebříku na písek pod letounem. Teprve tam jsem odpojil pažbu fotometu od zdroje a odjistil zbraň. Koutkem oka jsem zpozoroval další čtyři ještěry, jak sem padají dlouhými skoky. Byli zatím daleko, ale nesměl jsem ztrácet čas!

Ještěř mezitím vytrhl dívce pušku a odhodil ji stranou. Ještě vteřinu - a bude zle! Vykřikl jsem, abych obrátil jeho pozornost na sebe. Povedlo se mi to jen nakrátko. Ještěř se ohlédl, otevřel dokořán tlamu a zlostně zakrákal, ale pak se opět obrátil k mnohem jistější kořisti, aby se mohl konečně s chutí zahryznout.

Ta půlvteřina jeho úmysl zhatila. Jakmile se jeho hlava přestala krýt s dívkou, dostal jsem příležitost já. Na okamžik bliklo uprostřed ještěřího žlutohnědě skvrnitého krku

červené světélko laserového zaměřování, ale to už jsem prudce zavíral oči a tiskl spoušť s úžasnou vůlí zabít - zabít tu bestii.

Ostrý záblesk mě oslnil navzdory sevřeným očním víčkům. Z fotometu se má střílet buď se speciálními brýlemi nebo ve skafandru, jehož sklo s elektronicky řízenou pohltivostí světla může bleskurychle ztmavnout, aby měl střelec chráněný zrak. Skafandr jsem ale neměl a na brýle jsem si vzpomněl pozdě, možná by v tomto případě i krátké zdržení znamenalo katastrofu.

Fotonová zbraň sebou trhla, holou dlaní jsem to cítil zřetelněji. Emitor opustila vskutku děsivá porce energie, když pouhý tlak světelného záření vyvolal takovou reakci. Účinek tomu ale odpovídal. Zbraň sama střílela nehlučně, tím lépe byl slyšet výbuch v místě, kde se tato energie vpila do cíle. Když jsem otevřel oči a rozkoukal se, ještě tam najednou stál bez hlavy. Odlétla stranou, tělo se zhroutilo a zalilo dívku proudy stříkající červené krve. Silné pařáty nohou se nejprve skrčily, pak začaly křečovitě hrabat vzduchem. Drápy se na nich podobaly dýkám - trhaly by lidskou kůži jako papír! Jeden z nich se skutečně zachytil a přitáhl dívku blíž. Ani se už nebránila - zřejmě byla bez sebe.

Musím ji rychle vyprostit, uvědomil jsem si. Tři - čtyři zoufalé skoky, shýbnutí. Uchopil jsem bezvládnou, měkkou dívčí ruku a rychle ji odtáhl z dosahu dodělávajícího ještěra. Sklouzl jsem ale po velké kaluži krve a deseticentimetrový dráp zaháknutý za opaskem dívky ji opět křečovitým trhnutím přitáhl do bezprostřední blízkosti nohou netvora. I bezhlavý ještěr by mohl v křečích člověka rozpárat! Uchopil jsem černý rohovitý dráp, vyvlékl jej a odtáhl dívku stranou.

Byl nejvyšší čas, další ještěři byli blízko. Z dálky se zdálo, že pohybují nohama pomalu a líně, teprve zblízka bylo vidět, že ty zdánlivě pomalé skoky jsou dlouhé devět až deset metrů. Cválali mnohem větší rychlostí než naše závodní koně. Chybělo by jim sotva padesát metrů, ale to už neměli proti fotometu žádnou šanci. Další záblesky - další hlavy se kutálely po písku, další bezhlavá těla se zmítala v krvi, tentokrát v bezpečné vzdálenosti od nás.

Znovu jsem se rozhlédl, ale široko daleko byl klid. Kromě třímetrových ještěrů nedaleko nás ležela nesnesitelně páchnoucí mršina největšího vojtosaura zastřeleného hned prvního dne. Kroužilo kolem ní hejno velkých, modravě se lesknoucích much a i odsud jsem viděl, jak se na mršině vlnitými pohyby hemží miliony bílých červů. Bezprostřední nebezpečí nám nehrozilo a já jsem se rychle sklonil nad dívkou. Byla v bezvědomí a to nebylo dobré. Obličej měla zalitý krví, ale doufal jsem, že jde o ještěří krev, předtím ji důkladně pokropila a dívka dosud ležela přímo v obrovské kaluži ještěří krve. Naštěstí se zdálo, že nikde na těle nemá žádnou viditelnou ránu. Rohovina ještěřích drápů se svezla po kovových destičkách, jimiž byl pošitý její overal. I tak ji mohly drápy té bestie přinejmenším pořádně udeřit do břicha. Ať je to jak chce, měl bych ji ošetřit! Ale jak, lékárnička je v letounu a tady ji nemohu nechat - kdyby se zpoza písečných dun vynořili další ještěři, rozsápu ji!

Chtěl jsem ji vzít do náruče - ale s hrůzou jsem zjistil, že ji neunesu. Nejenže byla větší než já, ale tři měsíce beztlíží se projeví právě v nejnevhodnější chvíli. Zatočila se mi hlava a upadl jsem na kolena a na ruce. Několik vteřin jsem odpočíval a oddechoval jako po dlouhém běhu. Pak dívka začala vykašlávat krev a já jsem se doopravdy zděsil. Jestli má nějaké vnitřní zranění, zemře! To se přece nemůže stát!

Trhnutím jsem ji převálil na sebe, aby mi ležela na zádech. Pak jsem se pokusil narovnat. Na palubě Persea jsem přece dokázal chodit ještě při třech Gé... To je jako kdyby mi na krku viseli dva silní chlapi a ne jedna dívka. To by v tom byl rohatý, abych...

Nedokázal jsem to. Gravitace byla silnější než vůle. Polezu třeba po čtyřech, pomyslel jsem si. To už přece jen šlo - a k žebríku bylo pár metrů. Teprve tam jsem se

napřímil, jedinou volnou rukou zkusil šplhat. Druhou rukou jsem musel přidržovat dívku, která mi bezvládně visela přes rameno. Vydrž, napomenul jsem ji - a hlavně sebe.

Jak jsem se dostal nahoru, nevím.

Vím jenom, že jsem si celou délku žebříku šťavnatě nadával za pohodlnost, že jsem na Perseu netrénoval. Držel jsem se křečovitě - a najednou jsem byl na podlaze přechodové komory letounu a tiskl ruční uzávěr dveří. Nejprve se vytáhl žebřík, pak zapadl ovál dveří. Teprve teď jsme byli oba v bezpečí.

»Odpusť mi, Zoidée, do pilotní kabiny je už jen jeden žebřík, ale ten bych asi nezvládl,« zašeptal jsem, ačkoliv nebyla naděje, že mě dívka uslyší. Musel jsem odpočívat i na žebříku ve spojovací chodbě, ačkoliv už jsem neměl žádnou další zátěž. Lilo ze mě, před očima mi létaly mžítka a oddechoval jsem jako čtyři. Vedro a zápach ke všemu vtrhly spolu se mnou do pilotní kabiny - no co se dá dělat! Rychle lékárničku a plastickou láhev s vodou! Skříňka se soupravou pro první pomoc, naštěstí v pořádku, stačilo sáhnout najisto. A teď rychle dolů!

Ačkoliv jsem spěchal, neodvážil jsem se sklouznout po žebříku, slézal jsem příčku po příčce. Naštěstí to šlo dolů rychleji než nahoru.

Zoidée už neležela, ale seděla. Neviděla mě asi, protože měla na obličej agisar, jehož malá očička se na mě dívala tak, že nebylo zřejmé, zda přátelsky nebo nikoliv. Nevěděl jsem co se děje, nezbývalo mi než věřit, že už se neděje nic zlého. Konečně se ta malá chobotnice pohnula a vzápětí už klidně ležela na dívčině rameni.

»Vojto,« řekla dívka pomalu, »ty jsi mě zachránil?«

Přečetl jsem její slova na obrazovce, ale napadlo mě něco lepšího.

»Fonetický výstup překladače!« poručil jsem.

»Jak je ti? Nebolí tě něco?« ptal jsem se rychle, reproduktor to opakoval v řeči Bar.

»Už mi nic není,« řekla tiše. »Byla jsem jenom v šoku, vždyť mě to zvíře málem zabilo, víš?«

Abych nevěděl!

»Tak hloupě se nechat zaskočit,« lamentovala dál. »Takovou dobu si dávám pozor a zrovna teď... ale bylo jich moc, vid'?' Nejmiň tři jsem přece vyřídila, ale ten další...«

»Neublížil ti?« zkusil jsem ji přerušit, abych stočil hovor jinam.

»Agisar tvrdí, že mám spoustu podlitin, ale žádnou ránu. Ty jsi mě uzdravil, vid'?'«

»Spíš to vypadá, že ti tamta potvora nestačila ublížit,« řekl jsem s ulehčením.

»To není možné, pamatuji se přece, jak mi vytrhla z ruky pušku... Když jsem viděla tu strašnou tlamu, věděla jsem, že je konec,« zavřela křečovitě oči a otřásla se.

»V té chvíli jsem té bestii ustřelil hlavu,« ujistil jsem ji.

»Ale vždyť se pamatuji, že jsem měla plnou pusku krve!«

»Nebyla tvoje, ale ještěra,« vysvětloval jsem dál.

Chvíli jsme oba mlčeli. Všiml jsem si, že ani její obličej, ani overal nenesou žádné stopy ještěří krve. Zato já jsem vypadal jako řezník a sotva jsem stačil otírat pot s čela.

»Představovala jsem si tě trochu jinak,« řekla po chvíli. »Podle agisaru máš mít v obličej pod nosem, na bradě a na tvářích nějaké vlasy. Jak vidím, odstraňuješ si je, takže vypadáš skoro jako my... Až na tu bledou barvu kůže, ta je opravdu hodně nezvyklá.«

»U nás na Zemi je barva kůže u různých lidí různá,« řekl jsem. »Jsou lidé bledí jako já, jiní mají stejnou barvu jako ty, ale máme i lidi ještě tmavší.«

»Ještě jste se pořádně nepromíchali,« odušila spokojeně dívka. »Až se tak stane, až se všechny genetické znaky smísí, budete i vy jediné barvy, tak jako je tomu u nás.«

»Jsi si tím tak jistá?« zeptal jsem se.

»Ledaže byste se od sebe uměle oddělovali,« řekla s určitostí. »Ale nevím, proč byste to dělali. Bledá barva kůže není výhodná, na ostrém slunci ti to určitě dělá potíže.«

»Máš pravdu,« řekl jsem. »Musíme se přizpůsobovat pomalu. Asi tak jako gravitaci. Nebo se před sluncem chránit.«

»Naštěstí tu teď máme oba dva chvíli klidu,« už se zase usmívala. »A mohl bys mi říci, jak jsi mě dostal až sem?«

»Na zádech, jinak to nešlo.«

»To není možné!« zamračila se.

»Ale je... Člověk dokáže i nemožné, když je zle.«

»A kde mám pušku?« vzpomněla si najednou.

»Tu jsem nechal venku, ale obávám se, že se z ní už nedá střílet. Ještě ji zničil.«

»Tedy se mi to nezdálo... Co se dá dělat. Naštěstí mám ještě jednu, opotřebovanější a tím pádem nepřesnou, ale tady to bez pušky nejde. Přijít i o tu, dlouho bych naživu nevydržela.«

»Naučíš se střílet z naší zbraně,« uklidňoval jsem ji. »Fotomet je účinnější než puška. Mám jich víc, dám ti jeden, budeš-li chtít. A hlavně - nebudeš tu sama, jsme tu přece dva.«

»Zbraně máte lepší, vím,« vzdychla si. »Ale nechápu, proč je používáte proti sobě.«

»Fotomet nebyl nikdy použit proti lidem,« ujistil jsem ji rychle. »Fotomet byl vymyšlen právě pro takové případy, jako běhají po téhle planetě.«

V tomhle jsem si moc jistý nebyl. Fotometry byly totiž vymyšleny v armádních vývojových laboratořích a tedy - proti lidem. Snad jen ukončení válek nedovolilo jejich rozšíření - a možná také obava z toho, že by se tyto nebezpečné zbraně brzy ocitly v rukou teroristů. Nám je dali jako to nejlepší, co by nás mohlo ochránit - v našem případě nehrozilo nebezpečí, že je za úplatek prodáme Rudým brigádám nebo někomu podobnému.

»Já ti věřím... Ostatně - i já umím střílet.«

»Ale teď zůstaneš tady, dokud se pořádně nevzpamatuješ,« rozhodl jsem. »Tvrdíš, že máte velice podobnou biologii jako my. V tom případě bys měla snést i naše jídla. Je to tak?«

»Mohu jíst totéž co ty - a naopak,« zašeptala.

»Počkej tady, přinesu něco k jídlu.«

»Mohla bych jít s tebou?«

»Pojď - ale já půjdu napřed, musím otevřít poklop.«

Vstal jsem - a zatrápený žebřík - šplhal zase nahoru. Vysoukal jsem se z poklopu a ihned se složil na podlahu pokrytou pěnovou hmotou. Aspoň na chvíli se musím uvolnit...

»Vojto, co je ti?« uslyšel jsem tlumený výkřik. Zoidée právě vylézala z chodbičky.

»Nic mi není,« zavrčel jsem. »Jenom to, co jsi mi předpověděla. Projevilo se beztlíží.«

»Ale na to je jednoduchá pomoc! Musíš se přizpůsobovat pomalu, ne tak naráz!«

»To vím taky,« ušklíbl jsem se a pomalu jsem vstal. »Teď ale ležet nemohu, když jsem ti slíbil něco k jídlu.«

Vytáhl jsem ze zásobníku dvě tuby s fazolovou kaší. Jednu jsem podal dívce a ukázal jí, jak se otevírá. Pak jsem si lehl naznak na podlahu, otevřel druhou a pomalu se dal do jídla.

Zoidée si vedle mě sedla na podlahu na zkřížené nohy a nejprve dala kaši agisaru. Zase si přitom dala jeho chapadla na oči, až jsem se otrásl odporem. Chvíli vyčkávala a teprve potom ochutnala sama.

»Jsou to rostliny, že?« ubezpečovala se.

»Rostliny,« potvrdil jsem jí. »Fazole a rajčata.«

»Chutná to docela dobře,« pochválila si. »I když agisar tvrdí, že jedna z těch rostlin je za určitých okolností trochu - jedovatá.«

»Já vím, rajčata. Ale jen když jsou nezralá. Těchhle se rozhodně bát nemusíš.«

»Však vidíš, jak mi chutná,« usmívala se.

»Můžeš jich sníst, kolik chceš,« ujišťoval jsem ji.

Chvíli jsme spolu mlčeli a pomalu vychutnávali jídlo.

»A prosím tě, promiň mi moje chování,« řekla Zoidée po chvíli. »Ta vaše kniha byla sice doopravdy příšerná, ale já už teď vím, že ty krutý nejsi. V jedné chvíli mě dokonce napadlo, že mě můžeš zabít. Křivdila jsem ti, promiň mi to.«

»Nemám co bych ti měl promíjet.«

»Ale máš,« zašeptala dívka. »Vyběhla jsem ven jako bezhlavá a málem jsem to odnesla. Patřilo by mi to. Ty jsi... ty jsi kvůli mně vběhl mezi ty příšery, vid'? Zhlédla jsem tě tam. Proč?«

»Shora jsem nemohl střílet,« usmál jsem se. »Musel jsem blíž, jinak bych ti mohl ublížit. Byla by tě škoda, děvče.«

A bylo mi krásně, protože to zase vypadalo, že budeme pokračovat v rozhovorech.

Zdálo se, že se Zoidée vzpamatovala podivuhodně rychle. Když jsme si oba odpočinuli, promluvila opět jako první.

»Mohla bych se tě, Vojto, na něco zeptat? Tohle letadlo se řídí z této kabiny, vid'?«

»Obvykle odtud,« souhlasil jsem.

»Co to znamená - obvykle? Máte v tak malém letounu více řídicích kabin?«

»To sice ne, ale tohle letadlo může létat i bez pilota, buď řízené na dálku, nebo se může řídit samo.«

»Řídit se samo? Tomu mám věřit?« zavrtěla udiveně hlavou.

»Řekl bych, že naši kovoví pomocníci jsou dokonalejší než si myslíš. Vždyť víš, že vidí, slyší a rozumí i lidské řeči - létání není nejtěžší funkce, kterou zvládnou.«

»Naše letadla se nedokáží řídit sama,« zasnila se dívka. »Když naše gryuly nikdo neřídí, klesnou k zemi a přistanou. Zato si myslím, že mají řízení mnohem jednodušší.«

»Proč myslíš?« zeptal jsem se opatrně.

»Nám stačí dvě páky. Tady je těch páček moc, to bych se asi nikdy nenaučila.«

»Zato se náš letoun dá řídit i tak, že budu ležet tady na podlaze, ničeho se nedotknout a letoun poletí sám,« ujišťoval jsem dívku.

»To mi budeš muset předvést, nebo ti neuvěřím,« vyhrkla.

»A nedáš si říct a nedáš,« oplatil jsem jí její vlastní slova. »Kam chceš letět?«

»Tímhle směrem asi šest kilometrů,« ukázala na obrazovku. (Pochopitelně řekla: *třicet tisíc zhavae*, ale překladač mi jednotky okamžitě přepočítal.)

»Je tam něco zajímavého?« zeptal jsem se zvědavě.

»Tam bydlím... mám tam jeskyni,« řekla potichu. »A kromě toho - tady je moc zabitých ještěřů, budou se sem stahovat mrchožrouti ze širokého okolí a nebude tu bezpečno.«

»Dobře, to jsou dostatečně pádné důvody,« uznal jsem. »To stojí i za jednu rezervu paliva. Prosím tě, sedni si tady do křesla. Příkaz: program PRESTART.«

Vyklopil jsem křeslo druhého pilota a zajistil je. Poslední slova byla určena palubnímu počítači. Pochopil je a začal je vykonávat. Letounem proběhlo zachvění, ozvalo se několikrát prasknutí. To se zavíraly masivní dveře přechodové komory i poklop v kabině; vnější dveře byly zavřené už dřív. Také poničený Ferdík byl ve svém skladišti, byli jsme OK.

Zoidée se dívala vytřeštěně, ale to nebylo všechno. Na naprogramování kolmého startu a nízkého letu v nevelké výšce jsem potřeboval pár slov. Ponechal jsem si možnost

vstupovat za letu do programu slovními korekcemi; nevěděl jsem přece kam poletíme a jak to tam bude vypadat. Mezitím se i Zoidée usadila do křesla a mohli jsme letět.

Komplex předstartovních testů skončil úspěšně. Robot se mě zeptal, zda potvrzuji příkaz k letu. Když jsem odpověděl souhlasně, ozvalo se zahřmění.

Oheň planetárních motorů odfoukl mršiny menších ještěřů stranou s oblakem prachu a jemného písku. Pocítili jsme lehké přetížení, pak silnější, ale leželi jsme na zádech, takže nám to nevadilo. V krátké době jsme letěli skoro vodorovně nad zemí ve výšce pouhých tří set metrů a terén pod námi ubíhal stále rychleji. Letoun letěl v šikmé poloze, část vztlaku převzala křídla, ale většinu táhl oheň z trysek.

Zoidée se nejprve trochu polekala, pak se nadzvedla a očima pozorovala se zájmem obrazovky. Těch pár kilometrů pro letoun představovalo jen několik minut letu.

»Támhle! Vidíš? Tam vidím svoji jeskyni!« ukázala náhle na obrazovku.

Letěli jsme sice poněkud stranou, ale to se dalo snadno srovnat. Na můj příkaz se letoun naklonil do zatáčky a když ji dokončil, byl právě čas k brždění.

Nos letounu se opět vzepjal vzhůru. Stranová rychlost rychle klesala, až zase letoun stál na ohni a země mu letěla vstříc. Krátké zahřmění planetárních - a zhoupnutí na tlumičích. Kontrola stabilní polohy - v pořádku. Uzávěry na přívody paliva a kontrola stavu. A teď jenom počkat, až se usadí obrovský oblak prachu, zvířený planetárními motory letounu.

»A jsme tady,« obrátil jsem se vesele na Zoidée.

»Úžasné!« vykřikla.

»Už věříš, že se naše letadla dají řídit pouhým hlasem?«

»I to bylo zajímavé,« přikývla dívka. »Ještě lepší bylo, že jsme letěli s takovým ohněm!«

Překvapení bylo v tom okamžiku větší na mé straně.

»Vaše letadla létají bez ohně?« podivil jsem se.

»Jak jinak? Ale proč z vašich šlehá ten oheň? Myslela jsem si v první chvíli, že máte tak vyřešenou elektrárnu, ale ten oheň je příliš silný.«

»Ten oheň naše letadla pohání,« řekl jsem poněkud suchým hrdlem. »Čím jsou vlastně poháněna vaše letadla?«

»Používáme bapo,« řekla Zoidée, ale dříve než jsem se stačil zeptat, robot pokračoval: KOMENTÁŘ PŘEKLADAČE: SLOVO BAPO NEMÁ POZEMSKÝ EKVI-VALENT. PRAVDĚPODOBNÝ VÝZNAM: SÍLA, NEUTRALIZUJÍCÍ GRAVITACI.«

Úsloví zůstat pak teď na mě sedělo jako ušité. Oni neutralizují gravitaci... To zjištění mnou také pořádně otrásl. Zhroutil se mi další mýtus o přednostech pozemské techniky.

Oblak prachu se usadil, ale my jsme nespěchali. Abych převedl hovor jinam, zkusil jsem se zeptat: »Proč si dáváš agisarova chapadla na oči?«

»Agisar neumí mluvit, ale může předávat své informace přímo cestou očních nervů. Někdy v podobě obrázků, většinou v mnohem koncentrovanější podobě. Vypadá to asi jako barevné jiskření. Psychická rezonance - jak vidím, tvůj pomocník to přeložil, asi o tom něco víte. Ode mě si přebírá přímo moje myšlenky a může používat i moji paměť. Jak to dělá, to bych ti musela dlouho vysvětlovat. Snad víš, že každý mozek do svého okolí trochu vyzařuje. Vy nic takového nepoužíváte?«

»Nepoužíváme,« přiznal jsem. »O vyzařování mozku něco málo vím, dá se to změřit. Jen nevím, jak by se touto cestou mohly přenášet myšlenky.«

»Chceš si to vyzkoušet?« navrhla mi bezelstně.

»Radši někdy později,« otrásl jsem se odporem. Postřehla to a rozesmála se.

»Vždyť tě nenutím,« smála se. Pak trochu vážnějším hlasem dodala: »Dovedu si dobře představit, jak ti to asi připadá nezvyklé, podivné, odporné a možná i nebezpečné, ale to je jen nezvyk. Nebezpečné to rozhodně není, agisar umí vytvořit lidské slzy a dotyk jeho chapadel s očima není nepříjemný. Mně například mnohem víc vadí otevřít oči pod vodou. Ani bych to nezkoušela, kdyby to nebylo mezi podmínkami výběru mezi kosmonauty. Ale je mi známo, že agisary vadí i mnoha lidem na Bardžá, i když tak nějak - esteticky. Jejich škoda... Když si uvědomíš, že jen desetina lidí umí zacházet s agisary, pak je ti jasné, že se na tebe nebudu hněvat, když se toho neodvážíš vůbec.«

»No, snad to někdy zkusím,« slíbil jsem neurčitě. »Teď bych navrhoval pokračovat v tom, co jsme začali... předtím.«

»Také si myslím, že jsem se už vzpamatovala,« usmála se dívka. »Ale - nemohli bychom zůstat tady? Ta dolní místnost je taková... mnohem nevlídnější.«

»Nebudeš mi už utíkat?«

»Trochu mi povolily nervy, přiznávám,« zaváhala. »Taky jsem na to málem doplatila. Slibuji ti, že se to už nebude opakovat.«

Zatvářila se tak zkroušeně, až jsem se musel usmát.

»Já vím, je to moje vina,« musel jsem vzít na sebe svůj díl. »Měl jsem tě varovat hned jak jsem viděl, že sis zvolila zrovna to nešťastné téma. Raději si už vyber něco jiného, ano?«

»A co budeš dělat ty?« zeptala se.

»To co předtím,« ujistil jsem ji. »Studovat tvoje knihy. «

»Knihy zůstaly dole - myslím ty moje.«

»Přinesu je i s promítačkou.«

»Ty teď budeš odpočívat a ne lézt po žebříku,« prohlásila rezolutně.

»Tohle je snad maličkost,« namítl jsem a už jsem otvíral spojovací chodbičku. Za chvíli jsem byl zpátky s promítačkou a kufříkem knih.

»A co tamty obrazovky?« otázala se dívka.

»Tady jich je také dost,« ukázal jsem kolem. Vydal jsem příkaz, aby se obrazovka před ní vyměnila s tou v přechodové komoře.

»Ale vyber si něco jiného,« poradil jsem jí znovu.

Zařídil jsem promítání další knihy a její snímání kamerou a konečně jsem se mohl uložit pohodlně do svého sedadla.

Tentokrát si Zoidée vybrala téma biologie člověka a zabrala se do textu doprovázeného obrázky. Já jsem si vyvolal učebnici jazyka Bar a začal ji poctivě studovat.

Musím se přiznat, zpočátku se mi jazyk Bar nezdál, ale čím více jsem se s ním seznamoval, tím více se mi líbil. Mimo jiné jsem se hned úvodem dozvěděl, že jazyk Bar vznikl od základů uměle, nebyl to původní jazyk planety Bardžá. Byl vymyšlen tak, aby se mu mohli snadno učit i tvorové od lidí značně odlišní. Chyběly v něm některé obtížné hlásky; marně bych čekal naše pozemské »ř«. Ani spojením hlásek nikde nevzniklo naše pověstné »Strč prst skrz krk«, jen občas v něm byla spojení souhlásek »gh», »svls», nebo »špl». Gramatiku měl ale jednodušší než esperanto, stavba vět byla jednoduchá, logická a dostatečně variabilní. Marně jsem pátral po výjimkách a zbytečných pravidlech. Jakmile jsem se naučil několika gramatickým pravidlům, zbývala mi jen slovíčka. Jediná nevýhoda, alespoň zpočátku, byla v tom, že žádné slovo mi ani vzdáleně nepřipomínalo slova pozemských jazyků. To se ale dalo čekat, vždyť společné základy slov různých jazyků mohly vzniknout jediné díky kontaktům mezi národy na Zemi.

Rozhodl jsem se pevně, že se naučím mluvit jazykem Bar, abych se domluvil se Zoidée bez překládacích programů. Proč bych se tomu příjemnému a melodickému jazyku

nenaučil? Naučily se mu inteligentní chobotnice z planety Ux, ještěrovití z Ilooniku a vodní kalmaři z Ullhettlu!

Zato Zoidée byla druhou pozemskou knihou očividně zklamaná. Její počátku živý zájem začal brzy opadávat.

»Tušila jsem to,« řekla po necelé hodině. »Nehněvej se na mě, Vojto, ale vaše kniha je velice primitivní, skoro jako naše učebnice pro děti. Tohle všechno vím - a dokonce mnohem víc! Půl hodiny s agisarem mi dalo víc znalostí, než je v celé této knize.«

»V biologii jste lepší než my,« souhlasil jsem. »Poradil bych ti - zvol si něco jiného.«

»Chtěla bych se něco dozvědět o vašich kovových strojích. Čím to je, že mluví a rozumí lidské řeči,« zajímala se.

»Nastav si heslo kybernetika,« poradil jsem jí. Poslechla - a opět jsme se zabrali každý do svého. Ale její zájem tentokrát opadl ještě dřív.

»Vojto, tomuhle zase nerozumím já,« přiznala po chvíli. »Je to moc složité a hlavně to nijak nesouvisí s biologii. Pochopila jsem jen, že tranzistory, o kterých se tu pořád píše, mají něco společného s krystaly, ale jinak je mi to dokonale nesrozumitelné. To není nic pro biology, možná pro chemiky nebo geology...«

»Nech toho a vyber si něco jiného,« poradil jsem jí opět. »Oborů lidské činnosti je přece mnoho, všemu ani nemůžeš rozumět.«

Váhavě souhlasila a zvolila si umění. Promítla si několik obrazů, než se na mě obrátila s další prosbou.

»Viš, Vojto, moc se mi líbí hudba. Jako heslo to tu máš, ale nerozumím vašemu způsobu zapisování melodie. Dala jsem si promítnout vaše... notové záznamy, ale myslím si, že máte příliš složitý způsob záznamu hudby. Náš je podstatně jednodušší, z našeho je melodie přímo vidět. Moc se mi líbila už hudba, kterou jsi mi pouštěl hned na počátku našeho setkání, pamatuješ? A nemáš s sebou nějaký hudební nástroj, o kterých se tu píše? Já jsem o všechno přišla při havárii. Nemohl bys mi ty sám něco zahrát?«

»Nástroj... ty si do výsadkových letounů také nebereme,« zamyslel jsem se. »Nejsem ani hudebník, takže bych ani nezvládl Bacha, do kterého ses, jak vidím, pustila. Ale když toužíš po hudbě, mohu ti ukázat něco mnohem lepšího než neumělé muzicírování. Zajímá tě to?«

»Hudba je moje druhá záliba,« přiznala Zoidée. »Hned po kosmické biologii.«

»Dobrá. Tady ta místnost sice nemá nejlepší akustické parametry, ale není zase nejhorší,« prohlásil jsem.

Rychle jsem se přesvědčil, že v palubních záznamech raketoplánu nechybí moje oblíbené klasické skladby: Dvořák, Mozart, Beethoven, ABBA, Beatles.

Zdali si některý z těchto lidí odvážil pomyslet, že právě jejich hudba zazní tak daleko od Země? A že ji bude tak zaujatě a soustředěně poslouchat bytost, která nikdy neviděla naše Slunce jinak, než jako nevelikou jiskřičku na noční obloze? Já jsem samozřejmě poslouchal také. Učebnice jazyka Bar, jakkoliv byla zajímavá, mohla počkat. Tóny, i když se dají kdykoli vyvolat znovu, pořád mizí a je nutné poslouchat je soustředěně. Ale nedalo mi to, musel jsem se dívat, jak bude na pozemskou hudbu reagovat dívka z hvězd.

Zoidée ležela potichu v křesle, usmívala se, zavřela oči a ani se nepohnula. Spatřil jsem v jejích očích slzy. A bylo jich víc a víc, až se najednou kutálely po jejích hezkých hnědých tvářích jako kuličky. Pak, aniž otevřela oči, něco řekla. Podíval jsem se rychle na obrazovku, kde stál překlad jejích slov. Po dobu hudebního představení byl akustický výstup překladače zablokován, aby nerušil.

»Jak jen mohou lidé, kteří mají tak nádhernou hudbu, zabíjet jiné?« četl jsem.

Zoidino sídlo jsem navštívil druhý den po přistání. Sice tvrdila, že bydlí v jeskyni jako trosečník, ale uvnitř jsem byl velice překvapen. Neforemná vrata ze silných dřevěných klád byla poslední primitivní rekvizitou, zapadající do obrazu obydlí trosečníka na pusté planetě. Vlastně i ta vrata byla lepší než jsem si v první chvíli myslel. Otevírat i zavírat šla lehce, měla perfektní kovové závěsy a z vnitřní strany byla rovná. V první chvíli jsem si myslel, že jsou pobitá plechem, ale nebylo tomu tak. Byla zalitá kovem a vydržela by asi i soustředěný útok zdejších ještěrů. Za dveřmi vůbec nebyla ponurá jeskyně, jak jsem logicky očekával, ale pět metrů dlouhá chodba s pravoúhlými stěnami, skvěle osvětlená, málem jako v pohádce. Strop byl z průhledných skleněných desek, kterými sem pronikalo světlo. Uvědomil jsem si, že to světlo nemůže být přírodní, vždyť nad místností musí být dobrých deset metrů skály. Pokud bylo umělé, nebylo vůbec špatné. Rozhodně nezapadalo do charakteristiky obydlí trosečníka - jako ostatně ani další věci, se kterými jsem se setkal vzápětí.

Podlaha byla pokrytá měkkou houbovitou hmotou brčálově zelené barvy podobnou gumě a bylo s podivem, jak pečlivě a čistě bylo všechno provedeno, včetně pravoúhlých stěn. Navíc tu byla docela příjemná teplota - proti příšernému vedru, jaké panovalo venku.

Také další dveře na opačném konci chodby byly podle všeho z kovu. Otevíraly se lehce pomocí otočné páky a za nimi byla větší místnost, rovněž osvětlená světlem vycházejícím ze skleněného stropu. V druhé místnosti toho zdánlivě mnoho nebylo. Dvě pomačkané, otlučené bílé kovové skříně, mezi nimi dlouhý stůl, nad ním police s vyrovnanými kovovými nádobami - zřejmě nádobí k vaření. Stranou stál další stoleček, jenže mnohem menší, vedle jedna židle, všechno asi z plastiku, i když se povrch tvářil jako by byl z kovu. Podél protilehlé stěny byla umístěna další, tentokrát velká skříň a vedle ní jakási konstrukce se zavěšenou sítí. Celá podlaha byla pokrytá měkkou hmotou zelené barvy a stěny byly pravoúhlé a čistě bílé. To bylo v této místnosti všechno, ale další dveře mě ujistovaly o tom, že Zoidino sídlo obsahuje ještě nejméně jednu místnost.

»Posaď se, prosím,« ukázala dívka směrem k jediné židli v místnosti. Její gesto bylo tak přirozené a srozumitelné, že jsem se na obrazovku miniterminálu mrkl jen abych se ujistil, že jsem jí opravdu dobře rozuměl. Posadil jsem se. Židle byla k mému údivu opravdu kovová, ale poměrně lehká. Zdálo se, že je z dutého materiálu, ale nevypadala tak jednoduše jako naše trubkové konstrukce. Sedělo se na ní velice pohodlně.

Zoidée mezitím přistoupila k jedné z bílých skříní vedle stolu a otevřela dveře. Uvnitř se rozsvítilo světlo a ozářilo několik přihrádek. Ona tu má dokonce ledničku!, uvědomil jsem si.

»Uděláme si něco dobrého k snědku, souhlasíš?« mrkla na mě spiklenecky a vyndávala přitom cosi ze skříně. Neměl jsem nejmenší důvod nesouhlasit. Ostatně Zoidée otázku beztak mínila jen jako řečnickou a aniž by vyčkala na moji odpověď, dala se do práce. A pak už jsem se nestačil divit. Netrvalo ani pět minut a Zoidée byla s přípravou hotova. Na malém stolečku stály dvě misky s jakýmsi pečeným pokrmem, mezi nimi byla třetí miska s plátky něčeho, co mi mimoděk připomínalo náš pozemský chléb. Zoidée odběhla a přinesla si tmavozelenou bedničku, na kterou se posadila jako na židli. Pak dala na stůl dvě obyčejné lžice a řekla:

»Přeji ti, aby ti chutnalo alespoň tak, jako mi chutnalo u tebe.«

Při jídle jsme mlčeli. A nebylo to jídlo ledajaké. Pokud jsem mohl hádat, bylo to maso. Omáčka, či co to bylo, byla sladká, jako by byla vyrobeno z medu. Kupodivu nevadilo ani to, že v té sladké omáčce plavou kusy slaného, šťavnatého masa.

Plátky toho, co jsem považoval za chléb, se k masu přikusovaly. Zoidin chléb byl chuti nahořklý a trochu slaný, ale chutnal výborně jak samotný, tak se slaným masem

a dokonce i se sladkou omáčkou. Závěrem této velkolepé hostiny Zoidée z vedlejší místnosti přinesla veliký zelený plod, který rozkrojila nožem. Ukázalo se, že je to zdejší obdoba pozemského melounu, až na to, že jeho dužina nebyla červená, ale světlezelená. Stačilo ale zavřít oči a vychutnávat jeho sladkou šťávu - iluze melounu byla dokonalá.

»Jestli máš takové dobroty často, tak si opravdu nežiješ špatně,« pochválil jsem nakonec Zoidino kuchařské umění.

»Pokud jde o jídlo, nemohu si stěžovat,« odpověděla s úsměvem. »Teď v létě je všeho dost - a na zimu jsem také dobře připravena. Ale krátce po přistání jsme to neměli tak lehké. To byla zrovna zima, neměli jsme ani zásoby, ani bezpečný úkryt... A navíc tu na nás čekali hladoví ještěři. Ztroskotání nás přežilo devět, ale do pěti dnů jsem zbyla jenom sama.«

A dívky vyhrkly z očí slzy.

»Měli jste přece pušky,« nadhodil jsem vážně.

»Puška sama nestačí, Vojto,« vrtěla hlavou. »V zimě ještěři nechodí jednotlivě, dokonce ani ve dvojicích ne. Co bys dělal, kdyby se na tebe na otevřené planině bez možnosti úkrytu vrhlo deset velikých ještěřů najednou?«

»Na otevřeném prostoru? Postřílel bych je,« odpověděl jsem s určitostí.

»Ty možná ano,« připustila dívka. »Máš přece jen lepší zbraně než pušky. Nestačili jsme je nabíjet, mají příliš velké náboje. Do zásobníku se vejdou jen tři a když je vystřílíš, jsi skoro bezbranný a než nabiješ další, může být pozdě. Viděl jsi to ostatně sám... Problém je, že takového vojtosaura těžko vyřídíš jedinou ranou. Navíc můžeš mluvit o štěstí, když tě napadnou v místech, kde je vidíš z dálky. Oni se umí položit do zálohy a přepadnou tě znenadání. Když tak uvažují o vašich zbraních, ty bys možná vyvázl, ale my jsme to rozhodně měli těžší.«

V tom mi nezbylo než s ní souhlasit. Náboje byly velké jako banán, z toho polovičku tvořil projektil. Položte na sebe tři banány a pochopíte, proč se jich do zásobníku víc nevejde. Ani fotomet není žádný kulomet, ale jeho kondenzátor se nabije za vteřinu, což by mi stačilo.

»Vojto, jestli tvá vysílačka zachrání náš hvězdný letoun, zabrániš další tragedii, která by tady nejspíš nastala,« řekla Zoidée tak vážným hlasem, až jsem se zachvěl. »Moje rádio by náš letoun varovalo pozdě, dobře to vím. Jestli naši přiletí v pořádku, pozvu tě na Bardžá, do našeho světa. Neodmítneš, vid'«

»Copak bych mohl?« usmál jsem se na dívku.

V tom okamžiku jsem měl další důvod naučit se jazyku Bar. Ne ze zájmu, ale z nutnosti. Na dorozumění nás dvou by i nadále stačil překладаč. Ale i když se miniterminál vejde do dlaně, rozhovor pomocí překladače je mnohem pomalejší než přímý. A jak to tak vypadá, bude se na planetě s tak poetickým jménem - Poenaid - brzy mluvit právě jazykem Bar.

Zoidino obydlí bylo postaveno dobře. A přece bylo nutné, aby je dívka upravila.

Mohla za to hudba. Zoidée si oblíbila Mozarta a ačkoliv veškerou pozemskou hudbu poslouchala se zájmem, Mozarta měla brzy nejraději. Objednal jsem z Persea vše co jsme o Mozartovi měli - prakticky všechno, co se dochovalo - a Zoidée poslouchala a poslouchala.

»Myslela jsem si vždycky, že hudbě z Bardžá se ve vesmíru nemůže nic vyrovnat,« řekla v jedné chvíli zasněně, »Ale teď vím, že naše hudba je proti téhle jen dětské pískání... Tohle je něco tak úžasného, že se nad tím rozum zastavuje a jen tiše poslouchá... Až když jsem ji slyšela, teprve jsem pochopila, proč jsou vaše záznamy hudby složité a nesrozumí-

telné. Ale jaká krása se v nich nachází! Řekla bych že jsou stejně složité a krásné, jako vzorce záznamů dědičnosti.«

Měla opravdu básnické přirovnání! Přirovnávat hudbu ke vzorcům! Možná to bylo tím, že jsem se v té době ještě nesetkal s opravdovými vzorci dědičnosti - ty mě měly čekat teprve po mnoha letech a až pak jsem je mohl ocenit.

»Nemáme všechnu hudbu tak složitou,« utěšoval jsem ji. »Vybrala sis nejlepší, ale také nejsložitější, co na Zemi máme. Máme i jednodušší hudbu. Takovou, kterou si můžeš sama zahrát nebo i zazpívat.«

Našel jsem jí naše lidové písně, pak hudbu z Indie, arabskou, středoafričskou, japonskou, malajskou...

»Tomu ty říkáš jednoduchá hudba?« řekla Zoidée zamyšleně. »K tomu ti musím říci, že něco mi hudbu našeho světa připomínalo. Jak to bylo označené... Staré židovské písně? Slova jsou jiná, ale dojem podobný. Takže vy na Zemi vlastně máte i naši hudbu, ale k ní navíc tolik jiné, jednodušší i složitější... nemohu si pomoci, Mozart se na Bardžá ještě nenarodil.«

Vymlouvat jsem jí to nemohl - a vlastně nechtěl. Přece jen má Země něco, co lidé světů Galaktického společenství ocení. Vlastně - snad jen tím se můžeme pyšnit beze studu. Všechno ostatní už bylo na Zemi zneužito.

Chtěl jsem po Zoidée, aby mi ukázala její létatci opasek baporg, ale žádný už neměla. Řekla mi, že jí krátce po onom nešťastném přistání několikrát zachránil život, ale brzy se jí poškodil, zrovna když byla daleko v poušti. Tam jej také jako nepotřebný odhodila. Měla prý co dělat, aby se dostala zpátky k vodě a nemohla s sebou vláčet neopravitelné věci. Trochu ji to mrzelo a asi proto přišla s návrhem či s prosbou, zda bych se raději nepřestěhoval do její jeskyně. Její důvody jsem musel uznat. Jakmile jsem v letounu nechal otevřené všechny dveře a poklopy, bylo uvnitř brzy nesnesitelné vedro. Běžící klimatizace zase produkovala trvalý hluk, který jí vadil v soustředění, ať šlo o knihy, ale zejména o hudbu. Ovšem pokud jsem se měl přestěhovat do klidnější jeskyně, pak nejraději i s přístroji pro reprodukci hudby.

»Pochybuji, že by tvoje jeskyně byla akusticky na výši,« namítal jsem.

»Tak něco vymysli, aby byla,« podívala se bezelstně.

Byl bych jí asi slíbil všechno, ale nechtěl jsem slíbit něco, co by se nedalo splnit. Proto jsem vzal s sebou kromě reprodukční aparatury ještě měřicí přístroje z opravářské soupravy a šli jsme měřit.

Kromě vstupní chodby a první místnosti byly ve skále ještě tři další, ale jedna z nich byla vhodná nanejvýš jako spižárna - a tak ji také Zoidée používala. Nejzadnější místnost sloužila dříve původně jako pracovna. Měla tam nashromážděné sbírky místních rostlin a živočichů, ale i vysílačku, právě tu, kterou jsem zachytil hned po přistání. Teď si sem přestěhovala ještě svou závěsnou síť, kterou měla místo lůžka a vyžádala si můj slib, že do této místnosti nevstoupím bez jejího výslovného dovolení.

Prostřední místnost převzala roli kuchyně. Přemístili jsme sem z první místnosti veškerý nábytek včetně příruční ledničky a grilu, na kterém Zoidée připravovala všechno jídlo. Při této příležitosti jsem se dozvěděl, že veškeré elektrické spotřebiče jeskyně jsou napájeny proudem z vodní elektrárničky, umístěné v podzemní říčce asi půl kilometru od Zoidina sídla. Změřením jsem zjistil, že Bardžané používají stejnosměrný elektrický proud. Ačkoliv napětí pozemským zvyklostem používaným na Perseu neodpovídalo, mohl jsem naše přístroje připojit na Zoidinu rozvodnou síť přímo. Pulsním měničům stejnosměrný proud nevadil a stabilizační obvody zvládly i poněkud nižší napětí. Těžkosti by nastaly s elektromotory, ale ty jsem nepotřeboval. Jak je vidět, i rozdílné civilizace mohou dojít k podobným optimálním řešením těchž problémů.

Původní kuchyň mi Zoidée vyhradila, abych se sem přestěhoval z výsadkového letounu. Mohl bych tu mít stejné pohodlí, ale větší klid. Prostřední místnost měla sloužit jako kuchyň, jídelna i jako společenská místnost pro nás oba. Návrh to byl pěkný a docela se mi zamlouval, ovšem jen do chvíle, než jsem do naší společenské místnosti umístil akustickou aparaturu. Výsledek byl žalostný. Zvuk se ode všech stěn všelijak odrazil a protože místnost neměla a ani nemohla mít rozměry katedrály, podobala se po akustické stránce nejvíce - sudu.

Tlumicí vlastnosti podlahy byly jediné, co by ještě ušlo, ale bylo nezbytné něčím obložit stěny. Zoidée navrhovala použít gumovitou hmotu, kterou byla pokryta podlaha, jenže to by bylo nejdříve za půl roku - získávala ji totiž z rostlin, které by teprve musela vypěstovat. Vysvobodil mě okamžitý nápad - zaletět pro nějaké látkové závěsy na Persea a přitom přivést spoustu jiných potřebných věcí. Zejména jsem chtěl přivést nějaké oblečení pro Zoidée, aby nemusela chodit jen v kůžích zabitých ještěřů, když na Perseu byly sklady plné všeho možného. Navrhl jsem dívce, aby letěla se mnou. Zoidée souhlasila a rozhodli jsme se tuto cestu neodkládat ani o hodinu.

Potíže byly se skafandrem. V letounu jsem měl jeden svůj a jeden pro případ poškození prvního. Bohužel, Zoidée byla skoro o hlavu větší než já a moje velikost jí nestačila. Nedalo se nic dělat, šlo o hermetičnost, ne o pohodlí. Ostatně bylo skoro jedno, zda bude nebo nebude moci ve skafandru vykonávat nějakou činnost, hlavně aby překonala vakuum hangáru, kdyby se mi nepodařilo vybrat hangár dostatečně hermetický. Pro zpáteční cestu se pro ni na Perseu nějaký větší skafandr určitě najde.

Ještě jsem musel zkontrolovat palivo. Bylo ho na jeden start a přechod na oběžnou dráhu. Neplánovaný přelet, byť jen o pár kilometrů, spotřeboval své. Raději jsem z letounu vyložil všechno nepotřebné včetně průzkumných robotů Ferdíka a Lóry. Byla to práce navíc, ale ne zbytečná. Na zpáteční cestě toho pobereme tím víc.

Zoidée mi pomáhala jak mohla. Byla fyzicky mnohem silnější než já. Jistě měla výhodu několika let prožitých v prostředí mírně zvýšené gravitace na Poenaid, ale ujistila mě, že i na Bardžá je gravitace o něco větší než na Zemi. Nosila těžké přístroje jako nic, takže jsme mohli několik hodin poté spustit předstartovní testy.

Pomohl jsem Zoidée do skafandru. Nedala jinak, musel jsem spolu s ní zavřít do těsného skafu i agisar. Teprve potom jsem se mohl uložit do pilotního křesla sám a nařídit start.

Večerní start letounu na orbitální dráhu je jistě impozantní podívaná, ale tady to vyšlo naprázdno. Chyběli diváci, pokud nepočítám ještěry, kteří nemohli efektní start raketoplánu nijak ocenit. Zoidée si všimla, že jsem ani nesáhl na řízení, ale letoun letěl sám, takže byla klidná.

Brzy jsme objevili Persea. Nejprve jako svítící bod, potom se rozčlenil na několik bodů navigačních světel a nakonec před námi vyvstal v celé své majestátní velikosti - šedý válec s čelním pancířem podobným jako měsíční krajina. Zoidée dlouho nic neviděla a když jsem jí hvězdolet ukazoval zblízka, vyhrkla udiveně:

»Tohle že má být hvězdný letoun?«

Byli jsme tak blízko, že byly vidět světlejší skvrny na povrchu betonového absorpčního pláště - krátery vyhloubené nárazy meteoritů.

»Představovala sis asi něco jiného, vid'?'« usmál jsem se. »Očekávala jsi něco podobného vašemu letounu?«

»Samozřejmě,« odfrkla. Podle obrázků v její knížce vypadal hvězdný letoun Bardžanů jako hladký šedivý disk.

»Proč váš letoun vypadá jako asteroid a ne jako letoun, kterým letíme teď?«

»Vrstva umělého kamene je podle nás nejvýhodnější pokrytí v kosmickém prostoru kvůli meteorům, víš?« vysvětloval jsem jí. »Meteory poškodí jakýkoliv pancíř, i z těch nejtvrdějších materiálů. V betonu vznikne větší jáma než by vznikla v oceli, ale zase se lépe spravuje. Kromě toho je to kvůli záření. Myslím tím neviditelné ne-světlo. Některé hvězdy vymrštují daleko do vesmíru dlouhé jazyky záření. Potom nezbývá než otočit se pancířem proti tomu.«

»My také máme ochranu proti záření,« ujistila mě. »Převážně z těžkých kovů, olova nebo kadmia. Ale na povrchu hvězdného letadla máme pevnou slitinovou kovovou slupku.«

Pokrčil jsem rameny. Jistě, každá liška svůj ocas chválí. Pak jsem Zoidée upozornil na ránu, kterou způsobil osudný meteor. Sykla překvapením.

»Tohle ale musel být hrozný náraz!«

»Ten náraz zabil všechny uvnitř,« řekl jsem chmurně.

»Ale to snad nebylo tady, u Poenaid?« divila se. »Říkal jsi, že jste ztroskotali u Tozuré. S tak rozbitým letounem jsi doletěl až sem?«

»Vy jste také museli doletět od Tozuré k Poenaid!«

»Ale my jsme měli jenom malý průstřel, kdyby to nebylo skrz elektrocentrálu, ani by to nebylo znát... Ale tady... taková zkáza!«

»Perseus je i teď schopný letu,« ujistil jsem ji. »Uvidíš sama!«

Jeden z hangárů odpověděl na vyzvání a otevřel se. Převzal jsem řízení a vmanévroval dovnitř pomocí zbytků planetárního paliva. Náraz, cvaknutí kleští držáků - a byli jsme tady! Ani jsme nečekali, až se hangár naplní vzduchem. Přerušovali jsme do přechodové komory oba ve skafandrech a teprve pak jsme mohli odklopit přilby a odložit skafandry.

Společně jsme vpluli do radiální chodby a ručkovali ke středu lodi. Tam jsme si přivolali výtah a dali se odvézt do velitelské sekce. Zastavili jsme se v řídicím centru lodi, v Praděšově rezidenci. Ach, Praděši, Praděši, kdybys jen tušil, kdo bude jednou sedět ve tvém křesle!

»Odtud, Zoidée, můžeš řídit celý hvězdný letoun,« ujišťoval jsem dívku. »A také vidět kteroukoliv místnost. Chceš-li, ukážu ti, co si budeš přát.«

Nechal jsem rozsvítit obrazovky a pomalu přepínal kamery, aby se postupně objevovaly různé kabiny, laboratoře, chodby, plantáže, sály...

»Tam... tam byly nějaké rostliny!« vykřikla Zoidée při pohledu do plantáží.

»Rostliny žijí dál,« řekl jsem nevesele. »Chceš se na ně podívat? Škoda, že žádná zvířata náraz nepřežila. Ta by tě jistě také zajímala.«

»Ale to víš, že ano! Podíváme se aspoň na rostliny?« povzdychla si dívka. »Zastavíme se u nich? Já jsem přece bioložka, Vojto...«

A udělala prosebný kukuč, kterému se nedalo nic odepřít.

»Proč ne?« souhlasil jsem. »Ale nejprve půjdeme do skladů, něco si oblečeš.«

Ve skladech jsme naplnili vaky vším, co jsme mohli dole na Poenaid potřebovat. Zoidée se konečně mohla obléknout do pozemského. Ukázalo se, že ve skladech je oblečení dokonce i na její velikost, ačkoliv žádná z našich kosmonautek nebyla vysoká jako Zoidée. Našel jsem pro ni vhodnější a hlavně větší skafandr. Problém nastal, když si zpočátku neuměla poradit s některými částmi pozemského oděvu, ale nakonec to podle obrázků zvládla a moji velkoryse nabízenou pomoc hrdě odmítla. Vzali jsme ze skladů látky, stany, potraviny, nápoje v prášku, zbraně, nářadí, elektroniku i barvy. V beztlákovém stavu to šlo lehce dovléci k letounu a protože se mezitím hangár naplnil vzduchem, nedalo nám práci umístit všechno do volných prostor letadla. Uvažoval jsem, že dnes nezasobu-

jeme jenom sebe, ale že počítáme i s dalšími lidmi - s posádkou blížícího se hvězdoletu civilizace Bardžá.

Konečně byly všechny nákladní prostory raketoplánu plné. Závěrem jsem chtěl Zoidée ukázat některé části Persea zblízka. Zavedl jsem ji do Praděšovy rezidence a nařídil zapnout motory, aby v lodi vznikla náhražka gravitace. Loď se přitom pomalu otáčela, aby tah motorů nepůsobil stále jedním směrem a příliš neporušil dosaženou oběžnou dráhu.

Mohli jsme teď chodbami procházet namísto vznášení podél zábradlí. Mohli jsme navštívit i místa, která bychom v beztížném stavu nikdy neviděli v podobě, vyžadující aspoň minimální tíži. Například jsme tu měli i veliký bazén s opravdovou vodou. Nejprve jsme však obešli jiné místnosti, než se do bazénu voda napustila a ohřála ze skladovací na snesitelnou teplotu. Řekl jsem Zoidée, že se vykoupeme ve vodě za snížené gravitace, což je úplně jiné než na planetě.

Nejdřív se jí do vody moc nechtělo. Dlouho ji zkoumala agisarem, zda neobsahuje něco škodlivého, pochopitelně s negativním výsledkem. Tahle voda byla *naprosto* čistá, tím jsem si byl jistý. Pokoušel jsem se ji zlákat aspoň na okraj, kde je mělko, ale nebylo to tím, že by neuměla plavat. Její chování mělo jinou příčinu. Hned jsem na ni nepřišel, ale pak jsem ji musel respektovat. Ukázalo se, že se nechce přede mnou objevit – bez šatů.

Teprve když se dověděla, že lidé Země používají speciální koupací oblečení, když jsem jí na obrazovce ukázal, jak mohou takové plavky vypadat, roztála a nechala si ze skladu jedny přinést. Strávili jsme pak v bazénu více než hodinu a ukázalo se, že Zoidée umí plavat lépe než já. Nejprve jsme jen tak plavali sem a tam, ovšem zatímco já jsem přeplaval bazén jednou, ona to stihla ve stejném čase tam i zpět. Pak se zkoušela potápět, ale i tady s ní mohli závodit snad jen profesionální lovci mořských perel. Zatímco já jsem už po krátké chvilce musel na vzduch, vydržela u dna skoro osm minut. Nakonec jsem nechal spustit umělé vlnobítí a to se jí líbilo nejvíce, byla z toho jako u vytržení.

»Vidíš - a ty by sis tohle dokázala odřít,« musel jsem ji popíchnout, jakmile jsme vylezli ven a já jsem si vyměnil náramkový terminál, bez něhož jsme spolu nemohli mluvit. S jedním jsem byl i v bazénu, ale ukázalo se, že nebyl dostatečně vodotěsný a po krátké době plavání umlkl navždycky. Museli jsme se spolu chvíli domlouvat posunky a to nebylo ono.

»Bazén bych uvnitř hvězdného letadla nečekala,« přiznala. »Jinak máš pravdu, stálo to za to. V téhle slabé tíži to byl i pro mě úplně nový zážitek. Voda tě vytlačuje stejně bez ohledu na gravitaci, ale plavání dá tady méně námahy. Moc mě to lákalo, málem bych se dala přemluvit ke koupání bez obleku. To bys tam ale nesměl být ty a ve dvou to přece jen bylo lepší.«

»Vy se na Bardžá nekoupete?«

»Ovšemže se koupeme,« podívala se na mě, jako bych řekl pustý nesmysl. »Máme na to i koupací obleky, i když trochu větší a pošité kroucenými provázky, ne tak hladké. V tomhle jsem si připadala skoro jako nahá. No, lepší něco než nic.«

»Hladký oblek dovoluje plavat rychleji.«

»Cožpak před něčím prcháme?«

Ale i tak bylo vidět, že velice ráda utekla před mýma očima do nejbližší kabiny, odkud se brzy vrátila oblečená zase *slušně*.

»Kdy si budeš moci na Poenaid takhle zaplavat?«

»Tam to přece nejde,« usmívala se. »Skoro všichni vodní živočichové nám mohou být nebezpeční. Většina jich je ve vodě rychlejších než my a puška tam není nic platná.«

»A co fotomet?« připomněl jsem.

»Žijí tam droboučké rybičky s velkými zubatými tlamičkami, utíkají před nimi i obrovští ryboještěři,« řekla. »Jedna nic neznamená, ale když jich pluje pohromadě sto tisíc...«

Samozřejmě měla pravdu. Ostatně, pirani se vyskytují i na Zemi.

Vnitřek Persea, jakkoliv byl podle mě chmurný, na ni udělal dojem. Obdivovala nejenom bazén, ale i naše farmy a což teprve naši chloubu - společenskou halu s dokonalou akustikou, kde jsme strávili několik hodin. Pustil jsem nejprve Dvořákovu Novosvětskou, varhaní koncert od Bacha a nakonec na Zoidino přání jejího oblíbeného Mozarta. Společenská hala byla aspoň po akustické stránce skvostem, což Zoidée poznala hned po prvních taktech. Seděla tiše, zavřela oči a tak se zaposlouchala, že jsem měl chvílemi dojem, že ani nedýchá.

Po koncertu jsem hodil v rychlosti dvě zmražené porce do mikrovlnné trouby a za malou chvíli jsme královsky povečeřeli. Mezitím jsem nechal počítačem opět stabilizovat stacionární oběžnou dráhu a vypnout motory. Ale než se tak stalo, oba jsme se uložili k odpočinku - ve dvou sousedních kabinách.

Ráno - což bylo tehdy, když jsme se probudili, protože tady čas ztrácel smysl - jsme opět báječně posnídali a ještě jsme se šli trochu porozhlédnout po lodi. Zavedl jsem Zoidée i na místo, kam jsem chtěl zajít až nakonec. Společně jsme vpluli do palubní tělocvičny, kde se nacházela nehybná těla všech členů posádky Persea.

Bylo tu mrazivo - chladicí aparatura pracovala na malý výkon, zato trvale - a přece tu byl hrozný zápach. Leželo tu sto padesát mrtvých a i když nízká teplota zastavila proces rozkladu, ten započal dříve, než jsem se u Tozuré dostal na palubu. Zoidée si některé členy naší posádky prohlížela důkladně za pomoci agisaru, ale nakonec se ke mně obrátila smutně.

»Udělal jsi dobře, že jsi tu snížil teplotu, ale napadlo tě to pozdě a zmrazil jsi je málo,« řekla vyčítavě. »Kdybys všechny zmrazil na kámen bezprostředně po katastrofě, mohla bych většinu tvých kamarádů oživit.«

To ze mě málem vyrazilo dech.

»Jak dlouho po nárazu byla ještě naděje?« zeptal jsem se překvapeně.

»Například tahle dívka žila ještě nejméně hodinu,« ukázala Zoidée na jedno tělo. Byla to zdravotní sestřička Monika Raini, podle počítačů žila nejdéle ze všech. Až jsem se zachvěl, jak přesně to Zoidée poznala. »Ještě dvě hodiny po smrti bys ji mohl zmrazením zachránit.«

»To bych nestihl,« ujistil jsem dívku. »Dostal jsem se na Persea až šest hodin po nárazu. Když tady lidé umírali, byl jsem na povrchu Tozuré. Na mém místě bys nikoho nezachránil.«

Zoidée se zamyslela.

»Pokud je to tak jak říkáš, nemohl jsi nic dělat,« řekla potichu. Chvíli zkoumala nehybná těla, ale pak se beze slova odvrátila a oba jsme toto neveselé místo opustili.

Vrátili jsme se do společenské haly a pustil jsem jí dalšího Mozarta. Sám jsem se omluvil a šel natankovat planetární palivo, spustit odsávání vzduchu a dehermetizovat hangár. Nakonec jsem se vrátil k Zoidée, abych jí sdělil, že můžeme startovat.

»Počkej... Až to dohrají...« požádala mě Zoidée.

Doposlouchali jsme Mozarta a teprve pak jsme zamířili k letounu připravenému ke startu. Nebylo to poprvé ani naposledy, kdy hudba dostala přednost.

Přistáli jsme v pořádku poblíž Zoidiny rezidence, pouhých pár desítek metrů od vchodu do Zoidiny jeskyně. A pak jsme dlouho stěhovali dovezený materiál, rozhodně déle než na Perseu. Tam všechno ohromně usnadňovalo beztlíž, umožňující dopravu

obrovských vaků, jakými jsme v prostředí tíže na Poenaidě, mírně větší než Zemi, ani nepohnuli. A navíc jsme museli dbát více na ostražitost, abychom nebyli překvapeni ještěry. V bezprostředním okolí Zoidina sídla nebyla pastva pro býložravce ani potrava pro masožravce, takže tu ještěři běžně nepřebývali, ale člověk nikdy neví, která obludička se může zatoulat, kde nemá co dělat.

Zoidée si ráda oblékla pozemské šaty ze zásob Persea. Ačkoliv jsme museli vybírat jen to největší co ve skladech bylo, dost jí toho padlo jako na míru. Tím víc se podobala pozemským dívkám. Vsadím se, že kdyby šla v pozemském oblečení po ulicích kteréhokoliv města na Zemi, možná by se lidé po ní ohlíželi, ale asi by nikoho nenapadlo, že mezi ně nepatří.

Nepatří?

Ale vždyť lidé z Bardzá jsou lidé právě takoví, jako lidé ze Země! Všeho všudy pět celkem nepatrných odlišností, to je přece tak úžasná shoda, že to snad ani lepší být nemohlo!

Teprve k večeru, když se sneslo šero, jsme přestali tahat vaky. Potmě by to mohlo být nebezpečné, ale také jsme byli už dost unavení. Uvnitř jeskyně bylo světlo jako ve dne, hned jsme začali po stěnách rozvěšovat látkové závěsy, abychom mohli ještě tento večer poslouchat pořádnou hudbu. A opravdu! Místnost byla po akustické stránce mnohem lepší a po chvilce zkoušení jsem prohlásil, že to bude stačit a že se to dá poslouchat aniž by člověk přišel o uši.

Ale nic dalšího jsem nepouštěl, protože Zoidée rezolutně prohlásila, že si nebude hudbu kazit pocitem hladu a že nejprve musíme královsky povečeřet. A také se pustila do příprav. Byla s tím hotová v minutě, ale to neznamenal, že by jídlo bylo nějak odbyté. Vypadalo sice jako nevzhledná hnědává kaše, ale chuť to mělo sladkokyselou a velmi jemnou.

»Vojto, mohl bys pro mě ještě něco udělat?« zeptala se při večeři.

»Cokoliv bude v mých silách,« slíbil jsem bez váhání.

»Dokázal by fotomet prořezat kovovou desku?« ptala se dál. »Mám dojem, že by to šlo, ale nejsem si jistá.«

»Záleží na tom, jak by byla silná,« pokrčil jsem rameny. »Většinu materiálů propálí.«

»Abys věděl, nač to chci: chtěla bych se dostat dovnitř našeho hvězdného letadla. Není daleko, ale žádný východ se nedá otevřít,« vysvětlovala. »Měla jsem rezonanční tavičku, ale jen malý ruční typ a ten se k tomu nehodil, tak velkou hmotu nedokázal uvést do rezonance. Jen jsem ji zbytečně přetížila, až mi shořela. Kdyby se do jednoho skladiště nedalo proniknout trhlinou v plášti, neměla bych vůbec nic a už bych ani nebyla naživu. Ale kdyby se pomocí tvé zbraně podařilo otevřít některé další dveře... Protože v našem letounu bychom mohli nalézt... nic, uvidíme na místě. Ráno, ano?«

»Zkusit to můžeme,« souhlasil jsem. »Zítra ráno.«

Což nebránilo, abychom hned po večeři neuspořádali koncert z díla Mozarta a Dvořáka.

Druhého dne jsme vyrazili hned za svítání, neboť k havarovanému hvězdoletu bylo přes pět kilometrů. Šli jsme pěšky, jen skafandry a ostatní jsme vezli na hřbetě nového Ferdíka.

A tak jsme nakonec stáli pod obrovskou horou pomačkaného a zkrouceného kovu, která ještě před pěti lety byla pyšným průzkumným hvězdoletem číslo 2826 civilizace Bardzá, než dopadla na povrch planety Poenaid a zabořila se hluboko do písku... Hvězdolet z Bardzá byl ve srovnání s Perseem menší, měl sotva devadesát tisíc tun, čili jen asi jako dva Titaniky, ale i tak působil na povrchu planety mohutným dojmem, zvlášť zblízka. Před

tou umělou horou nám oběma bylo trochu smutno. Co námahy, znalostí a energie bylo vynaloženo k postavení lodi, schopné cesty mezi hvězdami! Tady všechno leželo bez užítu, jen jako mrtvý kov...

U Persea se s možností přistání neuvažovalo - neměl vůbec planetární motory. Atomové by z hlediska výkonu přistání umožňovaly, ale místo, kde by na atomovém ohni dosedla loď hmoty desítky zaoceánských lodí, by určitě bylo dlouho nepřístupné pro radioaktivní zamoření.

Oblékli jsme si skafandry a zkusili jsme použít fotomet. Ze vzdálenosti dvou decimetrů účinkoval fotomet, nastavený na menší výkon, jako autogen. Značná část světelné energie se ale od kovu odrážela nazpět. Ačkoliv se přitom rozptylovala a nebyla tak koncentrovaná aby ničila, delší působení na nechráněného člověka by jistě nebylo neškodné. Naštěstí izolační schopnosti skafandru postačily k zachycení škodlivých účinků a automatický filtr vestavený do skla přilby při každém záblesku zčernal, takže nedovolil poškození zraku pohledem do ostrého plamene. Netrvalo deset minut, ze stěny vypadl oválný kus plátu a vznikl otvor, kterým by se mohl člověk ve skafandru protáhnout. Museli jsme ještě chvíli počkat, než zchladly rozežhavené okraje, pak jsme se oba vsoukali dovnitř. Tmu prozařovalo jen světlo z lampiček našich skafandrů. První místnost však byla - úplně prázdná.

»Pod vnějším pláštěm letounu jsou prázdné ochozy, umožňující opravu průstřelů,« vysvětlovala mi Zoidée. »Jsou rozděleny na úseky - podle poklesu tlaku zjišťujeme průstřely.«

Pak mi ukázala dveře, kterými se do této části ochozu vstupovalo zevnitř. Chvilku s nimi marně lomcovala, byly zřejmě zkřížené, takže s nimi ani nepohnula a došlo opět na fotomet. Pancéřové dveře povolily až tehdy, když jsem je objel paprskem skoro ze tří čtvrtin obvodu. Za vylomenými dveřmi na stěně, která teď byla podlahou, leželo - mrtvé, seschlé tělo člověka, oblečené do oranžové kombinézy. Stranou se válel prázdný kosmický skafandr.

»Tady jsi zůstal, Šógre,« zašeptala Zoidée smutně, když prohlédla mrtvého kosmonauta.

»Zahynul při havárii?« zeptal jsem se potichu.

»Byl oblečen ve skafandru,« zavrtěla hlavou dívka. »Když dokázal skafandr svléknout, musel být v té chvíli ještě naživu. Vidím, že byl těžce zraněný, ale žil. Možná by se i uzdravil, měl tu přece agisar,« ukázala na seschlé tělíčko, přitisknuté k rukám svého pána, »jenže jim tu brzy došel vzduch - udusili se oba.«

»Tři metry odtud bylo přitom vzduchu dost,« zahučel jsem nespokojeně.

»Kdybychom měli fotomet, nenechali bychom ho tu,« řekla Zoidée trpce. »Jenže ten jsme neměli. Ostatně - s vaším fotometem by nás ani ještěři tak nezdecimovali.«

Také další dveře jsme museli propálit fotometem. Za nimi byla dlouhá chodba, umístěná kolmo na směr našeho pronikání do lodi. Nebylo tu nic, jen žebřík na boční stěně a skleněné pásy na stěně protější. Většina skla byla roztříštěna a rozeseta po celé délce chodby, ukončené sevřením konstrukce, jako kdyby tam zvenčí do lodi udeřilo gigantické kladivo.

»Šestá podélná,« řekla Zoidée věcně. »Tady je to zborcené, ale zkusíme proniknout blíž ke středu letounu.«

Vedla mne nejkratší cestou k jednomu dveřím. Zkusila je otevřít - a kupodivu se otevřely bez použití hrubé síly, ačkoliv přitom nepříjemně skřípaly.

»A jsme v druhém prstenu,« komentovala.

Dveře jsme nechali pootevřené a pokračovali dál směrem k ose lodi. Další dveře šly také otevřít ručně, ačkoli ne tak hladce. Přetlačovali jsme se s nimi chvíli oba dva.

»Ted' se nacházíme v hlavní šachtě,« oznamovala mi Zoidée. »Žebřík tu je pro případ, kdy letoun stojí svisle, před startem, nebo po přistání. V našem letounu nejsou výtahy jako ve vašem.«

Šachta nebyla příliš rozměrná, takže jsme se pohybovali sehnutí, abychom nenarazili na protější stěnu. Pod nohama nám neustále skřípalo rozbité sklo, kterého tu bylo všude plno. Po mírném sklonu lodi jsme sestupovali dolů - tedy směrem ke přídi.

»Jak to, že jste se zřítily, když váš letoun překonává gravitaci?« zeptal jsem se zvědavě.

»Na všechno je zapotřebí energie, i na nehybné vznášení,« odtušila Zoidée. »U Tozuré nám meteor prostřelil elektrocentrálu. Sem k Poenaidě jsme ještě doletěli na akumulátory, ale ty už tady byly vybité. Když jsme se začali spouštět do atmosféry, bylo jasné, že nás nečeká měkké přistání. Jenomže nám především chyběl vzduch, nemohli jsme zůstat v kosmu, udusili bychom se. Dole jsme měli aspoň naději, že budeme moci dýchat, i kdyby to mělo být přes biofiltry skafandrů. Kapitán Nubakur rozhodl, že před pádem opustíme letoun ve skafandrech s baporgy; to jsou opasky, dovolující létat. Naneštěstí letoun začal padat dříve než jsme to očekávali - a navíc se začal otáčet. Padali jsme ve výstupní komoře jeden přes druhého, zase vstávali a snažili se dostat ven. Podařilo se to mně, Kaúlovi a Umárovi, dodnes nevím, kdo mě vlastně vystrčil ze dveří... Možná Sírmil, sám to ale nestihl a zůstal v lodi. Když narazila, rozdrtilo ho to. Ostatní čekali u jiných komor, ale jak se dostali ven, to ti nepovím.«

Podle hlasu jsem pochopil, že Zoidée ještě teď vzpomínky na katastrofu a smrt přátel přivedly k pláči.

Mě vyvedlo z míry něco úplně jiného.

Bardžanský hvězdolet dokázal přeletět kosmickou vzdálenost mezi planetami Tozuré a Poenaid, plně srovnatelnou s letem Země - Mars, pouze na akumulátory!

Postupovali jsme nepříliš širokou chodbou na její konec. Zoidée vzala za páky dveří - se skřípěním se otevřely. Vstoupili jsme nejspíš do nějakého řídicího centra lodi. Celá stěna byla zaplněna obrazovkami a přístroji. Další desítky vyhaslých přístrojů byly na dlouhém pultu, u něhož ležel vysoký bělovlasý muž ve skafandru. Také jeho tělo bylo seschlé a svraštlé.

»Kapitáne Nubakure, zůstal jsi na svém místě až do konce a já ti slibuji, že o tom vydám svědectví,« prohlásila Zoidée pomalu, slavnostně. Až pak se sklonila k mrtvému tělu svého kapitána.

»Zahynul okamžitě při nárazu,« řekla potichu. »Bude zaznamenán v legendách jako další kapitán, který zahynul se svým letounem, když předtím zachránil část své posádky.«

Chvilí jsme stáli mlčky.

»Půjdeme jinam,« prohlásila po chvíli Zoidée. »Pro tohle jsme sem přece nepřišli.«

Vrátili jsme se do hlavní šachty a opět kráčeli vzhůru sehnutí abychom nenarazili hlavou. Šachta byla rozdělena několika přepážkami, dveře šly otvírat bez násilí. Zoidée se ve své lodi pochopitelně vyzнала a brzy se pokoušela otevřít dveře ve stěně, zastupující podlahu. Byly celé zkřížené, museli jsme jim pořádně pomoci fotometem. Spadly naštěstí dolů vlastní vahou a my jsme oba pohlédli dolů za nimi.

Byla tu velká hala, až jsem se divil, jak se mohla vejít do tak nevelké lodi. Hala byla zčásti zborcená a roztržštěná a zaplněná hromadami zkrouceného kovu. Její obsah byl zničený.

»A můžeme se vrátit,« řekla po chvíli uvažování Zoidée zklamaně. »Tohle by nejspíš neopravili ani v továrně. Tohle byly součásti mimoprostorové stanice vjosuzgu. Být v pořádku, mohli bychom ji sestavit a dostat se odtud vlastními silami. Takhle nám nezbývá než dál čekat na vysvobození.«

»A to by sis troufala smontovat sama?« podivil jsem se.

»Proč ne?« obrátila se ke mně bezelstně. »Já přece vím, jak se vjosuzgu sestavuje a ty bys mi pomohl, ne? Ale upřímně řečeno - musela by to být podivná šťastná náhoda, aby to bylo po takovém nárazu nepoškozené. My dva jsme právě udělali všechno, co jsme udělat mohli. Teď už to bude záležet jedině na hvězdném letounu 2827.«

Zoidino sídlo mělo proti letounu i jiné výhody, než ty, které způsobily, že jsem přijal její pozvání a ubytoval se natrvalo v jeskyni. Nebyly tu žebříky, naopak tu byla spousta místa. Zoidée měla i vodovod s čistou, studenou, pramenitou vodou a její miniaturní elektrárna na potoce mezi skalami dávala elektřinu nejen pro osvětlení, ale i pro ledničku a další vybavení. Podařilo se mi změnit jednu místnost ve skalním obydlí v koncertní sál s lepší akustikou než měla kabina letounu a Zoidée tady teď trávila značnou část svého volného času posloucháním pozemské hudby. Pořád tvrdila, že pozemská hudba je nejkrásnější v celém známém vesmíru. Vzhledem k tomu, že jenom ona mohla srovnávat hudbu světa, nezbývalo mi, než tomu věřit.

Já jsem si do místnosti, kterou mi Zoidée vyhradila, přenesl střední terminál. Od něho vedl kabel ze skály do retranslačního bloku, zajišťujícímu spojení s letounem i s Perseem. Spojení s Perseem jsme ale často nepoužívali. Ještě tak Zoidée, když občas žádala hlavní počítač Persea, aby jí přenesl nějakou další hudbu do paměti akustického zařízení.

Měl jsem v pamětech terminálu trvale uloženou učebnici jazyka Bar a učil jsem se další slovíčka. Mluvnici jsem se naučil brzy, ale k používání jazyka je třeba znát slovíčka a ustálené fráze. Myslím si, že jsem velice příjemně překvapil Zoidée, když jsem se na ni poprvé odvážil promluvit v jazyce Bar. Brzy jsem se s ní mohl domlouvat i bez překladáře a čím víc se moje slovní zásoba rozšiřovala, tím byly naše rozhovory delší a přirozenější.

Hned v prvním týdnu, co jsem spal ve skalním domě, mě Zoidée ráno při snídani oslovila s velice vážnou tváří.

»Vojto, křičel jsi ze spaní,« sdělovala mi. »Myslela jsem si, že se tu něco děje. Spal jsi, ale ze spaní jsi něco vykřikoval svou řečí. Musel jsi prožít nějaký hrozný zážitek, vid'?'«

»Kdyby jen jeden,« povzdychl jsem si. »Občas mívám takové sny.«

»Nikdo tě z toho neléčil? Nemohla bych ti pomoci?'«

»Myslíš, že bys měla úspěch?'«

»Jsem si tím jistá,« řekla sebevědomě. Tvrdila něco o druhé vrstvě podvědomí, ale bylo to příliš odborné, než abych jí porozuměl.

Svolil jsem, aby si se mnou podnikla své pokusy. Několikrát mě předhodila své malinké chobotnici agisarů, bylo to takové mravenčení, ale nakonec byla zřejmě úspěšná a divoké sny mě přestaly trápit. Tolik let od Ridigio jsem spal s nočními můrami - až Zoidée mě jich nadobro zbavila. Byla to snad maličkost, ale byl jsem jí vděčný.

Mávla rukou, že to nic nebylo, zásahy do podvědomí jsou prý u nich běžné. Aspoň se při tom o mně něco dozvěděla. Netušil jsem co to bylo a raději jsem se jí na to ani moc neptal.

Krátce poté, co jsem se k ní nastěhoval, se stala celkem bezvýznamná porucha. Ten večer jsme seděli každý v opačném koutě místnosti a poslouchali hudbu. Náhle nám bez nejmenšího varování zhasla světla a byli jsme potmě, jenom přehrávač hrál dál. Byl sice napájený ze sítě, ale měl navíc vestavěné akumulátory. Mohli jsme poslouchat dál, ale akumulátory nemohly vydržet celý večer. Dohráli jsme jenom Mozartovo Requiem, pak jsem přehrávač vypnul.

»Nepůjdeme se podívat na elektrárnu?'« navrhl jsem.

»Venku je tma,« namítla Zoidée. »Tohle se mi stalo už několikrát. Většinou byly v turbíně kmeny stromů, jednou velký utopený krokodýl. Necháme to na ráno, potmě nic nevyřešíme.«

»Když jsi tu turbínu dokázala instalovat sama...«

»Mořila jsem se s ní dvacet dní. Kdyby sama nevypadla z roztrženého skladiště, měla bych tu asi rozvodnou síť s isúnem, ale ten by všechno neutáhl - osvětlení, ledničku, gril i vysílačku. Oprava bude samozřejmě snadná - ale půjdeme tam až za světla.«

»Půjdeš spát?«

»Na to je ještě brzy,« nesouhlasila. »Budeme si muset najít jiný druh zábavy. Umíte se snad bavit i bez elektřiny, nebo ne?«

A aby mi šla příkladem, začala zpívat.

Jako ji prve uchvátil Mozart, tak mě teď zaujal její hlas. Měla nádherný alt a zpívat uměla, to se dalo poznat. Zpívala nějaké táhlé, melodické písně a opravdu, dost se podobaly pozemským. Jen slova byla pochopitelně jiná, ale naštěstí už jsem jim dost rozuměl. Zpívala nejvíce o přírodě, o malých žlutých ještěrkách, vyhřívajících se na sluníčku, stádech rohatých antilop, ale také o ploutvonožcích, tancujících své vodní tance hluboko pod hladinou moře. Nejčastější pozemská témata, láska, hoře, radost, se v nich kupodivu téměř nevyskytovala.

Pak chtěla, abych i já něco zazpíval. Přivedla mě tím do velkých rozpaků - vždyť já jsem si jen tak pro sebe nezpíval vlastně od školních let. Nechtěl jsem vypadat jako kulturní ignorant a zkusil jsem také něco. Ovšemže se projevil nedostatek cviku, hlas mi uhýbal, ale Zoidée to, jak se zdálo, brala s porozuměním. Slíbila mi jen tak mimochodem, že mi s hlasem něco udělá, ale že to bude trvat déle. Měla jako vždy pravdu a když jsem zjistil, že mě vlastní hlas poslouchá lépe než předtím, zalíbilo se mi to tím víc. Podobné »černé hodinky« jsme si od té doby pořádali častěji a byly to další okamžiky, kdy jsme se spolu víc a víc sblížili.

Byli jsme odkázáni jenom jeden na druhého, ale náš vztah byl přitom velice zdrženlivý. Zachovávali jsme od sebe neustále určitý odstup. Ani na okamžik mě nenapadlo zapochybovat o propastných genetických rozdílech mezi námi dvěma - a Zoidée tuhle skutečnost také plně respektovala. Kamarádství mezi námi nemohlo přejít v obvyklý vztah mezi mužem a ženou, jak by se asi stalo, kdyby byla Zoidée pozemšťanka. Někdy jsem toho litoval, ale bylo to tak krásné přátelství, o jakém se může člověku jen zdát a jaké se naplní sotva jednomu ze sta.

Další příležitostí ke vzájemnému poznávání se nám stal společný lov. Nelovili jsme jen pro zábavu, občas jsme potřebovali čerstvé maso. O lovnou zvěř nebyla nouze, i když jsme lovili jen některé druhy ještěřů. Masožravci měli většinou maso nechutné, takže by se dalo jíst jen z nouze. Nelovili jsme příliš velké jedince; velké množství masa bychom nespotebovali ani s pomocí ledničky. Pravda, někdy jsme museli zastřelit i většího ještěra, zejména když nás napadl, ale jinak jsme nestříleli víc než kolik jsme potřebovali k životu. Měli jsme teď oba dva fotometry a přece byly výpravy dostatečně dobrodružné. Málo platné, v každém člověku přetrvává původní lovec, i když se jedná o dívku a navíc původem ze světa, kde si lidé dávno navzájem neubližují. Tím více lov vzrušoval mě - kdo ví, který z mých předků musel vlastníma rukama utloukat mamuty, stepní koně či jeleny, aby přežil aspoň do jara.

Zoidée tu dokonale znala celé okolí. Jak by ne, vždyť tu žila už více než pět let! Měla skoro celý zdejší zvěřinec nejen pojmenovaný, ale už dokonale prozkoumaný. Tím více mě potěšilo, že po našem seznámení překřtila největšího z veleještěřů na vojtosaura, jak jsem mu začal říkat já, ačkoliv jsem jej objevil mnohem později než ona.

Byli jsme na kraji pouště, ale nedaleko od nás vyvěral pramen a po několika kilometrech se vléval do nevelikého jezírka. Mezi ním a námi byl les palmovitých rostlin, ne moc hustý, ale přece jen les. Zoidée věděla, kde v něm rostou jedlé plody, kudy chodí ještěři k vodě a na pastvu, ale také kde se nacházejí kolonie nebezpečného hmyzu, vzhledem podobného našim sršňům, jenže velikosti holuba - bodnutí by mohlo být člověku životu nebezpečné. Raději jsme chodili všude společně. Zoidée tvrdila, že bych bez jejího dohledu brzy přišel k nějakému úrazu.

A jako kdyby to přičarovala, stala se mi nakonec nepříjemná nehoda. Ani ne na lovu, jak se stále obávala Zoidée, ale přímo před prahem skalního domu.

Jakmile jsem otevřel venkovní dveře a po zběžném rozhlédnutí udělal první krok, dostal jsem herdu do zad, až jsem se zapotácel. Spatřil jsem ještě velkého hada, jak se svinuje do dalšího útoku, nečekal jsem na nic a udělal skok dopředu. Fotomet mi vlétl do ruky, záblesk - a z hada zůstaly beztvaré zbytky, rozmetané po okolí. Ale cítil jsem, jak mi po zádech stéká krev a proto jsem se rychle vrátil do předsíně. Stačil jsem zavřít dveře, přejít k dalším dveřím a otevřít je. Pak jsem najednou pocítil slabost a zatmělo se mi před očima.

»Pozor, Zoidée, venku je had...« podařilo se mi dívku varovat.

»Vojto, co je s tebou?« vykřikla Zoidée, ale to už jsem jako z velké dálky slyšel dunění velkých bubnů... a víc nevím...

Když jsem se opět probral, byla Zoidée u mě. Ležel jsem na lůžku v poslední místnosti, kterou si Zoidée vymínila pro sebe a kam jsem jinak nechodil.

»Konečně ses probudil!«, usmívala se. »Tys mi dal, ty krotiteli hadů!«

»Co je... co se stalo?« vyhrkl jsem.

»Víš, že jsi objevil druh, který jsem propásla?« oznamovala mi slavnostním tónem.

»Co jsem objevil, jaký druh?« nechápal jsem.

»Žila jsem tu pět let, už jsem byla přesvědčená, že tu úplně chybí jedovaté druhy hadů - a ty objevíš něco tak jedovatého, že se to jen tak nevidí. Není to divné?« brebentila nadšeně.

»Aha, ten had... už si vzpomínám!« rozbřesklo se mi.

»Teď už je to v pořádku, Vojto,« usmívala se dívka. »Ale ze začátku mi nebylo veselo. Když ses mi složil ve dveřích, já hned agisar a k tobě... ale nevypadalo to dobře, ten jed tě hrozně rychle ochromoval. Bez agisaru by byl s tebou do tří minut konec.«

»Ale jak vidím, tobě se to povedlo, nebo jsem po smrti?« pokusil jsem se o vtip.

»No - jsi po smrti,« řekla Zoidée vážněji. »Ale málem to bylo definitivně, vyhráli jsme to jenom díky ledničce.«

»Proč zrovna ledničce?« nechápal jsem. »To není dobrý vtip. Jestli jsem po smrti, jak se mnou ještě můžeš hovořit?«

»Když jsem viděla, že už nevnímáš a nedýcháš a že mi tu umřeš, vyhodila jsem všechno z ledničky a vstrčila tě dovnitř. Pak jsem dala maximální chlazení - za deset minut byl z tebe kámen a já jsem mohla jít hledat, co tě vlastně otrávil,« vyprávěla, jakoby se nechumelilo. »Naštěstí jsi toho hada rozstřílel, jeho zbytky byly ještě přede dveřmi. Agisar potřebuje málo, aby si dal dohromady obraz kteréhokoliv tvora. Byla to potom otázka deseti minut, abychom zjistili složení jedu, jeho vlastnosti, účinky - i abychom proti němu našli protilátku.«

»Ty jsi mě - zmrazila?« došlo mi. Ležel jsem v teple, ale přeběhl mi mráz po zádech.

»Však to pak nebylo jednoduché,« přiznala se Zoidée. »Zmrazit a rozmrazit, to by samo o sobě nebylo tak zvláštní, i když jsem na to měla jenom jeden agisar a obvykle se to

dělá se dvěma. To už máme zvládnuté. Ale tady jsem ti během rozmrazování musela dávat protijed, aby probuzení bylo současně uzdravením.«

Trochu se mi z toho točila hlava.

»No, přiznám se ti, něco takového jsem dělala poprvé v životě! Doopravdy jsem se o tebe bála,« řekla se šťastným úsměvem. »Není to maličkost ani za normálních podmínek, natož s tou jedovatou komplikací... Byl jsi skoro devět dní zmražený, abys věděl. Ani nevíš jak jsem ráda, že jsi tu se mnou - a živý!«

Zachránila mi život, uvědomil jsem si konečně. A jak podivným způsobem! Zmrazením a opětným oživením. Devět dní jako kus ledu, ale povedlo se jí to a žiju!

Proboha! Zamrazilo mě znovu, teď hrůzou. Já bych něco takového v žádném případě nedokázal - a kdyby had uštkl ji, byla by už mrtvá...

Jak málo stačilo, aby na této krásné planetě došlo k další tragedii!

»Jsem opravdu rád, že se to stalo mně a ne tobě!« vydechl jsem.

Podívala se na mě nejprve udiveně, ale pak to zřejmě správně pochopila.

»Ty - se také o mě někdy bojíš?« řekla najednou potichu, že jsem ji sotva zaslechl.

Ale měla pravdu. Báł jsem se o ni mnohem víc, než ona o mě. Protože ona byla v tomhle světě ohroženější než já. A my dva jsme se už opravdu navzájem potřebovali...

Bardžané

Poplašný signál dokáže vzbudit i z nejhlubšího spánku. Nemusí být hlasitý, stačí jeho povědomá melodie. Vyskočil jsem a chvíli hledal příčinu. Bylo k ránu, ale byla ještě tma, svítila jen obrazovka terminálu na stolečku v koutě. Aspoň jsem nehledal dlouho.

»Zoidée, vstávej, honem!« vykřikl jsem.

»Co se děje?« ozval se ze zadní místnosti její rozespalý hlas.

»Volá nás váš hvězdný letoun z Rikiri,« oznamoval jsem jí, co jsem mezitím zjistil.

»Kde je?« chtěla vědět Zoidée. Byla tu v okamžiku, jen co se rychle oblékla. Poloha bardžanského hvězdoletu 2827 byla zaměřená automaticky, žádané údaje se objevily obratem.

»Patnáct hodin, sedmdesát osm stupňů sever,« přečetl jsem údaj, kterému však Zoidée nerozuměla, protože jí pozemské souřadnice neříkaly nic nebo téměř nic a počítač jí přepočítával jen některé základní míry.

»Co to znamená?« zeptala se netrpělivě.

»To znamená, že nepřilétají od Rikiri, ale od pólu,« vysvětloval jsem rychle. »Jsou úplně mimo rovinu oběžné dráhy Tozuré - a tím pádem i mimo nebezpečné pásmo.«

»Pak jsou ale zachráněni!« vykřikla Zoidée radostně.

»...jsme mohli včas změnit směr, nalétáváme do planetární soustavy od pólu. Očekávejte nás přibližně za osmdesát až devadesát dní. Vydržte! Zdraví vás kapitán Gyfer a celá posádka. Opakujeme: děkujeme za varování, které jsme díky zvláštnostem zdejšího prostoru zachytili daleko od planetárního systému. Proto jsme mohli včas...« opakoval hluboký mužský hlas.

»Žádné zvláštnosti zdejšího prostoru,« zavrčel jsem, »ale pozemský vysílač, čtyři poutivé megawatty z atomového reaktoru a směrovaná parabolická anténa.«

»Už jen devadesát dní!« vykřikla Zoidée radostí a objala mě zezadu kolem krku.

Něco se mi ale nezdálo. Vzdálenost ukázaná na obrazovce neodpovídala devadesátí dnům letu, byla mnohem menší. Buď bardžanští kosmonauté nedovedou měřit vzdálenosti, nebo brzdí velice slabým tahem. Rychle jsem ťukal program na klávesnici. Konečně se rozběhl. Údaje, které jsem dostal, byly opravdu zajímavé.

»Hodně se toužíš, Zoidée, setkat se svými krajany?« zeptal jsem se jí opatrně. »Nechtěla by ses s nimi setkat dříve než za těch devadesát dní?«

»To víš, že bych chtěla - a jak! Jenže oni jistě nejlépe vědí, kdy se na Poenaid dostanou.«

»A co kdybychom jim vyletěli naproti?« navrhl jsem.

Podívala se na mě trochu udiveně.

»To je přece nesmysl, Vojto,« zavrtěla hlavou. »Víš, v jaké rychlosti bychom se minuli? A skutečné setkání tady na Poenaid by se tím jenom oddálilo. To snad nemyslíš vážně.«

»Nemyslel jsem to tak, jak jsi to pochopila,« ohradil jsem se. »Podle mých výpočtů se můžeme s vaším hvězdným letadlem setkat zhruba za padesát dní. Poletíme v té chvíli stejnou rychlostí i stejným směrem jako oni, takže se naše letadla budou zdánlivě nehybně vznášet vedle sebe. Chceš?«

»Zdá se mi, že mě chceš podceňovat,« začala se usmívat. »Neuvědomuješ si, že jsem sice bioložka, ale v nouzi umím řídit hvězdný letoun? Uznávám smysl pro humor, ale zapomínáš asi na to, že já základy kosmické navigace ovládám a dovedu si představit, co možné je a co možné není! Oni teď brzdí na plný výkon a ty bys jim chtěl letět vstříc, otáčet, vyrovnávat rychlost - vždyť je to nesmysl!«

»Věřím ti, že ovládáš i kosmickou navigaci,« pokračoval jsem bez zaváhání, »ale obávám se, že pro změnu ty v této chvíli strašně podceňuješ naše letadla. Vypočítal jsem, že mohou zrychlovat i brzdít více než dvacetkrát větším výkonem než vaše. Bude-li váš letoun usilovně brzdít na svůj plný výkon, náš letoun bude přitom kolem něho opisovat různé obrazce, chvíli poletí rychleji, chvíli zase pomaleji. Vyrázíme-li teď vstříc vašemu letounu čtvrtinou našeho výkonu, po dvaceti dnech otočíme a stejnou silou budeme brzdít, setkáme se tak, že budeme mít stejnou rychlost i směr s vaším letounem.«

Nechal jsem celý manévř nasimulovat ve zmenšeném měřítku na obrazovce, ale nezdálo se, že bych ji přesvědčil.

»Zkusit to můžeme,« přivolila. »V horším případě si zkrátka uděláme výlet do prostoru. Poletíme teď hned?«

»Budeme se muset stavít u Persea doplnit planetární palivo a zásoby,« připomněl jsem. »Ale to nic, beztak počítám s nějakou rezervou.«

Už dříve jsem Zoidée vysvětlil rozdíl mezi chemickými planetárními motory, které se smí používat i na planetách, a atomovými motory, které nepotřebují neustále doplňovat palivo, ale v atmosféře planet se zapínat nesmějí, aby se nezamořila radioaktivitou.

»V tom případě ještě stačím na cestu připravit něco k jídlu,« rozhodla Zoidée a zamířila k ledničce. Byla hotová v několika minutách, takže ještě nezačalo svítat, když jsme probudili desítky ještěřů rachotem a světelnými efekty startujícího raketoplánu.

Dostali jsme se v pořádku do hangáru Persea, přečerpali planetární palivo a aniž bychom se zdržovali, opět jsme se rozjeli do prostoru. Tentokrát jsme nemířili k planetě, ale šikmo k její oběžné dráze, odkud se neslo radiové volání bardžanského hvězdoletu. Mezihvězdné antény Persea od chvíle, kdy přijaly vysílání přibližujícího se bardžanského hvězdoletu, měly konec. Místo varování před nebezpečím jen několikrát opakovaly zprávu o tom, že letíme naproti, aby kosmonauté z Bardžá neměnili režim letu. Pak umlkly. Další komunikaci mělo už udržovat palubní rádio letounu.

Výpočty jsem původně udělal pro akceleraci dvě Gé, ale když se Zoidée dozvěděla, že další zvýšení by mohlo setkání ještě urychlit, dal jsem předělat výpočty na větší zrychlení a ještě jsme trochu přidali. Vlekli jsme se pak po kabině po čtyřech oba, ale oba jsme si z toho dělali jen legraci.

Za dvě hodiny se z obrovské planety Poenaid stal malý kotouček a stále se zmenšoval. Pak se změnil v jednu z mnoha hvězd a viseli jsme v prostoru zdánlivě bez pohybu. Chvíli jsme si krátili dlouhou chvíli těšením, jakým překvapením bude pro bardžanské kosmonauty, až zjistí, co se to k nim připojilo za letadlo. Zoidée totiž přistoupila na můj nápad, že jim hned neřekneme, že se u Poenaid setkají s naší kosmickou civilizací - ačkoliv to mohli sami tušit. Hodiny i minuty pod trvalým přetížením ubíhají obzvlášť pomalu. Já jsem zábavu měl - učil jsem se jazyk Bar, ale Zoidée v hukotu atomových motorů nemohla poslouchat hudbu, takže se očividně nudila.

Navrhl jsem jí, aby si promítla na obrazovku některou z pozemských knížek. Nebyl přece problém nechat si je přeložit do jazyka Bar. Zoidée souhlasila, ale vyzkoušela si jich několik, než se jí aspoň jedna zalíbila. Nabídl jsem jí nejprve detektivku; tu znechuceně přestala číst ve chvíli, když se dostala k popisu vraždy. Mělo mě samotného napadnout, že to pro ni nebude ten správný žánr... Čtení historického románu předčasně ukončila z téhož důvodu.

»Což nemáte jedinou knihu, ve které by se lidé nezabíjeli?« obrátila se na mě vyčítavě.

Požádal jsem hlavní počítač na Perseu, aby dodal z knižního archivu všechno, v čem není vražda. Nešlo o cenzuru, ale o výběr na přání. Chvíli jsem trnul, zda se vůbec něco objeví. My pozemšťané nemáme mnoho knih, aby v nich netekla krev. Naštěstí se

jako nabídka objevil celý seznam. Většina knih bohužel patřila do červené knihovny a tu bych se Zoidée styděl nabízet. Po krátkém přemýšlení jsem vybral Malého prince od Exupéryho a cosi od Hemingwaye. Do paměti palubního počítače letounu se rychle přestěhovalo několik desítek dalších knih, jak je programy nalézaly. Některé byly neúplné, počítač část povídek vyřadil. Sám jsem pokračoval v učení Bar.

Hemingwaye Zoidée přečetla bez připomínek, ale při čtení Malého prince se na mě často obracela s prosbami o vysvětlení. Pohádkový příběh vzala doslova a stále mi ukazovala chyby a nepřesnosti, kterých se autor dopustil. Teprve když přijala moje vysvětlení o básnické nadsázce a o pohádkách vůbec, pustila se do Malého prince znovu od začátku.

»A víš, Vojto, že se mi ten váš pohádkový příběh líbil?« řekla když dočetla až do konce.

Jako další jsem jí doporučil Andersena, pak pohádky Boženy Němcové. Ani pohádky se k Zoidée nedostaly všechny, v mnoha byla zobrazena podlost a zákeřnost lidí a počítač jich část vyřadil. Čas nám ale ubíhal rychleji než předtím.

Podle propočtů jsme se otočili a zahájili brzdění. To už jsme začínali chytat slabé signály vysílače hvězdoletu i na malé antény výsadkového letounu. Museli jsme podle nich opravit kurs, ukázalo se, že bardžanský hvězdolet letěl šikměji než byla optimální dráha, ale spravila to pouhá půlhodina tahu při čtyřech Gé.

To už oheň z atomových motorů našeho letounu zpozorovali na bardžanském hvězdoletu, nejdříve v dalekohledu, pak pouhým okem. Zoidée jim vysvětlila, že světlo našeho letounu není nebezpečné a mohou dál letět bez obav.

A pak do setkání chyběly pouhé čtyři dny.

Zoidée už nedokázala číst. Kdybychom neměli tři Gé, asi by chodila po kabině sem tam jako lev v kleci. Pořád jsem studoval jazyk Bar a Zoidée mi aspoň pomáhala učit se fráze.

Tři dny do setkání... Na obrazovce zpětného radaru se objevilo světélko. Byl to paprsek, vysílaný čelním radarem bardžanského hvězdoletu. Také radiový signál byl už ve fonii docela srozumitelný a daly se v něm odlišit hlasy jednotlivých kosmonautů. Hovořili s námi střídavě tři muži a dvě ženy. Od nás pořád odpovídala jenom Zoidée.

Konečně závěrečná fáze přibližování. Na obrazovce zpětného radaru byl už bardžanský hvězdolet 2827 jasně patrný. Vyšlo mi, že musíme trochu ubrat, aby setkání vyšlo na plus mínus sto kilometrů. Pak zapnu program FORMACE - a bude to.

Poslední dvě hodiny do setkání...

»Vidím světlo!« vykřikla Zoidée radostně. Ihned to oznámila rádiem svým krajanům.

»Co máme dělat?« následovala jejich otázka.

»Brzděte jako dosud,« odpověděla Zoidée podle mého. »Manévrování nechte na nás.«

Opět jsme otočili letoun a vypnuli motory. Naše rychlost už byla stejná, jakou dosáhne letoun z Bardžá právě ve chvíli setkání. Zatím ještě letěl rychleji, ale čím více se přibližoval, tím více se jeho rychlost srovnávala s naší.

A pak se opět zažehly atomové motory. To byl hvězdolet z Bardžá tak blízko, že se zapnul program FORMACE. Netrvalo dlouho a oba letouny zdánlivě znehybněly necelé dva kilometry od sebe.

»Odpusť mi, Vojto,« řekla Zoidée, když tlustý šedivý disk bardžanského hvězdoletu 2827 visel na dohled od nás. »Moc jsem ti nevěřila, když jsi mi tvrdil, že se setkáme s našimi. Nikdy bych nevěřila, že to půjde tak hladce, jak jsi to dokázal. Musím přiznat, že kosmickou navigaci umíte lépe než my, ačkoliv my létáme déle.«

Ted' už nebylo možné tajit odlišné principy pohonu hvězdoletu a našeho výsadkového letounu. Zatímco letoun Bardžanů brzdil neznatelně, z trysek našich motorů neustále šlehal bělofialový atomový oheň. Na malý výkon, akcelerace byla sotva čtvrt Gé, zato nepřetržitě.

»Poslyš Zoidée, co to máš za podivný letoun?« zeptal se kapitán Gyfer přímo.

»Malé překvapení, krajané,« usmívala se Zoidée šťastně. »Jak vidíte, a jistě dávno tušíte, setkala se naše Společenství s první skutečnou kosmickou civilizací. Její obyvatelé nazývají svou vlast Země. Jsem právě v jejich letounu a jsem nesmírně šťastná, že zase na vlastní oči vidím náš hvězdný letoun.«

»Jste hosty na jejich planetě?« zeptal se kapitán.

»Zůstala jsem sama, všichni ostatní zahynuli,« odpověděla Zoidée vážně. »Nejsem hostem na planetě Zemi, ta je odsud dál než Rikiri. Lidé ze Země přiletěli vlastním hvězdným letounem.«

»Tak malým?« podivil se kdosi.

»Nevidíte jejich hvězdný letoun,« rychle opáčila. »Pravý hvězdný letoun krouží kolem Poenaid a je mnohem větší než náš. Ale protože je příliš velký, oni s ním na planetách vůbec nepřistávají. K tomu si s sebou vozí malá letadla, jako je to, které vidíte. Řekněme - něco jako naše gryuly.«

»Odkud přiletěli?« zajímal se kapitán Gyfer.

»Dozvěděla jsem se, že od Urunai, ale oni sami té hvězdě tak neříkají. Nazývají ji Slunce. Budeme ji muset přejmenovat podle nich.«

»Urunai? Ta je přece stranou, nebylo to spíše od Zugoar?«

»U Zugoar už byli,« vysvětlovala Zoidée. »Našli tam čtyři mrtvé a nebezpečné planety. Ale jejich příštím cílem měla být Rikiri a tam by na nás narazili tak jako tak.«

»A jak vypadají? Povídej!« nevydržela zvědavostí jedna z kosmonautek. Zoidée mlčela.

»Budete si to muset přezkoumat sami, abyste mi uvěřili,« řekla potom potichu. »Vyšlo mi něco šíleného, něco naprosto neuvěřitelného. Oni vypadají úplně stejně jako my. Já jsem zjistila genetický index devět devět devět sedm.«

»Co? Zopakuj to!« Kapitán Gyfer skoro vykřikl.

»Tak ještě jednou. Lidé ze Země se od lidí B-typu liší pouze pěti nepatrnými a vývojově konvergentními odchylkami. Index devět devět devět sedm znamená - skoro totožnost.«

Po těchto slovech nastalo chvíli ticho.

»To ti gratuluji, Zoidée,« řekl pomalu kapitán Gyfer. »Víš vůbec, co to znamená?«

»Ovšemže vím,« řekla Zoidée. »Právě proto říkám, je to něco šíleného a neuvěřitelného.«

»To bych musela **vidět na vlastní agisar**,« vyhrkla jedna z kosmonautek.

»Mohli bychom vzít někoho na palubu, kdybys chtěla,« navrhl jsem Zoidée polohlasně.

»Jak, prosím tě?« vytřeštila na mě oči.

»Kdybychom přestali brzdit a oblékli skafandry, mohlo by několik vašich lidí přestoupit k nám,« navrhl jsem dál. »Tedy - nejvýš tři, abychom tu neměli moc plno.«

»Ty myslíš, že by to šlo?« podívala se na mě nerozhodně. »Naše letouny nejdou spojit!«

»Uvěříš mi, když ti řeknu, že něco takového děláme docela běžně? Když si oblékneme skafandry, ten kousek klidně přeplavu.«

»My nikdy neopouštíme letoun, letící v prostoru,« řekla Zoidée. »Nedovolili bychom si to. Co když spadneš?«

»Není kam padat,« opáčil jsem klidně. »I kdybych se nechtěně vzdálil, dokud jsme daleko od planet, nic se nemůže stát. My takové výlety provozujeme běžně, zato bychom si nedovolili zmrazit živého člověka, protože bychom ho už neoživil. Kdo něco neumí, tomu se to u druhého může zdát nepředstavitelné.«

»Dobrá, přesvědčil jsi mě,« ustoupila. »Teď jenom jestli já přesvědčím někoho z našich.«

Ale při následující rádiové korespondenci obhajovala můj návrh tak vehementně, až se její krajané s námi dohodli, že tři z nich přestoupí na palubu našeho letounu, pokud si pro ně dojdeme a pomůžeme jim. Zvědavost zřejmě zvítězila i u nich.

Byla v tom jen čistá frajeřina, co jsem právě chystal?

Možná. Ale později mi právě tohle nesmírně pomohlo. A co mně - celé Zemi! Nebylo tak marné ukázat Bardžanům, že lidé Země také něco dovedou!

Připravil jsem si skafandr. Zoidée měla zůstat v kabině, ani by si skaf oblékat nemusela, ale přemluvil jsem ji, aby si jej oblékla i ona. Pak letoun z Bardžá vypnul motory a náš ihned následoval jeho příkladu. Zablokoval jsem ovládání, aby se nemohly spustit atomové motory, až budou venku lidé. Pak jsem spěchal do přechodové komory, pečlivě uzavřel dveře a zapnul odsávání. Vzal jsem si cívku lana se samonavíjením a karabinku na jeho konci zacvakl do očka uvnitř kabiny. Zbývalo otevřít venkovní dveře, zajistit je a vystoupit do kosmu.

Krátká zkouška reaktivních nárameníků - a už jsem se odrazil k bardžanskému hvězdoletu. Také tam se brzy otevřely jakési dveře, ale jenom z nich opatrně vykoukla hlava v kosmické přilbě a zase se opatrně stáhla zpátky. Pomalu jsem klouzal směrem ke dvířkům. Lehce jsem vrazil nohou do pláště bardžanské lodi. Magnetické podrážky se ho vůbec nechytly, neboť nebyl magnetický, odrazilo mě to, ale krátký tah nárameníků mě vrátil zpět. Brzy jsem se zachytil okraje dveří a vtáhl se do půli těla dovnitř.

Byla tu přechodová komora, mnohem větší než přechodová komora našeho výsadkového letounu. Byli tu připraveni tři kosmonauté, jak bylo dohodnuto. Prohlíželi jsme si jeden druhého, ale jen krátce. Rozeznal jsem, že to jsou dva muži a děvče. Všichni byli podobní Zoidée celkovou fyziognomií, rozhodně by nezapřeli společný původ. Všichni měli tmavou pleť, skoro černé rty, černé vlasy, a poměrně úzký nos. Viděl jsem jejich netrpělivost, s jakou se snažili pohlédnout mi do obličeje, i jejich zklamání, když se jim to nepodařilo. Zatímco já jsem je viděl dobře, oni mi kvůli zrcadlovým sklům mého skafu do tváře vidět nemohli. Ani jsem se proto nezdržoval, ihned jsem chtěl převést hosty do našeho letounu. Ukázal jsem jim cívku lana a vybídl je, aby po něm šplhali k nám. Hned pochopili a začali ručkovat. Brzy sami přišli na to, že v beztlákovém stavu stačí uvést se do pohybu a pak už se pouze přidržovat. Následoval jsem třetího z nich. Měl jsem to jednodušší, zapnul jsem navíjení a dal se táhnout.

Lano skončilo uvnitř přechodové komory. Když jsem dorazil, byli uvnitř už všichni. Drželi se všeho, co jim přišlo pod ruku, dokonce i držáků skafandrů. Stiskl jsem páčky pro hydraulický uzávěr dveří a napustil do přechodové komory vzduch. Jakmile se tlak vyrovnal, Bardžané odklopili přilby a zřejmě čekali totéž ode mě, ale já jsem se k tomu stále neměl.

»Mají to trochu menší než my,« uslyšel jsem přes vnější mikrofón hlas jednoho z mužů.

»Dalo se to čekat, když mají letadla úplně jiná, ne?« zavrtěla hlavou dívka. »Rozměrově to odpovídá lidem B-typu. Což je možná u kosmické lodě nutnost, my také nemáme loď pro všechny typy. Tihle jsou nám velikostí podobní, ostatně když Zoidée tvrdí...«

»Škoda, že mají u svých kosmických obleků neprůhledná skla,« posteskl si jeden z mužů. »Není jim vidět do obličeje.«

»A co když mají jiné oči než my? Co když oni vidí v jiném světle než my a to sklo je pro ně průhledné, ale už ne pro nás?« nadhodil druhý. »Pamatujete se třeba na oči Sirraeanů?«

»To by musela Zoidée označit za podstatnou odchylku, mluvila jen o pěti nepatrných,« okamžitě namítla dívka. »Navíc tvrdila, že to je vývojově konvergentní. Spíš si představuji, že budou chlupatí - třeba jako pralidé.«

Usmál jsem se, ale mlčel jsem. Pravda, jsme trochu chlupatější než oni. Jejich mužům nerostou vousy, ale když jsem se oholil, viditelná odlišnost zmizela. Zůstala mi jen na jejich poměry nezvykle bledá barva kůže.

Odklopil jsem průchod do spojovací chodbičky a veplul napřed. Za chvíli už jsem byl v kabině, kde netrpělivě čekala Zoidée.

»To jsem ráda, že jsi tady,« slyšel jsem její hlas ve sluchátkách. »I když věřím, že takové výlety neděláš poprvé, měla jsem o tebe přece jen strach.«

»A o své krajany ses nebála?«

»To už jsem viděla, že v kosmu plaveš skoro jako ryba ve vodě,« vysvětlovala hned. »Pochopila jsem, že s tebou se nic nemůže stát ani jim.«

Mezitím do kabiny vplula i trojice kosmonautů z Bardžá a přidržovala se v beztížném stavu všeho co bylo po ruce. Dal jsem mikrofonom skafandru příkaz k hermetizaci letounu. Poklop spojovací chodbičky zaskočil na své místo, až sebou všichni viditelně trhli.

»Mají to tu asi na elektřinu,« řekl jeden z mužů.

»Odložíme skafandry, Zoidée,« řekl jsem do skafandrové vysílačky potichu. »Napřed ty, ať se přivítáš s krajany.«

Pomohl jsem jí rozevřít zádobový vstup a vystoupit.

»Ale – tohle je přece Zoidée!« vykřikla radostně bardžanská kosmonautka.

»Vítejte, krajané!« obrátila se Zoidée k Bardžanům.

Zatímco se všichni čtyři nadšeně pozdravovali, vyklouzl jsem i já ze své ulity.

»Tak vás tu tedy vítám,« oslovil jsem trojici bardžanských kosmonautů stejnými slovy, jako kdysi Zoidée při našem prvním shledání. Tentokrát jsem tato slova pronesl v jazyce Bar, takže všichni zkoprněli údivem.

»Úplně stejní...« vydechla bardžanská dívka. »A dokonce mluví i naší řečí.«

»Prosím, odložte si kosmické oděvy, v letounu je nebudete potřebovat,« vybídl jsem naše návštěvníky. »Zoidée, pomoz krajanům.«

Zavěsil jsem naše skafandry do závěsů, pak jsem vyklopil ze stěn tři nouzová sedátka a zajistil je. Převzal jsem skafandry, tak jak si je Bardžané stačili svlékat, a uložil je do volné skříně, protože jejich skafandry pochopitelně neměly naše závěsy. Trvalo jim to déle než nám, soukali se ze skafandrů jako motýli z kukel, naše zádobové vstupy jsou přece jen výhodnější. Pak jsem jim ještě pomohl připoutat se a sám zaplul do svého místa.

»Zoidée, řekni prosím svým krajanům v hvězdném letounu, aby začali brzdit,« požádal jsem dívku a opět aktivoval program FORMACE, abychom sledovali hvězdolet samočinně.

Zoidée odvysílala tuto zprávu.

»Jsem hrozně zvědavý, jak se tohle bude řídit,« uslyšel jsem stranou vedle sebe tlumený hlas jednoho z mužů.

Pod nohama se nám ozvalo slabé dunění atomových motorů a naše těla trochu ztěžkla. Ačkoliv bylo přetížení mnohem slabší než jsme se Zoidée snášeli dosud, vyvolalo

u Bardžanů údiv. Jak jsem už věděl, v jejich letadle teď panovalo beztláku, tohle byl další rozdíl.

Odepnul jsem pásy a vstal.

»Myslím, že je čas, abychom se vzájemně představili,« začala Zoidée s úsměvem. »Já se asi jako jediná představovat nemusím, protože mě všichni znáte. Posádka záchranné výpravy musí znát všechny členy předchozí výpravy alespoň podle obrázků a jak jsem čekala, krajané mě poznali hned jak jsem se vyloupala ze skafandru.

Koho ale představit musím, to je Vojta. Je to člověk z planety Země, jak už víte. Země je první svět, obydlený lidmi B-typu stejnými jako my, navíc první který jsme neobjevili my, ale který sám vyslal svůj hvězdný letoun do naší obydlené oblasti vesmíru.«

»Já jsem Laíméia,« sypala ze sebe rychle bardžanská dívka. »V našem hvězdném letounu jsem bioložkou. Jsem tu proto, abych vlastním agisarem potvrdila nebo vyvrátila, co nám Zoidée tvrdí ohledně genetiky lidí Země.«

»Já jsem Korió,« pokračoval jeden z kosmonautů. »V našem letounu jsem energetik a motorář. Mě zajímají motory. Máte je zřejmě poněkud jiného druhu než my.«

»Já jsem Niódží,« ukončil obecné představování poslední kosmonaut. »Jsem druhý pilot a navigátor našeho hvězdného letounu. Jako je pro kolegy biology neuvěřitelný genetický index lidí Země, je pro mě neuvěřitelné, jak jste se dokázali setkat za letu s naším hvězdným letounem. Ještě bych pochopil, že dva letouny mohou letět takhle blízko u sebe letí-li spolu, ale ne, jak jste to dokázali ve vstřícném letu. Rád bych se seznámil s pilotem, který právě teď řídí tento letoun.«

»Asi se budu muset rozkrájet,« usmál jsem se. Bardžané se na sebe nechápavě podívali.

»Musím vás ujistit, krajané, že se v tomto letounu nikdo další nenachází,« vysvětlovala jim rychle Zoidée.

»Vždyť jste ani nesáhli na řízení!« vyjekl Niódží. »Kdo vlastně řídí?«

»Teď se náš letoun řídí sám,« odpověděl jsem. »Přesněji - sleduje váš hvězdný letoun, drží se stále stejně daleko.«

»Řídí se - sám?« nechtěl uvěřit Niódží svým uším.

»Tady se budete divit!« věštila Zoidée. »Lidé Země jsou v některých oborech dál než my, budeme se od nich muset hodně učit.«

»Odkud znají lidé Země naši řeč?« zajímala se i Laíméia.

»Pochopitelně jsem se ji musel naučit,« usmál jsem se. »Naštěstí je váš jazyk Bar snadno zapamatovatelný, všechna čest těm, kdo jej kdysi vymýšleli - a tady Zoidée měla na moje učení více než půl roku čas.«

»Až na to, že ses nechal učit strojem,« opravila mě.

»Učit - strojem?« podívala se Laíméia.

»Vždyť jsem už říkala, že se tu nebudete stačit divit,« opakovala Zoidée. »Lidé Země mají i stroje tak inteligentní, že se nám o tom ani nezdá. Jejich stroje rozumějí lidské řeči, umí mluvit, ani čtení jim nedělá problémy. Utěšuje mě jen to, že v některých jiných oborech jsme na tom lépe my a můžeme pomoci jim.«

»V čem například?« chtěl vědět Korió.

»V biologii,« odušila Zoidée. »Nemají agisary ani nic podobného, jsou mnohem více odkázáni na milost a nemilost přírody. V tomto oboru bychom jim měli pomoci.«

»Oni neznají agisary?« opět se podívala Laíméia. »Jakpak mohou bez nich žít, to snad ani není možné?«

»Mají něco jiného,« povzdychla si Zoidée. »Ale poprosila bych teď Vojtu, aby dovolil přítelkyni Laíméii vzít si kapku krve pro agisar. Dovolíš to, vid', Vojto? Je to důležité, protože jinak mi nikdo v celém vesmíru pět set světelných let kolem neuvěří.«

Laíméia očividně čekala jen na to. Okamžitě rozepnula popruhy a vyskočila tak rychle, že v nízké tíži vylétla metr vysoko. Rychle se ale přizpůsobila a vzápětí byla u mne. Podal jsem jí ruku a ona mi na ni položila jedno chapadlo svého agisaru. Chapadlo nebylo studené, ale vinulo se jako had, takže jsem se trochu otřásl, zvláště když k pocitům přibýlo silné mravenčení. No - upřímně řečeno, naše pozemské injekce také nejsou nic skvělého.

Naštěstí to netrvalo dlouho. Mravenčení přestalo, agisar se stáhl a vzápětí už zase seděl své velitelce za krkem. Přikryl dívce oči svými chapadly - pohled, který pro mě nebyl příjemný. Všichni jsme mlčeli. Laíméia si nakonec od očí odtrhla chapadla a přejela si rukou po čele.

»Povídej, co vyšlo tobě?« nevydržel Korío první.

»Index devět devět devět osm tři relativně ke mně - a jen pět konvergentních odlišností, kromě našich umělých. Zoidée, ty šťastná, víš co to znamená?« vydechla Laíméia.

»Vím,« přikývla Zoidée. »Našli jsme ve vesmíru lidi, lidi právě takové, jako jsme my. Lidi B-typu, kteří nemají svůj původ na Bardžá. Ale je tomu i naopak. Ti lidé našli nás - a museli k tomu proletět také pořádný kus vesmíru.«

»Tedy - až se to dozvědí na Bardžá, to bude senzace,« zabručel Niódží.

»Doufám, že už jsme na téhle planetě vyčerpali přiděl smůly,« zatvářila se Zoidée zase vážně. »Já si neoddychnu, dokud nebudeme sedět v uiku.«

Přistáli jsme v pořádku nedaleko Zoidina sídla.

Pravda, raketoplán přistával s větším rachotem, zatímco dosednutí mnohem většího hvězdoletu 2827 proběhlo téměř potichu, nepočítám-li syčení, slyšitelné až zblízka. Oheň planetárních motorů pozemského letadla vytvářel mnohem působivější efekty než bylo slabé oranžové jiskření pod břichem bardžanského stroje. Nakonec obě letadla spočívala na písku nedaleko od sebe, vyšli jsme ven a mohli se konečně pozdravit s ostatními kosmonauty. Zoidée hned všechny zavedla do svého, či už vlastně našeho společného sídla, vzdáleného od místa přistání jen pár desítek metrů. Teprve tam jsem se mohl přivítat se všemi členy posádky bardžanského hvězdoletu. A musím říci, že to bylo přivítání jak se patří.

Vzhledem k tomu, že průzkum planety udělala Zoidée už dávno, mohli její přátelé tuto etapu přeskočit a rovnou začít se stavbou stanice vjosuzgu. Zoidée už měla vyhlédnuté místo, kde by stanice podle ní měla stát a když si to tam její kolegové prohlédli, uznali, že je opravdu vhodné. Po krátké poradě rozhodli neprodleně zahájit stavbu. Důležité bylo i to, že to nebylo daleko od našeho současného obydlí a že jsme mohli všichni bydlet tady, byť jsme se museli trochu více uskrovnit co do požadavků na místo. Budoucí stavba měla stát v údolíčku, jehož vchod by se dal snadno přehradit, aby se dovnitř nedostali velcí ještěři. Současně bylo možné na protékající říčce postavit vodní elektrárnu, která měla dodávat energii pro provoz stanice.

Bardžanský kapitán požádal Zoidée, aby z údolí odstranila nebezpečná zvířata. Zoidée přišla za mnou, zda bych jí nepomohl, což jsem nemohl odmítnout. Zprvu jsem se domníval, že ještěry prostě postřílíme, ale Zoidée mě rychle vyvedla z omylu. V malém údolíčku bylo několik desítek velkých ještěrů a mršiny by brzy naplnily celé okolí zápachem. Zoidée měla lepší plán. Vzali jsme si velkorážné pušky, ale místo smrtících střel jsme nabili uspávacími. Dostali jsme pro tento podnik k dispozici jedno letadlo typu gryul a vyrazili na safari.

Byl to zajímavý lov. Navíc jsem měl jedinečnou příležitost seznámit se s antigravitačními letadly - bardžanskými gryuly. Zoidée si vzala do hlavy, že mě naučí jejich pilotáži a já jsem pochopitelně nebyl proti. A musím přiznat, že se mi bardžanský vynález brzy zalíbil. Let v tomto letadle nebyl sice nejpříjemnější záležitostí, neboť za letu uvnitř

chyběla gravitace, ale Zoidée tvrdila, že si na to zatím většina lidí zvykla. Jako průzkumnému pilotu mi to nepřišlo zatěžko, ale když jsem si představil, jak by se asi u nás obyčejným cestujícím zvedaly žaludky, nebyl jsem si jist, zda tato letadla dojdou oblíbenosti i na Zemi.

Co na nich bylo nádherné, byla pilotáž. Obratností připomínala vrtulníky, ale neměla jejich hlavní nevýhodu, totiž snadno zranitelný rotor. Bardžanské gryuly dokáží proletět i mezi stromy v lese, mohou se odvážit mezi skály a vletět do tunelu. Když to nejde dál, vycouvou. Fascinující byla jejich malá spotřeba energie; vystačily si s akumulátory, i když asi lepšími než pozemské.

Lov pomocí takového letadla byl poměrně jednoduchý. Nadletěli jsme nad vybrané zvíře, vystřelili uspávací střelu a počkali až preparát zapůsobí. Byla to otázka vteřin; preparát byl vytvářený agisarem, přesně odpovídal genetické stavbě ještěřů a byl tedy neúčinnější. Zbývalo opatrně přivázat zvíře pod gryul a přenést je na jeho nové působiště. Tam mu Zoidée prostřednictvím svého agisarů podala protilátku a ihned nastoupila. Ještěři se vzpamatovávali rychle, hned byli v plné čilosti a někteří se hned začali chovat přirozeně - agresivně.

Začali jsme největšími exempláři, pak nám zbývaly menší a menší a po dvou dnech jsme mohli kapitánu Gyferovi oznámit konec lovu. To už v údolíčku stály mohutné základy stanice a kosmonauté montovali vnitřní aparáty. Při pohledu na ten sehraný tým jsem pochopil, proč mě se Zoidée kapitán poslal lovit ještěry. Nejspíš bychom jim na stavbě jen překáželi.

Právě tak jako s gryuly jsem se naučil létat s baporgy, antigravitačními opasky. Také ony, stejně jako gryuly, měly nepříjemnou vlastnost - člověk se po celou dobu letu nacházel ve stavu beztlíže. Ale bylo to velice zábavné, dalo se létat třeba hlavou dolů, což pro mě jako kosmického pilota nebylo neobvyklé.

Základy stanice byly vrostlé do skály. Poprvé jsem viděl v činnosti i rezonanční tavičky, o nichž se v bardžanských knihách psalo, že způsobily největší průmyslovou revoluci. Zoidée kdysi jednu měla, ale dávno o ni přišla. Myslím si, že chvála na ně nepřeháněla. Viděl jsem na vlastní oči, jak snadno tavily písek i skálu v jednodušnou taveninu, která opět ztuhla a změnila se v pevnou hmotu. Nebylo k tomu třeba ani velké spotřeby energie, ani vysokých teplot. Do takto roztavené hmoty bylo dokonce možné bez obav ze spálení ponořit ruku. Práce s roztaveným materiálem připomínala spíš práci s modelovací hmotou než těžkou hutnickou práci, tak jak ji známe na Zemi. K plynulému odlévání stěn i klenby stanice měli kosmonauté formy dovezené hvězdoletem. Zatímco dvanáct kosmonautů ustavovalo stroje, ostatní kolem nich i nad nimi odlévali stěny. Stavba byla připravena perfektně, trvala sotva čtrnáct dní. Zoidée a já jsme po tu dobu měli převážně volno, nepočítám-li drobnou pomoc spočívající v přinášení různého materiálu z hvězdoletu na staveniště. Zato měla čas všechno mi ukázat a vysvětlit.

Nebylo podle jejího vyprávění na všech planetách všechno tak jednoduché, jako na Poenaid. Průzkumníci museli stavět stanice i na planetách jedovatých a nebezpečných, pracovali často ve skafandrech, jinde byli navíc ohrožováni místním životem, který se k nim také nestavěl vždy přátelsky. Za nepříznivých podmínek prý stavba trvala mnohem déle, občas se neobešla bez lidských obětí.

Pak bylo najednou všechno hotovo a nastalo ožívání strojů. Nejhorší prý bývá první spuštění stanice, kdy se musí doladit spousta parametrů, závislých na okolních podmínkách, zejména gravitačních. Dva specialisté na tom museli pracovat i v noci. My ostatní jsme byli zdvořile požádáni, abychom se odebrali spát, ale samozřejmě se nikomu nechtělo, všichni jsme tedy očekávali v našem sídle. Abychom neseseděli jen tak, navrhl

jsem za všeobecného souhlasu pustit nějakou hudbu. Zoidée trvala na tom, že to musí být Mozart, což nebylo nic nespílitelného.

Nejprve se museli všichni pohodlně posadit, aby měli nerušený požitk z hudby, jak stále zdůrazňovala Zoidée. Všichni naštěstí měli kde sedět, všude tu byla křesílka, odmontovaná z havarovaného hvězdoletu první výpravy, takže zbývalo jen spustit přehrávač.

Mozartova hudba na planetě deset světelných let od Země! A navíc pro jaké posluchače! Hudba je zaujala jako Zoidée. Poslouchali pozorně, většina s překvapením, všichni s obdivem a s úctou. Skoro dvanáct hodin jsme strávili posloucháním, a byli bychom mohli pokračovat ještě dlouho, naše zásoby čítaly úhrnem aspoň tři sta hodin hudby a další jsme mohli kdykoliv objednat z Persea. Hudební produkci přerušil kapitán Gyfer, který přiběhl od stanice vjosuzgu.

»Nevím, co tu posloucháte,« křičel už ve dveřích, »ale právě dorazil první uik z Bardžá! Máme spojení s celým vesmírem!«

K jeho zděšení jsem byl jediný, kdo vyskočil z místa. Ostatní seděli dál.

»Co je s vámi?« zarazil se kapitán.

»Psst - počkej až to dohrají...« ozvalo se jenom od jeho kolegů.

Nebyl přece takový spěch, aby bylo nutné přerušovat - Mozarta...

S prvním uikem z Bardžá nikdo nepřiletěl. Bylo v něm plno všelijakého materiálu, který jsme museli vyložit a rozmístit po budově stanice. Prázdný uik odeslali se vzkazem, aby přiletělo pět kosmonautů, připravených vystřídat první průzkumníky. Jejich hlavní úlohou měla být obsluha vjosuzgu, neboť se počítalo s tím, že se průzkumníci vrátí na mateřskou planetu.

Teprve druhým uikem přicestovali kosmonauté a byli přivítáni právě tak bouřlivě, jako jsme předtím já a Zoidée přivítali posádku hvězdoletu. Už věděli, že je s průzkumníky přivítá Zoidée z předchozí výpravy, ale o to víc byli překvapeni, když se dozvěděli o existenci mé osoby. S ohromným nadšením vzali na vědomí objevení pozemské civilizace tak příbuzného typu, jak neustále svorně zdůrazňovaly bioložky Zoidée s Láiméiou. Jejich nadšení bylo trochu zkalené, když se dozvěděli, že jsem tu jediný ze svého světa a odletím spolu s ostatními na Bardžá.

Nejprve jsme jim museli předat veškeré naše informace o planetě, kde měli převzít službu. Slyšel jsem, že další parta se sem dostaví už následujícím uikem a bude muset smontovat ještě jednu stanici vjosuzgu nedaleko té první. Třetí stanice na planetě měla být neprodleně postavena někde na jiném kontinentu. Bylo by totiž smutné, aby tak těžce objevená planeta byla ztracena - třeba při přírodní katastrofě, spojené se zničením stanice vjosuzgu. Opravdu, bylo rozumnější věnovat zabezpečení stanic trochu větší péči, než později posílat novou výpravu.

První důrazné varování dostali kosmonauté od Zoidée. Přednesla jim středně obsažnou přednášku o vlastnostech místních ještěřů a o možnostech obrany proti nim. Od pozemšťana dostali několik fotometů, ačkoliv by je v ohrazeném údolí neměli potřebovat. Druhý dárek ode mě je potěšil ještě více. Ponechal jsem totiž v bývalém Zoidině sídle většinu vybavení, zejména velikou aparaturu pro přehrávání pozemské hudby. Kosmonauté se rychle naučili komunikovat s počítačem; naučil jsem je vyvolávat nejen hudbu, ale i knihy, to kdyby se chtěli seznámit se Zemí podrobněji. Málem se přihodilo něco neslýchaného - průzkumníci chtěli odložit návrat na mateřskou planetu, aby mohli doposlouchat hudbu cizí civilizace.

Slíbil jsem všem, že alespoň dva další přístroje vezmu na Bardžá. Jeden byl pro mě a pro Zoidée, druhý pro hlavní kosmické středisko. Pak jsme všichni sbalili, co jsme si

chtěli odtud vzít. Zoidée měla jako zavazadlo jen několik knih, z toho jednu z nich o průzkumu planety Poenaid napsala ke všemu sama. Všechno se jí to vešlo do jedné kapsy u kombinézy. Největší zavazadlo jsem měl nakonec já. Bral jsem si s sebou přehrávač hudby se sadou disků ze všech oborů, ale přece s převahou Mozarta, kterého si Zoidée k smrti oblíbila. Přidal jsem k tomu minipočítač, v jehož pamětech byl uložen úplný slovník jazyka Bar a množství pozemských knih. Ze zvyku jsem přibalil pár balíčků záchranného materiálu, ačkoliv se Zoidée zaklínala, že je na Bardžá rozhodně nebudu potřebovat. Pak jsme všichni společně nastoupili do uiku, připraveného k cestě dlouhé přes čtyři stovky světelných let.

Přiznám se, docela jsem se na ni těšil. Byla to děsivá dálka ve srovnání s těmi šestnácti, které jsem proletěl s Perseem. Naštěstí měla být časově mnohem kratší.

Zvenčí jsem vlastní uik ani nespatriil. Kolejnice, po nichž by teoreticky mohl vyjet ven ze stanice vjosuzgu, nevedly na této planetě nikam. Na Poenaid nebyl zatím provoz složitý, mlčky se předpokládalo vykládání a nakládání materiálu přímo ve stanici. Veliké pancéřové dveře, za nimiž byla předtím jen prázdná prostora, vedly teď do chodbičky s dalšími dveřmi do menších kabin. To byl osobní kontejner uik dálkové mezihvězdné dopravy. Vzdáleně se podobal našim železničním vagónům, jenomže cestoval mezi planetami. (Až mnohem později jsem si s ním užil své, když mě napadlo dopravit do Prahy mrtvého vojtosaura - a on se tam nevešel...)

Teď byla většina místností uiku prázdná. Potřeby posádky stanice byly už vyloženy. Na mé přání jsme spolu se Zoidée obsadili jednu z menších kabin, nebyli jsme ve společné kabině s ostatními. Ačkoliv konverze neměla trvat dlouho, museli jsme se posadit do pohodlných křesel a připoutat se. Nad dveřmi se rozsvítilo světlo s nápisem »POZOR« v jazyce Bar.

»Tak co, Vojto? Jak se těšíš na Bardžá?« usmála se na mě Zoidée.

Neodpověděl jsem, protože jsem v té chvíli měl pocit, že se kabina obrátila a že visím za pásy hlavou dolů. Nebyl to jen pocit, pásy se skutečně napnuly, vzápětí se tíže zase obrátila zpět a zprudka jsme dosedli do křesel. Pochopil jsem, proč mají větší tlumiče než křesla pilotní kabiny raketoplánu.

»Vidíš - ani to netrvalo dlouho,« řekla spokojeně Zoidée a rozepínala si popruhy.

»Chceš snad tvrdit, že už jsme na Bardžá?« vyhrkl jsem trochu udiveně. »Tahle vteřina že je čtyři sta šedesát světelných let - pro Persea něco nepředstavitelného?«

»Ano - a tak tě tu vítám, v našem světě,« odpověděla mi slavnostním tónem Zoidée.

Planeta Bardžá

Bylo to neuvěřitelné, ale bylo tomu tak. Nacházeli jsme se na Bardžá, centrální planetě Galaktického společenství myslících bytostí. Naštěstí jsem předem věděl, že bleskové cestování nějakým podivným mimoprostorem je možné a že se s něčím takovým seznámím, jakmile k nám hvězdolet Bardžanů dorazí. Byl jsem první pozemšťan na planetě mimozemšťanů a Bardžá byla pro mě zajímavá dvojnásobně - také jako domov Zoidée.

Asi jako jediný pozemšťan jsem si dokázal představit, co obnáší šestnáct světelných let. Pro nás to bylo sedmnáct let života - včetně nebezpečí ve vesmíru a na planetách u Síria. Poslední dobou byl náš život na lodi neustále plný třaskavého ovzduší, hádek a neshod. Dalo se to přežít, ale od rajske pohody to bylo vzdálené více než ty světelné roky k Zemi. Teď jsme v nepatrném zlomku vteřiny přeskočili - třicetkrát víc! Čtyři sta padesát světelných let, hrůzostrašný nepoměr. Bardžá byla od Země vzdálená přes úděsnou propast, ale cesta na ni byla náhle až neuvěřitelně snadná - pouhé zhoupnutí.

Na tom je ale nutné vidět, že kosmonauté už čtyřicet tisíc let staví mimoprostorové stanice vjosuzgu na dalších a dalších planetách. Poenaid od nynějška bude jednou z nich, na samém kraji jimi dostupné oblasti. Ta strašlivá mravenčí práce celých generací kosmonautů, přelety na samé hranici únosnosti, přes třicet i padesát světelných let prázdného prostoru, navíc na pomalejších strojích než byl Perseus. Teď jsme už jen využívali plodů gigantické kosmické mánie objevování nových a nových světů, spojené se stovkami, možná tisíci obětí. Tak jako kdysi na Zemi v dobách mořeplavců a objevitelů, jen s použitím odlišných měřítek. Dnes u nás také letadlo za pár hodin letu přeletí, co Kolumbovy lodě pomalu a opatrně objevovaly celé roky.

Musel jsem jen potvrdit, že pro dopravu na velké vzdálenosti jsou mimoprostorové stanice vjosuzgu ideální. Horší je to s přenosem zpráv. Zatím jediná schůdná cesta jak dopravovat zprávy je zaznamenat je na jakékoli hmotné médium a poslat nejbližším uikem. Spojení mezi planetami musí být samozřejmě uskutečňováno podle dohodnutého jízdního řádu; jiné spojení není možné. Naprosto přesně jdoucí hodiny jsou proto jednou z nejdůležitějších součástí vjosuzgu. Jedinými výjimkami bylo několik stanic postavených na Bardžá pro takové průzkumné výpravy, jako byla výprava na Poenaid. Nikdo nemůže předem vědět, kdy kosmonauté postaví a uvedou do chodu další stanici. Objevili jsme se tedy na planetě Bardžá neočekávaní, bez ohlášení, v nepoužívané stanici vyhrazené právě pro tato neplánovaná spojení.

To neznamená, že by se po planetách zprávy šířily pomaleji než na Zemi.

V neuvěřitelně krátké době byla budova stanice přeplněna zvědavci. Nejprve z kosmického centra, ale brzy z nejbližšího města, odkud sem zvědavci přiletěli v mnoha desítkách malých gryulů. Já se Zoidée jsme ve stanici nemínili dlouho zůstat, ale povinnost musela být splněna především. Kapitán Gyfer odešel ohlásit úspěšný konec cesty, Zoidée zase musela podrobně popsat osud své výpravy a svých kolegů. Kromě toho musela předat odborníkům výsledky průzkumu planety Poenaid a ohlásit objev další kosmické civilizace, neboť to byla ona, kdo ji objevila.

Mě se zatím ujali zbývající členové posádky kapitána Gyfera. Zvláště se činila Laíméia. Nejprve mě zavedli do jakési místnosti, kde si mě vyfotografovali a slavnostním způsobem mi předali kartičku, kde bylo vedle mé fotografie uvedeno, že patřím ke členům Kosmického průzkumu Galaktického společenství se všemi právy s tím spojenými. Musel jsem se zeptat, co to znamená. Koríó mi začal ochotně vysvětlovat Kodex Kosmického průzkumu, ale Laíméia odněkud přinesla krystal knížky s promítacím strojkem, abych si

mohl všechno v klidu sám přečíst. Kdyby mě nechali v klidu, což jsem logicky ani neočekával.

Zažil jsem před odletem ze Země několik tiskových konferencí, ale být proti takovému davu sám, to se mi přece jen nikdy nestalo. Naštěstí jsem dostal nápad. Požádal jsem je o strpení a vybalil ze zavazadla přehrávací aparaturu.

Tím skončily otázky i odpovědi a slovo dostal Mozart.

Kdyby v dávných dobách chtěl někdo Mozartovi naznačit, že by se jeho hudba měla hrát tak daleko ve vesmíru, byl by určitě pokládán za blázna, v lepším případě za bláhového snílka. Cožpak by mohl autor na něco takového jen pomyslet? A přece právě teď k tomu mělo dojít - a dokonce nejen na pusté planetě, ale přímo v hlavním kosmickém středisku vzdálené vyspělé nepozemské civilizace!

A přece i v nepředstavitelné dálce více než čtyř set šedesáti světelných let od Země jeho hudba zaujala bez výjimky všechny posluchače. Všichni ji poslouchali pozorně, zpočátku udiveně a překvapeně, pak s obdivem a s úctou. Posloucháním jsme strávili celé dvě hodiny. Byli bychom mohli pokračovat ještě dlouho, neboť mé zásoby čítaly více než tři sta hodin hudby, ale naštěstí si pro mě přišla Zoidée. Uslyšela známé tóny, tiše se připojila k ostatním, ale sotva skladba skončila, sdělila mi, že má vše vyřízené a můžeme opustit středisko.

Na odchodu se na nás obrátil jeden z vděčných posluchačů, muž se šedivými vlasy, což tady, mezi samými mladými lidmi, bylo poněkud neobvyklé.

»Zoidée, ty jsi tu hudbu slyšela už tam, vid'?'« oslovil dívku. »Napsala jsi o ní do zprávy?«

»Napsala,« přisvědčila. »Ale do žádné zprávy jsem nemohla napsat, co člověk při takové hudbě cítí. Myslíš si, že je to možné? Já tedy ne.«

»Také je mi jasné, že žádný takový pokus nemá naději na úspěch,« řekl smutně Bardžan. »Vždycky jsem byl pyšný na to, že naše písně jsou nejkrásnější ve vesmíru, ačkoliv ani hudba ne-lidí není bez půvabu. Ode dneška vím, že někde existuje cosi mnohem nádhernějšího. Má náš host s sebou ještě jiné melodie, než jaké jsme slyšeli dnes? Ale to není všechno, mám důležitější otázku: kdy znovu uslyšíme něco tak čarovného?«

»Poslouchala jsem hudbu jeho světa půl roku,« odpověděla Zoidée zasněně. »Kdybych si občas nepřála některé melodie zopakovat, nic bych neslyšela dvakrát po sobě, tolik jí je ve hvězdném letadle ze Země. Zkoušela jsem je i zpívat, šlo mi to docela dobře. Ale má to jednu chybu. Obávám se, že naše civilizace v dohledné době nedokáže ani přístroje, ani hudbu našeho hosta okopírovat a na pořádné hudební představení pro celou planetu si budeme muset počkat, dokud nedosáhneme spojení s planetou jménem Země.«

»Cožpak to spojení nemáme?« zeptal se Bardžan udiveně.

»Zatím ne,« zavrtěla Zoidée hlavou. »Setkali jsme se jen s jejich průzkumným hvězdným letadlem. Na Zemi není vjosuzgu a od Poenaid je od ní jedenáct světelných let.«

»Pak musíme směrem k Zemi okamžitě vyslat výpravu!« rozhorlil se Bardžan. »Tady na tomto místě ti slibuji, že veškerou svou autoritu věnuji tomu, aby odletěla co nejdříve, jako že se jmenuji Dyrych Maíber.«

»Znám tě a vážím si tvých slov i tebe,« uklonila se lehce Zoidée. »Také bych ráda udělala všechno pro to, aby se už brzy dalo na Zem cestovat pomocí vjosuzgu. Ale musím tě upozornit, splnění takového slibu nebude vůbec jednoduché.«

»A to říkáš ty, která jsi našeho hosta objevila?« podivil se Maíber.

»Vím dobře, co říkám,« odpověděla Zoidée záhadně. »Brzy sám uvidíš, že to nebude tak jednoduché, jak to možná vypadá. Přečti si dobře mou zprávu - a pochopíš.«

Odtáhla si mě stranou, pak po jakýchsi schodech nahoru na střechu kosmického střediska. Střecha byla plochá, bílá s černými pásy, kříži a jinými značkami. Stálo tu několik desítek malých grylů; podobaly se mikrobusem bez kol.

»Seznámil ses s naším nejznámějším kosmickým kapitánem, Vojto,« usmívala se na mě šibalsky, když jsme oba na chvíli položili zavazadla. »Dyrych Maíber je živá legenda našeho světa. Před více než pěti sty osmdesáti lety se svou posádkou objevil Ullhetl, druhou planetu vodních ne-lidí, dnes připojenou ke Společenství. Byl to nesmírně obtížný průzkum, planeta Ullhetl je vodní svět, kde neustále zuří hurikány. Přistání je možné jen na nevelikých ostrovech, ale i tak bylo velice nebezpečné. Místním obyvatelům hurikány nad hladinou nevadí, protože ti žijí v hlubinách planetárního oceánu.«

»Kdy že to bylo?« vyhrkl jsem s očima navrch hlavy. Popis podivné planety mě najednou vůbec nezajímal, úplně mě zaujalo něco jiného.

»Před pěti sty osmdesáti šesti lety,« zopakovala Zoidée nevinně, aniž by ji napadlo, že je to na mě - trochu moc.

»Kolik by mu muselo být?« neodvažoval jsem ani vyslovit jakoukoliv cifru. »I když - vy většinu letu spíte...«

Nechala mě chvílku mlčet překvapením. Teprve po chvílce začala tichým hlasem hovořit:

»To není tím, že bychom celý let prospali, Vojto. Jak asi víš, naše letadla nelétají na tak velké vzdálenosti. Padesát světelných let je výjimka, jaká se stala jen několikrát. My opravdu žijeme mnohem déle než vy. Už na Poenaid v první den našeho setkání jsem se ze tvé krve dozvěděla, že vy lidé na Zemi žijete příliš krátce. Bylo to pro mě zprvu záhadné. V ostatních bodech se vaše genetické základy od našich příliš neliší - a přitom naprostá většina z vás umírá dříve nežli dosáhnete první stovky let života. Musela jsem se zamyslet, co může být příčinou toho stavu - pak jsem si vzpomněla, co mi už před padesáti lety při biologii vyprávěla má učitelka Vamope. Kdysi v dávnověku byl i na Bardžá lidský život kratší. Řekněme asi tak, jako je tomu na Zemi dnes. Ale tyto doby velice dávno minuly. My jsme si dokázali nejen prodloužit život, my jsme tu změnu definitivně zafixovali do dědičnosti lidí. Tato genetická odchylka je uměle vytvořená a proto jsem si ji musela ihned přefadit z podstatných na postupně konvergentní.«

»Jakého věku se vlastně dožíváte?« zeptal jsem se tiše. Slova, která jsem právě slyšel, byla neuvěřitelná. Zoidée se podle nich měla učit základům biologie před padesáti lety, což ovšem znamená, že je mnohem starší, než na kolik jsem ji odhadoval, uvědomil jsem si. Cítil jsem se k ní až dosud v roli staršího kamaráda - a zatím je ona mnohem starší než já, ačkoliv bych to do ní nikdy neřekl. Vlastně - můj odhad jejího věku, těch pětadvacet let, byl nelogický od samého začátku. Mělo mě to napadnout! Vždyť ona už má za sebou několikaletou kosmickou cestu a pět let pobytu na pusté planetě! Musí jí být víc. Říkala přes padesát let, ale - o kolik?

»Kolik let je vlastně tobě?« doplnil jsem potichu.

»Průměrný dosažitelný věk lidí na Bardžá je kolem sedmi až osmi set let,« odpověděla. »Případy, kdy se lidé dožijí tisíce, jsou spíš výjimky. Maíberovi bylo nedávno sedm set padesát - a jak vidíš, vypadá dosud svěže. A pokud jde o můj věk? Obvykle to nikomu nesdělujeme, ale u tebe musím udělat výjimku, aby sis to mohl představit. Rok je na Bardžá skoro stejně dlouhý jako na Zemi. Letos mi bude sedmdesát osm, což znamená, že jsem sice pořád ještě mládě, ale na druhé straně se mohu pochlubit i určitými zkušenostmi. Myslela jsem si, že to víš.«

»A víš, kolik let je mně?« vyhrkl jsem.

»Ovšemže vím,« usmála se. »Jsi kupodivu mnohem mladší než já, ačkoliv vypadáš starší. Ale když vezmeme v úvahu, že tvůj věk u vás znamená více než čtyři sta u nás, měl

bys být proti mně vlastně biologicky starší. A bylo by tomu tak, jenomže už ani to není pravda. Tvá genetika odpovídá tak přesně naší, že teď budeš trochu mládnout, než se tvůj biologický věk ustálí.«

»Jak to můžeš tvrdit?« zavrtěl jsem hlavou nevěřícně.

»Když jsem tě na Poenaid léčila po té příhodě s hadem,« řekla tišším hlasem, »musela jsem dát dohromady veškeré své znalosti, abych tě vůbec vzkřísila. Byl jsi zmražený, měla jsem na tebe dost času. Když už jsem ti musela dávat tolik protijedů, hned jsem si tě opravila podle nás. Mimo jiné jsem tím přibrzdila biologické hodiny tvého organismu. To znamená, nestaneš-li se obětí nějakého neštěstí, měl by ses dožít ještě nejméně pěti - šesti set let, jak je obvyklé u nás. Máš to zafixováno i v dědičnosti, takže se prodloužení věku bude týkat i tvých dětí, až je budeš mít. Neptala jsem se tě na souhlas, ale v té chvíli to opravdu nešlo. Snad se na mě nehněváš.«

»Zoidée...« zatočila se mi hlava.

Tahle novinka byla pro mě ještě závažnější, než jsem si dokázal v první chvíli představit.

Dávno už jsem byl srozuměný s tím, že let Persea bude mou největší životní cestou. Až se vrátím domů, bude ze mě stařík - penzista. Po havárii Persea jsem se dokonce musel smířit, že se na Zem nevrátím. Perseus byl zničen, Bardžané mají loď pomalejší, ergo jedenáct světelných let od Epsilonu Eridana ke Slunci byla nepřekonatelná překážka - alespoň pro mě.

Nebylo tomu tak. Bardžané mají časová měřítka jiná - podle nich bych byl opět nezralým mladíčkem, jenomže...

Proboha!

...jenomže s reálnou vidinou návratu domů - na Zem!

Zoidée si snad ani neuvědomila, co to se mnou udělalo.

»Teď se s tím nebudeme zdržovat,« nenechala mě promluvit. »Měli bychom se rychle dostat k nám domů. Nepodaří-li se nám to teď hned, bude to za malou chvíli obtížnější, už sem určitě v této chvíli letí celé čtyři reportéry, dozvěděli se, že jsi tady. Máme teď oba nárok na pár dní volna, ale jak víš, na reportéry nic takového neplatí.«

Dlouho se nerozmýšlela a zamávala. Jeden gryul na okraji ploché střechy se zdvihl, otočil a pomalu se k nám přesunul, až dosedl metr od nás. Zevnitř vyskočil muž v modré kombinéze pilotů letecké taxislužby.



»Kampak to bude, krásko? A kdo je tohle?« ukázal na mě. Ovšemže si všiml, že nejsem zdejší, ale to nebylo těžké, opravdu jsem vypadal odlišně.

»Poletíme do Naidufo - a tady se můžeš seznámit se s mým přítelem Vojtou. Domovská planeta Země, zatím mimo dosah Společenství,« zodpověděla mu jedním dechem obě otázky.

»Přiletěla jsi z kosmu, že?« dovtípil se. »A tohle je asi nějaký nově objevený nečlověk, nemám pravdu?«

»Nemáš. V jedné důležité věci se mylíš,« zavrtěla hlavou Zoidée. »Vojta není nečlověk, ale člověk jako my.«

»No, odlišný je už na první pohled,« opáčil pilot.

»Genetický index devět devět devět sedm,« uzavřela klidně Zoidée, aniž by se nechala strhnout k delší diskusi. »Vojto, podej mi zavazadla!«

»Prosím tě, zadrž! Vždyť by to byl první případ v dějinách Společenství!« nedal se muž jen tak odbýt. Číslo, které mu Zoidée řekla, ho zřejmě dokonale omráčilo.

»Ano, to JE první takový případ,« souhlasila Zoidée, ale důraz přitom položila na slůvko »je«. Pak klidně nastoupila do letounu.

V minutě byla naše zavazadla uvnitř i s námi. Zoidée mě nasměrovala na přední sedadlo vedle pilota a sama se usadila vzadu. Pilot nastoupil jako poslední, pečlivě zavřel prosklené dveře a pak dosedl vedle mě.

»Naidufo není daleko,« začal. »Připoutejte se, prosím - ačkoliv, jak vidím, oba víte, co je třeba. Mají v jejich světě letadla? Já jen, aby se tvůj přítel nepolekal, až to zvednu.«

»Toho se bát nemusíš,« zakuckala se smíchy Zoidée. »Vojta by to mohl klidně řídit za tebe! V jejich světě je pilotem hvězdného letounu a naše gryuly už umí řídit také.«

Pilot na to nic neřekl a zapnul motory. Uvnitř nastal stav beztlíže a jen pásy nás držely na sedadlech. Musel jsem potlačit falešný pocit pádu, ale to už jsme se vznášeli nad budovou kosmického střediska. Pilot pohnul řídicí pákou, letoun se zhoupł a začal nabírat rychlost i výšku. Uvnitř byl beztlížný stav a ticho a zvenku bylo slyšet jen slabé šelestění větru.

»To je rychlost, co?« nedalo to po chvílce pilotovi.

Neodpověděl jsem. Podle mě jsme letěli tak sto kilometrů v hodině. Gryuly sice mohou v atmosféře létat bez problémů i víc než trojnásobnou rychlostí, jenže to už je více znát odpor vzduchu a rychleji klesá energie v akumulátorech. Naštěstí jsme neměli důvod ke spěchu.

»Není tomu příliš dávno, letěla jsem s Vojtou v jejich letadle,« odpověděla za mě Zoidée potichu. »Letěli jsme asi pětikrát rychleji, uvnitř byla přitom normální tíže, takže jsme vůbec nebyli připoutáni. A ke všemu Vojta řídil letadlo hlasem.«

»Jak tomu mám rozumět - řídil hlasem?« ohlédl se po ní udiveně pilot.

»Přesně tak, jak to říkám. Vždycky přikázal co a jak a letadlo to samo udělalo. Když řekl: zatočit vpravo, zatočilo vpravo.«

»Aha, už chápu. Děláš si legraci. No, ať je po tvém.«

Musel jsem se Zoidée zastat.

»Ona si nedělá legraci, příteli,« řekl jsem vážně. »Naše letadla opravdu rozumí lidské řeči. Ostatně nejen letadla. Hodně strojů nám rozumí.«

»On mluví naší řečí?« divl se pilot. »Říkala jsi, že je z oblasti mimo Společenství.«

»Vaše řeč přece není tak těžká,« usmál jsem se.

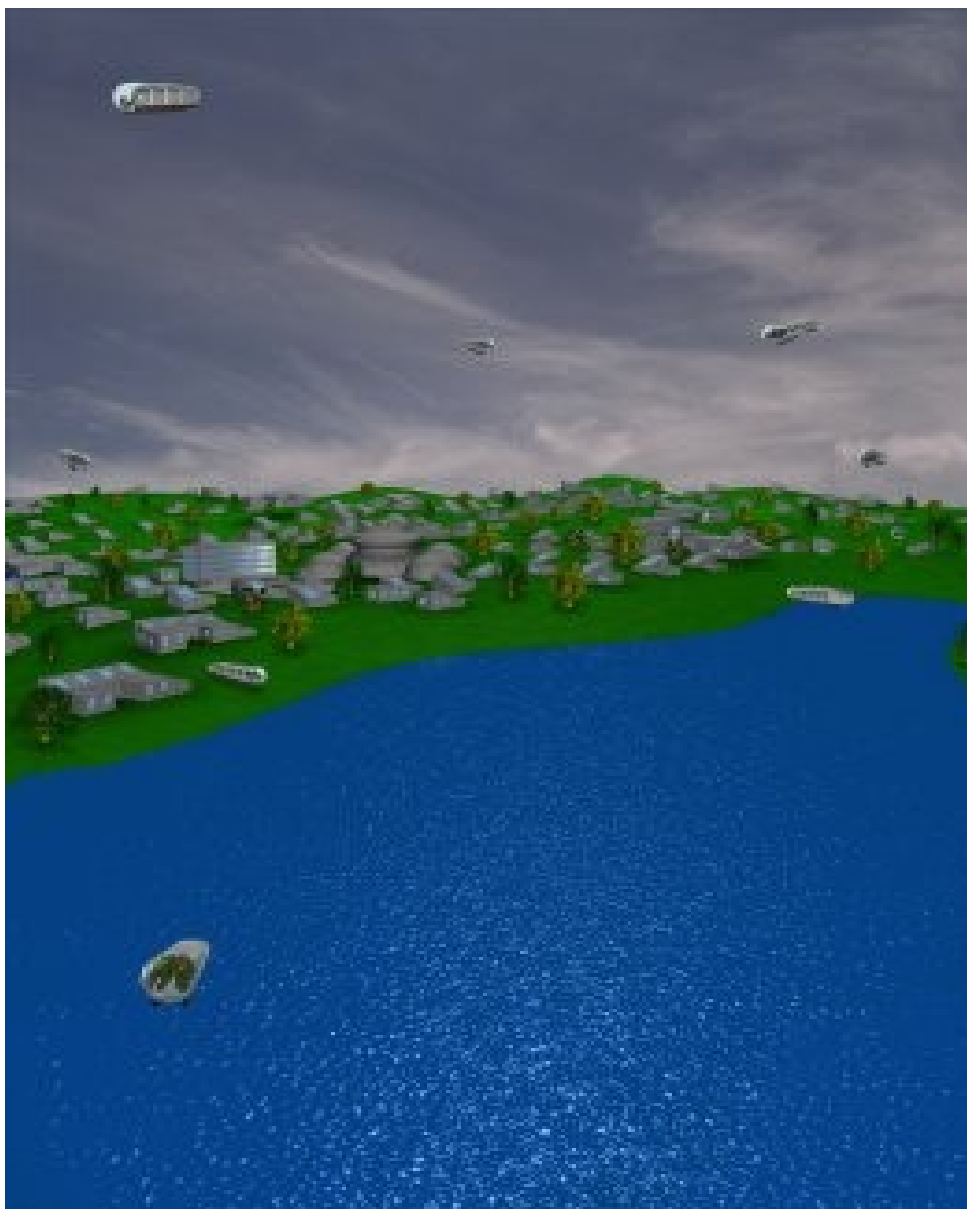
»Ve vašem světě se ale mluví jinak, že?« zkoušel mě pilot.

»Jistě,« přisvědčil jsem. »Ale Zoidée měla více než půl roku, aby mě naučila Bar.«

Po těchto slovech bylo dlouhou dobu ticho. Pořád jsem přemýšlel o změně, kterou se mnou Zoidée udělala. Vidina možného návratu byla příliš důležitá, než abych se

soustředil na cokoliv jiného. Jen jako mimochodem jsem si prohlížel krajinu pod námi, rovinu protkanou sítí vodních kanálů, rozdělujících ji na pravoúhlá pole. Před námi, kam letoun mířil, se v dáli vypínalo pohoří s bílými vrcholky. Cestou jsme míjeli dva gryuly v protisměru a vyhýbali se jednomu, který nám křížil cestu zleva. Přelétávali jsme i několik menších osad.

Konečně jsem si uvědomil, co mi tu chybí! Ano, něco mi tu pořád scházelo! Cesty! Byly tu jenom krátké pěšiny, nikdy nevedly daleko od stavení - nebyly asi stavěny k automobilismu. Vlastně je to logické. Proč by měli mít cesty a silnice, když mají gryuly?



»Aspoň mi pověz, kde jsi vlastně byla?« poprosil pilot a ohlédl se dozadu k Zoidée.

»Objevíli jsme hvězdnou soustavu za Rikiri,« vyhověla mu ochotně Zoidée. »Jsou tam dvě planety, Tozuré a Poenaid. Kolem první se pohybuje nesmírně silný proud meteoritů. Vypadá to, jako kdyby do hvězdné soustavy přiletěla zvnějšku cizí, teď už neexistující planeta a srazila se s jinou, tak jako to bylo u Gír-šio. Tam také větší část trosek obou planet spadla do hvězdy, ale menší část krouží proti ostatním planetám.

U Tozuré tak vznikla kosmická past, která náš hvězdný letoun zničila. Doletěli jsme k Poenaid, tam zahynuli všichni kamarádi. Přežila jsem jediná a jen já jsem se pak setkala s Vojtou z planety Země. Také jejich letoun spadl do té pasti, ale Vojtovo rádio pak zachránilo náš letoun. Všechno se dozvíš z podrobné zprávy o Poenaid a Tozuré, bude brzy vydána na všech světech Společenství.«

Ohlédl se na ni a zvažněl. Pak už neříkal nic. Letoun se otočil směrem k městu, kterého jsem si všiml až teď, když nám chyběly necelé tři kilometry. Jako město jsem si představoval cosi většího než to, co se dole před námi zjevilo mým očím. Vilové čtvrti byly čisté a výstavné, ale chybělo mi to podstatné, co na Zemi dělá města městy: postrádal jsem městské centrum. Ať jsem očima pátral jak chtěl, nespátl jsem jedinou větší budovu. A ovšem - nebyly tu ulice.

»Asi jsi to na Poenaid neměla jednoduché, děvče. No nic, Naidufo je přímo před námi, kam teď?« ohlédl se pilot opět k Zoidée.

»Deset doleva a až na opačném konci města,« odpověděla lakonicky.

Letoun se trochu odchýlil vlevo a letěl dál. Objevila se řeka, ale nerozeznal jsem, zda teče zleva doprava či naopak. Za řekou bylo pár osamělých domů a pak už zase pole.

»Vlevo podél řeky,« určovala mu další směr Zoidée. »Támhle to bleděmodré stavení!« ukázala dolů. »Před vchod, prosím!«

Letoun se opět zakymácel a výška začala klesat. Uvnitř to nebylo znát, bylo tu stále stejné beztlíží. Teprve když letoun dosedl a pilot pozvolna vypnul motory, vrátila se nám opět normální váha. Sedadla se pod námi lehce zhoupla - a letoun stál na nevelké plošině před domem.

»Jsme na místě, krásko,« řekl pilot zase vesele. »Bylo mi ctí - doufám, že jsem alespoň tady na Bardžá první, kdo vás někam dopravoval.«

»Tentokrát se nemýlíš,« usmála se Zoidée.

»V tom případě jsem vás svezl gratis, ale musíte se mi podepsat na památku. Vozil jsem spoustu zajímavých lidí i ne-lidí, jak se u kosmického střediska dá očekávat, ale podpis člověka - ne-člověka ještě nemám. Totiž - pokud tvůj přítel ví, co znamená podepsat se.«

Zoidée se mu s úsměvem podepsala do tlustého sešitku, ale on byl zvědavý spíš na mě. Podepsal jsem se mu dvakrát, jednou vlastním podpisem, podruhé v přepisu do znaků Bar.

»Takže on umí naší řečí i psát,« konstatoval pilot.

»To snad patří k věci,« přikývl jsem.

Pomohl nám vyložit zavazadla, potom nasedl a vzletěl s gryulem za slabého svištění do modravého vzduchu. Letadlo sebou zakymácelo a Zoidée mu zamávala.

Z domku se ozvalo dětské vriskání.

Ven vyběhlo malé dítě, asi tříleté, i když - kdoví, jak vypadají zdejší tříleté děti. Kudrnaté černé vlásky, tmavý obličejíček, světle zelená kombinézka, světle žluté botičky. Jakmile nás ale spatřilo, začalo vriskat a rychle zaběhlo zpátky do domu. Vzápětí vyšla jakási žena, oblečená do okrově žlutého overalu. Předpokládal jsem, že to bude matka toho dítěte, ale už jsem se ani nesnažil odhadovat její věk, nejspíš bych se šeredně přepočítal. Podle mě vypadala právě tak jako Zoidée na pětadvacet a byla jí i podobná mnohem více, než ostatní ženy tohoto světa - ačkoliv jsem zdejších žen a dívek viděl jen málo. Chvilí si nás prohlížela, v jejím obličejí se objevilo veliké překvapení a natáhla k nám obě ruce.

»Zoidée, jsi to opravdu ty?« vykřikla nadšeně.

»Maímó! Ani nevíš, jak tě ráda vidím!« řekla Zoidée a vzápětí se obě dvě radostně objímaly.

»Vždyť jsme tě už oplakali,« oznamovala Maímó. »Když Rada vyhlásila, že jste nejspíš nedorazili k cíli, bylo nám nanic. Ale já jsem pořád tvrdila, že posádka jako vaše se nemůže ve vesmíru jen tak ztratit! Měla jsem pravdu, vrátili jste se!«

»Vrátila jsem se sama, Maímó,« přerušila ji Zoidée vážně. »Všichni ostatní tam zahynuli.«

»Opravdu to tam bylo tak zlé?« zvažněla i Maímó.

»Bylo,« potvrdila Zoidée.

»Ale úspěch jste měli, tohle přece není člověk!« ukázala na mě Maímó. »Přece jen se ti splnil tvůj sen, našla jsi své vytoužené ne-lidi, vid'?'«

»Něco lepšího, Maímó,« zavrtěla hlavou Zoidée. »Vojta je totiž opravdový člověk, i když je jeho domov prozatím daleko mimo dosah Společenství.«

»On není z té planety, co jste... havarovali?« optala se opatrně Maímó.

»Ne, jeho svět je mnohem dál,« znovu se usmála Zoidée. »Přiletěli hvězdným letadlem z opačné strany než my.«

»... a ty sis jednoho z těch cizích kosmonautů pozvala k nám na Bardžá,« došlo konečně Maímó. »No to je překvapení - takže oni létají do vesmíru jako my! To tu přece ještě nebylo! Ale řekni mi, jak se spolu domlouváte? Rozumíš aspoň trochu jeho řeči?«

»To ne, ale on rozumí nám a také docela obstojně po našem mluví, i když tady stojí jako němý,« ujist'ovala ji Zoidée. »Vojto, proč už konečně taky něco neřekneš?«

»Nechtěl jsem vás rušit - určitě jste se spolu dlouho neviděly,« řekl jsem potichu.

»Opravdu mluví Bar,« vydechla Maímó. »Nu - tak nám tedy buďte vítáni oba!«

»Asi bych vás už konečně měla seznámit,« řekla Zoidée s úsměvem. »Vojta, člověk ze vzdáleného světa, nazývaného v jejich řeči Země, a Maímó, moje jediná rodná sestra.«

»Ale nestůjte tady venku, pojd'te dál, vždyť jsi tu doma, Zoidée - a Vojta se u nás může také cítit jako náš.«

»Pojď dovnitř, Vojto - a vítěj u nás doma!« usmála se Zoidée.

Vstoupili jsme do domu. Bylo tu nejprve nevelké zádveří a veliká místnost, díky širokým oknům velice světlá. Uprostřed stál oválný kovový stůl spočívající na podlaze jedinou nohou, zakončenou masivní deskou. Kolem stálo několik sedaček podobného provedení. V místnosti bylo ještě několik skříní, ale velká prostora byla zaplněna jen z malé části. Všiml jsem si, že tu žádné dveře nemají zámky, jen jednoduchý mechanismus s rukojetí. No ano, tady se žádné dveře nezamykají, uvědomil jsem si, není k tomu důvod. Nejsou tu přece zloději.

Jakmile jsem vstoupil, ozval se znovu dětský vřískot.

»Neboj se mě, nekoušu,« řekl jsem potichu a s úsměvem v okamžiku, kdy malý človíček nabíral dech. Pomohlo to jako kouzlem - vřískot už nepokračoval.

»Vždycky jsi chtěl být astronautem a když máš na návštěvě opravdového člověka z vesmíru, vyvádíš jako malé mimino,« zlobila se naoko Maímó a přistrčila dítě ke mně.

Sehnul jsem se a vzal překvapené dítě do náruče. Nejprve ztuhlo, ale když se nic nedělo, zase se uvolnilo a začalo si mě prohlížet.

»Když on je takový divný... má takovou - strašně divnou barvu,« zavrňelo ještě, ale už usmířeným tónem.

»Aspoň je jasně vidět, že jsem opravdu z vesmíru. Nám astronautům přece barva nevadí, můžeme se kamarádit s kým chceme, ne?« řekl jsem mírně.

»To je Xúl, náš synek,« řekla pyšně Maímó. »Xúle, tahle hodná paní je tvoje teta Zoidée, opravdová astronautka. Ani ji neznáš, odlétala dřív, než ses narodil. A ten pán, co tě drží, to je člověk z hvězd, jmenuje se Vojta a bude u nás na návštěvě.«

»Jů, to mám štěstí!« prohlásil Xúl nadšeně - ale hned zas schoval hlavu do mého náručí.

»Jsi doma sama? Kde máš muže?« sháněla se Zoidée.

»Měl by se každou chvíli vrátit,« ujišťovala Maímó. »Asi budeš příjemně překvapena, je u nás na návštěvě i Zugija.«

»Opravdu?« zaradovala se Zoidée. »To je naše máma, ta bude teprve překvapená!« hned vysvětlovala směrem ke mně.

»Zatím se posaďte. Něco bych vám nabídla, ale musíš mi nejprve říci, co lidé ze Země jedí,« zarazila se poněkud rozpačitě Maímó. Přistrčila k nám dvě sedačky na kolečkách, jely po podlaze tiše a lehce. Sama si nesedla a čekala na Zoidinu odpověď.

»Ty jsi mě snad neposlouchala,« durdila se Zoidée naoko. »Říkala jsem ti přece, že Vojta je člověk jako my. To také znamená, že může jíst totéž co my!«

»Neberu mu, že je člověk,« opáčila Maímó. »To je vidět na první pohled. Řekla bych, že má index větší než devět pět, ale to ještě neznamená, že tu nemůže být dost odlišností. A kromě toho, dobře víš, že ani lidé na Bardžá nejedí vždycky totéž. Někomu chutná to, někomu ono, někdo má rád sladké, jiný kyselé, třetímu chutná maso... Raději mi pověz, mám donést bifarnu, nerete nebo kuíst se suiaki?«

»Jestli můžeš, dones třeba všechno najednou,« usmívala se Zoidée. »Nejlépe ať si vybere sám, co mu bude chutnat. Pokud mohu posoudit, Vojtovi chutnalo vždycky všechno, co jsem mu kdy připravila.«

»Takové hosty mám nejradši. Dobrá, ale ty teď zodpovídáš za to, že mu z něčeho nebude špatně. A vůbec - kolik ti vyšel jeho index? Mělo tě přece napadnout, že mě něco takového bude také zajímat!«

»Devět devět devět sedm relativně ke mně,« vypálila na sestru Zoidée. »Bioložce Laíméii ze záchranné výpravy vyšlo dokonce devět devět devět osm pět, ovšem k ní. Co ty na to?«

»Tohle že vám vyšlo?« vytřeštila na ni oči Maímó. »Neudělaly jste někde chybu?«

»Aby se úplně stejně zmýlily hned dva agisary?« vrtěla hlavou Zoidée. »Prosím tě, nenuť mě věřit něčemu takovému.«

»No, mohla bych si probudit svůj, ale asi bych zjistila totéž,« ustupovala Maímó opatrně. »Předpokládám, že sis už uvědomila, co jsi to objevila.«

»Vím to skoro půl roku,« odvětila Zoidée samozřejmě. »Pořád jsem toužila objevit nové ne-lidi, až se mi to podařilo - a lépe než jak jsem mohla vůbec doufat.«

»Jenomže každý, kdo by jen naznačoval úvahy o tak vysokém indexu, by byl považován za fantastu!« řekla Maímó vzrušeně.

»Zajímavé, naši vědci také považovali za velmi nepravděpodobnou možnost, že bychom objevili příbuzný život,« připojil jsem.

Zvenku se v té chvíli ozvalo syčení.

»Táta letí!« vykřikl Xúl a rychle se mi vyvinul z náruče. Položil jsem ho opatrně na zem a klučina ihned zamířil ke dveřím.

»Počkej tady, Xúle,« zachytila ho Maímó. »Zkazil bys nám překvapení!«

Chlapec si kupodivu dal říci a přitulil se k matce.

Pak se otevřely dveře a uslyšel jsem:

»Kde jste? Xúle, Maímó! Neschovávejte se, stejně vás najdu!« ozval se mužský hlas.

»Vítej, Míúre!« promluvila jako první Zoidée.

»To není možné! Zoidée? Jsi to opravdu ty?« rozšířily se oči příchozímu. Byl oblečen do stejného obleku jako ostatní, koho jsem dosud spatřil. Na planetě Bardžá si zřejmě na módu nepotrpěli, jediné, čím se jedinci od sebe trochu lišili, byla barva oděvu. Matně černá kombinéza toho muže byla zatím nejtmavší barvou oblečení v místnosti.

»Přece jen ses mi vrátila!« vykřikla žena, která přišla s Míúrem.

»Babičko, tatí, máme tu člověka z hvězd, opravdového!« křičel radostně Xúl. Vytrhl se matce a několika radostnými kůzlečými skoky byl u příchozích.

Žena ve dveřích měla být tedy babičkou malého Xúla a matkou Zoidée a Maímó, jenže tak rozhodně nevypadala. Zaslechl jsem prve, že měla obě dcery až ve svých čtyřech stech padesáti letech, takže by jí dnes muselo být hodně přes pět set. Kdyby ji ale chtěli vydávat za další sestru, věřil bych jim to. Pomerančově zbarvený overal a drobné boty jí velmi slušely a nevypadala ani na čtyřicet. V otázce věku tu platila jiná měřítka než na Zemi, to už jsem pochopil.

»Pamatuješ si, mami, můj největší dětský sen? Představ si, že se mi splnil!« oznamovala Zoidée matce i všem příchozím radostně. »A co víc, objevila jsem nejenom nové ne-lidi, ale dokonce lidi jako jsme my. Je jich celý svět, říkají mu Země. Jeden z nich stojí před vámi, říkám mu Vojta. Astronaut cizí civilizace. No řekni, není to zázrak?«

»Zázrak je to, že ses mi vrátila, holčičko moje,« řekla Zoidina matka skrz šťastné slzy. »Vždyť Rada předpokládala, že jste zahynuli - a my jsme vás oplakali! Že ses vrátila, to je ten opravdový zázrak! Co je proti tomu nějaká daleká cizí civilizace!«

Oslovení holčičko moje bylo zřejmě obvyklé i na Bardžá, ačkoliv holčičce dávno táhlo na osmdesátku. Ostatně - když babička ve svých pěti stech letech vypadala na pětatřicet...

»Bez Vojtova rádia by záchranná expedice spadla do stejné kosmické pasti jako my a nikdo by se nevrátil,« prohlásila Zoidée rychle. »A já... na mně by si už dávno pochutnaly obludy s takovými tlamami, kdyby Vojta neměl lepší pušku než já.« Naznačila to jen letmo rukama.

»Na jeho Zemi žijí obludy?« podivila se Zoidina matka.

»Na Zemi ne, na Poenaid, kde jsme ztroskotali,« vysvětlovala Zoidée, »Vojta tam přiletěl ze Země až po nás, rozumíš? Také kosmická výprava, jenomže z opačné strany. Nejsme už sami, kdo létá do vesmíru. To jemu bys měla poděkovat za zázrak, že jsem tady!«

Zoidée zmlkla a bylo ticho. Nedalo mi to a vzpomněl jsem si přitom na Zemi. Bude mě tam někdo také vítat, až se jednou vrátím? Pokud se vůbec vrátím - vždyť na Zemi není žádná stanice vjosuzgu a letět tam hvězdoletem bude pořádná fuška! Kromě toho jsem už věděl, že se ani nemám kam vracet. Oba rodiče mi umřeli, ještě než Perseus dorazil od Země k Orianě - to už je pěkných pár let... a sourozence žádné nemám. Budu na Zemi jako ten kůl v plotě, povzdychl jsem si v duchu.

»To jsem nevěděla,« řekla Zoidina matka potichu. »Budeš nám muset všechno pořádně vyprávět. A možná bych opravdu měla poděkovat tvému vysněnému astronautovi z dalekého světa - jenom škoda, že nám nemůže rozumět. Tak mu aspoň nějak naznač, že má tady na Bardžá moc dobré přátele. A že mu děkuji i za tebe.«

»Právě jsi mu to řekla sama, mami,« usmála se šťastně Zoidée. »On je sice Vojta dost málomluvný, ale rozumí nám skoro všechno, vid', Vojto!«

Nedalo se nic dělat, musel jsem opět porušit své mlčení.

»Děkuji všem za milé přijetí - ale s vděčností bys to, Zoidée, nemusela tak přehánět. Už jsi mi přece všechno dobré oplátila víc než dvojnásob, nebo ne?«

Ale Zoidée jen vrtěla hlavou.

»Vidíte - a já jsem vám ještě nic nepřinesla na uvítanou!« plácla se přes čelo Maímó a vyběhla ze dveří. Bylo to také tak pozemské gesto, až jsem se musel zasmát.

Vzápětí byla Maímó zpátky s velkým bílým tácem, na němž byly narovnaný okrově žluté kopečky nějakého jídla. Míúr, otec malého Xúla, přinesl sedačky a všichni jsme se rozsadili kolem stolu. Každý dostal jednu z přinesených dobrot. Ochutnal jsem také - a potvrdil, že je to výborné. Bylo to sladké, což zbožňuji - ale byla v tom ještě

zrníčka čehosi nakyslého jablečné chuti. A tak jsem si přidal jako ostatní další porci a pak ještě.

Zábavě vévodila Zoidée. Pochopitelně - vždyť se vrátila po tolika letech z cesty, na které ji prohlásili za mrtvou! Musela teď vyprávět všechno od chvíle, kdy se jejich hvězdný letoun vznesl nad planetu Rikiri až po chvíli, kdy se na Poenaid zhmotnil první uik ve vjosuzgu.

Většinu z toho jsem věděl už dávno. Velkou část dobrodružství jsem přece prožil společně s ní, ale rád jsem si to všechno vypočetl znovu. Nejen proto, že Zoidée uměla krásně vyprávět a už jsem jí i obstojně rozuměl, ale teprve teď mělo její vyprávění správný šťastný konec. Když skončila tím, jak nás křikem přivítal Xúl, kterého pochopitelně ještě neznala, obrátila se na mě.

»Málem bych zapomněla ještě na jeden zázrak, ale k tomu potřebuji Vojtu a kouzlo, které přivezl s sebou na Bardžá. Vojto, Mozarta, prosím...«

Bylo možné odmítnout?

»Mozarta pustíme také,« souhlasil jsem. »Ale měl bych jiný návrh. Když jste se tak šťastně setkali, dovolíte snad i mně zavzpomínat si na svůj domov. Já si k tomu zvolím něco jiného než Mozarta. Necháš to tentokrát na mně, Zoidée?«

»Jak chceš - ale ať už začneme!« přikývla.

Tentokrát jsem rozestavoval aparaturu obzvlášť pečlivě. Poprosil jsem Zoidée, zda by mohla sehnat nějaké látkové závěsy na zatlumení místnosti. Zoidée už věděla k čemu budou. Naštěstí byla okna vybavena záclonami, ukrytými do nenápadných truhlíků po stranách oken, jichž jsem si hned nevšiml.

»Teď uslyšíte řeku mého rodného kraje,« ohlásil jsem a pustil jsem Smetanovu Vltavu.

A pak jsme poslouchali. Zoidée už tuhle hudbu slyšela, jen si podle jména nepamatovala všechny skladby, kromě několika titulů od jejího oblíbeného Mozarta. Ale už dopředu věděla, že to bude stát za to, kdežto ostatní sledovali moje přípravy jen se zájmem a zvědavostí, ale nic víc. Dopřál jsem si potěšení sledovat, jak všichni přijmou pozemskou hudbu. Dosavadní zkušenosti zaručovaly účinek, ale nedalo mi to. A skutečně jsem se nemýlil.

Zoidée při prvních taktech zavřela oči a vychutnávala hudbu naplno. Ostatní se nejprve dívali nechápavě, ale melodie je rychle upoutala a všichni se začali usmívat.

Maímó následovala příkladu Zoidée a také zavřela oči, aby se mohla lépe soustředit.

Malý Xúl se ve svém malém křesílku stočil do klubíčka, ale poslouchal také. Vydržel to jenom do poloviny, pak usnul se šťastným úsměvem na tváři.

Miúr chvíli střídavě pozoroval Xúla, Maímó a Zoidée, ale pak i jeho úplně uchvátila melodie. Nezavřel oči jako Zoidée s Maímó, sledoval, jak na displeji mého přehrávače zvolna naskakuje informace o uplynulém čase, ale zřejmě nevnímal nic jiného než hudbu.

Zugija, Zoidina matka, také střídavě pozorovala ostatní, ale nakonec se dívala jenom na mě. Na začátku byla očividně překvapená, pak se začala usmívat záhadným úsměvem Mony Lisy - a tak vydržela do konce.

Vltava skončila, displej zhasl, ale posluchači se jenom pomalu probírali z transu. První promluvila Zoidée.

»Co říkáte? Stálo to za to?« řekla potichu, aby nezaplašila dojem z neobvyklého zážitku.

»To bylo úžasné!« řekla Maímó trochu přiškrceným hlasem. »Pokud zrovna tohle není nějaká zázračná výjimka.«

»Ani pozemská hudba není vždycky takhle krásná - ale těch zázračných výjimek mají na Zemi tolik, že bychom je teď mohli poslouchat celý rok,« básnila Zoidée nadšeně.

Míura zajímala především přehrávací aparatura.

»Vypadá to jako rádio - ale tak čisté tóny snad z rádia vycházet nemohou,« řekl pomalu, zamyšleně. »Kromě toho vím, co by v této chvíli mělo být ve vysílání. Ty dvě krabice zřejmě obsahují reproduktory - a pokud jsem dával dobrý pozor, z každé z nich hrálo něco jiného. Není právě v tom tajemství té krásy?«

»Ale kdo to mohl takhle kouzelně vymyslet?« zeptala se Maímó. »Hudba o řece - vždyť jsem opravdu na chvíli měla pocit, jako bych na malém člunu projížděla peřejemi! Podívejte se, Xúla to snad uspalo!«

»V té hudbě je opravdu nějaké kouzlo,« řekla Zoidina matka Zugija zamyšleně. »Ale možná, že to patří k dnešnímu dni. Zažili jsme dnes tolik zázraků najednou, že nevíme, který je větší. Děkuje ti za další z nich, Vojto z planety Země!«

»To byste museli poděkovat Smetanovi, který tuhle hudbu vymyslel,« odmítl jsem rychle nezaslouženou chválu. »Jenomže tomu už nepoděkujeme, je dávno mrtev.«

»A ty také vymýšlíš hudbu?« zeptala se mne Zugija.

»Ne, já ne,« zavrtěl jsem hlavou. »Hudba se mi líbí, to ano, poslouchám ji rád, ale jinak jsem jen docela obyčejný průzkumný pilot.«

»Zajímalo by mě, proč Zoidée nepozvala na Bardžá i někoho dalšího?« zeptala se Zugija.

»Zoidée neměla na výběr,« odpověděl jsem rychle abych ji předešel, neboť vyskočila a chtěla vysvětlovat. »Vyprávěla vám už, že se jejich letadlo dostalo do cesty meteorům a jak havarovali na Poenaid. Neřekla vám, že tytéž meteory o několik let později rozbily ještě jeden hvězdný letoun. Také druhou katastrofu přežil jen jediný pilot. Byl v té chvíli s průzkumným letadlem na planetě a to ho zachránilo. Když jsem se setkal se Zoidée, už si nemohla vybírat. Byl jsem sám.«

»Byl jsi rád, když jsi ji poprvé spatřil?« zeptala se rychle Maímó.

Trochu jsem se zamyslel.

»Zoidée měla životní sen - objevit neznámou civilizaci. Jenomže měla k tomu už přece jen vzory, skutečně objevené civilizace lidí i ne-lidí. Také my jsme měli podobné sny, když ze Země odlétala naše výprava. V té době naši vědci odhadovali, že pravděpodobnost objevení třeba primitivního života je ve vesmíru tak nepatrná, že ani nestojí za námahu posílat tam nesmírně nákladné a nebezpečné výpravy.

Ačkoliv je v soustavě naší hvězdy velké množství planet a planetek, na žádné z nich jsme život nenašli. Naštěstí se našlo dost lidí, kteří tvrdili, že se musíme odvážit dál do vesmíru. To všechno kvůli naději, že někde daleko život přece jen najdeme. Objevení jiných rozumných bytostí by znamenalo vrchol našich snů, ale tak odvážné sny jsme se neodvažovali vyslovovat příliš nahlas. A opravdu, jaká byla naše radost, když jsme pak objevili živé květiny! I když vím, že bychom asi stejně jásali i nad pouhými bakteriemi.

Jenomže zpočátku to nevypadalo ani na ty bakterie. Nám se naštěstí podařilo spočítat, že nejbližší hvězdy nemohou mít planety žádné. Výprava k hvězdě bez planet by nejspíš znamenala konec dalších letů. Museli jsme proto začít hned od těch vzdálenějších. Šlo o první let toho druhu, takže muselo být všechno připraveno co nejdůkladněji. Byli jsme vysláni takovým směrem, abychom při neúspěchu u jedné hvězdy mohli zkusit štěstí u nejbližších dvou až šesti - a teď už vím, že u další z nich bychom objevili planetu Rikiri.

Když jsme ale zabrzдили u první hvězdy, objevili jsme jen čtyři mrtvé planety. Skeptikové slavili triumf. Planety byly nejenom mrtvé, ale jedna z nich, Ridigio, nám byla dokonce tak nepřátelská, že na ní mnoho mých kamarádů našlo smrt a museli jsme ji opustit s nepořízenou.

V té době už to vypadalo, že se neslavně vrátíme. Byli jsme otřeseni několika tragediemi, větší části posádky chybělo nadšení pokračovat v cestě. Výprava byla původně plánovaná, abychom se mohli od kterékoliv hvězdy vrátit přímo domů, což nás svádělo k návratu. Hlasovali jsme a ty, kdo se chtěli vrátit již od první hvězdy, jsme přehlasovali jen velice těsně. Později právě tito malomyslní zavinili zkázu expedice, neboť od té doby začali zanedbávat své povinnosti a u nebezpečné planety Tozuré přestali řádně držet protimeteorické hlídky.

Ale právě na Tozuré jsme objevili první živé rostliny! Tozuré je jedovatá planeta a její život nám také nebyl příznivý, ale nedovedete si představit, jak jsme jákali. Našli jsme přece ve vesmíru život, opravdový život!

Jenomže jsme přitom zpozorovali, že se nacházíme ve strašlivé kosmické pasti, která hrozí každým okamžikem zkázou. Moji kamarádi odstartovali varovat náš hvězdný letoun, já jsem je měl následovat jako poslední. Bylo však už pozdě. Past sklapla a zabíjela. A tak jsem zůstal sám, daleko od domova, v rozbitém hvězdném letadle, plném mrtvých přátel...

Nejprve jsem musel letoun opravit, abych mohl vyslat rádiem varování k nám na Zem. Když se mi to podařilo, přeletěl jsem s poškozeným letounem k další planetě.«

»Rádiem mezi hvězdami? Je to vůbec možné?« vyskočil Míúr překvapeně.

»Rádio máme lepší než vy,« odpověděl jsem a pokračoval: »A tak jsem dorazil k další planetě, k Poenaid. Bylo mi jasné, že sám nemám šanci přežít. To poslední, co bych ještě mohl zkusit, by bylo vrátit se na rozbitém letadle domů, k Zemi, ale nedělal jsem si iluze o tom, že by se mi to samotnému podařilo. Náš hvězdný letoun je příliš rozbitý, ačkoliv je pořád ještě schopný letu. Ale přece jsem nemohl opustit dosud neprozkoumanou hvězdnou soustavu, která nás stála tolik životů! Naděje na návrat byla nepatrná, kdežto zprávy, které bych ještě mohl odeslat, by byly velice důležité. Měl jsem pořád několik nepoškozených výsadkových letadel a bylo by neodpuštělné aspoň se nepokusit udělat, co se udělat dá. Proto jsem nechal velký letoun kroužit kolem planety a sám jsem v malém letadle odrazil dolů, na povrch.

A byla to překrásná planeta! Už z dálky bylo vidět, že její vzduch není jedovatý a že dole na povrchu budou nejspíš rostliny podobné rostlinám naší Země.«

»To jsi nemohl na dálku zjistit!« přerušila mě Maímó tiše. »To přece není možné!«

»My nemáme agisary, vy neznáte spektrometry,« usmál jsem se a pokračoval: »Přistál jsem - když tu najednou - radiové volání. Hlas, jemuž jsem nerozuměl, ale který mi v té chvíli zněl jako nejkrásnější hudba. Teprve v té chvíli jsem pochopil, že se mi přece jen splnil ten nejméně pravděpodobný sen - setkal jsem se s nepozemskou civilizací.«

»Ale v té chvíli jsi přece nemohl ani tušit, že jsme si tak podobní?« ptala se Zoidée.

»To podle hlasu opravdu poznat neumíme,« usmíval jsem se, »ale přiznám se, jásal jsem už nad tím, že slyším artikulovanou řeč a vůbec by mi v té chvíli nevadilo, kdybych měl tu čest mluvit třeba s inteligentními chobotnicemi.«

»Když jsi mě uviděl na vlastní oči, byl jsi tedy ještě jednou překvapen? Doufám aspoň, že příjemně!« zažertovala Zoidée.

»To snad ani nemusím zdůrazňovat; bylo to moc příjemné překvapení, dokonce dvakrát po sobě v jediné půlhodině!« potvrdil jsem jí.

»Proč dvakrát?« nechápala ani Zoidée.

»No - v první chvíli jsem byl rád, že nevypadáš jako ta chobotnice, ale tak nějak lidsky. Vyskočil jsem radostí a říkal jsem si, *inteligentní ještěř* je mi o moc milejší než inteligentní chobotnice!« musel jsem vytáhnout na světlo svůj někdejší omyl.

Všichni posluchači ztuhli, jen Zoidée se rozesmála, až se musela ohnout v pase.

»No ano, vždyť jsem tam chodila oblečená do kůží z ještěrů - a Vojta přede mnou viděl jen jednu obludu, která se mu neúspěšně pokoušela sežrat jeho stroj... tak ty jsi mě považoval za ještěrku? Kdy jsi přišel na to, jak je tomu doopravdy?«

»Až když jsi mi vlezla do letounu a viděl jsem tě zblízka,« zabručel jsem. »To už bylo jasně vidět, že tvoje ještěří kůže je jen oděv.«

»A v té chvíli jsem ještě byla na omylu já,« přiznala se také Zoidée. »Já jsem si totiž myslela, že tvůj letoun patří naší záchranné výpravě. Viděla jsem, že má poněkud neobvyklý tvar, ale nepřikládala jsem tomu význam. Na tvaru letounů nezáleží a před naším odletem se mezi kosmonauty cosi o nových letadlech hovořilo... Rachot motorů jsem považovala za zvukové znamení - jejich letadla mají jiný pohon než naše, ale z větší dálky se dá takový omyl omluvit. Snad kdybych jej viděla přistávat, asi bych se tak nespletla. Zkrátka - já jsem svůj omyl poznala až ve chvíli, kdy na mě promluvil. Najednou vám koukám - naprosto nesrozumitelná řeč, na stěnách znaky neznámého písma - a teprve v té chvíli jsem si uvědomila, že jsem se vlastně setkala s úplně novou civilizací. Lidi, to vám bylo překvapení, to si ani nedovedete představit!«

»A utekla jsi. A já jsem se už bál, že ses mě lekla a že je po kontaktu!«

»Já jsem se tě nepolekala,« durdila se Zoidée. »Stydím se to sice přiznat, ale zapomněla jsem v tom zmatku vzít agisar a musela jsem se pro něj rychle vrátit... Bez agisaru přece není takové setkání myslitelné.«

»Ba ne, ty ses šla převléknout do svátečnějších šatů,« opravil jsem ji. Zoidée bez svého agisaru? Nesmysl! Ale konečně mi došel pravý důvod jejího útěku!

»No dobře, tak jsem se musela převléknout,« připustila. »Ale představte si tu hrůzu - na jedné straně pilot cizí civilizace v nablýskaném stříbrném skafandru - a proti němu divoška v hrubých a ke všemu dost odřených kůžích... to bylo příliš! Vždyť by mě musel považovat za primitiva!«

To už jsme se smáli všichni.

»Za primitiva jsem tě považovat nemohl, to jistě ne,« ujistil jsem ji. »Ačkoliv jsi přišla oblečená do kůží, dobře jsem věděl, že jsi prve se mnou mluvila rádiem. A navíc jsi měla v ruce pušku, kterou jsi před mýma očima zastřelila obludu velkou jako tenhle dům - musel bych být primitiv, abych nepochopil, že vidím rozumnou bytost, i když oblečenou do kůží.«

Srdečně jsme se tomu všichni zasmáli.

»Jen tak mimochodem, Vojto, až se teď brzy setkáš s obyvateli Ilooniku, opravdu uvidíš inteligentní ještěry,« prohlásila Zoidée. »Jsou větší a mnohem silnější než my, mívají více než dva metry výšky, místo hladké kůže mají drsné pískově žluté šupiny s velkými červenými skvrnami, obrovskou tlamu s řadou kuželovitých zubů, jenomže jsou inteligentní jako my a báječně s nimi vycházíme. Obyvatelé planety Rhyinkáa se zase podobají modrozeleným ještěrkám, ale kromě nich se ve Společenství můžeš setkat i s inteligentními chobotnicemi - ne-lidmi z planet Ullhetl a Ux. Ve vesmíru jsou opravdu rozličné bytosti, uvidíš sám.«

»A jak jste se vlastně domlouvali? Neříkej, že tihle lidé mluví doma jazykem Bar! Jak jste našli společnou řeč?« zajímal se Míúr.

»Já to řeknu,« vyskočila Zoidée, »ale nejprve mi všichni musíte slíbit, že mě nikdo z vás nebude přerušovat - a zejména ne slovy *To není možné!*«

»Chceš tím naznačit, že to pro nás bude neuvěřitelné?« ptal se opatrně Míúr.

»Přesně tak. Ale přerušovat mě nebudete, platí?«

»Dejme tomu... Ale už povídej!« pobízela Maímó sestru nedočkavě.

»Společná řeč nám samozřejmě zpočátku chyběla - asi tak půl hodiny,« začala Zoidée. »Potom Vojtův mluvící stroj - *řekla jsem nepřerušovat!* - přečetl naši učebnici

jazyka Bar a celý veliký naučný slovník - *ano, za necelou půlhodinu* - a naučil se úplně všechno, co tam bylo napsáno. Pak už jsme mluvili každý po svém a ten stroj všechno opakoval v jazyce toho druhého. Bez chyby a okamžitě. No - vždyť jsem říkala, že mi nebudete věřit...«

»Ale vždyť Vojta umí mluvit naší řečí?« namítala nesměle Zugija, Zoidina matka.

»Musel jsem se ji nějak naučit, ale až o trochu později a trvalo mi to mnohem déle. Zato je přece jen pohotovější, když vám rozumím, než každé slovo slyšet dvakrát,« usmál jsem se.

»Zbývá ještě dodat, že ho naší řeči učil stroj, ne já,« podotkla Zoidée, čímž tomu nasadila korunu. »No co je na tom divného, že si stroj všechno perfektně pamatuje a je tak rozumný, že se s ním dá docela dobře povídat? Víte, že jsem si v první chvíli myslela, že je v jeho letounu mnohem víc lidí a nepoznala jsem, že ti další, kdo se mnou mluví, jsou jenom stroje?«

Ted' bylo chvíli ticho, protože všem trochu trvalo, než si dali dohromady souvislosti.

»Zdá se nám, Zoidée, neobjevila jsi jen první skutečně lidskou civilizaci, ale civilizaci, která je možná daleko před námi,« řekl po chvíli pomalu Míúr. »Mluvící stroje, se kterými se může člověk i bavit, které rozumějí lidské řeči a dokáží se za půl hodiny naučit náš naučný slovník - rádio, schopné vysílat i mezi hvězdami - doslova čarovná hudba a kdo ví co ještě... jen aby nakonec nevyšlo najevo, že jsme všichni opravdu jen ubozí primitivové!«

Bardžané, až na Zoidée, se v té chvíli na mě dívali jako na něco nadpřirozeného, něco nadlidského. Tak jsem to nemohl nechat - jenomže pravda o Zemi by po slovech takové chvály byla obzvlášť krutá! Podíval jsem se na Zoidée. V té chvíli jsem věděl, že řeknu těm lidem pravdu, i kdyby mě to mělo mrzet...

»Mýlíš se, Míúre,« zastavil jsem s vážnou tváří jeho další slova chvály. »Země vůbec není lepší svět než Bardžá, je tomu právě naopak. Nemáme agisary - a naše biologické a lékařské znalosti jsou proti vašim velmi zaostalé. Proto u nás žijí lidé sotva desetinu té doby, kterou tu žijete vy. Mozart, kterého tak obdivuje Zoidée, se nedožil ani čtyřiceti let - co všechno by mohl napsat, kdyby žil déle, nechci ani pomyslet. Naše rádio je sice tak silné, že může předávat zprávy i mezi hvězdami, zato nemáme nic podobného vašim stanicím vjosuzgu. Ty jsou přece mnohem lepší, když umožňují bleskovou dopravu nejen zpráv, ale i cestujících a nákladu. Moje radiové volání ještě dlouho poputuje od hvězdy ke hvězdě, než se dostane k Zemi, zatímco my jsme už tady, na planetě mnohem vzdálenější od Poenaid, než je naše Země. A ani sebekrásnější hudba nevyváží to, že u nás na Zemi existují ještě dnes lidé, kteří dokáží zabít jiného člověka - a ne jen jednoho, dokonce i opakovaně.«

»Vojto!« vzlykla Zoidée. »Mlč už, prosím tě!«

»Ne - to ne!« zajíkla se Maímó a bezděčně přede mnou vlastním tělem zakryla malého spícího Xúla. V místnosti se na okamžik rozhostilo mrazivé ticho.

»Jak to, že jsi to nevěděla, Zoidée?« ozvala se po chvíli její matka. Měla přísný, kárající hlas, zřejmě se na svou dceru rozzlobila. »Jak to před tebou dokázal zatajit? Ty neznáš první povinnost průzkumníka?«

»Vojta nic neskrýval. Tohle všechno jsem se dověděla hned prvního dne, kdy jsem se s ním domluvila,« vydechla Zoidée.

»Jak jsi pak mohla takovou nestvůru přivést na Bardžá?« vykřikla Zugija zděšeně. »Musíš přece vědět, že vjosuzgu nesmí do našeho světa propustit nic nebezpečného!«

»Vojta není nestvůra!« vykřikla Zoidée a vyskočila. »Vojta je člověk jako my, rozumíš?«

Malý Xúl se v křesle ze spaní zavrtěl a zakňoural, ale naštěstí spal klidně dál. Zoidée se zase posadila a bylo vidět, že se marně nutí do klidu..

»Když jsem se dozvěděla to, co jste teď právě slyšeli, byla jsem také bez sebe hrůzou,« přešla Zoidée do tichého šepotu. »Ano, také jsem si myslela, že jsem sama na pusté planetě ve společnosti krvežíznivé bytosti, která mě může každým okamžikem zabít. Vyběhla jsem tedy z jeho letadla, jako kdyby mi už chtěl ublížit... Zapomněla jsem na opatrnost, zapomněla jsem, že mnohem větší nebezpečí na mě může čekat venku. Příliš pozdě jsem zjistila, že kolem mě jsou jen hrozné tlamy plné strašných zubů...

Obludy, které k nim patřily, předtím zahubily ostatní členy naší posádky. Nebyly vůbec inteligentní, ale byly mnohem větší než my a nás považovaly prostě za kořist. Musela jsem se bránit a také jsem vystřelila na nejbližší z nich, ale to už byla poslední obluda u mě. Strčila jsem jí do tlamy pušku, ale když jsem viděla, jak se kov v těch strašných zubech ohýbá a drtí, pochopila jsem, že zemřu stejně, jako přede mnou v podobných tlamách zemřeli Kaúl a Umár. A pak jsem cítila náraz, najednou jsem se dusila krví - a dál nic nevím, probudila jsem se až zase ve Vojtově letadle a on mě ošetřoval, jak uměl nejlépe... Když totiž uslyšel mé výstřely, utíkal za mnou ven ze svého letadla. Také on viděl ty obludy, ale vběhl mezi ně a zachránil mě, opravdu v posledním okamžiku. Kdyby maličko zaváhal, už bych tu teď nebyla.

A teď si zkuste sami sobě odpovědět, mami, Maímó, i ty, Míúre, může být nebezpečný někdo, kdo pro jiného, úplně neznámého člověka, navíc z kdovíjak vzdáleného světa, vběhne mezi dravé bestie, které by ho mohly roztrhat jediným sklapanutím čelistí? Já prostě Vojtovi věřím. Také se bojím jeho světa, kde se lidé zabíjejí. Ale Vojtu jsem poznala tak, že za něho ručím. Nebojte se, vím dobře co dělám. Navíc si myslím, že Vojta není na Zemi jediný, komu můžeme věřit.«

Těžko by mohla udělat více, aby zachránila situaci. Ale když Míúr odnášel stále ještě spícího Xúla, obešel mě velikým obloukem. A také Maímó se mi vyhnula, když měla kolem mě projít. A nikdo z nich už neřekl ani slovo.

Ráno jsem se probudil pozdě. A co horšího, dům byl úplně prázdný. Všichni odešli. Míúr a Maímó s malým Xúlem, Zoidina matka Zugija a dokonce i Zoidée, která mi přece věřila! Anebo - už ani ona? Kdo by mi ještě mohl věřit, když ne Zoidée? Zběžně jsem prohlédl další místnosti v domě, ale nikde nikdo. Odešli. Protože jsem ze světa, kde se lidé pořád ještě zabíjejí? Nejspíš.

Dlouho jsem o tom přemýšlel. Mohu za těchto okolností zůstat v tomto krásném světě? Mám se snad nakonec dočkat i oficiálního vyhazovu? Možná k tomu nedojde, ve Společenství dodnes žijí i potomci lidojedů z Eio. I když - ti už jsou dávno civilizovaní. Ale i kdyby mě tito lidé nechtěli ze své planety vykázat, nemají ke mně důvěru.

Pěknou nestvůru jsi vpustila na Bardžá, plísnila Zoidée vlastní matka! Zoidée měla jako průzkumník neznámých světů první povinnost dbát na to, aby se stanicemi vjosuzgu nedostalo na některou z obydlených planet nebezpečí. S opatrností toho druhu musím souhlasit. Zoidée zřejmě usoudila, že nebezpečný vetřelec nejsem a vzala mě s sebou. Ale už její vlastní matka má na to jiný názor - a což ti ostatní? Opravdu Zoidée udělala takovou chybu? Ne, tohle jsem nechtěl...

Kdyby se mě měli bát, pak bych mezi nimi stejně nemohl žít - to by bylo kruté! Měl bych se stydět za to, že je Země ještě tak barbarská? Ale cožpak se i já musím považovat za barbara proto, že na stejné planetě se mnou ještě nedávno žilo pár tisíc lidí, kteří si lidského života vůbec neváží? Ačkoliv - teroristů žije na Zemi mnoho a pokud nás budou lidé Společenství soudit podle nich, zavrhnou i všechny ostatní.

Co teď? Přece nemohu zůstat a tvářit se, jako by se vůbec nic nestalo! Dobrá - řekněme, že mi má lidská hrdost prostě nedovolí zůstat ve světě, který o mě nestojí a bojí se mě. Rozhodně bude lepší vrátit se na Poenaid mezi ještěry - anebo ještě dál, až na rozbitý hvězdolet Perseus. Tam bych měl zapnout hvězdnou vysílačku a vyslat k Zemi zprávu:

»Lidé Země! Objevil jsem ve vesmíru civilizaci lidí! Jsou stejní jako my - ale bojí se nás a nestojí o nás, dokud se nezbavíme svých vlčích instinktů, dokud se nezačneme chovat skutečně jako Homo Sapiens! Lidé! Dnes už nejsme nejvyššími, nejdokonalejšími tvory ve vesmíru! Mají nás za stádo divokých šelem, které nesmí opustit náš nebezpečný svět!«

Ano, to bych měl vyslat jako poselství Zemi, nepříjemné, ale bohužel - pravdivé. Ale co pak? Vrátit se s Perseem k Zemi? Neměl bych si dělat iluze! Perseus je mrtev a není mu souzeno opustit Poenaid. Odletět do vesmíru sám na tak rozbitém letadle by byla sebevražda podobná skoku z okna hořícího mrakodrapu. Větší smysl bude mít, když zůstanu na Perseu a budu vysílat. Mohl a měl bych ukázat lidem Země, oč přijdou, nejsou-li schopni vzdát se své moci, pomsty a špinavých peněz, získaných za každou cenu. Lidé na své cestě dějinami už prošli tolika stupni barbarství a překonali tolik nelidských období, snad časem přijdou na to, že zabíjet své bližní je stejně odporné, ať už vrah svou oběť sní, nebo ne.

Čím se vlastně liší gangster od lidožrouta? Jestli jsem to pochopil správně, pak podle lidí Společenství zřejmě tím, že lidožrout tak činí z hladu a je mu proto třeba pomoci potravinami, naučit ho získávat obživu, aby nemusel z hladu vraždit - kdežto ani nasyceného gangstera není myslitelné pustit přes práh vjosuzgu! Z toho pohledu bych pochopil i to, že lidé z Bardžá kdysi překonali šok z první návštěvy lidožroutské Eio, ale dnes možná nepřekonají šok ze Země!

To znamená - odejít z této planety, možná navždy! Tak že má skončit sen o cizí, přátelské civilizaci? Není to příliš jednoduché rozhodování? Ale přece jen - bude lépe, když odejdu dřív a sám. Rozhodl jsem se počkat jenom na Zoidée. Pak teprve se vrátím na Poenaid, kde pořád stojí raketoplán, připravený buď vystřelit vzhůru k cestě na oběžnou dráhu, nebo jen předat na Persea příslušné příkazy. Když jsem se rozhodl vysílat, nemá cenu to odkládat.

Zoidée se vrátila za půl hodiny. Přiletěla sama novým stříbřitým gryulem. Když jsem se s ní chtěl ale rozloučit, že se chci okamžitě vrátit na Poenaid, podívala se na mě udiveně.

»Proč chceš utíkat na Poenaid?« nechápala. »Snad by ses nás nebál?«

»To ne, vy přece ani nedokážete ublížit... Ale vždyť vy se bojíte mě! Bardžá je krásný svět, ale Poenaid je teď jediné místo ve vesmíru, kde mohu být ještě užitečný.«

Chvilí bylo ticho. Zoidée se mi dívala přímo do očí.

»Už jsem jim vynadala, že si to ani představit neumíš,« řekla rozhorleně. »Vím, chovali se nemožně, ale pochop je i ty, vždyť si pamatuješ, že jsem nebyla lepší. Neměl jsi na ně všechno vysypat naráz, víš přece, jaký šok to byl tenkrát pro mě, ale když už se tak stalo... Také jsem se tě bála, přiznávám to. Ale jen do té chvíle, než jsem si uvědomila, že by ses pro mě tam na Poenaid raději dal roztrhat ještěry, než bys mě nechal bez pomoci. To mě hned a nadobro vyléčilo - naštěstí mi to netrvalo ani půlden. Jim to může trvat trochu déle, ale nakonec všichni uznají, jak se zmýlili. Dej jim, prosím tě, trochu čas!«

»Když myslíš... ale to vysílání k Zemi nechci odkládat ani potom,« trval jsem na svém.

»Řekni mi, Vojto, proč ses tak rychle vzdal možnosti poznat náš svět?« pokračovala po chvilce. »Cožpak poznání cizí civilizace nebyl i tvůj životní sen? Přece odsud nemůžeš jen tak utéci, právě když se ti splnil!«

Chvíli jsem přemýšlel. A pak jsem to všechno ze sebe vysypal tak rychle, abych to měl co nejdříve za sebou.

»Máš pravdu, Zoidée, měl bych se radovat, že se mi splnil můj životní sen, dokonce více než jen to. Jenže to dopadlo jinak, než jsem chtěl. Ano, měl jsem štěstí na cizí civilizaci, cizí svět, přitom tak podobný a blízký Zemi! S tebou jsem si rozuměl od začátku tak krásně, že jsem si připadal jako v pohádce - znáš přece aspoň některé. Jenže se ukázalo, že vy jste lepší než my. Ne proto, že máte agisary a my ne, ale - nemáte mezi sebou nikoho, kdo dokáže ublížit jinému. Proto se nás bojíte a ani o nás nestojíte! Děvče, nejprve se mi splnil jeden sen, aby se mi zhroutil jiný! Sen o lepší Zemi, o tom, že by právě Země mohla být nejkrásnějším světem ve vesmíru, rozumíš? Návrat na Poenaid není útěk, jak se domníváš. Zpráva o existenci lepších světů může přispět také k tomu, aby se i Země stala lepší. Tady na Bardzá o mě nikdo nestojí, zatímco na Poenaid budu u hvězdných vysílaček Persea nesmírně užitečný, nemyslíš? Je snad tohle útěk?«

Zoidée mlčela a zřejmě usilovně přemýšlela.

»Dobře, přesvědčil jsi mě,« řekla po chvíli. »Uznávám, že jsem se zmýlila a odvolávám to slovo **útěk**. Jenže teď zase musím já vyvrátit tvůj omyl. Tvrdíš, že o tebe nikdo nestojí. Byla jsem dnes ráno v Radě kosmonautiky. Na pořadu bylo vyslání naší mimořádné výpravy směrem k Zemi, v co nejbližší době a mimo všechny plány. To by přece znamenalo možnost připojení Země ke Společenství, pokud o to bude Země stát a zaručí se, že z ní nebudou mít do vesmíru přístup lidé schopní zabíjet. To je jediná nutná podmínka. A přinejmenším je tu na Bardzá někdo, kdo se tě nebojí ani v nejmenším.«

Přistoupila ještě blíž a objala mě.

»Já se tě nebojím, Vojto, snad to víš už dost dlouho. Já tě mám totiž ráda a věřím ti. Ale tady nejde o to, jestli se tě někdo z našich lidí bojí nebo ne,« sklopila oči. »Asi jde také o to, aby se už nemohla opakovat Rhyinkáa.«

»Co je to - Rhyinkáa?« pokrčil jsem rameny. Tohle jméno už jsem někde slyšel či četl, maně jsem si pamatoval, že je to nějaká planeta, o níž pojednávaly Zoidiny knihy.

»Se světem Rhyinkáa se před dvěma lety přerušilo veškeré spojení,« začala Zoidée tiše. »Byly tam jen dvě stanice vjosuzgu s minimálním obsazením. Rhyinkové odmítli připojit se ke Společenství a naše posádky strpěli, jen aby se neřeklo. Mimochodem, tihle lidé jsou opravdu podobní ještěrkám. Nic nechtěli od nás, nic nám ani nedarovali. Připomínám, že také oni se dovedli navzájem zabíjet jako lidé na Zemi. Proto jsme ani netoužili si s nimi něco začínat... Obestavěli naše stanice silnými zdmi a co se dělo za nimi, o tom nikdo z našich lidí nevěděl.

Ale jednoho dne nebylo možné vystřídat posádky stanic, protože stanice nefungovaly. Když to trvalo půl roku a stanice nejevily známky činnosti, Rada kosmonautiky rozhodla vyslat na Rhyinkáa hvězdný letoun. Z nejbližší technické planety Manaširi to nebylo naštěstí dál než rok letu, takže se jednalo o krátkou cestu. Ale představ si, stanice na Rhyinkáa se nepodařilo obnovit, ba co víc, našim kosmonautům se tam nepodařilo ani přistát! Celá planeta je teď silně radioaktivní, spálená a zničená, takže záchranná výprava musela stanici sestavit na nedaleké pusté planetě Baiai, aby se mohla vrátit!

Nevíme, co to bylo za katastrofu, ale vyčítáme si, že jsme mohli zachránit aspoň menší část obyvatel, kdybychom měli stanic více a nedopustili jejich izolaci. Vždyť jsme dokonce věděli, že na planetě Rhyinkáa není něco v pořádku! Už dříve tam několikrát neočekávaně vzplanula jakási ničivá energie, naštěstí jen v neobydlených místech. Neuvědomili jsme si, že by taková vzplanutí mohla nakonec zesílit tak, že by zničila celou planetu! Proto jsme se teď rozhodli letět k Zemi, ačkoliv i na Zemi jsou lidé, kteří ubližují jiným.«

Chvíli jsem mlčel. Na rozdíl od Zoidée jsem - pochopil, co se tam asi stalo.

»Možná ještě svůj názor změníš,« řekl jsem pak pomalu, »až ti povím, co zničilo civilizaci Rhyinkáa... Já si totiž myslím, že příčinu její zkázy znám.«

»Ty to přece nemůžeš vědět,« zarazila se. Mlčel jsem.

»Vlastně počkej, právě ty bys to vědět mohl!« rozjasnila se Zoidée dřív, než jsem stačil promluvit. »Vy přece máte jiné kosmické zkušenosti než my! Vzpomínám si, co jsi mi říkal o té strašlivé planetě, kterou jste navštívili! Jmenovala se Ridigio, je to tak?«

»Mýlíš se, Zoidée,« zahučel jsem. »Strašně se mýlíš. Tady podle mě vůbec nejde o Ridigio, ale o - Hirošimu.«

»Hirošimu... počkej, to slovo jsem už někde slyšela, ale teď si nemohu vzpomenout, co to bylo,« přejela si rukou přes čelo.

»Ale vzpomeneš si, jenom až ti povím, *kdy* jsi to jméno slyšela,« pokračoval jsem. »Bylo to v oné čtvrt hodině, než jsi pak na Poenaid vběhla mezi ještěry. Už se pamatuješ?«

»Hirošima!« vykřikla Zoidée najednou a trochu se ode mě odtáhla. »Myslíš tím to město plné lidí, zničené jinými lidmi? Ty myslíš, že... ne, to přece ne!«

»Vím, co nukleární zbraně dokáží,« kývl jsem. »Příznaky, které jsi mi popsala u Rhyinkáa, tomu naprosto přesně odpovídají.«

»A ty si myslíš, že by si Rhyinčané mohli - sami zničit celou planetu?«

»Podle výpočtů by stačilo odpálit jen část atomových hlavic, nashromážděných na Zemi, aby se Země stala druhou Rhyinkáa,« potvrdil jsem.

»To jsi mi ale neřekl!« vyjekla hrůzou.

»Ani jsem to před tebou nezatajoval,« opáčil jsem. »Nesnesla jsi to, vzpomeň si.«

»Máš pravdu, promiň,« sklopila oči. »Měla jsem raději vyslechnout všechno nepřijemné, než se pořád jenom nechat okouzlovat Mozartem.«

»Kdybys neposlouchala Mozarta a pečlivě vyslechla jen to špatné, co se o Zemi nachází v knihovně Persea, ještě bys teď se mnou mluvila?« zeptal jsem se mírně.

»Já nevím,« řekla nešťastně. Všiml jsem si, že jí přitom vhrkly do očí slzy. »Já bych to asi opravdu nedokázala... Nejsem jako ty, Vojto! Já jsem se tenkrát na Poenaid neodhodlala vběhnout mezi ještěry, když umírali moji kamarádi. Snad bych je mohla zachránit, jak jsi to pak dokázal ty, ale já jsem se tenkrát vmáčkla do skalní rozsedliny, aby za mnou ještěři nemohli. Jak je možné, že jsi takový, když pocházíš z tak strašlivého světa?«

»Možná právě proto,« pokrčil jsem rameny. »Když jsou u nás lidé, kteří si neumějí vážit lidského života, musí být u nás o to víc těch, kteří jsou ochotni pro druhého obětovat všechno, dokonce i sebe. Kdyby tomu tak nebylo, dávno by Země dopadla jako nešťastná Rhyinkáa.«

»Myslíš?« podívala se na mě s nadějí.

»Nevím, jen to tak nějak cítím,« odpověděl jsem vyhybavě.

»Myslím si, že vy lidé Země jste mnohem citovější než my,« dívala se na mě zkoumavě. »Do obou stran, do dobré i do špatné. Když nenávidíte, jste schopni zabít, když máte někoho rádi, dáte za něho i svůj život. A vysvětlovalo by to i vaši čarovnou hudbu. Není tomu tak?«

»Není,« povzdychl jsem si. »Je to ještě složitější, než si myslíš, děvče. Někteří lidé žádné city nemají - mohou zabít, aniž by nenáviděli. Pro maličkost, i bezdůvodně. Naopak, když někdo pro druhého nasadí život, nemusí ho ani znát. Stačí vědět, že druhý jeho pomoc potřebuje.«

»To máš vlastně pravdu,« zarazila se Zoidée. »Vždyť ty jsi mě také zachránil, aniž jsi mě pořádně znal... a teď mi zase chceš odejít, ani by ses se mnou nerozloučil. Vy lidé Země jste opravdu příliš složité povahy. A já jsem si už myslela, že mě máš také rád!«

Podíval jsem se na ni překvapeně. Už zase měla oči plné slz. Taková krásná kukadla by přece měla plakat co možná nejméně!

»Lidé jsou opravdu složití,« řekl jsem potichu. Držel jsem ji pořád v náruči, ale teď jsem ji trochu více k sobě přitiskl. Celá se schoulila, takže ani nebyla větší než já.

»Tenkrát na Poenaid by mě ani nenapadlo, že bych tě mohl nechat umřít. Potřebovala jsi pomoc - a víc jsem neuvažoval. Ale dnes - dnes máš pravdu i v tom druhém. Mám tě opravdu rád, i když pocházíš z jiného světa, než je náš.«

»A přece bys odešel bez rozloučení, nebo ne?« podívala se na mě nedůvěřivě skrz slzy.

»Věděla bys přece, kde budu,« díval jsem se jí do očí. »Mohlo by ti něco bránit navštívit mě na Poenaid, když víš, že budu právě tam? Samozřejmě jen budeš-li sama chtít!«

»Proč ale nechceš zůstat se mnou a tady?« namítla vyčítavě.

»Protože se mě tu všichni lidé kromě tebe bojí,« opakoval jsem. »A myslím, že bych měl vyslat tu zprávu na Zem. Na Poenaid budu užitečnější než tady, kde mě nikdo nepotřebuje.«

»Já jsem taky... nikdo?« opáčila vyčítavě.

»Ty jsi výjimka,« připustil jsem. »Jediná výjimka na celé planetě! A to je dost málo.«

»Vidíš - a já už jsem se bála, že jsem tě definitivně ztratila,« rozesmála se dívka pořád ještě skrz slzy, ale už úplně jinak. »Vždyť já už tě mám ráda dlouho - a vůbec ne jen proto, že jsi můj splněný životní sen, člověk z jiného světa...«

»Vždyť já tě mám taky rád, Zoidée,« odpověděl jsem jí. »Kdybys byla pozemšťanka, už dávno bych ti navrhl, abychom žili spolu pořád - pokud mi rozumíš a říkám to správně...«

»Proč ti vadí, že nejsem ze Země?« podívala se udiveně. »Vždyť jsme si tak blízcí, že by odlišná domovská planeta neměla vůbec vadit! Co je na tom divného, že se do sebe zamilují lidé z různých planet - to je přece u nás ve Společenství docela běžné! Psychické rozdíly se, pokud vím, dají vždycky překonat, když je k tomu dobrá vůle.«

Podíval jsem se na ni smutně.

»Proč? Protože jsem viděl, jak se ti líbil Xúl, syn tvé sestry,« povzdychl jsem si. »A ty by sis kvůli mně dokázala odříci mít dítě? Pokud vím, to je přece i na Bardžá jeden z hlavních důvodů, proč lidé žijí spolu! Snad nebudu tobě, odborníci na biologii lidí i nelidí, vysvětlovat já, neoborník, nepatrnost rozdílů mezi lidmi z různých planet ale stejného genetického původu; zatímco nás dva oddělují celé milióny let odlišného genetického vývoje.«

»Já vím,« řekla a zase se začala usmívat. »Tobě je to jasné právě proto, že nejsi biolog genetik, takže neznáš genetický index, ačkoliv jiným číslům asi rozumíš lépe než já. Genetikovi stačí vyslovit hodnotu indexu, aby se chytal za hlavu; neoborníkovi se to musí vysvětlit. To platí i na Bardžá, ne aby ses urazil! I když - tady to zná více lidí. Genetický index - někdy se mu také říká příbuznost - je číselné vyjádření snášenlivosti genetických základů. U vás v knihovně na Perseu jsem o tom našla jen zrnka podobných znalostí. Znáte krevní skupiny - ale to je opravdu jen náznak. Nebudu ti vysvětlovat, jak se genetický index počítá, ostatně to už několik tisíciletí nepočítáme my, ale naše agisary. Důležité je, že indexem vyjadřujeme snášenlivost mezi jedinci. Například index větší než devět devět tři znamená, že už můžeš křížit živočišné druhy, ovšem výsledkem jsou jen hybridy neschopné dalšího rozmnožování. To platí u nás jako na Zemi - vzpomínám si z vaší knihy na jeden příklad: osel a kůň. Víš o tom?«

»Ano, to ještě znám,« přikývl jsem.

»Další magické číslo je mnohem důležitější: devět devět devět šest, někdy je nedosahují ani lidé téhož druhu. Takovým se někdy doporučuje, aby se raději rozešli, jinak mohou být - oni a zejména jejich děti - nešťastní. V těsné blízkosti toho limitu je možné dělat malé genetické korekce, ale neděláme to rádi. Většina genetických chyb se projeví až po několika generacích právě na dětech. Umíme to napravovat, ale děláme to neradi. Jenže mezi mnou a tebou je index devět devět devět sedm, což je o pár desetitisícin více, než je příbuznost mezi mou sestrou Maímó a Míúrem, jejichž syna Xúla jsme oba tak obdivovali. Teď už chápeš, proč jsi musel dávat krev Laíméii hned při setkání s naším hvězdným letounem? Laíméia mi totiž nevěřila - jako ostatně nikdo. Bylo pro všechny tak nemožné, spíš se smířili s existencí mluvících strojů. Jí pak vyšlo ještě víc, což ji málem položilo, jak sis ani pořádně nevšiml.«

»To není možné!« vydechl jsem.

»Máš pravdu, není to možné,« souhlasila k mému zděšení Zoidée, ale hned pokračovala: »Přece je zrovna tak nemožné rádiové vysílání mezi hvězdami, protože každý ví, že rádiové vlny musí nutně zaniknout ve hvězdném šumu. Je absolutní nesmysl, aby stroj mluvil artikulovanou lidskou řečí a aby jí dokonce porozuměl! Přechíst za půl hodiny náš veliký naučný slovník a ke všemu se naučit nazpaměť každému slovu? To je přece nesmysl úplně největší, nebo ne?«

»Počkej, prosím tě,« přerušil jsem ji a snad jsem s ní přitom i trochu zatřásl. Bylo mi jako po ráně palicí do hlavy. »Děvče nešťastné, víš ty vůbec, co to povídáš?«

»Já to vím od chvíle, kdy jsem zkoušela tvoji krev ještě na Poenaidě,« dívala se mi do očí nevinně. »Podařilo se mi to před tebou zatajit, což bylo vzhledem k úrovni pozemské biologie snadné, o tobě samotném nemluvě. Je taková teorie, pracovně jí říkáme biologická konvergence, která říká, že stejné podmínky mohou dát vzniknout stejným formám života. Dokonce se už našlo několik biologických forem, vzniklých na různých světech, které byly dostatečně příbuzné, aby bylo mezi nimi možné i křížení. Zatím jen u bakterií, rostlin, nanejvýš u hmyzu - nikdo by nikdy neuvěřil, že by to mohlo platit i u lidí. Tedy - do setkání s vámi, lidmi Země. Je to neuvěřitelné, ale je tomu tak. My dva jsme vrcholem biologické konvergence. Nádherným vrcholem!«

»Ale proč jsi mi to neřekla dřív?«

»Nejprve jsem musela vyloučit omyl mého agisaru,« potřásla hlavou. »Byl by to sice první takový případ selhání v historii naší spolupráce s agisary, tím větší zklamání by to znamenalo. Když mi Laíméia ten neuvěřitelný výsledek potvrdila, už se pochybovat nedalo. Jenomže v té době mě zmátlo něco jiného. Ty ses ke mně choval pořád stejně - ale stejně ses choval k Laíméii i k ostatním. Teď už vím, že to bylo tím, že ses prostě smířil, že jsme jiný druh bytostí a basta. Já jsem tě měla ráda už dávno na Poenaid, ale odkládala jsem okamžik, kdy ti to povím, na dobu našeho příletu na Bardžá, pak jsem tě chtěla ještě seznámit s mými nejbližšími - až jsem o tebe málem přišla!«

»Zoidée,« vydechl jsem jenom.

»Vojto,« řekla tiše, »a budu ti to opakovat tak dlouho, dokud to úplně nepochopíš... Vojto, mám tě ráda. I kdybych měla s tebou odejít na tu... Ridigio. Mám tě ráda, slyšíš, Vojto z divoké, barbarské planety Země!«

»Zoidée... děvče z nádherného světa Bardžá,« zašeptal jsem. »Už nic neříkej. To stačí.«

»Všechno, co mi dosud patřilo, bude teď i tvoje,« řekla Zoidée potichu. »Budeme tomu říkat naše. Dáš i ty všechno své, aby se stalo naším?«

Podíval jsem se na ni udiveně. V jazyce Bar se totiž ta slova rýmovala, dávala dohromady báseň. Ale to by asi k mému údivu nestačilo. Věděl jsem najednou, že tu báseň odněkud znám. A hned jsem si uvědomil odkud. Byla v učebnici jazyka Bar, ale nebyla to

obyčejná báseň. Zoidée teď přede mnou odříkala tisíciletími ustálenou formuli, používanou na této planetě a všude tam, kde žijí lidé z Bardžá.

Když skončila, odpověděl jsem jí tak, jak je tomu zvykem u nás. Také my na Zemi máme ustálené texty, používané při podobných slavnostních příležitostech. Jen jsem jí naše formulky překládal do řeči Bar, aby rozuměla o čem mluvím.

»Já, Vojtěch Karas, беру si tebe, Zoidée,...«

»To bylo pozemsky, vid'?'« zašeptala, když jsem skončil. »To bude platit dvojnásobně. Používáte ale strašlivá slova - dokud nás smrt nerozdělí!«

»V téhle chvíli si musí každý uvědomit, že jde o cosi trvalého,« vysvětloval jsem vážně.

»Já to přece vážně myslím,« ujistila mě - a poprvé se ke mně přitiskla tak, až jsem neodolal a pevně ji objal. Bylo jí sedmdesát osm let - vypadala na dvacet pět. Zoidée, děvče narozené na planetě, vzdálené přes čtyři sta šedesát pět světelných let od Země. Ale ode dneška, podle pozemských i bardžanských zvyků, to byla Zoidée Karasová. Nepozemšťanka - a přece moje, spojená se mnou bardžanskými i pozemskými formulami. Jako poslední kapitán hvězdoletu Perseus jsem přece měl i jedno prastaré a dnes už ani nepoužívané právo - právo oddávat.

Odletěli jsme spolu gryulem do města Cokrez. Zoidée mi sdělila, že tam - pokud proti tomu nebudu nic mít - budeme ode dneška bydlet. Je tam trvalé sídlo Rady kosmonautiky, univerzita, kosmické středisko a továrna na letadla od nejmenších čtyřmístných gryulů po veliké hvězdné letouny. Souhlasil jsem bez protestů. Bylo mi jedno, kde budu - hlavně aby se tam líbilo Zoidée.

Dorazili jsme za necelou půlhodinu. Kosmické středisko bylo mnohem větší než to, kam jsme přiletěli z Poenaid, asi proto, že tu bylo i sídlo Rady kosmonautiky. Zoidée tvrdila, že se tu občas sejde i více než osm tisíc bytostí ze všech koutů Galaktického společenství, protože právě tady se na Bardžá schází Velký sněm světů.

Ubytovali nás přímo ve středisku. Šlo vlastně o hotel pro kosmonauty, kteří bydlí dál, než aby mohli hned odcestovat. Zoidée dohodla pronájem místnosti, kde byl jen stůl, dvě židle, dvě lůžka a skříňka. Bylo to jen dočasné bydlení, později prý můžeme získat lepší.

Večeřeli jsme ve společné jídelně. Lidí sem chodilo dost, ale nebyl tu žádný velký hluk. Byli jsme ovšem stále středem pozornosti, dívali se k nám všichni. Nikdo nás neoslovil ani si k nám nepřisedl. U nás na Zemi by asi podobná návštěva také těžko obstála bez povšimnutí. Já jsem tu se svou bledou pletí působil tak nenápadně, jako by u nás působil člověk s pletí zelenou nebo světle modrou.

Vrátili jsme se proto hned po večeři do svého pokojíku. Zoidée ještě odběhla cosi nutného zařídit, takže jsem zůstal na chvíli sám. Postavil jsem se k oknu a díval se ven. Středisko bylo nejvyšší stavbou města a z okna byl hezký výhled. Město se táhlo jako bílý pás podél břehu velkého jezera, ovšem ani Cokrez se příliš nepodobal tomu, na co jsme zvyklí na Zemi. Také zde úplně chyběly kompaktní městské bloky a ulice, bylo tu všude jen cosi, co připomínalo vilové čtvrti pozemských měst. Nízké, zpravidla jednopatrové domky v zahrádkách bez plotů, občas větší budova společenských staveb. A všude tolik stromů, že se Cokrez podobal spíše než městu našemu lesoparku. Letecká továrna z oken pokoje vidět nebyla, byla na opačné straně.

Cestou jsem už od Zoidée slyšel, že Cokrez je na zdejší poměry velké město. Na Zemi by ale se svými třiadvaceti tisíci trvale žijících obyvatel patřilo mezi menší, jenže planety Bardžanů nejsou tak přelidněné jako naše stará Země a přílišná koncentrace lidí se tady nepovažuje za zdravou. Města jsou přirozená místa s vyšší koncentrací lidí nezbytnou

kvůli továrnám, ale všude je továren jen tolik, aby to bylo únosné. Cokrez bylo rozhodně krásné město, zejména množstvím zeleně, u pozemských měst málokde vídané. Prohlížel jsem si je dlouho. Pak se vrátila Zoidée.

»Líbí se ti Cokrez?« zeptala se na úvod.

»Líbí,« odpověděl jsem po pravdě.

»Pustíš mi Mozarta, vid'?'«

»Nemusíš čekat, zda ti něco pustím nebo ne,« zavrtěl jsem hlavou. »Všechno moje je teď přece i tvoje!«

»Já vím,« řekla se šťastným úsměvem. »Dokud nás sama smrt nerozdělí...«

Tady na Bardžá si možná bude spousta lidí myslet, že udělala chybu, když si vzala barbara z divoké planety. Ale já už jsem věděl, že ona si mě nebere jako barbara, ale jako člověka, kterého může mít ráda. Věděl jsem, že i já ji mám doopravdy rád. Na Poenaid mi zachránila život, ale už od začátku se mi líbil její úsměv. A teprve teď jsem poznal, jak vzrušující dokáže být i jako žena. Od dvacetiletých dívek Země se lišila jedinečnými úžasnými vědomostmi, které mi na ní imponovaly. Že jí je skoro osmdesát? Bardžané mají co se týče věku úplně jiná měřítko - na to si časem zvyknu. Tím spíš, že jsem se v poslední době opravdu cítil nějak... mladší, měl jsem najednou plno elánu. Podle toho, co říkala, by to nemělo být pouhé zdání.

Dříve jsem si myslel, že obětuji život vědě. Let ke hvězdám byl skok do prázdna, vyletěli jsme všichni mladí a měli jsme se vrátit jako dědulové a báby. Byla s námi také děvčata a sex se na palubě Persea provozoval běžně, ale - Perseus nebyl zařízen pro malé děti a ty byly pro nás zakázanou oblastí. Proto měly partnerské vztahy jen náhodný charakter, nic trvalého. Kdo chtěl, mohl během letu vystřídat všechny dívky a pak začít znovu od začátku. Rozchody se braly jako pouhé střídání, bez velkých scén a ukřivděností a kdo byl právě volný, většinou si brzy našel nového partnera. Profese byly na Perseu obsazeny tak, aby byly počty mužů a žen zhruba napůl - až do Ridigio. Tam zahynulo více mužů a ženy začaly přebývat. Proto se snad na denní pořádek dostaly divoké mejdany, kterých jsme se my piloti raději neúčastnili. Čisté partnerské dvojice začaly být výjimkou. Význační jedinci měli více partnerek současně, čtyři i šest - a na jiné se tím pádem nedostávalo. Bylo čím dál těžší najít si dívku, která by se dokázala upnout na jednoho. Kdo může potvrdit, jestli právě tohle nebylo příčinou rozkladu morálky na Perseu? Nepřenesla se tato nezodpovědnost také do služebních záležitostí? Vyloučit bych to rozhodně nemohl. Já jako výsadkový pilot bych mohl mít děvčat podle chuti, jenže jsem patřil mezi blázny, kteří netoužili vlastnit celý harém - a proto jsem v posledních letech žil osaměleji než z počátku cesty. Nebyl problém najít si děvče na jednu noc - ale to mě neuspokojovalo. Byl jsem raději bez děvčete - a nebyl jsem sám. Ve společenské místnosti, přeměněné na hampejz, jsem se téměř neobjevoval. Celá naše *banda profesorů* se raději scházela v místnosti výsadkových pilotů.

A teď - najednou jsem zjistil, že mám celý život teprve před sebou. Jako kdybych měl začít znovu od začátku, jenže s vědomostmi o jakých se mi před odletem nezdálo, na planetě vzdálené hodně přes čtyři sta světelných let od Země - a ke všemu v objetí krásné dívky, která mi slíbila věrnost na stovky let, ačkoliv vůbec není pozemšťankou.

Byli jsme spolu více než půl roku na pusté planetě, ale až dnes jsem ji poprvé viděl spící. Do dnešního dne se přede mnou ukrývala, jak to jen šlo. Ani když jsme spolu letěli v těsné kabině výsadkového letounu, ani pak jsem nespátl, že by třeba jen na chvíli usnula. Spala jen když jsem spal i já a její agisar ji musel vzbudit pokaždé chvíli předtím, než jsem se probudil. Až dnes jsem viděl, že ani ve spánku se lidé z Bardžá nijak neliší od lidí Země. Schoulila se do klubička, v noci ze spaní několikrát vzdychla, ale ani pak se neprobudila.

Bardžané se žení a vdávají později než pozemšťané. Nebývá zvykem, aby se brali pod padesátým rokem věku. Krátkodobé vztahy se neberou vážně, ale rodiny se zakládají velice odpovědně a natrvalo. Bardžané nedovedou ublížit druhému, snad proto tu neznají instituci rozvodu, tak častou na Zemi. Na planetách Společenství se považuje za normální a běžné vzít si děvče z jiného světa. Tady spolu mohou žít lidé z kteréhokoliv kouta vesmíru, hlavně se musí vzájemně respektovat. To je nejdůležitější na vztahu, který má podle zdejších zvyků trvat - třeba i tisíc let...

Šotri

Zasedání Velké rady bylo zahájeno.

Jistě nebylo jednoduché svolat osm tisíc zástupců z různých planet Společenství - a to se zasedání neúčastnili právě ti, na které jsem byl zvlášť zvědavý. Ne-lidé z Uxu, Ilooniku, Ullhettlu a z ostatních ne-lidských planet poslali jen omluvná poselství, neboť se podle jejich názoru mělo jednat výhradně o planetách lidského typu, o nichž oni nemají zájem rozhodovat. Také lidé z Eio vzkázali, že nechtějí jednat o žhavých světech s nepřátelským podnebím, takže osm tisíc zástupců Velké rady Společenství pocházelo pouze ze světů Bardžá, Askarisu a jejich dceřiných planet, což znamená planet původně neobydlených a osídlených později. Byl to ale jejich omyl.

Před zasedáním jsem měl možnost setkat se i s několika představiteli civilizace Askaris. Dá se říci, že moje zvědavost byla náležitě uspokojena.

Lidé B-typu, to znamená lidé z Bardžá a jimi osídlených planet, byli lidmi v tom smyslu, jaký známe na Zemi. Naproti tomu Askarisané, lidé A-typu, se pozemšťanům podobají jen vzdáleně. Tvarem těla ještě trochu lidi připomínají - mají hlavu, trup, ruce a nohy. Mohutným ocasem ale připomínají klokany, právě tak jako způsobem pohybu: většinou poskakují. Umí prý také výborně plavat. Na rozdíl od pozemských klokanů mají Askarisané místo srsti červenou kůži drsnou jako skelný papír, hlavu tvaru obrovského vejce bez vlasů, uší a nosu. Ústa mají široká, ale když je sevřou, opticky jim úplně zmizí. Když ústa otevrou, jsou uvnitř v několika řadách jemné perličkovité zuby a veliký krvavě rudý jazyk. Místo nosu mají jediný dýchačí otvor, ale ten obvykle uzavírají tak těsně, že není patrný. Na jejich kulaté hlavě jsou proto ze všeho nejvíc nápadné obrovské oči, obvykle překryté úzkou štěrbinou víček, občas neuvěřitelně vypoulené, jako by jim oči vypadávaly z hlavy. Když jsem to viděl poprvé, zůstal jsem na to civět.

Zajímalo by mě, jak se s nimi budeme domlouvat. Kupodivu to nebyl problém. Ačkoliv neměli uši, slyšeli docela dobře a i když při mluvení neotvírali ústa a zvuky vydávali odněkud z hrudi, rozumět jim bylo výborně. Dovedli prý vnímat i vydávat zvuky mnohem širšího spektra než lidé, ale sami úmyslně používali rozsah zvuků pouze takový, jako lidé ostatních typů. Dokonce už dávno převzali řeč Bar jako svou a používali ji na svých planetách, takže jsem se s nimi mohl dohovorit docela plynule. Také oni se o mě zajímali, čistě z vědeckého hlediska. Byl jsem senzací právě pro shodu s lidmi B-typu. Samozřejmě i tady působila zpráva o další objevené civilizaci, odlišné od ostatních, ale kupodivu tak vyspělé, že se odvážíla cesty mezi hvězdami.

Věděl jsem, že Bardžá je jediná civilizace Společenství, která svými hvězdnými loděmi překonávala mezihvězdné dálky. Všechny ostatní byly připojeny pomocí sítě stanic vjosuzgu a žádná se neodhodlala postavit vlastní hvězdolet. Bylo to pochopitelné - složitější obory, jako kosmonautiku a biologii, ponechávali větším odborníkům. Výprava našeho Persea byla proto další senzací Společenství. Konečně někdo porušil tento faktický monopol Bardžanů!

Zprávu o planetě Poenaid stačili všichni přečíst už před zahájením Rady. Z devíti desetin ji sepsala Zoidée. Gyferovi kosmonauté k ní připojili stručnou zprávu o průzkumu kontinentů, malá část pocházela dokonce z mých materiálů, nasbíraných na dálku z Persea. Ke knize svá vyjádření připojili i odborníci z dalších oborů. Všichni se shodovali v tom, že byla objevena další planeta s ideálními podmínkami pro život lidí, vhodná k obydlení.

Hned potom se přihlásili o slovo zástupci civilizace Askaris. Oznámili, že nemají zájem o osídlování planety, neboť teprve nedávno získali jinou nově objevenou planetu Aliané a mají s ní až nad hlavu práce. Zástupci Askarisu proto požádali na tomto zasedání

o statut pozorovatelů, v čemž jim bylo jednomyslně vyhověno. Od prvního dne zasedání se tedy vědělo, že o osídlování planety Poenaid mohou mít zájem jedině lidé B-typu. Od počátku se také jako samozřejmost bralo, že se za patrona planety Poenaid hlásili zástupci planety Aiool.

Aiool byla jedna z nejstarších planet osídlených lidmi z Bardžá dávno v minulosti. Lidé na Aioolu se časem stali v mnoha směrech významní pro Společenství, zejména díky produkci zvláště delikátních potravin, vyvážených z planety Aiool do většiny planet ostatních. Jako hlavní argument pro přednostní práva na osídlování Poenaid uváděli zástupci Aioolu značnou přelidněnost své planety. Aioolců byly už tři miliardy, což představovalo víc než dvojnásobek počtu obyvatel druhé nejlidnatější planety Společenství Esteo, více než čtyřnásobek obyvatel planety Bardžá. Navíc museli Aioolci, tak jako všichni obyvatelé planet s původním životem, ponechat třetinu své planety v původním stavu, tak jak byla planeta před svým objevením. Toto pravidlo bylo všude dodržováno přímo úzkostlivě.

Oponenty Aioolců se stali zástupci planety Esteo.

»Přelidnění Aioolu není argumentem pro to, aby byl Aiool stanoven patronem Poenaid, naopak, svědčí to jedině o nedobré vztahu Aioolců k jejich vlastní planetě,« tvrdil mluvčí Esteo. »Ani se nechceme vracet k jejich opomenutí při osídlování Aioolu, kdy vyhynulo více než dvanáct původních živočišných druhů. Navrhujeme opustit dosavadní způsob patronů a zavést společné osídlování ze všech planet současně.«

Mluvčí z Aioolu proti tomuto názoru vznesl námitky. Podle něho přece dnešní obyvatelé Aioolu nemohou za chyby svých dávných prapředků.

»Musíme opakovat, že Aiool byl osídlován před více než patnácti tisíci lety jako vůbec první planeta v nám známém vesmíru. Napoprvé se těžko kdo vyvaruje chyb, vždyť chybovat je lidské! Od těch dob se všichni poučili - ano, ale právě z chyb Aioolského osídlování.«

A pak jsem náhle strnul. Uprostřed obrovského sálu dostala slovo Zoidée, jako zástupce planety Poenaid! Tak mohou vystupovat jen objevitelé planet - je to jejich právo. Nemohou pak ale mluvit za planetu, která je vyslala na cestu.

»Budu muset všem v tomto shromáždění něco připomenout,« začala Zoidée. »Asi jste na něco zapomněli. Dříve než se může rozhodovat mezi jednotlivými planetami, musí Rada dosáhnout dohody mezi různými typy bytostí. Víme, že planetu Poenaid odmítli jak ne-lidé, lidé A-typu i E-typu, takže je zdánlivě logické, že jsme začali rozhodovat jen mezi lidmi B-typu. To je podle mě omyl. Zapomněli jsme se totiž zeptat na názor lidí Z-typu, jejichž hvězdný letoun také objevil planetu Poenaid a v této chvíli ještě krouží kolem ní.«

Sál strnul stejně jako já. Kdykoliv jsme spolu hovořili, vždycky mě Zoidée řadila k jakési vedlejší větvi B-typu, což jsou lidé z Bardžá. Pravda, během desetitisíců let se některé větve Bardžanů vlivem mírně odlišných podmínek na kolonizovaných planetách vyvinuly poněkud jinak, ale ne natolik, aby mezi nimi a ostatními Bardžany vznikla genetická přehrada. Tady náhle použila Zoidée docela odlišný typ, o jakém dosud nebyla řeč. Napadlo mě, že by to nemuselo být dobré, být považován za jinou rasu než ostatní. S tím máme na Zemi špatné zkušenosti. Zoidée zřejmě chtěla delegáty Galaktického společenství vyburcovat, aby se problémem planety Země zabývali dříve než planetou Poenaid. Proto si zdánlivě nevšimla zmatku, jaký její slova mezi delegáty vyvolala a klidně pokračovala:

»Zástupcům planety Aiool jen připomínám, že lidí je na Zemi dvakrát více než obyvatel Aioolu, přičemž Země nemá žádnou pracovní planetu. Kromě nepředstavitelného přelidnění má Země problémy s katastrofálním stavem životního prostředí, s hladem obyvatel a také s necelou desetinou průměrné délky života proti nám, což v žádném

případě není dáno jinými životními principy. Vyčítáme Aioolu dvanáct živočišných druhů, vyhynulých před patnácti tisíci lety. Na planetě Zemi během posledního tisíciletí vyhynulo dokonce několikanásobně více živočišných druhů - prostě proto, že lidé Země neumějí zacházet s genetikou - a zejména pro velké znečištění prostředí. Navrhuji proto ponechat otázku planety Poenaid na pozdější dobu. Mnohem důležitější je přijmout planetu Zemi za nového člena Společenství. Do Rady by se měli dostavit i omluvení zástupci ne-lidí a lidí E-typu. Asi si neuvědomili, že se jedná o věcech celého Společenství.«

»Dejme slovo zástupcům Země!« ozvalo se v té chvíli ze sálu. Poznal jsem, že hlas patří někomu z delegace Askarisu, ale vzápětí už toto heslo volala většina sálu. Musel jsem sejít až do středu. Zoidée mě tam málem dotáhla, abych tam byl co nejdřív. Dostal jsem najednou strašnou trému, že bych měl zastupovat celou pozemskou civilizaci, ale pak mi najednou blesko hlavou něco, co mi trému zahnilo.

»Nevím, zda mám právo mluvit na tomto shromáždění za planetu Zemi, která zatím ani nepatří do Společenství,« začal jsem nesměle.

»Mluv!« ozývalo se hned ze všech stran.

»Za Zemi mluvit nemohu. Odporovalo by to pravidlu, že musí být přítomno nejméně sto zástupců za každou planetu. Dovolte mi tedy promluvit aspoň jako zástupce planety Poenaid,« pokračoval jsem.

Sál oněměl překvapením.

»Nemůžeš mluvit za Poenaid, to bys nemohl mluvit za Zemi,« skoro vykřikla Zoidée.

»Za planetu Poenaid mohu mluvit právem objevitele,« nedal jsem se ovlivnit. »Jako člen posádky hvězdné lodi Perseus jsem rovněž objevil planetu Poenaid, dříve než jsem se dostal do kontaktu se zástupci Společenství. V tom případě mám podle zvyklostí Společenství plné právo mluvit za Poenaid.«

»Pak ale budeme muset zasedání odložit, než se sem dostaví další zástupci Země,« ozval se kdosi v sále.

»To může trvat podle mých odhadů až třicet let,« podotkl jsem. »Musím Radu upozornit především na to, že na Zemi není žádné vjosuzgu.«

»A co hvězdný letoun ze Země, který snad stále krouží kolem Poenaid? Můžeme použít i náš letoun na Poenaid.«

»Perseus byl silně poškozen v kosmické pasti, která se stala osudnou i prvnímu letadlu Bardzá,« připomněl jsem.

»To mohu potvrdit,« dodala rychle Zoidée. »A také, že jenom díky dokonalejšímu rádiu pozemského letounu nedošlo u Tozuré k další katastrofě. Náš první letoun byl rozbit tak, že jsme nejen nemohli postavit vjosuzgu, ale ani varovat další výpravu. Perseus alespoň varoval ostatní letouny Země - a ostatně i náš druhý letoun.«

O slovo se přihlásil zástupce planety Bardzá. Byl to - šedovlasý Dyrych Maíber.

»Dosud se v celé historii Společenství nestalo, aby se jednalo o některé planetě bez účasti jejích představitelů. Zástupci planety Země se nemohou dostavit čistě z technických důvodů, není to tedy jejich odmítnutím. Asi nám opravdu nezbývá, než odložit jednání nejen o Poenaid, ale též o Zemi. A to i v tom případě, že by to mělo být o několik let. Předpokládám, že je naší první povinností umožnit Zemi co nejdříve připojení ke Společenství. Navrhuji dopravit na Poenaid rozmontovanou stanici vjosuzgu, naložit ji do našeho hvězdného letounu, který tam čeká na další použití a bez meškání jej vyslat směrem k planetě Zemi. Je to ostatně jediná možná cesta, jak navázat spojení s civilizací Země.«

Souhlas s jeho slovy byl všeobecný, takže se zdálo zbytečné odkládat hlasování o tomto návrhu. Zoidée zářila. Věc planety Země brala za svou vlastní. Proto byla určitě z těch nejvíce překvapených, když jsem se přihlásil o slovo s doplňujícím návrhem.

»Nejsem proti vyslat z Poenaid k Zemi váš hvězdný letoun,« začal jsem k překvapeným členům Rady. »Mám pozměňovací návrh technického charakteru. Nepovažuji za ideální vyslat k Zemi hvězdný letoun, který dovezl vjosuzgu na Poenaid.

Vím, co kosmonautka Zoidée napsala o planetě Zemi. Ve své zprávě vyličila Zemi jako rozporuplný svět, zaostalý proti planetám Společenství. Není mým úmyslem vyvracet, co o Zemi napsala. Je to možná ještě horší, než jak to vyličila. Ale na druhé straně jsou obory, kde naopak Země může pomoci Společenství. Na planetě Poenaid stojí v této chvíli 4připraven hvězdný letoun z Rikiri. Na vašem místě bych asi také navrhl vyslat jej k Zemi. Jenže kolem planety Poenaid krouží i další hvězdný letoun, Perseus z planety Země. Byl rozbit meteorem, uvnitř je jeho mrtvá posádka, nemůže ani vyvinout plný výkon, ale mohu vás ujistit, že i takto poškozený by doletěl k Zemi o pět let dříve než letoun Společenství. Našemu letounu by cesta k Zemi trvala dvanáct let, kdyby byl v pořádku. Při jeho poškození by doletěl za patnáct let. Podle toho co vím o vašich letounech, byste k téže cestě potřebovali dvacet let - a přitom by stačilo postavit lepší letoun a doletět k Zemi dříve, nehledě na zpoždění se stavbou letounu.«

»Jaký nový letoun?« ozvalo se kolem udiveně. »Myslíte, že je vůbec možné postavit letoun lepší než jsou dosavadní?«

»To bych možná mohl posoudit já,« přihlásil se kapitán bardžanského hvězdoletu Gyfer, který tu byl přítomen jako zástupce planety Poenaid. »Nikdo kromě nás neviděl, co pozemské letouny dovedou. Já jsem toho viděl dost na to, abych měl oči navrch hlavy - Askarisané jistě prominou... Náš letoun letěl na plný výkon motorů - ale pozemský mohl kolem něho metat kotrmelce. Jeho navigace mu dovolila vyletět nám naproti a pak se za letu srovnat s námi tak dokonale, že se dalo v kosmu za letu přestoupit z jednoho letadla do druhého. To neříkám obrazně, to pozemšťan dokázal. Natáhl mezi našimi letouny lano a přešel po něm. Mám na to svědky.«

»To snad není myslitelné!« vykřikl kdosi v sále.

»Já jsem po tom laně šplhal také!« přihlásil se Niódži.

Celý sál začal šumět vzrušenými diskusemi. Přerušil je až předseda shromáždění.

»Vy jste kosmonauté, musíme vám věřit, ale což je možné stavět úplně nové letouny? Co vlastně o těch pozemských víme?«

»Skoro všechno,« podotkl jsem. »Knihovny na Perseu jsou skoro bezedné.«

Přesvědčit shromážděné členy Velké rady se nikomu v historii Společenství nepodařilo tak rychle, jako mně.

Uběhlo půl roku mého pobytu na Bardžá.

Ta doba stačila, aby přece jenom opadl počáteční zájem zdejších lidí o mou osobu, zájem celkem pochopitelný. Ani já bych si nedovedl na Zemi představit, že by si tam lidé nevšimli návštěvníků z vesmíru, kdyby k nám někdy zavítali - jakože se k tomu právě konaly přípravy. Ale i ta sebevzácnější bytost se brzy okouká a zvědavců bylo kolem mě méně. Vyhovovalo mi to, aspoň jsem si přestal připadat jako exemplář v ZOO. Raději jsem se snažil seznámit se svými novými spolupracovníky - bardžanskými konstruktéry. Za půl roku jsem se naučil jen základům technologií, používaných lidmi Společenství. Na stavbu úplně nového hvězdoletu to bylo pořád žalostně málo.

Na lodi jsem byl především výsadkovým pilotem. Uměl jsem létat na strojích, které jsem nevynalezl. Pravda, uměl bych je v nouzi nejvyšší i opravit, to znamená uvést do jakž takž původního stavu s použitím jiných originálních součástek. Ale něco jiného je sestavit předem známý stroj z předem vyrobených dílů a něco jiného je tento stroj od začátku zkonstruovat. Díky Dušanovi jsem se celou cestu učil - a teď se mi tyto znalosti po čertech hodily. Byla to převážně teorie, pořádnou praxi jsem během letu ani nemohl získat.

Bardžanští konstruktéři mi velice vycházeli vstříc. Nesmírně se mi teď hodilo, že jsme se během letu Persea věnovali sebevzdělávání. Když jsem s pomocí Bardžanů za pouhý týden pochopil principy činnosti rezonančních taviček, které svého času nahradily tepelné zpracování kovů na všech planetách Společenství, získal jsem si přece jen jejich zájem. Pak teprve mi sdělili, že na zdejších školách rezonanční tavičky vyučují celý rok, další dva roky trvá praktické cvičení, než nováčka pustí k samostatné práci. Ale my jsme neměli tolik času, abych mohl absolvovat jejich školy. Vzdělání konstruktéra na Bardžá trvá dvacet let - deset let teorie, deset let praxe pod dohledem odborníků. Tolik času jsme neměli, museli jsme hvězdnou loď postavit mnohem dřív.

Horší bylo, když jsem chtěl naučit místní vědce základům teorie atomových reaktorů. Ačkoliv jsem na to měl celou palubní knihovnu Persea, bylo to nad mé síly. Vědci z Bardžá nevěděli o jaderné energii téměř nic a navíc se jako čert kříže báli radioaktivity. Když zjistili, jaké pro ně hrůzné jevy v reaktoru probíhají, ucouvli a ztratili zájem něco se naučit. Zkonstruovat za těchto okolností vlastní reaktor byla utopie. Jenomže bez dostatečného zdroje energie by byly lety do vesmíru svízelnější. Nedovedu si představit, jak by Perseus dokázal přeletět vzdálenosti mezi hvězdami na planetární palivo. Bardžané to sice svými antigravitačními hvězdolety dokázali, ale za cenu mnohem pomalejšího letu. I tak si troufali na krátké přelety od hvězdy k hvězdě, ne víc. Naštěstí jejich systém víc nepotřeboval a za tisíciletí jim umožnil i těmito malými krůčky dosáhnout obrovských dálek.

Když došlo na pozemskou počítačovou techniku, která svou složitostí bardžanské vědce tím více deprimovala, čím více se ji snažili pochopit, bylo to ještě horší. Složitost programů Persea v nich vyvolávala malomyslnost, zda někdy něco tak propracovaného zvládnou. Nejvíce je na tom rmoutilo, že všechno pochází z jakési barbarské, zaostalé civilizace.

Za těchto podmínek bylo nesmyslné stavět nový hvězdolet úplně od začátku. Nakonec jsme se čtvrt roku od našeho seznámení po velice bouřlivých debatách dohodli na řešení, které se dalo zvládnout s tím, co jsme měli. Když se baporgům, bardžanským gravitačním motorům dalo více energie, akcelerovaly docela slušně. Navrhl jsem proto kompromis. Nespojovat pozemské a bardžanské vědomosti, ale rovnou pozemské a bardžanské letouny. Připevnit k bardžanskému hvězdoletu pomocí pevných pylonů tři výsadkové letouny Persea, elektřinu z jejich reaktorů přivést do motorů baporg a nakrmit je proudem, takže by mohly táhnout neustále na špičkový výkon. K tahu baporgů se kromě toho přidá tah pozemských atomových motorů, čímž se podle mého zvýší akcelerace a tím i dosažitelná rychlost. Do řídicí kabiny bardžanského hvězdoletu jsem navrhl přidat několik počítačů z Persea, propojených dohromady a navíc připojených ke všem počítačům výsadkových letounů. Spojená výpočetní kapacita by se sice nedala srovnávat s kapacitou počítačů Persea, ale proti dosavadnímu přímému řízení to byl pokrok. Využití pozemských navigačních programů mělo v bardžanské kosmonautice znamenat další skok dopředu.

I tyto návrhy nakonec nezávislá skupina odborníků schválila. Rozhodla dopravit na Poenaid ještě alespoň dva nepoškozené výsadkové letouny z Persea.

Když za mnou přišli s požadavky na školení alespoň pěti pilotů v trvání dvanácti měsíců, navrhl jsem začátek školení uspořádat formou letu na Persea. Připomenul jsem, že je třeba co nejdříve dopravit výsadkové letouny na Poenaid a tento výlet by byl k tomu jako stvořený.

»Není možné nezkušené piloty posadit do letadel a nechat je letět samotné v neznámých strojích!« děsil se Niódží, přihlášený mezi první kandidáty na piloty nových hvězdoletů.

»Však také nebudou sedět v přepravovaných letounech, ale v tom, který budu pilotovat já. Žádné nebezpečí jim hrozit nebude,« ujistil jsem je.

»Ale co letadla? Ta snad poletí sama?« nepokrytě se divil jeden z nových pilotů.

»Jak už trochu znám pozemšťana, nedivil bych se tomu,« pokrčil rameny Niódží.

A měl pravdu, neboť přesně to jsem měl v úmyslu.

Na Persea nás nakonec letělo patnáct, sotva jsme se vešli do kabiny. Zájemců bylo víc, museli jsme je nakonec vybírat, přičemž přednost měli zájemci o let k Zemi. Stalo se ale něco nečekaného. Mezi těmi, kdo byli vybráni, nebyla Zoidée.

»Jenom jim to jaksepatří ukaž,« usmívala se, když mi to sdělovala. »Už jsi mi předvedl takových figlů, že se nic nestane, když pro změnu jednou poletí někdo jiný. Já mám teď stejně v plánu něco jiného, ale o tom ti budu vykládat, až se vrátíš.«

Nebylo mi to po chuti, ale řekl jsem si, má asi pravdu. Konec konců - šlo jen o malý výlet.

Malý výlet se nám však poněkud protáhl. Na palubu Persea jsme se dostali hladce, ale tam na nás čekala pořádná fuška.

Museli jsme vybrat a připravit tři nejlepší stroje - a to nebyla práce na deset minut. Zvláště když dělá jeden a patnáct ostatních jen přihlíží.

Nejprve jsem je provedl po hvězdoletu. Bardžané byli dychtiví jako malé děti. Zajímalo je všechno. Skladiště i farmy, motorový úsek i velitelství. Neodpustil jsem si naplnění bazénu a zejména koncert ve velké hale. Představil jsem si sebe, když mě Zoidée pozvala na průzkum nepozemského hvězdného letadla. Byl jsem tenkrát u vytržení stejně jako teď oni. Komu se poštěstí navštívit kosmickou loď, patřící cizí civilizaci? Až úplně nakonec jsem je zavedl i do palubní tělocvičny...

Prohlídku a testování všech strojů jsme dělali společně. Každou závalu jsem podrobně se všemi probral a spolu jsme opravovali všechny poruchy. U prvních dvou strojů jich mnoho nebylo, ale třetí mašina nebyla v pořádku a vykazovala jednu chybu za druhou. Nakonec jsem rozhodl, že si vezmeme raději jinou - pořad ještě byla možnost výběru.

»Měli bychom si přece jenom zkusit přistání,« navrhoval Niódží. »Co kdybychom se rozdělili, do každého letadla po čtyřech lidech?«

»Naše předpisy nedovolují automatické přistávání letounu bez pilota s neznalými lidmi na palubě,« odmítl jsem tento návrh.

»A co kdyby nastala situace, kdy by šlo o život?« zkoušel to ještě Niódží.

»Kdyby šlo o život, pak bychom zkusili všechno co by mělo naději na úspěch. Ale zatím taková situace nenastala, budeme tedy přistávat spořádaně - společně,« rozhodl jsem.

Konečně byly všechny letouny připraveny a mohli jsme nastoupit zpáteční cestu. Před odletem jsem si samozřejmě neodpustil zavést své přátele do velké haly, kde jsme si dopřáli několik hodin hudby. Výsledkem jsem si už byl jist.

A pak jsme všichni nastoupili do mého letadla. Palubní automaty před námi katapultovaly tři prázdné letouny do prostoru. My jsme se dali vymrštit vzápětí po nich a zamířili pomalu od lodi. Tři letouny, řízené programy FORMACE nás poslušně následovaly.

»Chytré stroje,« obdivovali je Bardžané.

»Teď sledují nás, ale přistávat budou zcela samostatně,« ujistil jsem přátele.

»Kdybych je nechal slepě následovat vedoucí letoun až na zem, mohly by se na závěr vybourat. Tam jim teprve dovolím, aby ukázaly co umějí.«

Počasi bylo jako obvykle v této době na Poenaid krásné a dole už na nás čekalo několik tisíc lidí, kteří se přišli podívat na hromadné přistání čtyř raketoplánů. Bylo by jistě nepříjemné předvést všem těm shromážděným havárii třeba jen jednoho letounu, pomyslel

jsem si. No, snad jsme všechny stroje prohlédli pořádně. Ale oddechl jsem si až tehdy, když se všechny vynořily z oblaků klesajícího prachu, zvířeného raketovými motory.

A protože let dopadl dobře, mohli jsme začít s připojováním pozemských letounů k bardžanskému hvězdoletu.

Na naše monstrum se brzy chodily dívat celé davy zájemců ze všech planet Společenství. Brzy se ujalo jméno Šotri, neboli verpánek. Z dálky letoun připomínal třínožku: sedátkem byl původní diskovitý bardžanský hvězdolet 2827, pozemské výsadkové letouny vypadaly jako nohy. Raketoplány jsme připojili pomocí speciálních konsolí, jimiž vedly potřebné kabely, navíc bylo jimi možné sestoupit do kabin výsadkových letounů. Bylo třeba zachovat možnost údržby a oprav za letu. Konzole navíc umožňovaly za letu výsadkové letouny otočit. Podle pozemských zkušeností se očekávalo, že naše soulodí dosáhne větší rychlosti a povrch lodi bude vystaven mnohem větší kosmické erozi než jak bylo zvykem. Na můj návrh byl zesílen čelní pancíř a raketoplány se po většinu letu ukrývaly za tímto štítem. Bardžanské hvězdolety dokázaly na rozdíl od Persea brzdít bez otáčení. Výsadkové čluny z Persea bylo naopak nutné při brzdění otočit proti směru letu - stačilo je jenom pootočit, aby atomové motory mířily přes hranu bardžanské lodi šikmo vpřed. Jejich tah se sčítal se silou antigravitačních baporgů, které nesly větší část zátěže.

Smontování této kompozice trvalo poměrně krátce, několik týdnů. Továrny na technické planetě Kyoran se blýskly okamžitou dodávkou všech objednaných dílů. Všechno montovala parta budoucích kosmonautů - bylo třeba, aby se všichni s novými konstrukčními prvky dokonale seznámili. Nebylo možné použít k tréninku druhý hvězdolet, stavěli jsme přece unikát, jaký zatím v celém Společenství neměl dvojníka.



»Není příliš nebezpečné stavět letoun, který nejste schopni postavit v dalším exempláři?« zajímali se někteří z reportérů, kteří k nám chodili v celých procesích. »Jak chcete takovému letounu přijít na pomoc v případě nějaké havárie?«

»Náš letoun přece nepoletí do neznáma, ale do bezpečné planetární soustavy,« odrážel jsem tuto otázku znovu a znovu. »Země má podmínky k životu dobré a kdyby se s letounem něco stalo při přistávání, lidé Země poskytnou kosmonautům pomoc.«

Kdybych jen tušil, s čím se Šotri u Země setká!

Bydleli jsme teď na Poenaid. Zatímco jsme se na Bardžá trápili s koncepcí a prvními plány hvězdoletu, postavila na Poenaid skupina stavitelů velkou zeď, oddělující poloostrov se základnou od hlavní pevniny. Základna obsahovala stanici vjosuzgu, Zoidinu jeskyni, můj výsadkový letoun, ale teď už i několik desítek domů, nově založená pole, pár dílen a továrnu na zpracování potravin. Na planetě byly také postaveny dvě další stanice, ale byly jen udržovány v pohotovosti pro případ, že by se s hlavní stanicí něco neočekávaného stalo.

Z ohrazeného území byli vystěhováni všichni draví ještěři a jiní tvorové, schopní ohrožit člověka. Kromě dovezení několika druhů rostlin, zajišťujících potraviny pro členy stanice, nebyla planeta kolonizovaná - byla připravena pro lidi Země.

Kompletní smontování našeho verpánku Šotri trvalo půl roku. Kdyby výprava odletěla k Zemi pouze s tímto zpožděním, bylo by to vynikající. Plánovaná dvojnásobná rychlost letu by zpoždění více než bohatě vyrovnala. Nešlo ale vždy všechno jednoduše.

Už v průběhu stavby se na nás jezdily dívat celé výpravy diváků, odborníky počínaje, školními výpravami konče. Náš letoun se od začátku stal terčem vtipů, různých karikatur, ale také dobře míněných rad. Nad většinou z těchto rad jsme mohli s úsměvem mávnout rukou, jinými jsme se museli vážně zabývat. Někteří kritikové měli námitky naivní, ale mezi kritiky byli i vědci, jejichž slovo platilo ve Velké radě Společenství. Tak se stalo, že jsme byli necelý měsíc před odletem vyzváni, abychom koncepci letounu znovu obhájili před technickou komisí Rady.

Jednání bylo dlouhé, bouřlivé. Oponenti letounu se vytasili se všemi možnými námitkami od takových, které i jim samotným připadaly naivní, až po skutečně promyšlené náměty. Na všechny námitky jsme museli odpovědět a buď je vyvrátit, nebo přijmout. Ke cti odborníků musím přiznat, že se při debatách obešli bez emocí a po předložení dostatečně pádných argumentů obvykle se slovy uznání vyklízeli pole. Bylo zřejmé, že nechtějí nechat nic náhodě a snaží se pokud možno včas odhalit slabá místa, která by se v projektu vyskytla.

Několik námitek proti naší koncepci t'alo do živého a neměli jsme proti nim argumenty. Nemohli jsme přece prokázat letové vlastnosti, když ještě letoun ani na okamžik nezapnul své motory. Komise nakonec rozhodla šalamounsky. Letoun měl prokázat své schopnosti tím, že před skutečným mezihvězdným letem samostatně přeletí k planetě Tozuré a zpět, což měl být krátký planetární let v dosahu případné záchranné výpravy, ale už dostatečně průkazný, co se týká chování letadla v prostoru.

Vzhledem k tomu, že se na Tozuré s přistáváním vůbec nepočítalo, odhadl jsem let na půl roku. U bardžanských odborníků tento termín vyvolal pochyby. Navigátor Niódží, který se celou dobu věnoval zacházení s pozemskými počítači a dosáhl v tom oboru značné pokroky, hned začal svým kolegům v Komisi vysvětlovat let »over-sunem«, při kterém je hvězda obletěna nejkratším směrem tak, že cíl cesty mezitím přesně dorazí k místu setkání. Namítali na to, že něco takového není možné odhadnout, takže nakonec bude letoun bloudit někde v prostoru. A že je dosavadní způsob »postupného přibližování« jistější.

»Kdyby mi ještě před rokem někdo tvrdil, že se dvě letadla mohou setkat ve vstřícném letu, považoval bych ho za diletanta a nevěřil mu. Od našeho prvního setkání s pozemšťanem, kdy nám ten manévry s veškerou parádou předvedl, dokonce i s něčím tak nepředstavitelným, jako přestoupení za letu z jednoho letounu do druhého, nechci ani slyšet, že něco nejde. Za tu dobu, co se snažím proniknout do tajů pozemské kosmonautiky, jsem byl překvapen tolikrát, že to ani nechci počítat. Myslím si, že nesmíme podceňovat schopnosti jiné civilizace, je-li mladší než naše a jeví se nám v mnoha směrech primitivnější. Vzpomeňte si třeba na rezonanční tavičky, které přece rovněž nepochází z Bardžál!«

Komise nakonec vyslovila svůj závěr. Hvězdolet Šotri (název »verpánek« už mu zůstal) nejprve podnikne planetární cestu, nežli se odváží letu ke vzdálené Zemi. Část posádky měla tvořit komise složená z navigátorů a techniků. Musel jsem se proto alespoň na krátkou dobu rozloučit se Zoidée, která se rozhodla, že nebude trvat na své účasti, když je třeba každé volné místo pro členy Komise. Rozhodla se ještě půl roku věnovat na Bardžá lákavé nabídce pomáhat v Hlavní Akademii při zpracování materiálů z hvězdoletu Perseus - sám bych se toho možná rád zúčastnil, kdyby příprava Šotri nebyla důležitější.

Odletu zkušební cesty letounu Šotri z Poenaid se chtělo zúčastnit tolik diváků, že by je jedna stanice vjosuzgu ani za týden nestihla přepravit. Proto byla rychle postavena další stanice a kromě toho už měsíc před odletem začaly na ohrazeném prostoru vyrůstat stovky přenosných domků. V nich čekaly tisíce diváků, ochotných obětovat svůj volný čas pro pár nezapomenutelných chvil. Ale jen málo z nich mělo štěstí, že se dostalo až k letadlu a mohlo se rozloučit s odlétajícími. Mezi těmito vyvolenými samozřejmě Zoidée chybět nesměla.

»Budu na tebe čekat - a dávejte na sebe pozor, u Tozuré je nebezpečno i když nebudete přistávat,« nabádala mě.

»Nemusíš se bát, máme radary z Persea, jsou lepší než vaše,« uklidňoval jsem ji.

»Persea nezachránily,« připomněla mi.

»Protože je radaristé vypnuli,« odpověděl jsem jí právě tak tiše. »My si určitě takovou lehkovážnost nedovolíme.«

Start hvězdoletu byl tichý, doprovázený jen jiskřením a sykotem rekombinace iontů pod břichem lodi. Šotri se vznesl jen na akumulátory a B-palivo, výsadkové letouny se nechaly nést. Nad atmosférou Poenaid jsme konečně zapnuli atomové motory, takže se do lodi vrátila náhrada přitažlivosti. A teprve teď bylo možné se rozletět s plnou akcelerací.

Bylo to fantastické. Atomové motory dodaly energie více než se dalo vytáhnout nejen z akumulátorů, ale i z B-zdrojů. Gravitační motory baporgy mohly zabrat naplno a jejich plný tah se ještě skládal s tahem atomových motorů, přičemž účinky těchto sil se směrem dovnitř lodi odečítaly. S tím jsme předem nepočítali, tento efekt byl příjemným překvapením. Mohli jsme vyvažovat přetížení uvnitř podle libosti. Podle přístrojů jsme akcelerovali sto dvacetí Gé, ale uvnitř bylo přetížení jako na Poenaid a jen hukot atomových motorů, přenášený dovnitř konzolemi a konstrukcí lodi, připomínal, že letadlo nestojí na planetě.

Vyzkoušeli jsme i otočné konzole a zkusili jsme, jak se projeví na letových vlastnostech. Bylo to podobné jako v běžném uspořádání - jen jsme si museli zvyknout, že se nám vyměnila podlaha se stropem. Řízení bylo méně pohodlné, ale dalo se na to zvyknout. Důležité panely byly zdvojené, vždy jeden vzhůru nohama proti druhému. Stačilo usadit se do jiného sedadla.

Pokusili jsme se zvýšit výkon. Dosáhli jsme neuvěřitelného zrychlení až tří set Gé a já jsem musel znovu propočítávat trajektorii letu podle nových podmínek. Kdybychom tímhle režimem letu pokračovali, byli bychom u Tozuré mnohem dříve, ale planeta by se tam samozřejmě ještě nenacházela. Musel jsem spočítat novou dráhu tak, aby se opět protнула s dráhou planety v bodě, kde Tozuré bude právě v době setkání. Bylo jasné, že při tomto režimu se dostaneme dříve nejen k Tozuré, ale stihneme se dříve vrátit i na Poenaid. Hned jsem začal přepočítávat let k Zemi. Vyšlo mi, že loď dosáhne těsně podsvětelné rychlosti v době neuvěřitelně krátké, za pouhý měsíc. Znamenalo to, že celková doba cesty bude jen o dva měsíce delší, než kolik na tuto vzdálenost potřebuje světlo. Pro posádku se navíc začnou víc projevovat relativistické efekty a let k Zemi se tím, alespoň pro ni, znatelně zkrátí.

Když taková čísla překonávala i moje předpoklady, pro odborníky bardžanské civilizace byla úplně fantastická. Lety mezi hvězdami byly podnikány několik tisíciletí na stále stejných hvězdných letadlech - a teď takový rozdíl! Není divu, že po celou cestu mezi sebou hovořili o nové éře kosmických letů a začínali uvažovat o hvězdách, ke kterým se letouny neodvažovaly pro obavy z příliš velké dálky. Propasti mezi hvězdami větší než sto světelných let byly dosud pro Bardžany nepřekonatelné. Teď tedy bude možné rozšiřovat Galaktické společenství všemi směry, i tam, kudy to dosud nešlo. Kosmický průzkum dostane zelenou jako dosud nikdy.

Trval jsem na kosmické navigaci počítané pozemskými počítači. Na Bardžá se počítače vyrobit nepodařilo, ale až navážeme se Zemí spojení, bude to jistě jednodušší, Země nám ráda poskytne vše potřebné. Pro začátek může do hvězdných letadel dodávat hotové přístroje, později vyškolí odborníky a jistě nebude trvat dlouho, na Bardžá budou pracovat podobné továrny na elektroniku jako na Zemi. Do té doby musíme umět zacházet s tím, co máme. Proto jsme po celý let proháněli všechny počítače na palubě. Cesta nám aspoň při této činnosti velice rychle uběhla. Podle mě jsme k Tozuré doletěli v období klidu, ale pro jistotu jsme ji obletěli jen z dálky, bez přistání. Tozuré byla prozkoumaná planeta a patřila k nebezpečným, dálková stanice vjosuzgu tu ani neměla být postavena. Byl to jeden z naprosto neužitečných světů - i když s vlastním životem.

Při oblévání Tozuré jsem se pokoušel všemi prostředky navázat spojení s letounem, který jsem tu kdysi zanechal pro Dušana a Roberta. Nikde tu nebyl a neobjevil jsem po něm nejmenší stopy. Jistě byl dávno smeten kosmickým bombardováním. První z mých majáků byl tedy zničen.

Bylo mi trochu smutno. Jaká škoda, že se kamarádi tohohle úspěchu nedožili.

A pak jsme se vrátili na Poenaid, kde jsme opět přistáli na akumulátory nedaleko stanice vjosuzgu. Přistávali jsme mezi davy jásajících lidí, shromážděných po našem rádiovém hlášení. Sláva byla větší než při odletu. Tyto civilizace už berou jako běžnou věc, že občas od některých planet odlétá hvězdolet na dalekou cestu, ale nebývá zvykem aby se některý vracel. Jen posádky se vracejí domů, hvězdolety jsou na místě opravovány a posílány dál.

Po přistání mě čekalo nepříjemné překvapení. Marně jsem vyhlížel Zoidée. Nebyla ani ve vítací delegaci, ani v davech statisíců lidí. Nebyla dokonce vůbec na planetě Poenaid. Mezi těmi, kdo se ke mně hlásili, jsem poznal Laíméii. Ta mi předala vzkaz, který mi vrátil úsměv do tváře.

»Spěchej na Bardžá, Vojto,« sdělila mi. »Zoidée už tě tam čeká. A pospěš si, stanice Poenaid-1 čeká jen na tebe!«

»Proč nepřišla sem?« chtěl jsem vědět.

»To se dozvíš v Cokrezu,« usmívala se záhadně Laíméia. »Ale ujišťuji tě, že by tu byla, kdyby to bylo možné.«

Víc jsem z ní nedostal. Jen mi rázně vyvrátila mou obavu o Zoidino zdraví.

»Nač ještě čekáš?« pobízela mě a skoro mě vystrčila ke stanici.

Uik ve stanici opravdu čekal jen na mě. Nikdo se na nic neptal, rychle mě zavedli dovnitř, pak se ozvaly rány zavíraných dveří. Krátký okamžik beztláči - a byli jsme na Bardžá. Ale ani tam se se mnou nezdržovali. Vzkázali mi jen, že mám spěchat na střechu centra.

»Haló, pozemšťane, tady!« ozvalo se sotva jsem vyběhl na plošinu pokrytou letadly.

Samozřejmě, můj vzhled působil na Bardžá exoticky, ale tohle nevypadalo na náhodu. Letec-taxikář tu skutečně čekal jen na mě, jak jsem si krátkým dotazem ověřil.

»Poslala mě Zoidée,« usmíval se, sotva se gryul vznesl do vzduchu.

»Co je s ní, že nepřišla za mnou na Poenaid?« zeptal jsem se rychle.

»To opravdu nemohla,« nepřestal se usmívat, ale víc jsem už nedostal ani z něho.

Přistáli jsme před naším domem.

»Že jste přiletěli dřív, to už vím,« vítala mě Zoidée hned na prahu dveří. »Podrobnosti mi jistě povíš ty sám, že? Jak jste to dokázali?«

»Je to dobré, Zoidée,« ujišťoval jsem ji. »Nový letoun je mnohem rychlejší, než jsem doufal. To znamená, že se nám cesta k Zemi ještě víc zkrátí, rozumíš mi?«

Naráz zvažněla.

»Mám pro tebe také novinku,« řekla s tajemným odstínem v hlase. »Nevím, jestli budeš mít radost nebo ne.«

»Co je, co se stalo?« vybídl jsem ji.

»Nepoletím s tebou k Zemi, Vojto,« řekla vážně.

A bylo vidět, že si nemíní dělat legraci.

»Ale vždyť jsme se už přece dohodli...« zarazil jsem se.

»Dohodli jsme se, že se nerozejdeme,« přikývla Zoidée. »Pak bys ale nemohl s výpravou Šotri odletět ani ty.«

»Ale proč?« naléhal jsem.

»Protože zákony světa Bardžá výslovně zakazují účast na hvězdných výpravách těm, kdo se musí starat o malé děti.«

»Ale my přece...« zarazil jsem se náhlým tušením.

»A bude to děvčátko,« řekla Zoidée, aniž by mi dala čas vzpamatovat se. »Jaké jméno by se ti líbilo více? Pozemské nebo bardžanské?«

Proto takové tajemství!

»Ale co bude s výpravou k Zemi?« zalpal jsem po dechu.

»Neboj se, naši kosmonauté to určitě zvládnou i bez nás dvou,« usmívala se Zoidée.

Výprava hvězdoletu 2829, nazvaného též Šotri, k Zemi na kterou jsme se oba tak těšili, odletěla bez nás. Odlet se navlas podobal tomu před půl rokem. Tentokrát jsem ale nesledoval obrazovky v řídicí kabině, byl jsem jen mezi těmi, kdo se přišli s kosmonauty na Poenaid rozloučit. Nakrátko jsem navštívil pilotní kabinu a ačkoliv jsme spolu probrali každou maličkost několikrát, ještě teď jsme uvažovali, jaké to bude, až hvězdný letoun dorazí k Zemi. Mezihvězdné vysílačky Persea už dopředu na Zem ohlásily, že se chystá výprava přátel, ale na odpověď ze Země jsme čekat nemohli. Radiové vlny dorazí k Zemi o něco dříve než Šotri, ale odpověď by se určitě vlekla rychlostí světla několik let a neměla by šanci proti vjosuzgu. Dříve než odpověď tu budou kosmonauté osobně.

»Ať se vám letí klidně,« popřál jsem jim, když jsem opouštěl pilotní kabinu. »Nejraději bych letěl s vámi.«

»Dal jsi slovo Zoidée - to je svaté,« přikývl hlavou Niódží, který se stal místo mě prvním kapitánem Šotri.

»Nebo toho oba litujete?« usmála se mladička Zugai.

Její mládí bylo velice relativní. Bylo jí teprve něco málo přes šedesát let, byla vlastně starší než já. Do posádky Šotri se dostala díky náhle uvolněnému místu po Zoidée.

»Jestli bude někdo litovat, mohli bychom to být my,« řekl Niódží zamyšleně.

»Čeho byste litovali?« usmál jsem se.

»Neříkám, že to nezvládneme, ale bude to nejzajímavější mezihvězdný let v celé historii Společenství. Také je ale pravda, že nemůžeme pořád postupovat vesmírem po malých krůčcích jako dosud. Lidé ze Země nám ukázali, že se dlouhých letů nebojí. Neměli bychom se bát ani my, vždyť přece létáme do kosmu přes čtyřicet tisíc let! Určitě bude lepší, když se nebude říkat, že nás musel někdo vodit za ruku jako malé děti! Z tohoto hlediska, nezlob se, Vojto, přišlo Zoidino dítě jako na objednávku.«

»To nemůžeš takhle říkat,« zamračila se Zugai. »Nakonec by si mohl Vojta myslet, že mu Zoidée překazila návrat domů schválně.«

»Já se jí na to zeptám,« slíbil jsem s úsměvem. Samozřejmě jsme všichni věděli, že to udělala schválně. Při dokonalosti bardžanské antikoncepce bylo každému jasné, že nechtěné děti na Bardžá prostě neexistují. Ale na druhé straně jsem ji dobře chápal. Nechtěla prostě čekat ještě další desítku let, to bylo celé. A nejenže jsem ji chápal, já jsem

s ní souhlasil. Touha po domově byla i u mě přehlušena radostným očekáváním. Budeme mít děvčátko, první dítě dvou odlišných světů. Není to nádherné?

Se všemi jsem se rozloučil, vyšel ven a pokusil se zamíchat do davu. Nešlo to lehce. Byl jsem příliš známou osobou aby se mi to zdařilo nenápadně, jistě tu působil můj exotický zjev.

»Pozemšťan, pozemšťan,« slyšel jsem ze všech stran.

»Teď se ani domů podívat nemůže...«

»No a co má být?« zaslechl jsem za sebou. »Na Bardžá je přece mnohem lépe než u nich, na Zemi.«

»A ty bys zůstala na nějaké cizí planetě, i kdyby na ní bylo lépe než na Bardžá?« namítl kdosi. »Uvaž přece, on tu není doma.«

»Vždyť se bude moci vrátit, jakmile naši kosmonauti postaví na Zemi vjosuzgu.«

»Pokud se ještě vůbec bude chtít vrátet. Než Šotri doletí k Zemi, uplyne dvanáct let, zatím bude pozemšťan s námi,« přidal se další. »Jeho děti budou doma na Bardžá, ne na Zemi.«

»Však to také bude událost, já tomu pořád nemohu uvěřit. Celý život učím biologii a teď, po tolika stoletích, abych se všem svým žákům omlouvala, že jsem je učila špatně.«

»A co jsme učili špatně?« namítal kdosi další. »Já jsem také biolog a také učím mladé. Existovaly v celém nám známém vesmíru bytosti geneticky shodné s námi? Neexistovaly! Nikdo z nás neměl ani potuchy o lidech Země! Jen bych rád věděl, najdeme-li někdy ještě jednu takovou civilizaci, jako je Země. Byl bych tomu rád, ale nedělám si žádné iluze, že by se takový zázrak v dohledné době opakoval.«

(Opakoval se, dokonce ještě čtyřikrát v tomto století - lidé se nezávisle na sobě vyvinuli na více světech, než kdo čekal. Teorie biologické konvergence se tím jen potvrdila, i když to bylo trochu dál - několik tisíc světelných let od dnešních hranic Galaktického Společenství.)

Ozval se zvuk, podobný gongu. Znamení ke startu, varování pro poslední opozdilce, aby opustili prostor pod břichem obrovského hvězdoletu. Hvězdolet neměl startovat pomocí atomových motorů, ty byly na planetě zablokované, ale i antigravitační motory mohly nepříjemnou silou zamáčknout člověka do písku pouště. Nejspíš by nikoho nezabily, ale mohly by způsobit bezvědomí a snad i nějaké zranění.

Nikdo v nebezpečné zóně nebyl a brzy se pod břichem bardžanského hvězdoletu objevilo jasné oranžové světélkování a ozvalo se sršení. Bardžanské motory při práci ionizují vzduch a ten se potom rekombinuje - je to podobný jev jako pozorujeme i na Zemi v blízkosti vedení vysokého napětí. Pak se naše třínožka pomalu nadzvedla a plynule rozjela vzhůru. Hvězdolet 2829, zvaný Šotri, se vznesl ke své dlouhé cestě. Každý hvězdolet může mít za dobu své existence několik čísel - jsou to pořadová čísla jednotlivých letů. Málo bardžanských lodí ale mělo také - jméno.

Davy jásaly, třínožka se rychle zmenšovala. Z větší dálky se tím víc podobala verpánku. Nahoře byl jako polštářek přídatný pancíř, dole tři raketoplány jako kovové nohy.

Pak už působila jen jako stříbřitý šperk na obloze...

Zbývala z ní jen malá jiskřička... Najednou se zablesklo, jiskřička se rozsvítila a změnila v jasnou hvězdu. To kosmonauté již mimo atmosféru zapnuli pozemské atomové motory, proud z generátorů začal proudit do antigravitačních baporgů. Trochu mě nadzvedla pýcha. Až odtud z povrchu planety bylo znát, jak se malá hvězdička prudce rozjela na stranu a začala očividně zrychlovat. Tři sta Gé - nepředstavitelné i pro mě. Málókdo kromě odborníků si to uvědomoval.

Do dvaceti minut zmizela za obzorem a shromážděné davy se začaly zvolna rozcházet. Většina lidí odcházela k domkům, ale už též i k několika nově postaveným hotelům a restauracím. Jiní se vydávali na procházky po okolí, což byl pro mnohé určitě zážitek. Další se chystali k prohlídce specificky místních atrakcí: vystaveným preparovaným kostrám místních veleještěrů, Zoidině Jeskyni trosečníků i stranou stojícímu pozemskému raketoplánu, stále ještě připravenému k letu.

»Nemusíš se obávat, pozemšťane, tvé letadlo bude jistě v pořádku,« ujišťovali mě průvodci, kteří tu po celou dobu prováděli zájemce po vnitřku výsadkového letounu. Brali je dovnitř po patnácti a nemohli se ani příliš dlouho zdržovat, venku stála dlouhá fronta, jev jinak na Bardžá téměř neznámý. Co se dá dělat, výsadkových letounů se nedalo rozmístit tolik, aby se na každého dostalo. Motory byly pochopitelně zablokované, blokování pojištěné heslem, ale průvodci znali několik příkazů, na které počítač reagoval. Mohli zájemcům některé povely předvést a dokázat jim, že je pozemský letoun opravdu říditelný hlasem.

Nebylo ani možné, aby se všechny tyto davy přepravily za jediný den pouhými dvěma stanicemi vjosuzgu. Pořadatelé atrakce, jakou start hvězdoletu bezesporu byl, museli počítat se všemi maličkostmi.

Kromě urychlené stavby třetí stanice byly již dávno předem sestaveny poradníky pro cesty na odlet z Poenaid i pro návrat turistů. Odlet hvězdoletu do vesmíru byla přece jenom i na Bardžá a ostatních světech podívaná, jaká se dá vidět jen několikrát za život, a to i tehdy, když se lidský věk nepočítá na desetiletí, ale na staletí. Většina obyvatel Společenství se spokojila s běžným zpravodajstvím - novinami, fotografiemi a filmy, ale tisíce jich obětovalo nemalou námahu, aby se podívali přímo na místě. Bardžané neměli dokonale rozvinutou televizi, jako my. Znali televizní obrazovky i kamery, ale používali je spíše k monitorování nebezpečných provozů a pro hvězdné lodi, ne tak masově, jako my. Jistě to souviselo s obecně nižším rozvojem celého elektronického průmyslu. Nejběžnějším médiem pro záznam obrazu byly krystalické knihy, použitelné i jako film. Nebyly ale barevné a s pozemským filmem se nedaly srovnávat.

Spousta lidí se sem jistě přišla podívat i na mě, doposud jediného představitele Země. Někteří se chtěli účastnit jen startu hvězdoletu a co nejdříve se vrátit. Jiní se při této příležitosti chtěli podívat, jak to vypadá na nové planetě, vhodné pro lidi, ale dosud téměř nedotčené, která měla na své obyvatele čekat ještě déle než deset let - netušili, že se jich dočká mnohem, mnohem dříve. Mnoho jich bylo zvědavé i na pozemský letoun, který také nebyl nikde jinde k vidění.

Nebylo ale mnoho majitelů jiskřících legitimací, které opravňovaly k přednostnímu odbavení ve vjosuzgu. Já jsem ji měl a brzy jsem se rozhodl použít ji k návratu zpět na Bardžá. Zoidée nesměla cestovat a musela zůstat doma, ale sama mě na Poenaid vyslala. Teď, jakmile hvězdolet odletěl, mě na Poenaid nic neudrželo. Co bych kdysi dal za to, podívat se na neznámou planetu? Poenaid jsem ale znal - a Zoidée na Bardžá mi byla přednější.

Krátká procedura nastupování, zhoupnutí - a byli jsme na planetě Bardžá. Můj gryul, stále zaparkovaný na střeše kosmického centra - a pak, necelou půlhodinu od Poenaid, jsem klesal na střechu domu, kde mě čekala Zoidée...

Po odletu Šotri dosavadní horečná činnost v kosmickém Centru ustala. Pochopitelně, po každém odeslání hvězdné výpravy nastalo období relativního klidu. Ani tak vyspělé kosmické civilizace jako je Bardžá nemohou vysílat mezihvězdné výpravy jednu za druhou na běžícím pásu, jako odlétají letadla z pozemských letišť. Hlavní problém je, že hvězd, kam lze v dané chvíli poslat výpravu s nadějí na úspěch, není nikdy tolik.

Nemá například smysl vysílat hvězdné letouny z vnitřních planet Společenství: z Bardžá, Ilooniku, Eio, Uxu a Bajiíru. Vždycky se vyplatí dopravit pomocí stanic vjosuzgu jejich součásti na některou z nově objevených planet a vesmírem pak proletět jen co nejmenší vzdálenost. Proto už z vnitřních planet nikdy hvězdné letouny vzlétat nebudou. Nejkratší cesta do volného vesmíru je vždycky z okrajových planet - a totéž platí pro následující lety. Pomýšlet na další expedici má proto cenu teprve ve chvíli, kdy některá loď dosáhne spojení s planetou, výhodnou pro další start. Štafeta hvězdných výprav je lepší řešení než sebelépe promyšlené dálkové lety - samozřejmě pokud nejsou k dispozici dálkové hvězdolety.

Hlavním omezujícím prvkem dálkových letů je navzdory dlouhověkosti Bardžanů čas. Vysílání výprav k tak vzdáleným cílům, že cesta trvá více než několik desítek let, je dosud i pro tak vyspělé civilizace příliš složité. Nejde o to, že by letouny nebyly schopny takových cest, ačkoliv ani to není jednoduché. Dobře vím, jak se na betonových pancířích Persea podepsala kosmická eroze, a to byly za letu občas obnovované. Jak vypadaly tenčí kovové pláty bardžanských letadel? Viděl jsem jenom dva bardžanské hvězdné letouny, z toho jeden jen jako vrak, ale hodně jsem o tomhle problému slyšel. Nežrídka se stává, že je letoun po přistání na vzdálené planetě zralý ke kompletní výměně pláště. S tím se už ostatně počítá a ke každému takovému hvězdoletu jsou vždy nejprve dopraveny náhradní díly, plášť bývá měněn vcelku a všechna zařízení jsou před dalším letem pečlivě přezkoušena a zčásti vyměněna, než se letoun může vydat na další cestu. Doprava rozmontované stanice vjosuzgu je proti tomu obvykle dětskou hračkou.

S rostoucí délkou letu se prudce zvyšuje opotřebení všech součástí a pravděpodobnost poruch, od banálních, až po ty katastrofální. Údržba se proto musí provádět celou cestu. Právě tak to není jednoduché se stravováním posádky. Žít několik měsíců o konzervách také není med. K řešení tohoto problému jsme měli vlastní farmy, kde se pěstovaly alespoň nějaké čerstvé potraviny - ať už rostliny, nebo živočichové. Pěstování rostlin se na hvězdných lodích z Bardžá neujalo. Vyžaduje to energii, které jsme měli přece jen více, než kolik jí bylo na bardžanských letounech, kde se pečlivě zhasínala světla v úsecích lodi, kde nikdo nebyl, aby se ušetřil každý Watt drahocenné energie. Naštěstí Bardžané měli lepší konzervy než my. Konzervované suiaki bylo možné konzumovat po celé roky, aniž by člověk trpěl nedostatkem některých důležitých látek, vitaminů a stopových prvků. Chuť suiaki se dala ve velké míře měnit dodatečnou fermentací, nehrozilo ani přejedení neustále stejným jídlem.

Nejhorší to ale bylo vždycky s posádkami. Ne že by se tady nenašli dobrovolníci, ochotní obětovat část svého života rozvoji Společenství. Ale i my na Zemi známe ponorkovou nemoc, postihující nepříliš početné posádky, dlouho uzavřené do malé prostory - ať už do ponorky či hvězdoletu. Ponorková nemoc je zrádná, o tom bych mohl něco povídat! Na Perseu jsme také byli zpočátku parta k pohledání - a na konci někteří vyváděli jako chovanci psychiatrického ústavu. Bylo to čím dál tím horší a když se přidaly drogy, byl konec kamarádství, disciplíny i odpovědnosti. Výprava Persea nakonec skončila zásahem meteoru, kterému se mohla při větší dávce opatrnosti a odpovědnosti vyhnout.

Ve hvězdoletech Společenství je posádka mnohem menší, na druhé straně většina cestu prospí zimním spánkem. Není to hibernace podle naivních pozemských představ, samozřejmě řízená nějakými dokonalými přístroji, ale docela obyčejný zimní spánek, uměle vyvolaný u lidí. Ti na něco takového nejsou přímo od přírody zařízení, ale kdesi v hlubinách genetiky mají pořád krátké spojení na medvědy a sysly. Kdo se účastní takové cesty, musí vydržet několik měsíců nudy v těsných prostorách jen ve dvojicích. Navíc bylo vždycky po celou dobu letu uvnitř beztlaké - není div, že výběr kosmonautů musel být velice pečlivý.

V současné době proti vysílání dalších hvězdných výprav vyvstal další argument. Šotri znamenal pro většinu mezihvězdných odborníků nesmírné překvapení. Po mnoha tisíciletích mezihvězdných letů se ukázalo, že mladičká, dosud nezralá civilizace může mít letouny lepší než Galaktické společenství. Odborníci si už při stavbě uvědomili, že nový typ kosmických letadel asi vytlačí staré hvězdolety do muzeí. Ale protože se dosud Společenství setkala jen s jediným představitelem nové civilizace, nebylo možné postavit než jediný pokusný letoun. Veškeré další kosmické cesty byly proto odloženy do doby, než se podaří dosáhnout spojení s planetou Zemí.

Šotri měl být navíc první kosmický letoun Galaktického Společenství, jehož posádka se měla setkat se zřetelnými projevy relativistických efektů. Už z toho důvodu mě mrzelo, že jsem se letu neúčastnil. Znal jsem ty efekty, ale Bardžané se v podsvětelných oblastech dosud nikdy nepohybovali. Utěšoval jsem se tím, že se pro mě jistě najde místo při některém dalším letu - hvězdolety Šotri vzlétnou ve větším počtu a rozletí se do všech stran zkoumat další světy, zejména do míst, kam se pomalejší lodi dosud nemohly odvážit.

To jsem ještě netušil, že let Šotri bude - jediný let toho druhu. Kromě mě jen tato jediná posádka celého Galaktického společenství prožije zkracování času - a nikdo víc!

Měl to být druhý a **poslední** výlet do oblasti těsně podsvětelných rychlostí, kdy se jedenáct let posádky zkrátí na necelého půl roku...

Mohl jsem vědět, že už za necelých třicet let naváže Galaktické společenství spojení s další lidskou civilizací? Její dálkové hyperprostorové hvězdolety pošlou okamžitě do muzea všechna kosmická letadla Galaktického společenství - včetně mého »dítěte«, hvězdoletu Šotri. Právě tak jsem nemohl tušit, že budu druhým pozemšťanem, který ochutná let dlouhý více než dva tisíce světelných let zelenou mlhou nadprostoru na palubě Aigurské nadsvětelné mašiny.

Mohl jsem se alespoň utěšovat, že jsem první a jediný pozemšťan, který prožil opravdový mezihvězdný let na těsně podsvětelné mašině. Po dlouhou dobu jsem byl i jediný. Ale ani můj další následovník, podivnou hrou osudu donucený přeletět jinou mezihvězdnou vzdálenost na palubě záchranné Archy Giweruzanů, neprožil na ní podivný stav, kdy se čas začíná znatelně měnit. Jejich Archa dosahovala jen tří čtvrtin rychlosti světla, ale měla dosáhnout jiných rekordů - například unést na palubě celou miliardu obyvatel planety, ohrožené výbuchem hvězdy a se všemi zažít něco neskutečného - proletět její ohnivou atmosférou...

Tenkrát, když jsme stavěli Šotri, byly na Aiguře dálkové hvězdolety teprve v plenkách. Aigura se nachází kdesi v sousední spirále Galaxie, od Země je přibližně dva tisíce světelných let vzdálená - kdo o ní mohl vědět? Snad ten zpěvák, který zpíval dodnes známou píseň, jejíž slova se na planetu Aiguru tak případně hodí?

»...just two thousand light years from home...*«

(*Dva tisíce světelných let od domova... Rolling Stones)

Když už jsem neodletěl s výpravou k Zemi, přijal jsem místo v kosmickém Centru na Bardžá. Bylo jasné, že se Šotri dostane k Zemi až za více než deset let. Velká rada Společenství se mnou sjednala, že do té doby budu podle svých možností pomáhat odborníkům seznamovat se s pozemskou technikou. Žádná z mnoha civilizací Společenství si v žádném období nedělala nebezpečné iluze o tom, že by byla ve všech směrech dokonalejší, pokrokovější a tedy lepší než ostatní. Logicky z toho vyplývalo, že i sebevíce zaostalé civilizace mohou nad ostatními vynikat, byť aspoň v maličkostech. Už se stalo, že se zdánlivá maličkost později ukázala významnější, než si všichni mysleli. Klasickým

příkladem byly rezonanční tavičky planety Ux, které kdysi dávno podstatně změnily tvářnost průmyslu všech planet Společenství.

Na Bardžá jsem se dostal jako obyčejný průzkumný pilot, ale protože jsem byl jediným představitelem Země, stal jsem se automaticky odborníkem na pozemskou techniku. Měl jsem aspoň základní znalosti z většiny oborů, potřebných pro kosmické lety, ale tady by bylo třeba celé plejády specialistů. V některých oborech jsem vystupoval v roli odborníka bez výčitek svědomí, ale jiné byly nad moje schopnosti. Bohužel se jednalo právě o ty, o které by tu byl zájem největší. Tranzistory s jejich jemňoučkou strukturou, digitální zvuk a obraz, hudba.

S hudbou byly problémy. Po planetách Společenství se brzy roznesla zvěst o kouzelné hudbě z daleké Země. Byl bych rád, kdyby právě hudba pomohla překonat odpor, který jinak Země ve zdejších lidech často vzbuzovala. Nikdo v celém Společenství ale nedokázal okopírovat pozemskou digitální techniku. Z Persea jsem přivezl všeho všudy sto sedmdesát pět přehrávacích aparatur. Pravda, byly ve všech soukromých kajutách, byly i ve společenských prostorách, ale na celou planetu jich bylo pořád žalostně málo. Když pak projevíly zájem další civilizace, bylo jasné, že může být uspokojena mizivá část zájemců. Čekat více než deset let na návrat výpravy ze Země se nechtělo nikomu a kdo jednou uslyšel Mozarta nebo Dvořáka, toužil po tom slyšet je znovu. V krátké době vyrostly na Bardžá i dalších světech koncertní sály, kde byly tyto vzácné pozemské přístroje neustále v provozu, ale to zdaleka nestačilo. Zájemci byli pochopitelně ze všech koutů Společenství, proto jsme zbývající přístroje rozmístili i po ostatních planetách.

Pozemské nahrávky byly též brzy překopírovány na miliardy zdejších kopií, podobných prastarým pozemským gramodeskám. Kvalita zvuku se u nich sice nedala srovnávat s kvalitou digitálního záznamu, ale byly dostupnější a všichni se shodli na tom, že čarovná krása pozemské hudby není ukryta jenom v dokonalém záznamu. Jenže, málo platné, Mozart byl nejlepší pouze z digitálního záznamu. Pozemská hudba zvítězila na celé čáře, i když si kvůli ní museli obyvatelé Galaktického společenství zavést službu rezervování vstupenek a prodávat vstupenky na digitální koncerty na několik měsíců dopředu... Pozemské přístroje také nebyly ve zdejších podmínkách opravitelné a porucha znamenala zděšení a nesmírný smutek v postižené oblasti.

Také Zoidée obětovala přístroj, který jsem jí věnoval.

Jeden z porouchaných přehrávačů patřil městu Cokrezu a když jsem při jeho prohlídce konstatoval, že už se nedá nic dělat, nastalo takové zděšení, že Zoidée nevydržela a nabídla městu svůj, ačkoliv dobře věděla, že další už ode mě nedostane.

»Netěšilo by mě mít nějakou výsadu, kdybych věděla, že tolika jiným ubírám radosti,« prohlásila. Na druhé straně nelenila a obstarala si permanentní vstupenku na všechny koncerty s Mozartem. Nutno podotknout, že pro ni se vstupenka našla vždycky. I pro mě, když jsem se čas od času vypravil na koncert spolu s ní.

Místní hudebníci se nějakou dobu snažili o napodobení pozemské hudby. Obdivuhodně se jim dařilo u jednoduchých skladeb, ale před Mozartem, Bachem a dalšími pozemskými velikány jen smutně vzdychali. Nebyl jsem bohužel takovým odborníkem, abych jim pomohl.

Zařídít tohle všechno trvalo několik měsíců. Během té doby se ale chystalo něco, co také zaujalo pozornost velkého množství lidí.

Nikdy v dějinách neměla žádná pozemská královna takový okruh osobních lékařů jako Zoidée. Navzdory tomu, že sama nepatřila mezi lékařské outsidersy a neustále tvrdila, že by to všechno rozhodně zvládla i úplně sama. Ostatní jí sice projevovali uznání, ale přesto vytvořili lékařskou skupinu, která skoro denně zkoumala její zdravotní stav. Málo platné, když se chystá přijít na svět dítě ze dvou tak vzdálených světů, musí kolem toho

vzniknout popularita, ať jsme si ji přáli, nebo ne. Naštěstí právě tyhle moudré lidi včas napadlo, že by měli Zoidée ušetřit přílišného zájmu všech zvědavců. Proto se naopak starali, aby měla klid. Ostatně ona sama víc nepotřebovala. Snad jediný, kdo byl s ubíhajícím časem stále nervóznější, jsem byl já. Přece jen, ačkoliv je bardžanská lékařská věda proti pozemské o třídu lepší, stát se může všelicos, nebo jsem se toho aspoň obával.

Stalo se ale něco, co jsem naprosto nemohl očekávat.

Něco co způsobilo, že jsem nakonec propásl narození nejslavnějšího dítěte v dějinách Společenství - vlastní dcerky...

Dantovo peklo

»Je mi to opravdu velice líto, ale nelze otálet už ani hodinu,« opakoval muž v kombinéze s dobře známým emblémem Správy mezihvězdné dopravy.

»Neomlouvej se pořád a raději mi pověz oč jde,« usmívala se vlídně Zoidée. »Vojto, tady pan Gir'roan tvrdí, že zrovna s tebou musí bezpodmínečně mluvit.«

»Vojta,« představil jsem se s úklonou, jak je zvykem na Bardžá. Uvádět své příjmení ani domovskou planetu jsem nemusel, na Bardžá mě znal každý.

»Jmenuji se Gir'roan Hefere a jsem zde ve velice naléhavé věci,« představil se chvatně příchozí. »Jde o Rhyinkáa. Musíme tam okamžitě poslat hvězdný letoun a Rada kosmonautiky se domnívá, že je třeba požádat člověka ze Země, aby nám v tom pomohl.«

»Rhyinkáa?« vyjekla Zoidée. »Proč zase ta příšerná mrtvá planeta? Co se tam stalo?«

»Opravdu jsme si mysleli, že Rhyinkáa je mrtvý svět,« řekl omluvně Gir'roan. »Jenže... teď jsme odtamtud zachytili signály. Podle všeho jsou tam lidé a... potřebují naši pomoc.«

»Ale vždyť je tam vražedná radioaktivita, nebo ne?« vyhrkla Zoidée.

»O tom se právě potřebujeme poradit s pozemšťanem,« řekl Gir'roan. »Rada kosmonautiky doufá, že právě on může mít s radioaktivitou zkušenosti. Podle toho, co jsme prostudovali, byla na Ridigio také zvýšená radioaktivita.«

»Ridigio mi raději nepřipomínej,« zachmuřil jsem se.

»Jen nerad, opravdu,« uklonil se Gir'roan. »Ale tady jde o životy lidí, pochopte. Musím položit několik otázek, i kdyby měly vyvolat nepříjemné vzpomínky.«

»No dobrá. Povídej,« vybídl jsem Gir'roana.

»Dá se přežít atomová válka?« vypálil. »Je možné vyváznout z něčeho tak strašného?«

»Jak pro koho,« odpověděl jsem zachmuřeně. »Pro velkou většinu to znamená okamžitou smrt, část postižených zemře na následky ozáření ve velmi krátké době, mizivé procento může přežít o něco déle, ale ani těm není co závidět.«

»Tak jsem to nemyslel. Myslíš, že aspoň malá část lidí přežít může?« vyzvídal Gir'roan.

»Možné to je,« připustil jsem. »Kdo se včas uchýlí do krytu, může přežít nejen výbuchy, ale bude tam nějakou dobu chráněn i před radioaktivitou. Potíž je v tom, že dříve nebo později dojdou zásoby a ti uvnitř musí vyjít ven, což znamená vstoupit rovnýma nohama do pekla.«

»Pokud tomu tak je,« řekl Gir'roan chvatně, »pak těm lidem musíme okamžitě pomoci, jestli už není úplně pozdě. Proto Rada rozhodla okamžitě...«

»...snad ne odletět na Rhyinkáa, do té radioaktivity?« domyslela si správně Zoidée.

»Ano, přesně tak o tom právě dnes rozhodla,« přikývl Gir'roan. »Dobrovolníky do výpravy máme, byl jsem zvolen prozatímním velitelem. Poletíme na Rhyinkáa, abychom odtud odvezli všechny lidi, co tam ještě najdeme naživu. Hvězdný letoun je připraven, mohli bychom vyrazit ihned. Bylo nám ale jednomyslně doporučeno obrátit se na pozemšťana pro nějakou radu ohledně radioaktivní pouště, kterou tam najisto očekáváme.« Chvilí jsem přemýšlel.

»Umíte léčit následky radioaktivního ozáření?« zeptal jsem se místo odpovědi.

»Agisarem vyléčíme i genetická poškození, ke kterým při takovýchto případech obvykle dochází,« ujistila mě místo Gir'roana sama Zoidée. »Jenomže...«

»Jenomže agisary na téhle výpravě asi nebudou vůbec nic platné,« dodal rychle Gir'roan.

»Jak to?« zeptal jsem se nedůvěřivě.

»Agisary sice vydrží hodně, ale jestli něco nesnášejí, je to radioaktivita,« řekla Zoidée nešťastně. »Už jsem ti přece říkala, že polovina hmoty agisaru je mozek, vzpomeň si. Agisar hodně využívá mozků člověka, ale spousta si toho pamatuje i sám. Dovedeš si představit, jaká pohroma nastane, když všechno najednou - zapomene?«

»Není mi známo, že by někdo při ozáření zapomínal,« řekl jsem na to zaraženě.

»Lidé ne - agisary mají mozek na jiném principu... jim záření mozek doslova vygumuje.«

Chvilí jsem uvažoval.

»To znamená ponechávat agisary v bezpečí hvězdného letounu a vycházet bez nich,« řekl jsem s jistotou. »Člověk přece něco vydrží a až se vrátí do letounu, můžete agisarem zjistit co a jak, případně ho vyléčit.«

»Pokud se ten člověk vrátí,« podotkla Zoidée vážně. »Největší potíž je v tom, že si nikdo z nás neumí představit vyjít ven bez agisaru. Já bych si na tuhle výpravu rozhodně netroufla. Zajímalo by mě, kde jste získali dobrovolníky. Já bych tam nešla ani za nic.«

Přímo se přitom zatřásla.

»Někdo tam letět musí,« řekl Gir'roan smutně. »Nemůžeme přece nechat ty nešťastníky bez pomoci. Mysleli jsme si, že jim pomůžeme bez vycházení z letounu. Představoval jsem si, že přiletíme, najdeme je, naložíme a odletíme. Je to přece dost jednoduché.«

»Kdybych měl o něčem pochybovat, pochyboval bych právě o tomhle,« přerušil jsem ho starostlivě. »Myslíte si, že na vás budou čekat jako na taxi? Podle mě budou zalezlí hluboko v krytech a budete je muset nejprve objevit a přesvědčit, že to s nimi myslíte dobře a že je nutné, aby kryt opustili. Další problém bude, jak si je představujete odvézt. V letounu? To by šlo, kdyby jich bylo jenom pět nebo deset. Ale co když jich bude pět tisíc? Nezlobte se na mě, předpoklad, že byste jim mohli pomoci a nevystoupit přitom z letounu, se mi zdá krajně nepravděpodobný.«

»Já... já nevím,« přiznal Gir'roan nešťastně. »Ani tisíc lidí by se do letounu nevešlo.«

»Podle mě je jediné řešení - obnovit na Rhyinkáa činnost aspoň jedné stanice vjosuzgu,« řekl jsem po dlouhé chvíli uvažování. »Pak teprve bude možné hledat ty kdo přežili, domluvit se s nimi a postupně je dopravit do bezpečí. Vždyť mohou být i na více místech planety.«

»To podle nás nebude možné, obě stanice jsou nejspíš zničené,« řekl Gir'roan. »Snad jen kdybychom postavili novou stanici, ale to považuji za vyloučené, neboť si ani neumím představit stavbu stanice uprostřed radioaktivity. Kromě toho - jedno z prvních pravidel pro provozování vjosuzgu zní: nedovolit, aby se skrz propust dostalo do obydlených světů jakékoliv nebezpečí.«

»Já vím,« usmál jsem se. »Však Zoidée za porušení toho pravidla schytala výčitek...«

»Všichni se ti už omluvili, Vojto,« připomněla Zoidée.

»Nejde snad o lidi, ale o radioaktivitu,« řekl Gir'roan chvatně, aby to zamluvil.

»Není těžké nepustit skrz propust radioaktivitu,« řekl jsem klidně. »Stačilo by hermetické oddělení vnitřních prostor od vnějších, zamořených. A kromě toho si nemyslím, že by bylo dobré stěhovat lidi z Rhyinkáa přímo na Bardžá. Podle mě by k tomu účelu byla mnohem vhodnější Poenaid. Není obydlená, ale postavit tam potřebné ubytování by snad nebyl problém. Uvažte ještě, že bude potřeba tyto lidi nejen někam

umístit, ale také zajistit jim jídlo a soustředit lékaře. Samozřejmě, největší problém bude, jak na Rhyinkáa postavit stanici vjosuzgu.«

»To ovšem nevidím růžově,« přiznal Gir'roan.

»Proč? Musíme vybrat pro stavbu stanice místo s co možná nejslabší radiací. Nevěřím, že by se tam radioaktivita rozprostřela všude stejně, naopak si myslím, že pro stanici vhodné místo najdeme. Podle mě bude větší problém vyhledat všechny, kdo to přežil a dopravit je ke stanici. Ale myslím si, že to s letadly zvládneme.«

»Vojto - snad bys tam nechtěl..?« vykřikla Zoidée.

»Nechtěl? No, máš pravdu, na další Ridigio nijak zvědavý nejsem, ale - tam jsou lidé...«

»Jenže jak tě znám, šel bys do radioaktivního pekla nejen s nějakou výpravou, šel bys tam i sám. Také bych těm lidem chtěla pomoci, ale bude to nebezpečné. Co když se ti něco stane?«

»Ukaž mi někoho jiného, kdo tam půjde!« řekl jsem celkem zbytečně.

»Víš dobře, že na Rhyinkáa ven z letadla nevyjde nikdo,« vykřikla Zoidée nervózně. »Všichni vědí, že to bude strašně nebezpečné. Něco jiného je letět tam v hvězdoletu, který proti záření poskytuje bezpečnou ochranu, něco úplně jiného je vystoupit ven, když víš, že tě venku čeká smrt. Bez agisarů... ne, to si nedovedu představit. Ty bys byl jediný, kdo by se odvážil vyjít ven. Pro jediného člověka to bude stokrát nebezpečnější. Prosím tě,« obrátila se na Gir'roana, »co bys dělal, kdybys uviděl Vojtu, jak se vrací k letadlu a padá k zemi? Šel bys pro něho ven?«

»To by snad došel až dovnitř,« řekl nesměle Gir'roan.

»A když ne? Vítr může přinést trochu víc radioaktivního prachu a co potom? Víš dobře, že už jsme objevili stovky planet, ale na žádné radioaktivní planetě není jediná naše stanice. Proč? Protože každá posádka, jakmile zjistí radioaktivitu, na nic nečeká a startuje, i kdyby u té hvězdy žádná jiná planeta nebyla! My prostě před radioaktivitou utíkáme, proto ji ani neznáme!«

»Vím to, ale na Rhyinkáa jsou lidé, kteří volali o pomoc,« opakoval nešťastně Gir'roan. »Lidé ze Země přece nedávno takovou radioaktivní planetu navštívili - myslím, že něco proti radioaktivitě mají.«

»Co víš o lidech Země?« vybuchla Zoidée. »Jako každý druhý víš jenom to, že se lidé Země pořád ještě navzájem zabíjejí - jako kdysi lidojedi na Eio. Jenže na Zemi jsou i takoví, kteří pro jiného člověka půjdou klidně i do radioaktivního pekla, aby ho zachránili. Nevadí jim, že je to nebezpečné, nevadí jim, že toho druhého neznají. Prostě někdo potřebuje jejich pomoc, tak jdou - a Vojta patří právě mezi ně. On na Poenaid kvůli mně vběhl mezi ještěry, to by žádný z nás neudělal. Možná o radioaktivitě vědí více než my, protože se jí nevyhýbají, ale jediné co proti ní mají je odvaha, když jde o život jiného člověka.«

»Umíme to možná trochu lépe změřit,« namítl jsem pomalu. »Ale jinak máš pravdu. My neumíme ani tak efektivně léčit následky ozáření, jako to jde s pomocí agisarů. Ale to přece není důležité. Stačí, aby byl v takové výpravě jediný lékař s agisarem. Ten opravdu nemusí vycházet ven, stačí když bude čekat v letounu. Ale obávám se, že se na Rhyinkáa beze mě asi neobejdou.«

»Nikdo není nenahraditelný,« řekla Zoidée potichu, ale pevně.

»Jsou případy, kdy budeš náhradu hledat dlouho a pro spoustu lidí by mohlo být pozdě.«

»Já vím, Vojto,« vzlykla Zoidée a vrhla se mi do náruče. »Ale když tam půjdeš, budeš sám. A bojím se, že tam někde bez pomoci zahyneš. Tady - budeme mít přece dítě.«

»Bez rizika to nebude,« přiznal jsem. »Jenže je mi jasné, že tam poletím. Na rozdíl od vás si dovedu představit, jak je těm, kdo tam volají o pomoc. Ti jsou na tom nejhůř.«

»Mně bylo hned jasné, že poletíš na ten nešťastný svět Rhyinkáa,« řekla Zoidée ustaraně. »Kdyby si nikdo nehrál s rádiem, bylo by to lepší.«

»Ale vždyť my jsme se ani neodvažovali žádat tě, aby ses té výpravy zúčastnil,« podivil se Gir'roan. »Já jsem přišel jen prosit o radu...«

»Myslíte, že lidé ze Země jsou pro takovou výpravu nepoužitelní?« mračil jsem se.

»Z toho, co o lidech Země vím...« zakoktal Gir'roan.

»Nevíš skoro nic,« řekla Zoidée. »Myslíš si, jako ostatně většina ostatních, že lidé Země jsou krutí. Že by mezi nimi mohl být také někdo lepší než my, nenapadlo ještě nikoho. Kromě mě - já už to vím dávno.«

»To nic, Zoidée,« usmál jsem se. »Je to složité a nic se nedá uspěchat. Ale teď konečně k věci. Jak tam poletíme, myslím kdy a hlavně na čem? Nejlépe by se hodil letoun typu Šotri, ale takový asi nebude. A je možné rychle připravit k zamontování nějakou stanici vjosuzgu?«

»Hvězdný letoun je připraven na planetě Baiai nedaleko od Rhyinkáa,« řekl Gir'roan. »Ale stanici vjosuzgu bychom museli teprve naložit, s tou možností jsme nepočítali. Mysleli jsme, že těch pár lidí odvezeme a...«

»Možná to tak dopadne,« pokrčil jsem rameny. »Ale kdyby jich bylo víc, jak je chcete vybírat? Které vezmete a které budete muset - ponechat osudu?«

»Něco takového by nás opravdu nenapadlo,« zbledl Gir'roan. »Takového rozhodování nás snad Rhyinkáa ušetří, nedokázal bych to přenést přes srdce.«

»Na konec ještě jeden dotaz,« řekl jsem. »Jak dlouho potrvá let na Rhyinkáa?«

»Bude to cesta na pár týdnů,« ujistil mě Gir'roan. »Ze stanice, kterou postavila předchozí výprava na nedaleké planetě Baiai je to k Rhyinkáa sotva čtrnáct dní letu. Bude to opravdu krátký výlet, nebudeme ani potřebovat zimní spánek.«

»To znamená, že nebudeme mít ani čas se na to pořádně připravit,« dodal jsem vážně. »V tom případě mám prosbu. Nemohla by stanici vjosuzgu připravit a naložit výjimečně jiná parta než účastníci letu? Rád bych byl s posádkou co nejdříve pohromadě. Budeme si muset o té radiaci pořádně popovídat.«

»Hned dám vědět Malingiovi,« vyskočil Gir'roan.

»Ten může všechny svolat?« ujistil jsem se.

»Ne. Biolog-lékař Malingio je druhý člen výpravy,« vrtěl hlavou Gir'roan. »Více dobrovolníků jsme totiž... jaksi nesehnali...«

»Vidíš, Zoidée?« usmál jsem se trpce. »Nejsem jediný blázen na Bardžá. Dva nadšenci chtějí spasit svět - to se povedlo! Ale teď mám důležitou otázku! Dokáží vůbec vjosuzgu sestavit tři lidé? Aspoň jeden člověk ve výpravě tomu rozumět musí a já to nejsem a ani nebudu, nemám čas se něco takového učit!«

Gir'roan se zatvářil nešťastně.

»Neboj se, Vojto,« řekla Zoidée odhodlaně. »Já teď půjdu do Rady kosmonautiky a po tom, co jim tam řeknu, budeš mít dobrovolníků, že se nevejdou do letadla. Ale ty tam v tom případě budeš muset letět určitě. Jinak všichni zase couvnou.«

»Toho se neobávej,« usmál jsem se povzbudivě. »Já necouvnu.«

»Já vím,« řekla odevzdaně. »Jak tě znám... Možná bych měla letět s tebou, ale tentokrát vážně nebudu smět.«

»Ty to vydržíš,« povzbudil jsem ji. »I když to budeš mít horší než já.«

»Nemluv tak,« napomenula mě. »Já budu doma, zatímco tobě možná půjde o život.«

»Jenže budeš celou tu dobu v nejistotě a nic nebudeš moci ovlivnit,« řekl jsem. »To může být psychicky horší než být rovnou v takové akci.«

»Když to říkáš ty...« řekla už skoro usmířeně.

Jenomže sotva Gir'roan odešel, rozbrečela se a nedala se utiřit, ačkoliv jsem jí sliboval, že budu dávat pozor a určitě se jí vrátím.

Vyrazili jsme pátého dne.

Hvězdolet byl v dobrém stavu, takže skutečně stačilo naložit navíc jednu rozmontovanou stanici vjosuzgu a mohli jsme odstartovat. Využil jsem času, kdy stanici vjosuzgu stěhovali po částech na planetu Baiai, velkou sotva jako Mars a dokonce i podobné povahy. Museli ji do skladů hvězdného letounu uložit rozloženou na menší části. Mezitím jsem na letoun namontoval nějaké pozemské vybavení: několik měřičů radioaktivity, ale také řídicí počítač, do něhož nám Zoidée uložila veškeré informace o Rhyinkáa, včetně několika jazyků, jimiž se na planetě hovořilo před katastrofou.

Počítač jsem s dvanácti techniky centra v Cokrezu nainstaloval do řídicí kabiny za pět dní a propojil s řízením hvězdoletu. Technici koncem pátého dne padali únavou, ale hvězdolet podle mého přání upravili. Zbývalo uložit do jeho paměti Zoidina data a mohli jsme vyrazit.

Odlétalo nás nakonec sedm. Přibyli k nám čtyři odborníci na vjosuzgu, bez nichž bychom stanici těžko smontovali. Ti se přihlásili ještě ten den, kdy Zoidée odešla shánět dobrovolníky, ale nebylo na nich vidět zvláštní nadšení. Spíš to vypadalo, že letí jen z povinnosti - Rhyinkáa měla příliš pošramocenou pověst. Viděl jsem jen několik obrázků, které pořídila předchozí výprava, slabšími povahami to mohlo opravdu pořádně zacloumat. Dost nápadně se to totiž podobalo dokumentům z Hirošimy a z Nagasaki, až na to, že na Zemi ještě zůstala naživu spousta lidí, kteří se alespoň částečně pokoušeli o záchranu. Tady byli už jen mrtví, hromady trosek a spálený prach z vegetace.

Jenomže i z této zničené planety se ozvalo volání o pomoc.

Vzniklo to tím, že si obsluha opuštěné základny na pusté planetě Baiai nedaleko Rhyinkáa z dlouhé chvíle pouštěla rádio a najednou uslyšela neznámou řeč. Přivolání odborníci zjistili, že je to naléhavá prosba o pomoc vycházející ze zničené radioaktivní planety. Někdo tam kupodivu apokalypsu přežil, ale nebylo mu do zpěvu. Vysílání končilo dříve než Gir'roan přišel pro radu k jedinému pozemšťanu ve Společenství a podle mínění většiny členů Rady kosmonautiky také k jedinému, kdo by si mohl vědět s radioaktivními mraky Rhyinkáa rady.

Tentokrát jsme odlétali bez diváků. Na planetě skoro bez vlastní atmosféry by museli být všichni ve skafandrech, ale let byl rozhodnut tak narychlo, že se ta zpráva nestačila rozšířit.

Hvězdolet na planetce Baiai byl naštěstí v bezvadném stavu, k nešťastné Rhyinkáa také nebylo dál než čtrnáct dní. Ke Rhyinkáa jsme doletěli na plný výkon antigravitačních baporgů a vyčerpali téměř všechno palivo plánované původně na dlouhý mezihvězdný let. Byli jsme tam ale dříve než za týden. Let jsem řídil pomocí počítače, ostatní jen přihlíželi.

»Kdyby se nám na Rhyinkáa něco stalo a nepostavili bychom vjosuzgu, ani se nedostaneme domů,« svěřil se mi se svými obavami Gir'roan onoho dne, když byla planeta Rhyinkáa pod námi jako velká bílá mísa. »Nechali jsme tě letět podle tvých zásad, ale jak vidím, nebudeme mít B-palivo na návrat. Neúměrně riskuješ kvůli pouhým sedmi dnům.«

»Kdyby naše expedice zkrachovala, je tu dostatek zásob na celý rok,« odpověděl jsem. »Rádio umí obsluhovat všichni. Zavoláme-li o pomoc, určitě se jí dočkáme. Nemusíš mít obavy, mám to spočítané tak, že zbude energie právě na návrat. Samozřejmě jen pomalu, ale v případě fiaska bychom domů ani nespěchal, nebylo by proč.«

Planeta se zvětšila natolik, že se změnila v plató, nad nímž jsme potichu klouzali.

»Celá planeta je zatažená mraky... ale to přece Rhyinkáa nebývala,« divil se Gir'roan, který z nás nejvíce věděl, jak planeta vypadala před katastrofou. Žil prý tady dřív několik let jako vyslanec Společenství.

»Kdyby byla v mracích aspoň skulinka,« stěžoval jsem si. »Nemáme se o co orientovat. Navíc jsou vaše radary horší než naše, ty by si s tím poradily.«

»Naše hvězdná letadla mohou zato přistávat tak pomalu, že jim mraky příliš nevadí,« připomenul Kai-toan.

»Jenomže nám teď nejde o to jen tak někde přistát, my se potřebujeme dostat na určité místo,« namítl jsem. »Nejlépe u některé z bývalých stanic.«

Nakonec nám nezbylo, než přece jen sestoupit skrz mraky naslepo a orientovat se podle povrchu. Měli jsme docela podrobné mapy planety z doby před katastrofou. Průzkumníci je dostali od Rhyinčanů, když planetu objevili. Do map byly dodatečně zakresleny obě dvě stanice vjosuzgu. Kromě toho Zoidée všechny mapy uložila i do paměti mého počítače v takové podobě, že nám z nich mohl kdykoliv reprodukovat na obrazovce kterýkoliv detail nebo celek. Bylo třeba jen jediné - orientovat mapy vzhledem ke skutečnosti.

Počítač už měl v paměti všechno co jsme o planetě věděli. Mohli jsme zhruba odhadovat výšku podle tlaku vzduchu, ačkoliv tahle metoda není příliš spolehlivá a silně závisí na počasí. Naštěstí mraky nesahaly až dolů. Vynořili jsme se z nich ve výšce čtyři tisíce metrů nad zemí. Skoro okamžitě se na obrazovce objevil nápis, na který jsem netrpělivě čekal. Počítač si prohlédl terén pod námi, terénní útvary porovnal s obsahem map a podle toho určil, kde se nacházíme.

»Tvůj stroj se tentokrát spletl,« usmál se Malingio, když výsledek na obrazovce zkusil srovnat s tím, co jsme viděli pod letounem.

»Myslíš?« pokusil jsem se ho zvíkat. Mně naopak terén dole mapu docela připomínal. Až na to, že tu podle map mělo být město, kdežto pod námi byla zasněžená kotlina mezi několika nevysokými kopci.

»Malingio má nejspíš pravdu,« řekl Gir'roan, ale ne tak jistě. »Podle mapy má být pod námi město Val-ian-soumi-ou, ale není tu. A kromě toho jsme si úplně spletli pásmo, tady by přece vůbec neměl být sníh, ale léto po celý rok.«

»Jen abychom se nedivili,« zavěštil jsem chmurně. Nechal jsem na obrazovku promítnout polohu bližší z obou stanic vjosuzgu a spočítat nejkratší cestu k ní.

»Podle mě je stanice Rhyinkáa-1 sto dvacet kilometrů odtud. To přeletíme za pár minut.«

Letoun zastavil klesání a ve čtyřkilometrové výšce těsně pod mraky letěl vodorovně.

»Podle mapy tu měly být mosty přes řeku,« vrtěl hlavou Malingio, nespouštěl oči z bílé pláně pod námi. »Já ale na té zamrzlé řece nevidím nic, jen nějakou pokroucenou konstrukci, která most ani vzdáleně nepřipomíná.«

»Ukaž - kde?« zajímal jsem se.

Pořádně mě zamrazilo, když jsem zpozoroval předmět, který mi Malingio ukazoval. Uprostřed řeky se tyčil - mostní pilíř se zbytky konstrukcí mostu.

»V tom případě má pravdu počítač,« řekl jsem temně. »Opravdu vidíme zbytky mostu. Takže jsme skutečně nad městem, které se kdysi jmenovalo Val-ian-soumi-ou.«

»Ale kde vidíš to město?« skoro vykřikl Gir'roan.

»Vy si pořád nedovedete představit, co to znamená výbuch atomové bomby!« řekl jsem smutně. »To město pod námi bylo prostě smeteno s povrchu planety, rozumíte? Dokonale a ke všemu úmyslně.«

»... i s lidmi?« vytřeštil oči Malingio.

»Ovšem,« přisvědčil jsem. »I s lidmi.«

»Poslyš, Vojto, proč tak suverénně tvrdíš, že jsme právě tam, kde ukazuje tvůj stroj? Nemůžeš se tu přece orientovat, nikdy jsi tu nebyl!« vyjel si na mě Airaan. »Měl bys přiznat, že ses zmýlil, ty i ten tvůj stroj. Není to přijatelnější vysvětlení, než jaké nám chceš namluvit?«

»Vy si něco takového neumíte ani představit,« řekl jsem nevesele. »Na rozdíl od vás už jsem něco takového viděl.«

»Přece mi nechceš tvrdit, že jsi tady někdy byl?« stále mi odporoval Airaan. »Všichni víme, že to není pravda!«

»To nebylo tady - to bylo na Zemi,« mávl jsem rukou.

»To u vás také... úplně?«

»Také. A také úmyslně,« přisvědčil jsem.

»Brrr... nikdy v životě bych se nechtěl setkat s lidmi Země,« otrásl se Airaan.

»Jeden z nich stojí vedle tebe,« připomněl jsem mu. Skoro ode mě odskočil.

»Ale ty přece nejsi...« řekl po chvilince s ulehčením.

»Vidíš,« trochu jsem se usmál. »Nejsou všichni lidé tak krutí, jak si možná myslíš. A řekl bych, že tady na Rhyinkáa to bude podobné. Kdoví...«

Letěli jsme ještě několik minut mlčky.

»Něco mi ale pořád nejde do hlavy, Vojto,« promluvil po chvíli Gir'roan. »Nalétávali jsme přece na rovník. Ostatně i podle tvého stroje bychom měli být v tropech. Tady nemá sníh co dělat celý rok, rozumíš? Dobře si pamatuji, jak vypadala Rhyinkáa dřív. Ale to pod námi je přece sníh - nebo ne?«

»Podívejte se na venkovní teplotu,« navrhl jsem jim.

»Opravdu, venku je mráz,« řekl Airaan. »A přitom neletíme vysoko, tady v té výšce musí být teplota skoro stejná jako na povrchu - a přece... Sníh v tropech, to asi nikdy nepochopím!«

»**Nukleární zima**,« řekl jsem skoro lhostejným hlasem. Ale jen mně bylo jasné, co to znamená. Neřekl jsem nic a pokračovali jsme v letu, skoro celou hodinu nad bílou plání.

»Vojto - támhle vlevo - přece jenom jsi měl pravdu,« zašeptal najednou Gir'roan úplně změněným hlasem. »Já to tu poznávám! Támhle to... Vidíš? To jsou přece...«

»...zbytky naší dálkové stanice vjosuzgu!« dodal přiškrceným hlasem Malingio.

Snesli jsme se níž. Vyhlédl jsem vhodné místo na přistání a krátce poté letoun pomalu, váhavě dosedl. Měřič radioaktivity na spodku letounu, tikal dost nepříjemnou úroveň záření, převážně gama. V tomhle by nebylo zdravé chodit ani ve skafandru, tím méně jen tak. Když jsem to sdělil ostatním, chtěli okamžitě odletět.

»Kdepak,« vzepřel jsem se. »Když jsme tady, aspoň si trochu prohlédneme vnitřek téhle stanice. Jak vidím, uvnitř hvězdného letounu nám ani agisarům nic nehrozí. Počkejte na mě, půjdu se tam podívat.«

»Ty chceš jít do té smrti venku?« zděsil se Malingio. »To snad nemyslíš vážně! Vždyť tě to spálí, zemřeš dříve než se dostaneš ke stanici!«

»Nemíním tam jít pěšky,« uklidňoval jsem je. »Obletím to gryulem a vrátím se.«

»Moc se tam ale nezdržuj,« radil mi Gir'roan.

»Nebojte se, nebudu tam déle než bude nezbytně nutné,« slíbil jsem.

Deset minut poté jsem se vznesl v gryulu nad trosky. Charakteristické kupole stanice, odlévané vcelku rezonančními tavičkami, nebyly smeteny jako stěny ostatních budov města. Nezůstaly však ani bez poškození. Hlavní klenba stanice byla prolomena, vnitřek ohořelý a zčásti zavalený sutí.

Pátrat po lidech nemělo smysl. Měřič mi ukazoval, že radioaktivita je uvnitř ještě o poznání větší než venku. Radioaktivní prach, venku rozvátý větrem, se tady držel ve všech koutech. Tady by snad bylo záření v noci vidět pouhýma očima. Gama sice není viditelná, ale tady by byl zřetelný snad i modravý svit Čerenkova.

Vrátil jsem se bez dlouhého zdržování do hvězdoletu k veliké radosti ostatních. Jakmile jsem byl v řídicí kabině, vystoupil jsem ze skafandru a prohlédl si kapesní dozimetr. Dozvěděl jsem se, že jsem sice prošel ozářením, ale nedostal jsem zatím žádnou nebezpečnou dávku. V několikametrové výšce nad radioaktivním terénem je v grylu přece bezpečněji, než kdyby se měl člověk brodit tím svítícím prachem.

»Co jsi zjistil?« dychtil Gir'roan.

»Tady to opravdu nemá cenu,« odpověděl jsem mu. »Je tu silné záření a zbytky stanice nám nejsou nic platné. Stěny jsou rozbité a uvnitř je více radioaktivity než venku.«

»Co budeme dělat?« Gir'roan vypadal bezradně.

»Navrhuji navštívit druhou stanici,« řekl jsem. »Teprve kdyby to bylo stejné jako tady, museli bychom někde najít vhodné místo bez radioaktivity a začít stavět od základů.«

»Myslíš, že se tu nějaké místo bez záření najde?« vrtěl hlavou Koolioan.

»Musí,« řekl jsem přesvědčeně. »Uvažujte trochu! Někde tu přežili lidé, přežili tu celé dva roky. V tak silné radiaci jako je pod námi by se jim to asi nepodařilo. Znamená to, že tu někde místa s nižší radiací být musí.«

Vzlétli jsme s hvězdoletem kolmo vzhůru.

»Podívejte se, prosím, někdo na gryl, se kterým jsem byl venku,« požádal jsem kolegy. »Kdo z vás tomu rozumí?«

»Já se na to podívám,« kývl Rílép.

»Půjdu s tebou,« nabídl se i Koolioan. Oba v beztláčeném stavu odpluli do chodby směrem k hangáru. Hvězdolet zatím vzlétl kolmo vzhůru. Jakmile se z okolní atmosféry staly nepatrné zbytky, rozletěli jsme se ke stanici Rhyinkáa-2 na opačné polokouli planety. Bardžané stavěli stanice vjosuzgu co nejdál od sebe, aby náhlá přírodní katastrofa nepostihla obě současně. To se nám teď hodilo - byla naděje, že druhá stanice bude v méně zasaženém pásmu.

»Prosím tě, Vojto, vysvětlil bys nám ještě jednou a podrobněji, jak je možné, abychom v tropickém pásmu planety narazili na sníh?« zeptal se mě Malingio během letu nad planetou. »Jak se zdá, tebe to ani příliš nepřekvapilo, jako kdybys to dokonce čekal, ale nám se to pořád zdá nepochopitelné.«

»Na Rhyinkáa nastala nukleární zima,« začal jsem pomalu vysvětlovat. »Výbuchy bomb smetly města a zničily povrch planety, ale kromě toho vymrštily do vrchních vrstev atmosféry nesmírné množství prachu a vodních par. Planeta začala odrážet více slunečního světla a to se projevilo silným ochlazením. Proto je teď v tropickém pásmu sníh - a tam, kde bylo mírné pásmo, bude už asi pořádná vrstva ledu.«

»To už tak zůstane napořád? Vždyť v takové zimě zahynou všechny rostliny,« zděsil se Malingio. »Co budou jíst ti, co se rostlinami živí? To by byl přece konec s celou planetou!«

»Obávám se, že máš pravdu,« souhlasil jsem. »Odhaduje se, že takový stav může trvat až několik let, v horším případě i několik desetiletí. Pak se to nejspíš srovná, jenže pro většinu rostlin a živočichů bude pozdě. Podobné katastrofy se ve vesmíru stávají, když do planety narazí asteroid nebo kometa. Naši Zemi něco podobného potkalo také, naštěstí už před dávnými miliony let. Spousta živočichů tenkrát náhle a nenávratně vyhynula.«

»Jak to víte?« nechtěl věřit Gir'roan. »Katastrofy toho druhu, pravda, existují, s tím jsme se už setkali, ale že by se daly vyvolat uměle...«

»Někdo to už přede mnou zjistil a spočítal,« ujistil jsem všechny. »Je to v knihovnách Persea - když jsem vybíral pro náš palubní počítač potřebné informace, dal jsem zkopírovat vše co se týká atomových zbraní. Mohu to ukázat tady na obrazovce, máte-li zájem.«

»Radši ne,« otřásl se Malingio.

»Neměli bychom si dát zatím svačinu, než obletíme planetu ke druhé stanici?« navrhl jsem. Návrh byl sice přijat, ale jídlo nejspíš chutnalo jen mně. Ostatní byli příliš v zajetí právě prožité hrůzy a nemohli spolknout ani sousto.

Let trval skoro osmdesát minut. Počítač vedl hvězdolet nad planetou nejkratším možným směrem, ale přitom tak, aby nespoteboval příliš mnoho paliva. Museli jsme šetřit, ostatně - teď už se nedalo nic uspěchat.

»Gryul je v naprostém pořádku,« připluli mezitím nazpět Koolioan s Rílépem. »Jen...«

»Co jen?«

»Je to taková záhada,« krčil rameny bezradně Rílép. »Všichni víme, že jsi byl venku jen krátce, ale akumulátory jsou skoro vybité. Jako po pětisetkilometrovém letu.«

»Na to musíme dávat pozor,« povzdychl jsem si. »Silné záření nám může předčasně vybíjet akumulátory. Budeme to muset kontrolovat.«

»Tohle jsi také věděl dopředu?« chtěl vědět Gir'roan.

»Vaše letadla nejsou stavěná do radioaktivity,« potřásl jsem rameny. »Ale jestli vás to potěší, musím vám říci, že ani našim letadlům záření neprospívá. Některé izolační materiály pak začnou vést proud - musíme to vzít v úvahu a dávat si pozor.«

Bardžané naštěstí nejsou škodolibí, aby je takové sdělení potěšilo. Hvězdný letoun opět přibrazil a vnořil se do mraků. Pořád jej vedl počítač - tentokrát pod námi bylo skutečně město.

»Snášíme se hned vedle druhé stanice vjosuzgu,« vydechl Airaan. »Náhoda nám dnes přeje, kéž by vydržela!«

»To nebyla náhoda,« zavrčel jsem. »To byla nepatrná ukázka pozemské navigace.«

»Pravda, už jsem o tom ledacos slyšel, ale nechtělo se mi tomu věřit,« přiznal Kai-toan.

»Ale podívejte se - tohle je také nějaké divné město,« vydechl nešťastně Malingio.

Budovy ve městě stály, ale neměly okna ani střechy. Město skutečně vypadalo jako po atomovém bombardování, jak jsem to znal ze starých pozemských dokumentů.

»Další zničené město - to je hrůza!« vykřikl Airaan. »Nepoletíme odtud?«

»Nejdřív se podíváme na vjosuzgu,« zavrtil jsem hlavou a nechal letoun dál klesat.

»Podívejte - ukazuje radioaktivitu,« ukazoval s hrůzou na měřič Kai-toan. »Pryč odtud!«

»Počkejte, neukvapujte se!« řekl jsem. »Tady je radioaktivita pětsetkrát slabší než minule.«

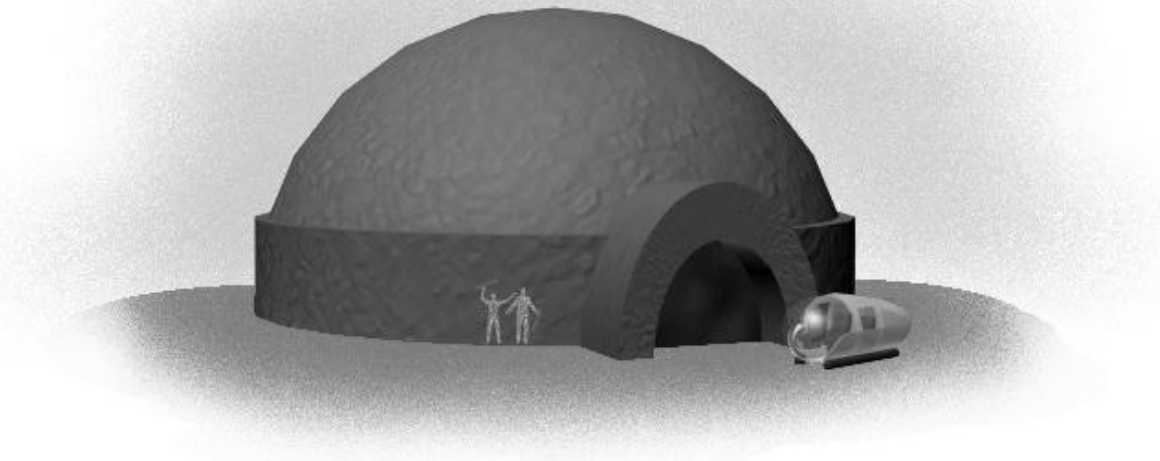
»Ale je tu také!« vykřikl Airaan.

»To jsme snad očekávali, ne?« opáčil jsem klidně. »Jistě si nemyslíte, že jinde to bude lepší - já se naopak obávám, že to všude kolem může být mnohem a mnohem horší.«

Vyklopil jsem přistávací nohy a hvězdolet pomalu dosedl nedaleko od zčernalých kupolí stanice. Nad bílým, zasněženým terénem se tyčily jako nějaký chrám.

»Vidím tam nějaké lidi!« vykřikl Koolioan.

Proti zčernalé kupoli stanice byly jasně vidět siluety dvou lidí. Ale když jsem se zadíval pozorněji, poznal jsem, že to nejsou lidé. Jen světlejší siluety dvou vojáků se svými zbraněmi, namalované na černé stěně. Sáhla na mě smrt, když jsem si uvědomil, co je to za obrazy.



»To nejsou lidé,« řekl jsem pomalu. »Jen jejich stíny.«

»Proč ale natírali stanici na černo?« bručel pro sebe Gir'roan. »A ty obrazy lidí - divné...«

»To není nátěr,« ujistil jsem všechny. »V okamžiku, kdy vybuchla bomba, povrch stanice takhle zčernal žárem.«

»Ty obrázky tam potom musely být namalovány až později!« rozjasnil se Gir'roan. »Není to nějaké znamení pro nás?«

»Nebyly namalovány později,« řekl jsem chmurně. »Pořád nechápete? V okamžiku, kdy žárem zčernal povrch stanice, stáli před ní dva lidé. Svými těly vrhali stíny. Tam kámen zůstal takový, jaký byl předtím... Jsem si jistý, že se lidé v tom okamžiku žárem vypařili a nezůstalo z nich nic - než právě tyhle stíny.«

»To by bylo - strašlivé!« vydechl Malingio. »Jak můžeš něco takového tvrdit?«

»Něco podobného se už stalo i na Zemi,« zabručel jsem ne právě nadšeně.

»Hrůza...« vydechl Airaan. »Nešťastní lidé!«

»Nešťastní lidé,« opakoval jsem po něm.

»Tobě... tobě je těch lidí také líto, Vojto?« podíval se na mě udiveně Rílép.

»To víte, že ano,« přisvědčil jsem pomalu. »Jenomže tihle aspoň umírali rychle a snad ani necítili bolest. Jiní na tom určitě byli daleko hůř.«

Opět jsem si začal oblékat skafandr.

»Půjde někdo se mnou?« zeptal jsem se. Všichni ztuhli.

»Radioaktivita je mnohem slabší než při mém minulém výletu - a nebudeme tam dlouho.«

Bardžané se chvíli dívali jeden na druhého, ale jinak se ani nepohnuli.

»Dobrá, nikoho nenutím,« opáčil jsem klidně, zaklapl přilbu a zběžně přezkoušel funkce skafu. Potom jsem vykročil k hangáru, sledován zoufalými pohledy všech šesti.

Gryul nejprve zakroužil kolem hvězdoletu a pak si to namířil rovnou ke stanici. Tentokrát jsem musel kromě měřiče radioaktivity sledovat i měřič stavu akumulátorů. Obojí mě celkem uspokojilo. Radioaktivita byla slabá, akumulátory se zřejmě nevybíjely, to bylo dobré. Otevřený vchod do stanice byl zavátý prachem, ale zdálky nevypadal nebezpečně. Prach nebyl zamořený, aby mi to vadilo. Rozhodl jsem se, že přistanu a podívám se dovnitř.

»Proč vystupuješ, Vojto?« uslyšel jsem ve sluchátkách skafandru hlas Malingia.

»Půjdu se tam podívat,« oznámil jsem kamarádům. »Tady to není nebezpečné. Musím přece zjistit co a jak - a to je možné jen když vstoupím dovnitř!«

»Dávej si pozor,« zněla skoro zkroušeně jeho prosba.

»To se rozumí,« ujistil jsem ho. Nehodlal jsem ztřeštěně vběhnout do vražedného prostředí. Geiger sice tikal, ale ne zas tak moc, aby mě to mohlo odradit.

První dveře jsem za sebou zavřel ručně a stál jsem před druhými. Stanice byly vystavěny zcela stejně pro obydlené planety i pro planety, na nichž byla jedovatá atmosféra či vakuum. Ale když jsem na zkoušku stiskl tlačítko, dveře se nerozevřely. Pochopitelně - všechno přece bylo bez proudu. Nezbylo mi než opět točit klíčkou a dveře otevřít nouzově. Naštěstí to šlo jako po másle. Přitom jsem si uvědomil ještě jednu skutečnost. Jakmile jsem za sebou zavřel pancéřové vstupní dveře stanice, zmizel ve sluchátkách radiový signál hvězdoletu. Stěny stanice asi obsahovaly kov a nepropouštěly rádiové vlny. Byl jsem tu sám a musel jsem si dávat dvojnásob pozor.

Vstoupil jsem do chodby pro personál stanice. Nebylo tu nic, jen světlo mé skafandrové lampičky poskakovalo po stěnách a na koberci na podlaze. Nic tu ani nevzplálo, pomyslel jsem si, dovnitř stanice žár nepronikl plnou silou.

Došel jsem ke dveřím ovládací kabiny. Dveře byly zavřené a trvalo mi chvíli, než jsem je nouzovou klíčkou otevřel. A za dveřmi... Za dveřmi jsem spatřil hrozný obraz.

Na podlaze leželo všech deset lidí z posádky stanice. Z lidí zbyly už jen vyschlé mumie, kosti a kůže. Na jednom lůžku jsem kromě toho uviděl jedenáctou postavu. Asi to byl někdo z místních obyvatel, ale bylo těžké to rozpoznat. Jeho tělo bylo celé seškvarené, spálené a také vyschlé. Ale přece jsem zpozoroval, že ten člověk nemá stejnou stavbu kostí jako my. Na jeho hlavě byla vidět ústa od ucha k uchu - kdyby v tom spáleném obličejí byly uši... a zuby měl ten tvor malinké, zato jeden vedle druhého, že se ani spočítat nedaly. Nebylo pochyb, byl to místní člověk. Možná výbuch přežil a z posledních sil hledal útočiště ve stanici... Posádka ho vpustila dovnitř a snad se ho pokoušela ošetřovat. V té chvíli už asi bylo rozhodnuto i o lidech z Bardžá. Stěny stanice jsou sice silné, ale ne pro neutronové záření. Brzy jistě ulehli další, pak další... Někteří lidé leželi na zemi, jiní na skládacích lehátkách, zřejmě donesených jenom narychlo, neboť normálně by v této místnosti lůžka neměla být. Poslední zřejmě neměli sílu ani přitáhnout další lehátka, zůstali ležet na holé zemi a tam zemřeli. Nemoc z ozáření je v případě neutronů velmi rychlá. Viděl jsem na podlaze i scvrklá, vysušená tělíčka tří agisarů.

Rozepnul jsem vnější kapsu skafandru a vytáhl vak na vzorky. Vložil jsem dovnitř nějaké předměty. Svítilny, nádobu, přístroj na promítání knih i s knihou - a také jednu mrtvolku agisaru. Změřil jsem ještě radioaktivitu. Tady uvnitř nebylo skoro nic. Nic nebezpečného jsem nenaměřil, ani když jsem letmo přejel měřičem po vaku se vzorky.

Pochopitelně - neutrony po sobě radioaktivitu nezanechávají.

Čistá práce čisté bomby...

Otočil jsem se ke dveřím a pečlivě je za sebou zavřel. Pak jsem opatrně otevřel dveře do přechodové komory a i tyto dveře za sebou pečlivě utěšnil. Teprve pak byly na řadě venkovní.

»Sláva - vrací se!« uslyšel jsem ve sluchátkách skafandru hlas Malingia. Nasedl jsem do gryulu a vznesl se přímo ke vratům hangáru. O pět minut později už jsem byl mezi ostatními v řídicí kabině hvězdoletu.

»Co bylo uvnitř, povídej,« dotírali všichni.

»Podívejte se,« řekl jsem - a vysypal obsah vaku na podlahu.

»Mrtvý agisar...« vyjekl Malingio. »A co lidé? Zemřeli?«

»Všichni jsou mrtví,« přikývl jsem. »A zemřeli asi velice brzy po výbuchu. Malingio, prosím tě, vezmi svůj agisar a podívej se, co se stalo tady s tímhle.«

Nebylo nutné to opakovat. Malingio, jako každý biolog na Bardžá, měl svůj agisar skoro neustále u sebe. Všichni jsme s napětím čekali na výsledek.

»Muselo tam být přímo pekelné záření,« řekl Malingio po chvíli, když si sundal chapadla svého agisaru s očí. »Agisar byl určitě mrtev okamžitě, nejvýše do několika minut. A co lidé? Hrůza pomyslet!«

»Věci jsou v pořádku, nepočítám-li vybité baterie,« řekl Airaan, který se hned zabýval ostatními předměty. Zkusil vyměnit baterii do svítilny a ta se rozsvítila.

»Podívej se raději na promítací přístroj,« navrhl jsem mu. »Byla v něm ještě kniha.«

Airaan vyměnil baterii, ale přístroj se nerozsvítil.

»Vždyť je přepnutý na zapisování!« zjistil Rílép.

»Přepni to - a ukaž, co je v té knize!« navrhl jsem.

»Je to knížka básní - od Muriona, já ho také zbožňuji,« řekl Rílép, když pomalu listoval pomocí přepínače.

»Co je ale tohle?« vyjekl najednou hrůzou.

]



Všechny budovy, od prvních do těch vzadu, byly v jednom plameni. Plameny šlehaly z oken i ze dveří. Obrázek byl nežřetelný, ale bylo vidět, jak se v dálce některé hořící domy kácejí. A v tom moři plamenů - byli lidé... Ještěrkovití lidé, nám až příliš podobní. Někteří leželi na zemi a svíjeli se bolestí, jiní v děsu pobíhali kolem, jak na některých hořel oděv, jiní poslepu tápali kolem sebe rukama. Na obrázku byl vidět i běžící člověk s bezvládným dítětem v náručí...

»Zhasni to, prosím tě,« řekl jsem suchým hrdlem.

Nikdo se ani nepohnul. Natáhl jsem se vypnout promítačku. Teprve teď se všichni kolem probrali jako z děsného transu. V kabině hvězdného letadla se ozvalo několik výkřiků hrůzy.

»To je strašné!«

»Hrůza...«

»To nemůže být pravda!«

A pak bylo chvíli ticho.

»Vrátíme se!« vykřikl najednou Airaan.

»Ano, ano, vrátíme se!« přidali se další.

»Vrátíme se!« řekl Gir'roan. »Tohle je příliš hrozné! Nikdo nám nemůže nic vyčítat, když se vrátíme! Nikdo!«

»Ne!« vykřikl jsem. »Je to sice strašné, ale tohle byly nejhorší obrázky z katastrofy! Bylo to před dvěma lety! Teď už to není nebezpečné. A jsou tu lidé, kteří čekají na naši pomoc!«

»Tady už nikdo naživu nezůstal! Musíme odletět!« vykřikl Rílép. Přiskočil k ovládacímu pultu a vzápětí jsme všichni vzlétli do výšky. Rílép zapnul motory a uvnitř hvězdoletu nastalo beztláči, na které jsme nebyli připraveni.

»Ne!« vykřikl jsem. »Okamžitě přistaňte, přece se odtud nevrátíte?«

Nikdo mě neposlouchal. Rílép se přitáhl do pilotního sedadla, jedině on byl tedy schopen řídit. Já jsem se zatím bezmocně vznášel uprostřed kabiny. Ale ještě jsem neskonal:

»Zadávám příkaz pro počítač: 'KARKULKA'!«

Hvězdolet opět dosedl a do kabiny se zprudka vrátila tíže. Pěkně to s námi všemi hodilo o podlahu. Při pádu jsem si natloukl koleno, ale to mi vadilo nejméně ze všeho. Navíc v kabině zhasla všechna světla a rozsvítily se nouzové lucerničky. Rílép nervózně tiskl řídicí páku motorů, marně. Motory neposlechly.

»Co jsi to udělal s naším letounem?« zaječel.

»Dal jsem zablokovat energetický systém počítačem,« odpověděl jsem temně.

»Dokud nedám svolení a neřeknu heslo, nikdo nemůže odletět.«

»Proč jsi nám to udělal?« vykřikl Rílép. »My chceme odsud - a to hned!«

»Lidi, vzpamatujte se! Já vám prostě nedovolím, abyste ty chudáky zabili! Jste snad vrazi?«

Všichni ztuhli.

»My je přece...«

»Podívejte se kolem sebe a uvažujte! Nic tu neroste a je tu sníh - tady, v tropech! Kdoví kolik desetiletí potrvá, než se planeta vzpamatuje alespoň natolik, aby se zde mohly opět objevit rostliny. Tady někde jsou lidé, rozumíte? Pokud jsou naživu, mají jen jedinou šanci - že je všechny odvezeme někam, kde se budou moci uživit. Jedno vím naprosto bezpečně - koho tu necháme, zahyne. Vy přece nesmíte zabíjet myslící, nejste vrazi! Kdybychom teď odletěli, bude to skoro totéž, jako kdybychom poslední lidi vlastnoručně podřezali. Proč musí něco takového vysvětlovat Bardžanům barbar ze Země?«

Po těchto slovech nastalo ticho. Rílép si nešťastně zakryl obličej dlaněmi, také ostatní se dívali všude jinam, jen ne na mě.

»Promiň, Vojto,« řekl konečně potichu Gir'roan. »Máš asi pravdu. Zůstaneme tu s tebou. Věděli jsme, že to tu bude ošklivé - i když jsme si nikdo nepředstavoval, že to bude tak ošklivé. Ty jsi to věděl, nevěřili jsme ti. Teď nám nezbývá, než vydržet. Zůstaneme tu s tebou všichni.«

»Dobrá - ale budu potřebovat, abyste mi pomohli víc než jen koukáním zpovzdálí. Budu teď potřebovat odborníka na vjosuzgu. Kdo se mnou půjde? Ručím za to, že se s ním v pořádku vrátím. Není to tam smrtící.«

Všichni umlkli.

»Jsi jistý, že tam je natolik bezpečno, že můžeš za někoho ručit?« ošíval se Kai-toan.

»Pojď se mnou a uvidíš,« řekl jsem.

»Ale... tam uvnitř jsou mrtví,« zdráhal se Kai-toan.

»Mrtví nekoušou,« odvětil jsem. »Těch si všímat nebudeme. Nám jde o živé.«

Kai-toan na to už neřekl nic a začal si oblékat skafandr. Ostatní mu tiše pomáhali. Všichni mlčeli. Byl jsem ve skafandru dříve než Kai-toan, ale měl jsem v tom větší praxi; pozemský skafandr byl také na oblékání lepší než bardžanské. Vzlétli jsme spolu v jednom gryulu a zamířili ke dveřím stanice. Vystoupil jsem, ale Kai-toanovi se z letadla nechtělo.

»Pojď rychle dovnitř, venku je záření větší než tady,« řekl jsem.

»U tebe není?« opáčil rychle.

»Uvnitř je to skoro na normálu,« řekl jsem.

Byl u mě v okamžiku. Rychle jsme uzavřeli venkovní dveře a otevřeli vnitřní. Upozornil jsem ho, aby dovnitř nezanесl na botách skafandru prach, ale to už jsme spolu kráčeli centrální chodbou k ovládací místnosti. Mrtvé Kai-toan obcházel obloukem, ale i když jsem si byl jist, že se zachvěl pokaždé, když na nějakou mrtvolu pohlédl, nedal nic najevo. Prohlédli jsme si zařízení stanice a Kai-toan shledal všechno sice bez proudu, ale v naprostém pořádku.

»Musím se ještě podívat na konvertory a do komory,« řekl ještě s uspokojením. »A pak se budeme muset podívat na akumulátory a elektrocentrálu.«

Do každé nové místnosti jsme vstupovali opatrně, jako by všude číhalo smrtelné záření. Strkal jsem před sebou pořád radiometr a stále měřil. Kai-toan vysloveně okřál, když viděl, že se ani já všude bezhlavě nehru.

»To víš, já se mám taky rád,« řekl jsem mu žertem. »Nemá cenu někam vběhnout jako blázen. Teprve když zjistím, že je někde bezpečno, nebojím se.«

»Cožpak ty se také někdy bojíš?« divil se Kai-toan.

»To se rozumí, že ano,« přikývl jsem mu. »Tady je to sice všude bezpečné, ale věřím, jen když si to sám změřím.«

»Ale šel jsi i do radioaktivity.«

»Podívej se, záleží na tom, jaký mám k tomu důvod,« pokoušel jsem se mu to vysvětlit. »Když bude záření větší, potom se takovému místu vyhnu. Když síla záření není příliš velká, přežiji to bez velké škody. Ale i kdyby bylo záření silnější a byl v něm můj kamarád v nebezpečí, je-li nějaká šance, že mu mohu pomoci, pak tam půjdu. Tady máme úkol, který také stojí za trochu rizika. Chceme přece pomoci těm lidem, nebo ne? To ale neznamená, že slepě polezu do kdejaké radioaktivní díry, kterou uvidím. Rozumíš?«

»Možná... aspoň trochu,« odvětil Kai-toan nepřítomně.

Konvertory vypadaly netknuté. Zato u akumulátorů nebylo něco v pořádku. Stěny všech akumulátorů byly zprohýbané, všechno očazené, propálené. Všechny pojistky byly nadranc.

»Tohle budeme muset vyměnit,« prohlásil Kai-toan určitě. »Bez akumulátorů stanice nemůže být.«

Elektrocentrála byla v pořádku, ale v zásobnících nebyla ani stopa B-paliva. Proto jsme nemohli ani elektrocentrálu uvést do chodu.

»Příště si vezmeme B-palivo z hvězdného letadla a kompletně vyměníme akumulátory. Jinak to vypadá, jako by to ještě včera pracovalo. Přitom tady muselo být hotové peklo, když vidím ty mrtvé.«

»Když vydržela klenba, mohlo dovnitř stanice proniknout jenom záření,« řekl jsem na vysvětlenou. »Zabilo lidi, zkratovalo elektřinu, vyřadilo stroje. Jinak toho moc nezničilo.«

»Uvidíme příště,« řekl Kai-toan. »Ale teď bych se raději vrátil. Už tu nejsme nic platní.«

»Půjďme,« souhlasil jsem.

Stanici jsme opustili stejnou cestou, kterou jsme přišli.

»Jaké to bylo?« sesypali se na Kai-toana přátelé, jakmile jsme se vrátili do hvězdoletu.

»Vojta má pravdu,« řekl Kai-toan. »Uvnitř to vypadá zachovale, řekl bych, že můžeme být bez obav. Nebudete mi to možná věřit, ale našel jsem tam zničené jenom akumulátory. Jestli toho nebude víc, máme už zítra spojení s Bardžá.«

»To by bylo vůbec to nejlepší, co nás mohlo potkat,« řekl Gir'roan užasle.

»Myslím, že nám to uspoří spoustu práce,« souhlasil jsem. »Ale to bude jen první etapa. Druhá může být mnohem horší a rozhodně nepůjde tak hladce.«

»Jakou druhou etapu myslíš?« zeptal se Airaan.

»Najít všechny, kdo tu zůstali naživu,« řekl jsem. »To je přece náš hlavní úkol, ne? Ta stanice není naším cílem, jen prostředkem, jak to zvládnout.«

Na planetě mezitím nastal večer. Uložili jsme se ke spánku, až na Malingia, který hlídal v řídicí kabině. Ráno jsme se po snídani vypravili do stanice já, Kai-toan, Koolioan a Airaan.

»Nerad bych budil paniku,« obrátil se na mě mezi čtyřma očima Malingio, ještě než jsme odletěli. »Ale v noci jsem na severu viděl jakési podivné světlo.«

»Jakou mělo barvu?« zeptal jsem se rychle.

»Žlutou,« odpověděl Malingio. »A pohybovalo se.«

»Jak se pohybovalo?« podíval jsem se na něho zkoumavě.

»Tak - pohybovalo. Vypadalo jako čára, která se kýve. Vycházelo to pořád z jednoho místa, ale druhý konec jezdil po mracích sem a tam.«

»To by mohli být lidé,« řekl jsem s nadějí. Pak jsem tomu nevěnoval pozornost a odešel pomáhat ostatním. Ukázalo se, že to byla chyba, což jsem ještě netušil.

Celý den jsme pak převáželi do stanice akumulátory a B-palivo. Jakmile jsme vyměnili první baterie, ve stanici se rozsvítily nouzové lampy a všechny dveře se daly otevírat pouhým stisknutím tlačítka. Všechny, až na vnější, kde musel Koolioan vyměnit spálený motor.

K večeru Airaan a Kai-toan spustili elektrocentrálu. Ve stanici se rozsvítila většina světel. Přitom jsme zjistili, že je spálených i několik lamp, jejichž výměnou jsme nemohli ztrácet čas. Mládenci si na tyto podružné práce pozvali Gir'roana, ve hvězdoletu zůstali jen spící Malingio a Rílép, pověřený hlídkováním. Nebyl jsem jim teď moc platný. Vnitřnímu zařízení stanice rozuměli lépe oni, ale nic nenamítali, když jsem se rozhodl pečlivě proměřit stanici, zda někde není nějaké nebezpečí. Skutečně jsem brzy objevil místo, kde můj geiger tikal jako na poplach, displej měřiče poskočil o tři řády nahoru. Nebylo to smrtící záření, ale nebylo by ani zdrávo zbytečně se zdržovat nablízku. Vycházelo z odpadní

nádrže, umístěné až naspodu v hlubokém podzemí stanice. Zjistil jsem, že nádrž je spojena s nějakým potrubím mimo stanici, odkud sem zřejmě radioaktivita vnikla. Dál do stanice se naštěstí nedostala přes hermetický zpětný ventil a čerpadlo mezi odpadní nádrží a stanicí. Stěny byly dostatečně silné a přitavené k podkladní skále, takže jsem se této cesty obávat nemusel.

Najednou jsem pocítil otřes, jako by do stanice narazilo zvenku cosi velkého. Náraz ale nebyl následován rachotem troskek, snad se k nám nic neprobouralo. Nechal jsem všeho a běžel po schodech do řídicí místnosti o několik pater výše.

»Člověče, Vojto, utíkej se podívat do komory,« volal na mě radostně Koolioan, sedící u ovládacího panelu. »Získali jsme hvězdné spojení s Bardžá, právě přiletěl první uik!«

S prvním uikem nikdo nepřiletěl. Bylo by to proti všem předpisům, bohužel podepřeným zbytečnými oběťmi dříve. V prvním uiku byly hlavně spousty potřebného materiálu, potravin, součástek ke hvězdoletu, k letadlům a podobně, ale zejména předběžný návrh jízdního řádu mezi stanicí Rhyinkáa a Poenaid-3, nové stanici, uvedené nově do chodu a připravené k transportu lidí z Rhyinkáa.

Vyložili jsme, co jsme považovali za užitečné, ostatní jsme nechali v uiku. Naložili jsme tam i všechna mrtvá těla, nalezená na stanici. Gir'roan, Koolioan a Rílép pak nasedli také. My ostatní jsme je odeslali na Poenaid. Odeslání bylo doprovázeno strašnou ranou. Jak jsem se hned dozvěděl, hydraulické tlumiče byly zničené, bez oleje. Neutrony zřejmě změnilly gumové těsnění v mazlavý rosol, který časem ztvrdl, ale netěsnil. Stanice ale fungovala, spojení bylo navázáno, na podružné problémy jsme neměli čas.

Gir'roan měl zůstat na Poenaid organizovat záchranné akce pro lidi z Rhyinkáa. Koolioan byl pověřen obstaráním provozu s protistanicí na Poenaid, kdežto s Rílépem jsme se rozloučili úplně. Měl odletět na Bardžá, podat zprávu v Radě kosmonautiky a pak už bylo na něm, co bude dělat dál. Byl to expert na vjosuzgu, svůj úkol tady splnil a nebylo důvodu držet ho tu dál, zvláště když bylo vidět, že má ze záření venku stále větší hrůzu. Potřeboval teď psychiatra s agisarem.

Nechal jsem odborníky, aby se domluvili ohledně dopravy a spolu s Malingiem jsem se vydal na let k severu. Původně jsem myslel, že poletíme společně, ale potom jsem se rozhodl jinak. Každý jsme měli letět vlastním gryulem, abychom v příznivém případě pobrali nějaké nové cestující. Možná jsem tím aspoň částečně eliminoval svou předchozí chybu...

Vzlétli jsme za svítání a mířili přízemním letem k severu. Byli jsme domluveni držet se jen asi dvě stě metrů od sebe, letět pomalu a pozorovat všechno dole. Jakékoliv porušení jednotvárné sněhové příkrývky by mohlo znamenat přítomnost lidí, které jsme hledali.

Ihned po přiletu prvního uiku jsem navrhl, aby od této chvíle na hvězdoletu někdo stále seděl u radiopřijímače a poslouchal, zda neuslyší další zprávu od obyvatel. Také můj počítač od té chvíle stále na různých pásmech vysílal výzvy k obyvatelům planety. Ale i když se u přijímače střídali Airaan s Kai-toanem, z toho jeden z nich tam byl stále, i když druhý přijímač obsluhoval počítač, kterému by určitě nic neuniklo, radiové vlny na Rhyinkáa zůstávaly tiché.

»Jak to, že nás nikdo neslyší?« rozčiloval se Malingio. »Což nikdo neposlouchá rádio?«

»Dva roky se tu nevysílalo,« pokusil jsem se o nějaké vysvětlení. »Ti lidé musí mít úplně jiné starosti než sedět u rádia, zvláště když tak dlouho neslyšeli ani hlásek.«

Na gryulech jsme měli namontované sirény a každou chvíli jsme je zapínali. Snad ostrý zvuk sirén někoho přiláká. Uletěli jsme pomalým letem přes třicet kilometrů - a nic. Sněhová pokrývka byla stále stejná, bělostná a neporušená, bez známek lidské činnosti.

Dvacet kilometrů od hvězdoletu jsme objevili ohraničené pásmo zvýšené radiace. Museli jsme se oba zdvihnout do větší výšky, aby nás záření neohrožovalo. Úroveň po chvíli poklesla, ale dál už jsme letěli pořád v kilometrové výšce.

»Když jsme letěli nízko, bylo vidět více podrobností, ale z větší výšky je lepší přehled,« pochvaloval si Malingio.

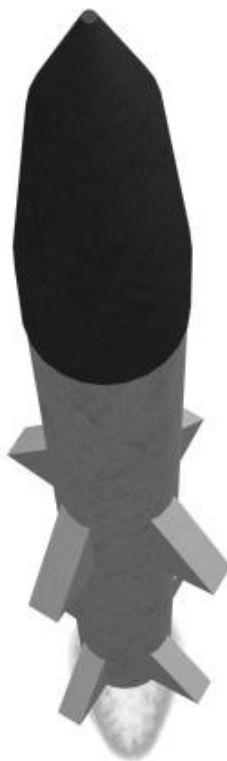
»Pak to ale děláme špatně,« pochopil jsem. »Jeden z nás musí letět výš, druhý níž. Jedině tak budeme mít obě výhody na své straně.«

Nečekal jsem na víc a sletěl opět do sta metrů. Náhoda - nebo osud?

»Není tam dole radioaktivita?« staral se Malingio.

»Je, ale už je slabší a zase klesá,« ujistil jsem ho. »To asi bylo jen takové pásmo zvýšené úrovně, jaká tu občas budou.«

Před námi bylo opět cosi, co kdysi bývalo městem. Teď to ale byly ruiny, poskytující skličující pohled. V té chvíli se před námi zablesklo a z ruin vylétlo cosi malého. Viděl jsem to jasně, byla to snad jen asi metr a půl dlouhá věcička, z níž vzadu šlehaly plameny, zřejmě raketa. Byl to vlastně první projev existence Rhyinčanů. Podle mě v ní nikdo nemohl sedět, tak byla malá. Zamířila si to přímo k Malingiovu stroji a svižně nabírala rychlost. Náhle se mi rozsvítilo. Vzpomněl jsem si na historické dokumentární filmy z naší Země - a zamrazilo mě.



»Malingio - uхни tomu!« křikl jsem naléhavě.
Malingio také viděl, že ta věc letí přímo na něho.

Prudce strhl gryul stranou, aby se s předmětem nesrazil. Ta věc ale změnila kurs a mířila teď očividně na Malingiovo letadlo.

Ono se to zřejmě srazit chtělo!

Malingio ještě strhl gryul na opačnou stranu. Ta malinká věc už byla blízko, nestačila zareagovat a byla by proletěla mimo, kdyby... kdyby se náhle nezměnila v klubko plamenů, které ji pohltily - ale také naše letadlo.



Z oblaka dýmu se sypaly trosky rakety, potom odtud vypadl i gryul, volným pádem z výšky čtyř kilometrů.

»Malingio!« vykřikl jsem.

Rádio mlčelo. Pak jsem najednou viděl, jak se malá postavička ve skafandru souká ven a skáče stranou. Oddechl jsem si, ale Malingio padal dál volným pádem a teprve těsně nad zemí, když už gryul dopadl a roztrhl se na střepy, Malingio prudce přibrzdil svůj pád.

Naštěstí měl na skafandru baporgy, které mu umožňovaly létat. Dopadl téměř měkce, ale nezvedl se, zůstal ležet na bílém sněhu.

Rozletěl jsem se k němu šikmo dolů, když vtom jsem náhle spatřil druhý záblesk. Druhá raketa - a tentokrát mířila na mě. Zatrnulo mi. Už jsem si byl jist, že jsme se tu setkali s analogií pradávných protiletadlových zbraní naší neustále válčící Země. Bylo mi také jasné, že se tahle raketka požene za mnou jako pes ohař. Je malá, nejspíš ji řídí počítač. Mám vzletět nahoru nebo zkusit uniknout jiným směrem? Byl jsem níž než Malingio, času na rozmyšlenou jsem měl méně než on - raketka měla ke mně sotva kilometr. Jedno jsem si uvědomil jasně. Budu-li před ní také uhýbat na poslední chvíli jako Malingio, skončím stejně. V manévrování bude mít výhody na své straně počítač, jeho reakce budou bleskurychlé. Vsadil jsem proto na jednu kartu - nějak tu pitomou mašinu obelstít. A to by šlo jen dole na zemi. Musím zapadnout mezi skály nebo mezi trosky budov, aby mě ta potvora neviděla. Jen tak ji mohu - doufejme - setřást.

Prudkým pádem jsem klesl až k zemi. Raketa zamířila za mnou, ale očividně zaváhala. Kličkoval jsem mezi stěnami zbořených staveb a zastavil se tak, abych ještě raketku sledoval, ale aby její čidla na gryul neviděla. Raketa zkusila zatáčku vlevo a vpravo, ale už mě asi ztratila ze záběru kamery, či co to měla. Náhle se vrhla kolmo k zemi a vybuchla s velikým zábleskem.

Další raketa nevzlétla. Rychle jsem se rozhlížel kolem. Visel jsem ve dvoumetrové výši mezi krajními budovami města, či spíše mezi holými zdmi, které tu zbývaly. Trosky Malingiova gryulu byly na bílém pozadí okolního neporušeného sněhu jasně viditelné, ale Malingia jsem nikde neviděl. Až teď - ano, tam leží! Byl jsem u něho v několika okamžicích, ale sevřelo se mi přitom srdce. Spatřil jsem jeho roztržený skafandr, celý od krve, nehýbal se. Přistál jsem dva metry od něho, hned jsem vyskočil ze stroje a k němu.

»Malingio, co je ti?« volal jsem na něho.

Malingio byl bez vědomí. Popadl jsem ho do náruče a skoro vhodil do kabiny. Pak jsem zabouchl dvířka, oběhl letoun a druhými dveřmi nasedl. Geigerův přístroj tikal jako o závod. Hrome, záření! To nám ještě scházelo!

»Vydrž, Malingio!« zašeptal jsem. Pak jsem zdvihl letoun do vzduchu, ale ne do výšky. Klikatým přízemním letem, abych ztlížil zaměřování, jsem se rozletěl na plný výkon pryč.

»Vojta volá stanici!« začal jsem volat do rádia.

»Slyšíme, co potřebuješ?« ozvalo se mi vzápětí.

»Připravte doktora s agisarem, máme nehodu,« oznámil jsem a ještě trochu přidal. Po dvou kilometrech jsem let zvedl do výšky, abych nemusel manévrovat mezi kopečky a brzy jsme se snášeli ke stanici. Z pancéřových dveří se dívaly zvědavé hlavy v bardžanských skafandrech.

Přistál jsem na plošině před dveřmi. Byla pečlivě ometená a spláchnutá od radioaktivního prachu, nebyl důvod k nebezpečí, ale geigery tikaly dál. Asi jsme měli zamořený povrch letadla. To ale bylo v téhle chvíli menší zlo.

»Pomozte mi, prosím,« požádal jsem nejbližší. »A jděte pryč s tím agisarem, je tu záření! Sežeňte honem vodu, co nejvíce vody!«

Pomohli mi s Malingiem do přechodové komory a vylili na něho několik kbelíků vody. Kontroloval jsem výsledek geigerem, dokud nebyl poslední zářící prach z Malingiova skafandru odplaven. Pak teprve zraněného přenesli dovnitř, kde na něho čekali doktoři.

»Prosím ještě o nějakou vodu,« požádal jsem. »Musím umýt radioaktivní prach ze sebe... a bude třeba od prachu umýt i kabinu.«

»Malingio je mrtvý,« oznámil nám Airaan, který se vrátil zevnitř stanice. »Zemřel cestou v letadle.«

Srdce se ve mně zastavilo.

»Ale snad ještě půjde oživit,« dodal Airaan.

Ulevilo se mi, ale jen trochu. Prožil jsem pak několik desítek minut nesmírně napjatého čekání. Na smrti prvního Bardžana jsem měl, málo platné, svůj podíl. Měl jsem ho nechat letět níž při zemi, měl by snad větší šanci. Dozvěděl jsem se, že Malingio měl četná vnitřní zranění. Hlavně že dokázal přistát a neomdlel během pádu. Ani když lékaři po dvou hodinách prohlásili, že pacient snad bude z nejhoršího venku, neprobral se k vědomí. Tvrdili, že to bude nejdříve druhého dne. Pěkné přivítání nám domorodci připravili, jen co je pravda!

Po téhle nehodě se mnou teprve nikdo za žádnou cenu nechtěl na průzkum. Musel jsem něco udělat, čas pracoval proti nám. S bezvládným Malingiem jsem proto odletěl na Poenaid, předal ho lékařům a hned poté jsem vyhledal Gir'roana.

»Domorodci na nás zaútočili,« oznámil jsem mu.

»My jim chceme pomoci - a oni na nás tohle?« rozhořčil se spravedlivě Gir'roan. »Máme je v tom snad nechat?«

»To by mi svědomí nedovolilo,« řekl jsem. »Je to smutné, ale nějaký fanatik nám chce záchranu svých krajanů znemožnit. No - já už se na to podívám!«

Nechal jsem se stanicí Poenaid-3, vyhrazenou pro záchranu obyvatel Rhyinkáa, dopravit na opačnou polokouli Poenaid do Údolí Trosečníků. Tam stál raketoplán z Persea, neustále hojně navštěvovaný turisty. Nečekal jsem až na mě přijde řada a zamířil přímo dovnitř. Na žebříku jsem si uvědomil, že je odlišný než dříve a také v přechodové kabině ležel na podlaze tlustý gumový koberec, taky tu dříve nebyl.

»Chodí sem tolik lidí, písek z jejich bot prodřel žebřík - vyměnili jsme ti jej. A tady uvnitř chráníme podlahu aspoň takhle,« omlouvali se mi průvodci.

»Já se přece nezlobím,« usmál jsem se na ně.

V řídicí kabině jsem otevřel skříňku vedle sedadla se zámkem zajištěným heslem - uvnitř leželo nenápadné pouzdro s plně nabitým fotometem.

»Vezmu si jen tohle a zase půjdu,« oznámil jsem.

»Co se děje?« podivil se jeden z Bardžanů. »To je přece vaše puška na dinosaury. Což jsou na Rhyinkáa dinosauři?«

»Dinosauři ne - ale je tam jeden druh, který už měl dávno vyhynout,« řekl jsem trpce. »My jim na Zemi říkáme *khaki-mozek*.«

Čtvrt hodiny poté už jsem vstupoval do společné kabiny stanice vjosuzgu na Rhyinkáa, kde všichni nerozhodně čekali, co se bude dít dál.

»Kdo se mnou poletí na průzkum?« zeptal jsem se. Nastala nefalšovaná panika.

»Vždyť přitom právě dnes zahynul Malingio!« křikl jakýsi mladík, kterého jsem neznal. Asi přiletěl v době, když jsem byl na Poenaid.

»Toho, co se stalo Malingiovi, se bát nemusíme,« ujistil jsem všechny. »Přivezl jsem si pozemskou zbraň a každý další útok odvrátím. Nebojte se, nebudu zabíjet Rhyinčany. Rakety, které proti nám poslali, nejsou živé. Budu ale potřebovat někoho, kdo mi bude řídit.«

Odpovědi mi bylo - zaražené ticho.

»Umíš řídit letadlo?« obrátil jsem se na nováčka.

»To musí umět každý kosmonaut,« zabručel.

»Jak se jmenuješ?« zeptal jsem se ho.

»Karéel,« odpověděl nesměle.

»Máš skoro pozemské jméno,« usmál jsem se na něho. »Poletíš se mnou?«

»Poletím,« přikývl, ale moc nadšeně to neznělo.

»A vy ostatní se pořádně rozmyslete,« obrátil jsem se ke zbývajícím. »Obsluha vjosuzgu a lékaři nebudou vycházet. Od ostatních očekávám, že se mnou půjdou na záchranné výpravy. Kdo si myslí, že je to nebezpečné a že je lépe místní obyvatele nechat zahynout, ať odletí na Poenaid a pošle za sebe někoho jiného. Dobrovolníků je tam dost, můžeme si vybírat. Je to tu nebezpečnější než při kosmických letech, ale jde o životy místních lidí a to nám snad stojí za nějaké riziko.«

Karéel a já jsme tentokrát nasedli do jediného letadla. Viděl jsem, že Karéel zbledl, když si povšiml, jak je vnitřek kabiny od krve. Ten, kdo měl vymýt kabinu od prachu, zřejmě moc spěchal. Ale geiger už skoro netikal, takže jsem přimhouřil oči.

Tentokrát jsme letěli až na místo ve střední výšce, něco kolem dvou tisíc metrů. Letěli jsme rychle a brzy jsme byli nad místem, kde dva zčernalé kruhy, větší od vybuchlé rakety, menší od havarovaného gryulu, označovaly naši příhodu.

Záblesk dole jsem tentokrát zpozoroval včas. Vzápětí jsem otevřel okénko a oranžovou zaměřovací skvrnou fotometu zachytil štíhlý profil rakety. Následovala obrovská exploze, ale tentokrát v bezpečné vzdálenosti od našeho letadla.

Druhý záblesk - a druhá raketa. Neletěla ani dvě sekundy, také se změnila v oblak ohně. Zamířili jsme přímo do míst, odkud rakety vzlétaly. Spatřil jsem, jak postavičky domorodců vztyčují mezi troskami budov třetí a čtvrtou raketu. Nechtěl jsem jim ubližovat, ale bez odezvy jsme také zůstat nemohli. Jinak by se třetí - nebo desátou - raketou strefili.

Napadlo mě jednu ránu vypálit těsně vedle nich. Záblesk z fotometu se rozptýlil ve vrstvě sněhu, část se odrazila do stran, ale většina energie proměnila sních v páru. Zacloumalo to s nimi a oslňující světlo asi také vykonalo své, rozprchli se jako hejno vrabců. U rakety nezůstal jediný, proto jsem ji pro jistotu přivedl k výbuchu už na zemi. Pátou ranou jsem podobným způsobem vystrašil skupinu pár desítek metrů stranou a šestou ranou zničil i jejich raketu. Pažba fotometu, nastaveného na plný výkon, mě už pálila do dlaní, ale nevšímal jsem si toho. Požádal jsem Karéela, aby na plný výkon motorů slétl k těm lidem dole.

»Myslíš, že už nebudou střílet?« zeptal se opatrně, ale poslechl okamžitě. Měli jsme teď výhodu překvapení a já jsem se rozhodl využít ji. Převzal jsem řízení a odhadl to tak těsně, jak to jen bylo únosné pro naši bezpečnost.

»Pozor - vždyť můžeš někoho z nich **barašit!**« varoval mě úzkostlivě Karéel.

»To právě chci,« zavrčel jsem a zapnul zpětný tah, dříve než stačil Karéel protestovat.

Vlnové pole bardžanských antigravitačních motorů není za běžného provozu nebezpečné. Když ale motory emitují větší množství energie, část se jí neúčinně rozptýlí do okolí. Je jí malé procento, normálně způsobuje jen sršení rekombinace iontů, uvolněných ve vzduchu jako při koronovém výboji na drátech vysokého napětí, ale zblízka může člověka a živočichy udeřit tak, že je omráčí. V jazyce Bar se tomu jevu říká barašit, není to nebezpečné - a poprvé jsem to mohl vidět na vlastní oči.

Rhyinčan přímo pod námi padl jako podřátý.

Vyskočil jsem ven, popadl jeho bezvládné tělo a v mžiku jsem byl i s ním zpátky v kabině. Byl subtilnější postavy než lidé Země nebo Bardžá, unesl jsem ho lehce navzdory jeho skafandru či co to měl na sobě.

»A teď co nejrychleji do stanice,« poručil jsem.

Karéel, trochu šokovaný tím, že ubližuji myslící bytosti, pochopil, že to ubližování nebude příliš závažné, když se o svou oběť docela pečlivě starám. Nenechal se dvakrát přesvědčovat a gryul vyrazil na plný výkon vzhůru.

Sledoval jsem ruiny dole pod letounem, ale žádná další raketa už proti nám nevzlétla. Deset minut poté jsme spolu v pořádku přistávali u stanice.

Omráčeného domorodce jsme opatrně přenesli do stanice a jeden z lékařů s agisarem se mu věnoval. Pomáhal jsem z domorodce svlékat vrchní gumový oděv. Skafandr to nebyl a nebylo to ani hermetické, ale aspoň se z toho dobře smýval prach. Na hlavě měl domorodec gumovou masku s kovovým válcem - nejspíš filtrem proti prachu. Opatrně jsme mu ji sundali. Zdejší lidé měli kůži jako naše ještěrky pokrytou modrozelenými šupinami, velikou papulu s jemnými zuby, širokou od ucha k uchu. Jejich uši byly pouhé otvory do hlavy bez boltců a vlasů, ale tvarem těla to lidé byli. Náš zajatec měl pod vrchním oblekem další oděv z pevné látky. Ten jsme mu nechali, ale pro jistotu jsem se na něho podíval detektorem kovů. Odebral jsem mu docela slušnou pistoli a čtyři kovové válečky - příliš živě připomínaly ruční granáty ze starých válečných filmů Země. Lékař Gufeliz mu mezitím prostřednictvím agisaru podal povzbuzující prostředek.

Ještěrčí člověk se probudil. Nejprve jen cosi zabručel, pak se pomalu posadil, ale to už si asi uvědomil, že se nachází na poněkud nezvyklém místě a prudce vyskočil z lůžka.

»Kde to jsem? Kdo jste? Co mi chcete?« vykřikl na nás rozzlobeným hlasem. Jeho hlas se trochu podobal kvákání, ale byly v tom jasně znát hlásky.

Chvilí trvalo, než počítač zjistil smysl těch slov. Dříve se na planetě Rhyinkáa používalo více jazyků a počítač proto musel nejprve rozpoznat, o který z nich se jedná. Další potíž byla, že u jazyků Rhyinkáa zřejmě záleželo na správném přízvuku, který naopak v řeči Bar nerozhoduje. Bardžané zaznamenali do slovníku slova bez intonace, takže měl i počítač zpočátku těžkou práci. Jakmile si ale řeč neznámého zařadil, další slova překládal okamžitě. Samoučící se programy se snažily dohnat chybějící intonaci interpolací a byly zřejmě úspěšné, protože obyvatel Rhyinkáa jim očividně porozuměl.

»Tohle vás všechny přijde šeredně draho, víte vy vůbec, kdo jsem?« rozčiloval se ještěrčí člověk. Přitom chtěl nenápadně sáhnout pod oděv pro pistolku, ale zjistil jen to, že ji nemá.

»Nevím jak se jmenuješ, ale určitě patříš k těm, kdo sestřelili naše letadlo,« odpověděl jsem do svého terminálu. Terminál vzápětí hlasitě zakvákal překlad mých slov.

»Nad naším územím sestřelíme všechno, co nepatří naší vzdušné armádě,« odvětil na to sebevědomě. »To je přece nezadatelné právo každého státu. A já jsem maršál Qintyr Tafoi, vrchní velitel armád Velké Aurie, rozumíte?«

»Rozumím,« přikývl jsem. »Jsi Qintyr Tafoi, zajatec.«

»To vás přijde šeredně draho,« rozčertil se. »Moji vojáci z vás stáhnou šupiny zaživa!«

»Ty sis ještě nevšiml, že z nikoho z nás šupiny stahovat nemůžeš?« ukázal jsem kolem sebe. »Nikdo z nás žádné šupiny nemá.«

»Já přece vidím, že jste cizinci z hvězd,« trochu zkontl Qintyr. »Ale vy mě zase nemůžete zajmout, neboť naše armády nevyhlásily válku cizincům a podle smluv jste neutrálové.«

»A co tedy znamená sestřelení našeho letadla?« vyjel jsem na něho zostra.

»To byla vaše chyba. Nestalo se z naší strany nic neoprávněného. Nemůžete si přece jen tak volně létat nad naším územím. Tady máme svaté právo sestřelit každého, vás nevyjímaje. A to i v době míru, natož ve válce, kdy je to pochopitelné i hlupákům.«

Maně mě napadlo, že jsem tato, nebo velice podobná slova, už někdy slyšel. Nebo možná četl. No ovšem - přesně takovým vysvětlením se oháněli představitelé Sovětského svazu po úmyslném sestřelení korejského dopravního letadla s více než dvěma stovkami pasažérů nad mořem u Sachalinu. Ačkoliv bylo období míru, nebyl nájemný hromadný vrah v uniformě pilota sovětské stíhačky potrestán, ale naopak pochválen za příkladné splnění rozkazu. Velitel, který bestiální rozkaz vydal, rovněž nebyl po zásluze odsouzen, ale velel nadále v armádě Sovětského svazu, dokonce dlouho po svržení tehdejšího zločineckého režimu. Drzost vrahů tenkrát oslavila triumf před tváří celého světa. Bohužel to nebylo poprvé ani naposled. Jiný podobný případ měli na svědomí Israelci - ti také sestřelili civilní letadlo a nejspíše to omlouvali nutností atentátu na teroristu Jásera Arafata. Kromě morálního odsouzení nebyli ani tito vrahové nikdy potrestáni. Tahle přerostlá ještěrka by si v drzosti mohla s tehdejšími Sověty i Israelci podat pracku.

»Očekávám vaši okamžitou pokornou omluvu, jakož i vrácení mých osobních zbraní,« pokračovala jako nic. »Dále požaduji, abyste mě dopravili k mým vojákům. O způsobu, jak nám nahradíte škody způsobené vaším přepadením, budeme samozřejmě jednat až později, nicméně nám určitě zaplatíte všechno.«

»My že jsme vás přepadli?« nechtěl věřit uším Karéel.

Terminál okamžitě zprostředkoval překlad této otázky.

»Porušili jste náš nedotknutelný vzdušný prostor,« řekl Qintyr Tafoi klidně. »Kromě toho jste stříleli na naše vojáky a mě jste věrolomně srazili k zemi. To nemůžete popřít.«

»Kdo že střílel na vaše vojáky?« nechápal Karéel.

»Pilot vašeho pirátského letadla,« odvětil dost nakvašeně Qintyr. »Budu nekompromisně žádat, abyste nám ho vydali k potrestání. Rozhodně mu to neprojde jen tak! V této chvíli mě ani nenapadá žádný jiný trest, než trest smrti.«

»Tak už dost,« řekl jsem také rozzlobeně. »Střílel jsem já. Ublížil jsem snad někomu?«

»To nevím,« řekl upjatě Qintyr, vyvedený z míry tím, že žádal smrt pro někoho, kdo stojí hned vedle něho - a má ho v moci. »Ale nepopíráte, že jste po nás stříleli. I kdybyste šťastnou náhodou nikoho netrefili, není to vůbec polehčující okolnost.«

»Ty si myslíš, že bych se nestrefil do vojáka, když jsem se naprosto přesně střefoval do vašich pitomých raketiček?« vybuchl jsem. »Schválně jsem střílel vedle, abych vojáky vystrašil, aby utekli od těch rachejtlí.«

»Vidíte, že se nás bojíte!« vykřikl vítězně Qintyr.

»Koho že se máme bát?« odpověděl jsem už klidně. »Snad ne vás, protože jste si zničili celý svůj svět a hodláte v tom nesmyslu ještě pokračovat?«

»Dobyli jsme nejskvělejšího vítězství v dějinách. Nikdy nezažila Rhyinkáa takový triumf! Všichni naši nepřátelé se změnili v prach, který ohnivý víchř z našich střel rozfoukal po celém vesmíru. Celá Rhyinkáa je teď naše.«

»Nezdá se vám, že je vaše Rhyinkáa nezdravě radioaktivní?« řekl jsem jízlivě.

»Radioaktivita je nepatrná a stále klesá. Máme ji už pod kontrolou. Naše oděvy proti záření dobře chrání a do krytů záření neproniklo a nikdy nepronikne,« pokračoval Qintyr vítězoslavně.

Snad těm svým nesmyslům sám věřil. Jako jedna ministryně zdravotnictví, která také po katastrofě v Černobylu tvrdila, že má radioaktivitu plně pod kontrolou. Ani ona nebyla nikdy potrestána za to, že nic nepodnikla na ochranu lidí před zářením, ačkoliv následkem toho stouply počty potratů a malformací u novorozenců i onemocnění rakovinou.

»A to jste si nevšimli, jak se na planetě ochladilo? A že tu nic neroste? Co budete jíst?«

»Zásob máme dost na pět let. Až poklesne záření, zasadíme znovu rostliny.«

»Nezasadíte,« odtušil jsem. »Pod sněhem vám neporostou.«

»Ten sníh nepotrvá věčně,« odsekl Qintyr, ale v tónu jeho hlasu jsem postřehl zaváhání.

»Věčně jistě ne, ale možná sto - dvě stě let.«

»Tohle tvrdí nepřátelská propaganda Saolských psů,« vzpamatoval se Qintyr. »Omlouvá vás jen to, že jste cizinci. U nás se poslouchání **Rádia Saol** trestá smrtí.«

»Ještě jsme tu žádné rádio neslyšeli,« řekl jsem.

»Rádio Saol neustále pobuřovalo nepřátelskými a štvavými řečmi, než jsme tam poslali sebevražedné komando a to je na věky věků umlčelo,« chlubil se Qintyr.

»Teď už toho mám dost, vojáku,« vskočil jsem mu do řeči. »Neposloucháme vaši propagandu, ale dovedeme si sami mnohé spočítat. Až se za sto let tahle nešťastná planeta oteplí, nebude tu nikdo naživu. Nepřežijete to, rozumíte? Nám jde o to, zachránit odtud co nejvíce lidí. Máme pro vás dokonce připravenou vhodnou planetu. Složte zbraně, dopravíme vás do bezpečí. Je to vaše jediná šance přežít, rozumíte?«

»Vaši ubohou propagandu nemíním poslouchat!« řekl Qintyr. »A nikdo z našich vojáků. Kdyby se přece jenom ukázalo, že zásoby nepostačí, můžeme méně důležité vojáky pobít. To ale neznamená, že někdo smí svévolně armádu opustit - za dezerci není jiný trest než smrt.«

Pak se ke mně ostentativně otočil zády. Opravdu, pořád by jen usmrcoval - kdyby mohl.

»S tebou vážně nemá cenu mluvit,« řekl jsem. »Což nemáte v těch vašich krytech žádné děti? Aspoň ty bychom mohli evakuovat. Děti snad v armádě nepotřebujete.«

»Děti nepotřebujeme, jen by ujídaly zásoby,« řekl Qintyr. »Proto jsme všechny pobili. Až budeme potřebovat dorost, naše vojačky nám dají jiné.«

»V tom případě mě mrzí jen to, že jste tu katastrofu přežili právě vy,« řekl jsem unaveně, otřesen tou bezcitností. »Vy si svůj krutý osud plně zasluhujete.«

»Jsme pod ochranou prozřetelnosti,« řekl Qintyr pyšně.

Chvilí jsem přemýšlel.

»Mám chuť vyhodit tě do radioaktivity venku,« řekl jsem potom. »Viděli bychom, zdali tě prozřetelnost zachrání. Kolem nás je pásmo silného záření, umíš si spočítat, jak bys dopadl?«

»Vy mě teď přece vrátíte k mým vojákům,« řekl Qintyr zaraženě.

»Ne, ty se tam nevrátíš,« řekl jsem určitě. »Místo toho poletíš na planetu Poenaid. Je tam krásně, ale nebudeš tam vážený host, ale pečlivě strážný zajatec. To je mé poslední slovo.«

»Na to nemáte právo!« kvákal Qintyr skoro plačtivě. »To je proti zákonům!«

Opět se ke mně otočil a díval se jako zvíře kleci. Jenže já jsem ho nemínil litovat.

»Máš špatné představy o právu, vojáku,« řekl jsem. »My samozřejmě chceme uznávat vaše zákony, ale jen pokud nejsou v protikladu s našimi. Rozhodně se nemíníme podřizovat takovým pitomostem, jaké jste si na sebe vymysleli. Naše zákony teď zrovna hovoří jinak - my musíme pomoci ohroženým nebožákům. Jak vidím, ty po tom netoužíš, ale překážel bys nám. Ostatně soudím, že si plně zasloužíš přísný trest. Jestli se ukáže, že jste pobili vlastní děti, aby vám neujídaly zásoby, jsi podle našich zákonů obyčejným vrahem.«

V té chvíli se na mě vrhl. Měl jsem i uvnitř stanice na sobě skafandr, ale bez přilby a útok jsem nečekal, takže mě jeho dráčky pořádně poškrábaly v obličeji. Konečně jsem ho

chytil za zápěstí a stiskl, jak to nejvíc šlo. Poznal jsem hned, že tenhle tvor je příliš slabý a nemůže mě nijak ohrožit, nemohl se ani pohnout.

»Podejte mi kus nějakého provazu,« požádal jsem kamarády. »Maršál Qintyr by si mohl ublížit. Budeme ho muset dopravit na Poenaid svázaného. Budeme tam muset zařídit nejprve věznici a hned potom blázinec!«

Qintyra jsme dovezli na Poenaid svázaného a zuřícího k nepřičetnosti. Gir'roan nebyl rád, když musel našeho zajatce zavřít do místnosti bez oken a dveře zajistit, aby Rhyinčan neutekl.

»Nepřípustně omezujeme jeho svobodu,« vyčetl mi ustaraně.

»Kdybychom ho nechali na svobodě, spoustu lidí by to stálo život,« prohlásil jsem rezolutně. »Viš přece, jak byli i proti mně lidé na Bardžá zaujati. Snad jste se už přesvědčili, že já pro planetu Bardžá nebezpečný nejsem.«

»Tím víc mě překvapuje, že právě ty chceš omezovat někoho, kdo je na tom podobně.«

»Podívej, příteli, na Bardžá jsou všichni dobří, aspoň jsem se ještě nesetkal s nikým jiným,« řekl jsem shovívavě. »Máte sice jakési tušení o tom, že ve vesmíru jsou i bytosti zlé, před kterými se musíte chránit. Jedno jste se však nenaučili - a vlastně ani nemohli. Neumíte rozlišit dobré od těch nebezpečných. Mě jste se báli - a teď, když máte co činit s opravdovou bestíí, byli byste mírní? Neuvědomujete si, že před vámi stojí mnohonásobný vrah? Že tahle zrůda vydala rozkaz povraždit malé děti, aby neujídalý zásoby pro něho a pro jeho hrdlořezy? A to ani nechci zkoumat, kdo vlastně dal vyvraždit většinu lidí planety - zdá se mi, že zrovna tenhle má ruce od krve až po ramena. Pamatuji si, Qintyra nesmíš pustit zpátky k nám na Rhyinkáa - a proboha ne na Bardžá ani na ostatní světy! Je to bestie, pamatuji si to. Jídlo mu dávejte okénkem ve dveřích, ale dveře za nic neotvírejte.«

»Ale co s ním máme dělat?«

»Teď ho jen hlídejte, aby nikomu neublížil.«

»Proč si ho nepohlídáš sám?« mračil se Gir'roan.

»Já teď budu muset dělat něco jiného nežli hlídat jednoho paranoika,« namítl jsem.

Gir'roan nakonec usoudil, že mám asi pravdu a já jsem se vrátil na Rhyinkáa.

»Poletíš se mnou ještě jednou?« zeptal jsem se Karéela.

»Beze všeho,« souhlasil Karéel, tentokrát dokonce mnohem ochotněji než prve.

»Nebudeš protestovat, když zajmeme ještě někoho z těch lidí?« ubezpečoval jsem se. »Nechci jim přece ublížit.«

»Já jsem se opravdu bál, že jim chceš ubližovat,« přiznal se Karéel. »Vlastně jsme mu nic neudělali, jen nechápu, proč jste ho vezli spoutaného a proč nechtěl odsud. Já bych byl na jeho místě nesmírně šťastný, že budu konečně z toho pekla zachráněn.«

»Ti lidé tady prožili opravdu peklo,« řekl jsem smířlivě. »A někteří se z toho asi zbláznili.«

»Chudáci lidé...«

»Chudáci lidé, kteří za to nemohou,« odtušil jsem. »Jenom se obávám, že právě tenhle, náš první zachráněný, za tu hrůzu může.«

Tentokrát jsme odletěli rychle rovnou na místo. K mému překvapení tam nikdo nebyl. Nebyla tam ani černá kola, sníž zřejmě opět všechno přikryl.

»Musíme na to jinak,« prohlásil jsem. Vrátili jsme se do stanice a poslal jsem nejbližším uikem na Poenaid jeden naléhavý požadavek. Pak jsme spolu s Karéelem vyrazili znovu, jenomže tentokrát opačným směrem.

»Musíme propátrat co největší území,« stěžoval jsem si. »A tihle berani nás jen okrádají o čas, který by mohl jinde chybět.«

Ačkoliv jsme spolu do večera prosmýčili aspoň dvacet čtverečních kilometrů, neobjevili jsme ani nejmenší stopy po lidské činnosti. Všude byl jenom bílý, neporušený sníh.

Večer se ve stanici zkonvertoval uik, plný všeho co jsem požadoval. Hned jsme se dali do práce. Na laserové tiskárně z Persea jsme na oranžovém papíře natiskli tisíce letáků s textem ve všech jazycích, kterými se tu dříve mluvilo. Každý kdo mohl, pomáhal. Obsluhovali tiskárnu, jiní balili letáky do balíčků. Několik balíků jsme naložili do letadla a vyrazili na noční let.

Každý kilometr letu jsem vystřelil barevnou osvětlovací raketu a vyhodil okénkem hrst letáků. Letěli jsme celou dobu stokilometrovou rychlostí a příliš nesledovali terén pod námi. Jen z nezbytné opatrnosti jsem se občas mrkl dolů, zda nás nějakí fanatici neohrožují raketou nebo jinou podobnou zbraní. Za noc jsme tak opsali kruh o průměru sto padesáti kilometrů, což bylo víc než předtím, ale proti rozměrům pevniny také nic moc.

»Pozor, pod námi je oheň!« vykřikl pojednou Karéel.

Bylo to stranou od našeho směru letu a nebyla to raketa. Jen ohýnek, plápolající noční tmou na jednom místě. Zdálo se, že hoří stále jasněji. Možná jej zapálili nedávno, jeho jas stoupal i tím, jak jsme se přibližovali.

»Poletíme k tomu,« řekl jsem a Karéel ihned odklonil směr letu. Současně sestoupil níž nad terén, jak mu to dovolovala viditelnost za tohoto příšeří. Otevřel jsem okno, abych vystřelil další osvětlovací raketu. Potřeboval jsem si v té tmě posvítit a také dát těm dole najevo, že tu jsme.

»Je to opravdu oheň,« ujišťoval mě Karéel.

»A jsou tam nějaké postavy,« dodal jsem. Letoun letěl ve výšce sotva sto metrů nad bílou sněhovou plání a postavy byly v záři ohně dobře patrné. Ani měřič radioaktivity nevykazoval velkou úroveň záření. Krátkodobě se to dalo vydržet - ačkoliv za místo odpočinku bych si takové prostředí dobrovolně nezvolil.

Přistáli jsme asi deset metrů od skupinky místních lidí. Opatrně se skrývali za různými troskami, ale neutíkali. Jak jsem viděl, ne všichni měli skafandry. Některým stačil pruh látky kolem hlavy, koukaly jim jen oči.

Otevřel jsem pomalu dveře gryulu. Od ruin se v té chvíli oddělila postava, oblečená do gumového obleku. Rychle došla až k našemu letadlu a cosi zakvákala.

»Kdo jste?« stálo na displeji pod horním okrajem přilby mého skafandru.

»Jsme lidé z hvězd,« odpověděl jsem. Mikrofon skafandru má slova předal počítači, ten je přeložil do jazyka, jímž byla pronesena otázka a připojený reproduktor nahlas vyslovil.

»Co tady chcete?« zazněla druhá otázka. Pokud jsem dobře slyšel její štekavý tón, neměl bych mít velké iluze o přátelské náladě tazatele.

»Slyšeli jsme radiové volání o pomoc,« zkusil jsem vysvětlovat. »Přiletěli jsme sem hledat toho, kdo pomoc potřebuje.«

»Nevolali jsme, nemáme rádio,« řekl vyjednávač nevrle. »Ale pomoc bychom možná potrebovali i my.«

»Neodmítáme pomoc nikomu, pokud je v našich silách,« odvětil jsem. »Řekněte nám, co nejvíce potřebujete?«

»Potřebovali bychom, aby zmizela radioaktivita,« zavrčel Rhyinčan. »A zajímalo by nás, jak dlouho tu ještě bude ten mizerný sníh.«

»Odstranit radioaktivitu není v našich silách,« řekl jsem klidně. »A ten sníh tu může být deset let, ale možná až sto. Ani to změnit nemůžeme.«

»A co tedy můžete, když to nejdůležitější není ve vašich silách?« vybuchl Rhyinčan.

»Můžeme odtud odvézt všechny, kdo přežili. Stačili jsme připravit ubytování a obživu pro několik tisíc lidí. Chcete té možnosti využít?«

»Slyšel jsem, že ta zatracená zima je na celém světě,« vrčel Rhyinčan. »Pochybuji, že by bylo možné najít lepší úkryt, než máme tady. Nevěřím vám.«

»Na celém vašem světě je teď zima a skoro všude je i radioaktivita,« souhlasil jsem. »My nejsme z této planety, jsme lidé z hvězd. Ubytování pro vás máme připraveno daleko ve vesmíru na planetě Poenaid, kam můžeme dopravit každého, kdo bude mít zájem. Obáváme se, že tady nemůžete zůstat, tady se už nedá žít.«

»Ale dá!« vybuhl.

»Nebudeme vás nutit,« pokrčil jsem rameny. »Pokud pomoc odmítnete, poletíme hledat někoho, kdo bude potřebovat pomoc naléhavěji a bude nám víc věřit.«

»Počkejte,« zarazil mě pohybem ruky. »Máme u nás takové, kteří si už vybírat nemohou. Odvezete je teď hned?«

»Kolik se jich vejde do našeho letadla,« souhlasil jsem. »Pokud by to nestačilo, můžeme příště přiletět se dvěma nebo i se třemi dalšími.«

»Do vaší lítací skořápky se nevejde ani osm lidí,« řekl nespokojeně Rhyinčan. »Děti snad poberete víc, ale nebude to stačit, ani kdybyste měli deset takových letadel.«

»Kolik vás chce letět s námi?« zajímal jsem se.

»Mnohem víc než dvě stě,« řekl vyjednávač.

»Takové množství bude potřebovat dvacet cest a to se dá stihnout i do rána, když každé letadlo poletí víckrát.«

»A vidíte, právě teď jsem si jist, že nám lžete,« řekl Rhyinčan nedůvěřivě. Všiml jsem si, že má jednu ruku pořád za zády. Mohl v ní mít zbraň a případně ji použít. Měl bych být opatrnější a neprovokovat ho!

»Nemůžete přece do rána stihnout let na nějakou planetu, dokonce vícekrát. To je přece fyzikální nesmysl. Vy patříte k Aurijcům a chcete nás dostat do pastí. Máte smůlu, oklamat se nedáme. Bezpečně vás prozradil váš aurijský přízvuk.«

Aurijský přízvuk? Ale ovšem - překladač se přece nedávno snažil přizpůsobit výslovnosti aurijského maršála. Jak se zdá, ani samoučící schopnosti programů nemusí být vždy k dobrému. Naštěstí jsem měl pádnou možnost přesvědčit je.

»Myslíte si, že nejsme z hvězd?« řekl jsem. »Tedy se dobře dívejte!«

Rhyinkaa měla ovzduší pro lidi dýchatelné, skafandry jsme nosili jen kvůli radioaktivnímu prachu. Uvolnil jsem pomalu přilbu a sejmul ji. Počkal jsem, až se z překvapení vzpamatují, pak jsem si přilbu opět nasadil.

»Ale nenuťte mě už k tomu podruhé,« požádal jsem zdvořile. »Váš vzduch se mi nelíbí. Radioaktivitu nemám rád.«

»My v ní žijeme skoro tři roky...« posteskl si Rhyinčan mnohem smířlivějším tónem. »Proč jste sem nepřiletěli dřív? Víte, kolik lidí tu mezitím mělo pohřeb?«

»Není to naše vina,« řekl jsem. »Zničili jste nám všechny dálkové dopravní stanice a bez nich je cesta mezi hvězdami dlouhá. Ani teď to nebude jednoduché, obnovili jsme prozatím jen jedinou stanici. Ale nebudeme si snad vyčítat vzájemné viny, musíme se dohodnout. Letadly budeme vozit ty, kdo nám uvěří. Ovšem jenom do stanice. Teprve pak bude následovat cesta mezi hvězdami. Je to už pro vás logické? Koho z vás bychom měli odvézt nejdřív?«

»Vezměte nemocné děti,« řekl Rhyinčan. »Máme pár takových případů, možná vám umřou dříve, než je dovezete k vám, ale na druhé straně bych jim chtěl dát aspoň nějakou naději.«

Obrátil se ke svým krajanům a cosi zamumlal. Překladač tomu neporozuměl a smysl těch slov jsem nezjistil. Několik místních lidí odběhlo do noční tmy, odkud se po

chvilce vynořil smutný průvod. Byl to hlouček několika malých dětí. Pět jich dokonce přinesli na nosítkách.

»Přidejte k nim aspoň jednu dospělou osobu,« požádal jsem je. Představil jsem si, jaká panika nastane, až zapnu motory letadla a uvnitř nastane beztlíží.

»Aqion, půjdeš s dětmi,« prohlásil Rhyinčan. »Až budeš na místě, napiš nám, jaké to tam je. Tvůj rukopis poznám, nedám se ošálit.«

Aqion byla stará, shrbená osoba, která se tak-tak vešla do přeplněného letadla.

»Dobře se držte, poletíme rychle,« upozornil jsem všechny pasažéry, když jsme zavřeli dveře. Vzápětí gryul ostře vyrazil vzhůru a stočil se ke stanici.

Zoufalé kvílení okamžitě naplnilo kabinu. K mému údivu to nevřeštěly děti. Vyplašeně se držely všeho možného, ale byly zticha; jekot vydávala jediná dospělá osoba - Aqion.

»Vezeme hosty, připravte lékaře,« zavolal jsem rádiem na základnu. »A také jídlo - asi pro patnáct lidí. Ví někdo, co místní lidé jedí?«

Odpověděli mi, že Rhyinčané jedí všechno co my a naše jídlo jim přijde vhod. Přestal jsem se tím tedy zabývat - odborníci jistě vědí své. Naše rádiová komunikace se nepřekládala, ale všechny děti ji napjatě sledovaly. Zaujalo to i Aqion a konečně nastalo v kabině ticho. Však už bylo na čase. Po šestnácti minutách jsme se v pořádku snesli přímo před vchod do stanice. Deset minut poté byly všechny děti i Aqion v bezpečí uvnitř. Kdo se mohl pohybovat, hned se vrhl na jídlo, připravené posádkou stanice. Ležícími se hned zabývali lékaři s agisary.

»Je to strašné,« sděloval mi po chvilce Gufeliz, jeden z našich lékařů, když jsem se ho brzy poté zeptal na zdravotní stav dětí.

»Jak to vidíš?« zajímal jsem se rychle.

»Těchhle šest bude asi ještě dnes mimo nebezpečí, ale tyhle dvě budou oříšek. Jsou tak prosáknuté radioaktivitou, že nemůžeme ani nasadit agisary.«

»Co s nimi bude?« zachmuřil jsem se. Šest mimo nebezpečí je dobrá zpráva. Hrozící smrt dvou dalších - špatná. Tuze špatná. Potřebujeme přece, aby nám místní lidé uvěřili!

»Pošleme je na Poenaid, budou se jim moci lépe věnovat,« uvažoval Gufeliz. »Nebude to jednoduché, ale myslím si, že to půjde. Tam budou mít víc času, vypěstují si operační červy co vyzobou z těch dětí každou částičku radioaktivity. Jde hlavně o to, dostat je na Poenaid živé.«

»Kdy máme posílat nejbližší uik?« zajímal jsem se věčně.

»Podle jízdního řádu za dvacet minut,« odpověděl Allian - právě měl službu dispečera.

»Dobrá,« odpověděl jsem. »Napišu zatím zprávu pro přítele Gir'roana na Poenaid. A tady Aqion může zatím napsat dopis pro své přátele.«

Před poslední větou jsem opět aktivoval překladač, aby to slyšeli domorodci. Okamžitě se za mnou ozvalo nedůvěřivé kváknutí jazykem Rhyinkáa. Mrkl jsem na miniterminál.

»Přece ještě nejsme na jiné planetě?« stálo na displeji.

»Ještě nejsme, ale brzy budeme,« odpověděl jsem. Terminál má slova ihned překládal.

»Nic nenapišu, dokud nebudeme na jiné planetě!« Kromě těch slov se ozvalo i dupnutí.

»No dobře, udělám to jinak,« rozmyslel jsem se. »Poletím na Poenaid s nimi a zatím co bude Aqion psát dopis, sdělím Gir'roanovi osobně všechno potřebné. Beztak budeme asi brzy potřebovat více gryulů.«

»Což teď nepoletíme pro další lidi?« podivil se Karéel.

»Víš dobře, že to nemá cenu,« řekl jsem. »Bez dopisu od Aqion nám nikdo neuvěří.«

Odložili jsme skafandry a také se najedli.

»Tedy - máte strašně malou pusku,« promluvil jedno dítě po chvíli. »Ale zuby, zubíčka máte pořádné... Ale kde máte šupiny? Museli jste přežít strašlivé popálení, že?«

»My jsme nikdy neměli šupiny,« usmál jsem se na malého ještěřčího rozumbradu. »A že jsme jiní? No tak jsme, mezi hvězdami je bytostí, však ještě uvidíte. Některé se nám podobají víc, jiné méně, ale všechny jsou rozumné.«

»Už jsme o vás slyšeli,« řeklo dítě. »Aurijci říkali, že nás sežerete, že to není pravda?«

»Proč bychom vás jedli?« usmál jsem se. »Máme jídla dost, i vám dáme najíst dosyta. Jsme přece rádi, že jsme vás našli živé. Mysleli jsme si, že v tomhle světě není nikdo.«

»Tady to opravdu bylo hrozné,« otrásl se ještěřčí dítě. »Ve válce shořelo zaživa hodně lidí. Jen kdo byl dost hluboko, mohl přežít, například v podzemní dráze jako já a pár dalších.«

»Ale nebylo to lehké ani potom, vid'?'« povzbudivě jsem se na něho podíval.

»Pak umřela ještě spousta lidí, někteří hladem, jiní na radioaktivitu. To pak padají šupiny a člověk se začne celý rozpadat. Už mám v sobě taky dost záření, ale ještě se nerozpadám.«

»Teď už to budeš mít dobré,« ubezpečoval jsem toho malého trpitele. »Za chvíli odletíme na jinou planetu. Nebude tam radioaktivita, ale teplo a spousta slunce.«

»Jako to bylo před válkou?« zněla dychtivá otázka.

»Jako před válkou,« odpověděl jsem.

»To musím povědět ostatním!« vyskočilo dítě a odběhlo. V krku se mi cosi sevřelo.

»Co je tomuhle?« zeptal jsem se po straně Gufelize.

»Rozpad krve,« odvětil klidně. »Postupuje to pomalu, ale probíhá to už příliš dlouho. Kdybychom nezasáhli, bylo by to dítě do čtrnácti dnů, nejdéle do měsíce po smrti. Teď je snad už mimo bezprostřední nebezpečí. První ošetření zastavilo rozpad, na to navážeme obnovou genetiky, ale to tak nespěchá. Ještě několik seancí s agisarem a bude zdravé. Na Poenaid si s tím určitě poradí.«

»A ostatní?« zajímal jsem se.

»Až na ty dva nejhorší případy je to skoro stejné. Bez nás by ta skupina do dvou měsíců nežila. Ty dva případy... ty už by nepřežily ani týden. Jsou v hrozném stavu.«

»Možná, že takových brzy dovezeme skoro dvě stě,« řekl jsem ustaraně. »Zvládnete to?«

»Gir'roan slíbil poslat sem další biology, když to bude zapotřebí,« odvětil Gufeliz. »Ale já bych raději navrhoval změnit jízdní řád. Bude jistější obětovat nějakou energii navíc na zbytečné přenosy, než čekat s nimi tady. Na Poenaid bude biologů dost, tím jsem si jistý. Posílal bych tam všechny co nejrychleji i bez ošetření. Už proto, že je radioaktivita i tady ve stanici.«

»Tady není nebezpečná,« opakoval jsem.

»Pro zdravé,« opáčil. »Pro tyhle může být každá kapka poslední, kterou miska přeteče.«

Bardžané měli spoustu přísloví stejných jako my. Co jsem na to měl odpovědět?

Náhle se ozvala rána a podlaha se nám otrásla pod nohama.

Děti vyskočily a okamžitě se vrhly na podlahu a kam to šlo, zakrývaly si přitom hlavy. Nebyl to výbuch, to takhle přistál uik z Poenaid. Vyzval jsem co nejklidněji ještěřčí

děti i Aqion, aby si se mnou a se dvěma Bardžany nastoupili. Bardžané samozřejmě věděli co je třeba a pomáhali připoutat děti i Aqion. Děti se nebránily a s napětím očekávaly, co se bude dít. Nakonec jsme se usadili na poslední chvíli před odesláním i my.

»Tak - jsme tady,« řekl jsem, když se s námi na okamžik zvedla podlaha. Uvnitř kontejneru bylo ticho, nebylo ani znát, že stanice nemá v pořádku tlumiče. Ani děti nehlučely.

»To měl být let na cizí planetu?« ozvalo se od Aqion.

»Ano, tohle byl přelet na cizí planetu,« přisvědčil jsem. Hned jsme všem popořadě začali rozepínat popruhy.

»Půjdeme všichni na sluníčko, ano?«

Na nosítkách jsme nesli jen dvě nejubožejší děti. Ostatní šly už samy, některé nadšeně, jiné ztěžka, ale šly. Venku se ihned seběhla spousta lidí, z nichž nejméně třetina měla na krku agisary. Bylo zřejmé, že se o naše hosty bát nemusíme.

»Přece jste byli úspěšní!« vítal mě Gir'roan upřímně. »Co je to za lidi? Kam je zavřeme?«

»Tyhle ani zavírat nemusíš,« řekl jsem mu. »Tihle za nic nemohou a nejsou nebezpeční. Jsou to skoro samé děti.«

»Ale vždyť Qintyr tvrdil, že děti vyvraždili...«

»Tihle jsou z jiné skupiny,« řekl jsem rychle. »A zatímco jedni děti vyvraždili, druzí nám je svěřili jako první, aby jim dali možnost přežít.«

»Máš pravdu, nejsou všichni stejní, ani na Zemi, ani na Rhyinkáa,« řekl Gir'roan smutně. »Říkáš, že tihle mohou mít volnost pohybu?«

»Řekl bych, že děti potřebují jenom péči. Bylo by dobré pro ně opatřit učitele. Musí se co nejdřív naučit jazyk Bar, aby se s vámi domluvily. Všechny jsou nemocné, potřebují biology. Ale myslím, že je to první úspěch. Jen na jednoho bych dával aspoň nějakou dobu pozor. Aqion se mi zrovna dvakrát nelíbí. Nenechávejte je úplně bez dozoru.«

Mezitím se stačili všichni domluvit. Gufeliz podal zprávu biologům, u uiku na mě čekal dopis od Aqion.

»Ukaž mi to, prosím,« přitočilo se ke mně dítě, se kterým jsem si povídal na Rhyinkáa.

»To je dopis pro tvé přátele, aby s námi poslali další kamarády,« řekl jsem vlídně. »Ted' se vrátím, abych je pomohl vozit letadlem, víš?«

»Ty už s námi nebudeš?« posmutnělo ještě větší dítě.

»Ve vašem světě mě potřebují víc,« řekl jsem mírně.

»Já vím... Ale chtěl bych tě ještě uvidět, než umřu.«

»Na to máš dost času,« usmál jsem se.

»Ba ne, já už to vím moc dobře,« řeklo dítě vážně. »Už mi dvacet dní tu a tam teče krev. Já už se rozpadám, vím to. Do čtrnácti dnů budu mít pohřeb, vím jak to chodí. Aspoň že jsem viděl ještě naplno svítit slunce, uviděl jsem zelené stromy a trávu... Tady je krásně... Škoda jen, že jste na Rhyinkáa nepřišli o půl roku dřív.«

»Naši lékaři jsou mnohem lepší než vaši,« řekl jsem také vážně, ale hrdlo se mi sevřelo. Gufeliz hovořil o čtrnácti dnech, které by bez agisarů mělo to dítě před sebou... A ono to vědělo.

»Vím, že to s tebou bylo moc vážné a ještě to bude chvíli trvat, než budeš zdravý. Ale až se vyléčíš, ještě si pořádně popovídáme, platí?«

»Lhát mi nemusíš,« řeklo dítě uraženě a smutně. »Já vím, myslíš to dobře, ale vím moc dobře, co radioaktivita dovede. Proti tomu jsou všichni doktoři bezmocní.«

»Jenomže doktoři z planety Bardžá jsou zázrační doktoři, věř mi,« řekl jsem přesvědčivě.

»A ty - jsi také doktor z Bardžá?«

»Ne, nejsem ani doktor, ani z Bardžá,« řekl jsem vážně. »Až se na mě budeš ptát, zeptej se na Vojtu z planety Země. Ale na koho se mám zeptat já, až se budu shánět po tobě?«

»Budu mít na hrobě napsáno Daugel Radep Mil a až ke mně přijdeš, přines mi na něj aspoň malý kamínek,« odpovědělo dítě. »Ale prosím tě, moc tě prosím, ukaž mi ten dopis.«

Nemohl jsem té prosbě nevyhovět.

»Já jsem si to myslel,« řekl malý Daugel rozzlobeně, když dočetl ty podivné znaky. »Víš, co tam je napsáno? Aqion píše, aby vás všechny pobili, že jsme ve vězení a budou nás čtvrtit žhavým železem. Já jsem věděl, že Aqion nesmíme věřit, ta potvora je samá faleš. Nechápu, proč ji Harram posílal jako první. Asi potřeboval, aby mu tam zůstali ti spolehlivější.«

Tohle bylo vážné. Měl jsem sice v úmyslu dát si ten list přeložit, ale co potom?

»Já ti napíšu jiný dopis, chceš?« nabídl Daugel.

»To by nepomohlo,« zavrtěl jsem hlavou. »Musí to být napsáno rukopisem Aqion, jinak nám nikdo nebude věřit.«

Chvíli jsme oba mlčeli. Uvažoval jsem. Je ještě jedna možnost. Dám prostudovat dopis počítači. Analyzační programy dokáží rozebrat znaky rukopisu a napsat stejným typem písma dopis s jiným obsahem. Bude to sice podvod, ale v zájmu dobré věci by se to dalo omluvit, když jsou v sázce životy stovek lidí.

»Já vím, jak z toho,« roztáhl Daugel svou ještěrčí papulu od ucha k uchu. »Vždyť je to tak prosté! Poletím teď s tebou zpátky na Rhyinkáa a všechno povím Harramovi sám! Harram mi přece musí věřit víc než Aqion! Že mě to nenapadlo dřív!«

»Ale ty bys měl zůstat tady a léčit se,« namítl jsem.

»Příteli ze Země, já raději umřu doma, i když tady je tak krásně,« odušil Daugel. »Tady by bylo krásné žít, ale pro mě už je pozdě a víme to oba. Aspoň ať není pozdě pro jiné. Je nás na Rhyinkáa dost, kteří ještě mohou žít. Já nejsem Aqion, chci aby žili všichni kdo mají naději!«

Chvíli jsem mlčel.

»Poslyš, příteli z Rhyinkáa,« řekl jsem po chvíli. »Máš možná v něčem pravdu, i když se v tom zásadním mylíš. Tvůj omyl je v tom, že nedůvěřuješ doktorům z Bardžá. Ale jestli se chceš se mnou vrátit na Rhyinkáa, vezmu tě s sebou rád. Ne protože bych to nedokázal vyřešit jinak, ale nesmírně si vážím tvé nabídky.«

»Dobře - počkej na mě u letadla, kterým jsme přiletěli, musím se rozloučit s kamarády!«

»Ale pospěš si, vracíme se na Rhyinkáa za velmi krátkou dobu!« varoval jsem ho.

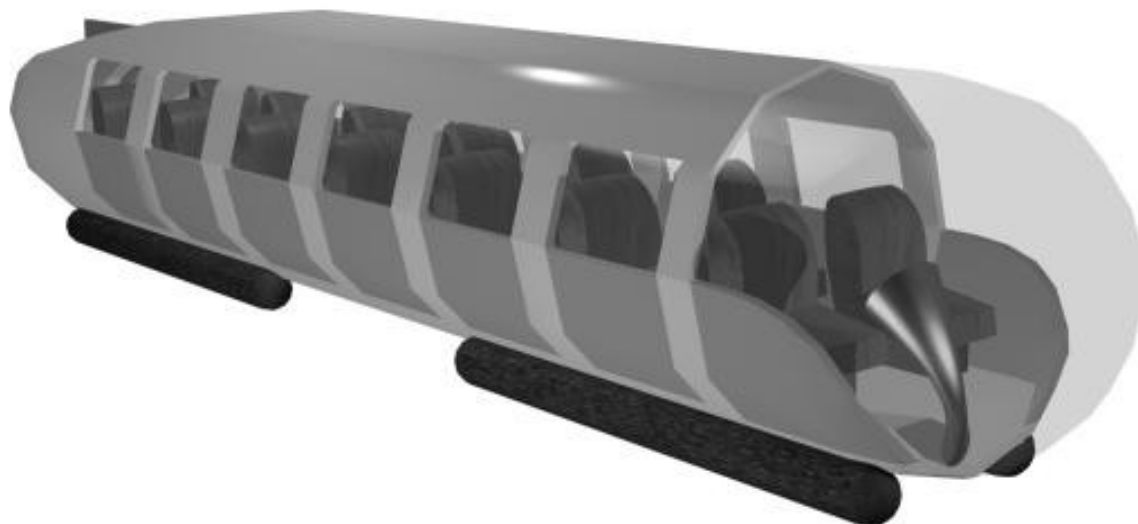
Ještěrčí dítě odběhlo stranou. Musel jsem se v duchu sklonit před jeho nabídkou. To dítě mělo tolik síly, že bych měl před ním smeknout. Vrátit se do radioaktivního pekla, kde po něm opravdu sahala smrt, aby pomohl zachránit kamarády - to bylo tím krásnější, že se jednalo o dítě. Bylo mi v té chvíli tak milé, že bych je nejraději vzal do náruče, i když mělo zelenomodrou šupinatou kůži bez vlasů, papulu od ucha k uchu a na ruku dráčky místo nehtů...

Podruhé jsme vzlétli hned se třemi letouny najednou. Let trval krátce a brzy jsme byli na místě, kde v noci planul oheň a odkud jsme odvezli první děti. Teď byl den, po ohni nebylo ani památky, sníh byl zase neporušený.

»Leťte tam dolů,« ukazoval Daugel. »Támhle vidím vchod do podzemí!«

Snesli jsme se na označeném místě. Nikde nikdo, sníh, který stále jemně sněžil, zahladil stopy. Vtom se odklopila kovová deska a z otvoru vyskočil Rhyinčan v gumové kombinéze.

»Aha, to jste zase vy,« řekl, jakmile jsem otevřel dveře letounu. »A opravdu je vás víc. Taky máte větší letadla, no dobrá. Máte dopis?«



»Dopis mají, ale není v něm ani zrnko pravdy,« promluvil za mě Daugel. »Já ti povím, jak to opravdu je!«

»Daugeli?« řekl Rhyinčan překvapeným hlasem. »Co tu děláš? Proč nejsi na té planetě?«

»Byl jsem tam, je tam krásně, slunce tam svítí a jsou tam zelené stromy, tráva a můžeš se napít vody z potůčku, je čistá a není radioaktivní,« rychle drmolil klučina, sotva mu počítač rozuměl. »Ale dopis od Aqion je taková lež, že jsem se musel vrátit, abych ti to řekl sám!«

»Ale to jsem opravdu nechtěl,« zesmutněl Rhyinčan.

»Proč jsi psaním dopisu pověřil Aqion? Ty nevíš, komu se má věřit a komu ne?« řekl Daugel dost nahněvaně.

»Já přece vím, co Aqion dovede,« přistoupil Rhyinčan až k letadlu a vsunul nám hlavu až dovnitř, aby mohl chlapce pohladit po šupinaté hlavě. »Já jsem dokonce počítal s tím, že Aqion bude lhát. Pro mě bylo důležité jedno. Věděl jsem, že ten dopis napíše, jen když se bude cítit v bezpečí. Ale nevěděl jsem, že si to přečteš a že se mi sem vrátíš. To bych raději chtěl dopis od tebe, vždyť tvůj rukopis znám také.«

»Měl's to tak udělat,« řekl uraženě Daugel.

»Nu co se dá dělat...« povzdychl si Rhyinčan. »Tak aspoň povídej - jaká byla cesta?«

»Chvíli jsme letěli tímhle letadlem,« říkal Daugel. »To bylo hrozně odporné, aspoň ze začátku, všem se nám chtělo zvracet, ale přežili jsme to. Přiletěli jsme k velikému černému domu, no já se bál, ale oni nám tam hned dali najíst co kdo snesl... A pak nás prohlíželi jejich doktoři... mají takové... jako had je to... Mně se u nich udělalo tak dobře, že jsem vstal a mohl jsem chodit. Pak nás posadili do vagónu, vypadal dost podobně ale nebyl to vagón podzemní dráhy. Trochu se to s námi zhouplo a už jsme vystupovali. A venku - to ti byla nádhera, venku tam svítlo slunce, bylo tam horko, rostly tam stromy a tráva a byla tam spousta lidí bez šupin. Představ si, tam nikdo nenosí žádné protiradiační

obleky, každý dýchá vzduch jen tak, pijí vodu z potůčku a mají jídla... Nechtěli nás sníst, opravdu!«

»Vždyť já ti věřím, Daugeli« řekl Rhyinčan smířlivě. »Co myslíš, mám dovolit aby další kamarádi odletěli s těmito lidmi bez šupin?«

»Určitě!« vyhrkl Daugel. »Ale neposílej ty, kdo se už rozpadají! Ostatní by tam mohli žít, vážně! Je tam krásně, jako u nás před válkou!«

»Dobře, máš asi pravdu,« řekl Rhyinčan. »Pošleme ty, kdo jsou na tom dobře. Ti snad budou přece jen žít.«

»Daugel se mýlí,« vmísil jsem se do rozhovoru těch dvou. »Odvezeme vás všechny, ale nemocní by měli být na řadě první. Dostane se jim péče a neumřou. V první skupině jste nám poslali beznadějně případy, vid'? Až na dva jsou mimo nebezpečí a zdá se, že budou žít všichni. Bardžanští doktoři jsou mnohem lepší než vaši. Umí léčit i následky radiace. Tenhle chlapec byl na tom také špatně - ale i on bude žít.«

Rhyinčan strnul. Ale hned se vzpamatoval a nedal na sobě znát překvapení, které to pro něho muselo znamenat. (Tím víc, že to byl také lékař, jak se ukázalo později).

»Vidím, že jste dodrželi slib a vzali si letadel více,« řekl spokojeně. »Dobrá, dám na vaše rady. Pošlu s vámi nejprve nemocné, abyste na nich zkusili své umění. Upřímně řečeno, my si s některými opravdu nevíme rady. Ale tentokrát s vámi poletí i několik zdravých, aby pro naše nemocné zajistili péči. A poletím s vámi i já, jestli proti tomu nebudete nic namítat. Mám jen jednu prosbu. Jakmile si prohlédnu, kam naše lidi posílám, chci se zase vrátit. Já pak odsud odejdu jako poslední.«

»...jako správný kapitán,« dodal jsem potichu.

Nahlas jsem samozřejmě souhlasil bez zaváhání.

Naložili jsme tentokrát dvacet dospělých a patnáct dětí, to bylo maximum, kolik gryul mohl pobrat, do gryul-busu se naskládal víc než dvojnásobek. Já jsem bral hlavně děti - a kromě nich jsem požádal Harrama, dosavadního mluvčího Rhyinčanů, aby si nastoupil ke mně.

»Ty letíš také,« chytil jsem v poslední chvíli Daugela, který chtěl vyklouznout z letadla.

»Za mě by mohl někdo jiný,« štětil se Daugel.

»Prosím tě, Harrame, přesvědči toho tvrdohlavého kluka, že mi nesmí odporovat,« řekl jsem ztrápeně. »Ani nevíš, jak nesmírně si vážím toho, že letěl sem na Rhyinkáa, aby pomohl zachránit své kamarády, ale on si pořád myslí, že umře a nechce mi uvěřit, že ho naši doktoři vyléčí. A oni ho vyléčí, jen už nesmí zůstat tady v té radioaktivitě ani hodinu.«

»Poslyš, člověče z hvězd, ty opravdu nemáš tušení, co je to radioaktivita!« zachmuřil se Harram. »Daugel je na tom dávno beznadějně a ví o tom. Nemusíš mu lhát a vzbuzovat v něm marné naděje, umíralo by se mu mnohem hůř, věř mi.«

»Poslyš tedy,« řekl jsem na to rychle, »O radioaktivitě toho vím víc než ty. Ty znáš jen tenhle typ, já znám i mnohem horší radioaktivitu. Ve vesmíru jsou světy, kde je tak silná, že se tam nedá přežít ani půl roku. Ale nebudeme se přít. Důležitější pro vás je, co všechno dovedou biologové z Bardžá. Nejsem sice ani biolog, ani z Bardžá, ale když mi někdo z nich tvrdí, že ten chlapec je mimo nebezpečí, věřím tomu skálopevně. Což sis nepovšiml, jak se jeho stav zlepšil po jediné seanci? Do letadla jste ho museli přinést - a teď už chodí sám!«

»To se ale někdy krátce před smrtí stává,« zahučel Harram smutně. »To už jsem viděl mockrát... Řekl bych, až příliš často...«

»Já jsem zase zažil, když doktor z Bardžá dokázal oživit doopravdy mrtvého člověka, ke všemu ještě zmrzlého na kámen. A přece žije,« řekl jsem přesvědčivě.

»Takového bych chtěl vidět,« odfrkl si Rhyinčan.

»Vidíš ho na vlastní oči. Ten mrtvý, zmrzlý na kámen a znovu oživený, jsem já,« řekl jsem klidně. »Můžeš si na mě sáhnout nebo si mě prohlédnout, jak chceš.«

Chvíli jsme letěli mlčky.

»Proč ti zázrační doktoři nepřiletí k nám a nevyléčí všechny na místě?« řekl po chvíli tiše.

»Bardžanský lékař nemůže léčit, je-li obklopen zářením,« řekl jsem. »Radioaktivity se oni bojí nejvíc a právem. Nejen že by nikomu nepomohli, ale sami by mohli zahynout.«

»Ale ty jsi klidně vystoupil z letounu u nás, kde je silná radiace. Nebojíš se, že ti ublíží?«

»Nejsem z Bardžá a proto vydržím víc,« řekl jsem klidně. »Pokud se dostanu zpátky, oni mě vyléčí. Musím jen jednat tak, abych se za všech okolností vrátil.«

»Ale ty tak nejednáš,« zabručel Harram. »Kdybys u Aurijců přistál tak důvěřivě jako u nás, asi by tě zabili.«

»Někdo už tady po nás střílel,« přisvědčil jsem. »Ale snad nejste všichni stejní.«

»To nejsme,« přikývl Harram. »Zajímalo by mě, kdo a kde po vás střílel? Na tomto světě bývala spousta fanatiků, ale že by je ani takhle katastrofa nevyléčila?«

Vyvolal jsem na obrazovku komunikátoru mapu této pevniny a ukázal svítícími body, kde jsme my, kde je stanice vjosuzgu a kde po nás stříleli.

»Máš zajímavé mapy, ale rozumím jim,« řekl Harram. »To je dobré, ale co jsi mi ukázal, jen potvrzuje mé podezření. Jsem si jist, že po vás stříleli Aurijci. V těch místech by asi tak mohl být hlavní stan Qintyrovy armády, či spíše, jak doufám, už jenom jejího ubohého zbytku.«

»Povídáš - Qintyr?« zamyslel jsem se. »Maršál Qintyr, to jméno neslyším poprvé. Co bys dělal, kdyby ses s ním setkal?«

»Kdybych se s tou bestií někde setkal, na tomtéž místě bych ho bez nejmenších výčitek svědomí zastřelil,« kvákl Harram. Překladač mi to ihned zobrazil, ale slova sama by nestačila, zabarvení hlasu bylo mnohem výmluvnější. Harram to řekl tak procítěně, až jsem se zachvěl.

»A kdybys neměl zbraň?« chtěl jsem vědět dál.

»Pak bych ho zardousil vlastníma rukama,« odvětil. »Což by bylo spravedlivé, aby tolik miliard lidí zahynulo a ten, kdo tuhle válku začal, aby žil jakoby nic?«

»Říkáš, že to byl maršál Qintyr, kdo vyhlásil válku?« vyptával jsem se opatrně.

»Ještě něco horšího,« ušklíbl se Harram. »On válku začal, ani se neobtěžoval s nějakým vyhlášováním. Ogul-laince asi vyvraždil dříve než si stačili uvědomit, že už to začalo. Naše sousedy Mierrance nejspíš zlikvidoval stejným způsobem, ale Saolové byli určitě ve střehu, podle všeho mu to stačili oplatit. Nás Aijince měl obsazené už dříve, neměl důvod nás vybíjet, ale ohnivé střely dopadly i na nás. Nemohu posoudit zda Saolské nebo Aurijské, teď už je to ostatně jedno. Zůstalo nás z dvaceti miliónů sotva pár stovek. A pořád nás ubývá. Při prvním úderu po miliónech, potom po stovkách, teď už jen po desítkách...«

»Připravte se, přistáváme,« řekl jsem skoro nezúčastněně. »Bude tu tíže, nenatlučte si!«

Přistáli jsme před vchodem do stanice, kde se k nám ihned vrhlo několik desítek rukou na pomoc. V několika minutách byli zdraví i nemocní uvnitř. Rhyinčané hned zasedli k připraveným stolům plným jídla.

»Najež se také, je tu dost i pro tebe,« pobízel jsem Harrama, který se k jídlu neměl.

»Tady je všeho dost,« povzdychl si. »Mohli byste nějaké jídlo vzít našim? Mají tam hlad, pořád šetříme jak to jde.«

»Alliane, kdo můžete, naložte do letounů nějaké jídlo,« požádal jsem nejbližšího z přátel.

»A ty se teď najez,« napomenul jsem Harrama. »A najez se pořádně, není nutné jídlem šetřit, máme ho dost a ještě dáme přivést, kdyby bylo málo. Uik na planetu Poenaid odlétá tak, že máš právě dost času i na jídlo, tam už tolik času nebude, pokud se chceš hned zase vrátit zpátky. Pak bys zbytečně zdržoval.«

Nestaral jsem se, co mohou a nemohou tihle lidé jíst, ani kde jídlo vzít. To byla starost Bardžanů, organizaci zajišťovali oni. Vozili jídlo nejen pro nás, ale i pro zachráněné.

»Začínám si myslet, že jsem udělal dobře, když jsem vám uvěřil,« řekl Harram s plnou papulou. »Víš, nejdřív jsem se obával, že jste Aurijci. Ale tvoje tvář mě přesvědčila. I kdyby k nám přišel kdokoliv s falešným úmyslem, tvář by si změnit nemohl, aspoň ne takhle. Nikdy jsem nevěřil, že se žijete lidským masem, už proto ne, že to tvrdili Aurijci. A jestli opravdu zbytek našeho národa zachráníš, pak máš ve vesmíru o dvě stovky přátel víc.«

»Dobrá,« přikývl jsem. »Já teď s tebou na Poenaid nepoletím, museli bychom tu někoho nechat na další let. Mohl bych tě poprosit, abys předal na Poenaid dopis? Nebude to složité. Mám ale ještě jednu prosbu, bohužel mnohem nesnadnější, zejména pro tebe.«

»Slibuji ti, že udělám cokoli,« zvedl Harram ruku do výše a roztáhl všechny čtyři drápy na prstech. Rozuměl jsem mu - i na Zemi se kdysi přísahalo.

»Slib mi tedy, že na Poenaid nezabiješ maršála Qintyra, až ho tam uvidíš,« řekl jsem.

Harram se zakuckal překvapením. Zůstal nehybně sedět, jen vytřeštil své veliké červené oči. Byl tak dokonale vyvedený z míry, že zapomněl i jíst.

»Co dělá Qintyr na Poenaid?« vyhrkl. »Snad jste ho - také nezachránili?«

»Je naším zajatcem,« odtušil jsem. »Je tam zavřený, aby nikomu neškodil, ale nemůžeme ho zabít bez řádného soudu, ačkoliv dal střílet na naše letadla. Snad to někdy pochopíš.«

»Kdo ho zajal?« chtěl vědět - tentokrát dost suše.

»Já,« řekl jsem klidně. »Střílel po nás a chtěl mě zabít. Zajal jsem ho - aniž bych věděl, že zrovna on je zodpovědný za tu hrůzu kolem. Zabil v té válce i mé přátele z Bardžá.«

»Když jsi ho zajal, měl by asi patřit tobě,« řekl Harram mrzutě. »Ale na váhu musí určitě padnout i jeho vina. Vám střílel na letadla, což určitě zaslouží trest. Nám způsobil mnohem větší zlo. Náš sněm nejspíš požádá, abyste nám ho vydali ke spravedlivému potrestání. Budiž, já jsem ti slíbil, že ho osobně nezardousím, ačkoliv po tom toužím celou dobu, co žijeme v té smradlavé díře uprostřed vražedné radioaktivní špíny na Rhyinkáa. Dobrá, nezabiju ho. Ale nemůžeš chtít, abych ti totéž slíbil i za ostatní. To není v mých silách, kdybys byl stokrát mým přítelem. Uvědom si - ta bestie Qintyr zničila celý svět, miliardy lidí! Něco tak hrozného nesmí zůstat bez trestu.«

»Souhlasím s tebou,« přikývl jsem. »Ale prosím tě, nech to na později. Nejprve musíme zachránit lidi, kteří potřebují pomoc. Až potom budeme mít čas na Qintyra. Ten nám škodit nemůže a utéci nemá kam. I na něho dojde řada.«

»To doufám,« odtušil Harram zlověstně.

»Půjdem,« usmál jsem se na ostatní. Všichni zatím stihli vylízatisky, dohodnutý odlet uiku na Poenaid se přiblížil.

Nadiktoval jsem dopis rovnou do počítače. List hned vyjel z tiskárny, jen jsem jej složil a předal Harramovi.

»Pozdravuj na Poenaid Gir'roana,« řekl jsem. »Abys věděl o koho jde, ten Bardžan řídí záchranné akce na planetě Poenaid a má největší zásluhy na tom, že jsme se sem na Rhyinkáa vůbec vypravili.«

»I on bude mít můj vděk,« přikývl Harram.

Stanice se celá zachvěla, když odesílala svůj náklad do propastné dálky. Podle vyjádření odborníků bylo třeba vyměnit tlumiče, ale s tím jsme se teď nemohli zdržovat, proto byl provoz vjosuzgu poněkud hlučnější. Nemohli jsme se ohlížet na to, že se tím zkracuje životnost agregátů. Zřejmě nevydrží ani polovinu z plánovaných dvou set let, ale měl jsem takové tušení, že je tady beztak nebudeme potřebovat déle než pár měsíců.

»Gryuly jsou už naložené,« přiběhl zvenku Karéel. »Vzali jsme skoro tři sta porcí.«

»Poletíme?« plácl jsem Karéela do ramene. Podíval se na mě udiveně - tohle pozemské gesto na Bardžá neznali. Hned se ale vzpamatoval.

»Poletíme,« přikývl. »Suír už je v druhém letadle, čeká jen na nás.«

Tentokrát jsme letěli s plně naloženými stroji nejen ke stanici, ale i opačným směrem, do ledové pouště. Už nás očekávali. Nemocní byli připraveni na nosítkách, zdraví s nimi, všichni hned za vchodem do podzemí. Nejprve jsme ale vyložili jídlo. K mému podivení se lidé na balíčky nevrhli, ale spořádaně je odnášeli do podzemí.

»Můžete všechno sníst, jídlo je pro všechny,« pobízel jsem je. »Pusťte se do toho hned. Jen ti, kdo za chvíli poletí, nastoupí do letadel bez zdržování. Najíst dostanou až u nás.«

»Tolik jídla!« rozplýval se jeden nemocný Rhyinčan, sotva mohl zvednout hlavu slabostí. »To jistě vystačí pro všechny - alespoň na sto dní!«

»Mnohem dříve budete všichni v zemi, kde je jídla dost,« sliboval jsem.

»Kdož ví...« nedali se zviklat Rhyinčané.

Během dvaceti minut sedělo dalších třicet zachráněných u prostřených stolů na stanici, kde konečně mohli zapomenout na dosavadní úzkostlivé šetření potravinami a po dlouhé době se dosyta najíst. Znovu jsme naložili potraviny a vyrazili na další let. Tak se stalo, že se do příštího uiku všichni nevešli a dvacet jich muselo na stanici počkat na další spoj.

Uikem přiletěl z Poenaid i Harram, tak jak prve slíbil. Když uviděl desítky lidí, choulících se po všech koutech stanice, sykl překvapením, ale nebylo mu to proti mysli.

»Hlavu vzhůru, kamarádi!« povzbuzoval nemocné. Někteří už vstávali z nosítek, neboť i na stanici se biologové se svými agisary činili jak mohli. »Víte, že na té planetě se všichni nemocní začali uzdravovat? Kdybych sám na vlastní oči neviděl, že i Gúúbs, který nám přece nepochybně umíral, běhá jako nic, nevěřil bych tomu.«

»Měl jsi pravdu, člověče ze Země,« obrátil se ke mně. »Bardžané jsou skutečně zázrační doktoři, teď už tomu mohu uvěřit. Ale dověděl jsem se mnohé jiné. O Galaktickém společenství, o spoustě obydlených světů, také o tobě... No, abych jen nemluvil, tady máš dopis od Gir'roana.«

List papíru byl jen nadvakrát přeložen. Rozvinul jsem ho - a zatmělo se mi před očima. To totiž vůbec nebyl dopis od Gir'roana. Tenhle rukopis jsem znal mnohem, mnohem dřív. A text ve mně málem vyrazil dech.

»Objevila se nám nová hvězda. Pojmenovala jsem ji jménem, na jakém jsme se dohodli. Máme se obě čile k světu. Dávej na sebe pozor, ať se tě obě dočkáme!

Zoidée a - Zdeňka.«

Dvě stě zachráněných Aijinců Harramovy skupiny bylo na Poenaid obklopeno velkou péčí. Ještěřčí lidé se nejprve museli vzpamatovat z hrůz své vlasti, proměněné v peklo radioaktivního prachu, hladu a smrti. Všichni se pilně učili jazyk Bar, aby se mohli

domluvit se svými novými pečovateli, kterých tu bylo zatím více než zachráněných. Doslechl jsem se, že i Aqion už dělá dobrotu. Tmavé podlitiny v obličeji, prosvítající i šupinami, měly zřejmě dobrý vliv, ačkoliv jsem Harramovi trochu vyčínil, že není možné spory řešit pěstmi.

»Člověče ze Země, neříkej mi, že si neuvědomuješ, jakou pohromu mohl způsobit jeden nenávistivý dopis od Aqion!« nedal se Harram ovlivnit. »Já bych se tím ošálit nedal, ale být na mém místě kdokoliv jiný, dopadlo by to hůř. Víš kolik lidí mohlo zemřít? Možná všichni! Já si myslím, že jsem byl mírný. Ostatně - ani tobě nebylo lhostejné, že se sem kvůli té aquionovské lži zbytečně vracel Daugel.«

Neměl jsem argumenty proti tomuto tvrzení, nemohl jsem mu tudíž odporovat. Jen jsem si byl jistý, že lidé z Bardžá by Harramovi oponovali i potom - a co hůř, asi by se ho začali štítit. Chápal jsem, že několik ran pěstí není žádný trest na planetě s vyvražděnými miliardami, ale byl jsem si jistý, že Bardžané budou jiného názoru. Ale co, nemuseli přece vědět všechno.

V tunelu podzemní dráhy, kde Harramova skupina přežila skoro tři roky, jsme ponechali všechny potraviny, které jsme tam snaživě dovezli a kterých se Rhyinčané, zvyklí šetřit, vlastně pořádně nedotkli. Kromě toho jsme tam nechali vysílačku a několik letáků, které by případným návštěvníkům sdělily, jak mají volat o pomoc. Na povrch jsme postavili vysoký stožár s vlajkou z pevné látky, aby do dálky označovala toto místo. Pak jsem opět spolu s Karéelem usedli do gryulu a opět začali létat nad pustou, bílou pevninou.

Tentokrát s námi v letadle seděl i Harram.

»Nezlobte se na mě, ale já s vámi letět musím,« tvrdil. »Určitě vám budu prospěšný. Vždyť vy nemáte nejmenší tušení, kde by se mohli další lidé skrývat. Já jsem před válkou dost cestoval, ve mnoha městech jsem byl, hodně si toho pamatuji. Vezměte mě s sebou, nebudu vám zbytečně zabírat místo.«

V tom měl pravdu a nepomohlo ani moje nesmělé upozornění, že je jistě ozářený a měl by se léčit. Jenom mávl rukou a víc jsem se neodvážil namítat, vždyť měl pravdu. Nezbyvalo mi než se i tady plně spolehnout na umění Bardžanů.

Nad hlavní stan Qintyrový armády jsme ale letěli navzdory Harramově nevůli.

»Vnucovat se jim nebudeme,« rozhodl jsem. »Pokud o naši pomoc nestojí, nebudeme je na Poenaid lákat. Uvidíš, až jim poteče do bot, přece jen přijdou.«

»Přijdou možná hned, ale ověnění granáty, které na nás naházejí,« prorokoval chmurně Harram. »Neslyšeli jste ještě o jejich sebevražedných komandech? Ti jsou ochotní vrhnout se na protivníka, aby ho zničili. Nezáleží jim na tom, jestli přitom sami vyletí do povětří!«

O sebevražedném komandu jsem slyšel z papuly samotného Qintyry a nemínil jsem takové varování brát na lehkou váhu. Nad teritorium Qintyrový armády jsme kromě letáků a několika beden konzervovaných potravin shodili jen vysílačku, aby nás mohli zavolat, ale žádné mapy, které by jim řekly, jak se dostat ke stanici.

Vedeni Harramem jsme našli další město. Harram tvrdil, že to bylo Virnamučo a že tu musí být veliké podzemní prostory, schopné uchovat naživu lidi. Město bylo téměř úplně smetené a když jsme konečně našli v radioaktivních troskách vchod do podzemí, zjistili jsme, že jdeme pozdě.

Pancéřové dveře podzemního krytu byly rozervané nedávným výbuchem. Uvnitř krytu kupodivu nebyla žádná nebezpečná radioaktivita, přesto jsme tam našli jen tři sta mrtvol. Nebylo to záření, ani hlad, co je zabilo. Všichni byli nedávno z bezprostřední blízkosti - zastřeleni.

»Už jsem to našel,« řekl po chvíli vítězně Harram.

»Co to je?« nechápal jsem.

»Vidíte tenhle odznak?« zdvihl ze země Harram blýskavý kus plechu.

»Co to má být?« podivil jsem se.

»Odznak příslušnosti ke Qintyrově armádě. Jeho hrdlořezové se sem dostali krátce před námi - tohle je tedy jejich práce.«

»Myslíš to vážně?« Myslím, že jsem trochu i zbledl.

»Můžeme to přičíst Qintyrovi k účtu, jako že jedna a jedna jsou dvě,« přísahal Harram.

Nenašli jsme nikoho, kdo by vraždění přežil. Až v jedné zadní místnosti jsme objevili devětadvacet vojáků Qintyrově armády. Byli všichni mrtví, všichni měli prostřelenou hlavu. Jejich těla byla tak radioaktivní, že by bez okamžité pomoci lékařů z Bardžá neměli naději.

»Tady jsou - sebevražedné komando,« zahučel Harram. »Sám je vidíš - prošli pěšky tou radioaktivní pouští, aby se sem dostali a mohli vraždit. Jim vůbec nevadilo, že sami chcípnou, jen když mohli zabít někoho dalšího. Každý má na svědomí deset místních a tři sta mrtvých proti třicítce je podle jejich logiky velice dobrý počet. Určitě umírali navýsost spokojení, jak se jim to podařilo.«

Ukázal mi ještě, jak musel každý z nich držet zbraň, aby se sám zastřelil. Nejprve pobili všechny v krytu a nakonec zahubili i sami sebe. Neměli už sílu na to, aby se vrátili.

»Co jste našli?« vítal nás dva Karéel, který celou dobu, co jsme bloudili pod zemí, hlídal letadlo. Ještě že s námi nebyl uvnitř - tohle rozhodně nebylo nic pro oči Bardžanů!

»Ani se neptej,« řekl jsem suše. »Poletíme jinam, tady je všechno mrtvé.«

Po tomhle nám nějakou dobu nebylo do řeči. Harram chtěl ještě dokončit svou litanii o Qintyrově vině, ale zastavil jsem ho jedinou větou.

»Máš naprostou pravdu a neboj se, že to Qintyrovi projde, ale prosím tě, pár dní o tom nemluv, je mi z toho nanic,« požádal jsem ho.

Podíval se na mě - a s pochopením umkl.

V dalším městě, jmenovalo se Kletij-dler, jsme naštěstí měli příležitost zapomenout na hrůzyplné obrazy vyvražděného krytu. V rozvětvené síti podzemní dráhy i v různých děrách kanalizace se ukrývalo skoro pět tisíc Mierranců, odpůrců Aurijců - ale jak se ukázalo, také Aijinců, ke kterým patřil Harram.

Přistáli jsme v místech, kde bylo nejvíce stop ve sněhu. Černalo se tady ústí podzemního tunelu. Vystoupil jsem spolu s Harramem, který tunel objevil. Nikde se nic nepohnulo, ale stopy ve sněhu nebyly zapadané sněhem a musely být čerstvé, vždyť na celé pevnině neustále jemně sněžilo. Vstoupili jsme tedy do tunelu. Náhle se ze tmy před námi ozvalo zakvákání. Pohlédl jsem na displej uvnitř přilby, kde se okamžitě objevil text překladu: »Dnešní heslo!«

Nerozuměl jsem tomu. Najednou se Harram vymrštil a i když byl menší než já, srazil mě vlastním tělem na zem. Dříve než jsem se ho mohl zeptat na důvod, dostalo se mi vysvětlení. V černém tunelu se zablýskalo několika desítkami ohníčků. Navzdory tlumícím vlastnostem skafandru mě ohlušilo ostré práskání, doprovázené hvízdáním letících kulek. Stříleli po nás.

Harram vytrhl z kapsy pistoli ale srazil jsem mu ruku, aby nemohl střelbu opětovat. Oba jsme leželi za kusem kovové tunelové výztuže, zkroucené zřejmě při výbuchu atomové pumy. Chránila nás proti kulkám, buď nad námi neškodně přelétávaly, nebo vykřesávaly z výztuží snopy jisker.

»Není to s námi dobré, Vojto,« řekl Harram v krátké chvilce ticha mezi dvěma dávkami. »Mierranci byli naši nepřátelé. Obávají se jistě Qintyrových hrdlořezů a nechtějí prodat své šupiny lacino, jako ti ve Virnamuču.«

»Proti lidem z hvězd snad nic nemají,« namítl jsem.

»To by tě nejdřív museli vidět bez tvého obleku,« opáčil Harram. »Za tím zrcadlem ti není vidět do tváře.«

Nastavil jsem větší hlasitost vnějších reproduktorů, aby mě slyšeli i ti v hloubce tunelu.

»Nestřílejte! Přišli jsme z hvězd, chceme vás zachránit.«

Mluvil jsem klidně, ale překladač to zakváká nahlas, až mi to trhalo uši. Místo odpovědi se ozval rachot dalších výstřelů. Harram opět potěžkal v rukou pistoli, ale podíval se na mě nerozhodně.

»Dobrá, přesvědčím je tedy,« vytáhl jsem z kapsy fotomet. V pravém rohu obrazovkového panelu skafandru byl obraz infračervené kamery. Na ní byly světlejší a tedy teplejší šmouhy, ale poloha ani tvar bytostí z obrazu moc zřetelná nebyla. Pečlivě jsem zamířil nad ně.

»Zavři pevně oči, Harrame,« varoval jsem přítele. Ostré zakvákání se rozlehlo i tunelem - zapomněl jsem snížit hlasitost. Nevadilo by mi, že tohle varování bylo určeno pro všechny. Pak jsem stiskl spoušť fotometu.

Před námi vzplálo miniaturní slunce. Sklo skafandru ihned zčernalo, ale stejně tak rychle opět zesvětlelo. Viděl jsem, jak se do všech stran rozlétla sprška hořícího kovu, jak se plný náboj fotometu obořil na kovové výztuže nad hlavami těch bytostí. Vzápětí se ozvalo skřípění a výztuž se prolomila. Sypalo se tam kamení, ozývaly nejasné výkřiky. Na obrazovce se mi objevily přeložené jen útržky vět.

»Všichni pryč!«

»Nevidím! Nevidím!«

»Mají dělo!«

»Spaste se kdo můžeš!«

»Přineste raketometry!«

Poslední přeložený řádek na displeji mě naplnil obavami. To by nám scházelo! Nebude lépe ustoupit? Když nás budou zasypávat střelami, těžko někoho z nich zachráníme.

»Nechte toho přece!« vykřikl jsem rozzlobeně. »Místo abyste byli rádi, že vám chceme pomáhat, chováte se jako Aurijci! Kdo z vás chce zbytečně zahynout? Nabízíme vám život, cožpak to nechápete? Nechcete-li naši pomoc, půjdeme jinam. Můžete si vybrat, ale radím vám, přestaňte střílet a začněte s námi vyjednávat.«

Na chvíli bylo ticho.

»Nejste z Qintyrovvy armády?« ozvalo se po chvíli.

»Ne, jsme lidé z hvězd. Jestli vás zmátl můj přízvuk, musím vám to vysvětlit. Nemluvím s vámi já sám, ale stroj, který dokáže překládat a mluví. Jenže váš svět je zničený a v této chvíli nemáme čas učit naše stroje správnému přízvuku. Teď chceme zachránit všechny, kdo nechtějí zbytečně zemřít.«

»Proč tedy po nás střílíte? Některé z nás to divné světlo oslepilo. Vůbec nic nevidím!«

»Vy jste si začali. Máme zbraně jenom abychom zastrašili toho, kdo se nás pokouší zabít. Nestřílel jsem po vás, ale do stropu. A jestli někdo nevidí, naši lékaři ho rychle uzdraví.«

»Jestli jste opravdu z hvězd, pak vás vítáme. Ale ať sem k nám přijde jen jeden z vás.«

Ztlumil jsem konečně hlasitost, abych se mohl dohodnout s Harramem.

»Zdá se mi, že je to past,« strachoval se. »Šel bych tam raději sám, ale nejsem z hvězd. Neuvěřili by mi ani slovo a mohli by nás všechny pobít. Nebylo by lépe odletět?

Jinde snad budou přístupnější. Když tě zabijí, kdo tvé dílo v našem nešťastném světě dokončí?»

»Možná máš pravdu,« odvětil jsem. »Jenže když je opustíme bez pomoci a necháme si je až nakonec, kdoví kolik jich tu mezitím zemře.«

»To je mi jasné,« povzdychl si. »Zkus s nimi tedy jednat, ale moc se jim nezmiňuj, že jste pomáhali nám, aspoň ne ze začátku. Máme tady přísloví: Kdo pomáhá nepříteli, sám je nepřítel. Ve tvém světě to neplatí, to už vím, ale tady pořád ano. Dej si pozor.«

Vstal jsem a opatrně zamířil do temného tunelu. Fotomet jsem měl neustále připravený ke střelbě na maximální úrovni. Zásah takové síly by roztrhal veleještěra druhu *vojtosaurus* planety Poenaid, natož tyhle ještěrky. Ostatně jsem je nechtěl zabíjet, to by bylo proti našemu poslání. Jen jsem si dobře uvědomoval, že Harram má pravdu. Byl jsem vyšší, představoval jsem pro ně snadný terč. Kdyby mě zastřelili tady v tomto městě, Bardžané by se spokojili s dosavadním úspěchem, ukončili by misi a lidé z dalších míst by byli odsouzeni k pomalé radioaktivní smrti.

Na druhé straně jsem byl lépe vyzbrojen. Nemusel bych střílet do nich, stačilo by zničit několik výztuh. Strop se sesype a oddělí nás. Kromě toho jsem mohl počítat s oslněním. Sklo skafandru dokázalo bleskurychle ztmavnout a opět rychle zprůhlednět, nechráněný zrak se musel vzpamatovávat delší dobu, pokud nedošlo k vážnému poškození oka - vždyť tohle světlo řezalo ocel! Věřil jsem tak pevně ve schopnosti Bardžanů, že jsem si nedělal starosti ani s oslepením několika těchto lidí. Jestli mě nezastřelí první ranou, střelím do stropu nad jejich hlavy a zkusím ustoupit, uvažoval jsem.

Na infračervené obrazovce se objevily ojedinělé světlejší stíny. Zapnul jsem si promítání obrazu z infračervené kamery zevnitř na sklo přilby, ale od reálu se to trochu lišilo.

»Kde jste?« otázal jsem se, ale nezastavil jsem se a šel pomalu dál. Tunel se tu rozšířil do větší prostory, což mělo nevýhodu, že jsem ji celou nemohl přehlédnout.

V tmavém tunelu náhle vzplanulo jasné světlo. Na stěnách i na stropě byly desítky světél, které znenadání osvětlily celou prostoru tunelu i přilehlé velké prostory. Za mnohými sloupy podírající tuto podzemní prostoru, vykukovaly malé postavičky, držící v rukou - zbraně.

Naštěstí většina byla oslněná víc než já. Sklo přilby se rázem přizpůsobilo a ztmavlo, takže jsem okamžitě viděl, kde jsem a co je kolem. Ale nebyl to příjemný pohled. Mířilo na mě hned několik desítek ozbrojených Rhyinčanů. V mžiku ze mě mohli udělat jen krvavou skvrnu.

»Je z hvězd! Nestřílejte!« ozvalo se hlasité zakvákání, jehož překlad jsem měl okamžitě na pomocné obrazovce. V té chvíli ke mě vyrazil zpoza sloupu jeden Rhyinčan. Ale nemusel jsem se ho obávat. Nejprve odhodil zbraň, roztáhl žabí ruce do stran a s prázdnýma rukama běžel ke mně. V okamžiku mi spadl obrovský kámen ze srdce.

»Vítám vás, lidé z hvězd!« kvákal nadšeně. »Já věděl, že jedině lidé z hvězd nám mohou pomoci! Proto jsem prosadil to volání o pomoc! Ani jsem netušil, že nás tak brzy najdete!«

I ostatní Rhyinčané postupně vystupovali ze svých úkrytů a i když nikdo další neodhodil zbraň, aspoň už na mě nemířili. Trochu se mi ulevilo.

Rhyinčan doběhl až ke mně a oběma rukama mě objal. Také jsem ho opatrně stiskl, bylo to skoro pozemské a po předchozím napětí jsem se tím gestem trochu odreagoval.

»Jak jste na tom?« chtěl jsem hned vědět. »Nemáte potíže? Předpokládám, že potřebujete pomoc - jako všichni.«

»Jsme na tom špatně,« zvažněl Rhyinčan. »Nemáme zásoby, jen obilí, které bylo určeno k zasetí, až pomine zima. Ale nevím, proč je tahle zima tak po čertech dlouhá, jako by ani neměla vůbec skončit.«

»A také neskončí,« zahučel jsem. »Možná to potrvá dvacet let, možná dvě stě. Mám pro vás asi jedinou možnost. Nabízím vám odvoz na planetu, kde byste se mohli uživit. Už je tam pro vás všechno přichystané. Chcete?«

»To se rozumí, že chceme,« vyskočil Mierranec. »Ale je nás tady hodně, bude tam pro nás dost místa?«

»Planeta Poenaid byla před vámi neobydlená,« řekl jsem. »Zatím je tam místa přebytek. I dopravu nějak zvládneme, nemusíte se obávat, že by tu někdo musel zůstat.«

Dohodli jsme se, že začneme nemocnými, kteří možná budou vyléčení. Mierranci nijak nepochybovali o možnostech lidí z hvězd, takže jsme se dohodli rychleji než s Harramem. Trochu se zarazili, když jsem jim představil svého přítele a jeho národnost.

»Snad nepomáháte i těmhle zbabělým Aijincům, kteří našim nepřátelům čistili boty?« vyjekl jeden z Mierranců.

»Podívejte se, cožpak nevidíte, kam vás zavedlo vaše nepřátelství?« opáčil jsem klidně. »Kdybyste se mezi sebou nezabíjeli, byl by váš svět pořád tak krásný, jako před tou nesmyslnou válkou. Vaše nenávisť vás přišla draho, není na čase s ní přestat? Mierranci jako Aijinci, všichni jste teď na tom zle. Měli byste Harramovi poděkovat, že nám pomáhá, ačkoliv jste byli jeho nepřátelé. Před chvílí jsem od něho slyšel vaše přísloví, že pomáhat nepřátelům se nemá. My tak ošklivá přísloví neuznáváme. Chceme pomáhat všem potřebným na této nešťastné planetě, budeme tedy pomáhat všem. Uvědomte si, bez toho Aijince bychom vás ani nenašli! Kdo s námi nesouhlasí, může si zůstat, kde je.«

»Kdo odmítne pomoc lidí z hvězd, jistě si ji nezaslouží. Měl by ses jim omluvit, Xintale. Nebo bys tu chtěl zůstat?« řekl Mierranec, který nás vítal nejsrdečněji.

»No dobře - Aijinci aspoň nemohou za tu zkázu. Ale vy byste chtěli pomáhat i Aurijcům, kteří to začali a mohou za celý zničený svět?« pochyboval opět Xintal.

»Oni by pomáhali i jim, ale Aurijci už to odmítli,« řekl Harram, který doposud mlčel. »Stříleli na lidi z hvězd jako vy, jenže se s nimi nedohodli a zůstali raději v krytu. Zemřou tam jako krysy.«

»Přece je nějaká spravedlnost!« zvolal Xintal. »Když to sami Aurijci odmítli, je to jistě napsáno v jejich osudu! Ať je všechny vezme čert!«

»Myslím si, že i mezi Aurijci mohou být lidé, kteří za to nemohou a jsou teď nešťastní,« pokusil jsem se namítnout.

»Možná - kdyby fanatici byli lidé,« vykřikl kdosi.

»Tak dost,« uzavřel jsem diskusi, která se podezřele stáčela nebezpečným směrem. »Teď vezmeme s sebou jenom ty, kteří jsou opravdu na umření, snad je naši doktoři zachrání. Pak přiletíme s více letadly a budeme vás vozit do našeho střediska. Každý dostane najíst, některé ošetříme a všechny postupně dopravíme na planetu, kde vás čekají. Každé letadlo sem na zpáteční cestě doveze nějaké jídlo, aby se aspoň trochu najedli i ti, kdo budou muset počkat, než na ně přijde řada. Souhlasíte?«

Když nebylo námitek, naložili jsme prvních dvanáct dětí, rozloučili se zatím s ostatními a zamířili rovnou ke stanici vjosuzgu. Rádiem jsme předem upozornili na očekávaný příliv zachráněných. Allian ze stanice navrhl, aby do uiku, který měl právě startovat, byla vložena zpráva pro Poenaid, aby poslali ještě několik gryulů s piloty; stěhovat tolik lidí třemi stroji by bylo příliš zdoluhavé, ačkoliv jeden byl gryul-bus. S tím jsem souhlasil bez zaváhání. Dovezli jsme první skupinku dětí, předali ji lékařům a s jedním prázdným letadlem a dvěma plnými jídla jsme ihned vyrazili na zpáteční cestu.

Příští cestu podnikal konvoj dvaceti letadel, neboť z Bardžá přiletěl uik naložený gryuly, dobrovolníky a potravinami, kterých na stanici začalo ubývat. Přiletěli letci a pár odborníků na akumulátory, očekávalo se, že bude třeba rychle nabíjet akumulátory letadel.

Když jsme teď vozili lidi po dvou stovkách najednou, bylo jich více, než mohla stanice při dohodnutém jízdním řádu pojmout a odeslat. Museli jsme rychle dohodnout změnu jízdního řádu s Poenaid, ale to nebyl problém. Bardžané na byrokratické manýry netrpěli. Místo dvouhodinových intervalů teď uiky létaly každých deset minut, směrem k Poenaid plné ještěřích lidí, nazpět k nám s nákladem. Letadla létala nepřetržitě, jenom piloti se střídali po několika hodinách. Technici měnili akumulátory, jiní zase nakládali a vykládali. Stanice byla najednou plná lidí, kteří spali jen na provizorních lůžkách i ve skladištích v podzemí. A do toho tu byly stovky místních lidí, kteří tu dostávali poprvé po dlouhé době vydatně najíst a nestačili se všemu divit.

»Je to všechno dobré, hoši, ale my teď poletíme jinam,« rozhodl jsem, když jsme se opět probudili po krátkém spánku. Karéel i Harram byli pro, takže jsme si vzali letadlo a zamířili na opačnou stranu.

Harram byl vskutku neocenitelným znalcem poměrů. Po dvou dnech pátrání objevili další kryt, kde se ale nacházelo kromě tisícovky mrtvol už jen dvacet lidí na pokraji smrti hladem a zářením. Museli jsme je do letadla nosit, sami se nemohli ani pohybovat. Přivezli jsme jich na stanici polovinu, pro ostatní odletěl jiný letoun. My jsme hned letěli pátrat dál. Kdekoliv jsme objevili lidi a postarali se, aby nám od nich nehrozilo nebezpečí, tam létali i Bardžané.

Během měsíce jsme obsáhli půlkruh téměř tří set kilometrů od stanice. Na severní straně nebyl úplný - bylo to Aurijské území, kterému jsme se vyhýbali. Horší bylo, že čím dál jsme pronikali, tím bylo všechno obtížnější a nebezpečnější. Naše bardžanská letadla měla dolet kolem tisíce kilometrů, jenže v silném radioaktivním záření se jejich akumulátory vybíjely samovolně a dolet nekontrolovaně klesal. Nemohli jsme počítat s dobíjecími stanicemi, jaké se nacházejí na Bardžá a všech ostatních civilizovaných světech, takže jsme museli každý let dotáhnout až zpátky na základnu. Na Bardžá nemusí letadla létat jen na akumulátory. Bylo by určitě výhodnější při létání využívat B-palivo, ale biokatalyzační isúny v radioaktivním záření rychle ztrácely svou schopnost měnit B-palivo v elektřinu. Museli jsme se spolehnout především na akumulátory, to zase podstatně omezovalo dolet. V tomto směru bylo nejhorší horské pásmo na východě. Jakmile jsme museli s gryulem vystoupat do větší nadmořské výšky, ubývalo energie rychleji. Z hor jsme se několikrát vrátili na doraz, sotva jsme se dovělekli před stanici.

»Poslyš, Vojto, nechci ti do toho mluvit, ale ty riskuješ víc než je únosné,« upozornil mě Bardžan Mono Torwei, jeden z techniků. »Jestli se něco stane a nedoletíte, zůstanete někde v té radioaktivní poušti viset a bude s vámi konec.«

Přikývl jsem. Nemohli jsme ukončit pátrání, pevninu jsme probrali sotva z poloviny, ale napadlo mě jiné řešení. Když jsme odlétali, brali jsme si dvě letadla. V polovině cesty jsme na pahorku s co nejnížší radiací jedno zanechali, takže tam leželo v záloze pro zpáteční cestu. Kdybychom někde vyčerpali energii a neměli bychom na návrat, prostě bychom tam přisedli.

Ale byla tu místa zrádná a nemohli jsme trvale počítat, že budeme mít takové štěstí, jako doposud. Všimli jsme si toho příliš pozdě. Letoun s námi náhle odmítl stoupat. Bardžanské gryuly neměly dokonalou elektroniku jako pozemská letadla, ale nějaké elektrické vybavení přece jen měly, jinak by se nedaly řídit. Jedno čidlo vyhodnotilo kritický stav akumulátorů a fialové světélko signalizovalo zablokování pojistky, která nám už nedovolila vystoupat do větší výšky. Akumulátory byly vybité.

Byli jsme daleko od základny, ale ne tolik, abychom je vybili dlouhým letem. Znamenalo to, že je vybito záření. Okamžitě jsem otočil a zamířil nejkratší cestou zpátky. Bylo však pozdě. Planina pod námi byla zamořená zářením a jak gryul pomalu ztrácel výšku, dostávali jsme se do silnější, životu nebezpečné radiace a energie akumulátorů se doslova vypařovala. Brzy nám bylo jasné, že nedoletíme nejen na základnu, ale ani k záložnímu letounu na pokraji zamořené oblasti. Nezbyvalo než volat o pomoc. Brzy se na řídicím panelu rozsvítilo druhé světélko a vodorovný let se změnil v prudké klesání. Byla to druhá pojistka proti nebezpečí zřícení - v akumulátorech už nebyla energie ani na vodorovný let. Nouzově jsme přistáli, naštěstí na vysoké skále, kde byla radiace přece jen mírnější, ale geiger tam i tak tikal jako o závod. Záření bylo tak silné, že ve skafandru neustále svítilo varovné hlášení a obrazovky umístěné blíž ke sklu se rychle kalily.

»Tak - a teď můžeme jenom čekat, kdy k nám dorazí druhý letoun,« řekl jsem smutně. »Při takhle vysoké úrovni radiace to vydržíme hodinu, nejvýš dvě.«

»To je s námi konec,« řekl kupodivu klidně Karéel. »Nás už odsud nikdo nedostane. Ani si nedovedu představit, že by moji kolegové riskovali takový let.«

Chtěli jsme opakovat ještě jednou volání o pomoc a znovu upřesnit naši polohu, ale rádio už mlčelo, akumulátory byly prázdné. Jen pozemský geiger s vlastními bateriemi neustále ťukal. Podobalo se to chřestění chřestýše a rozhodně to nevěstilo nic dobrého.

»Také nejste všemocní, vid'?'« řekl Harram. Miniterminál mi pořád fungoval, takže jsme se aspoň mohli dohovoreť. Jakmile vysadí i elektronika skafandru, nedomluvíme se.

»Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne,« řekl jsem odevzdaně.

»Když si dáš na jednu miskú vah nás tři - a proti tomu tisíce, které jsi už zachránil a kteří by bez tebe určitě do jednoho zahynuli, není to zas tak špatný poměr,« řekl Harram potichu. »Promiň mi to, já vím, že když se smrt dotýká právě tebe, je to úplně jiné, než když se dotýká jiných. Ale aspoň se o nás nebude tvrdit, že jsme umřeli zbytečně.«

»A co kdybychom opustili letoun a přeběhli to pěšky?« navrhl Karéel zoufale.

»Jsmé příliš daleko od základny,« řekl jsem. »Kromě toho, v letadle nás to trochu chrání. Venku nemáme naději ani na těch pár hodin. A co víc, venku by nás nikdo nenašel. Tady je na nás aspoň zdaleka vidět. Ta osamělá skála, co na ní trčíme, je nepřehlédnutelná jako maják.«

»Spíš pomník. Jako bys věřil tomu, že se sem někdo odváží,« řekl Karéel odevzdaně.

»Ty svým vlastním krajanům nevěříš?« pođíval se na něho udiveně Harram.

»Já je znám,« řekl Karéel. »Kdyby tady na Rhyinkáa nebyl Vojta, už by tu nebyl nikdo, všichni by dávno utekli. Sám bych tu nebyl ani za nic, věřil jsem jenom, že Vojta si bude vědět rady. Když mu to nevyšlo, je s námi konec.«

»Snad bys mu to nevyčítal?« zeptal se Harram Karéela zamračeně.

»To ne, on to určitě neudělal úmyslně,« zavrtěl odmítavě hlavou Karéel. »Ale i Vojta je jen člověk - a chybovat je přece lidské.«

Vytáhl jsem z kapsy dozimetr. Byl úplně vybitý. Znamenalo to, že jsme všichni dostali smrtelnou dávku. Nebo víc - ale to už nehrálo roli. Dozimetr víc nezměří.

»Hoši, odpusťte mi, jestli můžete,« řekl jsem. »Teď by nás mohl zachránit jen zázrak.«

»Takových, jako jsi ty, by tu mělo být víc,« opáčil na to tiše Harram. »Tak důležitá akce neměla záviset na jediném člověku. Proč jsi nezískal více svých krajanů? Vždyť je to jasné každému soudnému - ti druzí, z Bardzá, se příliš drží v bezpečí.«

»Kdyby tu bylo více lidí ze Země,« řekl Karéel bezmocně, »měli bychom naději. Věřím tomu, že kdyby tu teď Vojta neseděl s námi, letěl by sem s druhým letadlem. Ale my s našimi tisíciletými zkušenostmi se na takové extrémní podniky nehodíme.«

»Odsuzuješ své krajany naprosto zbytečně,« řekl najednou Harram živěji. »Já bych se jim na tvém místě omluvil. Protože jestli mě oči nemýlí, támhle něco letí...«

Bardžané se už na téhle planetě přece jen trochu otrkali a našli se další dva piloti, kteří se nebáli nám přiletět na pomoc a přivezli náhradní akumulátor. Přistát se neodvážili, složili jej z výšky navijákem a hned potom odletěli, nečekali jak to s námi dopadne, ale nám to stačilo. Starý akumulátor jsme spojenými silami vyvalili ven, jen to žuchlo. Nový bychom ani všichni tři neuzvedli, ani bychom neměli čas se zdržovat. Naštěstí nebylo nutné dostávat jej dovnitř. Připnul jsem jej na lano našeho navijáku a propojil kabelem. Po zapojení proudu sebou gryul trhl, pak se pomalu vznesl do výšky a zamířil domů. Nechráněný akumulátor dostával venku zabrat mnohem více než uvnitř, ale doletěli jsme aspoň k záložnímu letounu, i když už opět skoro bez energie. Gryul jsme tam nechali ležet, přesedli do záložního a teprve potom jsme si mohli oddechnout. Za chvíli už jsme byli na základně, mimo bezprostřední nebezpečí.

»Člověče pozemský, co si to o nás myslíš?« vyjel si na mě Gufeliz, když si jeho agisar prohlédl mou krev. »Dokážeme se zářením hodně, ale čeho je moc, toho je příliš!«

Cítil jsem horečku a byla to pravda. Nemoc ze záření se projevovala velmi rychle, což ale signalizovalo, že to bude zlé. Dozimetr naměřil smrtelnou dávku, ale byl na doraz a mohlo toho být i víc. Ostatní přístroje záření vyřadilo, takže jsem nevěděl, kolik smrtelného záření jsem dostal. Ale byl jsem aspoň v rukou nejlepších lékařů v celém známém vesmíru.

»Bez agisarů bys na takové ozáření zaručeně zemřel, kdoví jestli bys žil dva - tři dny!« lamentoval Gufeliz. »I tak se obávám, že tě to bude stát možná i deset let života. A stejně tak Karéela i toho vašeho přítele Harrama.«

»Co mi tedy poradíš?« zeptal jsem se ho v horečce. »Opovází se letět na takovou výpravu někdo z vás místo mě?«

»Po tomhle už teprve ne,« řekl Gufeliz a přiložil mi na předloktí chapadlo svého agisaru. Stiskl jsem zuby, mravenčení nebylo nic příjemného. Asi jako když je člověk přesezený.

»Vidíš,« vrčel jsem. »Jenže tam jsou pořád ještě lidé, co bez nás zemřou. Někdo musí v pátrání po nich pokračovat.«

»Jenže ty si příliš ubližuješ,« ujišťoval mě Gufeliz. Skončil a vrátil si agisar do kapuce.

»Kdybych to teď vzdal, budu mít ty lidi na svědomí,« řekl jsem unaveně. »Podívej se, jsi lékař, dělej to co máš dělat. Uzdravuj. Já jsem tady od toho, abych odsud vytáhl všechny, kteří by jinak zemřeli. A je jich ještě moc, aspoň ty mi v tom nezabraňuj.«

Naše trojice proto odcestovala na Poenaid. Lékaři si nás tam vzali do parády, ale já jsem si dal dopravit z Bardžá několik olověných plátů a zesílil jimi podlahu gryul-busu a zejména lože pro dvojité akumulátory. Namontovali jsme navíc druhou sadu a během krátkého odpočinku jsem sestavil program pro počítač, aby za nás sledoval stav letounu a v případě ohrožení spustil sirénu. Tikání geigera se dalo snadno v zápalu hledání přeslechnout.

A pak jsme opět vzlétli na průzkum pevniny. Opět všichni tři, neboť ani Harram, ani Karéel mě navzdory této nehodě nenechali létat samotného. To už jsme nebyli jenom v roli záchránců, ale také jako pacienti. Z nejhoršího nás na Poenaid dostali, ale záření je svinstvo a ani Bardžané nejsou čarodějové. Po každém letu jsme byli všichni pečlivě vyšetřováni a pravidelně jsme už museli podstupovat i nepříjemné mravenčivé léčení

agisarem. Gufeliz sice vrtěl hlavou, ale neprotestoval. Ukázalo se, že jsme ještě dvakrát měli úspěch, který stál za to. Pokaždé jsme objevili přes dva tisíce lidí, ukrytých pod zemí. Ale i to bylo málo. Jen deset tisíc zachráněných lidí z planety, kde před válkou žily tři miliardy obyvatel?

Navíc tu nebylo všude tak mrtvo, jak to vypadalo zvenčí. Podle ušlapaného sněhu a jasně červených stop krve jsme našli jeskyni. Hned jsem se k ní hrnul, ale Harram mě zastavil.

»Tam ne, Vojto,« řekl tiše.

Pistolka v jeho ruce znamenala, že se něco děje.

Náhle z černého otvoru jeskyně cosi vylétlo. Bylo to zvíře velikosti medvěda, ale velice mrštné. Spatřil jsem na okamžik jeho otevřenou tlamu plnou zubů, když vtom štěklo rychle po sobě pět výstřelů z Harramovy pistolky. Marně - zvíře zasáhly, ale bez účinku.

Fotomet mi vskočil do dlaně. Okamžitě jsem odjistil, od boku zamířil a stiskl spoušť. Sklo skafandru zčernalo, ale hned se zase prosvětlo. Ozval se dutý výbuch a přede mnou se na sněhu zmítaly jen kusy velikého těla rozmetaného plnou dávkou. Krev stříkala až k nám.

Harram si naštěstí po svých neúspěšných výstřelech zakryl hrůzou oči. To ho zachránilo, jinak by nejspíš oslepl.

»Uff,« povzdychl si, když si odkryl oči a spatřil paseku, kterou výstřel fotometu způsobil. »To jsme měli štěstí. Jsem nesmírně šťastný, že máš takovou zbraň. Jinak by byl s námi asi konec. Tahle bestie si z pistole nic nedělá, má čtyři srdce.«

V jeskyni jsme objevili spoustu ohlodaných a rozdrčených kostí zdejších obyvatel. Bylo tu spousta útržků oděvů, dokonce i nějaké zbraně, většinou znetvořené velikými zuby, jak se je bestie pokoušela rozkousat.

»Tady nemůže být nikdo živý,« řekl Harram tiše. »Musíme se radši podívat, kam ta bestie chodila na oběd.«

V jeskyni vzdálené pouhé čtyři kilometry bylo posledních dvanáct lidí, zabarikádovaných hradbou ze všeho možného. Byl na ně hrozný pohled, všichni byli kost a kůže. Vzali jsme je do gryul-busu všechny najednou. Prý si z nich lidožravá šelma vybírala krvavou daň každý druhý den. Zbraně proti ní nepomáhaly a už jich tu moc nezbyvalo.

»Konec hrůzy,« uklidňoval je Harram. »Za chvíli budete tak daleko, že za vámi žádná bestie nedoběhne.«

»Maličko se mýlíš,« pousmál jsem se. »Na planetě Poenaid, kam je vozíme, jsou obludy mnohem větší. Jen doufám, že jsou tam bezpečné zdi, postavené kolem kolonie. Ale neboj se, zdi stavěli Bardžané a ti nedělají chyby, pokud jde o bezpečí pro lidi.«

Druhá pevnina byla naneštěstí trochu víc z ruky. Museli jsme to vyřešit jinak. Přeletěli jsme doprostřed hvězdoletem a k němu jsme se pak vraceli. Trnulo tam o nás pět dalších lidí, v čele s naším lékařem Gufelizem. Odtud jsme podnikali hvězdicovité výlety do okolí. Pod troskami města Ka-lai-oian, které mělo před válkou pět miliónů lidí, jsme objevili další tlupu čtyř tisíc zubožených trosek, se kterými pak měli biologové z Bardžá plné ruce práce, až museli na všech světech Společenství vyhlásit nábor dalších dobrovolníků. Naštěstí už ne pro planetu Rhyinkáa, jen pro Poenaid, kde se početní stavy tamních lékařů i lidí zabezpečujících provoz nemocnice prudce zvýšily. Koho jsme dopravili na Poenaid, byl prakticky v bezpečí, ale na trasách konvojů zůstalo v radioaktivním prachu ležet i několik gryul-busů. Nebyl čas je odtáhnout a opravovat, byli jsme pokaždé rádi, když jsme naložili trosečníky. Většina gryul-busů byla podle mého nápadu opancéřovaná olovem, ne amatérsky, už v továrnách na Bardžá, ale občas to... prostě nestačilo. Naštěstí se už i Bardžané trochu otrkali - člověk si zvykne na ledacos.

Poslední pevnina byla v bývalém mírném pásmu a částečně už i ve studeném. Tady to bylo nejhorší, tady se už začaly tvořit souvislé ledovce a pod nimi neměl naději na přežití nikdo. I tady jsme kupodivu objevovali lidi, ale už jen malé skupinky, sotva po deseti, dvaceti, obvykle jsme je pobrali sami a naráz. Největším úspěchem bylo objevení lidí v jeskynních úkrytech u teplých pramenů. Našli jsme je díky páře, stoupající ze země. Harram tu nikdy předtím nebyl, ale mohl nám pomoci aspoň tím, že častěji než my postřehl drobné příznaky, které vedly k objevení jinak nenápadných úkrytů.

Přistáli jsme na místě, kde kromě páry byly nějaké stopy, byť už trochu zasněžené. Jako vždycky jsem nejprve změřil úroveň radiace. Nebylo to nejhorší, proto jsem vyskočil ven a zamířil k díře v zemi, ze které stále stoupala pára a kde byl sníh nejvíce ušlapaný. Harram mě následoval jako vždycky dva kroky za mnou a Karéel zůstal hlídat v gryulu.

Sklonil jsem se k otvoru, když vtom se zevnitř zablesklo. Pocítil jsem náraz do prsou, až mě to odhodilo. Spatřil jsem ještě, jak z temného ústí jeskyně vyhlédla čísi hlava, zahalená do proužkované látky, ale pak se mi udělalo nějak mdlo a před očima se mi ztmělo, jako kdyby na krajinu znenadání padl soumrak.

Když jsem opět otevřel oči, ležel jsem na lehátku jedné odpočívací místnosti hvězdoletu. Na dalších lehátkách leželo deset zjevně nemocných Rhyinčanů. Jakmile jsem se probral, začali kvákat jako o závod a za chvíli u mě klečel starostlivý Gufeliz.

»No, sláva!« uvítal mě.

»Co je s Harramem? A s Karéelem?« vydechl jsem namáhavě. Každé slovo jsem vyřázel s ostrou bolestí v hrudi.

»Těm nic není, zato ty poletíš na Poenaid,« ubezpečil mě Gufeliz. »Byli z tebe vyděšení, ale naštěstí včas pochopili, že sami nic nezachrání a vzali to úprkem zpátky.«

»Co se... stalo?«

»Jeden z těchhle po tobě střelil,« ukázal mi na skupinku zachráněných Rhyinčanů.

»Ani nevíme, kdo z nich. Jeden to být musel, ale zapírají všichni.«

»Střelil?«

»Přesně tak,« ujistil mě Gufeliz. »Úmyslně tě chtěl zabít a teď se k tomu nechce přiznat.«

»A co Harram?«

»Karéel tvrdil, že Harram taky střelil, ale nikoho z těch barbarů nezabil. Nakonec se s nimi dohodl, ale nepochopím, jak. To se zeptej jeho.«

Vstát mi nedovolil - ani to nešlo, byl jsem ještě příliš slabý. Naštěstí se za chvíli otevřely pancéřové dveře kabiny a Harram vstoupil.

»Sláva!« vykřikl a hrnul se ke mně. Zarazilo mě, že jsem mu porozuměl, vyslovil to v jazyce Bar. Ukázalo se, že umí jen pár slov a museli jsme se opět domlouvat komunikátorem.

»To byl od tebe pitomej nápad! Koukej vstávat! Ty si tu ležíš a já na všechno nestačím.«

Ukázalo se, že jsem ležel bez sebe celé dva dny. Dvojitý průstřel hrudi střelami velké ráže, které do rány strhly cáry oděvu i úlomky skafandru - ale nejhorší prý na tom bylo, že mě Harram nedokázal dovléci do letadla. Karéel proto musel vystoupit z letadla do radioaktivity a pomáhat mu. Pak to vzali nejkratší cestou k hvězdoletu, kde šlo všechno jako po másle.

»Musíš je pochopit,« omlouval zachráněné Harram. »Dvacet dní před naším příchodem prý tuhle skupinku přepadla jakási potulná banda. Vyšli sice ze strašné řeže jako vítězové, ale i oni měli mrtvé. To víš, kdo tě v takové situaci obere o zásoby, zabije tě. Proto si jeskyni hlídali.«

»Kolik jich tam bylo?«

»Už jen tihle,« ukázal mi na Rhyinčany kolem.

»Nejen tihle,« opravil jsem ho. »Někde ještě musí po okolí bloudit zbytek druhé bandy.«

»Z těch nepřežil nikdo. V jeskyni jim vyvěral vařící pramen, v něm postupně všechna těla uvařili a snědli. Mají tam prý ještě nějaké zbytky, naložili je do sněhu, aby se jim nekazily.«

Neodpověděl jsem. Ani Gufeliz neřekl jediné slovo, ale viditelně znejistěl.

»Ti už na tom museli být opravdu hrozně,« politoval jsem je po chvilce.

Všech deset lidožroutů uhýbalo očima, všichni mlčeli.

»Dali jste jim najíst, doufám,« staral jsem se.

»To se rozumí,« odušil Harram. »Však už byli samým masem přejedení, měl jsi vidět, jak jim bardžanský kuíst chutnal.«

Otrásl jsem se. Mohlo to vlastně dopadnout hůř. Kdyby se jim podařilo zastřelit Harrama a Karéela, skončili bychom jako hlavní chod lidožroutské hostiny.

Naštěstí to přece jen dopadlo dobře - až na mě.

»Musíš se co nejdřív uzdravit,« přesvědčoval mě Harram, jako kdybych to mohl ovlivnit. »Bardžané se chtěli vrátit, že to tu je zbytečné. Podle nich to už beztak nikdo další nepřežil.«

»A co si myslíš ty?« zeptal jsem se ho přímo.

»Bez tebe by klesla naděje těch zbývajících, pokud tu nějakí zůstali, definitivně na nulu. Na tyhle výlety musí být bezpodmínečně aspoň dva. Je jistě vhodné mít v záloze u letadla někoho jako je Karéel, ale co je to platné, ven musí chodit dvojice, kdy jeden zajišťuje druhého. Ostatně - teď už to opravdu vypadá zle. Jestli ještě někdo žije, budu se sám divit. Jen si myslím, že by bylo kruté odletět a těm posledním vzít - právo na zázrak.«

»Poslyš, Harrame, co ty jsi zač?« zeptal jsem se ho. »Co jsi vlastně dělal před válkou? Nejsi ty nakonec doktor?«

»Býval jsem lékařem,« odvětil. »Jak jsi to uhodl? Kdo ti o mně co napovídal?«

»Tak... jen tak jsem hádal. Právě lékaři musí věřit do poslední chvíle na zázraky.«

»To je přece první příkázání lékaře - nebrat pacientovi právo na zázrak,« odušil Harram. »Mimochodem, ty jsi také takový případ. Podle mých dosavadních vědomostí jsi měl být na místě mrtvý. Nevěděl jsem ani, že vy lidé máte srdce trochu na stranu a že to přežiješ. Vlekl jsem tě k letadlu už jenom proto, aby tvé tělo došlo pokoje. Rozhodně si nezasluhuješ, aby tě někdo uvařil a snědl jako dobytče. Netušil jsem ani, že tě Bardžané ještě dají dohromady. Tím lépe!«

»Budeš se muset ještě hodně učit,« povzdychl jsem si.

»Učit?« podíval se na mě udiveně. »Já už jsem s léčením skončil. Na tomhle poli se s Bardžany nemůže nikdo z nás srovnávat - ani v nejmenším.«

»Budeš tedy muset vystudovat u Bardžanů.«

»Já?« Podíval se na mě vytřeštěným pohledem.

»Musíš je přece dohnat, ne?«

»A ty myslíš, že by mě vzali... do učení?«

»Tebe - i jiné,« ujistil jsem ho. »Bardžané vás nenechají živořit bez lékařské pomoci a jak toho nejlépe dosáhnou? Jen tak, že vás naučí tomu, co sami umí.«

»Já vím,« přikývl. »Bardžané jsou velice hodný národ. Škoda, že se tak bojí. Být všichni jako ty... Ale my tu jen naprázdno žvaníme a skutek utek. Jak jsem už řekl, koukej se okamžitě uzdravit, čekám tě venku u letadla.«

»Budu se snažit,« usmál jsem se. Hodinu nato jsem se tvrdě vzepřel návrhu Bardžanů odletět na léčení na Poenaid. Naopak jsem požádal Gufelize, aby s hvězdoletem přeletěl o sto kilometrů dál, abychom tak získali další pole působnosti.

»Rozhodli jsme, že se musíš doléčit na Poenaidě,« trval na svém Gufeliz.

»Souhlasím,« přikývl jsem. »Jakmile si budeme jistí, že tu nikdo nezůstal.«

Odlet na základnu jsme tedy opět odložili. Ale ani Harram se mě venku nedočekal. Uznal, že musím nejprve trochu nabrat sil. Přece viděl, jak jsem vypadal. Také já jsem se otřásl hrůzou, když jsem si dal ukázat svůj skafandr. Byl na prsou prostřelený obrovským otvorem, uvnitř byly vytrhané některé vodiče, systém vzduchotechniky byl k ničemu. Dobrá, stejně jsme tady nosili skafandry jenom kvůli radioaktivnímu prachu a ne kvůli dýchatelnosti vzduchu. Ale přece jen mě zamrazilo, když jsem viděl tu zkázu. Stejnou díru jsem měl nejspíš v prsou... Bardžanští doktoři jsou opravdu zázrak, největší ve vesmíru.

Dalšího dne jsme opět vyrazili.

Na mnoha místech jsme po sobě zanechávali vysoké stožáry s vlajkami z pevné plastové látky a u stožárů malé vysílačky s návodem, jak zavolat o pomoc. Ale nestalo se ani jednou, aby se některá ozvala. Lidé zalezlí v úkrytech nebyli zvyklí vycházet ven a pomalu pod zemí umírali. Pokud jsme je objevili, museli jsme být stále opatrnější. Kdo žil v tomhle ledovém pekle delší dobu, tomu to pomalu ale jistě lezlo na mozek. Pokud jsme ještě někoho objevili, většinou projevoval známky šílenství a někdy dokonce stačilo propuknout naplno. Nepříčetní lidé měli ještě méně šancí na přežití, neboť se začali chovat sebevražedným způsobem. Občas jsme objevili jen stopy po divokých rvačkách, které skončily smrtí všech. Jinde se v šílenství lidé rozhodli vyjít z úkrytů - a v mrazu nepřežili ani nejbližší noc. To jsme se dozvídali od těch, kdo zůstávali dál v jeskyních a úkrytech - i když někdy prostě proto, že neměli sílu udělat totéž.

Uplynulo skoro tři čtvrtě roku od našeho přiletu na tuto nešťastnou planetu. A i když jsme za poslední dva měsíce našli jen pět živých, věřil jsem, že tu ještě musí být aspoň pár lidí. Kdyby nikdo jiný, nedaleko od základny živořili poslední vojáci Qintyrovy armády. Od zajetí velitele se na povrchu neukázali a piloti jejich teritorium obléтали úctyhodným obloukem. Střelbu na naše letadla měli všichni pořád v paměti, i když se Malingio za necelý čtvrt roku uzdravil a dokonce nám dál pomáhal přímo na Rhyinkáa.

Za tři čtvrtě roku, co jsme tu byli, zima zesílila. V bývalých studených pásmech narostly ledovce tak, že pod nimi nemohl nikdo přežít. V dřívějších tropech byly metrové závěje sněhu a pořád ho přibývalo. Rhyinkáa prožívala dobu ledovou, o jaké se nikomu ani nesnilo.

Jednou týdně jsme se s hvězdoletem vraceli k základně. Na stanici zůstávalo stále méně a méně lidí. Nebyly tu už davy lékařů, pilotů a techniků. Teď tu byla jen obvyklá desetičlenná parta obsluhující vjosuzgu, které přepravovalo jediný nezbytný uik denně.

A pak za mnou na Rhyinkáa přiletěl Gir'roan osobně.

»Poslyš, Vojto, ještě hledáš nějaké lidi? Myslíš si, že má někdo naději?«

»Myslím si, že ano,« řekl jsem. »Jsem si tím dokonce jistý a nikdo mi to nevyvrátí. Kdyby nikdo jiný, pak tu někde musí být Qintyrovi vojáci. Už jsem se rozhodl, že s nimi zkusíme znovu vyjednávat. Nemůžeme opustit planetu, evidentně odsouzenou ke zkáze, dokud tu jsou lidé.«

»Ale ti jsou ze všech nejnebezpečnější, že?«

»Obávám se, že ano,« přikývl jsem. »Tihle jsou dokonce podle mě příčinou té zkázy.«

»A ty je chceš přesto zachraňovat?« divil se Gir'roan.

»Můžeš vyloučit, že i mezi nimi není aspoň pár dobrých?«

»Nu, dělej jak myslíš,« souhlasil. »Na Poenaid je pustíme - ale dál do Společenství ne, to se na mě nesmíš zlobit.«

Bardžané naštěstí nedokáží ublížit druhému. Jenom díky tomu jsem cítil, že mám pořád podporu. Ale věděl jsem také, že naše mise končí. Teď už nezbývalo mnoho těch, kdo měli šanci vydržet - i v sebelepším krytu, jakým byl jistě tento nejlépe vybavený kryt na planetě.

Doletěl jsem si na Poenaid pro Qintyra. Bardžané ho museli přemístit na opačnou pevninu, aby ho jeho vlastní krajané nerozsápali. Jediný z Rhyinčanů, kdo byl ochoten mi pomáhat, byl Harram, který, ač nerad, držel slovo, že Qintyra osobně neuškrtí.

Rozvázali jsme mu pouta až na stanici na Rhyinkáa. Teď už nevypadal zpupně, jako když jsme ho zajali, ale pořád se držel sebevědomě.

»Naše posláním na této nešťastné planetě končí,« řekl jsem Qintyroví, když jsem se proti němu posadil. »Odvezli jsme všechny lidi, které jsme našli.«

»Moji vojáci se určitě nevzdali!« odsekl Qintyr.

»Jsou poslední, kdo tady zůstal,« přikývl jsem souhlasně. »Když se proti nám postavili, nechali jsme si je až na konec.«

»To by ale znamenalo... To znamená, že teď jsme na celé Rhyinkáa už jenom my a nikdo jiný! To je přece - jedinečné vítězství!« vykřikl Qintyr s nefalšovaným nadšením. »Konečně jsme se stali pány světa!«

Harram, který na něho stále preventivně mířil pistolí, se jen útrpně ušklíbl.

»Poslyš, vojáku,« řekl jsem mírně. »Tato planeta teď sice patří tobě a tvým věrným, ale na tvém místě bych se z toho neradoval. Zahynulo tu příliš mnoho lidí - a ještě může zahynout i zbytek vaší armády, pokud...«

»Nás nepřemůžete!« vykřikl Qintyr zpupně.

»Poslouchej mě dobře, vojáku,« nenechal jsem se vyvést z míry. »Celý svět je tvůj, ale má podstatnou nevýhodu. Není už vhodný pro život a kdo tady zůstane, zemře. Nemohl bys rozpustit armádu? Nemáte přece proti komu bojovat. Pokud chcete žít, přijďte k nám beze zbraní, my vás odtud odvezeme. Na Poenaid je pro vás místa dost.«

»Proč bychom se měli vzdávat? Jsme pány světa!« vyštěkl Qintyr nasupeně.

»Cožpak jsi mi nerozuměl? Rhyinkáa je mrtvá planeta, kde zůstali naživu jen tvoji vojáci! A ti zahynou také! Tady nikdo nepřežije!«

»Naše armáda je nepřemožitelná a teď nám patří celý svět! Vy odsud rychle odejděte, než z vás moji vojáci stáhnou šupiny zaživa!«

»Nech ho, Vojto,« řekl kupodivu mírně Harram. »Jemu není pomoci. Nemusíš mít ani ty nejmenší výčitky svědomí, když ho tady necháme. Sám po tom přece touží a myslím si, že to tak bude spravedlivější. Ale napadlo mě, že bychom ho předtím mohli vyměnit.«

»Vyměnit?« nepochopil jsem hned.

»Předpokládám, že se nám pár jeho vojáků dobrovolně vzdá do zajetí, když výměnou za ně Qintyra pustíme na svobodu. Je tomu tak, vojevůdče?«

»Za tenhle nápad tě dám rozsekat žhavými noži,« rozčertil se Qintyr.

»Tak už dost, Qintyre,« vybuchl Harram. »Já jsem Vojtovi z hvězd slíbil, že tě osobně nezaškrtím, ale jestli mě budeš ještě chvíli provokovat, zavolám sem dva nebo tři kamarády, kteří nejsou přísahou vázáni a ti z tebe sedřou šupiny, jak o tom pořád mluvíš a jak si ostatně už dávno zasloužíš. Kolik máš vůbec vojáků, že si na nás tak troufáš? Za celou dobu se ani jeden z nich neukázal. Oni se bojí nás, ne my jich, rozumíš?«

»Kolik může být takových, jako jsi ty?« zachrochtal pohrdlivě Qintyr.

»Sečetli jsme se, je nás devatenáct tisíc,« řekl Harram.

»To má být nějaká armáda?« vyprskl Qintyr. »Naše armáda má dvacet milionů vojáků!«

»Měla, Qintyre, měla,« nedal se ohromit Harram. »Ale to bylo před válkou. Z tvé armády je teď naživu jenom tolik lidí, kolik jich máš v tvém štábním bunkru. A těch bude mnohem méně, jak si myslím. A většina z nich jsou - štábní krysy.«

»Pořád je nás dost na to, abychom vás rozprášili po celém vesmíru,« řekl Qintyr nadutě. »Máme ještě několik ohnivých střel. A i kdyby nás byly jen dva tisíce, nejsou to krysy, ale samí elitní vojáci a vojačky. Ti se nikdy nevzdávají.«

»Vaše sebevražedné manýry už známe,« řekl Harram. »Dobrá, když jsou tak vycvičení, najde se jich sto ochotných vzdát se místo tebe do zajetí? Protože - když se jich nenajde stovka, pomaličku tě tu rozkrájíme na kousky, tím si buď jistý. Všichni víme, kdo začal střílet ohnivé střely! Bardžané s tím asi nebudou souhlasit, ale Vojta trvá jenom na řádném soudu, který podle všech zákonů prohraješ, tím si buď jistý. A pak budeš potupně utopen!«

»To si nedovolíte,« vypískl Qintyr.

»Milý Qintyre, dovolili jsme si tě zajmout? Dovolili. A nejen zajmout, ale i svázat. A nejen svázat, ale skoro rok věznit. A nejen věznit, my tě teď můžeme zabít. Tvoji vojáci ani nevědí, kde by nás měli hledat. Tak co? Napíšeš jim, aby se jich za tebe vzdalo sto? To přece není zbabělost ani zrada, dát život za svého velitele, ne? Rozmýšlej se rychle, než naše požadavky zvýšíme! Jistě jsi v armádě velmi důležitá, nejvyšší šarže, pár vojáků přece nemá takovou cenu jako ty sám.«

Harram mluvil lépe, než bych mohl vyjednávat já. Až jsem se tomu divil. On by snad tomu vojenskému zupákovi lichotil, jen aby ho přiměl přijmout naše podmínky.

»Qintyr nebude ustupovat vyděračům!«

»Nu dobrá,« přidal jsem se. »Pak ne sto, ale dvě stě vojáků. Budeš se rozmýšlet dál?«

Pochopil jsem konečně, že to je jediná možnost, jak jich zachránit co nejvíc.

»Ceníte si mě na dvě stě vojáků?« prsknul Qintyr.

»V této chvíli na dvě stě. Ale i to se může změnit,« řekl zamračeně Harram.

»Dobrá, můžete mě vyměnit,« zaváhal Qintyr. »Když mě dopravíte k mým vojákům...«

»Ne, nejprve ty napíšeš svým vojákům dopis,« nenechal ho domluvit Harram. »Až se oni vzdají, teprve pak tě pustíme.«

»Nic nenapíšu!« vykřikl Qintyr. »Chcete mě podvést, abyste vylákali další zajatce. Kdo zaručí, že mě potom pustíte?«

»Rozmysli si to rychle, vojáku,« řekl jsem. »Teď ještě za dvě stě padesát, ale budeme to číslo zvyšovat. Upozorňuji tě, že jsi až dosud pořádně neviděl, jak střílím. Vlastně viděl - ale to jsem střílel jenom po malých, pitomých raketičkách. Co rána, to zásah. Mnohem větší zábava by byla, kdybys venku, v prachu, který v noci světélkuje, kličkoval před mými střelami ty sám...«

Pochopitelně, nemyslel jsem to vážně. On byl ale na krutost zvyklý a proto to vážně vzal. Už proto, že by si sám něco takového snadno představil, kdyby se naše úlohy po nějaké době vyměnily, jak jistě doufal. Ještě že mi neviděl do obličeje a neslyšel můj hlas přímo, ale jen hlas neosobního, strojového překladatele - možná by mě jinak prokoukl.

»Dobrá - napíšu ten dopis,« zavrčel vztekle. »Ale až sem potom přijdu s mými vojáky, budete toho litovat!«

Jakmile dopsal, zavřeli jsme ho do malé komůrky. Pak jsem já, Karéel a Harram vsedli do gryulu a zamířili k místu, kde na nás prve jeho vojáci stříleli. Qintyra hlídalo pět lidí z Bardžá, kteří dopravovali do dolních sklepů balíky plastické trhaviny. Rada Kosmonautiky rozhodla, že stanice nesmí být ponechána na planetě bez řádného zajištění proti zneužití.

Tentokrát jsme měli štěstí. Objevili jsme venku na obchůzce dva vojáky v protiradičních oblecích. Asi před půl rokem jsme na tom místě sházeli spoustu beden s konzervami. Nikdy jsme nikoho neupozorovali, že by je sbíral, ale vojáci konzervy objevili a teď právě bloumali po povrchu a hledali další. Trochu jsme je zaskočili - náhle jsme se v přízemním letu vynořili zpoza trosek. Harram na ně namířil Qintyrovu pistoli a já fotomet. Nevím, co na ně působilo víc, ale oba vojáci okamžitě odhodili své zbraně a zdvihli ruce.

»Jeden z vás odejde na vaše velitelství,« rozhodl Harram. »Odevzdá tam tento list. Je to rozkaz vašeho velitele Qintyry, rozumíte?«

»On... on je Katan naživu?« zakvákal voják užasle.

»Je naživu, ale v zajetí,« řekl jsem pomalu.

»To je konec - co píše?« svěsil voják hlavu.

»Dvě stě padesát vojáků se má za něho vydat do zajetí,« řekl jsem po pravdě. »Nemusíte se ale bát. Zajatce odvezeme do našeho světa, kde je všeho hojnost, svítí slunce, rostou stromy a není tam žádná radioaktivita,« dodal jsem mírně.

»Já se hlásím do zajetí!« vykřikl voják.

»Já také!« vzkřikl druhý.

»Moc podezřele spěcháte obětovat se za svého velitele,« ušklíbl se Harram.

»Když... nám nic jiného nezbývá,« přiznal první. »Až Katan zjistí že jsme se vzbouřili...«

»Co že jste se?« vykřikl jsem.

»Když se kamarádi vrátili bez Katana, nařídil jeho syn Malý Katan, aby každého desátého probodli žhavým mečem. Ale to už bylo na nás moc. Kdyby se to týkalo jen čtyř, co byla venku... ale jak k tomu přišli ti v bunkru, co přece za nic nemohli? A tak jsme se vzbouřili. Zavřeli jsme Malého Katana, všechny jeho pobočníky a štábní důstojníky do pevnostního vězení a zmocnili se základny. Nepřemohli jsme jen Elitu sebevrahů. Zabarikádovala se před námi ve skladištích a prohlásila, že zůstane Katanovi věrná. Nemohli jsme je odtamtud dostat, což bylo zlé, protože jsme zůstali bez zásob. Asi by nás vyhladověli, kdybychom tady nahoře nenacházeli ty podivné krabice s jídlem. Nikdo neví, kde se tu vzaly, ale doufali jsme, že nějak díky tomu přečkáme. Jestli je ale Katan opravdu naživu, nemůže to dopadnout dobře.«

»Navrhnou vám něco jiného,« řekl jsem rychle. »Nemusíme se přece striktně držet počtu, napsaného na smlouvě. Všichni, kdo se bojí Qintyrova hněvu, se mohou vzdát. Chcete? Budete u nás před ním bezpečnější než tady. Jeho vliv až k nám rozhodně nesahá.«

»Ale pak se vzdají tři čtvrtiny základny?!« řekl voják nerozhodně.

»Dobrá, беру,« řekl jsem rychle. »Je to vaše poslední možnost. Jakmile vrátíme Qintyru, bude na rozmýšlení pozdě, to jistě chápete. U nás je pro všechny jídla dost. Nejen konzervy, které jsme vám házeli z letadel, máme i dostatek čerstvých potravin. A teď běžte do podzemí, ať se to co nejrychleji dovědí všichni!«

Ukázalo se, že Qintyr počet svých vojáků trochu zveličil. Když jsme nakonec odvezli šest set osmnáct vojáků, kteří se až příliš ochotně nechali vyměnit za svého vrchního velitele, zůstala v jeho podzemním bunkru sotva stovka lidí. Většina důstojníků hlavního štábu armády, jeho syn, pobočníci a posledních třicet členů Elity sebevražedných gard, nejhorších zabijáků, se kterými nechtěl nic mít ani nikdo z vojáků. Když Rhyinčanům zasvitlo, že by se mohli definitivně dostat z pekla Rhyinkaa a navíc z dosahu Qintyry, neudrželo by je tam nic na světě. Důstojníky zavřeli do podzemních cel a nechali zvenku v zámcích klíče. Ať si je Qintyr vysvobodí!

Vojáky a vojačky Qintyrový armády jsme pro jistotu vozili na stanici Poenaid-5 na opačné polokouli než Poenaid-3. Nechtěl jsem, aby se na ně všech devatenáct tisíc Rhyinčanů vrhlo. Teprve když transport skončil a konvoj letadel odvezl posledního vojáka, naložil jsem Qintyra do gryul-busu a osobně ho s Harramem dovezl před vchod do jeho pevnosti.

»Bedny na chodbách obsahují zásoby jídla,« řekl jsem mu na rozloučenou. »Ty jsme vám přidali, spolu s vysílačkou, abyste nás mohli zavolat, kdybyste se přece jen chtěli vzdát. Není to past a nemusíte se bát, že by vám vybuchly pod rukama. Jak říkám, my už tady končíme. Tobě jsem slíbil, že tě propustím. Sliby se mají plnit - takže jsi volný.«

»Jen si nemyslete, že nám uniknete,« vyhrožoval Qintyr. »Však vy se ještě budete před námi třást! U čerta, kde je moje čestná rota? Holoto jedna, zametu s vámi, budete koukat!«

Hulákal to už opět pyšně do prázdného vchodu do podzemí. Tady byl doma on.

»Jsou až dole,« řekl Harram. »Zapomněli jsme vás předem ohlásit!«

Qintyr po něm jen loupł očima - a zmizel v tmavé chodbě. Veliká těžká vrata se za ním pomalu zavírala. Energie už v tom bunkru také nemají dostatek, pomyslel jsem si.

»Skoro je mi ho líto,« řekl jsem, když jsme prudce zvedli letoun do výšky.

»Jen ho nelituj,« odušil Harram tvrdě. »Má přece co chtěl! Stal se vládcem celého světa. Měl jsem jen jednu obavu - že přece jen couvne, vzdá se a ty ho vezmeš na milost. Naštěstí je to sebevrah jako ostatní - i když o tom nejspíš sám neví. Je to voják, bezcitný, tupý voják. Nedovede pochopit, že mrtvý svět mu k ničemu nebude. Nevzdá se a vrátit mu svobodu je totéž co vykonat nad ním trest smrti. Raději bych ho viděl uškrceného nebo utopeného, ale bude-li pomalu hnit v podzemí, nebudeme si s ním aspoň špinit ruce. Sám to chtěl - má to mít.«

»A kdyby se vzdal?« napadlo mě.

»Určitě bys ho vzal na milost, jak tě znám,« odušil suše Harram. »Já bych svou přísahu také dodržel, ale v přísaze nestálo, že na něho nepošlu jiné. Neunikl by.«

Přistáli jsme na stanici. Letoun zajel dovnitř, pak se za ním naposledy zavřely pancéřové dveře. Deset minut poté venku startoval hvězdolet, kterým jsme před rokem přiletěli. Odletěl bez posádky, řízen počítačem. Měl jej navést na oběžnou dráhu kolem planety, aby vyhodnocoval, co se dole děje. Získané údaje měl vysílat směrem ke stanici vjosuzgu na planetě Baiai.

Na planetě Rhyinkáa zůstala prázdná stanice vjosuzgu. Posledním uikem jsme odletěli na Poenaid všichni, včetně obvyklé obsluhy. Zůstal tu pozemský počítač, schopný stanici na radiový příkaz z oběžné dráhy nouzově obsloužit. Ve stanici jsme ponechali v těsné blízkosti konvertorů několik tun trhavin. Počítač dostal příkaz iniciovat po násilném vniknutí do stanice rozbušky, aby tajemství vjosuzgu nedostali lidé, schopní zničit svět a pobít miliardy lidí, aby se stali jeho pány.

Byl to můj nápad, ale souhlasili s ním i Bardžané, ačkoliv jim bylo jasné, že při výbuchu nálože nezvané bytosti zahynou. To rozhodnutí pro ně bylo jistě velice těžké, proto jsem prostě prohlásil, že si to vezmu na svědomí sám a stačí mi, když seženou trhavinu. Technicky to nepředstavovalo problém. Roznětky jsem zapojil sám a nechal jsem se s Harramem, Gufelizem a Karéelem odtransportovat coby poslední pasažéri na Poenaid.

Těch sto Qintyrových lidí, co tady zůstalo, se tak opravdu stalo pány světa. Ale také byli posledními naživu. Nezáviděli jim to ani největší nepřátelé. Rhyinčané souhlasili s naším řešením jako jeden muž, nikdo neměl chuť přemlouvat vojáky, aby se vrátili mezi ostatní rozumné bytosti.

Tuto cestu si ostatně sami uzavřeli ještě v tomtéž týdnu, co jsme stanici ponechali osudu. Obětovaný hvězdolet z oběžné dráhy zaznamenal oslnivě jasný záblesk v místech

stanice. Jeho záře byla nesrovnatelně vyšší, než by odpovídalo výbuchu našich trhavín. Kromě toho by nám počítač před odpálením poslal zprávu na hvězdolet, kdežto teď ani neodpověděl na kontrolní dotaz. Qintyr Tafoi zřejmě dostal svému slovu a proti prázdné stanici odpálil jednu z posledních ohnivých stěl s atomovou hlavicí, zřejmě schovávanou na horší časy. Spálil tím poslední most, který ho spojoval s rozumnými bytostmi.

Gryul dosedl na plošinu před domem. Pomalu jsem vystoupil a vytáhl z kabiny naditou tašku se suvenýry, které mi na rozloučenou věnovali zachránění z Rhyinkáa. Nevěděl jsem, co budu s různými malými lampičkami, podomácku vyrobenými hudebními nástroji a jinými věcmi dělat, ale neměl jsem sílu ty drobnosti odmítnout. Bylo vidět, jak mi všichni chtějí udělat radost.

»A hleďme, tulák se vrátil!« ozvalo se za mými zády. »Pojď se nám ukázat! A musíš mi povědět, jak jsi přišel na *pozemskou metodu* léčení nemocných! Je mi nějak povědomá...«

Byla to Zoidée. Samozřejmě věděla, kdy se vrátím, ačkoliv jsem jí přesný termín návratu nenapsal. Z Rhyinkáa jsem nepsal skoro vůbec, kromě blahopřání k narození Zdeňky. Teď po ukončení naší mise jsem zase psát nemohl, neboť jsem byl na Bardžá dřív osobně.

Neznamenalo to, že akce Rhyinkáa už skončila. Právě naopak, teď pokračoval boj o životy některých zachráněných, zvláště těch nejubožejších, které jsme našli na samém pokraji smrti. Definitivně zemřeli jen dva lidé, což by nebylo nejhorší. Osmnáct dalších na tom ale bylo také špatně. Bardžanská lékařská věda byla bez konkurence, ale nebyla všemocná, zejména když těla nešťastníků přímo svítila radioaktivitou. Uměli červi, naočkování do těl, hynuli dřív než stihli radioaktivní zrnka dopravit z těla ven a jejich zbytky ještě komplikovaly pokusy o záchranu.

Zdá se to neuvěřitelné, ale podařil se mi kousek, nad kterým žasli i biologové z Bardžá. Lékař Gufeliz mi na Rhyinkáa označil několik ubožáků slovy, která zněla jako neodvolatelný ortel - a věřil jsem mu na slovo.

»Tyhle z toho nedostaneme,« řekl smutně. »Když se k nim nemohu agisarem ani přiblížit, mají v sobě příliš mnoho radioaktivního prachu. To je jejich konec.«

Jednalo se o skupinku asi dvaceti lidí, kteří nevydrželi hlad a snědli zásoby, nad nimiž se krátce předtím provalil strop podzemního skladiště a zasypal je radioaktivním prachem. Hladem šilící lidé se na zásoby vrhli, aniž by si je omyli. Utišili hlad, ale s jídlem spolykali svou smrt.

»Zmrazte je a oživte, až se z nich všechna ta radiace vyzáří!« navrhl jsem kacířsky.

K mému překvapení Gufeliz v té chvíli vyskočil a začal radostí tancovat po místnosti.

»Ale vždyť to je přesně to, co potřebujeme!« volal nadšeně. »Jak je možné, že nás to nenapadlo? Neříkej, že na Zemi neumíte léčit radioaktivitu! Vždyť je to tak prosté!«

Pozemskou metodu okamžitě prodiskutoval s desítkami lékařských kapacit - a brzy poté uložili prvních dvacet lidí do speciálních chladniček, kde teď budou muset nejméně rok čekat, než se je lékaři pokusí opět oživit. Bylo velice riskantní vnést další nebezpečí do beznadějného stavu těch lidí, ale biologové z Bardžá se shodli na tom, že nemají co ztratit, neboť bez odstranění radiace by pacienti zaručeně zemřeli. Za rok se nejhorší radioizotopy samovolně rozpadnou; přitom dojde jistě k dalšímu poškození, ale bude už možné nasadit agisary a to bylo nejdůležitější. Led zastaví rozpad tkání a lidé budou - snad - uzdraveni.

Pět lidí by už ani zmrazení nesneslo a s těmi to bylo velice zlé. Všichni jim uzdravení přáli, ale radiace byla v těchto posledních případech přece jenom silnější než umění zázračných lékařů, jakými jsou lékaři Bardžá. Tak v poměrném bezpečí mimo

radioaktivní podzemní kryty planety Rhyinkáa dva lidé nedokázali překonat zákeřnou smrt a ostatní s ní jen marně zápasili... Proti hrůzám, které jsme právě opustili, to ale nebylo tak zlé, jak to vypadalo zpočátku.

Když jsme se jak se patří se Zoidée přivítali, spěchali jsme do nově zařízeného dětského pokoje, kde nám v košíku sladce spinkal malinký andílek s tmavou pletí - Zdenička, první dítě Galaktického společenství, ve kterém se setkaly odlišné lidské civilizace. Po matce zdědila plet' i černé vlásy, ale polovinou patřila na naši starou dobrou Zem. Nejraději bych ji vzal do náruče, ale abych nerušil její klidný spánek, jen jsem se z dálky díval. Bylo jí přes půl roku - o to jsem už přišel - jenže lidé z Rhyinkáa za to stáli.

»Ukaž, podívám se zatím, jak jsi na tom,« řekla Zoidée a přistrkovala ke mně chapadlo svého agisaru.

»Ani nechtěj vědět,« mávl jsem rukou. »Dostal jsem tam přibližně sedm set rentgenů gama-záření a taky mě tam trochu provrtali, ale už se na mně podepsalo i pár agisarů, takže se cítím celkem dobře.«

»Už jsem o všem slyšela. A nejsi tak trochu unavený?« řekla po chvílce, když si s očí sňala chapadla agisaru.

»Já vím - a ještě budu,« řekl jsem.

»Jsi pořádně zřízený, abys věděl,« zlobila se, ale bylo vidět, že jen naoko. »Cožpak jsem ti neříkala, abys na sebe dával pozor? Slyšela jsem, že si tě tam málem uvařili k obědu. Což o to, s lidojedy jsme se už setkali, ale ta radioaktivita..! Já si ho vypiplám jak umím - a on mi vleze do nejvražednějšího prostředí, jaké ve vesmíru existuje. Tak se chová spořádaný otec rodiny? Víš, že bys bez agisarů něco takového nepřežil ani pár dní?«

»Nepřežil. Ještě že jste takoví bezvadní doktoři.«

Nejen na Poenaid, ale i v Cokrezu si mě Zoidée upravovala podle svého gusta. Tentokrát byly úpravy menší a plně s mým souhlasem. Například mě zbavila vousů. To jediné jsem si rozmyslel, ale nakonec - slovo **barbar** na Zemi původně znamenalo **vousatý**. Každodenní strniště jsem snadno oželel. Všechny její úpravy byly k lepšímu a neměl jsem důvod je odmítat. Odmítli byste úpravu zubů, po které se úplně přestanou kazit a získají samočistící schopnosti?

»Lichotníku! I když - měl jsi prý v sobě díru skrz naskrz, na to se ještě podívám. A teď se příznej. Kdo si to klidně opustil letadlo, když se všichni ostatní báli vystrčit nos?«

»Zřejmě myslíš nouzové přistání v pásmu radiace,« řekl jsem smířlivě. »Ale tvoji krajané nám aspoň přiletěli na pomoc, ani trochu se tomu nedivíš?«

»Už jsem o tom slyšela. Karéel dostal čtyři sta osmdesát rentgenů, Harram tři sta osmdesát, jenom Vojta - pět set padesát. A to se ani neví přesně, protože i pozemské dozimetry byly na doraz a klidně to mohlo být i víc.«

»Někdo ven musel,« řekl jsem stručně. »A Harram měl v sobě z dřívějšíka nejvíc z nás.«

»Ty sebevrahu!« vmetla mi do tváře pozemské slovo, které v jazyce Bar ani nemělo svůj odpovídající výraz. V protikladu s tímto osočením působilo dlouhé objetí, které následovalo.

»Viš, děvče, tady bylo na jedné straně vah sedm set rentgenů mých, pět set Karéelových, šest set Malingiových plus jeho čtvrt hodinová smrt, a ještě dost nepříjemností, to je všechno pravda, kdežto na druhé straně musíš počítat těch devatenáct tisíc sedm set třicet šest lidí, vytažených z pekla, když jim bylo nejhůř. Věř mi, to rozhodně vyvážilo naše nesnáze. Ostatně - s námi se doktoři zabývali krátce, kdežto s tamními ubožáky mají ještě dnes tisíce agisarů plná chapadla práce. Ti jsou teď na tom pořád mnohem hůř, tomu můžeš věřit. Já si myslím, že jsme udělali jen to, co bylo třeba udělat.«

»Já vím,« řekla a přitiskla se ke mně. »Já s tebou souhlasím. A nemysli si zase, že jsem výjimka. Země má teď díky tobě pověst, jakou si ani nezaslouží. Už víš, že Rada Společenství rozhodla dát Poenaid Rhyinčanům a ne Zemi? Já vím, sám jsi to navrhl jako zástupce planety Poenaid. Přišli o domov vlastní vinou, ale jiný svět pro ně nebyl. Letos odlétají mimo plán dvě kosmické výpravy, aniž bychom čekali, jak dopadne Šotri u Země, hvězdné lodi 2830 a 2831. Víš proč? Rada rozhodla, že teď bude naší povinností najít jinou planetu pro lidi Země - za Poenaid, kterou měli vlastně slíbenou.«

Nejkrásnější ovšem bylo, že jsme byli zase spolu. A co víc, teď už jsme přece nebyli dva. Po roce neustálého hluku, kvákavého brebentění obyvatel Rhyinkáa, jejichž jazyk jsem se ani nestačil naučit, svištění bardžanských leteckých motorů, nárazech způsobených odpalováním uiků (k výměně vadných tlumičů jsme se už pochopitelně nedostali) na mě působil náš domov v Cokrezu jako oáza blahodárného klidu. Ani vrnění, ba ani pláč malé Zdeničky už nemohly tento klid porušit.

»Konečně doma!« řekl jsem, když jsme si spolu se Zoidée navečer pouštěli bardžanský gramofon s deskou, na níž byl, jak jinak, Zoidin oblíbený Mozart.

Doma? Což je možné, abych byl doma tady, více než čtyři sta šedesát pět světelných let od rodné Země? Doma je tu Zoidée - a teď i naše Zdeňka. Ale já - budu se ještě někdy moci vrátit tam, kde jsem vyrůstal?

Bud' jak bud', nemohl jsem si stěžovat. Očekával jsem pomalou, nelidskou smrt na pusté planetě, daleko od domova, bez pomoci, bez naděje na návrat. Namísto toho jsem tu našel druhý domov, krásnou ženu, dítě a navíc naději na tak dlouhý život, o jakém by se mi nikdy a nikde ani nesnilo. Měl bych mít před sebou víc než pět set let, tedy mnohem víc, než se lidé Země dožívají. Podle Bardžanů jsem obětoval několik desítek let Rhyinčanům - budiž, ale i tak bych mohl žít mnohem déle, než kdybych zůstal na Zemi. Kdoví, snad se přece jen dostanu domů, až tam Šotri doletí. Mám ještě jiný důvod ke steskům?

Jeden ano. Můj pravý domov byl přece na Zemi...

Viouir

Byli jsem všichni na dovolené u Biadé, u moře na jižní polokouli Bardžá. Lékaři továrny v Cokrezu rozhodli, že nemohu pokračovat v práci, dokud si řádně neodpočinu. Pravda, byl jsem teď často unavený, což bylo dáno ozářením na Rhyinkáa, ale už jsem se z toho vzpamatovával. Zoidée zajistila ubytování v odlehlém letovisku na pobřeží a předem tam navozila zásoby. Stačilo připravit Zdeňku, naložit do letadla poslední zavazadla a mohli jsme letět k jihu jako tažní ptáci.

Zdenička spala celou cestu. Beztlížný stav v grylu jí vůbec nevadil, jako ostatně většině malých dětí. Přesto jsem během letu začal přemýšlet, jak zařídit uvnitř letícího letadla aspoň nepatrnou tíži. Šotri si mohl tíži regulovat tak, jak bylo pro posádku nejvhodnější, počítalo se s tím, že po dobu činnosti motorů bude uvnitř docela normální. Nebylo by možné tak vytvořit tíži i v gryulech? Šotri k tomu potřeboval kombinovaný tah pozemských atomových motorů a bardžanských gravitačních baporgů, což se dalo provozovat jen v kosmickém prostoru mimo ovzduší, rozhodně ne na planetách.

Bardžanské antigravitační motory jsou zřetelně lepší než naše spalovací motory, ať jde o motory s vrtulí nebo turbínové. Bardžanská letadla mají jako zdroj energie akumulátory nebo isúny, zdroje na B-palivo, období palivových článků, jenže na biologickém principu. Spalovací motory na uhlovodíkové palivo by se na Bardžá nedaly použít. Ne že by tu nebyla podzemní ložiska tekutých uhlovodíků, ale nikoho by nenapadlo tuto cennou surovinu spalovat. Bardžané odjakživa ropu těžili, ale další zpracování probíhá za pomoci bakterií, ne destilací. Část používají jako palivo, ale palivo B-typu, univerzálnějšího než náš benzín nebo nafta. Větší díl těžby se ale odjakživa převádí na biohmotu, s níž dosahují fantastické výnosy na polích, ve vodních nádržích, v mořích a ve sklenících. Zavádět do toho hospodářství pozemské spalovací motory by bylo asi tak anachronické, jako prosazovat dýmající parní lokomotivy do podzemní dráhy.

Když by ale nebylo možné kombinovat antigravitační motory se spalovacími, mohlo by se využít jiné kombinace. Ale jedinou možností, která mě v této chvíli napadala, by bylo přidělat na gryuly křídla a aspoň část svislé síly vytvářet pomocí aerodynamického vztaku. Možná by to stálo za vyzkoušení, ale gryul s křídly by asi hodně ztratil na své hlavní výhodě, obratnosti.

Přemýšlel jsem celou cestu, ale na nic jsem nepřišel. Zoidée si zatím prohlížela obrázky z planety Rhyinkáa, jak je zaznamenal reportér Huiées v knize »Konec civilizace«.

Pamatoval jsem se na něho dobře. Nebyl s námi od začátku, ale když jsme převezli na Poenaid Harramovu skupinu a slabší povahy od nás pod dojmem utrpení těch lidí odešly, sám se přihlásil jako dobrovolník k obsluze vjosuzgu a vydržel až do konce. Jeho reportáže, doprovázené fotografiemi, byly dopravovány na Poenaid a prakticky do všech světů Společenství. Vzpomněl jsem si přitom na pozemské reportéry. Ti by určitě neváhali využít i možnosti nasednout do pátracích letadel a pořídit reportáže přímo z míst, kde se odehrávalo to nejhorší, nezůstávali by v bezpečí stanice. Bardžanský reportér se podle mě držel v pozadí. Ale i Huiées, ačkoliv nikdy nevyšel mimo obvod stanice Rhyinkáa, pořídil oťresné reportáže, že se o ně zajímaly miliardy lidí i ne-lidí celého Společenství. Věrně popisoval strašlivé utrpení Rhyinčanů, doplňované všemi, kdo nám na Poenaid pomáhali a sestavovali přitom obraz tragédie světa, zničeného nesmyslnou apokalyptickou nenávistí vlastních obyvatel. Huiéesova kniha byla vydána na všech planetách Galaktického Společenství v miliardových nákladech. Zoidée si, jak jinak, hbitě obstarala jeden z prvních krystalů na Bardžá. Už proto, že mě tam našla na dobré pětina obrázků.

»Já jsem věděla, že to tam bude strašné,« opakovala si potichu už po několikáté.
»Ale opravdu jsem netušila, že to bude tak příšerné. Chudáci lidé Rhyinkáa!«

»Chudáci lidé,« povzdychl jsem si také.

»Poslyš, Vojto, ty ses do téhle knihy díval, bylo to opravdu takové, nebo nám Huiées trochu přibarvil skutečnost - do černa?«

»Jak to mohu posoudit, nic nepřibarvoval. Jen celkem věrně zaznamenal, co viděl. Problém je v tom, že on viděl už jen to, co se dostalo na stanici. A tam už bylo pokaždé vyhráno.«

»To chceš říci, že venku, mimo stanici, to bylo ještě horší?«

Vyprávěl jsem jí tedy i to, co nikdo z Bardžanů ani okem nespátl. O špinavém, krvavém krytu, jehož obyvatele nesmyslně vyvražďilo sebevražedné komando Qintyrový armády, než se pak samo postřílelo, protože předtím prošlo pásmem vražedné radioaktivní pouště. A také o tom, co viděli piloti gryulů, kteří tak či onak létali buďto se mnou nebo s konvoji dopravujícími lidi do bezpečí stanice. Skončil jsem úvahou, jaké asi mohou mít vyhlídky lidé Qintyrový skupiny. Mají zásoby, původně spočítané pro dva tisíce lidí na pět let. Ty by pro tu stovku lidí mohly docela dobře vystačit na sto let, kdyby... ale podle mě neměli naději žádnou. I kdyby k nim časem nepronikl ledovec, jedno nemohou uhlídat. Radioaktivitu. I když bude pomalu klesat, bude kolem nich pořád. Stále víc a více bude prosakovat dovnitř jejich krytu. Najdou ji ve vodě, na stěnách, v prachu. Účinky se stále sčítají, jednoho dne u všech propuknou příznaky nemoci z ozáření. I když vím, že právě oni byli strůjci příšerného vraždění, vynesli sami nad sebou krutý rozsudek.

»To je skutečně příšerné,« otřásla se Zoidée. »Ale teď bych chtěla od tebe slyšet opravdu upřímná slova. Myslíš si, že i na Zemi žijí takoví lidé, jako Qintyr?«

»Musel bych ti lhát, kdybych řekl, že ne,« přikývl jsem. »I na Zemi byli a jsou takoví.«

Na to Zoidée chvilku mlčela.

»Víš, Vojto, slyšela jsem, že jsi na Rhyinkáa řekl někomu z Bardžá, že neumíme odhadnout, kdo je dobrý a kdo ne. Já si to ale nemyslím. My určitě dokážeme poznat, kdo je lump a kdo je dobrý. Máš možná proti nám výhodu, že znáš víc těch lumpů a rychleji je rozeznáš.«

»Je to možné,« připustil jsem.

»My známe samé dobré lidi - a přesto si myslím, že i na Zemi jsou lidé, kterým se my ani nemůžeme rovnat. Dokud budou na Zemi lidé jako jsi ty, věřím tomu, že Zemi nemůže hrozit osud Rhyinkáa.«

»Možná bych udělal lépe, kdybych ti tuhle iluzi nebral,« řekl jsem smutně. »Ale svědomí mi nedá a musím tě zklamat. Také na Rhyinkáa byla spousta dobrých lidí a přece byla Rhyinkáa zničena. Zkázou může způsobit malý počet ničemů. Dokonce by to mohl způsobit jediný maniak, dostat se na místo, odkud se dají odpalovat střely.«

A vyprávěl jsem jí o svém malém příteli, dítěti Daugelovi a o velkém Harramovi, z nichž první se vrátil do pekla na Rhyinkáa zachránit kamarády a druhý odtud odmítl odejít, aby mohl pomoci - svým nepřátelům.

»Budeme je muset oba v brzké době pozvat na Bardžá,« řekl jsem na závěr. »Slíbil jsem jim Mozarta. Rhyinčané jsou muzikální, určitě se jim bude líbit.«

»Ty bys je chtěl pozvat na Bardžá?« podívala se na mě tázavě.

»Samozřejmě pokud to dovolíte,« řekl jsem. »Nemyslím, že si Rhyinčané zaslouží volný pohyb po všech planetách Společenství. Poznal jsem mezi těmi, koho jsme vozili do bezpečí, také pár ničemů. Ale poznal jsem tam i opravdu dobré lidi a doufám, když se za ně zaručím, že tuto záruku lidé z Bardžá přijmou.«

»Na to jsem sama zvědavá,« podotkla Zoidée. »Já si sice myslím, že tobě osobně už naši lidé věří. Ale pustit k nám na Bardžá lidi, kteří si dokonale vyvraždili vlastní planetu, bude něco úplně jiného.«

»Musím i tobě opakovat, že nejsou lidé jako lidé?« podíval jsem se na ni vyčítavě.

»Mně už to opakovat nemusíš,« usmála se na mě krásným úsměvem, který jsem neustále obdivoval od prvních okamžiků našeho setkání. »Já už jsem docela tvoje - vždyť jsem si tě vzala. Ale právě tak bych ti měla připomenout, že ani na Bardžá nejsou lidé jako lidé. Já ti už věřím každé slovo, ale vím o některých, kteří se raději odstěhovali, aby nemuseli žít ve tvé blízkosti, tak se bojí lidí ze Země.«

»Však oni si také zvyknou,« usmál jsem se.

Pozemský hvězdolet Perseus přestal odpovídat na signály přesně v pátek třináctého podle pozemského kalendáře. Bylo to nemilé, neboť jeho pozorovací kamery a samoučící se programy poslední dobou docela správně na Poenaid předpovídaly počasí a to teď náhle přestalo. Že to bylo právě v pátek a k tomu třináctého, toho jsem si pochopitelně mohl všimnout jen já. Bardžané si na symboliku čísel tolik nepotrpěli.

Poprvé po několika letech musela tedy na Poenaid ustoupit zábavná atrakce, nazývaná *pozemský letoun*, potřebě přece jen se podívat nahoru na oběžnou dráhu. Musel jsem raketoplán důkladně zkontrolovat, ale po takové době nebyl ve špatném stavu, jak jsem se obával. Bardžané se kromě provádění turistů zabývali i běžnou údržbou, takže všechno bylo celkem v pořádku.

V Údolí Trosečníků to vypadalo zase jinak, než když jsem tady byl minule. V sousedství vyrostlo město Nová Naděje, kde v současné době žila polovina bývalých obyvatel Rhyinkáa. Žily tu pohromadě všechny národnosti bývalé Rhyinkáa a všichni mluvili jedinou řečí, totiž Bar. Na jednom velkém společném sněmu se dohodli, že mnoho různých národností při tak malém počtu obyvatel je zbytečný luxus a rozhodli se přijmout za společnou řeč jazyk většiny planet Společenství. Bylo to rozumné, neboť by se tím rázem dohovořili všude. Rhyinčané nebyli ani zdaleka první civilizací, která přešla od většího množství nářečí na řeč Bar. Ovládat Bar bylo na všech planetách Společenství vyžadováno jako základní znalost, někde už kromě Bar přestali udržovat místní jazyky, jinde je dosud zachovávali.

Většina tradic Rhyinčanů zůstala bohužel pohřbena na jejich radioaktivní planetě. Veškeré kulturní památky ve válce podlehly zkáze. V podzemních krytech se zachovalo z celého kulturního bohatství planety jen třicet knih, které si jejich majitelé vzali s sebou do nového světa. Ostatní vzalo za své. Prý byli na Rhyinkáa dříve dobří malíři a sochaři, ale z jejich děl se nezachovalo nic. Jen žalostné zbytky ústně předávaných hodnot, ale i na ty se v novém světě zapomínalo. Když později někoho na Poenaid napadlo dobré kulturní tradice staré Rhyinkáa aspoň zaznamenat, málem ani nebylo co. Až se na Rhyinkáa jednou vrátí archeologové, budou z krytů pracně dolovat torza pokladů místního umění.

V Nové Naději žilo kromě Rhyinčanů i dost biologů, kteří pořád léčili postižené. U velké většiny teď nešlo o pouhé přežití, bylo třeba napravit i různá genetická poškození. Některá by ani neovlivnila jejich nositele, ale mohla by se později katastrofálně projevit u potomstva. Geno-léčením musel projít každý, kdo se třeba krátkodobě pohyboval po povrchu planety Rhyinkáa. Na někoho stačilo pět - šest seancí, několik nás muselo být opravováno půl roku i déle. Radioaktivita je zkrátka prevít, ani zázračné lékařské kapacity jako jsou lékaři z Bardžá ji nemohou brát na lehkou váhu.

Setkal jsem se po delší době i s některými přáteli. Harrama zvolili starostou Nové Naděje, takže jsem se s ním setkal hned poté, co jsem na Poenaid dorazil. Nemusel jsem se ptát ani po Daugelovi. Mezitím vyrostl a učil se od univerzitních mistrů z Bardžá zacházet

s agisarem. Považoval to za své životní štěstí. Odborníci z Bardžá se věnovali nejen léčení nemocných, ale také učení ještěřčích dětí, bylo tu i několik vážených profesorů Biologické školy. Neodmítali učit ani dospělé, pokud projevíli opravdový zájem.

Nejprve jsem svým přátelům věnoval celý večer, pak mě oni navštívili v raketoplánu. Bylo o čem povídat. Na Poenaid vyrostlo několik menších měst a osad, dařilo se úrodě, jak pokračuje výstavba továren, aby Poenaid nebyla závislá na dovozu. Také kolik tu přibýlo dětí, což je jev vždycky spojený s kolonizací nových planet. Dozvěděl jsem se i o velké Očistné přísaze, kterou prošli nejen bývalí vojáci Qintyrový armády, ale všichni. Museli se slavnostně zřítí násilí, lži a podvodů nejen vůči krajanům, ale vůči všem rozumným bytostem z vesmíru. Organizoval to Harram, ale vymyslel to Daugel. Nebyl to špatný nápad.

»Dostali jsme jedinou a už asi poslední příležitost, jak se zařadit mezi rozumné bytosti,« hlásal Harram, jehož slova tady platila víc, než mnoha ostatních. »Bud' té šance využijeme, nebo se od nás všechny rozumné bytosti navěky odvrátí. Třetí planetu určitě nedostaneme, na to dám krk - a mám jen jeden!«

Na velikém sněmu rozhodli, že všichni v novém světě budou hovořit jediné řečí Bar. Všichni se také, podle mě trochu teatrálně, zřekli svých národností a stali se jediným národem Poenaidů. Harram tvrdil, že bude určitě lépe úplně zapomenout původní jazyky, než aby jim připomínaly jejich nenávisť. A kupodivu se mu podařilo přesvědčit i ostatní, což byl podle mě div. V nové zemi si podali ruce Aurijci s Mierranci a Aijinci, dříve nesmiřitelní nepřátelé. Na jednu stranu jsem z toho měl radost. Ale také jsem viděl, že Poenaidové jsou další civilizací, která opět předběhla Zemi, byť po děsivé zkušenosti.

Na start raketoplánu se přišla podívat snad polovina všech obyvatel Nové Naděje, zvláště když se mezi lidmi rozneslo, že by přitom mohli opět spatřit pozemšťana. Ti z nich, kdo si zatím zvykli na gryuly z Bardžá, byli opět překvapeni, ale snad přece jen méně, než kdysi lidé z Bardžá. Pozemský raketoplán byl pro ně zajímavý jediné svou velikostí, ne principem pohonu. Oni přece rakety znali - bohužel příliš dobře.

Jak rád jsem opět usedl do pilotního sedadla, to se ani povědět nedá. Dnes letěli se mnou tři kosmonauté z Bardžá. Kromě opravy vysílaček jsme měli přivést na Poenaid všechno, co by se ještě dalo využít.

K Perseu jsme se dostali v pořádku, jenže tam jsem objevil pravou příčinu odmlčení lodi a úsměv mi rychle zamrzl na rtech.

Hvězdolet byl děravý jako řešeto. Ani jsem se nemusel namáhat počítat průstřely. Byly jich stovky. Podařilo se mi sice dostat se do jednoho hangáru, ale jen jediný mě poslechl a otevřel se. Jeho nouzová automatika odmítla do hangáru napustit vzduch, protože kdesi byla nějaká trhlina. Pak jsme se v pořádku dostali do nejbližší chodby, ale dál už to opět nešlo tak lehce. Dveře do osově šachty byly zkřížené, v šachtě vakuum. Pneumatické výtahy pochopitelně nefungovaly, takže jsme museli lodí ručkovat v beztlákovém stavu ve skafandrech.

Zastavil jsem se u první fungující informační obrazovky a dal jsem si na ni poslat zprávu o stavu lodi. Obrazovka sice navzdory vakuu fungovala, ale výsledek připomínal horror. Bylo mi hned jasné, že kdyby po zásahu meteoru u Tozuré bylo aspoň teoreticky možné na palubě Persea opustit planetární soustavu hvězdy, teď už to možné nebude. Ze záznamů jsem se dozvěděl, že radary tentokrát roj zpozorovaly, ale vyhnout se mu nebylo v silách motorů. Roj byl rozsáhlejší než u Tozuré, i když byl řidší a obsahoval jen drobnější kameny. Ale také jeho rychlost byla podezřele velká, jako kdyby bloudil hvězdnou soustavou v protisměru. Kdož ví, mohlo jít o část stejného roje. V blízkosti planety Tozuré mohla být část meteorů vychýlená z dráhy a na své pouti navštívit Poenaid.

Na štěstí pro planetu se zřejmě jednalo jen o menší kalibry, které by nejspíš shořely v atmosféře a neohrozily by povrch jako u Tozuré.

Nechráněný Perseus ale prostřílely a uvnitř panoval naprostý chaos. Ve sklenicích byly zničeny poslední pozemské rostliny. Další část skladů byla zničena i s obsahem. Ze dvou reaktorů, které jsem uvedl do chodu, fungoval už jen jeden. V úseku G-5 byla životu nebezpečná úroveň radioaktivity, ale poslední reaktor pracoval. Je ovšem ve hvězdách, jak dlouho to může takhle vydržet.

Jeden z největších kalibrů roztrhl a úplně zničil palubní tělocvičnu, kam jsem odtahal všechny mrtvé z Persea. Kdysi jsem si umíňoval, že až na to bude čas, pokusím se dopravit je na planetu a tam slušně pohřbít. Pak jsem měl na starosti jiné, přednější věci a teď bylo pozdě vzpomínat na dávná předsevzetí. Nebylo co pohřbívat, mrtvá těla zmizela ve vesmíru. Trochu jsem se nad tím zastyděl, ale změnit se to nedalo.

Důležitější bylo vyřešit problém komunikace s planetou. Musel jsem ve skladech, kde byl mnohem větší zmatek, najít náhradní antény za dosavadní ustřelené, nainstalovat je opět na povrch lodi a postarat se, aby vysílačky měly napájení zajištěno izotopovými bateriemi a nebyly závislé na dodávce proudu z reaktoru. Ten už ostatně nemohl pracovat naplno, jeho motory byly zničené a reaktor jel pouze na volnoběh. Trochu mě zamrazilo, když jsem si uvědomil, že jsem tím ztratil poslední možnost, jak vysílat k Zemi. Mohl jsem jenom přijímat - ale kupodivu, Země se k vysílání pro Perseus neměla. Nu což, k Zemi se ještě nemohla dostat ani zpráva o katastrofě. Země se ale neozvala ani ve dvou předem dohodnutých termínech, což se mi vůbec nelíbilo. Kdyby expedice neskončila katastrofou, měli bychom další psychické problémy.

Bylo mi jasné, že Perseus už je definitivně mrtvý. Měl naštěstí dost vzdálenou oběžnou dráhu, takže jeho zřícení na Poenaid nehrozilo. Věděl jsem, že s jeho udržováním v provozu bude stále více problémů a bude lépe přestěhovat na Poenaid i na Bardžá všechno, co má nějakou cenu.

Bardžanští kosmonauté mi pomáhali nakládat. Především jsme vybírali elektroniku, od miniterminálů po řídicí počítače jednotlivých center. Neušetřili jsme centrální počítače ani počítače z Praděšovy rezidence. Ve hvězdoletu nakonec zbyly jen počítače nutné ke sledování a předpovídání počasí na Poenaid. Vybrali jsme veškeré paměťové desky knihoven, kdejaké skafandrové minikomputery, opravářské i průzkumné roboty. Bylo mi smutno, když poslední počítače Persea pomáhaly vybírat z lodi všechny své kolegy. Z chodeb i ze všech kabin zmizely obrazovky a kamery, stejně jako pancéřované sledovací kamery vesmíru, pokud ještě přečkaly zničení lodi.

Pak se ukázal další problém. Nashromáždili jsme všechno a když jsem to spočítal, bylo toho na několik cest raketoplánu. Na Perseu byly proraženy i nádrže planetárního paliva - kromě jediné. Palivo které v ní zbylo mohlo vystačit sotva na tři - čtyři starty. Neměli jsme už ani na čem odvézt všechny ty poklady.

Nejprve jsme začali třídit nashromážděné věci na takové, které vezmeme v každém případě a na ty, které vezmeme jen pokud to bude možné. Ale pak mě napadl úžasný nápad.

Na Perseu byly ještě dva poslední raketoplány. Nebyly zničené při posledním ostřelování, ale nebyly ani v pořádku. Byly to letouny Majka a Jalssona, oba s vadným reaktorem. Napadlo mě, že oba tyto letouny už nebudou nikdy reaktor potřebovat, poletí jen na planetární palivo. Ani paliva nebudou potřebovat víc než na bezpečné přistání na Poenaid. Reaktory bych z nich mohl vymontovat úplně, jsou v konstrukčním bloku, aby se daly i vyměňovat vcelku, i když jsme už dávno neměli náhradní. Teď to přišlo vhod. Místo reaktorů bychom pobrali víc nákladu. A tak jsme do nich pro jejich poslední cestu naložili

tolik, že by se zbytek vešel do jediného stroje. Bylo rozhodnuto. Majkův a Jalssonův letoun přece jen přistanou na planetě - teď už dokonce na obydlené.

Odstartovali jsme pomaleji než obvykle. Planetární palivo muselo vystačit na závěrečnou fázi přistání, nemohli jsme týrat v kosmu planetární motory na plný tah, nanejvýš na ekonomický režim. Spojili jsme letouny svými závěsy a můj letoun musel svými atomovými motory táhnout za tři. Ale i v této formaci, kterou jsme kdysi používali k nouzovému odtažení strojů v kosmu, se Poenaid brzy přiblížila tak, že bylo možné zahájit sestup do atmosféry.

Před závěrečnou fází letu jsme stroje rozpojili. Oba raketoplány byly u Persea otestované jen halabala, jinak to bez reaktorů ani nešlo. Kdyby se měl některý zřítit, ať spadne sám, ale ať s sebou nestrhne ostatní. K Údolí Trosečníků jsme z téhož důvodu nalétli od neobydlené strany. Ale přistání proběhlo celkem hladce a tam, kde původně stál jediný raketoplán, stály teď hned tři. Dva z nich ale byly odsouzené k roli pouhé poutové atrakce. Bez reaktoru a bez paliva uvízly na Poenaid definitivně.

Zbýval mi poslední let k Perseu. Připadal jsem si jako Robinson, stěhující z nalezeného vraku lodi drahocenný náklad na ostrov, zatímco vrak pomalu, nezadržitelně klesá hloub do moře. Poslední let... To už jsem opět letěl sám. Nejprve jsem naložil všechno, co bylo možné pobrat. Z Persea zůstala opravdu jen prostřílená slupka, v níž se nacházelo jen pár součástí nutných pro pozorování planety. Jestli se sem něco strefí, nebudou už škody příliš veliké. Věděl jsem, že k tomu nejpozději do roka dojde, meteory se o to postarají, bylo jich v této hvězdné soustavě příliš mnoho. Později snad umístíme na oběžnou dráhu pár družic, ale přece jen, pozemský hvězdolet už to nikdy nebude.

Naposled se otevřela šedivá vrata hangáru. Hydraulické stroje poslouchaly, ale v hangáru už nebyla ani jediná kamera. Nakládal jsem velké balíky v beztlížném stavu do nákladního prostoru raketoplánu a bylo mi, jako bych se navždy loučil se Zemí.

Konečně jsem naložil i poslední balík a chtěl jsem se naposledy projít hvězdoiletem. Tu procházku jsem musel podnikat ve skafandru, v lodi nebyl vzduch. V koncertní hale, kde jsme ještě nedávno spolu se Zoidée poslouchali Mozarta, byla roztržená stěna, bazén byl prostřelen uprostřed a tělocvična měla nové obrovské rozšklebené okno do vesmíru. Všude jen vytrhané díry po obrazovkách. Perseus byl už jen pouhou slupkou, ale někde ještě za bariérou smrtícího záření fungoval poslední reaktor, byly tu izotopové baterie, poslední osamělý počítač sledoval svými posledními kamerami planetu, sestavoval předpovědi a odesílal je svými parabolickými anténami na retranslační stanici na vzdálenou Poenaid.

Sbohem, Persee, chloubu pozemské civilizace!

Hydraulika naposledy otevřela východ z hangáru a katapult naposledy vymrštil výsadkový letoun do vesmíru. Vrata se za mnou pomalu zavřela a už se nikdy neotevřou. Na Zem se teď mohu vrátit jedině díky cizí civilizaci.

Myslím, že jsem celou cestu k planetě brečel. Naštěstí to nikdo nemohl vidět.

Sbohem, Persee!

Poslední zásilku z Persea jsem roztřídil a rozvezl na místo určení. Rozhodování bylo těžké. O několik tun elektroniky se zajímali zájemci ze stovky miliard rozumných bytostí Společenství. Rozdělovalo se proto opatrně. Jen malá část elektroniky zůstala na Bardzá. Řídící počítače byly použity na několika technických planetách k řízení speciálních provozů, kde šlo o obtížné, ale nutné dodržování požadovaných podmínek. Několik počítačů dostali konstruktéři, z toho jeden kosmická továrna Cokrez, kde jsem teď byl zaměstnán. Tam bylo postaveno velké vědní centrum, obsahující celou palubní

knihovnu Persea. Její počítač měl několik desítek obrazovek v desítce místností, takže mohl poskytovat zájemcům nerušené možnosti studování pozemské civilizace.

Zájemců bylo dost. Do Cokrezu přicházeli lidé i jiné bytosti z celého Společenství, takže zde bylo neustále živo. Některým to ani nestačilo a přicházeli za mnou až do továrny, jen aby na vlastní oči viděli pozemšťana. Což by nebylo nejhorší, mnohem závažnější bylo, že tito zvědavci také neustále okukovali naši Zdeňku - a strašně ji rozmazlovali všelijakými pamlsky.

Musel jsem se nakonec, byť nerad, se svými kolegy v Cokrezu rozloučit. Zařídili jsme si se Zoidée domek na venkově, v malé vesničce na kraji hor. Bylo tu krásně, do města nedaleko, takže jsme mohli očekávat, že až Zdeňka trochu povyroste, bude pořád bydlet s námi. Obyvatelé Viouiru nám slíbili, že nás neprozradí novinářům. Varovali jsme je, že by to byl konec s klidem, jaký ve vesnici panoval. Navštívili jsme postupně všechny a všichni slíbili zachovat mlčenlivost.

Vzhledem k mé misi na Rhyinkáa jsme museli porušit zvyk, že totiž rodiny na Bardžá mívají děti obvykle krátce po sobě. Zdá se podivné při dlouhověkosti Bardžanů trvat na tomto zvyku, zejména když si každá rodina může zvolit chvíli příchodu dětí mnohem později než je tomu na Zemi. Nebývá tu zvykem, aby rodiny zakládali lidé příliš mladí, pod čtyřicet let věku se jedná o výjimky. Na druhé straně jsou velice časté rodiny, které si pořizují děti až ve třetí nebo i po čtvrté stovce věku. Obvyklé jsou tady dvě, vzácněji tři děti v rozmezí jednoho roku, ne víc. Předčasná úmrtnost je na Bardžá i ostatních planetách neznámá a každé dítě nad obvyklé dvě znamená růst počtu obyvatel. Přebytek populace by se dal vyřešit jen osídlováním dalších vhodných planet, kterých není nikdy dost. Každá civilizace musí být v tom směru opatrnější.

Díky nebezpečí vyplývajícímu z radioaktivity na Rhyinkáa se Zdeňce narodil bratříček až když jí bylo pět let. Nazvali jsme ho Voikoi. Zdeňka měla pozemské jméno, ale první písmeno po mamince, již se velice podobala. Voikoi měl naopak jméno, jehož první písmeno bylo po mně, ale jinak bylo veskrze bardžanské. A aby potvrdil, že alespoň trochu patří na Zem, narodil se nám s nezvykle bledou barvou pleti. Byla z toho další senzace pro biology Bardžá. Bledá barva mé pleti byla totiž shledána geneticky ustupující a podle tohoto předpokladu jsme měli mít jen samé tmavé děti. Voikoi všem dokázal, že genetika je věda statistická a připouští výjimky.

Jakmile tento fakt Zoidée dost dlouho před narozením syna zjistila, nastal trochu poprask. Reakce vědců byly různé. Od nadšení až po návrh na genetický zásah, jímž by se tento znak včas změnil. Zoidée nakonec rozhodla, že žádné takové úpravy nedovolí, neboť se jedná jen o méně pravděpodobný jev, ale ne o vyložený defekt.

»Před několika tisíci lety měli i Bardžané různou barvu pleti,« prohlásila rezolutně. »To se později dokonale promíchalo, ale původně byl i tento znak obvyklý. Země je možná vývojově biologicky pozadu, což ale nemůže vadit. Důležitější než barva pleti je existence a míra rozumu. A tady jsme na tom přece skoro stejně my i lidé Země.«

Zoidée měla mezi vědci Bardžá i okolních planet takové jméno, že ji uznávali i mnohem starší. Bylo jí sice jen něco kolem pětasmdesáti, ale respektovali ji i šestisetletí. Když se měla narodit Zdeňka, byla Zoidée dlouho předtím středem pozornosti všech biologů - lékařů. Celkem pochopitelně, vždyť šlo o první případ toho druhu v dějinách celého Galaktického společenství myslících bytostí. Jenom já jsem v té době byl na Rhyinkáa a ne doma, jak bych měl být. Měl jsem si to vynahradit při narození Voikoiho.

O narození človíčka jsem měl jakési představy ještě ze Země. Piloti museli pochopitelně ovládat i některé kapitoly z medicíny. Proto jsem byl tím víc udiven, jak taková událost probíhá na Bardžá. Jestli jsem měl nějaké obavy před Zdeňkou, pak jsem o ně přišel, když přicházel na svět Voikoi. Tentokrát Zoidée vědce odkázala mimo

a nechala si asistovat jen sestru Maímó a mě, jak tomu bylo zvykem ve všech ostatních případech. S pomocí obou agisarů šlo všechno klidně, kluk byl na světě, než jsem se stačil otočit. Bez bolesti, bez námahy, rychle a s úsměvem. Když jsem chtěl Zoidée potom vyličit, jak těžce taková událost probíhá na Zemi, jen se usmívala.

»To je totiž naše umělá genetická odchylka,« řekla. »Já to už vím dávno, dala jsem si na Poenaid ukázat všechno co jste měli v knihách Persea, zajímalo mě to pochopitelně nejen jako biologa, ale i jako ženu. Upřímně jsem ženy Země litovala a věřím, že právě o tuto odchylku bude na Zemi veliký zájem.«

V tom jsem s ní plně souhlasil. Jestli se i tohle na Zemi časem zavede, něžnější polovička obyvatel Země utrhá vědcům z Bardžá radostí ruce.

A právě vědci se do nás pustili s požadavkem, jaký bych sotva kdy čekal. Zabýval se tím prý i Velký sněm planety Bardžá, což zpočátku vypadalo na záležitost mimořádného významu. Skutečnost byla jako obvykle jednodušší. Na žádost vědců, dokonce z několika planet, nám Velký sněm Bardžá udělil výjimku, jakou tu dlouho nikdo nepamatoval. Přišla nám to oznámit celá delegace biologů s přímlovou, abychom ji opravdu využili. Výjimkou mělo být, abychom si ke dvěma obvyklým dětem pořídili další přírůstek do rodiny, ale aby to byla dvojčata.

Rozhodování, zda se mají narodit dvojčata či ne, by na Bardžá bylo možné, ale nepovažuje se za vhodné. Tady se důsledně respektuje nezasahování, tak jako je na druhou stranu obvyklé dlouho před narozením kontrolovat genetický základ dítěte a opravovat případné defekty. Ty nejsou tak časté, ale občas k nim přece dochází, neboť proti záření přicházejícímu z vesmíru se není možné ubránit. Zoidée byla proto návrhy svých kolegů nejprve rozhořčená.

»Děti nebudou sloužit různým nezodpovědným pokusům - a moje rozhodně ne!«

Premlouvali ji nejprve hromadně, pak jednotlivě. Nakonec přišla za mnou, abych řekl, co si o tom myslím já. Beztak bychom takovou věc měli řešit společně.

»U nás na Zemi jsou i rodiny, kde je více než pět dětí. Na druhé straně na Zemi spousta lidí umírá dřív, než může mít děti. Trochu se to kompenzuje, trochu nás přibývá.«

»Barbaři,« zavrčela na to Zoidée. »Ještě řekni, že by ti nevadilo, kdyby naše děti sloužily jako experiment.«

»To už se dávno stalo,« usmál jsem se. »Což už naše Zdeňka není nepředstavitelným experimentem? Napadla by tě taková možnost před deseti léty? Tebe možná, mě ne!«

Pak za Zoidée přišli někteří lidé z vesnice. Zoidée je skoro vyhodila, ačkoliv přišli velice slušně. Koho ale jen tak vyhodit nemohla, byla její vlastní sestra Maímó, rovněž podporující *mimořádný požadavek vědy*.

»Ty si to ani nechceš uvědomit, sestřičko,« řekla jí během dlouhé rozmluvy. »Jenže ty si to uvědomit musíš. Kdy se k nám na Bardžá dostanou další lidé ze Země? Dřív než za osm let ne, ale může se stát ledacos. Kdyby Šotri havaroval, pošleme tam obyčejný hvězdný letoun - a najednou z toho může být třicetileté zpoždění, ani se nenaděješ. A moc dobře víš, že není vyloučena ani varianta *Rhyinkáa* - rázem by se mohlo stát, že tvoje děti budou naprostým unikátem v celém vesmíru. Nediv se, že jsou na ně všichni tak zvědaví! Komu se chce čekat třicet nebo padesát let na další děti pozemsko-bardžanského typu? A pokud jde o námitku, aby tvoje děti nebyly předmětem experimentu, jen si uvědom - celý tvůj dosavadní život, cesta do kosmu, všechno to bylo experimentem, pro který lidé přinášeli oběti. A tvým dětem přitom při těchto experimentech nehrozí nic víc, než že se narodí. Tomu nemůžeš říkat oběť, to by bylo jediné jejich štěstí. Já vím, není to obvyklé, ale ty ani Vojta nežijete obvyklý život od chvíle, kdy jste vstoupili na Rikiri a na Zemi do hvězdných letadel. Někdo musí být první - to platí nejen na neznámých planetách! Ostatně,

nemusela jsi tak spěchat ani se Zdeňkou. Přiznej už konečně Vojtovi, že sis sama zrušila dabergy, blokádu měsíčních cyklů! Kdybys to neudělala, letěli byste teď oba v Šotri!«

»Já o tom přece vím,« namítl jsem.

Nebyla to úplná pravda. O blokáde cyklů jsem před narozením Zdeňky věděl málo, ale nijak jsem se nehněval, že se k takovému experimentu odhodlala bez mého vědomí.

Zoidée nakonec přestala odporovat. Já jsem z principu proti tomu experimentu nebyl. Rok po Voikoï se nám tak narodily Vlasta a Zirranei, dvě děvčátka tmavé pleti, jak je na Bardžá obvyklé.

Kdo z nás mohl tehdy tušit, že mladičká biologická praktikantka Zirranei Karasová potká jednoho krásného dne tříčlennou posádku dálkového hvězdoletu Aiguřanů po nouzovém přistání na okrajové planetě Společenství Askarisu? Budou mít za sebou téměř dva a půl tisíce světelných let při hledání Země, ano, nebudou hledat libovolnou planetu ani Galaktické společenství, ale Zemi jako takovou... Kdo by tušil, že Zirranei Karasová přitom zachrání život aigurské dívky Ylle Ligaidové, jediné ženě ve známém vesmíru, po které je pojmenovaná planeta? A že lékařky Zirranei Karasová s matkou Zoidée budou jako kmotry pomáhat při narození zázračného chlapce Gurroa, který je minutu po svém narození osloví, v osmi letech přemístí první ledovou planetu od hvězdy ke hvězdě a později založí nejmocnější samostatnou civilizaci ve vesmíru?

Ne, to nikdo netušil. Ale to už je úplně jiná historie.

Ve Viouiru, kde jsme bydleli, jsem zaměstnán nebyl.

Stále mě vedli jako zaměstnance v letecké továrně v Cokrezu. Ve Viouiru jsem dělal správce materiálů z Persea. Bylo to trochu paradoxní. Vybavením Persea jsem se cítil oprávněn disponovat jako jeho poslední kapitán. Nebylo by spravedlivé, aby tak cenný materiál nepomáhal lidem, i když teď už ne lidem ze Země. Ale na druhé straně nebylo dobré učinit některý obor činnosti na Bardžá nebo kdekoliv jinde ve Společenství závislý na technice ze Země, neboť ta byla bez možnosti doplňování a údržby odsouzená k postupnému opotřebení a zničení.

Postupně jsem sestavil a opravil, co se dalo. Na poradě s vědci Bardžá bylo doporučeno využít ze všech darů z Persea jen část a zbytek ponechat jako rezervu a zdroj náhradních dílů.

Nemohl jsem však zůstat v roli pouhého kastelána na hradě plném pamětihodností. Díky telefonního propojení do Cokrezu jsem se čas od času spojoval s tamějším počítačem. Sám jsem měl slušný počítač, takže jsem mohl ve Viouiru pokračovat v konstruktérské práci. Odborníci nade mnou chvíli kroutili hlavami, ale pak si zvykli. Zvláště poté, co jsem konečně vymyslel, jak vylepšit antigravitačních gryuly, hojné na Bardžá i ostatních planetách. Přišel jsem totiž na to, jak bez problémů vytvořit uvnitř alespoň náznak tíže.

A přitom to bylo tak prosté... Bylo třeba zkombinovat dva odlišné pohony, antigravitační a jakýkoliv jiný. Hvězdolet měl k tomu účelu atomové motory pozemských letounů. Gryuly musely být samozřejmě vybaveny něčím jiným, co by plnilo tuto funkci.

Přišel jsem nakonec na dvojí řešení. Nejprve nevelké vrtulky v krytech, umístěné vpředu i vzadu. Přebíraly jen část váhy letadla, což stačilo, aby se osádka uvnitř nemusela vznášet v beztlíži. Vrtulky se mimo start a přistání zakrývaly aerodynamickými kryty. Druhé opatření bylo jednodušší, ale působilo jen během dopředného letu. Stačilo původní tvar gryulů zploštit do správného profilu, který už svým tvarem působil jako křídlo. Při dopředném pohybu se váha letounu rozdělila. Část nesly baporgy, část aerodynamika.

Cestování v upraveném letounu bylo rozhodně příjemnější než let v původních gryulech. Očekával jsem, že jakmile se novinka trochu rozšíří, letecká továrna v Cokrezu nebude ani stačit pokrýt poptávku po nich, zvláště až se nové gryuly rozšíří i na dalších

planetách. Nemýlil jsem se. Téměř všechny letecké továrny Společenství brzy mou licenci převzaly. Ve Společenství nebylo zvykem sčítat výsledky výzkumů před konkurencí a nebylo myslitelné licenci odepřít, ale na druhé straně se nikdo nevyhýbal povinnosti zaplatit. Tak se to dělalo a nemělo smysl chtít na těchto zvycích něco měnit. Moje licence, v řeči Bar se říkalo lkóká, nebyly odborníky oceněny přehnaně (nejednalo se o nic převratného), ale i zlomek promile z ceny každého vyrobeného letadla dal při tisících nově vyrobených gryulů ročně slušný výdělek, i když produkce těchto strojů nedosahovala zdaleka co do počtů produkci automobilového průmyslu Země. Mělo to dvojí důvod. Předně - počet obyvatel všech světů byl dlouhodobě konstantní a počet gryulů se tedy nezvyšoval - trh byl v podstatě nasycen. Bylo třeba jen obnovovat stářím vyřazované kusy, ale při životnosti gryulů více než pěti set let nebylo ani vyřazovaných strojů tolik. Nicméně se po nových strojích brzy pozvedla poptávka - především taxislužba chtěla i předčasně vyměnit starší typy kvůli pohodlí cestujících.

Peníze byly ve Společenství nazývané pugya, byly jednotné a zacházelo se s nimi podobně jako na Zemi v dobách, kdy nebyla k dispozici elektronika. Licence brzy dosahovaly výšky běžného platu. Najednou jsem přestal být závislý na svém zaměstnání a mohl jsem se věnovat čistě tomu, co mě zajímalo.

Napadlo mě podrobně se seznámit s tím, co mi vrtalo hlavou nejvíc: s principy vjosuzgu, tohoto ideálního dopravního prostředku na nepředstavitelné vzdálenosti. Nestačilo mi pochopit jeho principy. Od počátku jsem se zaměřil na něco jiného.

Mrzelo mě, že tento bleskurychlý prostředek dopravy nedokáže dopravovat ani jednoduché informace. Při studiu principů jsem se dozvěděl, že stanice vjosuzgu přece jen nějaké informace přenášejí. Není tím sice možné uskutečňovat telefonní hovory ani televizní pořady, ale cosi jako přenos tu je. Jenomže nikdo nevěděl, jak toho využít.

Stanice vjosuzgu nepatří planetám, na kterých stojí. Všechny spravuje Rada kosmonautiky se sídlem na Bardžá. Jejím úkolem je zprostředkovávat spojení mezi planetami i na samotných planetách. Má úkol rozšiřovat síť stanic mimo Společenství, proto jí připadají mezihvězdné lety průzkumné Kosmické flotily. Rada ručí i za to, aby prostřednictvím stanic vjosuzgu nedošlo ke kosmické katastrofě. Proto sem patří také obsluha všech zařízení na nebezpečných planetách.

Zhruba před devíti tisíci lety se jeden takový nebezpečný okamžik stal, při objevu planety Gíjó, zdánlivě příjemného světa s vlastním, ale bohužel velice zákeřným a agresivním životem. Nebezpečné místní obludy, podobné obrovským amébám, napadly osadníky a velice rychle je požíraly. S uprchlíky jedna pronikla skrz vjosuzgu až do jednoho kosmického střediska, které se naštěstí podařilo asanovat. I tak zahynulo několik desítek tisíc lidí - od té doby dávají kosmonauté Průzkumu mnohem bedlivěji pozor na nebezpečí, která se na které planetě nacházejí.

Odeslání uiku má dvě fáze. Nejprve běží téměř čtvrt sekundy synchronizace, kdy se vysílací a přijímací stanice musí shodnout. Vlastní přenos je mnohem kratší než miliontina sekundy a po něm je všechno zrušeno. Když se první část přeruší, druhá část nemůže nastartovat a synchronizace skončí chybou. To se projeví nevelkým impulsem v napájení.

Dostal jsem od Rady svolení k pokusům na dvou momentálně nevyužívaných stanicích na planetě Hraas. Když jsem zkusil ovládání napojit na elektronický klíč, byla pokaždé spuštěna synchronizace, ale můj adaptér ji ihned přerušil. Tak vznikaly impulsy, u nichž nebylo možné ovlivnit sílu, ani trvání, jen délku prodlevy mezi nimi - tím se ale daly vyjádřit základní binární stavy ANO/NE - a pak stačilo připojit přes digitální převodník na každou stanicí telekomunikační modem z Persea. Když jsem všechno propojil, bylo najednou možné mezi stanicemi vést v době jejich nečinnosti několik tisíc telefonních hovorů současně a to bez ohledu na jejich vzdálenost.

Škoda, že jsme měli málo telekomunikačních modemů. Nemohli jsme vybavit všechny stanice Společenství, těch bylo příliš mnoho. Mohli jsme modemy umístit nejvýš na dvě stanice na každé obydlené či technické planetě. Dál bylo nutné použít obyčejné radiové spojení, ovšem i tyto stanice umožnily zavést první meziplanetární hovory. V první řadě se ale spojení použilo ke koordinaci mezihvězdné dopravy.

Od této chvíle mohly zmizet odvěké jízdní řády, zbytečné čekání a doprava prázdných uiků jen proto, aby byl splněn let plánovaný podle jízdního řádu. Mezihvězdné hovory dřívější nutnost učinily zbytečnou a zlepšily plynulost dopravy mezi planetami. I přenos obyčejných hovorů měl svůj význam.

Odborná veřejnost byla šokována. Tohle nebylo nepatrné zlepšení, jako v případě gryulů. Tady se najednou úplně změnily podmínky dopravy mezi planetami, o možnostech přenosu zpráv nemluvě. Když odborníci hodnotili ekonomický efekt tohoto vynálezu, shodli se na částce, která se mi zdála astronomickou. A když jsem se dozvěděl, kolik promile z toho budu dostávat od Rady kosmonautiky za licenci, nemohl jsem být nespokojený.

Myslím si, že jsem Zemi neudělal ani v nejmenším ostudu. Nakonec se ke mně začali hlásit i ti, kdo se mi zpočátku vyhýbali. Byl jsem všeobecně známým představitelem dosud záhadného světa, přitom mi nebylo ani padesát let, což je z hlediska dlouhověkosti lidí typu »B« mládí - ale měl jsem zásluhy na změnách Transgalaktické dopravy, která něco takového nepamatovala už po desítky tisíc let. O vylepšení gryulů se už vědělo - a nějakou záři mi přidali i novináři, účastníci expedice Rhyinkáa. (Bohužel se pak ukázalo, že si to Země dokáže pokazit - a také vinou jen pár lidí. Což jsem v době svého pobytu na Bardzá nevěděl ani já, ani ostatní).

A tehdy jsem přišel za Zoidée, aby mě naučila zacházet s agisarem.

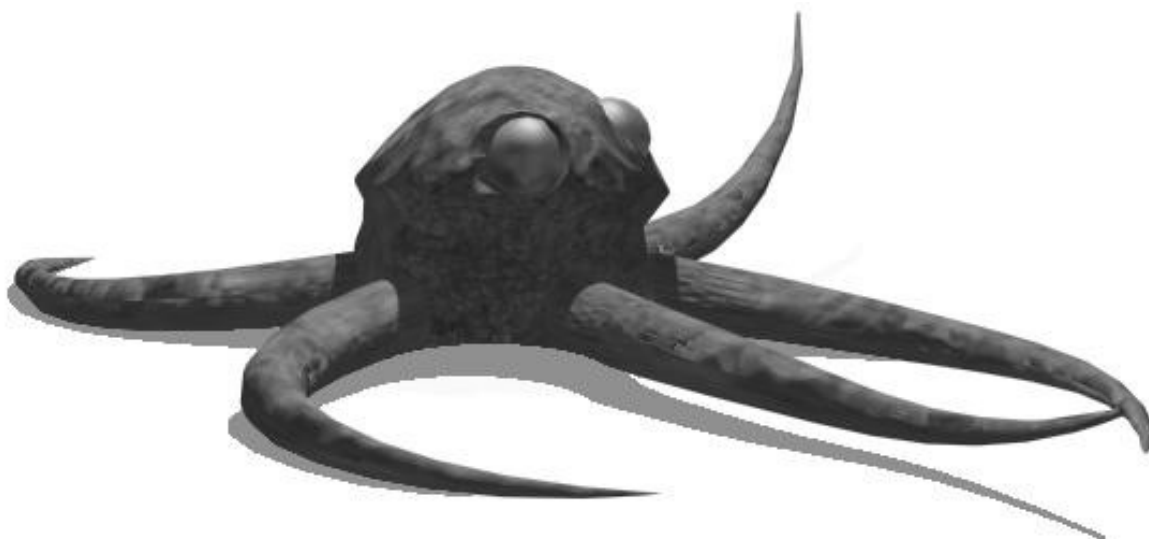
»Víš, že jsem ani nedoufala, že se toho odvážíš?« usmála se na mě. »Když jsem viděla, jak se pokaždé otřešeš odporem, nevěřila jsem, že bys to přece jen zkusil.«

Naléhal jsem, abychom začali co nejdřív.

»No, zkusit si to můžeš,« zamyslela se. »Ale agisar není stroj, to si musíš uvědomit. Agisar má svoje JÁ. Musí mít svého partnera, kterému slouží, kterého má rád a který musí mít rád jeho. A ještě něco. Nevšiml sis, čím se agisar vlastně živí?«

Přiznal jsem, že jsem si dosud nevšiml, že by některý agisar cokoliv konzumoval kromě krve, kterou zkoumá.

»Oni se ale opravdu živí krví,« usmála se Zoidée. »Pokud nějakou analyzují, spokojí se s tím, že si ji po vyhodnocení zkonsumují, ale většinou si musí potřebné množství vysát od svého pána. To musíš vědět, musíš s tím být srozuměn a nesmí ti to vadit. Nebolí to, neškodí zdraví, ale některým lidem to vadí - čistě esteticky. Když to tak vezmeš, agisary byly v pravěku parazity. K jejich - i k našemu - štěstí byly natolik inteligentní, že s námi začaly žít spíše v symbióze. Je to mnohem lepší než žít jako parazit. Pro ně i pro nás.«



A začala mi podrobně osvětlovat vztah mezi lidmi a jejich agisary. I zde na Bardžá mají totiž někteří lidé o agisarech představu zkreslené a z neznalosti často vyplývá i jejich odpor k těmto tvorům.

»Ano, tito pomocníci biologů-lékařů byli a vlastně jsou parazité. Nemají vlastní trávicí ústrojí a odjakživa se živí krví svého hostitele, bez něhož by zahynuli hlady. Navzdory těmto vlastnostem se agisary dočkaly u lidí veliké obliby a péče. Poskytují svým hostitelům tak dobré služby, že si dnes lidé Bardžá nedokáží život bez svých biologických pomocníků ani představit a pěstují je nejen pro svou potřebu, ale i pro jiné světy. Jejich vztah k lidem má od dávných dob charakter symbiózy, to znamená soužití, z něhož mají prospěch obě strany; i když agisary jsou na svých hostitelích závislí a nepřežijí bez nich ani týden. Tím víc jsou lidmi chráněni a opatrováni.

Specializovaní biologové své agisary neodkládají ani na okamžik. Agisary nejsou příliš samostatní tvorové. Podobají se malým chobotnicím s šupinatými chapadly; žijí v těsné blízkosti svých přátel. Biologové-lékaři mají obvykle pro svého pomocníka v oděvu zvláštní kapsu, kde se agisary zdržují. Kdyby ses kteréhokoliv z nich zeptal, zdali mu vadí dávat krev tomuto zvířeti, určitě by se urazil. Nikdo z biologů nepovažuje agisar za zvíře. Všichni tvrdí, že agisary svým způsobem myslí, ačkoliv rozumět jim je dost obtížné a je k tomu třeba pěti až deseti let studia.

Začínající biolog se musí se svým agisarem sžít a naučit se velikému množství znalostí; učí se však poměrně snadno, protože agisary svým nositelům pro ukládání speciálních vědomostí zpřístupňují i hluboké vrstvy lidského podvědomí, kam se lidská psychika sotva kdy dostane. Zlepšují lidskou paměť více než stonásobně a znalosti zde uložené mohou využívat nejen lidé, ale také - a to především - samy agisary, které je ostatně potřebují více.

Tito živočichové mají svou vlastní paměť, ale navíc mohou využívat paměť svého nositele včetně nesmírných hlubin lidského podvědomí. To představuje úžasnou intelektuální kapacitu. Agisary k ní přidávají dokonalé orgány, umožňující analýzu i syntézu až do vysokomolekulární úrovně. Není divu, že biolog se svým agisarem dokáže zasahovat i do spletitostí molekul DNA a tím do genetiky.

Právě agisary prodloužily průměrný věk lidí na planetě Bardžá až nad osm set let, což jistě stálo za trochu krve. Každý agisar si ji bere naprosto bezbolestně ve spánku a přitom se postará o zdravotní stav svého hostitele, zejména aby si jeho tělo chybějící krev samo rychle doplnilo.«

»Takže agisar je tak trochu upíří povahy - jenomže on opravdu mnohem víc dává, než kolik bere,« řekl jsem po chvilce, když jsem si všechno uvědomil. Ujistil jsem Zoidée, že mi to nevadí.

»Já bych tě mohla učit spolu se svým agisarem,« zvažněla Zoidée, když jsem neustupoval. »Jenomže nejsem učitelka. I kdybych tě naučila začátkům, musel bys pokračovat na univerzitě. Teprve podle výsledků studia se rozhoduje, zda můžeš získat vlastní agisar.«

Když jsem s tím souhlasil, odletěla do Cokrezu a na tamní univerzitě mi vyjednala první pětiletý turnus. Také nade mnou trochu kroutili hlavami, byl jsem starší než většina obvyklých žáků, ale pak do experimentu symbióza lidí Země s agisarem dali nejlepší odborníci.

Zajímavé byly přijímací zkoušky, kterými jsem musel jako každý budoucí student projít. Měl jsem z nich trochu obavy. Moje pozemské vzdělání bylo přece jenom odlišné od obecného vzdělání Bardžanů. Ale ukázalo se, že pro vstup na univerzitu se uplatňují jiná výběrová kritéria než u nás na Zemi. Dosavadní vzdělání jde přitom stranou. Testy pro budoucí studenty zjišťují především jejich motivaci, vůli opravdu se něčemu naučit, schopnost soucítění s trpícími a jiná podobná hlediska. K podivu všech jsem obstál, dalo by se říci, výborně. A tak jsem mohl začít navštěvovat místní univerzitu a seznámit se s agisarem, s tímto podivuhodným biologickým pomocníkem. Brzy jsem poznal, že Zoidée nelhala když tvrdila, že to nebude jednoduché.

Základy mi dala Zoidée sama. Půjčovala mi k tomu i svůj agisar, což na Bardžá vůbec není tak samozřejmé. Musel jsem se naučit strašlivou spoustu informací, vždyť bardžanská genetika je na vysoké úrovni. Nedá se spoléhat, že agisar je v biologii geniální pomocník. Museli jsme to všechno umět oba. Dozvěděl jsem se, že agisar umí ze slabého vlnění vycházejícího z mozku číst myšlenky svého pána a dokáže pro sebe využít i jeho paměť. Má to, mrška, trochu jednodušší. Bohužel neumí mluvit a jedinou cestou, jak svoje poznatky může dostat do vědomí svého pána, je přes oční nervy. Psychorezonance je naštěstí tak zhuštěný druh komunikace, že několik vteřin vydá za celodenní odborný seminář. Ačkoliv schopnosti analýzy, monitorování a předvídání jsou u agisarů veliké, neumí se vždycky sám rozhodnout. To je především úkolem člověka.

Co bych povídal, nebylo to jednoduché. Při studiu na univerzitě musí jít všechno ostatní stranou, to je jasné. Studenti zde často zůstávají do konce experimentu, často non-stop několik dní v budově. Není to jen občas, od druhého roku je to pravidlo. Rodina není na univerzitě brána jako omluva, spíše jako přítěž. Studovat a mít přitom čtyři děti? Vyloučeno - či spíše, výjimka, diskutovaná samotným vedením university. Naštěstí pro mě musela universita takových výjimek nedávno povolit více v souvislosti se studiem zájemců na Poenaid, proto mi ji udělila - možná právě proto, že jsem měl s Rhyinkáa obecně známé souvislosti. Naštěstí i Zoidée věděla oč jde a vycházela mi vstříc přímo vzorně. Ale všechno má svůj konec a po pěti letech se můj sen splnil.

Na závěr prvního stupně studia mi byl, tak jako ostatním absolventům, slavnostně předán agisar, který měl být od této chvíle můj. Učili jsme se spolu celou tu dobu a už jsem si na něj zvykl tak, že jsem začínal být nervózní, když jsem jeho hladkou, jemně šupinatou kůži necítil za krkem. Mít svůj agisar znamenalo nikdy v životě se od tohoto přítele neodloučit, dávat mu svou krev, ochraňovat ho a nikdy na něj nedat dopustit.

»A to máš za sebou teprve první část studia,« gratulovala mi Zoidée. »Teď se můžeš pustit do léčení nemocí lidí našeho i pozemského typu. Měl bys ale ve vlastním zájmu pokračovat dalším stupněm. Můžeš si být jistý, že bude zajímavější než dosud. Vyšší genetika je úžasná věda, to mi můžeš věřit. Teprve pak se konečně setkáš

i s možností vytvářet si vlastní tvory, pěstovat rostliny, jaké nikdy v celém vesmíru neexistovaly a naučíš se spoustu dalších zajímavostí.«

»Spíš jsem měl obavy, zda na něj nebudeš žárlit,« řekl jsem a pohladil hladkou šupinkovitou kůži svého agisaru.

»Proč?« usmívala se Zoidée. »Naopak, já tě srdečně vítám mezi nás biology. Být biologem není málo. A kdo umí zacházet s agisarem, ten nemůže být špatný.«

Rozhodl jsem se, že se přihlásím do druhého stupně studia na univerzitě. Ale pak se stalo něco, co mi další studium – tentokrát navěky – znemožnilo.

Země

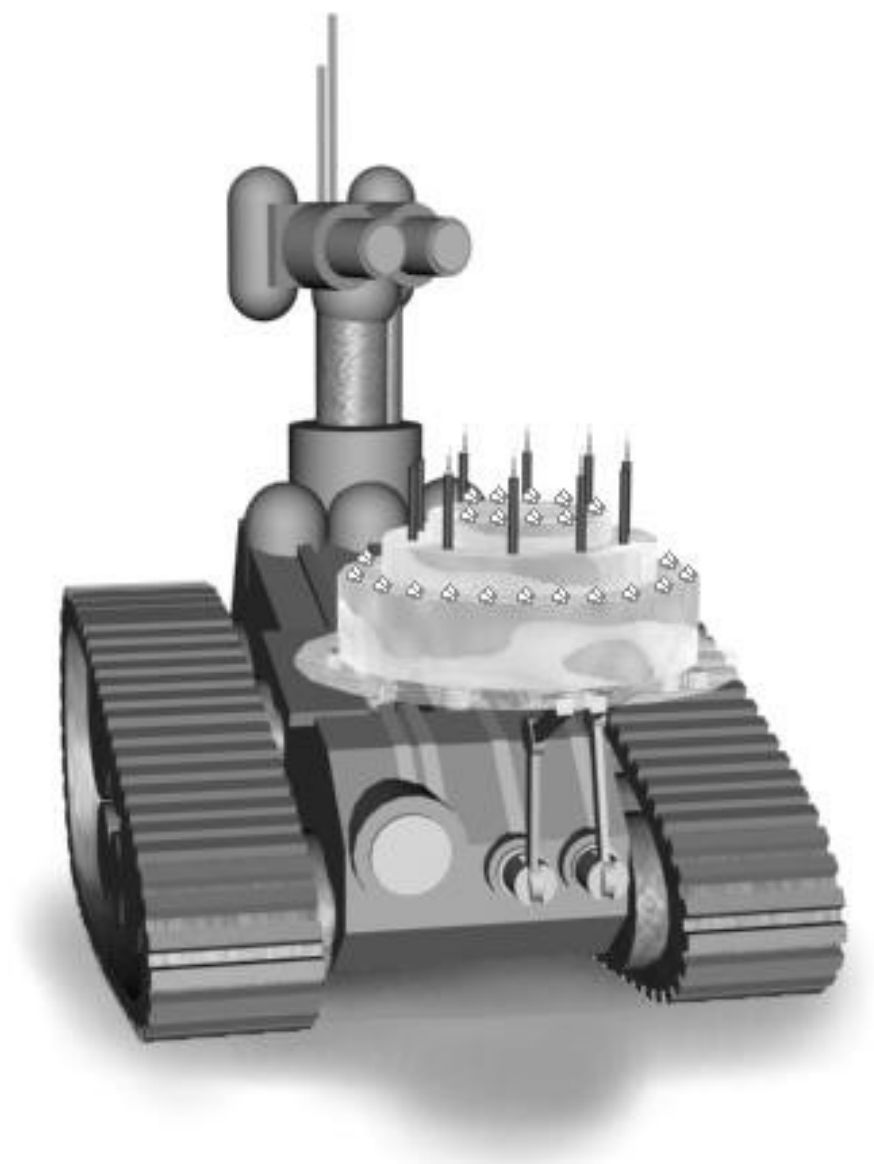
Oslava první desítky Zdeňky se vydařila.

Jako malé dítě byla Zdeňka miláčkem planety Bardžá. Byla přece jenom první. Pak jsme zájem veřejnosti dokázali převést jinam a lidé z Bardžá uznali, že by nebylo dobré přehnanou péčí dítěti - ublížit. Jenomže první desítka se oslavit musela, jinak to nešlo. Bardžané nepěstují podivný pozemský zvyk slavit narozeniny každým rokem, ale některé okamžiky v životě slouží za zvlášť pozoruhodné i jim.

První desítka se slaví v den, kdy je dítěti deset let. Tímto dnem skončí bezstarostné dětství a začíná škola a s ní i první opravdové povinnosti. Na Bardžá se oslavuje i druhá a třetí desítka, kdy se končí základní a speciální vzdělání. Jako další jubilea se oslavují pouze stovky - celkově bývá oslav mnohem méně, než kolik jich stihnou ve svém krátkém životě absolvovat lidé Země.

Zdeňce tedy skončilo období bezstarostných dětských her a nastalo období školní. Ale já jsem si umínil, že k typicky bardžanské oslavě desítky musím přidat náznak něčeho pozemského.

Potřebné recepty jsem včas vydoloval z knihoven Persea. Musel jsem si všechno několikrát předem vyzkoušet, abych předešel případnému fiasku, vždyť originální suroviny byly a ještě dlouho budou na Bardžá nedostupné. Ukázalo se, že ani náhradní suroviny neznamenaají žádné ošizení a tak, když končily oslavy desítky podle bardžanského zvyku, čekalo všechny naše hosty jedno velké překvapení.



Dveře Zdeňčina dětského pokoje se samy od sebe otevřely a dovnitř pomalu vjel malý robot, jeden z robotů Persea typu RR, potají opravený a naučený několika desítkám činností, jež původně v jeho repertoáru nebyly. Odjakživa se dal samozřejmě ovládat hlasem, teď dokonce rozeznával některé příkazy i v jazyce Bar.

Dětský pokoj šuměl údivem. Zdeňka si na oslavy pozvala své kamarády až ze vzdáleného okolí, takže velký dětský pokoj byl plný dětí. V civilizaci Bardžá je dětí mnohem méně než u nás, což je dáno právě dlouhověkostí. Školy a všechna dětská zařízení jsou proto jen ve větších městech, děti se sem často svázejí z dálky. Většina Zdenčiných kamarádů tu proto byla s rodiči. Také oni teď udiveně hleděli nejen na robota, ale i na veliký podnos v jeho kovových klepetech. Na něm svítil deseti opravdovými parafínovými svíčkami tříposchodový dort, upečený podle nefalšovaného pozemského receptu. Musel jsem pak několika slovy vysvětlit pozemský rituál, který měl následovat. Všem se líbil. Za obrovského jásotu přihlížejících Zdeňka jedním dechem sfoukla všech deset svíček, načež byl dort slavnostně rozkrájen a sněden, jen se zaprášilo.

A teprve teď přišel okamžik slavnostního předávání darů, které se při takovéto příležitosti dávají na Bardžá stejně jako na Zemi. Zdeňce udělal největší radost právě ten

robot. Nejprve jí přivezl dort a navíc měl být ode dneška její. Rozuměl hlasovým povelům, což byla na Bardžá pořád ještě obrovská rarita. Na několik jednoduchých otázek dokázal i hlasitě odpovědět. Měl malou obrazovku, kde mohl zobrazovat obrázky i texty - až se Zdeňka naučí bardžanské písmo.

Radost byla obrovská a všechny děti se pak dlouho popořadě zabývaly kladením otázek robotovi. Při první desítce bývá na Bardžá zvykem zrušit výjimečně i večerní klid, takže veselé hemžení v dětských pokojích trvalo až dlouho do noci a bylo zakončeno promítáním několika kreslených filmů z videotéky Persea, dabovanými robotem do řeči Bar.

Mně a Zoidée však nebylo dáno, aby pro nás skončil tento den šťastně, jako pro Zdeňku. Po oslavách, když už jsme nechali děti samotné v dětských pokojích, se u nás ohlásila nečekaná návštěva. Zoidée šla otevřít a já jsem uslyšel její překvapený hlas:

»No ne, kde ty se tady bereš?«

»Musím okamžitě mluvit s Vojtou,« odpověděl jí naléhavý hlas. Odněkud jsem ho znal, ale tak narychlo jsem si nemohl vzpomenout, komu z mých přátel patří.

»Pojď dál a buď tu jako doma,« ujistila návštěvníka svou přízní Zoidée.

Vzápětí do dveří vkročil - Niódží, kapitán hvězdoletu 2829 Šotri, který před jedenácti lety odstartoval směrem k Zemi.

»Kdy jste se vrátili?« řekl jsem překvapeně. »Pokud vím, měli jste teď ještě letět k Zemi!«

»Budeš mi muset moc věcí vysvětlit,« mávl rukou Niódží. »Trochu jsme si pospíšili. Jak víš, neměl jsem za letu co dělat, proto jsem celou cestu ještě několikrát přepočítal pro jiné letové parametry. Podařilo se mi zkrátit dobu letu, byť jen o málo, takže jsme stanici vjosuzgu dostavěli před necelou půlhodinou. Jdu teď ohlásit výsledek letu do Rady kosmonautiky, ale předtím bych potřeboval radu od tebe, proto jsem zamířil nejprve sem.«

»Povíděj!« vybídl jsem ho. »Jak je na Zemi?«

»K Zemi jsme se ani nedostali,« řekl Niódží. »Museli jsme stanici postavit na jiné planetě, říkáte jí, tuším, Mars. Moc nescházelo a byli bychom u Země všichni zahynuli. Byli jsme už docela blízko, když po nás lidé ze Země začali - střílet!«

»Nepovíděj!« vyhrkl jsem. »To snad ne!«

»Myslím to naprosto vážně,« pokračoval Niódží chmurně. »Třetina Šotri je napadrt, Soreal a Beant zahynuli, nenašli jsme ani jejich těla. Byli kontrolovat výsadkový modul Dvojku, který byl i s nimi doslova rozprášen do okolí. Mailoan byl v té době ve své kabině, tu to zasáhlo jenom okrajově. Našli jsme ho mrtvého, bez nohou, bez rukou a bez krve. Dokázali jsme ho vzkřísit, ale bude nějakou dobu trvat, než mu ruce a nohy dorostou a bude zase v pořádku.«

»To snad není možné!« zatmělo se mi před očima.

»Je to jak říkám,« trval na svém Niódží. »Šotri byl opět nastaven jako při startu, nebylo nutné chránit se před zářením. Najednou se ozvala strašná rána a celý letoun se roztočil tak, že mi to odhodilo ruce od řízení. Pamatuji se, že na obrazovce bliklo hlášení červenou barvou, navíc pozemskými znaky, jimž jsem nerozuměl. Nebylo všechno správně přeloženo, ale v té chvíli to stejně nerozhodovalo. Nedovedeš si představit, jaký nastal tanec! Nedostal jsem se k rozumné akci a Šotri se sám začal chovat, jakoby dostal panický strach a dal se sám na zběsilý úprk. Měl jsem pocit, jako by nás obrovský lis vmáčkl do křesel, brzy jsem viděl červeně a pak jsem asi byl bez vědomí, protože najednou byla Země jen jako malá placka a my jsme letěli šílenou rychlostí pryč. I dva reaktory na to stačily.«

»Meteor to být nemohl?« zkusil jsem.

»Nepřišlo to shora, ale od Země,« namítl Niódží.

»To se mi snad jenom zdá!«

»Kromě toho jsem si všiml, že současně s tou ranou se dole na Zemi silně zablýsklo. A konečně - tady máš to červené hlášení, bylo uschováno v palubním deníku.«

Nevěřícíma očima jsem četl ta slova:

10:14:25 PHOTON GUN ATTACK! CENTRUM V-2 NEODPOVÍDÁ.

10:14:25 POKUS O ÚNIK NA PLNÝ TAH VŠECH MOTORŮ. MOTORY ÚSEKU V-2 NEFUNGUJÍ, CENTRUM V-2 NEODPOVÍDÁ.

10:14:25 VYSLÁNO S.O.S.

10:14:26 DIAGNOSTICKÁ ZPRÁVA: V CENTRÁLNÍ ČÁSTI LODI BYLO ZJIŠTĚNO DVACET DEVĚT NETĚSNOSTÍ. OSM ÚSEKŮ JE BEZ VZDUCHU.

10:14:26 DOSAŽENO MEZE ODOLNOSTI POSÁDKY. DALŠÍ ZVYŠOVÁNÍ RYCHLOSTI NEMOŽNÉ. VNĚJŠÍ ZRYCHLENÍ: 450 G, VNITŘNÍ: 9 G.

10:14:58 VYPNUTÍ MOTORŮ. VZDÁLENOST 5900 km, RYCHLOST 297 km/s.

10:14:58 VÝSTRAHA POSÁDKY: ŠOTRI SE NACHÁZÍ MIMO PLÁNOVANOU TRASU I MIMO POVOLENÉ REŽIMY LETU.

»Co na to řekneš, Vojto?« pátravě se na mě díval Niódží. »Já jsem si to sice nechal přeložit snad nejmiň dvacetkrát, ale přiznám se, pořád tomu nemohu uvěřit.«

Skoro se mi zatmělo před očima z těch tří nepřeložených anglických slov.

PHOTON GUN ATTACK!

Útok fotonovou zbraní!



To by znamenalo, že fotometry, nejohroznější pozemská zbraň hned po atomových bombách, byly v rukou někoho, kdo je neváhal bez výstrahy použít proti letadlu, přicházejícímu z vesmíru!

»Kterej vůl!« vyhrkl jsem jenom bezmocně.

Protože tvůrci fotometů se kdysi zapřísahali, že se jejich výtvar nedostane mimo hranice výzkumných laboratoří a těch pár kousků na Perseu budou naprosto unikátní zbraně v okruhu několika desítek světelných let od Země.

Bylo mi jasné, co to bude znamenat. Bardžané se vícekrát nepokusí o let k planetě, odkud na ně bylo jednou vystřeleno. Tímto činem si Země sama odřízla možnost spojení s Galaktickým společenstvím myslících bytostí, které ji mohlo a mělo pozvednout na úroveň ostatních mnohem vyspělejších a pokročilejších světů. Země nadále zůstane hrozným světem, plným násilí a krve, jehož obyvatelé budou i nadále předčasně umírat na své zakouřené planetě na pokraji ekologické katastrofy... a to ani nechci pomyslet na tragédii Rhyinkaa, která by se mohla opakovat i na Zemi - kdoví, kolik ohnivých střel je tu pořád připravených ke startu v hlubokých šachtách známých i utajovaných atomových raketových základen?

Který syčák to jen mohl udělat?

Ba co hůř - kterému paranoikovi svěřili zbraně takového účinku? Věděl jsem, že jsou i na Zemi někteří lidé ochotní uvěřit myšlence invaze z vesmíru, ale nenapadlo mě, jakou katastrofu mohou způsobit. Jako když jdete parkem a znenadání vás zasáhne něčí pěst. A vy si uvědomíte, že člověk, který šel klidně proti vám, je nejspíš nebezpečný násilník.

Na Bardžá se vám něco takového nestane. Ale jak jsem jen mohl zapomenout, že Země je pořád podle zdejšího měřítka - barbarský svět? Tvrdil jsem, že je něco takového vyloučeno a že budou kosmonauté přivítáni přátelsky. A jediný paranoik všem dokázal, že nemám pravdu.

Rada kosmonautiky se sešla uprostřed noci a ještě před ránem jsem byl pozván k jednání. Už tu bylo skoro tři tisíce lidí i jiných bytostí a všichni se zabývali incidentem u Země.

Nejprve mě všichni zdvořile požádali, abych jim co možná srozumitelně popsal vlastnosti fotonové zbraně, která byla nejspíš použita proti letadlu Šotri. Popsal jsem jim proto účinky fotometu tak jak jsem je znal, ale musel jsem podle svého svědomí dodat, že není vyloučeno, že se tato zbraň mohla mezitím na Zemi vyvinout k horšímu.

Byl jsem mezitím na Marsu a prohlédl jsem si trosky hvězdoletu aspoň skrz pancéřové sklo stanice. Fotometry, jimiž jsme byli vyzbrojeni my, neměly takovou sílu, aby v jediném okamžiku rozmetaly celý výsadkový letoun včetně jeho opancéřovaného reaktoru. Tady šlo zřejmě o něco mnohem silnějšího.

Bardžané jenom ustaraně kývali hlavami. Nedivil jsem se. Jestli je možné tak ničivě zasahovat objekty v kosmu, pak by každý pokus o přiblížení se k Zemi připomínal sebevraždu. A to je slovo, které v jazyce Bar ani neexistuje. Pak se ale nedalo očekávat, že bude mít ještě někdo zájem opakovat let k Zemi. A co víc, odborníci trvali na tom, že zprávu o tak vážném nebezpečí musí neodkladně sdělit Velké radě Společenství. Země se v očích Bardžanů rázem změnila z budoucího zajímavého partnera v planetu plnou nebezpečných, krvelačných bytostí - a to bylo něco, co bylo nutné projednat se zástupci všech civilizací.

Rada kosmonautiky proto k ránu hlasováním rozhodla svolat další mimořádné zasedání Velké rady a přednést tam incident u Země jakožto ohrožení Galaktického

společenství. Současně mi oznámili, že jsem pozván na zasedání jednak jako svědek a zástupce planety Země, ale též jako odborník na problémy této rozporuplné civilizace.

Upřímně řečeno, nadšen jsem tím být nemohl. Raději bych se před Velkou radou neukázal. Nedalo se však nic dělat. Byl jsem přizván a couvnout před odpovědností by pro Zemi za těchto okolností znamenalo naprostou izolaci kdoví na kolik století. To jsem v žádném případě nechtěl - ačkoliv se mi zdálo, že tento osud Zemi hrozí bez ohledu na moje svědectví a snažení.

Zoidée naléhavě zavolala svou matku Zugiju a svěřila jí do opatrování naše děti.

»Tam nemohu chybět,« prohlásila rezolutně a nikdo se jí neodvážil odporovat. Měla na účast právo jako zástupce Poenaid.

Mimořádné zasedání bylo zahájeno druhého dne večer v obrovském sále Centra na Bardžá, kam po tyto dny všechny dostupné stanice vjosuzgu chrlyly zástupce všech planet Společenství. Vlastně poprvé jsem se tak měl setkat se všemi civilizacemi, ale tentokrát jsem z toho neměl radost. Téma rozhovorů nebylo nijak příjemné.

Zasedání bylo zahájeno bez velkých ceremonií. Zástupci Rady kosmonautiky oznámili, že využívají svého práva svolat Velkou radu, neboť se domnívají, že události poblíž Země jsou pro všechny bytosti Společenství velmi závažné a bude nutné co nejdříve rozhodnout, jaká opatření je třeba udělat. Vzhledem k tomu, že civilizace Země představuje potenciální ohrožení všech světů Společenství, není možné tento problém odložit na nejbližší řádné zasedání Velké rady.

Musel jsem znovu, tentokrát před více než devíti tisíci bytostmi všech světů Společenství, zopakovat vlastnosti fotonových zbraní, jimiž byl vyzbrojen Perseus a které byly použity proti hvězdoletu Šotri. Vypočítal jsem také všechny případy, kdy jsem použil fotomet já, ať už to bylo na obranu proti dravým ještěrům na Poenaid, při ničení těch několika protiletadlových raket na Rhyinkáa, či konečně jako prostředek, s jehož pomocí jsme se Zoidée pronikli do havarovaného hvězdoletu v marné snaze získat tam prostředky pro záchranu.

»Tvrdíš, že fotomet může být použit jako nástroj?« přihlásil se o slovo jeden ze zástupců planety Eio. »Ovšem jeho původní určení nezapíráš. Je to především zbraň a to velice účinná.«

Nepopíral jsem to. Ale zbraně samy za ten incident nemohou, chyba je v lidech.

»Na planetě Poenaid zahynula velká část výpravy z Bardžá jen proto, že jejich zbraně nebyly proti tamním veleještěrům dostatečně účinné,« odpověděl jsem. »Kdyby byli kosmonauté vyzbrojeni našimi fotometry místo puškami, neodehrála by se tam taková tragedie. K tomu bych chtěl dodat, že také pušky, kterými jsou vyzbrojováni kosmonauté Průzkumu, jsou účinné zbraně a kromě toho se nedají vůbec použít na nic jiného než na zabíjení. Přesto soudím, že není možné vysílat na průzkum kosmonauty neozbrojené. To by mohlo zastavit lety do vesmíru úplně.«

»Jenže nikdo z nás si nedovede představit, že by někdo z kosmonautů z Bardžá namířil zbraň na myslící bytost a pokusil se ji zabít. Něco jiného je obrana proti nemyslicím tvorům, se kterými se nedá vyjednávat. Ale sama představa, že někdo z nás zabije myslící bytost...«

»Podle mě není vůbec důležité, zda je fotomet zbraň nebo nástroj,« řekl jsem. »Spousta nástrojů se dá použít i jako zbraně a spousta zbraní může být použita jako nástroj. Podle mě je mnohem důležitější, kdo má příslušnou zbraň či nástroj v ruce a jak a proti komu ji použije.«

»Zástupce Země si ale jistě v této chvíli uvědomuje, že to byli jeho krajané, kteří použili fotomet proti našemu hvězdnému letadlu, ačkoliv museli vědět, že uvnitř jsou jiné myslící bytosti,« namítl jeden z Bardžá.

»Ano, vím o tom,« přikývl jsem. »Nevím, co je k tomu vedlo, ale nebudu tvrdit, že se to nestalo. Na Zemi je pořád určité procento lidí, kteří se věnují zlu, i když asi dobře vědí, že velká většina ostatních jejich činy odsuzuje.«

»Což se ti ostatní proti těm zlým nepostaví? Pak je to stejné, jako kdyby zlo schvalovali. Od toho už je jen krůček k tomu, abychom prohlásili, že všichni lidé na Zemi mají spoluvinu na tom, co se stalo.«

»Tak tomu není,« namítl jsem. »Jak se mohu třeba já tady na Bardžá postavit proti těm, kdo u Země stříleli na Šotri? Já s nimi nesouhlasím, to mi snad věříte, ale nemám žádnou možnost své krajany ovlivnit. I kdybych byl na palubě Šotri, nemohl bych proti těm dole nic udělat. Potíž je v tom, že vlastně nikdo na celém našem světě nedokáže zabránit skupince maniaků, když si usmyslí vraždit. Můžeme je později potrestat, ale tím už obvykle obětem nepomůžeme.«

»K čemu je potom to trestání?« zeptal se jiný.

»Trest má u nás na Zemi dvojí funkci,« zkusil jsem jim to vysvětlit. »Především pachatele zneškodní, zabráni mu jeho čin podle libosti opakovat. Kromě toho může mít vliv i na ostatní potenciální pachatele, neboť jim ukáže, že i je by mohl stihnout trest za činy, které jsou v rozporu se zákony našeho světa.«

»Jak je tedy možné, že lidé Země stříleli na náš letoun? Což se nebáli trestu?«

»Na Zemi se denně stává velmi mnoho zločinů,« musel jsem, ač nerad, přiznat. »Všechny zlé činy nejsou vždy potrestány. Některé jsou provedeny tak tajně, že se nepodaří zjistit pachatele. Ale stává se i to, že v některých částech světa mají zločinci tak velkou moc, že jim za jejich činy trest vůbec nehrozí. V takových zemích se pak zločiny dějí naprosto běžně.«

»Což je možné, aby ve vesmíru existoval svět, kde mají moc zločinci a ostatní lidé to nechají jen tak?«

»Na Zemi se tak stalo už mnohokrát,« řekl jsem. »A co hůř, některé národy takové zločince dokonce oslavovaly.«

»Strašný svět,« vykřikl kdosi.

»Nesmíme dopustit, aby se takové nebezpečí dostalo na obydlené planety!«

»Zrušme spojení se Zemí!«

»Vždyť ještě nebylo žádné spojení uskutečněno!« pokoušel jsem se namítat. »Na Zemi přece nebyla postavena ani jediná stanice vjosuzgu, nikdo ze Země nemůže ohrožovat obyvatele Společenství.«

»Pak ji tam ani nesmíme stavět! A musíme zabezpečit, aby se k nám lidé Země nemohli dostat ani pomocí stanice na Marsu!«

»Zrušme stanici na Marsu! Pak se nic nebude moci dostat k planetám Společenství!«

»Ano, zrušit stanici na Marsu!« volali mnozí.

»Přestaňte konečně křičet!« ozvalo se najednou ze sálu velmi silným hlasem. »Žádám vás oficiálně o slovo!«

Slovo dostal jeden ze zástupců planety Ux, obrovská chobotnice s dvoumetrovým tělem a nejméně čtyřmetrovými chapadly. Tyto chobotnice měly ultrazvukový orgán, funkčně obdobný ultrazvuku delfinů. Mohly jej přeladit do oblasti slyšitelné i pro ostatní, mluvily samozřejmě jazykem Bar a bylo jim celkem dobře rozumět, ačkoliv zvuky vydávaly odněkud z hlavy. Samy mezi sebou hovořily také jazykem Bar, jenomže v oblasti ultrazvuku, takže je lidé při jejich rozhovorech neslyšeli.

»Na rozdíl od jiných delegátů se nedomnívám, že by nám ze Země hrozilo nebezpečí,« prohlásil. »Prosím, uvažujte trochu logicky. Obyvatelé Země na náš letoun

zaútočili, to bereme jako fakt. Nepřejí si, abychom se k nim dostali, to je zatím vše, co o tom můžeme usoudit. Neobávají se nás nakonec víc, než se my obáváme jich?»

»My bychom jim přece nemohli ublížit!« vykřikl kdosi.

»To víme my, ale nevědí to oni,« řekla chobotnice. »Což není možné, aby se nás obávali jakožto právě tak krvelačných tvorů, jakými jsou oni?«

»Ani na Zemi nejsou všichni lidé krvelační,« nedalo mi a trochu nezdvořile jsem skočil do řeči tomu jedinému, kdo teď mluvil ve prospěch Země.

»Prosím o prominutí váženého zástupce Země,« obrátila na mě chobotnice své velké oči. »Dobře víme, co právě on udělal pro Společenství, zejména pro lidi Rhyinkáa, a chtě nechtě si ho musíme vážit. Ale já teď nebudu mluvit o takových jako je on, i kdyby jich měla být na Zemi většina. Chci mluvit o zločincích, jejichž existence představuje přece jen určité nebezpečí, které ani zástupce Země nepopírá.«

»Nebezpečí zůstává nebezpečím,« podotkl kdosi.

»Předně si uvědomte, že lidé Země nemají vstup na planety Společenství a nemohou nám škodit,« pokračoval zástupce planety Ux. »Na Zemi nebyla postavena žádná stanice vjosuzgu. Stanici na Marsu můžeme zabezpečit tak, aby se nedala použít k dopravě nebezpečných lidí ze Země. Můžeme tak jako na Rhyinkáa umístit do stanice nálože, které by ji případně zničily. Tolik bych chtěl říci pro naši bezpečnost. Uvědomme si ještě jedno. Opět poslouží jako příklad události na Rhyinkáa. Také tam místní zločinci vystřelili na naše letadlo, byť ne tak účinnou zbraní. Dá se tvrdit, že jednoho obyvatele Společenství zabili. Není rozhodující, že se mrtvého podařilo zase oživit. Také tam se totiž našli pochybovači, kteří chtěli planetu ihned opustit. Kdyby na Rhyinkáa nebyl člověk ze Země, byli bychom tam nechali zahynout devatenáct tisíc obyvatel, z nichž většina byla bez viny a na těch pár zločinců i tak doplatila, jak se nám ani věřit nechce. A teď si všichni jak tu jste zkuste dát sami sobě jednu otázku. Nebyla by to naše vina, kdyby zbytečně zahynulo těch devatenáct tisíc bytostí? Vím, jejich smrt by se pořád dala přičíst na vrub zločinců, kteří tak nesmyslně zničili celou planetu. Ale - nezabavil nás člověk ze Země strašlivé viny, že jsme se této zbytečné smrti ani nepokusili zabránit?

Pochopitelně se musíme postarat, aby se žádné nebezpečí z vesmíru nemohlo na naše světy dostat. To je prvotní úkol. Ale nemůžeme nechat Zemi izolovanou jen proto, že se tato planeta nedokázala vypořádat se zločinci, kteří možná mají dost moci, aby byli beztrestní. To bychom vlastně měli tutéž vinu jako většina dobrých lidí, kteří na Zemi zločinům zabránit nemohou.«

»Prvotní musí být ochrana našich světů!« řekl kdosi.

»Ano, souhlasím,« neprotestoval zástupce planety Ux. »Především musíme zajistit, aby lidé Země nemohli proniknout na naše světy. Musíme zajistit proti zneužití i stanici na Marsu. Kdybychom ovšem tuto stanici zničili úplně, nebudeme moci Zemi pomáhat vůbec. A kdyby se, nechci ani domýšlet, na Zemi stalo něco podobného jako na Rhyinkáa, pak by nám tato civilizace zmizela beze stopy. Což by byla nebetyčná škoda. Všichni víme, že pozemská civilizace nám dala a ještě může dát mnoho dobrého. Lidé Země mohou mít velice dobré nápady, vždyť na Zemi vývoj probíhal jinak než u našich světů. Jen namátkou jmenuji: hvězdný letoun Šotri, vylepšení letadel gryul, ale hlavně nový druh přenosu informací pomocí stanic vjosuzgu, které jsme za posledních pět tisíc let nevylepšili ani o zcela nepatrný detail. A také proto bych všem navrhl, abychom si všechno nejprve promysleli. Víme, jaké nestvůry vládly obyvatelům na Rhyinkáa. Komu nic neříká jméno Quintyr, ať si přečte Huiéesovu knihu Konec civilizace, i když přiznávám, že je to pro slabší povahy hrozné čtení. Možná ale nevíte o tom, že sám Quintyr byl převezen na Poenaid - a přesto tam podle mě nemohl způsobit žádné zlo. Možná, že bude na Zemi takových

Qintyrů více, ale připomenu všem ještě jiné jméno, také neodvolatelně spojeno se Zemí. Ať se přihlásí, kdo dosud neslyšel jméno Mozart!«

Že Mozart okouznil několik miliard nepozemšťanů, to jsem už věděl. Ale že by právě jeho jméno mohlo zachránit Zemi? Tomu jsem ani nechtěl uvěřit.

A přece! Po slovech zástupce planety Ux nastalo takové ticho, jako kdyby v sále nebylo devět tisíc bytostí ze všech čtyřiceti planet Galaktického společenství.

»Budeme si to muset pořádně rozmyslet,« usoudili největší odpůrci Země. »Je-li pravda, že nebezpečí není tak okamžité, máme dost času na rozmyšlenou.«

Byla tedy vyhlášena přestávka na rozmyšlenou do příštího dne a většina zástupců planet spěchala do svých domovů, aby se poradila o dalším postupu se Sněmy planet. Moc starostí mi to neubralo. Tušil jsem správně, že ani další vývoj událostí nemusí být pro Zemi příznivý.

»Já ti věřím, Vojto,« opakovala už po několikáté Zoidée. Určitě to myslela vážně, ale podobně jako ona smýšlelo jen málo lidí. Kdyby se Země nezastala úplně cizí bytostí, ne-člověk z Uxu, bylo by zničeno jediné spojení se Zemí, stanice Mars-1. Pak bych se nikdy nemohl vrátit domů, na Zem a Bardžá by se pro mě stala klecí. Možná zlatou - ale klecí.

Seděli jsme spolu v jídelně u stolu sami.

»No tak bys zůstal s námi na Bardžá,« utěšovala mě marně. »Co ti tu chybí? Máš tu mě, máme krásné děti, všichni tě tu uznávají. Já vím, domov je domov... ale což jsi mi předtím na Poenaid neříkal, že s návratem na Zem nepočítáš?«

»Já vím, nepočítal jsem,« povzdychl jsem si. »Jenomže od té doby se mnohé změnilo. Myslel jsem si, že zemřu sám a sám daleko od domova - a nechávalo mě to klidným, protože to patřilo k riziku kosmonauta. Pak jsem tu najednou potkal tebe a získal naději na další život, to bylo více než jsem mohl doufat. Byl bych asi nesmírně spokojen, žil bych s tebou a nejspíš bych Bardžá považoval za svůj nový domov. Jenže pak mi svitla naděje, že se snad prostřednictvím Šotri přece jen vrátím a pomohu lidem Země mezi ostatní rozumné bytosti. Po takové naději je neúspěch dvojnásob těžký.«

»Máš tu mě a naše děti,« řekla Zoidée. »Rozhodně nebudeš sám a dobře víš, že pro tebe udělám všechno, co bude v mých silách, ať už záležitost se Zemí dopadne jakkoliv.«

»Mohu vás dva, prosím, požádat o chvíli vašeho času?« ozvalo se pojednou za mnou.

Ohlédl jsem se. Hlas patřil veliké, více než dvoumetrové chobotnici, obývající planety Ux, Grabaja a Ullhetl. Tito ne-lidé do Společenství patří již dávno, ale já jsem ještě neměl možnost se s někým z těchto planet setkat osobně. Před malou chvílí se podobná bytost, pokud to nebyla přímo tato, Země proti všeobecnému mínění ostatních zastala, proto jsem cítil vůči těmto tvorům jakousi vděčnost.

»Prosím - co si přeješ?« přikývl jsem.

»Rád bych si s člověkem ze Země pohovořil o samotě,« pokračovala chobotnice. »Chci s ním mluvit především o planetě Zemí a nechci, aby náš rozhovor slyšel kdokoli jiný.«

»Zoidée je moje žena,« řekl jsem klidně. »Nevidím žádného rozumného důvodu, proč by tu nemohla být.«

»No dobrá, já ji ostatně znám,« slevila chobotnice. »Ale pak vás budu muset požádat, abyste nic z našeho hovoru neřekli nikomu dalšímu. Slíbíte mi to? Bez toho slibu nebudu s nikým mluvit, ačkoliv vím, že to je moc důležité, zejména ve vztahu k Zemí.«

»Slíbím, pokud to nebude v rozporu s mým svědomím,« přikývl jsem opatrně.

Zoidée mlčela.

»Ujišťuji vás oba, že vaše svědomí zůstane čisté,« rychle dodala chobotnice. »Mlčením nebudete v žádném případě nikoho ohrožovat, ani nebudete nuceni nikomu lhát. Žádám od vás jen to, abyste informace, které se dozvíte, nešířili o své vůli dále a považovali je za důvěrné. Myslím, že proti tomu vaše svědomí protestovat nemusí.«

»V tom případě slibuji i já,« řekla Zoidée potichu.

»Děkuji vám oběma,« podívala se chobotnice svýma velkýma očima na mne, na Zoidée a opět na mne. »Jmenuji se Bghlt a jsem zástupcem planety Ux. Před chvílí jste mě oba mohli slyšet při jednání o Zemi, ale to není důležité. Důležité je, že jsem také členem tajného sdružení Strážci Uxu, což je tajemství, o kterém neví ani většina obyvatel našeho světa. Hned zkraje vám musím říci, že toto sdružení neslouží ničemu zlému a naopak zlu účinně zabraňuje.

Když první hvězdný letoun z Bardžá na své cestě vesmírem přistál na planetě Ux, našel u našich obyvatel opravdové přátelství. Přijali jsme neznámé bytosti s nadšením a lidé z Bardžá nešetřili chválou na naši mírnou a klidnou povahu. Kdyby k nám ale přiletěli o pouhých dvanáct století dříve, což je velice nepatrná lhůta proti době trvání bardžanské i naší civilizace, našli by obraz planety docela jiný. Když jsem viděl, jak byli někteří zástupci planet zděšení tím, co se stalo u Země, nedokázal jsem si ani představit, jak by se zhrozili, kdyby objevili starou Ux. Prostudoval jsem všechny záznamy z pozemského hvězdného letounu, které se týkaly dějin válek a násilností od dávných dob po dnešek. Nedivím se příliš, že se někteří obyvatelé Společenství otřásali hrůzou, ale musím vás ujistit, že to všechno není nic proti ukrutnostem, které se děly na Uxu. Války, vraždy, kruté mučení, tyranie, to všechno u nás bylo v mnohem větší míře, než na Zemi. A bylo to u nás ještě mnohem horší, protože na Zemi je zlo částečně vyrovnáváno dobrem, kterého je v podstatě více než zla. Na Uxu bylo zla tolik, že se dobro nemohlo prosadit. Jen pod slibem mlčení vám dvěma prozrazuji tajemství, které mělo být původně pohřbeno do hrobů našich předků. Ale když jsme se dozvěděli, že ve vesmíru je další svět, který si neví rady se zlem svých obyvatel, rozhodli jsme se, že naše tajemství přece jen někomu prozradíme, jakkoliv se za to všechno, co se u nás v dávné minulosti odehrálo, upřímně stydíme. Jsme si totiž jisti, že to, co tenkrát způsobilo takovou náhlou změnu v myšlení našich obyvatel, by mohlo pomoci i Zemi. Zajímá vás to?«

Tahle otázka byla v téhle chvíli zbytečná. Oba, já i Zoidée, jsme Bghlta rychle vybídli, aby pokračoval.

»Málo obyvatel našeho světa dnes ví o tom, jaké poměry vládly na Uxu před dávnými věky,« nedal se pobízet Bghlt. »Stydíme se za naši minulost tak, že jsme raději zničili všechny staré knihy, sochy, obrazy, přejmenovali města a odstranili všechno, co připomínalo doby hrůzy.«

»To možná nebylo to nejlepší, co jste mohli udělat,« řekl jsem potichu. »Máme na Zemi přísloví: kdo zapomene na své omyly, je odsouzen k tomu, aby si je zopakoval.«

»Vidíte - a právě tato myšlenka je argumentem pro další existenci společnosti Strážců,« řekl Bghlt vítězoslavně. »Takové přísloví máme totiž i u nás. A právě proto dodnes zůstala na Uxu skupinka, která se stará, aby nic z minulosti neupadlo do úplného zapomnění. Společnost zvaná Strážci Uxu není početná. Na celém světě je nás jen asi pět set. To my v tajných úkrytech uchováváme všechny památky na doby hrůzy, které jen bylo možno uchovat. Staré obrazy bitev, válečné písně, knihy o násilí, seznamy popravených... ale také vzorky všech možných zbraní, vražedných jedů, staré popravčí stroje a pomníky násilí. Neschováváme je, aby je někdo mohl použít, ale aby je už nikdy nikdo použít nemohl.«

»Nechtěla bych být členem takové společnosti,« otřásla se Zoidée. »To bych přece jen raději souhlasila s tím, aby se na takové věci zapomnělo úplně.«

»Kdybychom zapomněli, ponechali bychom možnost návratu těch zlých dob,« řekl Bghlt. »Zlo totiž u nás svou hru prohrálo jen díky tomu, že nic zlého už nemohlo zůstat zapomenuto.«

»Co si o tom myslíš ty, Vojto?« obrátila se Zoidée na mne. »Vůbec se mi to nelíbí!«

»Já naopak souhlasím s Bghltem,« řekl jsem po chvíli přemýšlení. »Také u nás na Zemi je většina zlého spácháno, protože viníci zůstanou nepoznání a nepotrestáni.«

»Výborně!« řekl Bghlt. »Uvažuješ stejně jako my, člověče z planety Země. Proto jsem původně nechtěl, aby u našeho rozhovoru byla tvoje žena. Ona to jako každý člověk z Bardžá nemůže pochopit, ale my dva bychom si mohli docela dobře rozumět a to, co pomohlo odstranit zlo u nás, by mohlo právě tak dobře pomoci i Zemi.«

»Dobrá - tak už povídej!« vybídl jsem ho netrpělivě.

»Správně jsi řekl, problém není v tom, že se někdo dopouští násilí za tichého souhlasu ostatních, spíše v tom, že není možné zjistit, kdo zločin spáchal. Často jsou za zločin jedné osoby trestáni nevinní a každá taková nespravedlnost vede k tomu, že je těžší a těžší trestat viny. Nikdo obvykle neprovádí zlé činy veřejně - proti takovým si ostatní brzy najdou obranu podle hesla *oko za oko, zobák za zobák*. Každý, kdo spáchá zlo tajně, pomáhá ukrývat jiné, aby se jim podařilo unikat spravedlnosti jako jemu. Zločinci se snaží lidi zastrašit, aby mlčeli, nebo lhali. Když počet lumpů přesáhne určité procento obyvatel, lžou všichni a výslechem se pravdu nikdo nedozví. Naopak, podaří-li se určit, kdo zločin spáchal a koho je nutné trestat, i za nepříznivých podmínek všechny násilnosti přestanou. Každý si totiž rozmyslí nést za zlý čin zlou odplatu.«

»Ano, jenomže to vyžaduje, aby byla každá špatnost vždy správně odhalena,« namítl jsem.

»A právě tohle naši předkové před dávnými dobami na Uxu dokázali!« řekl vítězoslavně Bghlt. »Od té doby můžeme zcela přesně zjistit každý zlý čin a žádný už nezůstane bez trestu. Násilné činy byly zprvu trestány usmrcením. Každý věděl, že by se mu neúprosně dostalo strašné odplaty - a násilí z našeho světa brzy definitivně zmizelo.«

»To ale bylo ukrutné!« skoro vykřikla Zoidée.

»Bylo,« souhlasil Bghlt. »Jenomže tenkrát na naší planetě byla krutost naprosto běžná, nevyvarovali se jí ani Strážci. Bylo to však velice účinné. I nám to teď připadá kruté, ale tenkrát to asi jinak nešlo.«

»Předpokládám, že dnes už máte jiná měřítka, než kdysi,« řekl jsem rychle.

»Velice správně uvažuješ, pozemšťane,« potvrdil Bghlt spokojeně. »Vidím, že si pořád výborně rozumíme. Asi je to tím, že vycházíme ze stejných podmínek. Biologové znají termín biologická konvergence, tohle je určitý druh sociální konvergence. Proto si rozumíme.«

Zoidée se na Uxana dívala s hrůzou jako na nějakou obludu z pozemských hororů, ale já jsem už nabyl jiného mínění. Po neodvratnosti trestu za zločiny přece už dlouho marně volali zákonodárci všech států na Zemi.

»Jak se časem měnila povaha obyvatel Uxu, měnilo se i myšlení Strážců. Stupeň odplaty se stále snižoval, to znamená, že zlo nebylo spláceno stejně krutě. Ukázalo se, že většinou stačí násilníky a lumpy zneškodnit i bez usmrcování. Někdy stačilo například přestěhovat je na jiné místo a zbavit je jejich moci či vlivu špatných přátel. A hlavně - těchto opatření bylo potřeba stále méně a méně. Myšlení obyvatel Uxu se změnilo, dnes jsme u nás už více než tisíc let neobjevili jediný zločin. V našem světě zmizelo násilí tak dokonale, že ve většině z nás na období hrůzy nezůstala ani vzpomínka. Z minulé éry nám zůstala jen tisícina umění, ale ani toho nelitujeme.«

»No budiž, ale co dělají Strážci dnes?« ptala se Zoidée.

»My jediní víme, jak to tenkrát bylo,« řekl Bghlt tišším hlasem. »Ale není to jednoduché. Mezi Strážce můžeme přijímat jenom mimořádně odolné jedince, zejména psychicky. Dávné zlo našeho světa působí i teď. Vědomí zla stále způsobuje, že se i dnešní Strážci dožívají v průměru o pětinu kratšího věku než ostatní, kteří o ničem nevědí. To je daň za to, že víme všechno.«

»To vám rozhodně nezávidím,« otrásla se Zoidée.

»Naši předkové se také kdysi rozmýšleli, zda by nebylo lépe společnost Strážců rozpustit a na všechno zapomenout. Dnes ale víme, že udělali dobře, když se rozhodli Strážce zachovat. Teď nastala chvíle, kdy mohou Strážci opět pomoci, tentokrát na jiné planetě, právě tak nakažené zlem, jako tomu kdysi bývalo na Uxu.«

»Vy si myslíte, že by vaše metody mohly pomoci i na Zemi?« zkusil jsem zapochybovat. »Ale Země je úplně jiný svět než bývala planeta Ux.«

»Proto jsem musel nejprve dobře prostudovat veškeré materiály pozemského hvězdného letadla Persea,« řekl Bghlt. »Podle mě máte na Zemi více dobra, než kolik ho bylo v počátcích Strážců na Uxu. Mám proto pro Zemi i pro tebe, člověče, návrh. Pomohu vám vytvořit společnost Strážců Země a očistit od zla Zemi, jako kdysi Ux.«

»Já bych souhlasil,« přikývl jsem. »Ale pořád mi není jasné, jak chcete dosáhnout toho, aby všechny zločiny vždy vyšly spravedlivě najevo. I u nás na Zemi jedni zlí chrání druhé, lžou a vyhrožují. Myslím si, že vůbec není jednoduché odhalit, jak se která hanebnost stala. U nás se tím zabývají tisíce lidí - a často marně.«

»Pochopitelně o tom vím,« řekl Bghlt. »My Strážci máme něco absolutně spolehlivého - své stroje, říkáme jim Oči Uxu čili uxiony, které mohou vidět do spirál času. Můžeme tak znovu vyvolat obraz čehokoliv, co se stalo. Ne sice libovolně, ale většinou to postačuje. Dovedeš si představit, pozemšťane, že si můžeš každý čin prohlédnout znovu a znovu ze všech stran, i když se původně odehrál beze svědků? Nejen to - můžeš vidět, co se odehrálo v naprosté tmě, můžeš si dokonce děj, vyvolaný uxionem, uložit na papír jako trvalé zobrazení, podobné fotografii. Před Očima Uxu nemůže nikdo nic zatajit, nic skrýt.«

Chvilí jsem přemýšlel.

»Tohle by snad mohlo zlikvidovat zločinnost,« řekl jsem po chvíli. »Jenomže si bohužel dovedu představit ještě něco jiného. Kdyby se oči Uxu dostaly do rukou zločincům, umožnily by jim naopak úplně ztotočnit všechny lidi z celého světa. Dovedeš si představit, jaké by mohli páchat zločiny, kdyby viděli do minulosti? Podotýkám, že u nás někdy nebývá jasné, zdali policista, který by měl zločince pronásledovat, není sám zločincem.«

»I v tom máš úplnou pravdu, člověče ze Země,« řekl Bghlt a protáhl svá chapadla nejméně na čtyři metry. »Jsi opatrný ve správné míře, máš tedy vědět i to další. Tak jako jsme potlačovali zločiny, museli jsme bránit i svoji společnost, zejména před nebezpečím zneužití Očí Uxu. Proto, ačkoliv jsme časem přestávali trestat vraždy smrtí a násilí násilím, z jednoho pravidla nemůžeme ustoupit. Dodnes u nás platí První zákon Strážců: kdo zneužije uxion, musí zemřít ihned, jakmile jeho čin vyjde najevo. Pokud budeš chtít vytvořit Strážce, budu muset trvat na tom, aby tento zákon platil i na Zemi. Není to má podmínka, ale všech Strážců. Víím, je strašlivá, pro tebe možná příliš, ale musím na ní trvat. Jinak nesmím tajemství uxionů vydat - nikomu v celém vesmíru.«

»To je hrozné!« zašeptala Zoidée. »Na něco tak krutého snad není možné přistoupit! Vojto, co ty na to odpovíš?«

»Je to hrozné,« přikývl jsem. »Ale ty si Zoidée nedovedeš ani představit, jakým hrůzám by šlo zabránit - a jaké naopak způsobit. Já v tomhle směru vidím mnohem dále než ty. Dobře víím, že Bghltova podmínka je krutá, ale obávám se také, že je naprosto nutná. Já ji přijímám.«

»Ale proč?« vykřikla. »Proč zase ty? Proč jsi musel letět do toho pekla na Rhyinkáa - a teď zase tohle! Co když někomu pomoci těch očí Uxu ublížíš omylem - mylíti se je lidské! To by tě pak ti ostatní... museli zabít?«

»Takhle to není,« řekl Bghlt. »Když někdo ublíží druhému prostřednictvím očí Uxu, je i tento čin pečlivě zkoumán pomocí uxionů, navíc několika Strážci nezávisle na sobě. Nemůže být trestáno pouhé opomenutí, musí jít prokazatelně o zlý úmysl. A jak se domnívám, tvůj muž tak jako ty sama nedokáže úmyslně ublížit nevinné bytosti. V tom případě se o něho bát nemusíš. Ale on také, na rozdíl od tebe, dovede trestat zlo - a i to, bohužel, musí být schopnost Strážce.«

»Vojta nikdy nikoho netrestal, pokud vím,« řekla Zoidée zaraženě.

»Ale ano, naštěstí jen takové, kteří si to zasloužili,« řekl Bghlt. »Byl to trest spravedlivý, takže byl vykonán dokonce se souhlasem Bardžanů. Myslím tím na vojáky na planetě Rhyinkáa. Pravda, chtěli tam zůstat dobrovolně. Ale Vojta věděl, že nebudou mít naději přežít, všichni jsou odsouzeni k pomalé smrti. Bylo to jistě těžké rozhodování, ale podle mě neměl na vybranou. Tím, že je tam nechal - a pokud vím, jeden z nich už byl v naprostém bezpečí na Poenaid - odsoudil je k smrti. Ale kdyby je dopravil do bezpečí násilím, nezachránil by je nadlouho. Qintyra a jeho vražedníky by asi brzy zahubili jejich vlastní krajané, ale bylo by to mnohem horší, neboť tím by se násilí přeneslo na Poenaid a tam by kvetlo dál. Vojtovo řešení bylo téměř stejné, jako bychom na jeho místě zvolili my, Strážci Uxu. My už jsme to všechno pečlivě zvážili a nenašli jsme na jeho činech nic špatného. Nemohli bychom ho trestat, není proč.«

»Ale proč jste nám na Rhyinkáa nepomohli?« zamračil jsem se. »Když dokážete vidět do minulosti, mohli jste nám právě tam pomoci nejvíce!«

»Protože jsme ještě byli rozhodnutí neprozradit tajemství nikomu ve vesmíru. Rozhodnutí pomoci lidem Země padlo až později. Museli jsme přitom zrušit jednu posvátnou, strašně starou přísahu - a věřte mi, nebylo to nijak lehké. Ta přísaha byla osmý článek našeho Kodexu Strážců - a nezapomeň, číslo OSM je pro nás magickým číslem. Byly to dlouhé debaty, na které jsme se sešli všichni Strážci Uxu. A dlouho, příliš dlouho žádné rozhodnutí nepadlo.«

»Jenže pak vám nedalo svědomí, že?« řekl jsem s pochopením.

»Svědomí...« řekl Bghlt pomalu. »Svědomí... i v tom máš pravdu, člověče ze Země. Svědomí může být účinnější než sebeukrutnější trest. Kdyby tenkrát na Uxu neměl svědomí nikdo, bylo by tam dosud peklo. Lidé, važte si svědomí! Kde jsou aspoň jeho stopy, tam snad není všechno ztraceno. To je také zkušenost, která pomáhala napravit náš nemocný svět. Pamatujte si to, lidé ze Země i z Bardžá...«

Jednání Velké rady Společenství pokračovalo až se zpožděním. Několik desítek zástupců planety Ebójá se zdrželo, ale poslali včas omluvu s prosbou, aby na ně Velká rada počkala. Této prosbě bylo bez velkých diskusí vyhověno. Dalo se předpokládat, že se všichni musí na svých planetách dohodnout na dalším postupu, ale nebylo to podmínkou a brzy se to také projevilo.

Nejprve Rada hlasovala, zda si všechny civilizace myslí, že je jim pozemská civilizace nebezpečná natolik, že je třeba zničit stanici na Marsu a úplně přerušit veškeré pokusy o kontakt. Přiznávám, že mi během hlasování skákalo srdce někde v krku, neboť se současně rozhodovalo, zda budu muset zůstat do smrti na Bardžá, nebo zda se ještě někdy podívám na Zem. Ačkoliv je Bardžá nádherný svět, jakmile by mi byla odebrána možnost vrátit se domů, změnil by se můj pobyt na Bardžá ve vyhnanství. I zlatá klec je klecí!

Naštěstí se ukázalo, že jen nepatrný počet bytostí je toho názoru, že je třeba zničit stanici Mars-1 a zbavit se kontaktu se Zemí úplně. Oddechl jsem si, ale jen na chvíli.

Druhé hlasování se týkalo nutnosti zabezpečení stanice Mars-1 proti zneužití lidmi Země. Bohužel, značně menší počet zástupců planet než v prvním případě se domníval, že nebezpečí není takové, aby nebylo nutné připravit stanici k okamžitému zničení náložemi. Byla tím vyslovena jasná nedůvěra lidem Země, ale neměl jsem v té chvíli naději změnit názor tak velkého počtu bytostí Společenství.

Třetí hlasování se týkalo otázky, zda má cenu pokračovat v pokusech o navázání kontaktu se Zemí, nebo tuto planetu jen zpovzdálí sledovat. Tady bylo jednání ze všech tří nejsložitější. Námitka, že nikdo z planety Bardžá nebude riskovat cestu na tak nebezpečnou planetu, dlouho nevydržela. Prohlásil jsem, že se hlásím jako dobrovolník k letu Mars-Země a ke všeobecnému údivu se jako další dobrovolník přihlásil Bghlt, ne-člověk z planety Ux.

»To je nemyslitelné,« namítal jiný zástupce planety Ux. »Nevidím žádného důvodu, proč by se měl někdo z nás nechat zabít na planetě, kterou obývají Ne-uxané!«

»Je mé právo se takto rozhodnout,« odrazil jeho námitku Bghlt.

»Jenomže my máme být zodpovědní za životy všech obyvatel Uxu, to znamená i za život krajana Bghlta,« pokračoval další zástupce Uxu. »Ať se na mě kolega Bghlt nezlobí, ale já pro jeho šílenou cestu na Zem hlasovat nemohu.«

»Myslím, že jediný, kdo má jakési právo takhle hazardovat se svým životem, je člověk ze Země,« přidala se k tomu další chobotnice. »I když musíme vzít v úvahu, že je jediným, kdo tu může zastupovat Zemi, jedná se u něho o pochopitelnou snahu o návrat domů, jakkoliv je jeho domov strašlivý. Neměl by ale brát s sebou do letadla nikoho dalšího.«

»Kolega Bghlt s pozemšťanem nepoletí,« uzavřel lakonicky další ne-člověk z Uxu.

»Mýlíte se, kolegové,« prohlásil Bghlt. »Já na Zem přece jen poletím, pokud tam poletí člověk ze Země. Dokonce to považuji za svou povinnost. Povinnost **Strážce**.«

Když Bghlt takto veřejně přiznal svoji příslušnost, úplně jsem se příkrčil. Vzápětí jsem si uvědomil, že mi přece sám Bghlt říkal, že organizace Strážců je tak tajná, že málokdo na Uxu ví o její existenci. Tím větším dojmem na mě působilo, co se stalo poté. Všichni zástupci planety Ux se nejprve zarazili, ale pak, aniž by se dál radili, všichni svorně připustili, že v tom případě Bghlt právo odcestovat na Zem má a jejich povinností je tuto cestu mu umožnit. Vzhledem k jejich jednomyslnosti se návrh rozhodli podporovat i obyvatelé Ullhettlu, přidali se i lidé z Eio a nakonec bylo těsnou většinou rozhodnuto, že mně ani jiným dobrovolníkům nesmí být bráněno zkusit dosáhnout spojení s planetou, zvanou Země. Pochopitelně jen pokud dodržíme podmínku, aby se moji krajané nedostali na žádnou obydlenou planetu Společenství.

Tímto rozhodnutím bylo zasedání ukončeno. Delegáti ještě chvíli diskutovali, ale pak se začali rozcházet do svých domovů. Chtěl jsem si promluvit s Bghltem, ale zmizel mi s očí. Ostatní ne-lidé z Uxu se snažili jako většina ostatních co nejdříve se vrátit domů, ale myslel jsem si, že mi někdo z nich může poradit aspoň to, kde mám hledat Bghlta. Když jsem však jeho jméno vyslovil, tvářili se jeho krajané, jako kdyby vrazili do vosího hnízda.

»Bghlt je Strážce,« řekl mi jeden z nich.

»Vy víte, co to znamená Strážce?« zeptal jsem se.

»Ne... ale je to něco, s čím se nežertuje,« odpověděl mi rychle druhý ne-člověk. Všichni se najednou snažili rychle se dostat z mé blízkosti, až jsem měl nablízku jen dva.

»Zajímá mě,« zeptal jsem se, »zda vy považujete samotné Strážce za Dobro nebo za Zlo.«

»To se snad od nás můžeš dozvědět,« otočili se ke mně oba. »Samozřejmě za Dobro, tak absolutní, že tomu stejně nebudeš věřit. Strážce nejen nemůže dělat zlé skutky,

ale on nemůže ani lhát a pokud něco považuje za svou povinnost, má vždy pravdu, protože ví něco, co my ostatní nevíme. Jestliže něco řekne Strážce, je to zákon.«

»Ale co když se někdo bude vydávat za Strážce jenom tak, aby mu ostatní uvěřili?«

»Kdybys to o sobě řekl ty, člověče ze Země, požádal bych tě, aby sis nedělal žerty z toho, čemu vůbec nerozumíš,« řekl tiše první. »Našinec něco takového neudělá. Prohlásit se za Strážce může jen skutečný Strážce, ode všech ostatních by to byla svatokrádež a zločin. Nikdo na Uxu nic takového neudělá.«

»Vy se Strážců bojíte?« nadhodil jsem.

»Nerozumíš tomu, člověče,« povzdychla si chobotnice. »Kdo má svědomí čisté, Strážců se bát nemusí. Ale na Uxu nikdo nikdy neudělá pošetilost, aby se Strážci žertoval, věř tomu!«

»Nebudeme ti už nic říkat, stejně nic nemůžeš pochopit,« otočila se i druhá chobotnice k odchodu. Pak se oba obrátili a přes svou velikost mi rychle zmizeli v davu.

Neměli tak docela pravdu.

Co se týče Strážců, byl jsem velice brzy postaven před nutnost nejen pochopit je, ale - stát se jedním z nich. Ne na planetě Ux, ale - na Zemi.

Návrat

Raketoplán odstartoval z Marsu a ihned zamířil kolmo na jeho oběžnou dráhu. Nejprve zabraly atomové motory a letoun přímo vystřelil do kosmu. Uvnitř byla tíže jen kolem jednoho Gé, ačkoliv se pro vnějšího pozorovatele raketoplán rozjížděl více než na tři stovky Gé. Tuhle možnost poskytuje jen spojení atomových motorů ze Země s antigravitačními motory Bardžá. Můj výsadkový letoun byl druhým letounem s takovou kombinací po hvězdoletu Šotri, ačkoliv už v něm zbylo atomového paliva jen tak-tak a reaktor pracoval na pokraji svých možností.

Nebylo divu. Výsadkové letouny měly v reaktorech dostatek paliva pro běžné lety v rámci planetárních soustav, nepočítalo se ani s jeho doplňováním, ale nikdo po nich nečekal, že budou na plný výkon táhnout velký mezihvězdný letoun deset let mezi hvězdami.

Pro jistotu jsem před odletem z Marsu doplnil raketoplán o bardžanský generátor elektřiny isún, včetně nádrže bevufe, B-paliva, které by mohlo v nouzi dotáhnout letoun k Zemi, kdyby reaktor vysadil. Rozeběhl se ale a zdálo se, že vydrží až k Zemi. Více jsem po něm ani nechtěl. Kruh se pomalu uzavíral a poslední raketoplán Persea se kajícně vracel na planetu svého vzniku - na barbarský svět, odkud kdosi střílel na přilétající hvězdný letoun Bardžanů. Proboha, proč?

Už na Poenaid jsme vymontovali planetární motory; některé už propálené. Místo nich tu byly baporgy, přídavné nádrže B-paliva a více akumulátorů. Na úkor nádrží planetárního paliva se zvětšil nákladový prostor, kam se po úpravách vešly stroje stanice vjosuzgu. Právě doprava této stanice na Zem byla hlavním, ač ne jediným úkolem posledního letu.

Posádku raketoplánu dnes tvořily tři bytosti. Dva lidé, já a dobrovolník z Bardžá Ogogim, odborník na dálkové stanice. Třetí byla obrovská inteligentní chobotnice - Bghlt takto plnil svůj slib, že nám pomůže na naší staré Zemi. Snad by stačilo, aby přicestoval po vybudování stanice, ale on prohlásil, že se po Zemi raději rozhlédne od začátku - lépe se nám přizpůsobí.

Současně s námi se k Zemi vydal i poslední upravený raketoplán, také odmontovaný od vraku hvězdoletu Šotri. Pilotoval ho můj přítel Niódží z Bardžá. Jeho úkolem byl jednodušší. Měl oklamat pozemské radary, sledující kosmický prostor. Neměl letět příliš blízko k Zemi, jen z bezpečné vzdálenosti vypustit tisíce plastických balónků, pokrytých tenkou kovovou fólií odrážejících radarové vlny a nafouknutých nepatrným tlakem. Poté měl náš druhý raketoplán prudce změnit směr i rychlost a over-sunem se vrátit k Marsu.

Pozoroval jsem, jak splnil svou funkci. V té chvíli jsme se k Zemi přibližovali i my. Nalétávali jsme k ní od jižního galaktického pólu, beze světél atomových motorů a bez radaru. Velkou část rychlosti jsme přibrzдили tak, aby světlo atomových motorů mířilo stranou a nebylo ze Země vidět. Dál jsme se pak přibližovali na akumulátory a B-palivo.

Zpozorovali jsme na Zemi záblesk, další a další, celé snopy jisker. Blýskalo se na mnoha místech Afriky a Asie. Neznámí střelci fotonových zbraní se bavili systematickým sestřelováním - pouťových balónků. Sestřelovali je přesně, ale balónků byly tisíce. Zatímco nedaleko nás ve vesmíru neslyšně vybuchoval ten ohňostroj, náš letoun klesal bez povšimnutí od pólu k Zemi. Zakrátko už téměř nehučně plachtil nad ledovými pláněmi Antarktidy. Intuitivně jsem zvolil jižní polokouli, odkud nás ze severní nemohli vidět. Ukázalo se, že mě tušení nezklamalo.

Byla právě zima, tady na jihu bylo naopak léto a světlo bylo i o půlnoci. Náš výsadkový raketoplán brzy svištěl k severu nevysoko nad vlnami Atlantiku. Letěli jsme

stranou od všech známých námořních cest, vyhnuli jsme se i ostrovům a zamířili skrz Baltické moře do Evropy. Letěli jsme pomocí baporgů. Nevydávají řev typický pro pozemské letecké motory, avšak i při snížené rychlosti měla křídla raketoplánu dostatečný vztlak a vytvářela uvnitř aspoň náznak tíže. Skryti soumrakem jsme tiše nalétli nad Labe a nízko nad jeho hladinou zamířili do vnitrozemí. Zasněžená Evropa nás přivítala odpoledním soumrakem, přecházejícím do tmavé noci.

Už bychom se snad nemuseli schovávat před paprsky radarů, jenže jsem chtěl mít jistotu, že se domů dostanu nikým nezpozorován. Přelétávali jsme v neveliké výšce nad říčními loděmi a kdo by se v té chvíli podíval vzhůru, spatřil by proti obloze siluetu kosmického raketoplánu, neslyšně, ale s jistotou slalomového lyžaře manévrujícího nad četnými zákruty Labe. Nedovedu si představit člověka, který by se takovému zjevu přinejmenším nepodivil.

Letoun řídil počítač. Orientoval se podle reliéfu terénu, tak jak jej měl odedávna uložený v pamětech. Občas, před mosty nebo jinými překážkami, zvedal příď a přeskakoval je, ale pak se opět snášel níž. Já jsem pozoroval, zdali se terén za těch třicet let příliš nezměnil. Na prastaré údaje svého počítače jsem se nemohl stoprocentně spoléhat a raději jsem byl připraven před první překážkou zvednout let do výšky.

Černá hladina řeky se naštěstí jasně rýsovala mezi zasněženými břehy.

»Proč tak složité kličkování?« zeptal se mě Bghlt.

»Nebyl jsem na Zemi příliš dlouho,« odpověděl jsem na to s úsměvem. »Doufám, že se vyznám alespoň v rodném kraji a pochopím co se stalo. Podívejte se, tady odbočuje Vltava, o níž je jedno z nejkrásnějších hudebních děl, co znáte.«

»To je ona?« vydechl tiše Ogogim. Věděl jsem, že se mu právě splnil jeho životní sen. Ogogim byl ctitel pozemské hudby, zejména Smetany a Dvořáka. Vidět na vlastní oči Vltavu, byť pomocí obrazovek raketoplánu, bylo v této chvíli výsadou jediného Bardžana.

Pak letoun opustil rovinu Polabí a nízkým letem zamířil nad nevysoké bílé kopce. Netrvalo dlouho a byli jsme u cíle, kde jsem mohl konečně vypnout motory. Tichý raketoplán s mnohem větším nákladem než na jaký byl stavěn ležel svými čtyřiceti tunami na pokraji lesa. Byl tady částečně skrytý větvemi několika mohutných dubů před zraky letců; naštěstí byl v této chvíli dostatečně přikrytý i večerním šerem. Ze strany byl nápadnější a jeho zjizvený, opálený povrch se tmavěl na bílém sněhu, což mi ale už tak nevadilo.

»Počkejte na mě,« dohodl jsem s přáteli. »Vrátím se až k ránu. Nikomu cizímu neotvírejte, nejvyšší případné zvědavce zabavte blikáním světélek.«

Svlékl jsem skafandr a vyskočil z letadla na zem jen tak v kombinéze. Za krkem mi seděl agisar, kterému jsem důvěrně říkal Ferda, jako kdysi svým průzkumným robotům. Tento Ferda byl mnohem inteligentnější, ale křehčí a vyžadoval větší péči.

Klusal jsem večerním šerem lehce a rychle. Sníh křupal pod nohama, vzduch byl mrazem svěží. Ano, tady to znám, tady jsem doma, jávalo to ve mně. Ještě jednu zatáčku cesty a uvidím věž kostelíka. Ano, je tu, teď jenom tři sta metrů a uvidím první střechy stavení... Ale co to? Tady byl přece dům - a teď tu je jen nízká rozvalina. Ještě že nejdu právě sem!

Zaklepal jsem na osvětlené okno prvního dosud obydleného domku vesnice.

»Kdo je?« ozval se po chvíli rozmrzelý ženský hlas. Zarazilo mě to a vyvedlo z míry. Ženu jsem neznal, vůbec jsem si ji nedovedl zařadit. Byla starší, zamračená, silnější postavy, šedivý zimní kabát jen tak narychlo hozený přes domácí oblečení. Vyšla od domku až ke vrátkům, ale ani je neotevřela, natož aby mě pozvala dovnitř. Nějaká příbuzná, napadlo mě.

»Prosím vás, nebydlí tu ještě Růžičkovi?« zeptal jsem se zdvořile.

»Ano, bydlíme tu,« zněla odpověď. »Já jsem Růžičková. Vy jste kdo - a co si přejete?«

Prohlížela si mě s neskryvanou nedůvěrou. Jako jsem já neznal ji, neznala ona mě. Důvěru k neznámým lidem obvykle nemíváme. Nebo se jí nelíbil můj nepozemský oděv? To jistě ne, na Zemi se už nosilo obleků, obyčejná kombinéza by snad neměla nikoho překvapit.

»Mohl bych mluvit s Karlem?« zeptal jsem se opatrně.

»Jó s Kájou?« trochu se rozjasnila. »Vy ho znáte?«

»Trochu,« přisvědčil jsem.

»Tak pojďte dál - ale to víte, Kája je na tom moc špatně, nesmíte ho dlouho zdržovat.«

»Co je s ním?« zeptal jsem se.

»Vy to nevíte?« podívala se na mě. »Má rakovinu, už tady s námi dlouho nepobude...«

A rozvzlykala se. Ale po chvilce se vzchopila, otřela si obličej a otevřela mi branku. Potom za mnou zhasla venkovní světlo.

»Pojďte dál - možná se Kája potěší. Měl jste ale přijít dřív, ne tak pozdě na noc...«

Trochu mě zamrazilo. Můj největší kamarád, na něhož jsem nejvíce spoléhal - a tohle? Ale nedal jsem nic znát a raději jsem následoval ženu, která měla asi k mému kamarádovi nějaký blízký vztah, když mu říkala Kája.

Vstoupili jsme do známé předsíně. Tady se spousta věcí nezměnila. Poznával jsem staré vázičky, obraz na stěně, jeho oprýskaný rám. Některé věci se nezmění ani za desetiletí.

»Koho mám ohlásit?« zeptala se mě žena.

»Raději aby mě Karel poznal sám,« řekl jsem neurčitě.

»Myslíte si, že vás ještě pozná?«

»Bylo by hrozně špatné, kdyby ne,« usmál jsem se.

»Dobře. Kájo, máš tu nějakého známého!« zavolala.

»Ať jde dál,« ozval se známý hlas.

Vstoupil jsem do místnosti. Bylo tu světlo a teplo, vzadu stála veliká pohovka s peřinami. Proboha - tenhle stařec má být Kája Růžička, můj nejlepší pozemský kamarád?

Zarazilo mě to, ale včas jsem se vzpamatoval. No ovšem, je tomu tak. Když jsme odlétali do vesmíru, bylo mi třicet. Zoidée mě na Poenaid poznala v mých pětáctyřiceti; to už mi pár let ubrala relativita času, ale nic moc. Zoidée se ale podařilo vrátit mě biologicky nazpět mnohem více než o deset let a navíc jsem od té doby žil zpomaleným životním rytmem. Dvanáct let spojených se Šotri a jeho cestou k Zemi se mi počítalo jako jediný rok, takže jsem dnes biologicky mladší než tenkrát.

Jenomže na Zemi se čas takhle úslužně nepozastavil a všem mým bývalým vrstevníkům ubíhal postaru. Nesmím se teď divit jejich věku, vždyť je jim všem přes šedesát! Mně je vlastně také tolik - jak snadno jsem si zvykl na počítání času, kdy pět set let není žádné velké stáří! Bez Zoidiných úprav bych vypadal nejspíš jako oni. Pokud bych po Rhyinkáa vůbec žil.

»Nazdar, Medvěde!« oslovil jsem ležícího starou přezdívkou z dětství, kterou snad nikdo jiný kromě mě nepoužíval.

»Ježíšikriste!« vyjekl Kája. »To přece není možný!«

Voskově žlutá hlava se nadzvedla a hned zase zapadla do polštářů.

»Vždyť ty jsi... ty jsi duch!« zašeptal Karel.

»To mě tedy pěkně vítáš!« zaškaredil jsem se naoko.

»Vždyť ty jsi odletěl... S Perseem... a všichni jste tam zůstali...« sípal nemocný.

»Ba ne, Kájo, všichni ne,« řekl jsem vážně. »Přežil jsem to sice jediný, ale vrátil jsem se. Tady mě máš, můžeš si do mě štípnout.«

»Kdo to je?« zeptala se opatrně žena.

»To je... to by měl být... můj nejlepší kamarád Vojta Karas, kosmonaut z Persea, vyprávěl jsem ti přece, jak jsme spolu chodili do školy,« řekl těžce Kája.

»Ale to by mu muselo být tolik co tobě, tenhle je nějak moc mladý,« podívala se na mě žena podezřívavě.

»Kosmonauté přece stárnou pomaleji nežli my lidé na Zemi,« vysvětloval jí Kája. »Díky relativitě, víš?«

Napadla ho správně jedna z možností, i když mi relativita ubrala jenom čtyři roky, ne víc.

»No, máš pravdu, to by mohlo být,« rozjasnila se trochu. »Slyšela jsem už o tom.«

»Nejvíc jsem se obával, že mě nikdo nepozná,« oddechl jsem si. »Proto jdu také sem.«

Pro jistotu jsem jim nic nevymlouval.

»Dáte si oba čaj?« zeptala se žena a když dostala souhlasnou odpověď, odkvapila vedle.

»Ale ty jsi opravdu nějak nezestárl,« zadíval se na mě pozorněji Kája. »Skoro bych hádal, že jsi mnohem mladší, než když jsi odlétal. Poslyš, nejsi ty nakonec syn Vojty? Já vím, nebyl ženatý, ale to by vlastně nevadilo, což?«

Zamrkal na mě spiklenecky, ale pro jeho teorii jsem neměl pochopení.

»Poslyš, Medvěde, vyslechni mě,« začal jsem hned k věci. »Řeknu ti všechno, je to velice důležité, ale nebudeš mě přerušovat a ze všeho nejmiň bych od tebe chtěl slyšet větu **To není možné**. Platí?«

»Povídej,« vybídl mě.

»Tak poslyš. Před chvílí jsem dorazil z Marsu. Raketoplán mám v lese U tří křížků, uvnitř jsou dva mimozemšťané. Jenže jsme sem museli přiletět tajně. Nějaký šílenec po hvězdoletu začal střílet a málem nám ho rozsekal na kusy. Máme na krku pořádnou roztržku s Galaktickým společenstvím, to vážně není legrace. Musím se o tom dovědět co nejvíc a ptám se tě, nevíš, co se to na Zemi vlastně děje? Rozumíš mi?«

Chvíli se na mě koukal vytřeštěně, ale pak se usmál.

»Odkoukaný to máš od táty dobře,« uzemnil mě. »On býval taky takový fantasta. Jenže jemu to zůstalo, my ostatní jsme z toho časem vyrostli.«

»Takže - ty mi nevěříš?« došlo mi a zarazil jsem se.

»Jak by to řekl tvůj táta... Je to trochu moc fantastické na můj vkus,« usmíval se Kája. Chytil se myšlenky, že jsem někdo jiný a nechtěl se jí už pustit.

»Chceš důkazy?« nabídl jsem mu.

»No třeba... Zajímá mě, co si vymyslíš.«

Chvíli jsem uvažoval. Posadit mu čtyřicetiletý raketoplán na zahrádku, to by jako důkaz stačilo. Nebyl by to žádný problém, můj bývalý raketoplán by se mohl měkce a tiše posadit kamkoliv, kam se vešel. Jenže to by zaručeně vyvolalo světovou senzaci a o tu jsem teď nestál. Přinejmenším dokud se nedozvím, komu tady na Zemi překážejí hvězdné lodi Bardžanů.

Ale co jiného? Přivést sem Bghlta? I to by asi pomohlo, jenomže dvoumetrová mluvící chobotnice by byla pro nemocného příliš velký šok. Leda... leda agisar! A přitom bych hned mohl... Že mě to nenapadlo hned! Ano, tak to bude nejlepší!

»Dobrá, podej mi tedy ruku a zavři oči,« požádal jsem ho. Prikázal jsem Ferdíkovi odebrat vzorek krve a zjistit, co je v ní nenormálního. Rakovinu nám na univerzitě

nepřednášeli; na Bardžá se taková nemoc nevyskytovala. Možná to bude hned ze začátku nečekaný problém - no uvidíme. Pak jsem Karlovi položil chapadlo na ruku.

»Co cítíš? Ale neotvírej oči!«

»To jsem si mohl myslet, celej po tátovi! Užovka, že?«

»Blázníš? Užovka - v zimě? Podívej se,« řekl jsem. Agisar si mezitím nasál pár kapek jeho krve a teď se mi šplhal za krk na své oblíbené místečko. Pro pozemšťana, který takového tvora vidí poprvé, to může být napínavý pohled. Agisar je opravdu podivné stvoření a lidé na Zemi si kdysi vymysleli spoustu **vetřelců**, přicházejících z kosmu. Vzpomněl jsem si, jak mi Zoidée při prvním setkání položila agisar na ruku. Jak jsem se při tom tvářil! A to mi seděl jen na rukavici skafandru, ne na holé ruce!

»Ježíšikriste!« ztuhl Kája. »Ono je to živý! Co je to za potvoru, nekouše?«

»To je můj nepozemský kamarád,« prohlásil jsem. »Nemusíš se ho bát, je nejen naprosto neškodný, ale naopak velmi užitečný.«

Agisar se mezitím vyšplhal nahoru a objal mě chapadly kolem krku. Já na to nic a klidně jsem si dal jeho chapadla na oči. Rakovina byla pro Bardžany neznámá nemoc, ale ve stavu Karlova organismu jsme se s Ferdou brzy vyznali. Ihned mě napadlo, jaký efernid bychom měli proti nemoci vytvořit a Ferdík zkusil odhadnout, jak se v nemocném těle zachová. Vycházelo nám, že bude úspěšný. Ferdík hned začal syntetizovat.

Dohadoval jsem se s agisarem beze slov skoro deset minut - a celou tu dobu na nás Karel vytržetěně zíral a nepromluvil ani slovo.

»Tak - pokračujeme ve fantazírování,« sundal jsem si klidně chapadla agisaru s očí. »Jak vidím, nejsi na tom nejlíp. Máš rakovinu žaludku, počínající metastázy do jater a střev - zatím jen trochu, na rentgenu by to nejspíš nebylo ani vidět, ale už je to tam. Poslyš, když tě nechám léčit zdejšími doktorům, dožiješ se nejvýš půl roku, ale spíš méně. Svěř se mi raději, uzdravím tě. Je ti zle, ale ne natolik, abych si nebyl jistý úspěchem. Tak co, bereš?«

»Co to máš, proboha?« vydechl Kája. »Kde jsi to sebral?«

»Poslyš, Medvěde, mluvím s tebou opravdu vážně, pochop to konečně,« řekl jsem trochu naléhavěji. »Opravdu jsem přežil katastrofu Persea a ve vesmíru se setkal s myslícími bytostmi. Bez hvězdoletu Bardžanů bych se nikdy nevrátil - Perseus zůstal rozbitý meteory u Epsilonu Eridana. Odtamtud jsem se dostal až do centra Galaktického společenství, žil jsem tam dvanáct let a dokonce jsem vystudoval tamní universitu, ovládám teď i nepozemskou medicínu. Tohle je agisar, můj nový přítel, na něhož nedám dopustit a který tvou rakovinu, jak pevně doufám, brzy vyléčí. Pověděl jsi prve, že vypadám mladě. Máš pravdu, ale relativita za to nemůže. Nějaký rok mi ubrala, ale ne moc. Může za to bardžanská lékařská věda, mnohem účinnější, než pozemská. Biologicky jsem opravdu mladší než dříve, rozumíš mi? Bardžané tohle všechno dovedou.«

»Takže je to pravda,« povzdychl si Karel. »Vrátil ses domů - mladý jako tenkrát... To jsou mi věci... Pak že nejsou zázraky!«

»A ty máš zrovna nepozemskou kliku, že jsem tady,« řekl jsem právě tak vážně. »Přijít o pouhý rok později, už bych tě nezastihl naživu. Dej mi ruku, dostaneš hned první dávku léku. Odmítnout nemůžeš, tady jde o život.«

»Bohužel, to vím už dlouho.«

Přitáhl jsem jeho ruku a položil na ni chapadlo agisaru.

»Teď to bude nepříjemné, ale injekce jsou horší, vydrž!« napomínal jsem Kāju.

»Tady máte ten čaj,« ozvalo se za námi. »Kájo, vezmi si hned prášky, ano?«

»Ukaž?« natáhl jsem se po bílé pastilce. Trochu jsem ji oťel o chapadlo agisaru a opět si položil chapadla na oči. Jiskřičky psychorezonance mi v hlavě brzy dotvořily obraz o chemikálii i o jejím rostlinném původu.

»Proboha!« vykřikla žena. »Co je tohle za příšeru?«
 Určitě tím taky mínila agisar.
 »Hmm... makovice. Takže morfium,« mumlal jsem spíše pro sebe. »Tenhle neřád vyhod' co nejdřív, je úplně na nic.«
 »Co to říkáte? Náhodou to Kájovi pomáhá!« oponovala.
 »Může to tišit bolesti, ale jinak to neléčí,« odfrkl jsem. »Jsou to alkaloidy - vlastně je to jed.«
 »To by měl slyšet náš doktor!« naježila se žena.
 »Jaruš, nech toho,« řekl Karel mírně. »Já už jsem Vojtovi uvěřil. Vždyť on má pravdu... já už dávno vím, co jsou tyhle prášky zač.«
 »Ale víš, že budeš mít bolesti, když si je nevezmeš,« vzlykla.
 »Nebude,« prohlásil jsem. »Káju teď budu léčit já a žádné bolesti mít nebude.«
 »Opravdu se mi zdá, že je mi nějak líp,« řekl Karel.
 »To se ti nezdá, to je pravda,« ujistil jsem ho. »Agisar ti dal něco na povzbuzení, dokázal by probudit i mrtvého - to myslím naprosto vážně. Nejdůležitější ale je, že začal léčit příčinu. Tvá nemoc je pěkně zákeřná a navíc je v tobě dost zažraná, ale do měsíce budeš zdrav.«
 »A co je tohle?« ukázala žena štitivě na agisar.
 »To jsem si přivezl z vesmíru,« řekl jsem klidně. »Říkám tomu agisar, důvěrněji Ferda. Nebojte se ho, neublíží vám. Umí léčit nemoci a je to úžasný pomocník.«
 »Ale čím jste vlastně přiletěl?« pořád nedůvěřovala žena. »Kdyby se teď nějaká výprava vrátila z kosmu, byla by toho jistě plná televize...«
 »Raketoplán mám kousek odtud U tří křížků,« opakoval jsem ještě pro ni. »Uvnitř jsou dva mimozemšťané, ale teď hned je nechtějte vidět, jen by vás vylekali.«
 »Vážně? Prosím tě, jak vypadají?« trochu ožil Kája.
 »Jeden je člověk jako my, toho byste se snad nelekli. Ale ten druhý je dvoumetrová chobotnice. Kdyby se náhle objevil tady ve dveřích, mohli byste mít z toho smrt.«
 »A ty se jich - nebojíš?« vyzvídá opatrně.
 »Já se s nimi kamarádím,« řekl jsem po pravdě. »Člověče, ve vesmíru je bytostí, to budeš koukat! Možná to bude na tvůj vkus trochu fantastické, ale skutečnost je ještě neuvěřitelnější, než si v této chvíli myslíš.«
 »A jak se s nimi domlouváš?«
 »Umím jejich řeč, to je přece samozřejmé,« usmál jsem se.
 »Pověz mi v té řeči něco,« poprosil Kája.
 »Značku,« přikývl jsem, »gic riha eguso nogabih...«
 »Dost, dost,« mával rukou. »Hrozná řeč!«
 »Také se ji budeš muset naučit!« podotkl jsem.
 »Já už asi těžko,« řekl trpce.
 »Poslyšte, mladíku, mám dojem, že mi Káju příliš rozrušujete,« prohlásila žena rezolutně. »A vůbec, Kájo, co je to zač?«
 »Promiň, Jaruš,« pokrčil rameny nemocný. »Už jsem ti to přece říkal. Tak tedy znovu. Tohle je můj spolužák a kamarád z dětství Vojta Karas. Dneska se vrátil z vesmíru. A tady to je moje choť Jaruš, snad by sis na ni mohl vzpomenout, je ze sousední vsi.«
 »To nemůže být tvůj spolužák,« trvala na svém Jaruš umíněně. »Na to je příliš mladý.«
 »Jen vypadám mladší, než jsem,« uklidňoval jsem ji. »Ale jsem to já, kdo s Kájou lezl do jeskyní. Pamatuješ se, jak ses zachytil na Tvrdém Y a roztrhl si kalhoty?«

»Jaruš, tohle je opravdu Vojta!« řekl Kája přesvědčivě. »Nikdo jiný nemůže znát věci, kde jsme byli jenom my dva! A Vojta to ví! Pamatuješ, jak jsme se v zimě klouzali na Mohelňáku?«

»To mě jen zkoušíš, vid'?'« usmál jsem se. »Tam jsme se klouzat nemohli. Mohelňák není žádná louže, která by mohla v zimě zamrznout, ale prostřední z trojice dubů na Straškově. Doufám, že tam ještě stojí.«

»Máš pravdu,« zabručel Karel. »Jenomže my jsme jim říkali jinak, vzpomínáš si? To bylo naše největší společné tajemství, dávat jiná jména.«

»Mohelňáku jsme říkali Skoban,« usmál jsem se. »Podle mých roztržených kalhot, jak jsem tam jednou spadl.«

»Je to Vojta!« prohlásil Kája s určitostí.

Kosmický letoun jsme ještě téže noci přemístili do lesa mezi staré, věčně zelené borovice. Nechtěl jsem, aby ho někdo předčasně objevil. Tady by si ho neměl všimnout nikdo. Náhodní houbaři v zimě lesem obvykle nechodí.

Karel mi nabídl, abych bydlel v jeho domku. Děti se mu rozeběhly po světě, v domku bylo teď místa dost. Měl bych pro sebe podkroví, kde dlouho nikdo nebydlel. Karel ani Jaruš nic nenamítali, když jsem projevil přání ubytovat tam svoje přátele z raketoplánu. S oběma jsem je musel seznámit, což nebylo bez problémů.

Nejprve jsem přivedl Oogima, kterého oba přijali se srdečností, byť trochu vynucovanou. Zejména Jaruš se přiznala, že takhle si mimozemšťana vůbec nepředstavovala. Oogim měl na sobě stejnou tmavohnědou kombinézu s kapucí pro agisar, jako já sám. Jakmile si Oogimův agisar očichal pozemský vzduch, svlékli si oba skafandry - už v letounu. Nesl si pouze malý vak s týdenní zásobou suiaki, vynikajícího pastovitého koncentrovaného jídla.

»Vždyť vypadá jako docela obyčejný Cikán,« řekla zklamaně Jaruš.

»Nevěděl jsem, že jste tak zaujatí proti Cikánům,« řekl jsem s úsměvem. »Ještě že vám Oogim nerozumí!«

»Nevadí mi jak vypadá,« řekla rychle, »ale nečekala jsem, že bude tak... tak obyčejný...«

»Bardžané jsou přece lidé jako my,« usmál jsem se. »Asi jsou trochu citlivější, ale co do inteligence si nemáme co vyčítat. Jejich civilizace je o hodně starší než naše. V dobách, kdy se u nás stavěly pyramidy, oni už létali do kosmu. Když to chceš vědět, zachránili ve vesmíru před katastrofou tři civilizace - Eio, Ullhetl a Rhyinkáa.«

»To je možné,« řekl na to Karel, »ale říkal jsi, že jsou ve vesmíru i jiné rozumné bytosti.«

»Až přivedu Bghla, utečete oknem,« sliboval jsem.

Oogim s sebou neměl žádná objemná zavazadla, ubytování bylo proto velmi jednoduché.

»Co vlastně tihle... vesmířani jedí?« ptala se Jaruš zvědavě.

»To samé co my,« odpověděl jsem.

»Mohla bych v tom případě udělat večeři pro čtyři?«

»Když pozveme Bghla, rovnou pro šest,« usmál jsem se. »Ten toho spořádá za dva.«

Oba, Karel i Jaruš, byli na posledního člena naší posádky tak zvědaví, že jsem pro něho musel hned dojít.

»Počkej - ale jak se tady s tím máme zatím domlouvat?« zajímal se Kája.

»Budeš se muset naučit jeho řeč, jak už jsem říkal,« musel jsem se usmát. »No, prozatím to jistě půjde i bez ní. Máš-li rádio, gramofon, nebo cokoli podobného, pusť mu

nějakou muziku. Bardžané zbožňují hlavně Mozarta, ale rádi poslouchají i Dvořáka, Smetanu a vůbec veškerou naši hudbu. Od vážné po populární. Pokud vím, Ogogim má nejraději Smetanu.«

»Neuvěřitelné!« řekl Kája. »Jak to můžeš tvrdit?«

»Nezapomeň, že jsem tam žil dvanáct let,« usmál jsem se. »Za tu dobu se s naší hudbou seznámilo čtyřicet planet, to představuje zhruba sto miliard různých bytostí. Mozarta prohlásili za největšího hudebního skladatele v celém známém vesmíru a mám dojem, že právě Mozart nás zachránil. Když se totiž dozvěděli o Hirošimě, měla u nich Země takové mínus, že si to ani nedovedeš představit.«

»Neuvěřitelné,« opakoval jen Karel.

»Já jsem si zase myslela, že kosmické civilizace budou nebezpečnější,« řekla Jaruš. »Že budou mít horší zbraně než my a zotročí nás.«

»A přitom jsou to tak mírumilovní tvorové, že nám bude trvat ještě několik tisíc let, než dosáhneme jejich mravní úrovně - pokud se něco mezitím rychle nezlepší,« řekl jsem.

Bghlta jsem přivedl až za tmy. Nejprve chtěl zůstat na Zemi co nejdéle inkognito, ale pak si přece jen dal říci. Jak se zdálo, jeho podoba vyvolala větší dojem než u Ogogima.

»Konečně opravdový mimozemšťan jak se patří!« řekl Karel a dokonce potřásl podávaným chapadlem, ačkoliv bylo znát, že je přece jen trochu vyvedený z míry. Jaruš se držela mnohem více zpátky, neřekla vůbec nic. Na očích jsem jí viděl, že v Bghltovu mírnost příliš nevěří.

Večeře byla vynikající, zvláště když to bylo moje první pozemské jídlo po tak dlouhé době. Pro naše přátele to zase bylo vůbec první pozemské jídlo, které ochutnali. Jen oba pozemšťané vypadali zaraženě, tomu jsem se nedivil. Zatím neměli příležitost stýkat se s nepozemskými bytostmi - ale však si časem také zvyknou.

Po večeři jsme s Jaruš odešli ubytovat hosty do podkroví. Karel nám půjčil do místnosti, kde jsme spolu měli bydlet, přehrávač hudby. Vybral jsem pro své přátele něco hezkého, pak jsem se omluvil a vrátil se dolů.

A teprve teď jsme si mohli popovídat.

Potřeboval jsem se co nejdříve přizpůsobit změněným poměrům doma. Ledacos se ani za tak dlouhou dobu nezměnilo, jiné skutečnosti mě pořádně překvapily.

Něco se nepochybně změnilo k horšímu. Například mě dost překvapily nekřesťanské ceny všeho, co mělo jakou souvislost s ropou. Karel mi to vysvětloval tím, že státy Jedině pravé víry si mohou diktovat ceny a dělají to tak, že auta na benzín jsou téměř všude na světě přepychem. Bylo by to snad k něčemu dobré, neboť se díky tomu rozmohly mnohem čistší elektromobily, které tak nezamořují ovzduší. Jenomže ty zase potřebují ke své činnosti elektřinu, takže vzduch o to víc zamořují elektrárny, zvláště prastaré babičky na obyčejné uhlí. Zaplatí pámbu za atom, bez jaderných elektráren by se svět už podobal kotelně. Ozónu je prý v atmosféře opět o něco méně, takže v některých zemích, především v Africe, se už málem nedá žít. Množí se podivné nemoci, zřejmě mutované ultrafialovými paprsky. Vypadá to na blížící se celkovou katastrofu, ale ani nejbohatší státy nedávají žádné peníze, aby se proti tomu něco dělalo. Nejbohatší země ostatně patří do svazků Jedině pravé víry a těm nějaká věda neříká téměř nic. Blížící se ekologická katastrofa planety je podle učení jejich vůdců Kismet a nejen proti tomu sami nic nepodnikají, ale zabráňují v tom i jiným, neboť podle jejich víry to jsou nepřipustné zásahy do přírody.

Přitom jsem se také dozvěděl, kdo asi střílel na Šotri. Už jsem věděl, že fotonové zbraně jsou umístěny na několika místech Afriky a Asie, při sestřelování našich kamuflážních balónků se nám umístění těch zbraní prozradilo. Teď mi Kája potvrdil, že je mají fanatici Jedině pravé víry, kteří už před mnoha roky prohlásili veškeré lety do kosmu

za urážku svých Posvátných knih. Co není v Posvátných knihách, je od ďábla a musí být vymýceno, prohlásily prý autority jejich víry. Na jejich území se pouhé pochybování o tomto rozhodnutí dnes trestá smrtí. Nemají fotometry stejného typu, jako byly naše na Perseu, ale cosi jiného, bohužel asi účinnějšího.

»Ti barbaři sestřelili všechny satelity, na které bylo z jejich území vidět,« stěžoval si Karel. »Zůstaly jen nad Amerikou. Japonsko je může využívat, ale Evropa se musela obejít bez nich.«

»A to si svět nechal líbit?« podivil jsem se.

»Jim je všechno jedno,« mávl rukou Karel. »Plně ovládají ropný trh, nikdo na ně nemůže. Američanům sestřelili raketoplán i s posádkou - a také s nimi nikdo nelnul. To se ví, nebylo to bez pořádného rámusu, ale co chceš s nimi udělat, když oni všechno poměřují svými Knihami a co se jim do nich nehodí, o tom se prostě s nikým nebaví.«

»Uvidíme!« zabručel jsem. »Teď mohou hlídat vesmír jak chtějí, žádný letoun neseštlí.«

»Jen aby!« pochyboval Karel.

»Neseštlí, protože ten nejdůležitější propásli. Když se nám povedlo přiletět sem, dalších letadel už nebude třeba.«

Pak jsme se bavili o tom, co budeme dělat dál. Úspěšné proniknutí s raketoplánem na Zem znamenalo poloviční výhru, ale museli jsme nejdřív postavit stanici vjosuzgu. Potřeboval bych získat nějaké vhodné místo pro stavbu. Chtěl jsem koupit nějaký pozemek, třeba s kusem lesa či nehostinných skal. Peníze pro mě nehrály žádnou roli. V letadle jsem měl k tomuto účelu přes sto kilogramů čistého zlata nakoupeného na technické planetě Kyoran. Ve Společenství bylo zlato ceněno pro své elektrické parametry, ale jako platidlo se nepoužívalo. Poblíž planety Kyoran obíhá měsíc Humt, kde se zlato dalo těžít bagrem po tunách - a také se těží. Podobná ložiska jsou i na jiných místech vesmíru, ale zlato z Kyoranu je tak levné, že se jinde ani nevyplácí zahajovat těžbu. Na Zemi zlato pořád platilo za vzácnost a bylo za ně možné koupit vše co bylo potřeba. Půdu, stroje, ale bohužel také soudce - a třeba i nájemné vrahy.

»Dejme tomu, že pozemek najdeme,« řekl Karel. »K čemu ti bude?«

Objasnil jsem mu, co stanice vjosuzgu znamená pro planety Společenství a co bude její postavení znamenat i pro Zemi. Blesková doprava rázem umožní jakýkoli pohyb po celé známé části vesmíru. Pak zapojíme do této akce další lidi a všechno bude snadné - i když se možná od nás pozemšťanů budou lidé ze Společenství trochu odtahovat pro naši barbarskou minulost.

»Dal jsem si úkol připojit Zemi ke Galaktickému společenství myslících bytostí a splním to i kdybych na tom měl dělat pět set let,« prohlásil jsem. »Víš Kájo, kosmické lety měly smysl i v té omezené podobě, jakou jsme předpokládali před startem Persea. Jenom vědecké poznatky nashromážděné na naší cestě by měly obrovský dopad na dění Země. Ve vesmíru jsme ale potkali spřátelenou civilizaci, navíc mnohem vyspělejší než naši, takže se všechno rázem dostalo do jiné dimenze. Objevení Ameriky Kryštofem Kolumbem je proti tomu bezvýznamná epizoda.«

»Myslíš?« podíval se na mě nevěřicně.

»Bylo by mnohem jednodušší, kdybych našel pár lidí, kteří by se tomu věnovali se mnou. Co bys mi řekl, kdybych tě teď požádal o deset let tvého života?«

»Dal bych ti i víc, ale bohužel to vypadá, že tolik času mít nebudu,« povzdychl si Karel.

»Ale budeš!« prohlásil jsem s určitostí. »Dneska ti dávám nejméně dvacet let a jestli se spojíme s planetou Bardžá, pak ještě víc. Věnuješ mi z toho těch deset?«

»Jestli mluvíš pravdu, i víc - a rád,« řekl Karel.

»Když Kájovi pomůžeš, budu ti pomáhat taky,« dodala se slzami v očích Jaruš. Museli jsme si na to stisknout ruce.

»Jen jestli něco takového dokážeš,« pochybovala.

Naštěstí už jsem si byl jistý výsledkem. Rakovina je jako nemoc na Bardžá neznámá, ale trochu se podobá nádorům, občas vznikajícím při urychlené regeneraci. Hlavně že jsme s Ferdou věděli, jak na ni. Zařadili jsme ji k nemocem, které by bez léčení vedly ke smrti, nic víc a nic méně. A tak se stalo, že jsem první noc na rodné Zemi šel spát až tak pozdě ráno, že už začalo svítat...

Karel, jak se ukázalo, byl penězi k nezaplacení. Ještě se ani pořádně nevzpamatoval, hned druhého dne ráno mi vyjednal schůzku se synem Mirkem, vystudovaným architektem. Pozval ho domů, ale do telefonu mu víc neřekl. Další, kdo by nám mohl podle jeho mínění pomoci, byl jeho druhý syn Josef. Ani ten nebydlel na vesnici. Studoval práva, ale měl je brzy úspěšně skončit. Ujistil jsem Karla, že architekta i právníka budeme určitě potřebovat.

Mirek se dověděl o naší přítomnosti na Zemi krátce poté, co přijel za rodiči. Nejprve se totiž hrnul do podkroví, kde dřív bývalo jeho klukovské království. Chtěl tu nepozorovaně ukrýt dárek pro tátu, takže jako velká voda vtrhl do místnosti, kde se setkal - s Bghltem.

Přítomnost dvoumetrové chobotnice by byla šokem i pro ostřílenější povahy. Další šok Mirek utrpěl, když na něho chobotnice promluvila:

»Dobrý den. Přišli jsme z vesmíru. Nebojte se, jsme vaši přátelé a nikomu neublížíme.«

Bghlt jen odříkal těch pár slov, co jsem ho naučil. Bylo to míněno dobře, aby mohli moji přátelé oslovit místní lidi, kdyby je náhodou potkali, ale neměl jsem příliš velké iluze o tom, co asi může udělat člověk, na kterého takový tvor vybafne, byť mírumilovně. Což o to, dopadlo to dobře. Náš architekt sice zalapal po dechu a málem se složil, ale vzpamatoval se. Aspoň jsme nepotřebovali další důkazy, aby nám uvěřil.

Brzy nato s námi podle přání svého otce začal pracovat na stavbě stanice. Jeho počáteční zdvořilá ochota byla brzy vystřídána obrovským nadšením, jakmile jsem ho seznámil s našimi rezonančními tavičkami a s jejich možnostmi. Trochu jsme ho zklamali, když se dozvěděl, že stanici vjosuzgu budeme stavět podle plánů, které už máme.

»Neboj se, Mirku, architekta ještě budeme potřebovat,« utěšoval jsem ho. »Jenže stanici pro mezihvězdnou dopravu musíme postavit přesně stejnou jako tisíce dalších stanic po celém Galaktickém společenství. Uvědom si, že v nich nemusí být obsluha naše, pozemská. Musí se tu vyznat kdokoli, kdo má pro obsluhu oprávnění. A kromě toho, nezlob se, budeš se muset ještě moc a moc učit.«

»To mi chceš říci, že naše architektura nestojí za nic?« vybuchl Mirek, když jsem se dotkl jeho profesionální cti.

»To neříkám,« zavrtěl jsem hlavou. »Ale podívej se, vždyť vůbec nevíš, jak musí vypadat prostory, ve kterých se budou pohybovat jiné bytosti než lidé ze Země. Vezmi si třeba obyčejné dveře. Náš přítel Bghlt má v tomhle domě problémy, aby prošel dveřmi. Jsou pro něho příliš malé, z jeho pohledu jsou pro trpaslíky. Nikdo nepočítal s tím, že by jimi měl vstupovat někdo jiný než člověk. Což o to, Bghlt je obratný a ještě se protáhne, ale ještěrovní obyvatelé Ilooniku jsou mnohem větší a navíc zavalitější než člověk. Ilooničan by takové dveře vyvalil i s kusem stěny a asi by se navíc probořil podlahou, váží totiž čtvrt tuny. Když budeš chtít, aby se do tvých výtvorů vešly všechny bytosti co jich známe, budeš si muset zvyknout na jiné dimenze. A navíc nemáš ani ponětí, co všechno se dá dělat s rezonančními tavičkami.«

Samozřejmě nemohl ani tušit, o čem to mluvím. Musel jsem s ním dojít k letadlu, vybalit jednu z taviček a předvést mu ji přímo v chodu.

»Človče, Vojto, tohle by znamenalo úplný převrat v celém stavebnictví!« jásal, když jsme zkušebně podle receptur ze Společenství roztavili trochu písku s příměsemi. Výsledkem byla k jeho úžasu kompaktní hmota, pevností mnohonásobně převyšující beton.

»Nejen ve stavebnictví,« přikývl jsem. »Tahle hračka na všech planetách Společenství vytlačila veškeré hutě, slévárny, sklárny a ostatní tepelné zpracování materiálu. Tady tomu také nemůže být jinak, uvidíš.«

»A jak se s tím staví?« zajímal se Mirek dál.

»To poznáš brzy sám,« sliboval jsem mu.

Karel po dvou seancích s agisarem vstal z postele a vůbec nevypadal jako člověk, který má příští měsíc zemřít. Do dvou dnů zmizela nezdravá žlutá barva z obličeje a přestaly bolesti. To už jsem věděl, že nádory, které se doposud volně rozrůstaly tkáněmi, se začínají rozpouštět. Agisar neléčí tak jako většina pozemských prostředků, které chemicky nebo jiným způsobem rozrušují mikroorganismy, nádory a látky tělu cizí. Takové prostředky často poškozují i léčený organismus, ale lékař tím volí menší zlo a spoléhá se, že už se z toho pacient po zlikvidování příčiny nemoci nějak dostane. Agisar má pro léčení opačnou metodu. Podle potřeby zvýší obranné a regenerační schopnosti organismu; ten si pak nejen poradí s vetřelci i s nádory sám, ale navíc brzy doplní, co bylo předtím narušené. Tak se léčí i mechanická poškození od ran a zhmožděnin, přes zlomeniny až po regeneraci zubů. Něco z těch principů bylo známo i na Zemi. Například akupunktura, to typické povzbuzení přirozených schopností organismu proti nemocem cestou mechanického působení. Agisary byly podle mého nejméně stokrát účinnější než akupunktura - o chemoterapii nemluvě. Další metodou léčení s agisary je umělé vytvoření efernidů, protibakterií, které tělu pomohou a pak se rozloží - jsou prostě tak geneticky nastavené. V krajním případě agisary přímo ve vlastním těle vypěstují i umělé červy, které donutí provést uvnitř těla pacienta požadované operace - ale aby bylo nutné nasadit takové prostředky, to už by muselo být opravdu vážné. Na rakovinu stačily efernidy. Třetího dne od začátku mého léčení se Karel poprvé po tak dlouhé době pořádně s chutí najedl. Jeho žaludek překonal nemoc a začal se hojit.

»Mám pocit, jako bych omládl o deset let,« prohlásil.

»To je opravdu jenom pocit,« usmál jsem se na něho. »Na omlazení si budeš muset dojít za Zoidée. Neboj se, sjednám ti to, jak jen to půjde.«

»A kdo je vůbec, Zoidée?« zeptal se Mirek. »To jméno slyším od tebe aspoň po desáté.«

Měl jsem u sebe její obrázek a mohl jsem jeho zvědavost okamžitě uspokojit.

»No dobrá, ale kdo je to doopravdy?« opakoval otázku Karel, když si obrázek prohlédl.

»No víš, zatímco já jsem odletěl s Perseem, můj největší kamarád Karel se tu oženil s Jaruš a pořídili si i dvě děti, Mirka s Josefem,« začal jsem rozvláčně.

»Vojto, k věci!« sepnul Karel ruce prosebně.

»Zkrátka, Zoidée je pro změnu moje žena,« řekl jsem.

»Snad sis nevzal za ženu... vesmířanku?« zajíkla se Jaruš.

»Přesně tak,« přikývl jsem. »To je Zoidée Karasová. Až vám budu vyprávět, co všechno jsme spolu prožili, nebudete mi to ani věřit. Je to Bardžanka a ti lidé se nám natolik podobají, že je možný i sňatek. Vzal jsem si ji za ženu před deseti lety přímo na planetě Bardžá.«

»A proč nepřiletěla s tebou?« řekl Karel nedůvěřivě.

»Protože někdo musel zůstat doma s dětmi,« odvětil jsem podle pravdy.

»Ty máš... Vy máte...« nevěřil ani Mirek.

»Máme, dokonce čtyři,« přiznal jsem a vytáhl další obrázky. Zdeňka s research robotem RR s desetisvíčkovým dortem, pořízeno při oslavách první desítky. Voikoi, pětiletý andílek s bílou pletí, rarita a miláček planety Bardžá. A nakonec dvojčata, plně zaujatá obědem, s pusami pěkně upatlanými od ovoce pimuag.

»Pozvu vás všechny na Bardžá, jen co tady postavíme stanici vjosuzgu,« sliboval jsem.

»Anebo ať všichni přiletí sem,« navrhovala Jaruš.

»Nevím, sotva,« vrtěl jsem hlavou. »S malými dětmi se na barbarské planety necestuje.«

»No dovol, copak je naše Země nějaká barbarská planeta?« urazil se Karel.

»Je mi líto, Kájo, ale Země si to označení vysloužila,« odpověděl jsem potichu.

»Nejenom sestřelením našeho hvězdoletu, pojmy jako Hirošima, koncentrační tábor - ale i kvůli teroristům a Jedině Pravé Víře. A budeme mít moc práce, než tyhle mezihvězdné ostudy smažeme.«

Pokusil jsem se spojit s bývalým světovým střediskem kosmického výzkumu, bohužel již delší dobu zrušeným. V době našeho odletu pro každého z nás uložili ve švýcarských bankách slušný obnos, který nám měl po návratu výpravy zabezpečit, jak tehdy tvrdili, klidné stáří za naše služby lidstvu. Kosmický výzkum byl zastaven a když k Zemi dorazila zpráva o katastrofě, nějaký horlivý úředník vklady stornoval. Věděl sice, že jsem to přežil, ale nikdo tenkrát neočekával, že bych se vrátil.

Trochu mě zamrzelo, že mě tak klidně odepsali, ale nijak mě to nevyvedlo z míry. Byl jsem materiálně zabezpečený z Galaktického společenství, měl jsem dostatečný majetek ke všemu, co jsem na Zemi potřeboval. Navíc jsem měl od představitelů Společenství příslib, že mě budou podporovat, ale věřil jsem, že této pomoci ani nebudu muset využít. Země byla můj džob a co s ní udělám, záviselo teď hlavně na mně. Buď se mi podaří změnit současné poměry, aby už pozemšťané nebyli pro Společenství nepřijatelní, nebo pohořím a pak by Země zůstala mimo Společenství. V takovém případě bych se asi musel vrátit na Bardžá - ale já jsem pevně věřil, že úspěch mít budu. To by v tom byl čert!

Koupili jsme pozemek u lesa na Straškově nedaleko od skal nazývaných Tvrdé Y a malého močálu Žabín. Půda nebyla úrodná a pozemek byl proto levný, i když by to asi v našem případě nehrálo roli. Josef nám v několika klenotnictvích v Praze zprostředkoval výměnu potřebného množství zlata. Zlato z planety Kyoran bylo navinuté na cívky v podobě milimetr silného drátu, dalo se snadno vstrčit do kapsy a drát se dal podle potřeby odvinout. Prodávali jsme jej po menších množstvích na váhu a brzy jsme měli dost hotových peněz. Část jsme sice utratili za pozemek, ale zůstala nám ještě obrovská částka.

Mirek nakreslil plány vily. Vnější obrysy měla shodné s budoucí stanicí vjosuzgu. S těmi plány jsme ihned získali povolení úřadu a mohli začít stavět. Ukázalo se, že stavbu zvládneme i bez Bghlta, který se nemohl ukazovat na veřejnosti. Pomáhal nám jen Ogogim, zatímco Bghlt v podkroví poslouchal hudbu a díval se na pozemskou televizi. Naučil se brzy česky, takže mohl naši civilizaci zkoumat o to bezprostředněji. Jeho chvíle měla přijít až později, ale chtěl být na ni dobře připraven..

Najatý bagr vyhloubil nezvykle hluboké základy. Nechtěl jsem do všeho předčasně zasvětit více lidí a proto jsem chtěl stanici stavět pokud možno jen se svými známými. Mirek mi sice nabízel, že snadno sežene partu zedníků, ale u těch bychom si nikdy nebyli jistí, že v nejbližší hospodě všechno neprozradí. Museli jsme sami odzkoušet tavit hmotu a odlévat ji do forem, přičemž jsme jen jako mimochodem odlili základy stanice, přitavili

je ke skále a namontovali na ně tlumiče proti zemětřesení, dovezené z Bardžá i s vnitřním strojovým vybavením. Bardžanské stanice vjosuzgu byly zkonstruované už před desítkami tisíc let a jejich stavba byla podporována prastarými zkušenostmi. Odlili jsme i vrchní kopuli - sahala jen k úrovni terénu - a teprve na ní jsme začali stavět klasický dům. Ale i ten nám vyrůstal velmi rychle

»Tohle bude znamenat radikální změnu ve stavebnictví,« chystal se za hlavu Mirek. »Ono se to chová úplně jinak než beton, o cihlách nemluvě!«

»Nejvyšší čas, abys změnil orientaci,« souhlasil jsem. »Až bude chvilka klidu, mohl bych tě vzít někam, kde by ses mohl naučit víc.«

»Vždyť něco takového neumí nikdo na světě!«

»Náš svět je malý ve srovnání se světy Galaktického společenství,« připomenul jsem mu.

»Kdyby tvé plány nepoužívaly ty příšerné délkové a váhové jednotky!« bručel po straně.

»Čím dřív se je naučíš používat, tím dřív ti přejdou do krve a tím lépe pro tebe,« ujišťoval jsem ho. »V Galaktickém společenství se s pozemskými metry, kilogramy ani sekundami nikde nesetkáš. A nevidím jediný důvod prosazovat používání našich jednotek na jiných světech. Galaktické jednotky jsou přirozenější, mají vesmírný základ a platí v celém vesmíru.«

»Proč vlastně mají tak praštnou délkovou míru? Proč má jejich *zhavae* jedna-dvacet centimetrů? Proč ne dvacet? Pak by byl metr přesně pět zhavae a přepočítávalo by se to lépe.«

»Možná nám pozemšťanům. Zhavae je mnohem přirozenější jednotka, než náš metr. Metr byl původně definován jako desetimiliontá část kvadrantu Země. Tenkrát to navíc změřili špatně a pak tenhle paskvil zafixovali. Desetimiliontá část kvadrantu to není ani na Zemi, natož aby to platilo jinde. Planety jsou rozdílné velikosti, komu chceš takovou definici vnutit? Galaktickému společenství se snadněji přizpůsobí Země, než aby tomu bylo naopak.«

»No dobře, ale proč nemá zhavae třeba pětadvacet centimetrů, to by bylo čtvrt metru nebo zhruba deset palců? Proč má zrovna jednadvacet centimetrů?«

»Jednadvacet centimetrů je magická délka, platná v celém vesmíru. Zhavae odpovídá vlnové délce nejčastějšího prvku ve vesmíru, mezihvězdného vodíku. Bardžané tenkrát rozumně vzali jako základ měrné soustavy něco nezávislého na velikosti světů, rozměrech bytostí na nich žijících a proto zavrhlí podobné nesmysly, jako jsou palec, stopa, sáh, metr. To byl hlavní důvod k zavedení této délky. Nemysli si, také na Bardžá jeho zavedení stálo mnoho úsilí a na dalších připojených světech jakbysmet. Zato teď je to naprosto přirozená veličina. Můžeme být rádi, že aspoň naše vteřina skoro přesně odpovídá časové jednotce *pok* a že jako základ mají desítkovou číselnou soustavu, stejně jako my. Uxané mívali číselnou soustavu osmičkovou. Mají osm ramen a dobře se jim to počítalo. Ale i oni se raději přizpůsobili, než by zůstali mimo. K hrubé orientaci můžeš počítat metr za pět zhavae, kilometr za pět tisíc, beztak ve stavebnictví není centimetr žádná míra. Ale dovedeš si představit, jaký zmatek čeká strojaře? Já už jsem to zažil. Hvězdná loď, která dopravila na Mars první dálkovou stanici, byla kombinací pozemského raketoplánu a jejich hvězdné lodi. Nepasoval tam jediný šroubek, jediný hřídel. Řeknu ti, pořádně jsme se nad tím vyvztekali.«

Mirek nakonec přestal brblat. Stanici jsme tedy postavili podle bardžanských plánů jako všude ve vesmíru. Montování strojů jsme také zvládli bez cizí pomoci a pak nastoupil Ogogim s ožíváním, přičemž jsem mu asistoval. Bghlt nám ani teď pomáhat nemohl, ve vjosuzgu se nevyznal. On ale s námi ani nebyl kvůli stavbě stanice.

A pak se stanicí ozvalo jemné bzučení synchronizace... V řídicím centru jsme v té chvíli byli všichni, já se svými vesmírnými přáteli, Kája s Jaruš, dokonce i Mírek. Rozhodl jsem se jako první využít stanicí k pouhému přenosu zpráv - byl to ostatně můj vynález.

»Země-1 volá Mars,« řekl jsem slavnostně do mikrofonu, připojenému přes modem na synchronizační srdce stanice.

»Tady Mars. Jak se vám vede? Nepotřebujete něco poslat?« ozvala se odpověď.

»Tady je všechno v pořádku. Nic nepotřebujeme ani z Marsu, ani z Bardžá. Až budeme potřebovat, zavoláme. Jen vám oznamujeme spuštění první vjosuzgu na Zemi.«

»Máme vyřídít vzkaz pro Vojtu ze Země,« pokračovala stanice Mars. »Velká Rada a s ní i celá Bardžá vám přejí úspěch.«

»Děkujeme,« řekl jsem. »Máme tu první stanicí a spoustu přátel, ale také problémy. Zatím nám žádné nebezpečí, jak se zdá, nehrozí. Pozdravujte od nás Bardžá.«

»Rozumíme. Můžete si tam zavolat také přímo, stanice Bardžá-4739 v Cokrezu je ode dneška vyhrazena pro vás.«

»Děkuji ti, Mars!« poděkoval jsem a vypnul stanicí.

»S kým jsi to mluvil? A o čem? Povídej!« dychtili vědět Kája, Mírek i Jaruš.

»To byla jen malá zkouška,« usmíval jsem se. »Mluvili jsme s nejbližší stanicí na Marsu, ta je opravdu co by kamenem dohodil, ačkoliv je Mars právě na opačné straně za Sluncem. Ale už příště se budeme bavit s planetou Bardžá, vzdálenou přes čtyři sta šedesát světelných let. Máte načase začít se učit řeč Bar, abyste rozuměli, o čem si povídáme.«

»Touhle řečí se mluví na Bardžá?« ptal se Mírek.

»Nejen na Bardžá,« odtušil jsem. »Touhle řečí se mluví v celém Galaktickém společenství. Mluví tak sto miliard bytostí, lidí i ne-lidí. Myslím si, že pár miliard lidí Země ji zvládne také.«

»A to si myslíš, že přestaneme mluvit po našem?«

»Ne, tak jsem to nemyslel,« zavrtěl jsem hlavou. »Je dost civilizací, které znají jak řeč Bar, tak vlastní jazyky. Ale bez jazyku Bar se nedomluvíte. Vždyť my lidé se pořádně nedomluvíme ani doma, na své vlastní planetě! Vezměte si za příklad Indii, kde se dnes domlouvají anglicky, což také není jejich vlastní řeč. Ale Indové by se bez ní nedomluvíli ani sami mezi sebou. Jazyk Bar je takovou mezihvězdnou řečí, bez ní to nepůjde. Jak byste se chtěli podívat na jiné světy?«

»Podívat se na jiné světy?« zeptala se Jaruš udiveně.

»Ode dneška by to mělo být možné,« ujistil jsem všechny. »Ode dneška budeme létat na Bardžá i na Mars právě tak snadno, jako do sousedního města.«

V noci jsem zavolal na Bardžá a požádal o propojení domů. Nechtěl jsem volat v době, kdy u nich byla noc, ale nemohl jsem to ani odkládat. Teď tam bylo právě ráno a konečně jsem si mohl popovídat se Zoidée. Doma bylo vše v nejlepším pořádku, Zdeňka ve škole prospívala, hned mi do telefonu zazpívala písničku. Bylo to nádherné. Pozemští přátelé sice nerozuměli ani slova, ale poprvé uslyšeli hlas mých nejdražších. Pro mě to byla další vzpruha.

Okruh našich známých se rychle rozrůstal.

Nejprve přiletělo deset lidí z Bardžá a převzali řízení pozemské stanice vjosuzgu. Stanicí jsme zatím předali Radě kosmonautiky. Rada ji bude spravovat a zajišťovat až do doby, než rozhodne o konečném osudu Země. Zatím Zemi pořád chápali jako nebezpečnou planetu. Až to nelichotivé hodnocení pomine, převezme stanicí a všechny další společnost Transgalakt. Bohužel jsem správně tušil, že si na tento okamžik ještě počkáme.

Kosmonauté měli bydlet, jak bylo pravidlem, přímo uvnitř stanice, mimo její zdi neměli vůbec vycházet. Veškeré zásobování stanice převzal Cokrez na Bardžá. Očím okolojdoucích lidí se jevila stále jen jako poněkud extravagantní, ale jinak tichá vila.

Uvnitř však bylo živo. Podle rozhodnutí Rady kosmonautiky bylo sice do spodních pater hluboko pod úroveň terénu uloženo několik tun silné trhaviny, aby bylo možné stanici kdykoliv zničit a zabránit *krvelačným pozemšťanům* násilím vniknout na obydlené světy Společenství, ale zatím se nezdálo, že bude někdy zapotřebí tuto možnost využít. Rada kosmonautiky naopak ochotně souhlasila s tím, aby se někteří lidé podívali kamkoliv bude třeba, i na Bardžá. Přitom mi důrazně připomněli, že za jejich výběr nesu zodpovědnost já a běda, jestli dovolím takovou cestu nějakému vrahovi!

Opět jsem Radu ujistil, že budu obzvláště opatrný, ale hned jsem oznámil, že tuto možnost brzy využiji. A tak se necelého čtvrt roku od mého přistání na Zemi a pouhý týden od postavení stanice objevili na Bardžá hned tři lidé z tak exotické planety, jakou byla Země.

Karel a Jaruš dosud neuměli více než několik slovíček, která jsem je z jazyka Bar naučil. Zvládli jen pozdrav a sdělení, že jsou z planety, kde se řečí Bar ještě nemluví. Ale nemínil jsem je nechat na holičkách. Jen jsme opustili stanici vjosuzgu, přivolal jsem taxi (všechny taxíky už byly vybaveny letouny mého vylepšeného typu) a odletěli jsme do našeho domova ve Viouiru.

Tam už nás očekávali. Sotva taxík se šuměním pomocných vrtulí přistál, vyšla z domu Zoidée s Maímó. Obě nesly na rukou po jednom z našich dvojčat; Maímó Vlastičku a Zoidée malou Zirranei. Voikoi vyběhl před ně a Zdeňka se stydlivě schovávala za mámu a tetu.

»Dobré odpoledne,« vítala nás Zoidée. Karel i Jaruš pozdravu našťestí rozuměli a opětovali jej. Tím padla první bariéra a děti vyběhly podat návštěvě ruce. Ke mně se pak vrhly, jako kdyby mě chtěly sníst. Ovšemže měly proč. Několik balíčků pravé pozemské čokolády změnilo majitele a vzápětí rychle obarvilo papulky našich dvojčat. Voikoi i Zdeňka dali nejprve ochutnat mámě a pak snědli jenom část s tím, že si takovou dobrotu musí šetřit.

»Máš docela hezké děti,« řekla Jaruš. »Nejvíce se mi líbí ten kluk.«

»To je obrovská rarita,« řekl jsem pyšně. »Správně měly být všechny děti tmavé po mámě, Voikoi je výjimka.«

»Proč by neměly být také po tobě?« podívala se Jaruš.

»Protože bílá barva pleti je *dědičně ustupující*,« řekl jsem. »Časem budou lidé jedné barvy i na Zemi. A bude to docela určitě taková, jakou mají lidé Bardžá. Jenže to bude nejdříve tak za deset tisíc let.«

»Tebe by měli slyšet naši rasisti!« zasmál se Karel. »Pořád mají plnou hubu čisté rasy.«

»Takoví se sem nikdy nedostanou - ani na žádnou planetu Společenství,« podotkl jsem. »Mám přísně zakázáno vpustit nesnášenlivé tvory mezi slušné lidi.«

Zábava však byla poněkud jednostranná. Buď jsem mluvil se svými pozemskými přáteli, pak jsem zanedbával rodinu, která nerozuměla ani slova. Nebo jsem se bavil se Zoidée, Maímó a s dětmi, pak zase hleděla nechápavě návštěva.

»Taky jsi mohl aspoň svoje děti naučit mluvit po našem,« řekla Jaruš rozmrzele.

»Myslíš?« otázal jsem se.

»Ani se doma nedomluví!« zdůvodnila to hned.

»To jsi na obrovském omylu,« řekl jsem na to. »Předně si musíš uvědomit, že jsou doma tady a ne na Zemi. A tady jinou řeč nepotřebují, my spolu se Zoidée mluvíme také jenom Bar. Kdyby se jim zachtělo podívat jinam, řečí Bar se dohovoorí na dvačtyřiceti

světech Společenství. Mohou se tak bavit i s bytostmi, které se lidem nepodobají. Navíc si myslím, že se tou řečí brzy domluví i na Zemi. Jen co tam rozjedeme kursy řeči Bar pro pozemšťany.«

»Myslíš, že na Zemi uspěješ?« nedůvěřoval ani Karel.

»Je to součást mého plánu připojení Země ke Společenství. Ten v první řadě předpokládá společný jazyk. Vždyť právě společná řeč v našem světě citelně chybí. Možná bychom časem nějakou našli, angličtinu nebo esperanto, jenže jazyk Bar přišel jako na zavalanou.«

Hlavním účelem cesty ale nebyla zdvořilostní návštěva. To ostatně jak Zoidée, tak Maímó věděly předem a obě už měly agisary pohotově. Svěřil jsem přátele jejich péči a aspoň jsem jim pomáhal překonávat jazykovou bariéru.

»Ty jsi tady s tím už něco dělal, vid'?'« řekla Maímó, když její agisar vyšetřil Karla.

»Myslíš, že jsem něco udělal špatně?«

»Ba ne, jenom vidím, že se tu nedávno něco dělo. Krátkodobá regenerace, že?«

Chvilí obě sestry zkoumaly, co a jak.

»Ti dva jsou zhruba stejného stáří jako jsi ty, vid'?'« řekla nakonec Maímó. »Ale potom ti musím říci, oba už jsou strašně zchátralí. Já jsem sice slyšela, že to je na Zemi normální, ale opravdu jsem nevěděla, že to bude takové...«

»Jak to s nimi vypadá?« řekl jsem s obavou.

»My ti je trochu dáme dohromady, ale úplně všechno už napravit nepůjde,« řekla Zoidée. »I kdybychom dělaly všechno možné, tihle dva zemřou předčasně.«

»Tušíš aspoň kdy?« řekl jsem smutně.

»Trochu života jim přidáme, ale nejvýš dvě stě až tři sta let,« ujistila mě Maímó. »Omladit je - na to už je pozdě. Možná jim přidáme o trochu víc, ale rozhodně ne o moc.«

»Holky zlaté, víte vůbec, co to na Zemi znamená tři sta let?« vyskočil jsem a oběma jsem dal pusu. Zoidée samozřejmě větší a delší.

»Přijďte všichni zítra ráno, ono to zase tak jednoduché nebude,« řekla Maímó.

»Dobrá,« souhlasil jsem. »Nepůjdeš s námi, Zoidée, aspoň na skok na Zem?«

»Na skok - budiž,« přivolila. »Ale sama, děti tam zatím brát nebudeme.«

A pak jsme se vrátili na Zem, Zoidée jen na skok, aby se také podívala na můj domov. Zhoupili jsme se přes více než čtyři sta šedesát pět světelných let, opustili uik - a byli na naší staré dobré Zemi. Prošli jsme chodbou, vystoupili po schodech a stisknutím vypínače otevřeli pancéřové dveře stanice. V přechodové komoře jsme se také dlouho nezdržovali. Poslední těžké dveře - a byli jsme venku před vchodem. Vzduch byl mrazivý a před námi ležely sněhové závěje. Zoidée se zvědavě nadechla - ale vzápětí nato se trochu zaškaredila.

»Jestli je tohle jediná stanice vjosuzgu na Zemi, mohli jste ji postavit jinam,« řekla po chvilce. »Nemám ráda sopky - a vůbec ne tak blízko u důležitých objektů.«

»Široko daleko žádná není,« ujistil jsem ji.

»A co tu dělá ta síra ve vzduchu?« opáčila.

»Na Zemi máme tak znečištěný vzduch,« vysvětloval jsem. »O tom už přece víš.«

»Ale že by tolik? Vždyť to cítím i sama, bez agisaru!«

Podívali jsme se na sebe a pak se Zoidée rozesmála.

»Já vím,« řekla odevzdaně. »Je vás tu moc a nemáte žádnou technickou planetu. Zkrátka jste si vlastní svět trochu nad míru zaneřádili. Nejvyšší čas s tím něco udělat!«

Prošli jsme se příjemnou procházkou od stanice k domku Karla a Jaruš, kde jsme bydleli, já a moji vesmírní přátelé, dokud se nedostavěla stanice. Pak jsme se přestěhovali do vily, ale Karel ani Jaruš tam nechtěli za žádnou cenu s námi a zůstali raději ve svém

domku. Proto jsme je tam ještě doprovodili. Zoidée přijala i pozvání dovnitř, ale dlouho jsme se u nich nezdrželi.

Venku jsem na Zoidée hodil pár sněhových koulí. Ihned mi to oplatila a chvíli jsme se koulovali jako děti.

»Máte tu strašné prostředí,« konstatovala ale, když k nám vítr zanesl závan kouře z uhlí, jímž se topilo v domcích. Jak už jsem věděl, hnědé uhlí pomalu v Čechách docházelo, ale bylo pořád jediným dostupnějším palivem. Plyn byl příliš drahý, nafta byla doslova luxusní zboží.

»Přitom jsme vlastně na venkově,« povzdychl jsem si. »Ve městech je to stokrát horší.«

Vrátili jsme se ke stanici a vystoupili do jejího nejvyššího patra, zařízeného jako obyčejná pozemská vila. Zoidée se tu líbilo, ale pak se přece obrátila k odchodu.

»Přijdeme se na tebe všichni brzy podívat,« slíbila. »Ale bude třeba pro to hodně udělat. Budu tě v tom samozřejmě podporovat, co bude v mých silách, zejména ve Velké Radě.«

Od dnešního dne jsme se mohli téměř denně vídat na Bardžá. Jako všichni kosmonauté jsem měl nárok na denní přepravu mezi domovem a Zemí, ostatně doprava mezi Galaktickým společenstvím a Zemí dosud nepatřila pod Transgalaktickou dopravu, ale měla mi být zcela k dispozici. Mohl bych se tedy denně vracet k dětem a k Zoidée - a také jsem toho práva využíval, jak to bylo možné. Pokud jsem ale chtěl, aby naše věc tady skutečně postoupila, nemohl jsem se pohybovat jen v blízkém okolí naší základny.

Stanice Země-1 byla pro nás všechny prvním pevným bodem na Zemi. Potřebovali jsme jej, nesmírně potřebovali, ale sám o sobě byl právě jen tím jediným pevným bodem. Museli jsme pokročit dál. Zúčastnil jsem se jednoho zasedání Rady kosmonautiky na Bardžá, přesněji řečeno jsem toto zasedání vyvolal. Pokusil jsem se vysvětlit, že stanice na Zemi je umístěna mimo zónu, kde by jí hrozilo nebezpečí teroristického útoku. Teď bude třeba proniknout dál a pokusit se získat pro spolupráci další lidi Země. Rada nakonec dala svolení, abychom na Zemi jednali podle svého uvážení a k tomu slib, že nás budou světy Společenství všemožně podporovat.

Náš protivník, státy Jedině pravé víry, měl nesmírnou ekonomickou převahu. Radil jsem se o tom s Bghltem. Ten jako odborník na zapomenuté dějiny Uxu došel nezávisle k témuž názoru jako já, že totiž stát, který se bez skrývání zabývá terorismem, musí být nejprve co možná nejvíc oslaben, jinak nám z jeho strany bude hrozit neustálé nebezpečí. Oba jsme dospěli k názoru, že musíme ekonomicky posílit tu stranu, kde začneme vytvářet síť Strážců.

Karel navštívil dalšího kamaráda, strojniho inženýra Jendu Anděla, zaměstnaného v automobilce. Sjednal mi s ním schůzku a sám jel se mnou, prý abychom se lépe dohodli.

»Kájo, co je s tebou, člověče?« přivítal nás hřmotný muž s velikou kulatou hlavou téměř bez vlasů, když jsme se podle předběžné telefonické domluvy sešli na terase jedné místní vinárny.

»No, co by bylo, žiju,« usmál se Karel. Jen on a já jsme ale v té chvíli věděli, co se v těch slovech skrývá.

»Nebudeš mi věřit, doneslo se mi, že jsi nějak vážně nemocný,« hlaholil Jenda.

»To jsi slyšel správně, tak-tak jsem utekl hrobníkovi z lopaty,« zvažněl Kája.

»Ale nevypadáš na to, řekl bych, že zrovna kveteš!« řekl Jenda.

»Až ti budu všechno povídat!« mávl rukou Karel. »Ale nejsme tu kvůli mně. Nejdříve vás musím představit. Tady je Vojta Karas, kamarád, a tohle Jenda Anděl, taky kamarád.«

»Těší mě,« řekl Jenda a stiskl mi ruku téměř medvědíím stiskem. »Snad bychom si mohli jako kamarádi tykat, ne? Mně říkají Honza.«

»Dobře, Honzo,« souhlasil jsem. »Známí mi říkají Vojta.«

»Člověče, ty máš ale zajímavé jméno!« podíval se na mě Honza. »Vojta Karas - tak se přece jmenoval náš kosmonaut ve výpravě Persea. Já jsem to náhodou tenkrát strašně sledoval... Nejsi s ním nějak z přízně?«

»To jsem já osobně,« řekl jsem po pravdě.

Honza se trochu zarazil a pak jakoby zesmutněl.

»Heleď, mladej, kamarádi se takhle okatě nehoupou. To by teda nešlo,« řekl zachmuřeně. »Opravdový kosmonaut Vojta Karas bude nejmíň v mém věku. To na mě raději ani nezkoušej.«

»Mohl bych tě přesvědčovat, ale nemám to v této chvíli v úmyslu,« nedal jsem se. »Budu raději mluvit k věci. Kája mě ujišťoval, že jsi dobrý konstruktér a děláš na autech. Souhlasí? Potřeboval bych, aby ses podíval na jeden projekt, na kterém mi dost záleží.«

»No dobrá,« přivolil Honza, ale bez nadšení. Bylo vidět, že mě rázem zařadil mezi ty, kdo ho chtějí otravovat a neodešel okamžitě jen proto, aby neurazil Karla.

»Poslyš, Honzo, tohle je něco, s čím ses zaručeně ještě nesetkal,« vystoupil Kája příčinlivě na mou podporu. »Ty to opravdu ještě nechápeš, ale...«

»Nech ho, Kájo,« zarazil jsem přítele. »Odborník to pozná sám a laika nemá cenu přesvědčovat.«

Rozvinul jsem před Honzou plán vylepšeného gryulu, jaké teď vyráběly továrny ve všech planetách Společenství.

»Chtěl bych tu začít vyrábět tohle,« řekl jsem.

Honza přelétl očima výkres.

»Prosím tě, co je to za nesmysl?« vybuchl po chvíli. »To má být nějaký výkres? Tady ty nesmyslné značky? A vůbec, co to vlastně má být?«

»Není to nesmysl, ale dopravní prostředek,« řekl jsem opatrně. »Říká se tomu gryul.«

»Vždyť to nemá kola!«

»Nepotřebuje je. Gryuly totiž létají,« vysvětloval jsem.

»Tak tomu chybí křídla!« trval na svém Honza. »Nebo možná rotor, když už to vypadá tak trochu jako helikoptéra.«

Ukázal jsem mu pomocné vrtulky, používané při startu a přistání.

»Tohle by neuneslo ani dětský kočárek,« řekl rázně Honza.

»Tyhle vrtulky nesou jen nepatrnou část váhy,« přikývl jsem. »Můžeš létat i bez nich. Hlavní motory jsou tady.«

Ukázal jsem mu všech osm baporgů, rozmístěných symetricky po celém letadélku.

»A to má být - co?« vyjel na mě Honza.

»Baporgy,« odpověděl jsem mu podle pravdy. »Bardžanské antigravitační motory.« Chvíli se na mě díval jako na zjevení a jen si přejížděl rukou po pleši.

»O něčem takovém jsem v životě neslyšel,« přiznal po chvíli nejistě. »Už se někdy něco takového vzneslo?«

»Na stovce obydlených a technických planet Galaktického společenství takových strojů létá tolik, že se jejich počet neodvažuji ani odhadnout,« ubezpečil jsem ho. »Budou jich miliardy, ale to tě beztak nepřesvědčí. Mám lepší argument. Nechceš se svézt? Jedním takovým letadlem jsme přiletěli, jenomže má kola a vypadá jako obyčejné auto. Přestavěli jsme na ukázkou Kájovo auto. Není to sice to pravé ořechové, ale jako argument by to mělo stačit...«

Stál, jako kdyby vedle něho udeřil hrom.

»A tyhle značky,« ukázal jsem mu na popisy, kterých bylo na výkrese dost a dost, »to je písmo. Písmo nepozemské civilizace, jaké se používá na planetách Společenství.«

»Kájo, ty tomu věříš?« obrátil se Honza zoufale na Karla, kterého znal delší dobu.

»Byl jsem donucen tomu uvěřit,« ujistil ho Kája. »Vojta přiletěl z vesmíru s nějakými nepozemšťany. Viděl jsem je a touhle rukou jsem jednomu z nich stiskl chapadlo. Ostatně, všichni bydlí u nás, přijed', můžeš je vidět na vlastní oči.«

»Ale vždyť se Perseus ještě nevrátil,« namítal chabě.

»Perseus se už nevrátí,« odtušil jsem smutně. »Zůstal úplně rozstřílený meteory u planety Poenaid poblíž hvězdy Epsilon Eridana. Katastrofu jsem přežil sám a vrátil jsem se díky hvězdoletu Šotri, vyslanému Galaktickým společenstvím.«

»To není možný... ale co tvůj věk?« chytil se Honza už posledního argumentu. »Přece mi nebudeš tvrdit, že je ti tolik co mně! Tobě může být nejvýš třicet!«

»Bardžané mají proti nám medicínu na lepší úrovni,« musel jsem i tento argument vyvrátit. »Není pro ně nemožné člověka trochu omladit. Asi na to nevypadám, ale je mi opravdu tolik co každému z vás dvou. Průměrný věk lidí jako jsme my je na Bardžá osm set let.«

»To není možný!« opakoval Honza.

»Já to mohu potvrdit,« přidal se Kája. »Slyšel jsi přece, že jsem byl vážně nemocný, vid'? Pak ti musím povědět všechno. Měl jsem rakovinu a minulý měsíc jsem měl mít pohřeb. Vojta mě vyléčil za týden. Dnes už jsem úplně zdravý, ačkoliv je to taky neuvěřitelné. Co ty na to?«

»Teď je toho na mně moc najednou,« přiznal Honza. »Snad mi nechceš tvrdit, že on umí stavět letadla a přitom léčit, to přece - jaksi - nejde k sobě.«

»Mohl bych přidat ještě slíbený důkaz,« usmál jsem se. »Jestli mi pořád nechceš věřit, pohlad' si tady Ferdu. Ale opatrně, je to choulostivý tvor,« natáhl jsem k němu ruku s agisarem.

»Co to je?« ucukl rukou a couvl o půl metru.

»Neboj se ho, nekouše,« usmál jsem se. »Já jen abys mi uvěřil. Ferda zaručeně nepochází ze Země, ale z vesmíru, konkrétně z planety Bardžá.«

»Proboha!« vydechl Honza jenom. Chvilí pozoroval agisar, kterému se brzy na mé ruce znelíbilo a hbitě se mi vyšplhal zpátky do kapuce kombinézy.

»A co chceš dělat... s tímhle?« ukázal odevzdaně na výkres. »Pochop, my děláme auta, ne letadla. S tím bys měl jít spíše do nějaké letecké továrny.«

»Jak říkám, chci to tu vyrábět,« opakoval jsem. »Nabídnu to i leteckým továrnám, ale továrnám na výrobu automobilů také. Proto jsem začal u vás. Víím, že děláte auta, ale uvědom si, gryuly budou znamenat konec automobilů na Zemi. Buď se přeorientujete na jejich výrobu, nebo zkrachujete. Věř mi, víím co mluvím. To není žádná fantazie, to je na všech světech Galaktického společenství skutečnost. Nabízím vám co zatím nemá nikdo na Zemi. Antigravitační motory budou znamenat větší převrat, než vynález parního stroje. Uvažuj, ty stroje stavěli Bardžané dříve než my na Zemi egyptské pyramidy a ve vesmíru jsou rozšířenější než u nás auta.«

»Jestli je to tak jak říkáš, budeme o tom muset dříve nebo později uvažovat,« zamyslel se. »Teď jde o to, jestli to létá na benzín nebo na něco jiného... Naše auta jezdí na akumulátory, to je teď jediný pohon, který připadá v úvahu.«

»Souhlasím,« řekl jsem. »Já mám akumulátory tady,« ukázal jsem mu je na výkrese pod podlahou kabiny. »Ale jsou i jiné možnosti, například palivo bevufe. Bardžané jsou i v tomhle směru dál než my. Což vůbec nevadí, prostor na nádržku je tady a isún na přeměnu bevufe na elektřinu se tam taky vejde. Dá se doplnit kdykoliv později - až začneme na Zemi produkovat vlastní B-palivo.«

»A jaký to má dojezd... vlastně dolet?«

»Asi tak pět set až tisíc kilometrů na jedno nabití. Tady záleží na tom, zda letíš rovnou, nebo se dlouho vznášíš na jednom místě a zda letíš vodorovně, nebo se stoupáním. Vodorovný přímý let odpovídá tisíci kilometrům. S přídatnou nádrží bevu je to na cestu kolem světa.«

»A jak dlouho trvá nabíjení?«

»Vyměňujeme akumulátory vcelku. Trvá to obvykle asi půl minuty. Pak na době nabíjení tolik nezáleží. Je to ostatně stejné jako u elektromobilů.«

»To by ale chtělo síť nabíjecích nebo spíše vyměňovacích stanic,« nadhodil Honza.

»Pro elektromobily je potřebuješ také. Tohle navíc nepotřebuje silnice, mosty, ani dálnice,« připomněl jsem. »Z měst zmizí světelné křižovatky i dopravní zácpy. Garáže mohou být na střeších, ve vesmíru se běžně používají i balkónové závěsy.«

»A co nákladní kamióny?« pokračoval Honza. »Tam přece žádné akumulátory nevystačí.«

»K čemu kamióny?« odpověděl jsem protiotázkou.

»Na dálkovou dopravu přece,« vyjel si trochu.

»Dálkovou dopravu máme mnohem lepší,« řekl jsem. »Místo kamiónů, železnic, lodí a letadel zavedeme mimoprostorovou dopravu. Potřebujeme pokrýt jenom ty krátké vzdálenosti. A pro tento účel jsou tyto letouny nejlepší,« ukázal jsem na výkres. »Pro lidi i pro náklady.«

»A tohle chceš dát naší továrně?« řekl nedůvěřivě.

»Neřekl jsem darovat! Nabízím vám jen licenci,« upřesnil jsem. »Podívej se, když ji vaše továrna odmítne, nic se nestane, nabídnu to jinde. Kdyby mě s tím vyhodili všude, musel bych si postavit továrnu sám, ale to by trvalo déle. Případně bych to mohl začít dovážet, ale to by bylo pro náš svět ještě nevýhodnější. Já sem gryuly dostanu, na to vem jed. Ale až začnou vytlačovat automobily do muzeí, zkrachují všichni, kdo mě odmítli. Že to je jisté, to mi snad věříš už teď, ne? A bude to dřív než se naděješ!«

»Jenže to není jen tak, tady se jedná o úplnou změnu výroby, to nemůže být jednoduché!«

»To netvrdím,« opáčil jsem. »A nebude se to týkat jen automobilů. Až zavedu všechno co chci, bude Země vypadat úplně jinak než dnes. Mimozemské technologie změní náš svět k nepoznání. Mimozemšťané mají úplně jiný průmysl než my. Chloubou pozemského průmyslu je a bylo strojírenství, nerozlučně spojené s třískovým obráběním železa. Pro Bardžany je železo vyloženě okrajový kov, u nich převažuje přesné lisování za rezonančního měkčení nerezavějících slitin. Životnost strojů proto přesahuje půl tisíciletí i víc. Jako my dnes shlížíme spatra na dobu kamennou, tak se oni dívají na dobu železnou. Bude to strašlivý skok, to si nemůžete nechat utéci, já vám nabízím jen to, že budete první. Vždycky je lepší být první, než dohánět ostatní.«

»A co budeš dělat, když tu licenci koupíme? Nešel bys pak dělat k nám? Budeme určitě potřebovat pomoc, každá rada bude dobrá.«

»Pomohu vám trochu do začátku, ale sám budu dělat něco jiného,« řekl jsem.

»Mám jiné starosti. Například chci zavést na Zemi dálkovou dopravu.«

»Chceš nám dělat konkurenci?« podíval se na mě divně.

»Proč?« usmál jsem se. »Vy budete dělat dopravu na krátké vzdálenosti a já na dlouhé. Jak vidím, nevíš o čem jde. Když říkám dálková doprava, neznamena to kamiony, ale kontejnerová přeprava od stovky kilometrů dál až do sedmi set světelných let, napříč Galaktickým společenstvím, což si v této chvíli nejspíš nedokážeš ani představit. Na něco takového mobilní dopravní prostředky nestačí, pochop. Jenže tohle se zase nedá zavést do každých Horních Kotěhůlek. Na celé Čechy připadne odhadem pět dálkových stanic -

zbytek musí vyřešit gryuly. Neboj se, nebudeme si konkurovat, budeme se jenom dokonale doplňovat.«

To ho trochu uklidnilo. Začal uvažovat.

»Ty bys nám klidně i na tu krátkou vzdálenost přenechal monopol?«

»Ani to ne,« zavrtěl jsem hlavou. »To by nebylo zdravé. Nabídnu tu licenci ještě několika dalším automobilkám ve světě a budete se pak muset nějak dohodnout a rozdělit si trhy - beztak byste nestačili sami zásobit celý svět. Chci vám to jen usnadnit. Mohl bych zajistit, aby se pár lidí z vaší továrny dostalo do podobné továrny někde ve Společenství okouknout, jak se to dělá ve vesmíru. Jejich technologie se opravdu liší od toho, co děláte dnes. Vím, nebude to lehké. Jestli mi ale řeknete, že nemáte zájem, půjdu jinak.«

»Jenže až tohle dostanou ti z Jedině pravé víry, stejně s námi zametou. Mají nejvíc peněz.«

»Těch se obávat nemusíš,« řekl jsem přesvědčeně. »Právě oni žádnou licenci nedostanou. Vždyť ji ani nechtějí, neuznávají nic co přichází z vesmíru, jak jsem slyšel. Bude to jenom jejich škoda. Nemusíš se bát, o peníze mi nejde, mám ve vesmíru miliardy. Což nevidíš, jak je tohle všechno vysloveně zaměřené proti jejich ropnému monopolu?«

»No pravda... není to na benzín,« trochu se také usmál Honza. »Ale ještě jsi mi neřekl, kolik na to bude potřeba plastů. Ty jsou také důležité a bez ropy nejdou dělat.«

»To nech na mně,« řekl jsem. »V případě potřeby můžeme vše potřebné nakoupit na jiných planetách Galaktického Společenství.«

»Prima... můžeš mi teď ještě říci, jak a čím budeme platit?« pochyboval Honza.

»Obchodní stránku nech taky na mně,« ujistil jsem ho. »Dobře vím, že nám ruce utrhají za pozemskou elektroniku. Neřekl bys, jakou fušku mi dalo, když jsem měl rozdělit pouhých sto sedmdesát hudebních přehrávačů z Persea na těch sto miliard obyvatel Společenství.«

»Na co oni potřebují naše přehrávače?«

»Devadesát miliard bytostí zbožňuje Mozarta,« ujistil jsem ho. »Zbývajících deset miliard asi tak stejně Dvořáka, Smetanu, Bacha a Beethovena... A všechna mláďata, ať už mají nohy nebo chapadla, tam křepčí při Beatles.«

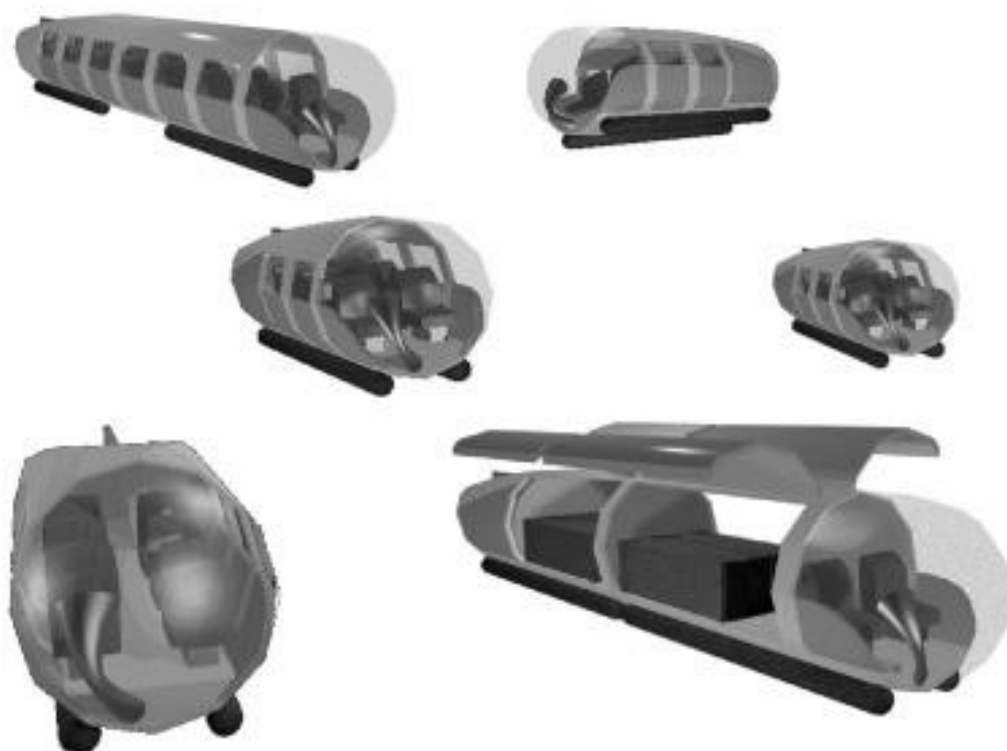
»Dost, vzdávám to,« řekl Honza.

Zopakoval jsem mu potom netušené možnosti rezonančních taviček při výrobě lehkých, pevných a nerezavějících slitin, což by jeho továrnu udělalo naprosto nezávislou na železárnách a slévárnách, načež jsme se prozatím zvedli k odchodu. Honza šel s námi, aby nás doprovodil a hlavně aby si prohlédl ten náš zázrak. Karlovo postarší elektroauto jsme totiž doplnili osmi baporgy, takže si mohl sám vyzkoušet, že opravdu létá, není závislé na silnicích a nepotřebuje ani letiště, protože se vznese i ze dvorku vinárny.

Třetího dne poté k nám na vesnici přijela celá delegace z továrny, vedená Honzou. Jednání bylo dlouhé, trvalo skoro dva dny, ale dohodl jsem s nimi podmínky, za nichž továrna obdrží licenci na nový typ mini-letadel. Jednání bylo složité především proto, že jsem trval na nutnosti dosáhnout stejné životnosti gryulů, jakou mají všude - totiž pěti set let. Představitelé továrny si to nedokázali představit a obávali se o práci, až vybaví gryuly celý svět. Ujistil jsem je, že do té doby nastanou ve světě takové změny, že se o práci nikdo z nich obávat nemusí.

Dohoda obsahovala předběžnou smlouvu na pobyt vybraných inženýrů v obdobné továrně na Bardžá, ale také jednu velice důležitou podmínku. Továrna nesměla vyrábět pro armádu, ani dodávat komukoliv, kdo by chtěl letadla použít pro válečné účely. Právě z toho důvodu bylo ve smlouvě výslovně zakotveno i úplné embargo na státy Jedině pravé víry a to do doby, dokud se nevzdají svých agresivních choutek a nezničí veškeré fotonové zbraně na svém území.

Nevypadalo to, že by si tyto státy dělaly těžkou hlavu z jedné nevelké automobilky. Ale trval jsem na této klausuli tak, že byla nakonec do dohody přece jen zařazena.



Otevřeně

Jednání s panem Isoroku Jamamoto začalo příjemně. Pan Jamamoto zastupoval několik podniků v Japonsku a ke mně se vypravil s úkolem získat licenci na nový typ letadel. Původně přijel za Honzou Andělem, ale od něho se dozvěděl, že v otázce licenci musí zajít přímo za mnou.

Pan Isoroku Jamamoto měl obchod jen zprostředkovat, nic víc. Měl ale všechna pověření od firem, které u nás zastupoval - a nebylo jich málo. Jakmile se na strojírenské výstavě objevil první gryl z ověřovací série, byla to samozřejmě bomba.

Letadlo s vlastnostmi helikoptéry, ale s pořizovacími i provozními náklady menšími než u auta, navíc s neobvykle dlouhou záruční dobou padesáti let, to byl vynález století. Pochopitelně jsme ihned měli spoustu zájemců, ale japonský průmysl jako první rozpoznal, že půjde o něco, co může úplně změnit tvář světa.

»Moc mě těší, že mám čest s vámi tady jednat,« začal na mě mluvit pan Jamamoto - česky, bez tlumočníka.

»Odkud znáte češtinu?« zeptal jsem se překvapeně.

»Já byl jsem dlouho v Praze,« usmíval se pan Jamamoto, »tam jsem naučil se. Proto mám tu čest zastupovat naše podniky. Mohl bych mluvit i anglicky, francouzsky a dokonce rusky.«

»Tyhle jazyky jsem už skoro zapomněl,« přiznal jsem. »Anglicky bych se snad ještě dnes dohovořil, ale ruštinu už dávno neovládám.«

»Nevadí,« usmíval se pan Jamamoto. »Myslím si, že česky umím dost.«

Nabídl jsem hostu místo a posadili jsme se.

»Nevím - nesetkali jsme se někdy?« začal jsem. »Víte, podle jména...«

»To jste se musel zmýlit,« usmíval se. »Je pravda, jméno Jamamoto je v Japonsku známé a proslavené, ale nemám na tom zásluhu já, jen jsem vzdáleným příbuzným admirála Isoroku Jamamota, který za Druhé světové války velel japonskému loďstvu. Zle tenkrát zatápal Britům a především Američanům, než ho jednoho letního dne i s kurýrním letadlem sestřelili... Ale to je příliš dávná historie, to bylo někdy v minulém tisíciletí...«

»Dobrá, raději přejdeme k věci. Domnívám se, když vás poslal Honza Anděl, že budete mít zájem o letadla.«

»Také o letadla,« usmíval se pan Jamamoto. »Ale nejenom o letadla. Dozvěděli jsme se, že používáte i nějaké zvláštní technologie. Máte velice zajímavé slitiny a nezvyklé plasty. My jsme je viděli. Nepotřebujete barvy a přitom to nerezaví. To by také zajímavé pro nás bylo velice.«

»Tomu docela věřím,« přikývl jsem.

»Japonsko je země chudá na suroviny,« pokračoval pan Jamamoto. »Jak možná nevíte, za každý gram plastů teď platíme moc draho. Od pana Anděla jsme se dozvěděli, že máte zajímavé patenty i na plasty, ale že licence můžeme dostat jedině od vás. Proto jsem tu.«

»Nikdy jsem se netajil, že všechno rád dám dalším firmám. Ale - znáte mou podmínku?«

»Pro nás nebude vaše podmínka žádnou zátěží. Japonsko už dlouho velice mírová země,« přikývl hlavou pan Jamamoto. »Mám potěšení slíbit za všechny mé mandanty, že vaši podmínku respektujeme. Japonsko nebude vyrábět pro válku.«

»Jinak bych s vámi ani nejednal,« řekl jsem klidně a též s úsměvem. »Rád vám poskytnu všechny licence, které budete požadovat a které mám k dispozici, za stejných

podmínek jako svým krajanům. Jim jsem dal výhodu, že byli první, ale neslíbil jsem jim, že budou jediní.«

»Tak nám to už oni sami vysvětlovali,« přikývl pan Jamamoto.

»Ale od vás bych přece jen potřeboval něco navíc,« řekl jsem. Pan Jamamoto zpozorněl.

»Víme oba,« pokračoval jsem, »že Japonsko je světová elektronická velmoc. Chtěl bych od vás spolupráci právě v tomto směru.«

»Zastupuji i největší elektronické firmy Japonska,« ujistil mě pan Jamamoto. »Můžete mi sdělit své návrhy či požadavky.«

»Naším grylům přece jen něco chybí,« začal jsem. »Snad jste o tomto problému jednali, snad ne. Potřeboval bych ta letadla vybavit dokonalejšími navigačními přístroji a počítačovým řízením, aby byla ve vzduchu co nejbezpečnější. Očekávám ve vzduchu větší tlačenici než je tam dnes a potřebuji, aby provoz grylů nepoznamenaly hned od počátku zbytečné havárie.«

»Vaši kolegové už něco v tomto směru dohodli,« informoval mě pan Jamamoto. »Naše firmy jim mohou určitě nabídnout dokonalé a spolehlivé přístroje a to ve velmi krátkém čase. Máme zkušenosti z letecké dopravy, japonské značky jsou všude proslulé a spolehlivost je pro ně odedávna samozřejmostí...«

»Doufám - i když se ještě pamatuji na systém **Widows**, který dokázal zatuhnout i na vašich počítačích...« usmál jsem se, když jsem zahlédl pobavený úsměv na tváři svého hosta. »Rád bych se na vás spolehl. Pro vás to bude určitě dobrý obchod. Potřeboval bych, abyste v tomto směru spolupracovali se všemi, kdo letadla vyrábějí nebo je v budoucnu budou vyrábět, abyste licenci na navigační systémy poskytli každému, kdo vás o ni požádá. Nebudu a nechci dělat tajemství z letadel. Na druhou stranu nechci, aby někdo jiný dělal tajemství z dalších součástí. Chtěl bych, aby co nejdříve vznikl bez monopolu jediné firmy celosvětový navigační systém, přístupný všem. Gryuly se musí stát běžnými jako dnes auta. Bez elektroniky by to jistě šlo - ale hůř. Chci aby tato letadla byla naprosto perfektní. To je moje další podmínka pro vás.«

»To není nespílitelná podmínka. Asi se o ní domluvíme velice snadno. Dokonce se mi to zdá dobrý nápad a dobrý obchod být.«

»V takovém případě od vás později já odkoupím licenci na takový systém, případně bych koupil i větší množství těchto navigačních přístrojů pro gryuly, vyrobené jinde.«

»Gryuly už vyrábí někdo?« zbystřil pozornost pan Jamamoto. »O tom nikdo nemluvil. Že by nás nějaká další konkurence tento... předejít?«

»Ano, o tom jste dosud nemohl slyšet,« informoval jsem ho ochotně. »Mohu vás ujistit, že gryuly, o kterých mluvím, rozhodně nebudou nikomu na tomto světě konkurovat. Přesto bych chtěl, abyste nám s navigačním systémem pomohli. Budeme potřebovat velký počet přístrojů, ale snad by to šlo zařídit.«

»Myslím si, že to nebude těžké,« souhlasil váhavě.

»A pak bych měl ještě jeden problém, který s touto věcí příliš nesouvisí, jediné v tom, že by se také jednalo o obchod. Potřebuji někde zakoupit veliké množství kvalitních digitálních přehrávačů hudby.«

»Samozřejmě prodáme jakékoliv množství budete přát si,« pospíšil si Japonec. »Můžeme vám vyhovět - i kdybyste chtěli milión kusů!«

»Budu jich potřebovat mnohem více,« zavrtěl jsem k jeho nebetyčnému údivu hlavou. »Obávám se dokonce, že na tu zakázku nebude stačit ani elektronická velmoc, jakou je Japonsko. Nejspíš bude nutné postavit i několik nových továren. Teď bych od vás potřeboval dodání hotových přístrojů. Později budu chtít postavit továrny, dodat zařízení pro výrobu a vyškolit lidi.«

»Pane - Japonsko dnes zásobuje celý svět!« řekl uraženým tónem pan Jamamoto.
»Máte špatnou představu o možnostech našeho elektronického průmyslu.«

»O možnostech Japonska mám představu velmi dobrou, ale vy ještě netušíte, oč by šlo. Můžete mi snad letos dodat - celou miliardu přehrávačů?« zeptal jsem se s úsměvem.
»Odbyt bude zaručený, jen se obávám, že to už bude vysoce nad vašimi možnostmi.«

»Miliardu?« podíval se na mě udiveně. »Letos? Pokud vím, vaše země nemá ani malý zlomek toho počtu lidí. Miliardu! To je mnohem víc, než kolik potřebuje celý svět! Nespletl jste se náhodou - o několik nul?«

»Pane Jamamoto, tady skutečně nejde jen o náš svět,« řekl jsem. »Vy si asi myslíte, že tady přede mnou zastupujete Japonsko a já svou malou zemičku, ale ve skutečnosti teď zastupujete celý svět a já mluvím za stomiliardové Galaktické společenství myslících bytostí. Možná mě v této chvíli považujete za blázna, ale ujišťuji vás, že mluvím čistou pravdu. Mohu vám svá slova kdykoliv dokázat a dosud jsem o své pravdě přesvědčil každého.«

»Nezlobte se, to poněkud nezvyklé!« naprázdno polkl pan Jamamoto. »Mohl byste mi ukázat něco, co mě přesvědčit? Něco co vaše slova trochu - podpořit? Víím, vaše letadla opravdu mohou pocházet z vesmíru - ale nemusí!«

Vytáhl jsem obratem z kapuce agisar a přistrčil jej před pana Jamamoto na stůl.

»Co je to?« trochu se odtáhl.

»Něco, co pochází z vesmíru,« pokrčil jsem rameny. »Na Zemi se takoví tvorové nevyskytují, ale časem se bez nich také neobejdeme. Pokud vám to nestačí jako důkaz, mohl bych sem pozvat někoho z mimozemšťanů, který se nám lidem vůbec nepodobá. Předem vás varuji - mohl byste se ho vyděsit.«

»Bylo by to tak asi lepší,« přikývl pan Jamamoto. »Víte, já nejsem biolog a nevím, kteří tvorové v moři žijí a kteří ne. Šupinatou chobotnicí jsem nikdy neviděl, ale kdoví... Třeba na Zemi takový druh někde existuje.«

Nemělo smyslu mu vysvětlovat, že agisar není chobotnice už proto, že nemá osm, ale jen šest chapadel. Musel jsem proto požádat Bghlta, aby ke mně přišel a pomohl mi nedůvěřivého Japonce přesvědčit. Předem jsem pana Jamamoto upozornil na to, co uvidí, ale on i tak strnul a promluvil až když Bghlt zase odešel.

Dvoumetrová, vzpřímeně se pohybující a navíc česky mluvící chobotnice se samozřejmě nikde na Zemi nevyskytuje, další pochyby byly vyloučené.

»Děkuji, přesvědčil jste mě,« řekl vážně. Pak se chvíli zamyslel, než pokračoval:
»To ale úplně mění situaci. Mohu se vás na něco zeptat?«

»Prosím,« pokrčil jsem rameny. »Ptejte se.«

»Říkáte, že zastupujete jakési Galaktické společenství,« pokračoval pomalu. »Není mi ale jasné, co je to za Společenství? Nemají s námi vaši mimozemšťané nějaké nekalé plány? Proč nevystoupí veřejně? A - jste vy vůbec člověk? Nebo jste - mimozemšťan?«

»Odpovím vám, jen trochu v jiném pořadí,« usmál jsem se. »Předně: jsem také člověk, původem ze Země. Galaktické společenství představuje skupinu světů, obydlených různými bytostmi, lidmi i ne-lidmi, jako je například bytost, kterou jste viděl teď. Být se nás rozhodně nemusíte, ani mě, ani mých vesmírných přátel. Naopak, oni jsou velice opatrní vůči Zemi - oni mají větší důvod obávat se nás. Nepoužívají násilí a nemají zbraně, zatímco na Zemi je obojího až přespříliš. Snad by nás mezi sebe časem přijali, ale když se dozvěděli o Hirošimě... Dlouho mi trvalo, než jsem je přemluvil, aby si vůbec něco se Zemí začali.«

»To je pravda,« připustil pan Jamamoto. »Já atomové zbraně považuji za hanbu lidstva. A to jistě nejsem sám.«

»Pak vás ani nemusím dlouho přesvědčovat,« řekl jsem. »Ujišťuji vás, že Společenství pro Zemi nejen neznamena ohrožení, ale naopak, mohlo by nám velice pomoci - samozřejmě pouze tehdy, pokud se s ním podaří navázat lepší vztahy než dosud.«

»Je-li tomu skutečně tak, pak se Japonsko bude snažit. Jsme velice mírumilovná země.«

»O vaší zemi nesmýšlím v současné době jinak než jako o dobré a mírné zemi,« také jsem se trochu uklonil. »Ačkoliv ještě nedávno nebylo Japonsko mírumilovné jako dnes a také dnes se v Japonsku stále ještě vyskytují zločinci, kteří nikdy nebudou mít možnost navštívit obydlené planety Galaktického společenství.«

»Už jsem vám přece říkal, že to je příliš dávno,« zamračil se pan Jamamoto. »Já se za svého prapředka ani nestydím. Byl to válečník a stál na špatné straně, ale v jeho době to nikdo z Japonců tak nebral. Admirál Isoroku Jamamoto byl samuraj. Přesvědčíte-li samuraje, že je něco pro Japonsko užitečné nebo dokonce nezbytné, bude to dělat, i kdyby ho to stálo život. Dnes už je i nám samurajům jasné, že postavit se proti celému světu není a nebylo pro Japonsko dobré, ale to naši předkové ještě nevěděli.«

»Ale i u vás jsou dodnes teroristé a násilníci,« podotkl jsem jemně.

»Máte na mysli sektu Ó-šimri-kjó?« zamračil se. »Jenže o té víme jen to, že pořád někde existuje a občas nastraží nálož nebo otráví vodovod - pakáž jedna. Ano, existují, ale to přece nejsou samurajové. My bychom si to s nimi brzy vyřídili nebýt toho, že jsou příliš dobře utajeni. Ale i to jsou zanedbatelné hloučky proti jinak mírnému Japonsku.«

Bylo vidět, že ho samotného tyhle extrémní skupinky hnětou.

»Naneštěstí ale nejsou na Zemi jen takové mírné země, jako je současné Japonsko. Před necelými dvěma roky někdo v blízkosti Země sestřelil fotonovou zbraní mezihvězdný letoun Galaktického společenství. Japonsko to nebylo, ale jistě pochopíte, že mám pádný důvod své kosmické přátele skrývat. Řeknu vám, že stát, z jehož území bylo stříleno, se ještě hodně dlouho nedostane na seznam zemí, s nimiž budeme jednat jako s vámi.«

»Je to fantastické - ale budu vám věřit,« řekl po chvíli pan Jamamoto. »Pak mě ale zajímá spousta dalších otázek. Jak si představujete vyrovnávání vzájemných pohledávek? Jak bychom mohli například platit - mezi různými světy?«

»Jak je obvyklé,« pokrčil jsem rameny. »Společenství sice nezná dolary ani jinou pozemskou měnu, ale může platit zlatem, zbožím, službami - i licence mohou hrát roli. Mezi jednotlivými světy Galaktického společenství jsou i takové obchody běžné. Bylo by samozřejmě výhodnější zapojit se do jejich systému společné měny, nazývané pugya. Já společnou měnu považuji za velmi výhodnou a bude záležet na lidech Země, zda ji budou přijímat, nebo ji odmítnou. Občas se používá i bezplatná pomoc, zejména při rozsáhlých katastrofách, nebo když je potřeba dostat některé nevyvinuté světy na úroveň ostatních, ale to se nás netýká, Země už dávno není typicky tento případ.«

»A co si vy sám představujete pod tím, jak jste to řekl, přijetím do Společenství? Myslíte si, že by to bylo pro Zemi výhodné? Pochopte, opatrnost není nic špatného.«

»Pane Jamamoto, tady se spojilo už několik civilizací,« řekl jsem přesvědčivě. »Tyto světy jsou i nadále samostatné, jen některé záležitosti řeší společně. Vždy mají společné: jednotnou řeč, informace a zpravodajství, kosmonautiku, nebo přesněji dopravu na větší vzdálenosti, měnu, meziplanetární obchod a daně z něho. Musí uznávat společné zákony, případně pokud trvají na vlastních, jejich zákony nesmí být se společnými v protikladu. Světy Galaktického společenství mají s meziplanetární spoluprací zkušenosti už několik desítek tisíc let a to je mnohem déle, než trvá celá pozemská civilizace.«

»A co vojenské otázky?« vyhrkl. Bylo vidět, že přemýšlí na plné obrátky.

»Bohužel, vojenské otázky představují problém největší,« potřásl jsem hlavou. »Světy Galaktického společenství nemají armády ani vojáky. Všechno se tam řeší bez

násilí. Bude tedy nutné, aby se jim Země přizpůsobila - a zrušila armády. Myslíci bytosti přece nebudou kvůli nám zbrojit. Jednak by to bylo naprosto nesmyslné a pro ně je to prostě nepřijatelné!«

»Říkáte, je jich sto miliard. A přece se nás bojí? Na tom se mi něco nezdá!«

»Uvědomte si, že lidé i ostatní bytosti Společenství jsou jiné povahy, než lidé Země. V jejich světech neznají násilné činy, neznají vraždy, žijí spolu v dobrém - a teď se náhle setkali se světem, kde se denně stane několik tisíc vražd, ostatní krutosti ani nepočítám. To my pro ně představujeme obrovský šok, jaký si nedovedete představit. Zatím jsem je přemluvil, aby mým prostřednictvím zkusili se Zemí jednat. Můžeme spolu obchodovat, navzájem si pomáhat, možná si vyměňovat licence, ale to všechno pořád nestačí. Připojení Země ke Společenství asi nebude jednoduchou záležitostí, na Zemi je příliš mnoho zla, ale rád bych se toho dožil.«

»To tam vážně nemají zbraně?« ubezpečoval se pan Jamamoto.

»Jediné zbraně, které jsem tam kdy viděl, byly pušky pro kosmonauty,« ujistil jsem ho s úsměvem. »U kosmického průzkumu to jinak nejde. Na některých divokých planetách totiž žijí dravá zvířata. Na takového tyrannosaura může být i výbušná střela slabá, věřte mi, setkal jsem se ve vesmíru i s těmito obludami a pár jsem jich i zastřelil. Sebevětší pacifista snad neodmítne vzít do ruky pušku, když má jít do lesa, kde řádí tygr-lidožrout. Mimo kosmická střediska ale ve Společenství žádné zbraně nenajdete.«

»Takže oni neznají armády,« uvažoval pan Jamamoto. »To by možná dobré znamení bylo. Jakým způsobem jste se vlastně do kontaktu s touto civilizací dostal?«

»Vzpomeňte si - expedice Perseus,« připomněl jsem mu.

»Nedávno dorazila k Zemi zpráva, že všichni zahynuli při katastrofě?« odušil neurčitě.

»Tu zprávu musel někdo poslat, nemyslíte?«

»Ach ano, jeden člověk to prý přežil o něco déle.«

»Ten jeden teď sedí před vámi,« řekl jsem. »Díky přátelům z planety Bardža vypadám poněkud mladší než opravdu jsem, ale jsem tu a ačkoliv na to žádné oficiální pověření nemám, střídavě zastupuji lidi Země i bytosti Galaktického Společenství. Už jsem zprostředkoval hodně kontaktů, ještě víc jich mám v plánu. Země získá možnosti, o jakých se nikomu ani nezdálo.«

Díval se na mě velice udiveně.

»A - můžete mi ještě prozradit, kde se to Společenství nachází?«

»Podíváte-li se na oblohu, většina světů je soustředěna do souhvězdí Býka,« usmál jsem se a obrátil jeho pozornost k velké mapě hvězdné oblohy, zavěšené na stěně. »Společenství je ale rozsáhlejší než odpovídá této oblasti, takže se spousta světů nachází i v sousedních souhvězdích. Z pozemského pohledu je to sedmina oblohy: Blíženci, Vozka, Perseus, Velryba, Beran, Eridan a Orion, některé světy jsou i v Malém voze. Možná víte, že Perseus ztroskotal u hvězdy Epsilon Eridana. Právě tam jsem se setkal s Bardžany. Jejich říše sahá v současné době skoro až k nám a v dohledné době by nás tak jako tak objevili.«

»To je velmi zajímavé,« řekl pan Jamamoto. »Ale teď by mě zajímalo, jak si představujete dopravu zboží mezi Zemí a těmi světy? Společenství má jistě hvězdné lodě. Mohly by přistávat přímo v Japonsku? Nebo se tak děje na pouštích? Víte, Japonsko - moc hustě osídlená země...«

Bylo vidět, že už se s existencí mimozemšťanů smířil a teď ho začaly zajímat technické detaily. Jakmile obchodník projeví zájem o kšeft, je to v suchu.

»Společenství má mnohem lepší druh dopravy než mezihvězdná kosmická letadla,« řekl jsem. »Ta tam sice existují, ale provozuje je Kosmický průzkum a sice pouze do míst,

kde nejsou dálkové dopravní stanice. Teprve ty zabezpečují dopravu mimoprostorem. Používají při tom osobní nebo nákladní kontejnery uik - vypadají jako železniční vagóny. Nepotřebujeme tedy žádná letiště pro kosmické lodi. Jakmile je na nově objevené planetě postavena první stanice, pro další kosmické lety už není důvod. Chtěl bych nějaké brzy postavit i u vás, budou se hodit i na dopravu po Japonsku i po celém světě.«

»Jak vypadá taková mimoprostorová stanice? Co si mám pod tím představovat?«

»Nevelkou budovu, menší než současná železniční nádraží. Dá se postavit skoro všude. Nemusíte se obávat, nezabere mnoho místa. Na každém světě Společenství stojí takových stanic tisíce. Spojují nejen jednotlivé světy, ale i větší města. Jejich výhody poznáte, až jich bude na Zemi více. Přeprava sama je věcí okamžiku a je naprosto bezpečná, vůbec nezná pojem havárie.«

Pravda, netušil jsem ještě, že i tato maximálně bezpečná doprava může selhat. Ke katastrofě toho druhu je ale třeba mimořádných podmínek, například výbuch supernovy, jejíž plameny pohltí planetu se zapnutými stanicemi vjosuzgu. Panu Jamamotovi jsem ale nelhal. Za dosavadní dobu existence stanic se žádná taková nehoda nestala.

»Zajímavé. A vy už je na Zemi máte?« zeptal se zvědavě pan Jamamoto.

»Jednu takovou stanici máme přímo pod podlahou, občas sem přivážíme nějaký materiál, například plasty,« řekl jsem. »Dá se tvrdit, že už ji občas využíváme. Ale pravé využití teprve nastane, jakmile budeme schopni vystupovat legálně.«

»Takže vy už jste některé státy... připojil?«

»Nepřipojují se státy, ale jediné celé světy,« řekl jsem. »Planeta se může připojit jen jako jednotný svět. Zatím se mohu do zemí Společenství podívat já a několik lidí, za které se zaručím. Ke skutečnému připojení toho musíme na Zemi ještě hodně změnit.«

»Pokud je tomu tak, jak říkáte, pak se vynasnažím, aby se i Japonsko zasloužilo o dobré vztahy s tím... Galaktickým společenstvím.«

A měl jsem ho tam, kde bylo potřeba. Rozhodl jsem se kout železo, dokud je žhavé.

»K tomu budeme potřebovat, aby se nejprve dohodli všichni lidé na Zemi,« řekl jsem. »Teprve až se dohodneme mezi sebou, můžeme se snažit o připojení ke Společenství. Kdybyste tomu chtěl opravdu pomoci, mohl byste v Japonsku propagovat šíření společné řeči. Bylo by to nesmírně užitečné. Společnou řeč budeme potřebovat jako sůl. Myslím, že bude lepší, když s myšlenkou společné řeči přijde velmoc, jakou je Japonsko, než naše malá zemička.«

»Jakou společnou řeč myslíte? Angličtinu? Tou už se přece mluví po celém světě všude.«

»Nebyl by to žádný z pozemských jazyků,« řekl jsem. »Mám na mysli řeč stomiliardového Společenství - Bar. Je snadná na zapamatování, ale přitom dost bohatá na možnosti vyjadřování. Některé světy se úplně vzdaly svých jazyků a mluví se na nich pouze řečí Bar, jinde se jazykem místních obyvatel mluví dál, ale řeč Bar musí ovládat každý. My se na Zemi přece potřebujeme domluvit i navzájem mezi sebou - jazyk Bar je k tomu jako stvořený. Žádný národ na světě by se nemohl cítit ukřivděný, že má být jako společná řeč právě řeč jeho souseda. I to se mi zamlouvá.«

»To není špatná myšlenka, v tom s vámi souhlasím,« řekl pan Jamamoto vážně.

»Jazyk Bar je přitom mnohem starší než všechny současné pozemské jazyky,« pokračoval jsem. »V dobách, kdy se na Zemi stavěly pyramidy, mluvilo se jazykem Bar na mnoha planetách ve vesmíru. Jazyk Bar má neměnná pravidla už mnoho desítek tisíc let - o jednotnost se neustále stará jazykový ústav na planetě Bardžá. Proto se s ním dnes bezpečně domluvíte na kterémkoliv světě Společenství, byť byly samostatné už tisíce let. Zatím žádný pozemský jazyk tak dlouho nevydržel. Japonsko je starší než Čechy, ale - kde bylo Japonsko před čtyřiceti tisíci lety?«

»Máte nějakou učebnici?« přerušil mě věcně.

»Mám učebnici i slovníky. Dokonce uložené v našich počítačích, distribuce nebude představovat problém. Dodám vám je třeba ihned.« a vytáhl jsem ze zásuvky psacího stolu stříbřitý počítačový disk. »Mám jen jednu podmínku: budete to šířit za režijní cenu, tedy za cenu nosičů a případných daní, nanejvýš s přiměřeným ziskem do čtvrtiny konečné ceny. Elektronické šíření bude úplně zadarmo. Tady nejde o zisk, ale o co největší zpřístupnění všem lidem na celém světě, rozumíte?«

»Myslím, že nebude těžké s vámi spolupracovat,« řekl pan Jamamoto, než se rozloučil. »Vaše podmínky jako by byly mé vlastní a nechcete po mně nic, co bych podle mého přesvědčení nemohl splnit. Mohu se zeptat, co v plánu pro nejbližší dobu máte? Není-li to tajemství.«

»V nejbližší době předám lidem Země, co nám smím ze Společenství poskytnout. Vy máte zájem zatím jen o menší část toho, co jsem přivezl. Mám toho víc a jsem si jist, že po vás a vaší zemi jistě přijdou další ze všech končin světa. Pane Jamamoto, vám snad nemusím zdůrazňovat, že tady půjde o pokrok, jaký bychom na Zemi kdovíjak dlouho vymýšleli. Až na to přijdou ostatní, dveře se netrhnou. A řekl bych, že to bude brzy.«

»My jsme přišli mezi prvními?«

»Jste dokonce úplně první, kdo přišli sami. Svým krajanům jsem tohle všechno v podstatě vnutil. Rozhodl jsem se poskytnout výhody všem stejně a budu se tím řídit - až na pár výjimek. Některé státy nedostanou nic.«

»Nechtěl bych být tou výjimkou,« řekl pan Jamamoto jemně. »Výjimky byste dělat neměl. Přinese to jen... nenávisť a to nebude dobré.«

»Odmítnu každého kdo odmítne mír,« řekl jsem rozhodně. »Snad po mně nechcete, abych právě já, přesvědčený pacifista, podporoval zbrojaře a válečníky. Rozumní lidé se snad mým podmínkám zdráhat nebudou.«

»To je pravda,« řekl pan Jamamoto. »Potom přestávám závidět státům Jedině pravé víry i tu jejich naftu. Jestli budou trvat na svém...«

»Vždyť už jen oni hrozí válkou, ostatní si drží armády vlastně kvůli nim. Ať změní stanovisko, zruší doktrínu svaté války a budou mít všechno, jako ostatní.«

»Pak s vámi musím souhlasit,« obrátil pan Jamamoto. »Takové výjimky nejsou špatné výjimky. V míru je budoucnost Japonska - i celého světa.«

Brzy poté jsem podepsal smlouvy, kterými několik velkých japonských firem přistoupilo na moje pacifistické podmínky. Umožnilo to rozjet v Japonsku nejprve výrobu grylů, později dalších provozů. Brzy jsem mohl zařídit stavbu stanice vjosuzgu uprostřed Tokia a vzápětí poté i v dalších městech Japonska. Stanice jsme tam museli z důvodů častějších zemětřesení stavět masivnější než jinde, s dvojitém obalem a vloženými tlumiči - i pro tyto odlišnosti existovaly odedávna ve Společenství plány a uvnitř těchto stanic pořád všechno souhlasilo. Jediný rozdíl proti ostatním světům byly stále ještě zamontované nálože trhavin a kromě toho byl ještě více oddělen úsek strojový a ovládací od transportní haly a od všech míst, kam měli přístup lidé Země. Pořád bylo třeba plnit můj slib ohledně znemožnění zneužití stanic na Zemi.

Po Japoncích začali brzy přicházet další. Jedna malá země by neudělala takový rozruch ve světové technice. Kdybych nakrásně chodil od jedné továrny ke druhé, mohl bych se dočkat jen posměchu. Ale jakmile mě začali brát vážně Japonci, vzalo to najednou obrát!

Automobily, ani od těch nejznámějších firem, neměly šanci konkurovat lepším a přitom levnějším grylům. Nové japonské navigační systémy jim zajistily letovou bezpečnost, jaké auta na silnicích prostě nemohou nikdy dosáhnout. Satelitní navigační systém zpočátku pracoval jen nad Japonskem, potom nad Amerikou, ale brzy se podařilo

vyrobit navigační satelit tak malých rozměrů, že mohl být umístěn i nad Evropou, aniž se jej fanatikům Jedině pravé víry podařilo vypátrat a sestřelit. Hlavní roli sehrálo, že se dostal na oběžnou dráhu vlastními antigravitačními motory bez nápadné rakety. Továrny na automobily se rychle přeorientovaly na gryuly. Licence dostávaly snadno - neměl jsem v úmyslu dělat nikomu problémy a ochotně jsem jim poskytoval i půjčky v měně pugya na nákup plastů ze Společenství. Splátky jsem přijímal i v pozemských měnách, nejčastěji pořád ještě v dolarech, nakupoval jsem pro Galaktické společenství veliké množství pozemské elektroniky. Samozřejmě jsem brzy vlastnil miliardy nejen ve měně pugya, ale i v dolarech - i když jsem platil daně jak na Zemi, tak ve Společenství. Monopol na obchod Země-Společenství byl zlatý důl. Skoro se dalo říci, že jsem snahou o připojení Země ke Společenství jednal proti svým zájmům - až se tak stane, jistě o velice výnosný monopol přijdu. To by mi ale muselo jít o peníze.

Letecké společnosti světa musely brzy po vzoru japonských vyměnit dosavadní nemotorná letadla za gryuly a nakonec doslova splynuly s bývalými autodopravci. Přestalo se rozlišovat, zda se dopravují lidé nebo náklady a zda je to mezistátní přeprava nebo doprava na pár kilometrů. Japonské antibusy byly tak levné, že si je mohl pořídit každý zdatnější podnikatel. A hlavně nepotřebovaly letiště. K přistání jim stačila plocha nepatrně větší než jejich půdorys, aby se tam vešly a bylo ještě kam vystoupit. Skončila éra obřích letadel a letišť, vzdálených od městských center. Stanice vjosuzgu jsme stavěli v centrech měst a další dopravu potom obstarávaly gryuly.

Všechny strojírenské podniky se houfně vybavovaly našimi rezonančními tavičkami. Hutě klasického druhu se jedna po druhé buď urychleně přizpůsobovaly, nebo krachovaly. Kdo trval na starých metodách, neměl šanci. Rezonanční zpracování přineslo kromě obrovského usnadnění práce s kovy i další výhody. Bylo teď jednoduché spojovat navzájem kovy, které se ohněm ani spojovat nedařilo. Místo rezavějících uhlíkatých ocelí se všude začaly ve velkém používat slitiny, kterým neškodila povětrnost, ale které teď byly tak levné, že se vyplácelo používat je místo obyčejných ocelí. Svět si naštěstí uvědomil, že si nemůže dovolit zaostat za Japonskem, které opět získalo náskok a nemínilo se zastavit. Někteří lidé mi vyčítali, že jsem měl Japonce odmítnout, ale tyto hlasy jsem odrazil tím, že jsem začal u nás, v Evropě. Naše malá zemička na tom ani zdaleka nebyla nejhůř. Nové technologie u nás naštěstí rychle zdomácněly. A nejen ty, které už měl kdekdo. I u nás mnoho lidí pochopilo, že právě nastal čas obrovských přeměn a snažilo se nové možnosti uplatnit i tam, kde je ve světech Společenství nevyužívali a proto jsem je ani nenabízel.

Ale ještě jedno pan Jamamoto splnil do písmene.

Japonsko jako první země světa přišlo s novou módní vlnou.

»Naučme se jazyku Bar, jazyku porozumění vesmíru!« bylo heslo, které se stalo hitem číslo jedna na všech ostrovech Japonska. Japonci poprvé před celým světem přiznali, že jazyk Bar není původem ze Země. Opět předběhli všechny ostatní země světa, ale jejich příklad začal působit. Naučit se jazyku Bar bylo naštěstí snadné. Zájem o učebnice brzy přesáhl hranice jednoho státu, pak kontinentu a zakrátko módní vlna nového jazyka obešla celý svět. Mimo jiné se tak stalo v době, kdy jsem začal pořádat nábor studentů biologie v akci *lékaři pro Zemi* a kdy už jsem netajil její mimozemský směr.

Tady naše země první nebyla, ale i u nás se zavedlo vyučování jazyku Bar do škol a brzy se rozjely tisíce kursů i pro dospělé. Měli jsme v něčem proti ostatním velkou výhodu. První sestavený slovník byl přece mezi jazykem Bar - a češtinou.

Neuplynulo ani pět let od doby, kdy Honza Anděl přesvědčil vedení svého podniku, aby vyráběli místo aut gryuly. Zdálo se, že většina lidí světa bude brzy schopná domluvit se právě jazykem Bar. Navzdory ajatolláhům Jedině pravé víry, kteří dali řeč d'áblů do klatby, vypsalí na moji hlavu odměnu a tomu z věřících, kdo mě zabije, zaručovali po smrti

ráj. Podle jejich kodexu jsou bytosti, vydávané za bytosti z hvězd, obyčejní d'áblové. Kletba se proto na ně pochopitelně vztahovala také. Museli jsme podniknout opatření, aby k nám nepronikl některý fanatik, ale v našem okolí byl zatím každý cizinec příliš nápadný, než aby se k nám nepozorovaně přiblížil. Kromě toho byla naše vila pevností, kterou by neohrozilo ani auto výbušnin, takže jsem se sabotérů neobával. Brzy jsme ostatně získali možnosti, které nejen fanatikům, ale i jiným takovým existencím řádně zamíchaly kartami.

V té době měla i naše země většinu továren vybavenou rezonančními tavičkami. Mizely vysoké pece i jiné čadivé provozy. Nové elektrárny, využívající B-paliva, měly bio-elektrické generátory ze Společenství, staré byly zrušeny. Odstraněním pecí poklesla spotřeba elektřiny, jako nahrazením žárovek a výbojek účinnějšími bio-lumi-lampami z Bardžá. Některé jsme dostali zdarma jako ekologickou pomoc barbarské planetě, ale brzy je vyrábělo i několik továren po celém světě. B-palivo jsme sice museli zpočátku dovážet, ale brzy jsme si s dodanou technologií postavili svoje výroby. B-palivo se vyrábí buď z pěstované biomasy nebo z odpadů. Kanalizace se rázem staly z obtížného problému vítaným zdrojem energie a místo čistíček rostly u měst stovky malých továren na B-palivo.

Několik továren na bio-plasty nakonec úplně odstranilo v každé zemi nutnost dovozu ropy. Naše země nebyla v tomto úsilí ojedinelá, bio-technologie a B-palivo ovládlo v krátké době celý svět. Ve světě zmizel zájem o ropu a nikdo ji nechtěl, ačkoliv její cena poklesla na zlomek ceny před nedávnem. Státy, donedávna závislé na jejím dovozu, se najednou díky B-technologii staly nezávislé. Tuto výhodu si ve všech zemích uvědomili a nikdo se nemínil k ropě vracet, ačkoliv odborníci z Bardžá tvrdili, že je hřích nechávat tak výhodnou surovinu bez využití.

Státy Jedině pravé víry však stále odmítaly uznat, že ve vesmíru mohou být jiné rozumné bytosti než lidé Země. Odmítly tím všechno, co pro ně podle mých podmínek muselo zůstat nedostupné. Měly dostatek peněz z doby, kdy byl celý svět závislý na jejich ropných polích, ale nemohly si za ně koupit ani embargované gryuly, ani jiné mimozemské technologie. Měly haldy donedávna luxusních aut, jinde ve světě už dávno neprodejných, která pro ně vyrábělo jen pár továren. Jejich fotonové zbraně i nadále hrozily do vesmíru, ale na Zemi už stálo několik desítek stanic vjosuzgu. Nespojovaly Zemi se Společenstvím, ale alespoň velká pozemská centra mezi sebou. Přinášely zkázu loďařským společnostem a následně i loděnicím, ale právě tak mizely i veliké ocelárny. I letecké továrny se musely urychleně přeorientovat na naše gryuly. Ukončení automobilové, lodní i klasické letecké éry jsem předvídal naprosto správně. Přestaly se stavět dálnice i železniční tratě, mnohde rezignovali na údržbu a některé dálnice, železniční tratě a přístavy zrušili. První velká trať, kde ukončili provoz skoro slavnostně, byla svého času proslulá Hokkaido-Line, nahrazená řetězcem stanic vjosuzgu. Podle japonského příkladu pak následovala lavina dalších.

Trochu jsem tento proces sledoval, v mnoha případech jsem mu i napomáhal, ale to už moje hlavní činnost na Zemi byla zaměřena jiným směrem.

Stalo se to brzy po mém příletu na Zemi, v době, kdy jsem se snažil vyléčit svého přítele Karla. Karel se přestal obracet na svého dosavadního lékaře, ale ten se o těžkého pacienta zajímal dál a sám Karla navštívil. Jakmile jsem spatřil před domem zastavovat sanitku, došlo mi, že můžeme očekávat nepříjemnosti. Nemýlil jsem se. Začalo to, jakmile doktor, starší pán v bílém plášti, s brýlemi a s lékařskou brašnou v ruce, vstoupil a pacienta místo na lůžku našel u stolu.

»Pane Růžička, copak nám to děláte?« spustil žoviálně.

»Co bych dělal, pane doktore, pořád ještě žiju!« odvětil Karel.

»Ale měl byste snad ležet, ne?« opáčil doktor dobrácky.

»Vždyť je poledne!« podivil se naoko Karel.

»Víte přece, jak to myslím,« nenechal se vyvést z míry lékař. »A co prášky, užíváte je pravidelně?«

Nedalo se nic dělat.

»Mohl bych si s vámi pohovořit, pane kolego?« zvedl jsem se v té chvíli ze židle, abych před ním Karla ochránil. »Bude to pro vás velmi zajímavé.«

»Nejprve se musím postarat o nemocného,« nafoukl se doktor.

»To nemusíte, je už skoro zdrav,« ujistil jsem ho klidně. »Vaši péči v této chvíli nutně nepotřebuje.«

»Tohle mám ze všeho nejraději,« nakohoutil se lékař. »Na to abyste mě poučoval jste snad poněkud mladý, chlapče. A proč mi říkáte kolego? Jste snad také lékař?«

Prisvědčil jsem.

»Tím jste se ale hned zpočátku těžce blamoval, pane kolego,« zafuněl. »Prohlásit o tomto případě, že je zdrav, je naprostý nesmysl. Měl byste si příště lépe rozmyslet, než něco takového plácnete.«

»Podívejte se raději na pacienta, pane kolego,« opáčil jsem. »Vycházíte zřejmě ze situace, kterou jste viděl naposledy, jenže mezitím se cosi změnilo, račte si povšimnout.«

Doktor si s vrčením Karla prohlédl.

»Pojedete se mnou na rentgen,« rozhodl nakonec, ale už nevypadal tak sebejistě. »Tohle musím vidět na snímku.«

»Vezmete mě s sebou?« požádal jsem zdvořile.

»Vy nejste nemocný,« vyštěkl doktor.

»Zato vám mohu přesně povědět, co uvidíte na tom vašem rentgenu,« řekl jsem klidně. »Nádor na žaludku je už skoro rozpuštěný, zbývá malá oblast, asi tak velikosti koruny. Druhá oblast je ještě na játrech. Všechno ostatní je téměř zahojeno a pochybuji, že vůbec něco najdete. Dále: na starších snímcích byste mohl objevit malou kuličku vápníku v levém dolním plicním laloku. Ta už tam také není, protože jsem ji rozpustil. Karle, nech se vyšetřit, ale pak se vrať zpátky. A neber tam žádné léky, kdyby ti nějaké dávali. Můžeš vypít kontrastní látku kvůli rentgenu, ale žádné prášky!«

»To už přestává všechno!« rozkřikl se doktor. »Nesnáším, když se mi někdo plete do léčení! Pane Růžička, budete-li poslouchat tady toho blázna, za nic vám neručím!«

»Vy byste stejně za nic ručit nemohl, pane kolego,« řekl jsem mírně. »Vy už jste měl pro něho jenom morfium.«

Nemohl jsem se více strefit do živého. Nasupený doktor s Karlem odjeli sanitkou a Jaruš se do mě pustila.

»Vojto, proč si to chceš mermomocí rozházet u našeho pana doktora?« začala mi vyčítat.

»Poslyš, Jaruš, vážně chceš, aby Káju léčil on? Ještě není vyhráno a když nebudu pokračovat já, zase by se mohlo všechno vrátit!«

To zabralo, Jaruš ihned přestala. Ostatně, během hodiny byl Karel i s doktorem zpátky.

»Pane kolego, omlouvám se vám,« řekl doktor ve dveřích sklesle. »Měl jste pravdu, všechno bylo jak jste říkal. Jen by mě zajímalo, jak jste to mohl bez rentgenu poznat?«

K jeho cti jsem připočítal, že dokázal přiznat chybu. Okamžitě tím u mě stoupl.

»Nepotřebuji rentgen, abych se dozvěděl, s čím vy musíte jezdit do města,« usmál jsem se.

»A jak to tedy, k čertu, víte?« vybuchl doktor.

»Vystudoval jsem medicínu na jiné univerzitě než vy, pane kolego,« řekl jsem smířlivěji. »Proto možná znám věci, o kterých se vám ani nezdá a naopak. Například

neumím ani slovo latinsky, to tam na té universitě neumí nikdo, zato dokáží léčit rakovinu. Prosím vás, věřte mi.«

»Co to má být za univerzitu, kde nikdo neumí latinsky? Takovou nenajdete nikde na celém světě!« nedal se doktor.

»I v tom máte pravdu, kolego,« odvětil jsem. »Bardžanská univerzita je od našeho světa vzdálená čtyři sta šedesáti pěti světelnými roky vzdálenosti, ale hlavně čtyřiceti tisíci roky vývoje.«

»Co je tohle za nesmysl?« zarazil se.

»Žádný nesmysl, pane kolego,« opáčil jsem. »Vystudoval jsem nepozemskou medicínu na planetě Bardžá, daleko odtud ve vesmíru.«

»Nepozemská medicína?« Doktor se na mě podíval jako na blázna. »Mohl byste mi to něčím dokázat?«

»Beze všeho,« souhlasil jsem. »Posaďte se, půjčte mi ruku a zavřete na okamžik obě oči. Nebojte se, nebude to bolet.«

Ke cti doktora musím říci, že mi ruku podal ochotně. Ale oči pořádně nezavřel, takže když jsem vytáhl agisar, ucukl rukou tak rychle, že málem spadl.

»No tak se tedy dívejte,« řekl jsem klidně. »Ale tu ruku mi dejte, nic vám s ní neprovedu.«

»Co to máte?« zeptal se rychle.

»Bardžanský biologický pomocník agisar,« řekl jsem po pravdě. »Víte, medicína, jak ji provozují na Bardžá, skoro nezná přístroje, jaké používá lékařská věda na Zemi. Má výhodnější biologické pomocníky. S jeho pomocí vidíme do pacienta lépe než sondami, tomografem, rentgenem i ultrazvukem dohromady. Nahrazuje nám laboratoř, všechny ty zdoluhavé testy a v neposlední řadě lékárnu, neboť hned na místě podle potřeby vytváří léky. Rozumíte mi?«

Pak už šlo všechno jako po másle.

»Pane kolego,« řekl jsem po chvíli, když jsem si sundal chapadla agisaru s očí, »není to s vámi dobré. Nedávno jste měl infarkt, že? Jak vidím, přežil jste ho, ale druhý, ke kterému se u vás schyluje teď, byste nepřežil. Pokud vám to nebude vadit, výjimečně se vás ujmu. Bude to trvat asi dva měsíce a pak budete docela zdravý. Při té příležitosti bych vám mohl spravit žlučník, což je ve srovnání s prvním problémem maličkost, ale jinak je to nepříjemné, jak jistě uznáte. Mohl bych vám ještě vyměnit zuby, odstranit krátkozrakost a pokud budete chtít, vrátím vám opět na hlavu vlasy. Přijdete mi sem celkem dvanáctkrát, nejprve pět dní po sobě a zbytek pokaždé po týdnu. Chcete?«

»Já ode dneška nebudu moci dělat lékaře,« zachrčel.

»Proč ne?« pokrčil jsem rameny.

»Proti vám nemám šanci,« přiznal doktor. »Vždyť jste to za minutu zjistil úplně přesně!«

»Pane kolego, z toho si nic nedělejte,« řekl jsem na to smířlivě. »Vy jste zkrátka studoval to, co bylo možné. Nemůžete za to, že někde daleko odtud ve vesmíru jsou na tom doktoři lépe.«

»Ale vedle vás si připadám jako břídil.«

»Mě se bát nemusíte,« řekl jsem. »Já si tady nehodlám otevřít praxi, protože bych nemohl dělat nic jiného.«

»Ale měl byste si otevřít praxi!« naléhal doktor. »Víte, kolika lidem byste zachránil život?«

»Já to vím,« řekl jsem smutně. »Ale mám tady něco ještě mnohem důležitějšího.«

»Proboha, co může být důležitější než zachraňovat lidi?«

»Zachraňovat lidi je jistě záslužné, ale po jednom to jde pomalu, zatímco jinde umírají po stovkách. Můj úkol je zastavit na Zemi války a to je určitě mnohem víc.«

Podíval se na mě udiveně, ale nedal se jen tak odbýt.

»To sice nechápu, ale přece jen... zastavit války... nevím jak to chcete udělat, ale právě jste mě přesvědčil, že dokážete zastavit rakovinu. Jak můžete takový dar nechat ležet ladem? Lékař nemůže zůstat mimo svět a když člověk umírá, nemůže se jen tak dívat...«

Měl vlastně pravdu. Nezbylo mi než slevit a ustoupit.

»Mohl bych vám nabídnout takovou malou službu. Když si s pacientem nebudete vědět rady, pošlete ho ke mně. Ale dohodneme se tak, že mi nebudete posílat kdejakou rýmu. Já sice umím vyléčit i tu, ale tím bych se opravdu nemohl zdržovat. Chcete?«

»I to by bylo dobré,« rozjasnil se doktor. »Ale nejde mi pořád z hlavy univerzita, kterou jste vystudoval. Nebylo by možné, aby tam vystudoval i někdo další?«

»Vy byste chtěl studovat na Bardžá? No - koneckonců, proč ne?«

»Já už jsem na to asi starý,« přiznal rychle doktor. »Ale mám syna, studuje druhým rokem medicínu a když si představím, že by měl jednou dopadnout jako já...«

Chvilí jsem přemýšlel. On to vlastně nebyl špatný nápad. Prosadit na Bardžá stovku nebo raději tisícovku vybraných lidí by mohlo jen prospět. Samozřejmě lidem Země, ale mohlo by to udělat dobrý dojem i ve vesmíru. Mělo mě to napadnout samotného - a dřív.

»Dobrá, podívám se, co by se dalo udělat,« slíbil jsem. »Ale má to hned několik háčeků. Studium na Bardžá trvá dvakrát pět let. Já mám teprve první stupeň, takže mohu léčit, třeba i tu rakovinu, ale na všechno si troufat nemohu. Dále si každý uchazeč musí uvědomit, že během těch pěti let možná neuvidí domov. Jednak univerzita na Bardžá nezná prázdniny, ale také protože nejsem schopný uhlídat větší provoz mezi Bardžá a Zemí, což je pro změnu podmínka Bardžanů. Bude to zkrátka řehole. Navíc se každý bezpodmínečně musí naučit řeč, jakou se mluví na Bardžá, jinak by se tam nedomluvil.«

»Proboha, kde se to dá naučit?« zděsil se doktor.

»Dodám učebnice každému, kdo projeví zájem,« řekl jsem. »Ale to není všechno, poslední podmínka je nejtěžší. Na Bardžá nikdo nesmí použít násilí. Obyčejná hospodská rvačka, jakých je na Zemi všude dost a dost, bude okamžitě znamenat letenku zpět k Zemi, jenže bez vyučení.«

»Já za vámi pošlu syna,« řekl doktor rychle. »Nebojte se, náš Jirka se nepere.«

»Dobře - a teď mi půjčte ještě jednou ruku, tentokrát to bude nepříjemnější,« řekl jsem rezolutně. Doktor ke mně odevzdaně natáhl ruku.

»Řekl bych, že injekce jsou mnohem horší,« oddychl si, když jsem skončil.

»Já si to myslím také,« přikývl jsem. »Ale někteří lidé si pořád nemohou zvyknout. Čert aby vzal starodávne americké filmy o Vetřelcích, co vypadají jako agisar!«

Nedalo se nic dělat, musel jsem na Bardžá za Zoidée.

»Můžeš pro mě něco udělat?« zeptal jsem se jí ve dveřích.

»Když tě slyším tohle říkat, určitě to není pro tebe, že je to tak?« usmívala se.

»Máš jako vždycky pravdu,« řekl jsem. A vysypal jsem jí hned, že bych chtěl na Bardžá dostat velkou skupinu studentů ze Země, aby se mohli naučit pracovat s agisary.

»Takových bude na Zemi hrozně třeba,« zdůvodňoval jsem.

»Na jednu stranu máš pravdu,« povzdychla si, »je mi jasné, že Země potřebuje biology, ale na druhou stranu to bude znamenat pustit na Bardžá několik tisíc pozemšťanů. Ani nevím, zda to projde. Lidé se vás pořád bojí.«

»Vždyť jsi sama říkala, kdo se spřátelí s agisarem, nemůže být špatný,« přemlouval jsem ji usilovně.

»Vždyť víš, já tě podpořím, ale musíš je vybrat tak, aby ani jeden z nich nedokázal provést něco, co by poškodilo všechny ostatní.«

Ještě ten den ale odletěla do univerzity v Cokrezu a druhého dne přiletěla za mnou na Zem s výsledky svého snažení.

»Něco jsem vymohla,« řekla spokojeně. »Univerzita to pochopila jako nezištnou pomoc barbarské planetě a uvolnila pět tisíc míst, dokonce to bude zpočátku bez školného. Učitelé jsou připraveni, agisary dají do líhni, takže bys mohl shánět studenty. Zatím se mi ale nepodařilo sehnat pro všechny ubytování. Získat v Cokrezu pět tisíc bytů najednou je trochu moc. Leda koupit parcelu a postavit na ní jednu velkou společnou budovu, kde by měl každý svůj malý pokojík. To by bylo k máni třeba hned. Jinak to nevidím dobře.«

»A víš, jak bydlí studenti na Zemi? Právě tak, jenže je jich obvykle na tom pokoji více,« chytíl jsem Zoidée v pase a zatočil se s ní po místnosti, ačkoliv byla větší než já.

»Budeme ale muset zajistit pro tolik lidí po celých deset let jídlo. Předpokládám, že tvoji studenti nebudou umět vařit, ostatně nebudou mít kde, tolik kuchyní jim nevybavíme. Biolog si sice vystačí s málem, ale jak sám dobře víš, na vaření nebudou mít čas. S tímhle se Univerzita zabývat nemůže, to budeme muset zařídit sami,« podotkla.

»Ke studentům přibereme pomocný personál, jako kuchaře, uklízečky a další, jídlo můžeme připravovat hromadně, půjde jen o suroviny. V nejhorším budeme potraviny vozit ze Země. Mohla bys mi na Bardžá pomoci s organizováním?«

»Pěkně děkuji!« ušklíbla se. »To by tak hrálo, vozit vaše *jedy* k nám na Bardžá. Neboj se, potraviny se dají snadno a levně nakoupit na místě - jenže ne zadarmo. Na jídlo nám nikdo finance nedá. Samozřejmě ti pomohu jak to půjde, ale jde především o peníze, pokud nechceš Galaktické společenství žádat o pomoc - a to jistě nechceš, jak tě znám.«

»Máme výtěžek z licencí,« řekl jsem.

»To nepostačí,« odvětila. »Už jsem to spočítala, je to málo. Musíme vymyslet něco jiného.«

»Objednal jsem na Zemi pár miliónů přehrávačů,« napadlo mě. »Původně jsem myslel na to, že budeme na planety Společenství dovážet hudbu. Jak vidím, přijde to právě vhod. Mám dojem, že by nám to pomohlo.«

»Dobrá, to by mohlo stačit,« zamyslela se a souhlasila. »Já si samozřejmě koupím první. Jak to vidím, nebudu mít čas chodit na koncerty a doma jsem si předtím mohla pustit co jsem chtěla a hned. Mělo tě už dávno napadnout přivést mi aspoň jeden...«

A tak jsme se dohodli. Pět tisíc studentů jsme pochopitelně nenašli na jedné škole, dokonce ani ne v jedné zemi. Musel jsem do té akce zapojit další země světa, ale nakonec jsem studenty, ochotné podvolit se předem ohlášené řeholi, našel. Nejvíce z Japonska, hned poté z Čech, ačkoliv jich bylo dost z každého kontinentu. Trochu se mi tetelilo srdce, když jsem je ještě před odletem všechny shromáždil v Praze na pronajatém stadiónu. Když akce proběhla bez jediného incidentu, začal jsem věřit, že to dopadne dobře.

Na Bardžá jsme se setkali s porozuměním, co víc jsme si mohli přát? Dokonce nám nabízeli pomoc včetně finanční, ale spočítali jsme se Zoidée, že už si vystačíme a pomoc nutně nepotřebujeme. K zajištění provozu studentských kolejí pozemšťanů jsme založili **Karasovu nadaci**, kam podle zákonů Společenství mohly podle svého uvážení anonymně přispívat i jiné osoby. Upřímně řečeno, nikdy jsme takovou pomoc nepotřebovali, ačkoliv v nejhorších dobách, hlavně po deseti letech, kdy se k nákladům za ubytování a stravování přidalo zpočátku promíjené školné, jsme vyšli vždycky jen tak tak. Až mnohem později, když ve Společenství vyšlo najevo, že studium lékařů Země hradí vlastně jediná rodina, se od neznámých dárců objevilo na kontě Karasovy nadace hned několik miliard, převážně z Uxu a Bardžá, něco i z Poenaid, ale tyto dary nikdy nepřesáhly deset procent konta a hlavní tíži jsme nesli se Zoidée my dva. Možná to tak bylo lepší. Naučilo mě to získávat peníze ve velkém a zpětně to nemálo pomohlo Zemi.

Trvalo to více než rok a půl od chvíle, kdy jsem našemu doktoru slíbil, že se něco pokusím udělat. Celý rok měli zájemci na rozmyšlenou a na to, aby se naučili jazyk Bar. Učebnice a informační knížky v mnoha světových jazycích jsme zdarma posílali každému, kdo projevil zájem. Byl jsem rozhodnut odmítnout jen zájemce ze států Jedině pravé víry, neboť bych u nich nemohl zaručit, že se přihlásili s upřímnými úmysly, ale z těchto zemí se beztak nikdo neukázal. Jiří, syn našeho doktora, byl mezi prvními a ještě nám pomáhal dávat dohromady potřebné náležitosti. Nešlo totiž všude všechno hladce.

»Vždyť vy ty lidi klamete,« vyhrožovali mi na jedné univerzitě, kde jsem přijel nabízet volná místa. »Nikdy z nich nebudou lékaři, jak tvrdíte! Přinejmenším nebudou mít diplom uznávaný u nás. To je přece jasně kvalifikovaný podvod!«

»Nebudou mít sice diplom z uznávané světové university, zato dokáží dělat hotové zázraky,« tvrdil jsem. »Ve vesmíru je to naopak, tam neplatí pozemské tituly. A právem, protože pozemské znalosti biologie jsou, nezlobte se, ubohé.«

A když jeden z profesorů nepřestal rýpat a osočovat mě, vyzval jsem ho na souboj. Navrhl jsem mu, ať si zvolí zbraně jaké chce a pokusí se vyléčit pět beznadějných případů z nejbližší nemocnice. Já si vezmu na starost pět jiných. Dokonce jsem navrhl, aby nemocné pro mne vybíral on a to jen takové, co podle něho uzdravit nepůjdou, kdežto pro něho by pacienti vybírala nějaká nestranná lékařská komise.

První veřejný souboj dvou lékařů se smrtí samozřejmě přilákal takovou pozornost, že se o tom mluvilo nejen v této zemi a nejen mezi odborníky. Nemohl jsem přijít na lepší reklamu pro tento podnik.

Výsledek byl známý za necelý měsíc. Mých pět nemocných opouštělo nemocnici úplně uzdraveno, kdežto stav druhých pěti byl na pokraji smrti. Převzal jsem tedy i je a za pár týdnů jsem mohl i tuto skupinku propustit do domácí péče. Rakovina pro mě a mého Ferdu nepředstavovala nic obtížného. Pak mi nezbylo nic jiného, než se zdržet další měsíc a vyprázdnit onkologická oddělení místních nemocnic. Můj protivník sice prohru ani pak nepřiznal a rýpal dál, ale jeho kolegové sami nazvali výsledky našeho souboje zázraky medicíny.

»Jeden doktor ale nemůže napravit všechny nemoci světa,« posteskl jsem si na závěrečné tiskové konferenci. »Ani kdyby byl zázračný. Já chci, aby na tento svět přišlo pět tisíc lékařů, které mám možnost podpořit. Ale tahle akce je zatím výjimečná. Až se lidé zbaví násilí, armád a nenávisti, pak bude moci být každý lékař takový, jako jsou lékaři z Bardžá. A teprve pak bude na světě lépe.«

Nejprve jsem začal zasahovat do pozemské ekonomiky, pak i do medicíny. V obou těchto oborech jsem měl úspěchy, ale ani jeden nebyl tím, na který jsem se těšil nejvíc. Musel jsem začít ekonomikou, abych se mohl věnovat tomu hlavnímu. Naštěstí jsem v obou oborech vystupoval jen v roli iniciátora, protože obojí, jakmile se rozběhlo, se už živilo a rozrůstalo samo.

Zpočátku za mnou jezdily různé osobnosti z celého světa a pořád jsem musel s někým vyjednávat, ale brzy jsem otevřel kanceláře po celém světě, zaměstnal několik desítek šikovných lidí a sám se věnoval tomu nejdůležitějšímu.

Za první sídlo Strážců jsme zvolili Prahu. Prostřednictvím druhého Karlova syna Josefa, právníka který právě ukončil studia, jsme koupili vhodný pozemek a začali stavět. Architekt Mirek nakreslil plány a opatřil mechanismy i lidi. Nejprve jsme dali vyhloubit nezvykle velikou a hlubokou stavební jámu. V ní jsme v nejnižších podlažích postavili kompletní stanici vjosuzgu a nad ní, pořád pod úrovní terénu, vlastní Centrum. Pak následovaly tři masivní jednolitě pancíře a až nahoře nad terénem dům téměř obvyklého vzhledu, kde se všechno shodovalo s plány, které jsme předali úřadům.

Bghltovi přišlo zařízení přímo z planety Ux. Spolu s dvanácti bednami přišli i tři další Strážci a stejně jako on se hned dali do díla. V krátkosti zařízení smontovali a všichni čtyři Uxané je začali oživovat.

»Hotovo,« řekl mi Bghlt čtvrtého dne od chvíle kdy zásilka z Uxu dorazila.

Chtěl jsem samozřejmě ihned vědět, jak zařízení funguje, ale Bghlt mě zarazil.

»Budeš se muset rozhodnout, jako každý z nás. Nikdo ze Strážců nesmí znát tajemství vcelku, to je jeden ze zákonů, podle nichž se musí řídit i Strážci.«

»Mohl bych se seznámit nejprve s těmito zákony?« domyslel jsem se.

»Jen s jednou částí,« řekl Bghlt. »Teď je právě chvíle, kdy se musíš rozhodnout. Strážci jsou trojího druhu. Každý druh má jiné zákony, práva i povinnosti. Spojením všech skupin by vznikla strašlivá moc, proto to musí být vždy tímto způsobem rozdělené.

První skupina je neustále mezi lidmi. Tito Strážci mají především shromažďovat a shánět informace. Hledají a nacházejí stopy zločinů, ale nikdy se od nich neočekává víc, než zjištění, že se v jejich svěřeném území stal zločin. Není jejich úkolem nic vyšetřovat, jen je co nejdříve předávat druhé skupině. A naopak, u prokázaných zločinů jsou to oni, kdo jsou pověřeni vykonáváním spravedlnosti. Nesmějí to nikdy činit o své vůli, ale jedine podle pověření. V našem světě se jim dříve říkávalo kmyx, ve vašem světě tomu slovu odpovídá titul strážník či policista.

Druhá a třetí skupina Strážců nevychází mezi lidi jinak, než jako obyčejní lidé. O těchto se obvykle neví, co jsou zač a jakou práci mají. Nechodí do terénu a nepřicházejí osobně do styku se zločinem. Nemají právo zasahovat - kromě případů, kdy nemají jiného východiska.

Druhá skupina jsou ti, kteří pracují s Očima Uxu, čili s uxiony. U nás se jim říkalo čidmur, na Zemi tomu slovu odpovídá detektiv. Tito Strážci jsou pověřeni vyhledáváním všech dalších informací o zločinu a jako jediní mohou všechno vidět na vlastní oči. Jejich práce ovšem není záviděníhodná. To oni musí prohlížet všechny vraždy, které vyšetřují a kterým nikdy nemohou zabránit, protože se již odehrály. Jejich údělem je vidět, ale nesmějí, ani nemohou konat.

Třetí skupinou jsou jate, na Zemi se říká soudci. Tito Strážci se seznamují s vyřešenými případy a jejich úkolem je rozhodnout, jak zabránit dalším zločinům. Jen tito Strážci vynáší rozsudky, ale nikdy je nesmí sami vykonávat. Tuto funkci mají kmyxové, čímž se kruh kolem zločinů uzavírá.

Jen detektivové, čidmurové, bývají ve styku s přístroji uxiony. Mohou zjišťovat, jak se který čin odehrál, nesmějí ale nikdy zasahovat. Je to, pravda, nejtěžší úděl. I když tuším, pro který obor ses už asi rozhodl, musím ti teď dát na vybranou. Chceš být kmyx, čidmur, nebo jate?«

Dlouho jsem nepřemýšlel.

»Raději bych chtěl být detektivem,« řekl jsem. »Ale bude tady problém. Nemáme žádné policisty ani soudce.«

»To není problém,« řekl Bghlt. »Kdybychom včas nesehnali vhodné lidi, což není věru lehký úkol, můžeme si aspoň na nějaký čas pozvat Strážce z Uxu. Teď ale poslouchej. Já jsem rovněž čidmur a proto tě slavnostně vítám mezi nás, Strážce čidmury. Budeme tedy pracovat spolu. A teď teprve máš právo vidět, s čím doopravdy pracujeme.«

Sešli jsme do Centra a Bghlt mě zavedl ke stroji.

»Máme k dispozici zatím jediný uxion s osmi obrazovkami. Až osm míst může současně vyhodnocovat. Je to sice málo, ale aspoň pro začátek to musí stačit. Až budeme potřebovat, objednáme další stroje, možná i větší typy. Časem budeš i ty nucen seznámit se podrobně s tímto přístrojem, teď ti jenom řeknu, co je jeho princip a jak pracuje.

Podle teorie fyzika Junsata, zakladatele Strážců, má čas podobu několikanásobně kroucených spirál. A tak, zatímco právě jdeš po svém časovém vlákně, můžeš být na dosah od téhož vlákna, kterým jsi procházel před chvilkou, o kousek dál je vlákno, po němž jsi šel před dvěma hodinami a tak podobně. Jestliže budeš mít přístroj, který umožní pohlédnout z jednoho vlákna spirály na druhé, můžeš vidět, co se dělo před pěti minutami, nebo před třemi lety. Není to pochopitelně tak jednoduché, jak to teď vykládám. Ve skutečnosti se čas nepodobá vlákně, to by měl vlastně jen jeden rozměr - a on je čtyřrozměrný a další dva rozměry potřebuješ k tomu, abys z jednoho času prohlédl do druhého. Matematickou teorii, budeš-li mít o ni zájem, ti vysvětlí někdo jiný, já tomu nerozumím. Mně stačí, když vím, k čemu se to dá využít.

Má to pak samozřejmě i určitá omezení. Neumožňuje to vidět, co se ještě nestalo, nevidí to do budoucnosti. Nejbližší okamžik, který se dá ještě spatřit, leží asi tři minuty v minulosti. Čím dále do minulosti, tím jsou tyto obrazy nezřetelnější. Můžeš tak vidět nejvýš o osm roků dozadu. Starší zločiny jsou už nevypátratelné. Právě tak jsou uxiony omezené do dálky. Můžeš vidět jen události, jejichž světlo by k tobě mohlo dorazit. Budeš-li se dívat na planety u hvězdy čtyři světelné roky vzdálené, spatříš jen to, co se odehrálo před čtyřmi až osmi lety, protože čtyři roky potřebuje světlo na cestu k tobě a dále než o osm let přístroj neuvidí.

Nemůžeš do minulosti ani žádným způsobem zasahovat. Můžeš si jediné minulost osvětlit a vidět tak to, co bylo tehdy potmě, ale i když uvidíš všechno jako na dlani, nikdo v minulosti nevidí ani jiskřičku. Je to zkrátka jednosměrné.

A konečně - můžeš vidět jen obrazy. Zvuk je spojen se chvěním, proto na tvé uši nemůže působit.

A teď záleží už jenom na tobě, jak budeš postupovat. Máš chuť vidět teď hned něco, co tě zvlášť zajímá?»

»Ano, zajímá mě, kdo a odkud střílel po našem hvězdném letounu Šotri. Bylo to už před delší dobou, ale myslím si, že ne zase tak dlouhou, aby se to nedalo poznat.«

»Mě to zajímá také,« řekl Bghlt. »Dobrá, zkusíme si to vyhodnotit čistě z cvičných důvodů a bude to tedy náš první úkol.«

Pozoroval jsem Bghlta, jak se uvelebil v mohutném křesle. Dvěma chapadly uchopil ovládací páčky a zapnul obrazovku. Vypadala jako veliké okno, za nímž bylo vidět, co je venku. Měl jsem ale klamný pocit, že letím v letounu nad planetou, protože za oknem byla Země.



»Tady vidíš datum a čas,« ukázal mi Bghlt chapadlem na levém dolním okraji obrazovky. »Kdykoliv stiskneš toto tlačítko, pořídíš obrázek toho, co tu je vidět. Ale zatímco vy jste tu stavěli vjosuzgu, zabývali se vším možným okolo toho, zajímal jsem se o některé pozemské prostředky a myslím si, že budeme moci Oči Uxu v mnohém vylepšit. Například - máte prý možnost zaznamenávat nejen fotografie, ale i pohyblivé obrazy. Zvláště nová televize s velkým rozlišením bude pro nás zajímavá...«

Obraz se pohnul kolem dokola, až zahlédl jakousi jasnou hvězdu.

»To je Šotri, jak brzdí ještě atomovými motory,« řekl Bghlt. »Čas v tomhle obraze vždy plyne stejně rychle jako u nás. Nemůžeš ho zastavit, můžeš si pouze pořídit fotografii něčeho zajímavého. Můžeš ale sklouznout z jednoho vlákna spirály na jiné a pak se můžeš po čase pohybovat vpřed i vzad po skocích různé délky. Přístroj přitom sám sleduje předmět, který sis předem zvolil. Podívej se!«

Několika skoky se hvězdolet přesunul na dosah. A najednou jsem viděl, jak letoun letí na plný tah pryč.

»Přejeli jsme to!« vykřikl jsem.

»Nevadí, vrátíme se o čtvrt hodiny,« řekl klidně Bghlt.

Zase jsem viděl, jak se Šotri blíží. Vtom se dole na Zemi zablýsklo a z letounu vyrazil obrovský plamen.

»Tady to bylo!« řekl Bghlt. »Zaznamenal jsem přesný čas činu a můžeme se do tohoto okamžiku kdykoliv vrátit, i když třeba na opačném konci světa.«

Nevšímal si našeho hvězdného letadla a zamířil dolů. Prudce klesl skoro k povrchu planety, do písčité pouště. Všiml jsem si ale, že časové údaje se vrátily o tři minuty nazpět.

A opět další záblesk. Tentokrát Bghlt zachytil obrázek odkrytého předmětu s tupou hlavní, mířící vzhůru. Lidé tu nebyli, ale Bghlt brzy vysledoval svazek kabelů, vycházející

z přístroje. Putoval po něm i pod zemí, kde si jej musel osvětlovat, a brzy našel hluboký betonový kryt v poušti. Obraz prošel silnou stěnou jako duch - a byli jsme uvnitř.

»A teď si všiměj, co kdo z těchto lidí dělá,« řekl Bghlt. »Ve chvíli, kdy se to stalo, obraz trochu blikne. Dívej se dobře.«

V místnosti bylo několik vojáků a důstojníků. Viděl jsem několik obrazovek radarů, jiné zase byly spíše dalekohledy. Soustředil jsem se na dva muže u obrazovek. Najednou se v místnosti zablesklo, jako kdyby někdo odpálil fotografický blesk. Díval jsem se na své muže dobře, ale nezdálo se mi, že by se některý z nich sebemeně pohnul.

»Už ho mám, vraha,« řekl Bghlt skoro spokojeně. »Tady je, podívej se!«

Obraz se opět vrátil a já jsem teď sledoval důstojníka, na kterého mě Bghlt upozornil. Když se zablýsklo, tento muž právě stiskl jakýsi červený knoflík před sebou.

»To byl jenom ten, kdo skutečně odpálil fotomet,« řekl jsem nespokojeně.

»Já vím, on asi jednal podle něčího rozkazu, to budeme muset také zjistit,« řekl Bghlt. »Ale to na věci nic nemění. Tento voják zabíjel. Je to vrah, dokonce dvojnásobný. Můžeme požádat o jeho vydání.«

»Dobrá, ale oni nám ho nevydají. Co budeme dělat dál?« otázal jsem se.

»My? Nic, naše úloha tím skončila,« řekl Bghlt. »Případ musíme předat soudcům a ti už rozhodnou, co bude dál. Než začneme vyhodnocovat další případy, budeme muset najít další Strážce pro funkce policistů a soudců. Soudcům pak předáme všechny obrázky, které jsem zaznamenal. Ti nás mohou ještě požádat, abychom zjistili další podrobnosti či abychom našli současný pobyt tohoto muže, ale to už je jednoduché. To Oči Uxu dovedou skoro samy.«

»My to už nemůžeme ovlivnit?« zeptal jsem se.

»To nejen nemůžeme, ale ani nesmíme,« řekl Bghlt. »Naše úloha spočívá v tom, že přesně zjistíme, co se doopravdy stalo, kdo je na vině a kdo je ještě do tohoto případu zapletený, případně komu byl tento čin k užtku, zda měl možnost ovlivnit, co se stalo. Já vím, je nesmírně těžké vědět, co se stalo, znát vraha a nesmět proti tomu udělat vůbec nic, ale to jsi přece věděl dávno předem, když sis vybral druh Strážců, kterým chceš být.«

»To máš pravdu,« řekl jsem pomalu.

»Mám pro tebe jen jednu útěchu,« řekl ještě Bghlt. »Můžeš si být jistý, že žádný vrah ani násilník, kterého my zjistíme, nezůstane na pokoji. Ani tehle.«

»A co se s takovým stane?« chtěl jsem vědět.

»Budeš-li chtít, budeš si to moci zjistit,« řekl Bghlt. »Nevím sám, podle jakých pravidel budou Soudci rozhodovat. Nejprve to budou soudci od nás, z Uxu. Ti pak vyškolí další, tentokrát už ze Země. Ale nemyslím, že by ses měl obávat, že se stane nějaká nespravedlnost. Princip *oko za oko* neplatí už dávno ani na Uxu, natož tady...«

Zjištěním důstojníka, který svým výstřelem definitivně zavraždil dva muže z posádky hvězdoletu Šotri, jsme nic nezískali. Bylo jasné, že tento voják plnil čísi rozkaz.

»Měli bychom už začít doopravdy,« naléhal jsem na Bghlta.

»Musíme vytvořit síť Strážců-policistů a Strážců-soudců,« trval na svém Bghlt.

»Co kdybychom využili již existující policii a soudy?« navrhl jsem.

Bghlt sice nejprve protestoval, ale po poradě se svými krajany připustil, že bychom to na Zemi snad mohli vyzkoušet.

»Na Uxu to nebylo možné, policie i soudy byly prolezlé profesionálními zločinci,« řekl. »No aspoň uvidíme, zda to na Zemi bude jiné. Ale v tom případě musíme něco udělat, aby se nespolehliví policisté a soudci nemohli obrátit proti ostatním Strážcům.«

Karlův syn Josef v Praze otevřel Detektivní kancelář Růžička a začal se oficiálně zabývat detektivní činností. Jako motto naší činnosti jsme zvolili heslo »Boží mlýny melou

pomalu, ale jistě« a toto heslo se brzy skvělo na stěně proti dveřím Josefovy kanceláře. Protože složil Slib Strážce a měl tedy oprávnění platná pro Strážce-policistu, začal nám brzy přinášet první případy.

Naštěstí jsme se včas domluvili, že bude odmítat všechna sledování nevěrných partnerů, ale jen skutečné trestní případy. Brzy nám předal k řešení krádeže aut, vloupání do bytů, dokonce i loupežná přepadení. Vlastní akce Josef nepodnikal, vyřešené případy předával skutečné policii - proti zásadám Strážců na Uxu, ale tady se to velmi osvědčilo.

Úspěšnost policie rázem stoupla. Policisté byli rádi, že jsme vlastně za ně vyřešili množství případů. Pak už chodili na rozum k Josefovi sami, kdykoliv měli na krku nějaký od začátku ne dost jasný případ - a nakonec už se ani příliš nenamáhalo a rovnou chodili k Josefovi se vším. Tak se k nám časem dostávaly i složitější záležitosti.

Přiznám se, že se mi trochu klepaly ruce, když jsem měl objevit pachatele první vraždy a viděl jsem pěkně zblízka, jak vrah svou oběť masakruje. Navíc se to stalo pouze před několika hodinami, takže jsem věděl, že oběť, jakási stará paní, ještě dnes žila. Vražda sama byla přitom dobře promyšlená, podezření mělo padnout na jiného člověka - a asi by padlo, jenže jsme předali policii tak jasnou zprávu, že vraha k jeho nesmírnému překvapení zatkla dřív než se zbavil důkazů. Vražedný nástroj policisté najisto vytáhli zpod sedadla vrahova auta a to byla kapka, kterou přetekla míra. Vrah se raději přiznal ke všemu.

Brzy Josefa navštívili *ostří hoši* od kriminálky. Chtěli po něm zdroj jeho přesných informací. Josef jim nesměl nic říci, odbyl je s tím, že svoje zdroje prozradit nemůže a vlastně ani nemusí, ale zato jim slíbil, že za ně zdarma vyřeší, cokoliv mu přinesou. Chlapi od mord-party tedy udělali pokus a předali nám nejprve tři starší, nevyřešené případy a pak, když jsme je za pár hodin objasnili, nám přinesli celý archiv *pomníčků*, nad nimiž sami museli dávno mávnout rukou.

Zjistil jsem, že maniak, který vraždil skoro pravidelně, se na očekávaném místě neobjevil ne protože odhalil nastraženou policejní past, ale protože týden předtím náhle zemřel na infarkt.

Kostru jednoho nezvěstného zloděje objevili podle mého označení v městské kanalizaci nedaleko od Prahy. Výtečník si ukrýval lup do bezpečné skrýše, ale uklouzla mu noha, zlomil si ji a už se z podzemí nedostal. Trochu krutý trest za zlodějnu, ale měl prostě smůlu.

Vraha, který si už skoro pět let užíval peněz, získaných tak hroznou cestou, odvedli přímo z oslavy jeho narozenin, což bylo nutné pozvaným hostům dokumentovat fotografií, na níž stál, celý od krve, nad svou obětí. Právě ta fotografie způsobila, že se ani nesnažil zapírat.

Mnohem důležitější než objasňování starých případů, kde jsme nemohli dělat nic než trestat za skutky dávno spáchané, bylo to, že k nám začali nosit případy docela čerstvé.

Začalo to ztraceným dítětem. Policista zavolal Josefovi, že jsou u něho dva zoufalí rodiče malého školáčka, který nepřišel domů. To bylo před pouhými dvěma hodinami, takže jsem brzy našel okamžik, kdy chlapec opouštěl školu. Zjistil jsem, že chlapce odlákal jakýsi neznámý chlap do své vily a zavřel do sklepa.

Jaké to bylo překvapení únosce, když k němu vtrhli policisté právě ve chvíli, kdy pracně slepoval z novinových písmenek vyděračský dopis...!

Brzy jsme hledali všechny ztracené osoby, zejména děti, i když se nejednalo o dramatické případy. Většinou šlo o děti, které si udělaly výlet a zabloudily, ale právě z těch případů jsem měl obvykle největší radost. Nalezení ztracených dětí bylo teď u nás otázkou několika minut, spíše jen dopravy záchránců do označeného místa.

Bghlt proti takovým akcím nikdy nic nenamítal. I na planetě Ux se Strážci často podíleli na záchraně osob, ostatně v posledních staletích to byla jediná příležitost, jak uxiony uplatnit.

Vloupání do bytů přestávala být pro zloděje zajímavá. Takové povedené party teď policisté překvapovali dřív, než stačily naloupené věci prodat nebo ukrýt. Také zloději aut přestali mít lehký život. Pokud auto použili jen k projížďce, přišla jim draho. Když chtěli ukradený vůz prodat, měli na krku policii dřív, než mohli začít s přebarvením karosérie.

Maskování vandalů, teroristů a lupičů se najednou stalo neúčinnou ochranou před dopadením. Každého lupiče s punčochou jsme odhalili, jakmile ji sundal, anebo ještě než si ji nasadil. Jako kdyby na místě činu zanechal svou legitimaci.

Z ulic zmizely houfy prostitutek i s pasáky i neurvalé osoby, přepadávající noční chodce. Procházky městem po setmění se teď staly oblíbenou kratochvílí starších lidí, kteří nemohli usnout, ale dříve by se neodvážili tou dobou vystrčit na ulici ani nos.

S naším přispěním policie úspěšně rozprášila několik band mezinárodních pašeráků drog a vzápětí poté zlikvidovala i celou síť překupníků. Tato akce proběhla současně na více místech a spolupracovala při ní policie několika států. Výsledků jsem si dost cenil a také Bghlt ji označil jako dobrou práci.

To už nás bylo víc a neměli jsme jen jedno Centrum s pouhými osmi obrazovkami. Brzy jsem našel další důvěryhodné lidi a založili jsme další Centrum, tentokrát v Ostravě, která je obzvlášť potřebovala. Tam jsme teď měli obrazovek deset a v Praze čtrnáct. Známi policisté nám neřikali »Detektivní kancelář Růžička« ale familiérněji - **Boží mlýny**.

Za rok a půl u nás poklesla zločinnost na nepatrný zlomek. Lupiči, zloději, pašeráci drog i překupníci se brzy sešli ve vězení a kdo z nich se vrátil na svobodu a opět začal žít postaru, ocitl se velmi rychle tam, kde seděl předtím. Prostřednictvím Josefových známých právníků jsem se kromě toho snažil působit na změny v zákonech, tak aby nikdo nemohl nad rozsudkem mávnout rukou. Ve vězení si všichni povídali hotové báje o tajemném způsobu, jakým se kdo z nich za mříže dostal. A někteří, řekl bych ti chytřejší, se dokonce dali slyšet, že toho raději nechají.

Najednou jsme měli co činit už jenom s pouhými amatéry, kteří kradli poprvé, nebo kteří někomu ublížili na zdraví čistě v afektu. Kdo měl čas si svůj čin promyslet, raději jej vůbec neudělal. Všem lidem začala být povědomá hlavní zásada Strážců, že žádný zločin nesmí zůstat bez trestu. Heslo nade dveřmi Detektivní kanceláře Růžička hlásalo dál, že »Boží mlýny melou pomalu, ale jistě«. Teď se ale z tohoto úsloví začalo vytrácet slůvko »pomalu«.

A tehdy se to stalo.

Josef dostal podivný balíček. Naštěstí ho včas napadlo, že je to vlastně také záhada, protože nic neočekával. Chvilí jsem na jeho popud sledoval dráhu balíčku v čase zpět a zjistil jsem, kdo balíček posílal a krátce předtím balil.

Uvnitř byl kilogram trhavy, baterie, spínač a rozbuška. Stačilo by rozvázat provaz. Víko krabice by v té chvíli odlétlo, pružina by sepnula kontakt...

»To je teprve začátek,« řekl Bghlt a protáhl si chapadla. »Vždycky se najde někdo chytřejší než ostatní, kdo pochopí, odkud mu hrozí nebezpečí a pokusí se kousnout. Tenhle se dostal jenom k Josefovi a nerozeznal, že to není ten správný konec řetězu.«

»Co jste dělali na Uxu v takových případech?« zajímal jsem se.

»V prvních dobách jsme i pokus o spuštění vraždicích mechanismů považovali za dokonanou vraždu, i když se šťastnou náhodou nikomu nic nestalo. Podobné věci jsme pak vraceli zpátky tomu kdo je odesílal a nechávali jsme mu je vybuchnout v chapadlech. Pak už jsme stejné stejným neopláceli, ale bez trestu jsme takové jednání nechat nemohli.«

Poslali jsme tedy neotevřený balíček zpět, přebalený do většího. Dovnitř jsme vložili dopis, v němž jsme odesílateli pohrozili, že teď mu sice ještě neublížíme, ale příště proti němu použijeme tvrdší opatření, jestliže okamžitě nepřestane.

Naštěstí jsme ho ale sledovali dál, takže jsme pouhé tři minuty poté věděli, co dělá a kde se nachází. Tak jsme včas objevili, že chlapík s ostře nabitou pistolí míří přímo do Detektivní kanceláře Růžička.

Josef ode mě dostal telefonem zprávu, co se na něho žene. Měl v kanceláři dva policisty kvůli nějakému ukradenému autu, ale opravdu tam byli jako na objednávku. Hned je na oplátku požádal, aby se postavili za vstupní dveře a chopili se chlapa, který za malou chvíli vrazí dovnitř s pistolí v ruce. Policisté byli překvapení, jak může něco takového vědět předem, ale poslechli a dobře udělali. Chlap naivně maskovaný punčochou vtrhl do místnosti s pistolí namířenou na Josefa. Byl úplně šokován, když mu policista zezadu vyrazil zbraň a druhý nasadil pouta. Bránil se chvíli jako lev, ale nebylo mu to nic platné. Byli na něho dva a měli lepší průpravu.

Takový případ byl ovšem perlou pro kriminalisty. Brzy za Josefem opět přišli tři pánové od kriminálky a naléhali na něho, aby jim prozradil zdroj tak přesných informací.

Věděl jsem o té návštěvě i o tom, jak do Josefa ti chlapi hučeli. Raději jsme se proto s Bghltem a dalšími dvěma Uxany rozhodli, že těmto třem řekneme aspoň něco, aby nám nedělali v budoucnu potíže.

Když jsem vstoupil do Josefovy kanceláře, byl asi nejvíce překvapen on sám.

»Vojto, co ty tady?« vyhrkl.

»Budu muset tady ty pány trochu zpacifikovat,« řekl jsem.

Jen jsem se usmál, když po těch slovech dva z nich zajeli rukama pod kabát.

»Domnívám se, že bychom v nich mohli získat buď dobré spojence, nebo naopak velice nepříjemné nepřátele. Byl bych jistě raději, kdyby se nám podařilo to první.«

Pistole detektivů tedy zůstaly na místě. Josef zazvonil na svou sekretářku, aby nám připravila kávu a zajistila, že nás nikdo nebude rušit s výjimkou hledání ztracených dětí. Pak jsme se posadili proti sobě.

»Půjdem rovnou k věci,« začal jsem. »Jmenuji se Vojta Karas a odpovím vám na otázky, které vás jistě budou zajímat. Mohli byste se mi oficiálně představit? Samozřejmě vás znám, vy mě asi také, ale bylo by to zdvořilejší.«

»Major Němec,« představil se náčelník detektivů.

»Praporčík Jirňák.«

»Poručík Král,« představili se ostatní.

»Pánové od kriminálky už jistě vědí, že kancelář Růžička jim vždycky ochotně pomáhala, že jsme pro policii vyřešili stovky případů, z nichž mnohé by možná ani nebyly objasněny, kdybychom neměli poněkud... speciální metody.«

»A to nás právě zajímá,« přikývl major Němec, náčelník detektivů.

»O tom nepochybuji,« odvětil jsem. »Jenomže jde o něco úplně jiného než tušíte. Neřeknu jistě nic nového, když prozradím, že naše detektivní kancelář je jenom malinký vrcholek ledovce, jehož větší část vidět není. Nemám v úmyslu všechno sverpě tajit. Ale než vám řeknu více, chtěl bych od vás na oplátku dvě laskavosti. Předně by mě zajímalo, co si o nás myslíte. Asi své představy brzy pozměníte, ale to už nebude tak zajímavé. Dále od vás potřebuji slib, že nic z toho, co se tu dozvíte, nebudete zbytečně vykládat dalším lidem. Zdůrazňuji slovo zbytečně, ale jeho význam nechám na vás. Kriminalistům určitě nemusím vysvětlovat, proč musíme mít zájem na určitém utajení. Každý detektiv si musí zdroje informací chránit před pomstou postižených, zejména když je dobře známo, o koho jde. Už jsme tu takový případ měli... Prosím, máte teď slovo...«

»Takže jste ochotni vyložit karty na stůl, pochopil jsem dobře?« kývl major Němec.

»Tak nějak,« souhlasil jsem.

»Dobrá,« svolil po chvilce přemýšlení. »My o vás víme zatím tohle. Existuje pro nás dosud záhadná detektivní kancelář, která se nezabývá špehováním nevěrných paniček, ani dobýváním nedobytných dluhů, jak tomu u podobných kanceláří bývá zvykem, ale zaměřila se na to, co je spíš věcí policie, dokonce i na vraždy, což už vůbec obvyklé není. Ale budiž, povolení na to máte. Měl bych vlastně uvítat, že nás ochotně přivádíte na stopu všech možných deliktů, hledáte pro nás ztracené děti a pomáháte nám víc, než bychom mohli očekávat. Nedivím se ani, že nechcete prozradit zdroje svých informací. Podivné je spíše to, že to ve většině případů děláte zadarmo. Je vaše starost, zda si na sebe vyděláte či ne, nic bych proti vám neměl. Jenže vaše činnost je tak rozsáhlá, že těch pár detektivů, které naoko zaměstnáváte, na to prostě nemůže stačit. Podle našich odhadů potřebujete na rozsah vaší práce aparát nejméně tři až pět tisíc lidí, kteří pro vás tajně pracují. Nejsme proti tomu, abyste nám i nadále pomáhali, naopak. Ale znepokojuje nás, že nemáme aspoň trochu pod kontrolou sílu, jakou váš ledovec představuje. Kdyby se postavila proti nám, mohli bychom se náhle ocitnout v kůži kapitána Titaniku.«

»Líbí se mi, že jste upřímní,« řekl jsem. »Přiznám se, že jsem takovou upřímnost ani nečekal. Ale budiž, bude to tak lepší pro obě strany. Budu tedy upřímný i já. Jen vám znovu připomínám slib, že co se teď dozvíte, nebudete nikam zbytečně šířit.«

Detektivové váhavě přikýkli.

»Musím začít vyprávět trochu z dálky, ale doufám, že vás nebudu nudit,« začal jsem rozvláčně. »Všechno začalo nesmírně daleko odtud. Byl jsem účastníkem pozemské mezihvězdné expedice Perseus. Sírius, Epsilon Eridana, pak jsme měli letět k Tau Ceti...«

Vyprávěl jsem jim, už po tisíci, historii cesty od Poenaid k Bardžá a zpět k Zemi.

»...jenže pak nastal nepříjemný zlom. Bardžané jsou totiž mírní, u nich neexistují pojmy jako násilí, války, vraždy, ale ani krádeže a jiné zločiny, kterých je Země pořád plná. Když se tito lidé dozvěděli, jaké špatnosti se na Zemi vyskytují, prohlásili, že se Zemí nechtějí nic mít a nás raději ponechají mimo oblast svého zájmu. Přesvědčil jsem je, že se lidé Země zlepšují, atomové války Zemi nehroží a všechny státy světa si lépe rozumí než kdysi. A když se mi podařilo přemluvit je, aby přece jen poslali hvězdolet k Zemi, nějací fanatici ho tady u Země sestřelili fotonovou zbraní.«

»To byli určitě z Jedině pravé víry!« řekl Jirňák, druhý z detektivů.

»To už víme. Bohužel, byli to lidé Země,« usmál jsem se kysele. »Představte si mou pozici. Pořád jsem tam tvrdil, že planeta Země není obydlená krvelačnými obludami. A tady někdo vzápětí udělá přesně to, co by udělaly snad jediné obludy. To byla rána pod pás, zrovna když jí bylo nejméně zapotřebí.«

»Já pořád tvrdím, že s fanatiky se nedá jednat,« řekl poručík Král.

»To mi řekli v Radě Galaktického společenství,« řekl jsem smutně. »Jenže oni tím mysleli všechny lidi našeho světa.«

»O jaké Galaktické společenství vlastně jde?« zeptal se major.

»Galaktické společenství je více než čtyřicet obydlených světů daleko od Sluneční soustavy,« musel jsem jim aspoň trochu přiblížit situaci. »Je to samozřejmě relativní, pro mě to daleko není, ačkoliv na některé z těch světů je to nejkratší čarou sedm set světelných let. Ty světy jsou obydlené různými bytostmi, z větší části lidské podoby, ale i takovými, kteří se lidem nepodobají. Všechny světy jsou velké zhruba jako Země a jejich obyvatelé spolu žijí v míru. Soužití je pro všechny výhodné. I pro Zemi by připojení ke Společenství bylo dobré, to mi můžete věřit. Má to jednu podmínku. Země se musí zbavit zločinnosti. Jinak se s námi nikdo ze Společenství nebude vůbec bavit.«

Proto jsme zde založili tuto detektivní kancelář. Celkem správně jste pochopili, nejde nám o peníze. Nemáme zájem o honoráře a nesnižujeme se ke špehování nevěrných

paniček. Nevšímáme si vůbec toho, co nepovažujeme za zločin. Nepátráme po lidech, kteří se ničím neprovinili, snad kromě těch ztracených dětí, ale tu výjimku děláme z humánních důvodů, jak také jistě pochopíte.«

»To jste si vzali úkol, o kterém bych řekl, že je nad lidské síly,« zamyslel se major Němec.

»Myslíte si, že jsme bez úspěchů?« usmál jsem se.

»To nechci tvrdit,« pokrčil rameny detektiv. »V Čechách zločinnost klesla; málem nemáme co na práci. Ale naše země je malinká a okolo ní ve světě zločin bují, že se vám o tom ani nezdá! Nám jste pomohli, ale co dál?«

»Naše země byla první vlaštovkou,« řekl jsem. »Právě vy, když do toho vidíte lépe než ostatní, můžete posoudit, zda jsme byli úspěšní nebo ne. Pochopitelně šlo o první pokus, ale myslím si, že o pokus klíčový. Zejména proto, že se ho kromě policie, se kterou se nám zatím spolupracuje docela dobře, účastní jenom čtrnáct členů naší společnosti.«

»Vás je jenom čtrnáct?« vyskočili detektivové.

»Neuvěřitelné, což?« usmál jsem se. »Lichotí nám, že jste nás odhadli na pět tisíc, ale dnes má společnost Boží mlýny celkem čtrnáct členů. Přitom asi opravdu vydáme více než za těch pět tisíc. Máme před zločinci nesmírnou výhodu: nic nám nezůstane utajeno. Několik členů naší společnosti jsou mimozemské bytosti. Díky jejich pomoci se dozvíme prakticky cokoli. Nebudu vám říkat podrobnosti, ale ujišťuji vás, že máme informace vždy spolehlivé a přesné.«

»Dobře, ale proč se nedáte k nám?« namítal mi major Němec. »U policie bychom vás vzali všechny.«

»Podívejte se, nás čtrnáct máme všechny možné informace, ale nemáme prakticky žádnou moc a ani po ní netoužíme. Vy máte výkonnou moc, ale občas nemáte všechny informace. Kdybychom to dali dohromady, představovalo by to sílu, která by už něco znamenala. Jenomže čím větší síla, tím větší je nebezpečí jejího zneužití. Vám může zítra někdo z nadřízených poručit, abyste začali pronásledovat lidi, kteří se ničím neprovinili a zatýkali nevinné místo zločinců, jak se na Zemi dosud až příliš často stávalo. Pak by naše informace představovaly nebezpečí strašlivé krivdy. Nemůžete říci, že to možné není, takových případů už bylo příliš mnoho. Jediná možná obrana proti zneužití je oddělení informací od moci. My nebudeme dělat nic než objasňovat pravdu, vy budete s našimi informacemi lépe potírat zlo, zneužít toho nebude moci nikdo. A o to nám jde.«

»A co kdybychom se proti vám postavili?« nadhodil major. »Co když se nakonec rozhodneme, že váš zdroj informací objevíme za každou cenu a použijeme ho pro sebe?«

»Nemáte nejmenší naděje,« zavrtěl jsem hlavou. »I kdyby se vám podařilo naši špičku ledovce zlikvidovat, určitě narazíte na naše přátele. A to jsou nepozemské bytosti.«

»A kdybychom přemohli i je?«

»To se vám nemůže povést, ale i pouhý pokus o něco takového by měl nepříjemné následky pro celou Zemi,« řekl jsem.

»Myslíte, že by k nám potom ti mimozemšťané - vtrhli?« řekl poručík Král opatrně.

»To nepřichází v úvahu,« usmál jsem se. »Udělal by pravý opak. Odešli by odtud, spálili by za sebou mosty, zničili by všechno, co spojuje Zemi s planetami Společenství a ponechali by Zemi jejímu osudu.«

»Myslíte, že by to byla pro Zemi škoda? Nebylo by to tak lepší?« řekl major Němec.

»Podívejte se, tohle už jedna civilizace udělala,« řekl jsem trochu naštvaně. »Byli jsme rádi, když jsme z toho pekla zachránili necelých dvacet tisíc posledních obyvatel.«

»Co se tam stalo?« zarazil se detektiv.

»Naházeli si navzájem na hlavy atomové rakety a zničili svůj svět tak, že je teď naprosto neobyvatelný,« řekl jsem trpce. »A předtím prý měla Rhyinkáa šest miliard obyvatel, skoro stejně jako jich má Země teď. Já jsem tam byl, nebylo to nic krásného.«

Tohle byla informace, na kterou všichni potřebovali hodnou chvíli, aby ji strávili.

»Říkal jste něco o připojení Země ke Společenství,« začal poručík Král. »Myslíte si, že by to bylo pro Zemi výhodné?«

»Výhodné to asi bude pro obě strany, protože i Země by mohla pro Společenství mnoho dobrého udělat,« řekl jsem. »Ale myslím si, že Země získá mnohem více, než kolik může dát. Ve Společenství lidé proti nám žijí skoro jako v ráji. Bez válek, bez násilí, v hojnosti a v pohodě. Bardžanští biologové tvrdí, že by lidé Země mohli dosahovat stejného průměrného věku jako dosahují oni - a to je kolem sedmi set let, špičkově až tisíc! Dokonce už se jednalo, aby Země dostala další dosud neobydlenou planetu ke kolonizaci, to by nepochybně prudce snížilo tíživé přelidnění v mnohých místech Země.«

»Opravdu?« řekl major Němec nedůvěřivě. Ale ani ostatní nevypadali příliš přesvědčeně.

»Jednu planetu už jsme měli slíbenou,« řekl jsem. »Jenže ji dostali lidé z Rhyinkáa, protože přišli o svůj svět. Ale Společenství už znovu vyslalo lodi do vesmíru, aby objevily další světy. Je jen otázka času, kdy nějaké najdou, pokud mezitím Společenství nezpřetrhá všechno, co je spojuje se Zemí. V tom případě by Země zůstala taková, jaká je. Ubohá barbarská planeta na pokraji zkázy.«

»No, tak zle na tom snad nejsme,« řekl major káravě.

»To můžete říkat jen proto, že jste nikdy nebyli na žádné z planet Společenství,« řekl jsem. »Já jsem tam žil deset let a znám věci, o kterých se vám nezdá. Mimo jiného jsem vystudoval nepozemskou biologii. Mohu vám potvrdit názory některých pozemských ekologů, že matička Země bude mít naši libovůle brzy dost a mohla by se nás velice rychle zbavit. Podle zkušeností z vesmíru vím, že řeči o hrozící ekologické katastrofě nejsou pouhým strašením.«

»Proč jste se tedy vracel?« zahučel poručík Král.

»Proč? Protože jsem člověk jako vy,« vybuchl jsem. »Mohl bych si tam žít jako v ráji, mám tam překrásnou ženu, čtyři nádherné děti, ale pořád by mě hryzalo svědomí, že jsem nechal miliardy svých krajanů v hrozném světě, jakým Země je. Já jsem svůj návrat vzal jako svou povinnost a budu se snažit Zemi změnit, i kdybych to měl dělat pět set let.«

»Pět set let?« opakoval po mně udiveně major Němec.

»Nezapomeňte, že už jsem prošel úpravou, která prodlužuje lidský věk,« řekl jsem. »Uvědomte si, kdy asi odlétala výprava Perseus! Podle pozemských měřítek mi bude sedmdesát a měl bych snad podle toho vypadat! Nepozemšťané mi prodloužili život jak je u nich obvyklé, proto vypadám jako mladík - Bardžané to dovedou, ostatně mě tam opravdu považují podle jejich měřítek za mladického nadšence. Ale uvědomte si, že by stejnou možnost mohli dostat všichni lidé Země! Proto se snažím, aby se Země pozvedla z dosavadního barbarství. Naštěstí mám i tady spojence, někteří se lidem Země vůbec nepodobají, ale rozumějí nám a také chtějí, aby se lidé Země stali lepšími. A naštěstí jsem i na Zemi našel lidi, ochotné věnovat tomu poslání všechny své síly. A teď se ptám vás, páni detektivové! Chcete s námi spolupracovat jako dosud?«

»Kdyby to byla pravda, bylo by to krásné,« řekl praporčík Jirňák opatrně.

»Je to pravda a mohu vám podat důkazy,« řekl jsem. »Ale chtěl bych od vás slyšet, zda budete ochotni pokračovat s námi v tom, co už tady tak slibně začalo.«

»Pokud je to tak, máte mou ruku,« řekl po krátkém rozmýšlení praporčík Jirňák. »Ale jen když je to skutečná pravda.«

»Kdyby tomu tak nebylo, nejste ničím vázáni,« řekl jsem. »Můžete to považovat za dohodu džentlmenů, která by neplatila, kdyby některá strana chtěla druhou podvést.«

»Za této podmínky bych se k vám přidal i já,« řekl také poručík Král.

»Já nevím,« řekl major Němec. »Kdyby to byla pravda, jsem pro. Ale já si myslím, že jen tak uvěřit nemůžeme. Ostatně, co bychom pro tu vaši společnost měli dělat?«

»To co děláte dosud,« usmál jsem se. »Budete nám dodávat případy na vyřešení a přebírat vyřešené. Jestli nám budete nadále něco předávat nebo ne, záleží na vás. Nám jde o to, aby žádný zločin nezůstal nepotrestán. Až všichni lidé na Zemi poznají, že to jde i bez násilí a zločinů, bude svět lepší než teď. Přátelé z civilizace Ux tvrdí, že to u nich trvalo pět set let. Já věřím, že se dočkáme chvíle, kdy se nás bytosti Společenství přestanou bát a svolí k tomu, aby se k nim Země připojila jako rovnocenná planeta, ještě dřív. Tohle jsem si, pánové, dal za úkol na planetě Bardžá. A věřím, že jsme schopni to i splnit.«

»My si to ještě rozmyslíme,« uzavřel major Němec.

Zřejmě jsme ho ještě zcela nepřesvědčili.

»Dobrá, nebudu naléhat,« ustoupil jsem. »Konec konců, máte nějaké možnosti, jak si moje slova ověřit. Ale pak bych měl pro vás námět na zamyšlení. Zkuste najít, zda jsme někdy udělali cokoli, co by někoho z lidí poškodilo, nebo člověka, kterému bychom ublížili. Zjistíte, že si na nás mohou stěžovat jen ti, kterým jsme překazili něco špatného. A to by snad také mělo mít svou váhu, nemyslíte?«

Nevypadalo to, že bych právě tyto tři přesvědčil. Ale po jejich odchodu se nic podstatného nezměnilo. Policie dál chodila k Božím mlýnům pro rady a naše upozornění brala vážně, jen nás přestali přemlouvat, abychom jim prozradili naše tajemství. Možná, že to tak bylo i správné. Aspoň Bghlt neměl nic proti tomu, jak se situace vyvinula.

Musel jsem opět využít známostí s panem Jamamoto a při příležitosti pracovní návštěvy Japonska jsem s ním promluvil o plánu na potírání zločinu. Pan Jamamoto patřil ke starému samurajskému rodu a boj proti zločinu si převedl do cítění přesvědčeného samuraje. Jak mi sám řekl při naší první návštěvě: přesvědčíte-li samuraje, že je něco pro Japonsko užitečné nebo dokonce nezbytné, bude to dělat, i kdyby ho to mělo stát život. Už tenkrát tvrdil, že by potření zločinců bylo k prospěchu Japonska, jen kdyby věděl jak na to.

Nemohl jsem nalézt lepšího spojence. Brzy za mnou poslal pět svých krajanů. Ukázalo se, že všichni tito mladí muži jsou samurajové naprosto oddaní Japonsku, panem Jamamoto trochu zasvěcení do existence Strážců. Když pak na samurajskou čest přísahali, že budou věrni v boji proti zločinu, rozhodl jsem, že dostanou příležitost.

Na předměstí Tokia vyrostl brzy dům, podobný ostatním a přece jiný. V jeho podzemí byla stanice vjosuzgu a dále Centrum, vybavené přístroji Oči Uxu. Pět mladých samurajů se pod vedením dalších dvou bytostí z Uxu učilo ovládat uxiony. Díky panu Jamamoto uměli jazyk Bar a s Uxany se domluvili. Ve spolupráci s japonskou policií pak způsobili strašnou spoušť a paniku v podsvětí Japonska. Vypátrali a zneškodnili fanatickou teroristickou organizaci Ó-šimri-kjó, ačkoliv měla dlouholeté zkušenosti s teroristickým bojem a s konspirací a škodila v Japonsku už od minulého tisíciletí.

Přitom přišli na docela zajímavé věci. Bghlt nám tvrdil, že zvuk nelze uxionem zachytit, neboť se pouhé chvění tímto přístrojem nepřenese. Japonci přišli s laserovým snímačem. Přinesli ho k nám do Prahy a hned nám předvedli malý pokus. Namířili před námi přístroj do obrazovky uxionu - a Bghlt oněměl úžasem. Z přístroje se ozvaly zvuky a dokonce byly slyšet jasně srozumitelné hlasy.

»Zvuk je sice jen chvění, které přístroj přenést nemůže,« vysvětlovali svůj nápad, »Ale zvuk přece působí na předměty, které rozechvívá. Obraz chvějícího se předmětu lze opticky sejmout, slabounké výchylky převést na elektrické impulsy a pak na zvuk.«

»V tom případě se vám podařilo objevit něco, nač jsme my, Strážci Uxu, nepřišli za tisíce let,« huhlal Bghlt. Ale ani on neprotestoval, když jsme pouhé obrazové sledování všude spojili se záznamem zvuků.

»Bude to samozřejmě průkaznější,« souhlasil.

Dvě odlišné krajiny a národy a tak podobný výsledek, to bylo velice povzbuzující. Třetí stanice s uxiony byla mezitím postavena v americkém Detroitu, díky krajanům, se kterými navázal kontakt Kája. Další vylepšení navrhli pro změnu chlapci z Detroitu. Spočívalo v tom, že na jednu obrazovku uxionu připojili počítač a sestavili program, který jim dovoľoval přenechat sledování pohybu osob počítači. Brzy dokázal počítač sledovat jedinou obrazovkou až několik desítek podezřelých najednou. Pochopitelně jsme neměli k dispozici přístroje s pouhými osmi obrazovkami, v některých Centrech jsme měli i několik Očí Uxu v jednom sále. S počítači to představovalo tak hustou síť, že nám teď neunikla ani myš.

Karel sám se přímo do naší detektivní kanceláře neangažoval, ale o to pilněji navazoval další kontakty. Ze zničeného a na smrt nemocného člověka se stal činným mužem a spolu se svou mládnoucí ženou Jaruš se dal do zprostředkování všeho, co jsme potřebovali. Genetický zásah, který na obou udělaly Zoidée a Maímó, jim nedokázal vrátit mládí tak, jak se to povedlo se mnou, ale i tak bylo vidět, jak oba rychle ožívají. Zoidée, Maímó a pár dalších biologů Bardžá po těchto prvních zákrocích udělali na Zemi ještě mnoho dobrého. Nebylo myslitelné, aby sami předělali všechny ty miliardy lidí, ale i když jsme nemohli pomoci všem, mohli jsme pomoci aspoň několika stovkám vybraných.

V té době jsme zachytili první přímý útok ze strany států Jedině pravé víry.

Jeden z jejich diplomatů přijel za mnou, naoko vyjednávat o odstranění embarga. Měl s sebou ostře nabitou pistoli a nejspíš byl odhodlán použít ji jinak než k sebeobraně, jak potom urputně tvrdil. Měl smůlu, protože nás včas napadlo prohlédnout neznámého uxionem. Pistoli jsme objevili a při zpětném zkoumání času jsme našli i dva jeho kumpány, kteří měli dokončit úkol, kdyby byl on náhodou neúspěšný. Všichni tři se tedy brzy setkali v policejní cele, bohužel je policisté museli brzy propustit. Nejen proto, že dosud nic nespáchali, ale zejména proto, že všechny tři kumpány chránila diplomatická imunita a tu jsme zatím museli respektovat, i když Bghlt tvrdil, že takové dohody musí být v budoucnu revidovány. Na Uxu platilo pravidlo, že i pouhá vážně míněná příprava na zločin je trestná jako zločin již vykonaný. Tohle ale na Zemi neplatilo a za současného stavu se takové zákony nedaly prosazovat, protože hrozilo nebezpečí zneužití, třeba jako nechvalně známý "zločin" **schvalování atentátu** na Heydricha. Diplomaty nebylo možné zatknout, prozatím nám muselo stačit, že byli všichni coby nežádoucí osoby vypovězeni ze země.

Pro mě to znamenalo omezit na co nejmenší míru návštěvy jiných států na Zemi. Nikde jinde mi nemohli zaručit, že budu před nimi v bezpečí. Nebyl problém řídit všechno z Prahy nebo dokonce od nás z Vysočiny. Pokud jsem musel cestovat jinam, používal jsem po Evropě pancéřovaný osobní gryul a mimo evropské země dálkovou dopravu vjosuzgu. Nikde jsem se ale nesměl zdržovat déle než bylo nezbytně nutné. V bezpečí jsem se cítil jen doma v Čechách a samozřejmě u své rodiny na Bardžá.

Ale pak nastal v tomto stavu první zlom.

Po pěti letech se na Zem vrátilo z planety Bardžá skoro třináct set studentů. Byli to ti, kteří neměli dost odvahy a vytrvalosti zůstat dalších pět let na druhý stupeň univerzity. Akce lékaři pro Zemi byla i tak velice úspěšná. Za pět let se jen dva studenti provinili proti pravidlům nenásilí a jen tito dva byli vráceni na Zem. K mému smutku byl jeden z nich z Prahy. Ostatní ale úspěšně ukončili pětileté studium, získali vlastní agisary a více než dvě třetiny se rozhodlo ihned pokračovat druhým stupněm studia.

Třetina se přece jen rozhodla k návratu. Nevadilo to, naopak. Místo nich jsem na Bardžá okamžitě poslal jiné, kteří měli zájem vystudovat a pomáhat lidem na Zemi. I ti, co se vraceli, byli na Zemi k nezaplacení. Třináct set zázračných lékařů bylo pro Zemi něčím přímo neskutečným. Pravda, některým z nich jsem musel pomáhat dál i tady. Lidé nebyli na něco takového připraveni. Zpočátku se stávalo, že starší lékaři mladé a navíc kdovíjake vystudované kolegy pomlouvali a nejraději by je odsunuli na vedlejší místo. Měli k tomu, bohužel, dobré důvody. Noví lékaři pro ně představovali konkurenci, jaké se oni nemohli postavit.

Nejdříve splakali nad výdělkem dentisté. Kdo by si nechal od nich spravovat zuby, když moji chráněnci bezbolestně regenerovali nejen zuby poškozené, ale i chybějící? Moji noví lékaři převzali dosavadním celou klientelu. Kdo by z pacientů dobrovolně podstoupil nepříjemné léčení s nejistým výsledkem, když ho lékař s agisarem vyléčí spolehlivěji a bez bolesti?

V některých zemích měli bývalí lékaři příliš velkou váhu na veřejnosti.

Objevily se snahy bardžanské lékaře obviňovat a diskreditovat. Ačkoliv bylo brzy známo, že tam kde neuspěje lékař s agisarem, je snaha konzervativních lékařů vždy marná, několikrát se stalo, že příbuzní v případě smrti pacienta podávali na naše chráněnce žaloby, navíc s nehorázně přemrštěnými požadavky na náhradu milionových škod.

V některých zemích se našim nejvlivnějším odpůrcům podařilo alespoň nakrátko prosadit diskriminující zákony; někde jen daňové, jinde i v oblasti trestního práva.

Kde se tak stalo, okamžitě jsem se proti tomu postavil a svých chráněnců se zastal. Vždyť proti nim nikdo nemohl vznést sebemenší obvinění, týkající se jejich odbornosti na poli medicíny. Stačilo zaměřit sem pozornost Strážců. Vycházel jsem z toho, že se proti novým lékařům nemůže nikdo postavit bez postranních cílů. U všech těch snah se vždycky prokázalo pozadí, jaké se za tím skrývalo. Kdykoli jsme objevili snahy znemožnit nové lékaře, jednalo se skoro vždy o úplatky nebo o nemístnou ochranu blízkých příbuzných.

Sám jsem sice uznával, že i politikové patří k životu pozemské společnosti, ale nesnášel jsem takové, kteří jednali jen ve svém vlastním zájmu a ne ve prospěch všech.

Naštěstí měli naši protivníci vždycky dostatek másla na hlavách. Moje taktika proti nim byla jednoduchá, ale velice účinná. Nikdy jsem neváhal zdiskreditovat je před očima veřejnosti tak důkladně, že z politiky odešli sami, nebo je brzy ostatní lidé s velikou ostudou z jejich postů odstranili. Vysloužil jsem si tím přezdívku: »Mistr Skandál«, ale to mi nebránilo pokračovat v prosazování mých cílů. Nejednalo se přece o nic méně než o důkladné ozdravení našeho světa, pozemské civilizace, dosud tak prorostlé korupcí, zločinem a neřádem všeho druhu.

Že kvůli mně přišla spousta politiků o křesla? Kdyby se starali jen o blaho všech, nikdy bych se proti nim nepostavil a naopak bych je podporoval, jako mnoho jiných. Říkali, že se v politice nikdo aspoň občas neubrání nepravostem a že bych si neměl plést politiky s anděly. Na to jsem většinou s úsměvem odpovídal, že tím méně by se měli do politiky míchat ďáblové.

Zejména jsem byl pevně rozhodnut, že všichni lékaři s agisary musí od začátku dostat místa, jaká jim podle jejich schopností patří. Nebylo k tomu nutno mnoho. Často stačilo pomoci jim se zařízením ordinace a výsledky se brzy dostavily. Přístroje moji lékaři nepotřebovali, měli přece agisary. Brzy odsunuli věhlasné světové lékařské kapacity kamsi do role outsiderů a dalo by se říci, že je elegantně smetli se stolu.

Spolu s lékaři zkrachovaly i lékařské univerzity a nemocnice. Dříve se úroveň zemí mohla měřit počtem a vybavením nemocnic. Dnes byly tyto nemocnice drahým vybavením přeplněné, přesto musely být jedna po druhé uzavírány - pro nedostatek pacientů.

Vyčítali mi, že tím Země přišla o součást své vzdělanosti, ale oponenty jsem upozornil, že pozemská lékařská věda nepřilíš dávno stejně zatočila s kmenovými šamany a kouzelníky, byť tím lidstvo také přišlo o jistou část své vzdělanosti na poli přírodních znalostí.

Stylizovaná kresbička agisaru se stala známější než dříve červený kříž. Lékař s agisarem stačil uzdravit tolik pacientů, jako dříve dvacet lékařů, navíc důkladněji a lépe. A nejen to. Noví lékaři přinášeli neuvěřitelné zvěsti o zázračných genetických úpravách, které lidem prodlužují život až desetinásobně. Sami na ně nestačili; na genetické úpravy se mohli odvážit teprve dvojité promování biologové, což znamenalo plných deset let studia - a tak dlouho z pozemských lékařů zatím nikdo nestudoval.

Naštěstí si věděli rady i beze mne. Několik stovek Bardžanů se uvolilo vyslyšet prosby svých kolegů, odvážilo se navštívit rozporuplnou planetu barbarů a poskytnout těmto podivným lidem pomoc. Bardžané se odvažovali jen do měst, za která se jim jejich pozemští kolegové zaručili, což byla jen města kontrolovaná Strážci a zbavená zločinů. To ale samo o sobě nestačilo. Bardžanští lékaři se neodvažovali vstoupit na půdu států, které do zákonů nezahrnuly absolutní zákaz držení zbraní. To samozřejmě nešlo prosadit všude. Armády bylo nutné udržovat alespoň symbolické a policejní sbory musely být zpočátku rovněž ozbrojené. V některých krajích bylo rozumné ponechat lovecké zbraně, ale veškeré ostatní zbraně měly být pro soukromé osoby považovány za nelegální.

Tenhle zákon byl samozřejmě přijímán na celém světě s největším odporem. Ve zbraních se vždycky točily největší peníze a lobby výrobců zbraní měly všude velkou váhu. Kdyby se schvalování tohoto zákona ponechalo na bedrech parlamentů jednotlivých států, našlo by se sotva deset zemí, kde by jej přijali. Však mi výrobci zbraní uštěpačně vzkazovali, že s tímhle nemohu uspět, protože nikde na světě si lidé nedají sáhnout na právo nosit zbraň.

Nepočítali ale s tím, že lidé pochopí, co bude pro ně a pro jejich děti znamenat, když se právě jejich země ocitne na seznamu států, kam se Bardžané neodváží.

Tam, kde parlamenty zákon o absolutním zákazu zbraní zamítly, propukly brzy obrovské demonstrace. Měly zpravidla za následek předčasné volby, kde uspěli jen ti, kdo se proti novému zákonu nestavěli. Největší váhu nehrála možnost genetického prodloužení života, pro většinu lidí příliš vzdálená hudba budoucnosti, ale vidina genetické úpravy, zajišťující blokádu měsíčních cyklů a bezbolestný porod u žen. Kde o zákonech rozumně vypsali referendum, bylo předem rozhodnuto. Ženy jsou polovina lidstva a získat na svou stranu alespoň část mužů pro ně nebylo nijak těžké. Někde to bylo čistě z lásky, jinde ženy pohrozily stávkou, ale každé referendum dopadlo naprosto jasně.

Věnoval jsem dost peněz na propagaci Nenásilí, ale nebyl jsem na to sám.

Všichni noví lékaři se vrátili plní obdivu k civilizaci Galaktického Společenství, zejména k Bardžá, kde studovali. Všichni byli přesvědčeni o ideálech Nenásilí a měli jasné představy o tom, co udělat, aby se mohla Země co nejdřív připojit ke světům Společenství. Všichni také věděli, co se na Zemi děje ve věci boje proti zločinu. Pro pozemské studenty jsme po dobu jejich pobytu na Bardžá zajišťovali kromě jiného aspoň stručné zpravodajství ze Země. I když jsme jen přebírali relace světových tiskových agentur, většina si všimla zpráv o rozprášení podsvětí v některých zemích. Někteří z nich se s prosbou o vysvětlení obrátili na Zoidée, která jim stále dělala prostředníka; jiní chodili rovnou za mnou, neboť i já jsem teď často pobýval na Bardžá. Dozvěděli se o existenci Strážců, což pro ně nemělo být tajemstvím. Doufal jsem, že tito vybraní lidé, intenzívně vychovávaní k lidskosti, pochopí naše snažení správně a mohou nám v něm být užiteční. A brzy poté, co se po návratu zabýdleli doma na Zemi, mě někteří skutečně začali navštěvovat i tam.

»Potřebujeme u nás také Centrum Strážců,« přesvědčovali mě ti, v jejichž zemích ještě Centrum nepůsobilo. A hned sami začali shánět vhodné umístění a dobrovolníky. Někteří se dokonce sami nabízeli za Strážce, ale já jsem řekl, že mezi Strážce nevezmeme žádného lékaře vyučeného na Bardžá. Všichni budou potřební především jako lékaři. Za Strážce nám mohou nanejvýš doporučit někoho ze svých přátel - pokud si jsou jistí, že nás nezklame.

Ukázalo se, že právě tito lékaři nám doporučili ty nejlepší, jaké jsme potřebovali. Každý znal na Zemi pár přátel, o nichž věděl, že by byli nejvhodnější. Zatímco já a moji přátelé jsme dokázali postavit za pět let jen osmnáct Center Očí Uxu, lékaři, kteří se vrátili z Bardžá, jich brzy poté navrhli a s naší pomocí postavili po všech zemích světa skoro dvě stě. Výjimkou byly jen státy Jedině pravé víry. Upřímně řečeno, neměl jsem o ně zpočátku ani zájem. Později jsem měl příležitost toho aspoň krátce litovat...

Síť Strážců se rozrůstala a houstla. Nějakou dobu jsem se tím zabýval osobně, pak jsem uznal, že se musím více než detektivní činností zabývat organizováním. Detektivů teď byl dostatek a většina pracovala s nesmírným zaujetím, jejich vliv v celosvětovém měřítku rostl. Brzy se to začalo projevovat.

Darebáci, kteří poznali, že by mohli pokračovat v dosavadním způsobu života, když se vystěhují mimo dosah našich Center Očí Uxu, neměli teď kam odjet. Najednou nebylo pro zločince místo nikde na celém světě. Itálie přišla o svou tradiční Mafii, v zemích, kde se dříve pěstovaly ve velkém drogy, se nedala sehnat ani špetka, v jiných zemích právě tak náhle vyhynuli teroristé. I dnes by bylo snadné sestavit časovanou nálož a umístit ji, aby zabila co nejvíc lidí, ale každý takový čin teď skončil v soudní síni přísným rozsudkem. Známí a přátelé odsouzených, kteří by možná dříve dostali chuť pomstít své kamarády, si teď uvědomili, že totéž se určitě stane i jim, jestliže svou pomstu provedou.

Našli se sice pořád fanatici, ochotní za svoji věc i zemřít, ale rychle jich ubývalo. Zejména proto, že jsme snadno vypátrali nejen kdejakého vraha, ale i ty, kdo sice sami nikoho nezabili, ale dávali k zabíjení pokyny, umožňovali je, prodávali drogy a poťouchle naváděli lidi ke zločinům. Znamenalo to mimo jiné i neslavný konec mnoha náboženských spolků, politických stran i jednotlivých politiků. Podle mě jich nebyla žádná velká škoda.

Souběžně jsme se pokoušeli měnit veřejné mínění a jeho prostřednictvím struktury zákonů. Velkou polemiku například vyvolal návrh zákona o kontrole porodnosti. Zpočátku nás proklínali jako kacíře, že se vůbec opovažujeme omezovat nejsvatější lidské právo mít děti podle vlastního rozhodnutí a možností. Nepomáhaly přesvědčivé výpočty, podle nichž žádná planeta neunese katastrofální přemnožení kteréhokoliv živočišného druhu, člověka nevyjímaje. Bez přísné kontroly porodnosti by při prodloužení průměrné délky života na desetinásobek stouplo přelidnění Země, která by znenadání musela živit třicetkrát více lidí. Dávne zkušenosti vesmírných bytostí, především Bardžanů, byly sice přesvědčivé, ale ani ty nebyly přijímány bez odporu a protestů.

Někteří novináři vytáhli s vlajícími prapory do boje za **odvěká a přirozená lidská práva**. Právě tak, jako nedávno horovali za právo zabíjet, považovali za největší pošlapání lidské důstojnosti omezování porodnosti. Zejména proto, že jsme nové zákony formulovali shodně se zvyky na Bardžany osídlených světech. Každá žena měla mít ve svém životě právo na dva porody. Blokádu museli rušit lékaři s agisary a ti vždycky bezpečně poznali, kolik měla která žena dětí a odmítli by podvádět. Mělo záležet čistě na ženách, kdy se rozhodnou nechat si zrušit trvale působící blokádu a pořídit si dítě.

Panovaly obavy, že této možnosti budou některé ženy zneužívat a muži se, ať už oprávněně nebo ne, cítili nespravedlivě vyřachováni ze hry. Nemluvalo se ani o tom, kdo bude otcem. Při věrnosti Bardžanek to byl vždycky právoplatný manžel, ale na Zemi to

představovalo větší problém. Ne s určováním otcovství, to teď bylo díky agisarům jisté, ale s jinou otázkou, totiž: co s levobočky?

Nakonec jsme museli opět přistoupit k tomu, aby se rozhodl každý sám za sebe. Přistoupit na kontrolu porodnosti, nebo se vzdát prodloužení života.

Takto položená volba vyzněla jednoznačně, ačkoliv i potom několik tisícovek lidí odmítlo získat dlouhý život za podle nich přemrštěnou cenu a raději setrvali při starém. Politoval jsem je, ale jejich jednání by vedlo ke katastrofě, což každý soudný člověk jistě pochopil.

Nebylo to ostatně tak hrůzyplné, jak se snažili lidem namluvit naši protivníci.

Každé ženě se během genetických úprav aktivovala blokáda měsíčních cyklů. Tuto úprava nakonec přijaly jako největší vymoženost, neboť jim snížila veškeré nepříjemnosti, spojené s měsíčními cykly. Pokud se rodina rozhodla pořídit si dítě, musela se blokáda vyřazovat, zpravidla do narození dítěte. Vzhledem ke značnému přelidnění Země by bylo nutné, aby se zejména v některých oblastech každá žena omezila na jediný nebo žádný porod v první stovce let jejího života. I potom se očekával prudký vzrůst počtu obyvatel, daný především tím, že místo tří až čtyř generací bude vedle sebe žít generací deset i více.

Opět jsem byl v mnoha zemích v tisku napadán a označen za nelidského tyрана. Omezovat počet obyvatel Země válkami nebo potraty, či nechat lidi přemnožit a pak hynout hladomorem bylo podle mě horší. Pravda, biologické vědy Bardžá mohly znásobit zemědělskou produkci a výrobu potravin, ale ani tyto zdroje nejsou neomezené a na jejich hranice by se brzy narazilo.

Dostalo se mi, i když poněkud později, nečekané pomoci z míst, odkud jsem ji upřímně řečeno ani nečekal. Ale to se stalo až po mnoha letech od začátku mého působení na Zemi.

Kájův syn Josef svou detektivní kancelář přenechal mladým detektivům a sám se vrhl na politiku. Měl jasný cíl - sjednocení světa v oblasti zákonů, zejména na ochranu osobnosti. Byla to součást naší snahy o potlačení násilí ve světě. Nesmělo se stát, abychom vypátrali vraha, ale nejbližší soudce ho propustil na svobodu. Takového soudce jsme začali podezřívat ze spoluviny, pokud ne rovnou ze zločinu. Často to nebývalo plané podezírání. Obvykle jsme v jeho minulosti objevili nějaké máslo na hlavě a to stačilo k jeho zkáze.

A bylo to znát čím dál více.

Země se za pouhých deset let viditelně změnila k lepšímu, k radostnému údivu pozorovatelů ze Společenství. Jedněmi z nejvíce překvapených byli Strážci z planety Ux, kteří s námi od samého začátku tyto změny k lepšímu vyvolávali a pomáhali nám.

»Nám to trvalo pět set let, ale na Zemi bude možná stačit padesát,« řekl mi jednoho dne Bghlt. »A to není jen mé mínění. Měli jsme nedávno u nás na Uxu veliké shromáždění Strážců, věnované Zemi. Shodli jsme se, že jste možná ovlivnili výsledky i vylepšením Očí Uxu o snímání zvuku a počítačové řízení, ale že Země musela mít lepší výchozí podmínky. Na Zemi muselo být více Dobra než na Uxu.«

»Jsi tedy spokojen?« usmál jsem se na něho.

»Myslím si, že můžeme být všichni spokojeni,« řekl Bghlt. »Teď už to vypadá tak, že se to nemůže vrátit nazpět. Proto jsme se rozhodli, že naše skupina Zemi opustí. Teď už nás tu nepotřebujete a my se můžeme vrátit domů.«

»Co budete dělat doma?« zeptal jsem se ho.

»Na Uxu budeme pokračovat v tom, co tady,« řekl Bghlt. »Jsme přece Strážci! Díky Zemi jsme i naše uxiony doplnili o zvukové snímáče a naučili se s nimi zacházet. Uxiony jsou i u nás užitečné. Když ne na potírání zla, tak třeba k vyhledávání těch, kdo potřebují pomoc v nouzi.«

»Ale na Zemi jsme ještě zdaleka neskončili!« připomenul jsem mu. Oba jsme dobře věděli, že se poměry sice změnily k lepšímu, ale pořád jsem si nesměl dovolit bezstarostně cestovat po zahraničí. Vždycky se mohl najít fanatik chtivý ráje, kam se dostane výměnou za mou hlavu.

»Já vím - ale teď už je to všechno v silách lidí Země,« odpověděl. »Nás tady už nepotřebujete. Ale my se přece ani neloučíme. Jistě se brzy budeme navštěvovat naprosto volně a veřejně, až budou zrušena všechna omezení mezi Zemí a Společenstvím.«

»Myslíš - až bude Země připojena?«

»Ano, tak jsem to myslel. My z planety Ux budeme lidi Země podporovat i nadále. Třeba až se bude v Radě hlasovat o připojení ke Společenství, však si myslím, že to může být brzy.«

Brzy nato jsem ho navštívil na planetě Ux, tentokrát čistě jako svého známého. Pozval mě, Zoidée i naše děti na dovolenou vykoupat se do moře na Uxu a my jsme tuto jeho nabídku s radostí přijali. Moře na planetě Ux jsou teplá, i když slunce tady nesvítí tak palčivě jako na Zemi, neboť obloha je tu neustále pokryta mraky. Koupání je zde velmi příjemné, bohužel bytosti Uxu si nezvou návštěvy příliš často a turistickým ruchem se neživí. Byli jsme v tomto směru výjimkou. Pravda, už jsme jako rodina byli pohromadě, vracel jsem se denně domů na Bardžá, ale neměli jsme dost času ke společnému cestování po všech světech jako většina ostatních rodin.

A zatímco se naše děti nemohly nabažít dovádění v teplé vodě s mladými chobotnicemi, obývajícími mělká moře na Uxu, já Zoidée a Bghlt jsme mluvili o Bardžá, Zemi a Společenství.

»Pamatujete se, co jsem vám dvěma říkal o svědomí, když jsme se poprvé setkali?« řekl Bghlt vážně. »V tom je podle našeho mínění příčina, proč se Strážcům na Zemi tak daří. Svědomí se dá někdy dlouho potlačovat, ale pokud dostane správný impuls, opět se obnoví a takový tvor se pak přece jenom polepší. Na Zemi je rozhodně daleko méně těch, kteří své svědomí úplně potlačili, než kolik jich bývalo na Uxu. A to je dobře, lidé Země i Bardžá...«

Strážci

Zdeňce se zalíbilo v Praze.

Začalo to docela nevinně. Z čisté zvědavosti se začala mámy vyptávat, kde že je táta celou dobu, co není doma. Když jí Zoidée řekla, že bydlím na barbarské planetě, chtěla se tam jít ihned podívat. Dostalo se jí vysvětlení, že děti nemohou navštěvovat nebezpečné světy, kde by se jim mohlo něco zlého přihodit. Zoidée pak vytáhla knihy a staré záznamy, pořízené ještě na Poenaid, kde byli zachyceni v plné slávě a lesku ještěři této planety. Když dvanáctiletá Zdeňka uslyšela, že tyhle obludy mámě na Poenaid sežraly kamarády a málem i ji samotnou, spokojila se s tím. Přestála pak několik nocí s hrůzostrašnými sny z bujných představ a už nepátrala co se děje na Zemi. Noční můry díky Zoidée brzy zmizely a zas bylo všechno v pořádku.

Co jí stačilo jako dvanáctileté dívence, nestačilo jí už v osmnácti letech. V té době se Zdeňka od kamarádů dověděla, že Poenaid je dávno kolonizovaná, že tam ti ohromní ještěři sice jsou, ale už jen v třetinové rezervaci, kdežto ostatní pevniny pomalu osídlují ještěrkovití lidé ze světa Rhyinkáa. Někteří jí trochu záviděli, že největší ještěr ve známém vesmíru Vojtosaurus se jmenuje po jejím tátovi, ale shodli se na tom, že od dob prvních průzkumů tyto obludy nikoho neohrozily. A navíc, Poenaid se nedá srovnávat se Zemí, kde žijí lidé celé tisíce let a obludy z Poenaid tam nejsou a nikdy nebyly. Nebylo to přesné, ale holá pravda, že podobné obludy na Zemi vyhynuly už před miliony let, vypadala nastejno.

»Co je na té Zemi tak nebezpečného?« ptala se teď Zdeňka.

Zoidée jí přinesla seznam všech nebezpečných pozemských zvířat. Lvi, tygři, medvědi a jedovatí hadi Zdeňku velice zajímali, ale brzy se ukázalo, že ani na Zemi se tyhle menší obludy nevyskytují všude a že na většině povrchu planety nejsou vůbec k vidění. A že nejnebezpečnější tvorové na Zemi jsou - lidé. Tak to Zdeňce vysvětlovali spolužáci ve škole.

»Že to není pravda, vid', mami?« přišla se slzami v očích za Zoidée. »To by musel být táta taky takový - a on takový určitě není!«

»To víš, že to není pravda,« těšila ji Zoidée. »Všichni lidé Země nejsou zlí. Táta přece znáš. Ale na druhé straně - jsou tam lidé, kteří dokážou druhého člověka bez výčitek svědomí zabít.«

Při mém nejbližším návratu domů si mě Zdeňka po chvilce oddělila od ostatních a když jsme byli sami, znenadání na mě tvrdě udeřila. Co vím o nebezpečí, které hrozí od lidí Země, proč jsem jí o tom nikdy nic neřekl a proč na tu Zemi vůbec létám, když je tam tak zle. Netušil jsem v té chvíli, kam míří. V domněnání, že ji asi vystrašili její vrstevníci, jsem se jí pokoušel vysvětlit, že naprostá většina lidí na Zemi nebezpečná není, že těch opravdu zlých je pořád méně a méně a já že jsem na Zemi právě proto, aby se polepšovali.

»Dobře,« řekla na to Zdeňka klidně. »Zítra mě tam vezmeš s sebou. Chci se na vlastní oči přesvědčit, jaké to na Zemi doopravdy je.«

Možná bych ji mohl ještě odmítnout. Ale když jsem se jí podíval do očí, uviděl jsem v nich takové odhodlání, že jsem najednou přikývl a slíbil jí malý výlet na Zemi.

»Ale jen na jeden den, jen do jednoho města a celou dobu, co tam budeme, se mě budeš držet jako na provázku a poslouchat na slovo,« položil jsem si podmínku.

»Beru, tati!« plácla mě do ruky.

Teprve pak jsem se od Zoidée dozvěděl, že celý dlouhý úvod nebyl určen k tomu, abych ji vyváděl z představ o zlých pozemšťanech. Chtěla ze mě - úspěšně - vymámit pozvání na Zem.

»Chtěla jsem, aby se tam podívala, ale až později,« řekla mi na to nesouhlasně Zoidée. »Ted' bych se tam možná bála jet sama - natož když tam chce takové kotě. Neublíží jí ti nábožní fanatici?«

»Dám na ni pozor,« slíbil jsem jí.

Pak jsem ovšem poslal Zdeňku dřív spát, abychom mohli časně ráno vyrazit. Bardža se otáčí kolem své osy pomaleji než Země, její den trvá šestadvacet pozemských hodin a mezi dnem na Bardža a na Zemi není žádný pevný vztah. Občas se téměř kryjí, ale většinou jsou vůči sobě posunuté. Při přechodu z jednoho časového rytmu do druhého dochází ke stresům. Agisar je sice dokáže vyrovnávat, ale bez kompenzace dochází později k poruchám. Tentokrát jsme měli výhodu, neboť rozdíl byly právě minimální a doufal jsem, že se to obejde bez potíží.

Zoidée nás vypravila jako na dalekou výpravu, ale její dárky jsme zanechali v mém pražském bytě. Bydlel jsem přímo nad stanicí vjosuzgu a střediskem Strážců, byl tu ostatně postaven normální dům. Zde v Praze bylo deset hodin dopoledne, když jsme se objevili na rampě Muzea a prohlíželi si dlouhé náměstí. Socha koně Zdeňku zaujala tak, že jsme se na ni museli podívat zblízka.

»To víš,« vysvětloval jsem jí, »dříve na Zemi lidé často jezdili na hřbetě zvířat.«

»Dnes už nejezdí?«

»Také, ale už jen ze sportu,« odpověděl jsem.

»Co je to ze sportu?« chtěla hned vědět.

»To znamená, že to není nutné, ale přesto jezdíš, protože tě to baví a je to zdravé.«

»Jen jestli to baví i ty koně!«

»Zdá se, že ano,« ujistil jsem ji. »Koně spolu docela rádi závodí. Lidé a koně jsou v tomto směru docela dobří přátelé.«

Pak jsem jí musel slíbit, že se někdy podíváme, kde by mohla vidět jízdu na opravdových koních, ale pro dnešek jsem kategoricky prohlásil, že koně nemůžeme stihnout.

Vltavu jsme přešli po Karlově mostě, kde Zdeňka zvědavě okukovala zejména staré sochy. Nebyla sama, návštěvníků je v létě v Praze vždycky dost a dost. Panoráma Hradu se jí zalíbilo, uvnitř chrámu se nezdržela slov uznání. Mluvili jsme spolu Bar, ale jenom polohlasem, abychom nerušili velebný klid gotických prostor. Teprve když jsme vyšli ven, zeptala se mě, k čemu tahle stavba slouží.

Než jsem jí to mohl začít vysvětlovat, přitočila se k nám jakási paní a promluvila na nás rovněž řečí Bar. Sama začala Zdeňce vysvětlovat, co jsou chrámy, kdy byly postaveny a k čemu sloužily. Měla přehled, vykládala srozumitelně, proto jsem ji nechal mluvit a nakonec jsem jí poděkoval za výklad.

»Směla bych se vás zeptat, kde jste se tak dobře naučili *Jazyk porozumění*?« zeptala se nás ještě. »Hovoříte velice plynně, proto jsem se s vámi dala do řeči. Nejste z Prahy, že?«

Ujistil jsem ji česky, že tu bydlím.

»Pak byste se k nám mohli občas podívat,« pozvala nás. »Máme tu klub, všichni mluvíme jazykem Bar a pořád se ho učíme. Mohli byste se přijít zdokonalit, chcete-li.«

Ujistil jsem paní, že se možná přijdeme podívat, i když jen tak - zdokonalovat se v tomhle jazyce nepotřebujeme.

»Tohle neříkejte!« zamračila se trochu. »Máte tak divný přízvuk!«

Podívali jsme se na sebe a Zdeňka se začala smát. Paní se na nás podívala trochu pohoršeně a zdálo se, že miní odejít.

»Nezlobte se,« usmíval jsem se. »Ona je tu poprvé, ale co rozhodně nečekala, že tady někdo bude učit rodilou Bardžanku její vlastní řeči.«

»Slečna je opravdu z Bardžá?« rozevřela oči údivem naše průvodkyně. »Ona není ze Země? To je ale překvapení! Přitom se nám tak podobá... A co vy?«

»Já jsem rodilý Čech,« přiznal jsem.

»A kde jste přišel k tak vzácné návštěvě? Už jsem slyšela, že k nám z té civilizace přiletělo několik lékařů, ale v televizi je ukazovali jenom zběžně, moc krátce. Pravda, ti se nám také tak podobali. Slečna je lékařka?«

»Zatím se sem moc lidí z Bardžá nedostalo,« řekl jsem vyhýbavě. »Dnes máme zkrátka štěstí. Tahle dívka je tu na krátké návštěvě, dalo by se říci turistické. Není lékařka, ještě ani nezačala studovat.«

»A přijdete k nám do klubu?« opakovala pozvání. »Jestli je to tak, pak ona jistě mluví správně a ten špatný přízvuk máme my - to by bylo nadělení!«

Ujistil jsem ji, že se nikdo ve vesmíru nebude nad jejím přízvukem pozastavovat, protože jazykem Bar tam mluví kdekdo tak, jak mu jeho hlasové orgány dovolí. Přízvuk u jazyka Bar naštěstí nerozhoduje. Zapsal jsem si adresu klubu a slíbil jsem, že se někdy přijdu podívat - možná, že přijdu i s někým, s kým by si mohli všichni popovídat v jazyce Bar. Napadlo mě totiž, že bych mohl přijít společně se Zoidée. Co by Pražané řekli na neobvyklý večer, kde by jim Zoidée zazpívala nějaké staré bardžanské písně, písně starší než pyramidy, Bible i epos o Gilgaméšovi dohromady? Bardžané měli nesmírnou úctu k pozemské hudbě, ale ani jejich písně nebyly bez půvabu. Pražané by je mohli ocenit! Navrhl jsem proto naší obětavé propagátorce, že se opět brzy sejdeme - a rozloučili jsme se už skoro jako dobří přátelé.

»Lidé Země jsou přece docela hodní,« celá se rozplývala Zdeňka, když jsme pak spolu scházeli na Malou Stranu.

Pak jsme šli do ZOO, kde jsme viděli hodně pozemských zvířat. Zdeňka je ovšem litovala.

»V třetinových rezervacích je původním zvířatům určitě lépe,« zkritizovala těsné klece, v nichž zvířata viděla.

»Země nemá žádnou třetinovou rezervaci,« ujistil jsem ji. »Všude žijí lidé už od samého začátku. Země přece není nově kolonizovaná planeta.«

Projeli jsme se starodávnou podzemní dráhou a vystoupili až na Staroměstském náměstí.

»Tady všude je tolik lidí!« podívovala se Zdeňka.

Měla se čemu divit. Města na Bardžá jsou menší, ne tak přeplněná. Prošli jsme některými úzkými uličkami. V jednom krámku jsem Zdeňce zakoupil pozemský oblek; džínové kalhoty a hezkou červenou blůzku, kterou si sama vybrala. Hned na místě se přestrojila aby vypadala jako *pozemšťanka* a šli jsme dál. Prošli jsme klikatými úzkými uličkami a skončili na Václavském náměstí pod sochou knížete na koni.

»Dáme si zmrzlinu, chceš?« navrhl jsem. Nevěděla oč jde, ale souhlasila. Koupil jsem dvě velké porce, postavili jsme se na rampu Musea a dívali se na náměstí. Bylo tu тихо. U Musea byla zóna klidu, nesměly tu létat ani gravitaxíky. Ostatně, od nástupu tichých grylů se města stala mnohem klidnější než tomu bývalo dříve, když tu všude hlučely stovky automobilů. Ulice teď patřily chodcům, dopravní koridory vedly daleko kolem Prahy.

»Je to dobrota, tati, ale trnou od toho zuby,« sdělovala své dojmy ze zmrzliny.

»Zmrzlina se nekouše, musíš ji jen pomalounku lízat,« musel jsem ji poučit.

A v té chvíli se stalo to, čeho jsem se obával.

Do Zdeňky najednou vrazil jakýsi mladík tak neurvale, až jí vyletěla zmrzlina z ruky. Zdeňka se udiveně ohlédla, ale stále ještě nechápala, že šlo o jasný úmysl a plná zmatku se mu začala omlouvat. Samozřejmě v řeči Bar - vždyť česky neuměla.

»Tyhlety cigošky sou dneska drzý jako vopice,« zavrčel mladík. »Tahle taky potřebuje pár slíznout, aby si pamatovala, jak se má chovat k bílejmu!«

Vzal jsem Zdeňku za ruku a posunul ji tak, že jsem stál mezi ní a mladíkem.

»I když jí nerozumíte, pane, ani ona vám, měl byste se jí omluvit,« řekl jsem ještě klidně.

»Ty se taky koukej zdekovat, než ti šlápnu do úsměvu,« kasal se mladík - mohlo mu být tak dvacet let. »Že se ti chce tahat se s takovou černou hubou! Já bych na to neměl žaludek!«

»Já zase nemám žaludek, abych jen tak sledoval, jak se někdo neumí chovat,« řekl jsem.

»Že se s ním vůbec bavíš, vraž mu rovnou jednu, parchantovi zatracenýmu,« vložil se do sporu další.

V té chvíli jsem spatřil, že se blíží ještě třetí. Tohle začalo být vážnější. Utěšoval jsem se, že tady mezi lidmi si na nás nikdo netroufne. Přesto jsem začal uvažovat, zda bychom neměli se Zdeňkou raději vyklidit pole. Nešlo o mě, ale o ni. Pořád nic nechápala. Snad by se ani nedala na útěk, natož aby se bránila! Podle vzhledu i pražského nářečí to byli všichni Češi, nevypadali ani na agenty Jedině pravé víry, takže jsem byl prozatím klidný. I tak by mohli Zdeňce ublížit a třeba jí způsobit šok - vždyť se nikdy nesetkala s násilím. Na Bardžá se u dětí tělesné tresty nepoužívají ani v podobě celkem neškodného naplácání na zadeček.

»Zdení, zrovna tihle jsou barbaři, co proti jiným lidem používají násilí,« řekl jsem rychle jazykem Bar. »Víš co? Zdržím je a ty zatím uteč do podchodu, ano?«

»Bacha, chtějí nám zdrhnout!« vykřikl druhý mladík. Bud'to rozuměl co jsem říkal, anebo to prostě uhodl. Bohužel - rozuměl nám - a to moc dobře.

V té chvíli jsem bez jakéhokoliv varování dostal pěstí pod pás, až jsem se bolestí ohnul. Vzápětí jsem dostal ránu do hlavy. Zdeňka také vykřikla, neboť ji dva popadli nečekaně za ruce a třetí ji udeřil do obličeje.

V životě jsem neměl příležitost uplatnit karate, které jsem se učil za mlada, jinak než jako sportovní disciplínu. Až teď, když šlo o mou dceru.

Útočníci měli výhodu překvapení a první rány, ale z toho jsem se vzpamatoval. Nejprve jsem se prudce ohnal a udeřil malíkovou hranou ruky vpravo dozadu, naslepo a jen s matným tušením polohy protivníka. Současně jsem druhého před sebou kopl, také nemířeně. Kupodivu obě rány seděly jako přišité. Dva útočníci šli k zemi, zůstali ležet a lapali po dechu. Trochu mě podcenili, hlavně netušili, že jsem více než deset let pobýval ve větší gravitaci na Bardžá a ani tady na Zemi mi svaly ještě nezakrněly. Jenže jich bylo pořád trochu moc. Třetí mi dal ze strany pěstí strašnou ránu přímo do obličeje, až mi v očích poskočily jiskřičky.

»Zdeňko, uteč!« vykřikl jsem. Skrz hvězdičky v očích jsem ale spatřil, že ji drží dva další výrostci za ruce a třetí ji zepředu bil pěstmi do obličeje. Křičela, ale víc by proti nim nesvedla, zvláště když na aktivní obranu ani nepomyslela. Okolní lidé se rozprchli na všechny strany, se Zdeňkou jsem také nemohl počítat a parta byla na jednoho člověka příliš početná. Jeden mladík mě náhle objal zezadu a pevně držel, zatímco druhý mě začal zepředu bít pěstmi. To bych dlouho nevydržel, musel jsem se z toho dostat co nejrychleji a použil jsem proto nebezpečnější kop, jaký bych si jinak rozmýšlel - nohy jsem měl ještě volné. Útočník po něm zůstal bezvládně ležet na zemi a umožnil mi na chvíli vydechnout. Toho, co mě zezadu objímal, jsem se však nezbavil a už se na mě chystal další z party.

V té chvíli se naštěstí do rvačky vložili další aktéři, pro změnu v náš prospěch. Na rukou dvou útočníků najednou krátce zaklapla pouta a spojila je do nedobrovolné dvojice.

Další pouta přikurtovala ruku jednoho z nich ke stojanu lucerny a jiná zacvakla na ruku jednoho z těch, kteří pořád ještě drželi Zdeňku a trhali z ní lehounkou červenou blůzku.

»Policie, pryč!« vykřikl mladík, který mě dosud svíral. Otočil se a chtěl se obrátit na útěk. Já jsem ho ale nemínil nechat utéci. Popadl jsem ho za ruku a zkroutil mu ji za záda. Vzhledem k tomu, že jiu-jitsu neovládal a byl už proti mně sám, byl prakticky vyřízen.

Jakmile Zdeňka viděla, že je proti ní jen poslední mladík, popadla ho za obě ruce - a už ho nepustila; nedbala naštěstí ani na to, že není řádně oblečená. Neovládala sice jako já jiu-jitsu, ale svého protivníka si - náhodou nebo intuitivně - otočila, aby ji nemohl kopnout, ani jí jinak ublížit. Snad měla přece jen po mně nějaké obranné instinkty.

Gravitace je na Bardžá asi o pět procent větší než na Zemi. Někdy to člověk ani nepozná. Když ale někdo v takové gravitaci žije celý život, je zvyklý vydávat větší sílu. Osmnáctiletá dívka kupodivu dokázala udržet dvacetiletého kulturistu, který proti ní vypadal jako Herkules. Objala ho zezadu, jako jeho kamarád před chvilkou držel mě, a držela ho rukama jako v kleštích tak dlouho, než si ho od ní přebrali policisté.

»Vojto, co ty tady děláš?« uslyšel jsem za sebou.

»Objevili jste se jako na zavalanou, hoši,« oddechoval jsem námahou. »Kdo vás poslal?«

»Kdo by nás poslal? Přece Boží mlýny! My už si pro tyhle grázličky jdeme najisto, už jsme byli na *třiminutovém rozdilu*,« oznamoval mi můj starý známý, major Král. Byl tady mezi policisty jediný v civilu, ale zřejmě všem velel. »Tihle toho mají za sebou až až, tady to byla jen maličkost - jenže nám umožnila, abychom je konečně dostihli.«

»Někteří ptáčkové si zkrátka nedají pokoj a nedají,« řekl policista v uniformě a ukazoval na toho, který si sice celý incident nezačal, zato ale první nabádal k násilí.

»Sotva se vrátí z kriminálu - a hned druhý den má na triku dvě vraždy a dvojí ublížení na zdraví, vlastně, jak vidím, už toho zase bude víc... to se brzy postěhuješ zpátky do basy, Jiříčku!«

»Nic mi nedokážete!« prskl oslovený. Jednu ruku měl stále připoutanou ke svému spolubanditovi, druhou k lucerně.

»Smůla, Jiříčku!« řekl Král. »Zrovna teď to bylo přímo při činu - a na to ostatní máme tak perfektní důkazy, že tě z toho maminka nevytáhne, to si piš.«

»Jeho matka je advokátka, ta nebude mít radost,« řekl na vysvětlenou přihlížejícím. »Místo aby synáčkovi včas jednu vrazila, tahala za něho kaštiny z ohně. Nejdříve ho vrátili z Bardžá, popral se tam s jiným studentem. Meziplanetární ostuda mu nevadila, spíš to, že z něj nebude *pan doktor*. Tak si tady vyléval vztek na lidech, co mu nic neudělali. Ale už minule měl smůlu a dnes jsme ho chytili dřív a navíc to bude mnohem masnější. A ti další? Co se dá dělat, spolu mlátili, spolu budou sedět. Před týdnem byl vydán nový trestní zákon, to se budou chlapi divit, kolik tentokrát vyfasují! Pod dva roky to rozhodně nebude. Vlastně, zmlátili i slečnu z Bardžá, takže pět let kriminálu bude základní sazba za pouhou účast v téhle partě.«

»Cože?« vykřikl jiný zadržený. »Takovou paletu? To už člověk nesmí rozbít hubu ani cigošovi zlodějskému?«

»On ti někdo něco ukradl?« podíval se na něho policista. Nedalo se poznat, jestli pobaveně nebo znechuceně.

»Každý přece ví, že cigoši jsou banda zlodějská!«

»Až na to, že slečna není Cikánka, ale Bardžanka,« odušil s despektem Král. »Bardžané jsou starý kulturní národ, kterému nesaháme ani po paty. Zmlátit Bardžana není přitom nic než zbabělost, oni se nikdy nebrání. A zmlátit bardžanské děvče? To dokáže jen

primitiv. Takže máte na krku i další meziplanetární ostudu. Bardžané jsou na Zemi pod diplomatickou ochranou a jejich napadení je trestáno obzvlášť přísně. Máte se na co těšit.«

»Ale to jsme nemohli vědět!« zaúpěl další z party.

Nikdo z přihlížejících je nepolitoval.

»Tohle že je ten, kdo se popral na Bardžá?« podíval jsem se na Jiříčka pozorněji. »Hochu, hochu, ty jsi přece dostal takovou šanci - a zahodil jsi ji! Vždyť mě přece musíš znát, nebo si na mě nepamatuješ?«

»Bodejť, ty svatoušku,« zavrčel mladík. »Nehraj si na spasitele, ty sis tam řádně nahrabal, to se ti to pak káže. Ty jsi to beztoho lidem Země ukradl. Podle mě mělo být všechno spravedlivě rozdělené všem! Víte vy všichni, že tomu dědkovi už je přes osmdesát let? Vypadá mladší a prát se umí, nikdo by to od něho nečekal, ale je to starý dědek! Ale já bych si rozhodně nedokázal vzít za ženu takovou černou hubu jako on, já určitě ne!«

»Máme zkrátka každý jiná měřítká na to, co je dobré a co není,« povzdychl jsem si. »Mně se Zoidée líbí, ale nebudu tě nutit, aby se ti líbila také, to je čistě věc tvého vkusu. Pro změnu se mi z duše protiví, když někdo ubližuje druhým; pak jsi mi ovšem hluboce nesympatický ty. Co se týče využívání vymožeností z Galaktického společenství, mám ke tvému názoru dvě připomínky. Jednak jsme odletěli do vesmíru, abychom přinesli lidem na Zem nové vědomosti - a tenkrát nikdo z nás netušil, jaké budou. Vědělo se jen, že na to bude potřeba obětovat skoro celý život. Za druhé jsem tam vytvořil o Zemi mnohem lepší mínění, než si velká část lidstva - včetně tebe - zasluhuje. To také není málo. I ty jsi dostal příležitost získat část těch vymožeností, dokonce jako jeden z prvních. Měl jsi to mnohem jednodušší; nemusel bys obětovat celý život, jenom svou hloupou panovačností. Ty jsi ji potlačit nedokázal - a zrovna ty mi chceš vyčítat nespravedlnost? Nechápu, jak mohl sobec a násilník jako ty projít testy, ve kterých byl dáván největší důraz právě na schopnost soucitění? Ty ses tam musel dostat podvodem a zbytečně jsi zabral místo na univerzitě, kde mohl vystudovat někdo lepší!«

V té chvíli se zasyčením přistál přímo na rampě policejní gryul. Vystoupili další dva policisté v uniformě a postupně začali nakládat všechny spoutané rváče.

»Stejně sis tam nahrabal nejvíc!« vztekal se Jiříček.

»Také jsem nejvíc obětoval. To těžko popřeš. Barbaři jako ty to Zemi jenom kazí. Když se hvězdolet z Bardžá dostal do blízkosti Země, stříleli po něm. Naštěstí mě dnes v Galaktickém společenství znají, dokážu vyžehlit i takové incidenty. Ne úplně a ne pro všechny, ale uvěřili mi, když jsem se zaručil alespoň za těch pár pozemšťanů, aby mohli vystudovat. A jakou zásluhu máš ty? Vyvolal jsi přímo na Bardžá nesmyslnou rvačku, která mohla znamenat katastrofu nejen pro tebe, ale i pro ostatní studenty. Opět jsem to musel vysvětlovat, opět mi uvěřili, ale nikdo mi nemůže vyčítat, že jsem nezachránil i tebe. Lidé jako ty zkrátka do vesmíru nepatří - a to je jediné spravedlivé.«

»Nic není spravedlivé. A ty jsi sprostý zloděj, jenže ti v Galaktickém společenství všichni zobou z ruky. To se ví, je to taky pěkná sebranka!«

»Prosím tě, co se s ním hádáš?« zasáhl mezi nás major Král. »On si bude mlít svou, stejně ho nepřesvědčíš. Vždyť to slyšíš - všechno by se mělo spravedlivě rozdělit všem, samozřejmě především takovým lemplům jako je on - ono to z něho přímo číší!«

»Všichni jste jedna banda!« vykřikoval Jiříček. Mezitím mu sice odepnuli ruku od lucerny, ale spoutali ho a vstrčili mezi ostatní do policejního letadla.

Nedalo mi to a naklonil jsem se k otevřenému okénku.

»Musím ti s radostí povědět ještě něco. Bardžané tvrdí, že tvá *překrásná bílá kůže* bude v dlouhodobé rovině *dědičně ustupující*, takže tvoji potomci budou jednou přesně tak čokoládově hnědí, jako se ti teď protiví. - a ke všemu se za tebe budou stydět!«

»To se radši postarám, abych si žádnýho parchanta neudělal!« prskal vzteky.

»Taky dobře,« přikývl jsem. »Možná k tomu ani nebudeš mít příležitost, pokud budeš stále zavřený. Mrzí mě jen, že na Bardžá všem studentům hned na začátku geneticky prodlužovali život, zatímco na spoustu lidí se ještě dlouho nedostane. Není mi jasné, nač právě tobě bude, budeš-li žít sedm nebo osm set let a budeš-li vypadat pořád mladě, když větší část života prožiješ v kriminále. Ale co se dá dělat, rozhoduješ se sám, nejsi malé dítě. Pamatuj si ale, že takovým jako jsi ty rozhodně nebude na Zemi lehké. Ani v tom kriminále. Jen si uvědom, že do kriminálu mezi násilníky lékaře z Bardžá nedostaneme a o prodloužení života takových lidí nebude rozhodně v nejbližším století zájem. Lidí je na Zemi mnoho a většina si to zaslouží mnohem víc.«

»To mi může být fuk! Já už tu proceduru mám za sebou.«

»Však ti to přestane být fuk, až budeš zavřený mezi lidmi, kteří o tuhle možnost vlastní vinou přišli. Uvidíš co dokáže lidská závist, až se tvoji spoluvězni dozvědí, čím se od nich lišíš. Jak říkám, nebude ti mezi nimi lehké.«

Měl jsem dojem, že se při těchto slovech přece jen trochu zarazil.

»Pojďte s námi, sepíšeme to,« řekl policista. »A také se budete muset trochu umýt, jste oba od krve. Ještě že jste je zdrželi, kdoví co by mohli provést.«

Zdeňce mezitím přestala téci krev z rozbitého nosu, zato jí začalo otékat modré oko. Novou blůzičku měla také celou roztrhanou. Všimla si, jak ji okolostojící čumilové okukují, rychle její zbytky zvedla ze země a držela je stydlivě před sebou. Půjčil jsem jí raději svou košili - byla sice bez rukávů a trochu od krve, ale přece jen ji zakrývala lépe.

»Vědět, že jste volavky, měli jste oba kudly v břiše,« vykřikoval Jiříček vztekle.

»Nebylo by to poprvé, co?« řekl major Král. »Má na krku za věřejšek dvě úkladné vraždy, z toho nekouká jen dvouletý chládek, jako minule.«

»Copak to něco bylo?« odfrkl si. »Pro doktora s agisarem je to prkotina!«

»Ten agisar se nepočítá,« řekl detektiv. »To sis asi nepřčetl, ale žádný vražedný útok se neposuzuje podle toho, jak dopadl s použitím veškerých lékařských prostředků, ale jak by dopadl bez nich. Nic na věci nemění, že vaše oběti zachránili. Můžete si to spočítat sami: dvě úmyslná smrtelná zranění, čili dvojnásobná vražda, za to je trest vězení od patnácti let výš; spáchali to jako členové organizované bandy, to je další přitěžující okolnost a automaticky o dvacet procent víc. Ty jsi navíc šéf bandy, což se snadno prokáže, čili dalších čtyřicet procent. A jak se zdá, ještě jsi neslyšel o koeficientech pro recidivisty.«

»Ne, co je to za pitomost?«

»Nic víc a nic méně než to, že kdo nějaký trestný čin spáchá vícekrát po sobě, dostane za stejný hřích pokaždé o něco víc. Podruhé o deset procent víc než poprvé, potřetí ještě víc a tak dále. Za pouhé vandalství, třeba čmárání po cizích zdech, potom můžeš dostat i pár let kriminálu, natož za násilné činy! Ty se dnes shovívavě neposuzují. Hochu, jestli se nemýlím, tentokrát to číslo bude mít zaručeně dvě cifry a máti bude mít moc práce, aby začínalo jen dvojkou. Ačkoliv - dnes na obhajobě téměř nezáleží. Obhájce je u soudu jen ze setrvačnosti, v podstatě nemá žádnou šanci svého klienta vysekat. Holografické důkazy časoprojektorů se zpochybnit nedají a výsledné sazby jsou spočteny automaticky. Dnes je všecko jiné. Ať se viník kajícně přizná, nebo tvrdě zapírá, má to nastejno; přiznání není ani důkaz, ani polehčující okolnost. Jen jedinou váhu tu může mít posudek doktora, že se jednalo o nepřítčné chování. Takoví nepřijdou do kriminálu, ale na léčení. Bohužel - rozhoduje posudek doktora s agisarem a ten se rozhodně ošidit nedá.«

»To ale minule nebylo!« vybuchl Jiříček.

»Minule - to bylo před dvěma lety, chlapče. Zatímco jsi seděl v chládku, změnily se zákony - z tvého hlediska určitě k horšímu. Dnes už ti maminka nepomůže, jako minule.

Takový je život! Až budeš sedět pětadvacet nebo třicet let ve vězení, budeš mít jistě dost času prostudovat si nové zákony, aby ses příště tak nespletl.«

»To jsem ale nemohl vědět!« zbledl trochu Jiříček.

»Neznalost zákona neomlouvá,« řekl detektiv. »Zákon byl vydán tiskem, měl jsi možnost pročíst si, co tě čeká. Kdybys místo terorizování lidí dělal něco užitečnějšího, nemohlo by se ti stát vůbec nic. Ještě že takových případů máme pořád méně, většina grázlů si to raději rozmyslí, ale kdo toho nenechá, bude dostávat čím dál větší palety. Jednou to násilí přece musí přestat! A to máš štěstí, že jsme tě chytili už dnes. Tento týden se projednává celosvětový zákon, podle kterého se budou lidem s prodlouženým životem zvyšovat tresty za násilí automaticky na pětinasobek. Za vraždu nebude raubíře čekat pětadvacet, ale sto a pětadvacet let kriminálu. Parlamenty to jistě odsouhlasí. Máš veliké štěstí, že zákon nemůže platit zpětně. Až se dáš příště na teror, budeš muset opět počítat s kriminálem - a příště to zrovna pro tebe bude pětkrát masnější než dnes.«

»To jsi taky určitě spískal ty!« obořil se Jiříček na mě.

»Samozřejmě,« přikývl jsem. »Většinu dnešních trestních zákonů mám na svědomí já. Nemám zač se stydět, má to dobré výsledky. Kriminalita na celém světě utěšeně klesá. Asi mě někteří lidé proklínají - hlavně Američané mi pořád nemohou odpustit zrušení jejich starého práva na zbraň, ale bez toho zákona bych k nim nikdy nedostal žádného bardžanského lékaře a nenašlo by se pro ně ani místo na univerzitě v Cokrezu. S Amerikou jsou vůbec problémy. Spousta lidí si navzdory novému zákonu zbraně ponechala. Jen kvůli nim pořád platí amnestie pro ty, kdo si to přece jen rozmyslí a zbraň odevzdají. Od příštího roku bude za nepovolené držení zbraně trestní sazba jako za přípravu k vraždě a to je jen o málo méně než za vraždu dokonanou. Američané si své kolty schovávají čistě ze vzdoru - i když je to hloupost. Zločinci nemají šanci a poctiví se tím pádem nemusí ozbrojovat.«

»Ale slyšel jsem dobře, že minulý týden v Londýně přece někdo vyloupil banku, dokonce s pistolí v ruce,« vzpomněl si škodolibě Jiříček.

»No, to je pravda,« pokrčil rameny policista. »Byl to psychopat, tomu to normálně nemyslelo. Měl u sebe pět rukojmí, proto mu nebránili. Dokonce mu po vyhrůžkách, že někomu ublíží, dali gryul, aby mohl uletět. Samozřejmě mu to nevyšlo. Neměl kam utéci.«

»To už ho chytili?« zajímal se zklamaně Jiříček.

»Nám nikdo neunikne, každého dopadneme,« ušklíbl se policista. »Jakmile dosáhneme tříminutového rozdílu, je každý vedle i kdyby si myslel, bůhvíjak není chytrý. Stejně to dopadlo s tím v Londýně. Utíkal sotva noc a den, k ránu už ho měli. Nikdo totiž nevydrží nespát. Jakmile usnul, dva chlapi ho odzbrojili a pak už to šlo hladce. Soud bude mít, tuším tento týden. Taky to nebude mít levné, i když má výhodu snížené přičetnosti. Slyšel jsem, že už ho vyšetřili - a neuznali mu, že by vůbec nevěděl, co dělá. Takže ho nejprve vyléčí, pak si odsedí trest, i když možná v kratší délce. Ale pod deset let to taky nebude.«

Na stanici jsme sepsali svědeckou výpověď, což byla spíš formální záležitost, neboť soud dostane mnohem přesnější popis událostí od Strážců. Komplikace nastaly, když se ukázalo, že Zdeňka neumí česky. Tvrdil jsem sice, že dokážu mezi češtinou a řečí Bar překládat naprosto plynule, ale odmítli mě pravdivou připomínkou, že jsem jakožto blízký příbuzný zaujatý. Rychle ale sehnali tlumočníka a zapsali její výpověď i v řeči Bar.

Potom nás ještě trochu ošetřili a mohli jsme se vrátit do mého bytu, kde jsme si pomohli mnohem důkladněji agisarem. Během dvaceti minut se zahojily všechny drobné ranky, Zdeňce zmizel i krásný monokl pod okem a kdyby nelitovala roztrhanou novou blůzku, byli bychom opět v dobré náladě.

»Viděla jsi to sama,« řekl jsem. »Chtěla jsi něco zažít na vlastní kůži, povedlo se ti to. Teď aspoň víš, co si máš představovat pod pojmem barbarská planeta a už také víš, proč Zemi ostatní světy nechťejí mezi sebe.«

»Vždyť jsem těm lidem nerozuměla ani slovo,« vyčetla mi místo odpovědi. »Už dávno jsi nás měl naučit zdejší řeč, tím spíš, když je to tvoje **rodná**. To máme být ve tvém světě cizinci?! Přece sem také patříme - nejméně napůl!«

»Možná se tu brzy domluvíš řečí Bar,« sliboval jsem jí.

»To nevadí. Budeš nás učit česky. A co bude s těmi kluky?« chtěla vědět.

»Budou nějakou dobu zavření,« pokrčil jsem rameny. »Jsou tu takové domy s mřížemi, odkud násilníci nemohou utéci. Tam žijí nějakou dobu, aby byl od nich pokoj. Pak je zase pustí, ale když se nepolepší, budou příště zavření znovu - a déle.«

»Jako ta zvířata v ZOO?« otřásla se Zdeňka. »Nebo **hříšníci** na Karlově mostě?«

»Tak nějak,« pokrčil jsem rameny.

»To vědět, nechala bych ho utéci,« řekla smutně.

»A on by ti příště ublížil mnohem víc,« řekl jsem. »Nebo někomu jinému. Případně by mohl někoho zabít úplně. Víš, co to znamená, když někdo někomu zapíchne nůž do břicha? Stává se pořád, že se na ty vraždy přijde pozdě a takový člověk umře definitivně, nepomůže ani agisar, rozumíš? To bys snad nechtěla zavinit, nebo ano?«

»Já vím, ale sedět jako zvíře v kleci... brrr!«

»Kdyby nikoho nemlátil a nebodal, nemusel by trpět,« řekl jsem. »Já vím, obojí je zlo, ale podle mě je vězení menší zlo než vražda. Ostatně lidí, kteří tu ještě bijí jiné, pořád ubývá. Od doby, co dokážeme chytit každého zločince, většina jich předem uvažuje, zda to stojí za to. Nejde ani tak o to, jak vysoký trest dostanou, ale musíme zavřít do vězení každého, kdo se proviní; to je princip. Jedině neodvratnost trestu drží některé krobáky při rozumu. A pak také zvyšující se sazby. Lumpové mívali heslo: do pěti let беру všechno. Ovšem jak vidět, pětadvacet let kriminálu už je trochu moc i na ty nejotrlejší.«

»Jestli se tu ale zabýváš zrovna tímhle, pak ti opravdu nezávidím,« otřásla se Zdeňka.

»Vidíš děvče, a právě to je moje práce na Zemi,« vzdychl jsem si. »Kdybych neviděl, jak zločinů ubývá, nemohl bych to dělat.«

»A mámě se nedivím, že sem nechce jezdit,« přisadila si ještě Zdeňka.

»Ty už si také dáš pokoj, že?« usmál jsem se smutně.

»Až mi ukážeš, jak spolu závodí opravdoví koně,« usmála se šibalsky. »Co takhle abychom se vrátili ke knížeti Václavovi a koupili si ještě jednu zmrzlinu? Ani jsem si ji pořádně neužila! Vždyť přece pořád není večer! A koupíš mi jinou blůzičku, vid'? Byla taková... taková hezká!«

Nestávalo se mi často, abych jednal přímo s oficiálními představiteli pozemských vlád. Ne že by se mnou nikdo z nich jednat nechtěl, naopak, pozvání jsem dostával dost, ale většinou jsem je zdvořile odmítal. Nechtěl jsem ztrácet čas jednáním, které by nejspíš k ničemu nebylo. Raději jsem jednal oficiálně s celými parlamenty různých zemí. Naučil jsem se důležité dovednosti - jak oslovit tato různorodá shromáždění a přimět je, aby přijali moji věc za svou.

Jedno oficiální pozvání k rozhovoru jsem odmítnout nemohl. Všechny ministerské předsedy, presidenty, dokonce i krále jsem odmítal, i když mi někteří známí domlouvali, abych se aspoň občas překonal a vyhověl jim. Nevím proč, neměl jsem k nim důvěru. Možná to bylo dáno dosavadní historií Země, kam se až na pár čestných výjimek většina představitelů národů a států zapsala jako krutí tyrani, nebo přinejmenším - lháři?

Když mě však v Praze navštívil vyslanec z Vatikánu, jemu jsem pozvání neodmítl.

Dostavil jsem se tedy ke slyšení; nejprve k oficiální části, ale po jejím skončení ještě k soukromému rozhovoru. Byl to skutečně rozhovor mezi čtyřma očima a mluvili jsme spolu bez oficiálního tlumočníka. Velmi mě překvapilo, když na mě Svatý Otec, hlava nejvlivnější instituce světa, katolické církve, promluvil jazykem nepozemského původu, ale brzy jsem musel uznat, že jazyk Bar ovládá docela plynně.

»Jste zajímavý člověk,« začal úvodem. »Jste vůbec první, kdo se prokazatelně vrátil z *jiného světa*.«

»První - možná, ale už ne jediný,« přikývl jsem.

»Váš návrat pro náš svět přinesl velmi mnoho,« pokračoval přátelským tónem. »Nikomu se ještě nepodařilo pro vzájemné porozumění mezi národy světa udělat tolik. Překvapilo mě, že jste odmítl převzít Nobelovu cenu míru. Kdo jiný než vy by si ji více zasloužil?«

»Nešlo mi o cenu,« pokrčil jsem rameny. »Měl jsem vážné důvody ji odmítnout.«

»Mohu se je dozvědět?«

»Neodmítl bych podobnou cenu za fyziku, lékařství a za literaturu - kdybych si ji zasloužil,« povzdychl jsem si. »Jenomže Cenu míru dostalo příliš mnoho lidí, kteří si ji vůbec nezasloužili - a do takové společnosti se dostat nechci.«

»Zajímavý důvod,« usmál se.

»A kromě toho - v Bibli přece stojí psáno: nebrat odměnu za své skutky ihned.«

»Znáte Bibli?« podíval se na mě pátravě a s očekáváním, jak odpovím.

»Četl jsem ji, dokonce několikrát.«

»Co myslíte, bylo by možné šířit slovo Boží na jiných světech?« zeptal se mě.

»To považuji za naprosto vyloučené,« zavrtěl jsem hlavou.

Podíval se na mě udiveně a nesouhlasně pokrčil obočí.

»Nejsem proti víře jako takové,« pokračoval jsem rychle. »Bible je ale čistě pozemská záležitost a mimochodem - příšerně krvavá. Už tím je pro většinu bytostí nepřijatelná. Mohu si například představit misionáře vykládat Bibli na Bardžá, ale hned je mi jasné fiasko, jaké by tam utrpěl. Dostal by se nejdále k okamžiku, kdy Kain zabil Ábela. Pak by se všichni jeho posluchači zvedli, možná by se jen otřásl hrůzou, spíš by někteří začali zvracet - a víc by je neviděl. Naše barbarské dějiny těžko najdou ve vesmíru nadšené přívržence.«

»Už jsem o tom slyšel - i z jiných úst,« přikývl. »Ale což třeba - Ježíš Kristus?«

»Pokud jde o jeho zásady, Bardžané by s nimi vřele souhlasili,« přikývl jsem.

»Problém bude, že pozemské zázraky jsou u nich něčím docela běžným. Každý lékař dovede vyléčit během velice krátké doby malomocenství - to ostatně dovedu i já. Věřte mi nebo ne, byl jsem několik dní mrtvý a přece mě oživil. Jejich biologické úspěchy jsou také podobné zázraku nasycením zástupů pěti chleby a dvěma rybami.«

»A přesto trvají na kontrole porodnosti,« podotkl.

»Ano, trvají,« souhlasil jsem. »Ale nesouhlasí s potraty a jinými barbarskými metodami. Když se nad tím zamyslete, zjistíte, že dabyrgy není nepřirozená metoda. Je to uměle vyvolaná neplodnost, jakou dnes na Zemi trpí tisíce žen. Na Bardžá to není nemoc, ale přirozený stav. Dovedou ji vyvolat, právě tak jako vyléčit. Tak dovedou využívat i jiné, pro nás dosud ne zcela známé jevy, například zimní spánek nebo regeneraci. Všechno je jen probuzení normálních přírodních vlastností. Vlastností v lidech skrytých. Bardžané mají mnohem důkladnější znalosti o přírodě. Proto žijí nesrovnatelně delší život, neznají nemoci a na jejich světech neuvidíte jediného mrzáka nebo slepce.«

»Slyšel jsem, že to jsou bytosti velice mírné,« přikývl. »Ale je mi to podivné. Cožpak je možné, aby vůbec neprošli stadiem barbarství? Že by na jejich světě nikdy nebyly vraždy?«

Na okamžik jsem se zamyslel.

»Historie Bardžá je příliš stará,« pokrčil jsem rameny. »Nejstarší dokumenty mají už více než padesát tisíc let. Je možné, že v šedivém dávnověku probíhaly její dějiny podobně jako u nás. Potíž je v tom, že se jim z těch dob nic nezachovalo. Oni se na své barbarské počátky nepamatují - pokud jimi vůbec kdy prošli. Ale uvedl bych jiný příklad, ten by pro nás mohl mít větší význam,« rozhodl jsem se podělit se s ním o své poznatky z vesmíru.

»Povídejte!«

»Jedná se o jinou planetu. Býval to svět velice podobný naší barbarské Zemi. Také na něm bývalo mnoho násilí - poměrně nedávno. A také zde se násilí dokázali zbavit.«

»Myslíte planetu Ux?« usmál se papež.

»Jak o ní víte?« zarazil jsem se - její jméno jsem přece ještě nevyslovil.

»Zajímá mě se o ni,« připustil. »Dokonce tak, že jsem se osobně setkal s jedním z jejich Strážců. Jmenoval se téměř nevyslovitelně - Bghlt.«

Tím mě na okamžik uzemnil.

»Netušil jsem, že by se někdo z mých nepozemských přátel odvážil až sem,« odtušil jsem zaraženě. Představa papeže rokujícího s nepozemskou inteligentní chobotnicí byla pro mě značně neobvyklá. Ale jak se zdá, domluvili se. Tím lépe!

»Nemusel sem chodit,« zavrtěl hlavou s úsměvem. »Já sám jsem nedávno navštívil Prahu a domluvil si inkognito setkání - ve spodních patrech vašeho domu.«

Tím mě překvapil ještě víc. Mít pod střechou papeže a nevědět o tom... Proboha!

»Bylo to zajímavé setkání,« pokračoval papež k mému pokračujícímu zděšení. »Zajímavé - a poučné. Kdoví, zdali se opravdu na Zemi Bardžané objevili už dříve. Byli by pro naše předky bytostmi z jiného světa - něco jako andělé.«

»Pokud vím, něco takového mohu téměř určitě vyloučit,« ujistil jsem ho.

»Myslíte?« usmál se papež.

»Galaktické společenství se rozšiřuje jen zvolna a Země je daleko od jeho středu, takže by sem těžko mohla dorazit i zbloudilá hvězdná loď Bardžanů.«

»Ale co jiné, dosud neznámé světy? Bardžá představuje svět dobra, ale nemůže někde na opačné straně vesmíru ležet jiný svět, patřící - d'áblům?«

»Slyšel jste o Rhyinkáa?« zeptal jsem se ho.

»Ano,« přikývl. »Svět zkázy, podobný peklu. Slyšel jsem také, že jste tam byl - a všichni dnes žijící Rhyinčané vám vděčí za svou existenci.«

»O to nejde,« mávl jsem rukou. »Možná by se dalo říci, že svět Rhyinkáa ovládli d'áblové. Jednoho vládce jsem poznal osobně - byla to právě tak bezmocná ještěrka, jako všichni. Jenže ten jeden vydal rozkaz a zahájil atomovou zkázu vlastního světa. Jak málo chybělo a podobný osud mohl potkat i lidi Země. To by byla ta pravá Apokalypsa, věřte mi. S tím rozdílem, že by se tady nenašlo několik desítek dobrovolníků, kteří by dokázali skrz jedinou nadprostorovou propust odvézt všechny zbylé živé. Tady by nastal zaručený konec světa! Na Rhyinkáa podle mě nepřežil nikdo, kdo tam zůstal.«

»O tom vím, to mi Bghlt vyprávěl. Byla to velice poučná historie. Bghlt se zřejmě hodně zabýval pozemšťany a osobou jednoho nejmenovaného pilota obzvláště. Dozvěděl jsem se od něho mnoho zajímavého. Dokonce jsem od něho dostal dárek. Nesmírně zajímavý dárek!«

V jeho ruce se objevila knížka bardžanského typu, krychlička polykrystalických lístků, schopných ve své struktuře uchovávat obrázky a samozřejmě i písmo, něco na způsob pozemských tekutých krystalů. Bardžanská knížka v rukou Svatého Otce ale nepocházela z Bardžá. Vložil ji do nevelké promítačky, abych si mohl přečíst její titulní list - a zkoprněl jsem ještě víc.

Historie Nového Zákona - pravdivý příběh vykupitele Civye Tmuzgi a jeho zásad věčné Lásky.

»O kom to je?« zeptal jsem se.

»To byl Ježíš Kristus planety Ux,« odtušil klidně papež. »Jména se liší, ale historie sama je tak podobná, že to bije do očí. Na planetě Ux nebyl symbolem křesťanství kříž, ale osmicípá hvězdice, na níž byl Civye Tmuzgi přibit na vysoké hoře, aby tam na slunci zemřel suchem. Vlastně ho také - ukřižovali.«

»Proboha!« uklouzlo mi.

»Reagoval jsem podobně,« přiznal Svatý Otec. »Na planetě Ux byla ta historie založena mezi zapomenuté rekvizity Strážců a úmyslně odsouzena k zapomenutí. Kdoví, třeba byl kdosi podobný také na planetě Bardžá, jenomže příliš dávno - pokud je pravda, že se Bardžanům podařilo na svou minulost dokonale zapomenout.«

»Nebo nikdy nic takového nepoznali,« namítl jsem. »Pokud vím, nikdo z Bardžanů jiné myslící bytosti ublížit nedokáže - a to ani když se nám či jim vůbec nepodobá. U nich je to prostě úcta k rozumu. Zřejmě je silnější i než pud sebezáchovy.«

(Netušil jsem, že se setkáme s Bardžany, přesněji s jejich potomky zapomenuté planetární kolonie Gíjó, kteří se budou mezi sebou navzájem vraždit stejně ukrutně, jako lidé Země - ale to v této chvíli nevěděl nikdo ze stomiliardového Společenství.)

»Kdoví,« pokrčil rameny papež. »Případ Civye Tmuzgi na planetě Ux je tak jako tak velice zajímavý. Nemyslíte, že existence druhého Krista ve zcela jiném světě není jen podivná, ale že to může být nepřehlédnutelné znamení? Co si o tom myslíte?«

»Přiznám se, dosud jsem o tom nevěděl,« připustil jsem.

»Jeden člověk nemůže vědět všechno,« dostalo se mi pochopení. »Jste kosmonaut, zajímal jste se o odlišné stránky nepozemských civilizací. Já jsem věnoval pozornost spíš těmto tématům. Ukázalo se, že rovněž ne bez úspěchu.«

»To by mohlo znamenat velice mnoho,« zamyslel jsem se. »Pokud nejde o podobnost vyplývající z podobné situace. Bytosti na Uxu žily v podobném krutém světě a mohly podobné situace řešit shodně jako lidé Země, ale o tom bych musel ještě uvažovat. Bghlt nedávno cosi nadhodil o sociální konvergenci. Nechtěl bych soudit uspěchaně.«

»Uspěchanost není dobrá vlastnost, s tím souhlasím - a nejen já,« přikývl. »Ovšem není to podobnost nahodilá, vždyť souhlasí i způsob smrti. Na Uxu používali mnoho druhů poprav, proč zvolili právě ukřižování? Poslyšte, Vojtěchu, jste přece křesťan, neříkejte, že ne. Řekněte, proč jste se po svém návratu z hvězd věnoval především tomu, co děláte? Mohl jste kontaktů s těmi nesporně vyššími civilizacemi využít čistě pro sebe, místo toho jste se vrhl na nadlidský zápas proti lidské zlobě a nenávisti. Není vám to podivné? Řeknu vám to ještě jinak - neměl jste nikdy pocit, který by bylo možné nazvat vnuknutím?«

»Ne,« zavrtěl jsem hlavou. »Nikdy jsem necítil žádné vnuknutí a pokud se angažuji proti násilí, poslouchám jen hlas svého svědomí a svých přátel, nikoho jiného. Přiznávám, nejsem ani správným křesťanem podle vašich představ. Nehledám útěchu v kostelích a pro církvev jsem nic pořádného neudělal. Jsem obyčejný člověk, jenom jsem měl v životě více štěstí než jiní. Vždyť nás ke hvězdám odletělo sto šedesát - a přežil jsem jediný.«

»Proč tedy nepřežili ti ostatní?«

»Protože jsem byl jediný, komu zkoumaná planeta poskytla štít proti ostřelování meteory, to bylo prostě štěstí, nic víc. Nebýt nepatrného zdržení, byl bych odstartoval jako moji kamarádi a zahynul jako oni. Rozhodlo asi, že se můj průzkumný robot vzdálil od letadla a proto mu návrat trval nejdéle.«

»Možná jde opravdu jen o náhodu,« připustil Svatý Otec. »Možná to ale náhoda nebyla. V každém případě jste se postavil na správnou stranu. Vaše svědomí způsobilo, že

jste lepším křesťanem než spousta farizeů, kteří sice pravidelně chodí do kostela, ale v srdci mají faleš.«

»To mi říkal už Bghlt,« řekl jsem zamyšleně. »Také dával svědomí nad jiné vlastnosti.«

»A z toho vyplývá i ostatní,« řekl Svatý Otec. »Vnuknutí může být silnou motivací, ale ne každé vnuknutí bývá dobré. A naopak. Dobro může člověk konat i bez toho, že by mu to hlas shůry prikazoval. Kdoví, možná bylo takové vnuknutí to, že jste navštívil svět podobný ráji. Také historie planety Ux je v mnohém poučná. Nejen tím, že se tu opakuje něco, co jsme měli za naši čistě pozemskou záležitost.«

Chvíli jsme oba mlčeli. Uvažoval jsem.

»Mohl bych možná přece jen pro církev něco udělat,« začal jsem po chvíli. »Mohl bych se zaručit za několik desítek lidí, kteří by se opravdu vážně zajímali o Civye Tmuzgi - a možná i o jiné podobné historie. Věřím, že máte takových lidí více a že neudělají mezihvězdnou ostudu, když se vypraví zkoumat ke vzdáleným světům pravdu. Půjde ovšem spíše o studijní pobyt než o misionářskou cestu – nechtějte posílat na planety Galaktického společenství misionáře, aby kázali Bibli. Jak jsem říkal před chvílí, skončilo by to fiaskem. Krutým fiaskem.«

»Velmi pozoruhodná nabídka,« souhlasil Svatý Otec. »Mimo jiné i tím, že jsem o ni chtěl právě požádat. Chci umožnit pár bratřím cestu na Ux a potřebuji k tomu vaše doporučení. Doslechl jsem se, že jste jediný člověk ve vesmíru, který by to v současné době mohl zařídít. To není žádné pochlebování, jen smutné konstatování skutečnosti - bohužel. Tak mi to řekl i Bghlt.«

»Nenabízím vám nic nemožného,« řekl jsem. »Přiznávám, mám určitý vliv ve světech Galaktického společenství a použít jej pro dobré účely mi nebude proti mysli. Jenom proboha nechtějte **kázat lásku Bardžanům**, mají jí mnohem více než my - a vůbec ne podle Bible, kde se to hemží násilím, vraždami, krvavými oběťmi, podlostí a zabíjením. Kdysi jsem pro svou choť, rozenou Bardžanku, vybíral z knihoven Persea pozemské knihy. Nechal jsem z nich programově vyřadit všechny, kde se vyskytovalo násilí a zabíjení lidí. Zůstalo jich pak opravdu velice málo. Ani si neumíte představit, jak mě mrzelo, že Bible byla mezi prvními vyřazenými.«

»Také si nemyslím, že máme morální právo poučovat bytosti, které jsou mnohem výše než my,« přikývl Svatý Otec. »Budeme muset ještě mnoho poznat, mnoho pochopit, o čem se nám dosud ani nezdá. Smířil jsem se s tím, že je Země jedním z mnoha světů a pochopil, že Bible je skutečně určena především lidem Země. Dobrá - světů je zřejmě ve vesmíru velké množství. Ale každý z nich může být přece jiným experimentem Páně.«

»Ani to se neodvážím posuzovat,« řekl jsem. »Přiznám se, přemýšlel jsem o tom vícekrát, ale necítím se k takovým soudům odpovědný.«

»To bych se neodvážil posuzovat ani já,« řekl Svatý Otec. »Je mnoho tajemství ve vesmíru, ale jsem velmi rád, že jsem se seznámil s člověkem jako jste vy. Přeji vám, aby ovoce vašeho snažení bylo dobré, protože podle něj vás budou posuzovat jiní.«

»Budu se snažit,« slíbil jsem. »Netoužím, aby ovoce mého snažení někdo kdy posuzoval. Opravdu jsem poznal svět, kde se žije jako v biblickém ráji. Nežije tam jediný pár, Adam a Eva, nýbrž miliony. A moc dobře vím, že uskutečnit takový ráj není nic nemožného ani na Zemi.«

»Budu se modlit, aby to byla pravda a aby se nám podařilo takovou společnost ustanovit. Kdoví, možná plníte vůli Páně, ani si to nepřipouštíte. Proroctví přece říká, že **Zemi budou vládnout lidé, kteří přijdou zvenčí.**«

»Ano, tak je to v Bibli. Jenže by měli pocházet z Israele, mělo by jich být přesně sto čtyřiačtyřicet tisíc a mají mít na čele viditelně napsáno jméno Boží. Tomu Bardžané neodpovídají.«

»Jsou ale tak mírní, jako Boží lidé z Proroctví. Bardžana mezi námi pozná každý na první pohled - i když si je někteří zaslepení pletou s Indy, Araby a Cikány. Vím, všechno tady přesně do puntíku nehraje, ale proroctví a podobenství obsažená v Bibli nejsou často dostatečně jasná ani těm, kdo nad nimi věky podle svého nejlepšího svědomí hloubají.«

»Bardžané netouží a nebudou vládnout Zemi - to musíme my sami!«

»Nevládnu?« usmál se papež. »Což není jejich příklad a jejich podmínky pro přijetí tím, co tu všechno mění? Poslyšte, Vojtěchu, vždyť vy sám přece v jejich službách šíříte Dobro!«

»Nejsem v jejich službách. Dělam to sám a ještě jsem je musel hodně přesvědčovat, aby si s námi vůbec něco začínali. Řídím se vlastními zásadami - je ovšem možné, že jsou tak podobné zásadám Bardžanů, že to působí dojmem jejich vedení. Ale není tomu tak. Země je naše věc.«

»Možná jednáte pod vyšším vlivem, ani si to neuvědomujete!«

»Toho si opravdu nejsem vědom. Takové vysvětlení je pro mě příliš složité.«

Odcházel jsem z rozhovoru poněkud zmatený. Nijak jsem si ani teď nepřipouštěl, že bych měl být odlišný od milionů lidí Země. Že bych byl vyvolený? To bych o sobě nedovolil nikomu tvrdit ani ze žertu. Že bych měl plnit nějaké vyšší poslání? Jen jsem jednal tak, jak mi přikazovalo svědomí, nepřemýšlel jsem, kdo a kdy to bude posuzovat.

Nakonec jsem se uklidnil. Poslání, vnuknutí, proroctví či podobenství, to všechno mohu směle hodit za hlavu. Budu dál postupovat tak, aby se Země mohla jednoho dne připojit ke Galaktickému společenství. Možná se toho dožiji, díky obrovské dlouhověkosti Bardžanů je to pravděpodobné. Co budu dělat potom? Slíbil jsem si, že potom této činnosti zanechám, předám všechno jiným a sám se budu věnovat něčemu úplně odlišnému. Možná vystuduji druhou část studia biologie - pořád jsem měl v tomto směru co dohánět. Anebo se věnuji propojování pozemské vědy a techniky s technikou obvyklou ve Společenství. Tady bude pole působnosti rozsáhlejší, než co mohou obsáhnout celé týmy vědců. Můj dosavadní hlavní úkol byl jasný, ale stále se nacházel kdesi na obzoru. Bude třeba vykonat mnoho kroků, než se mi podaří naplnit všechno, co jsem si kdysi na Bardžá předsevzal.

Ještě téhož dne jsem oznámil Radě kosmonautiky, že hodlám poslat na každou obydlenou planetu trojici vybraných pozemšťanů, aby tam studovali zvláštnosti historie různých světů. Zaručil jsem se za ně a požádal zástupce planet, aby byli mým chráněncům nápomocni. Rada mi už druhého dne oznámila, že moje doporučení pro tyto lidi přijímá a že každá planeta bude tyto lidi očekávat. Rozhodla, že studijní pobyty patří mezi pomoc barbarské planetě a pobyt těchto lidí bude hradit Galaktické společenství.

Nic víc jsem pro ně nemohl učinit. Jen jsem jim před odletem připomněl, že se na ně budou na všech planetách dívat jako na vyslance barbarského světa a je na nich, aby tuto počáteční nedůvěru co nejdříve uvedli do lepšího světla.

Planeta Auraeia se nacházela na opačném konci Společenství než Poenaid a Země, což při spojení mimoprostorovými stanicemi vjosuzgu nehrálo roli. Vzdálenost nebránila miliardám turistů každoročně sem cestovat. Planeta Auraeia měla nejkrásnější klima ze všech planet Společenství, čehož její obyvatelé dovedli jaksepatří využívat.

Auraeia se nacházela v systému vzdálenější dvojhvězdy. Kolem jedné obíhala jako každá jiná, druhá ji osvětlovala navíc a vytvářela překvapivě krásné efekty, zejména na noční polovině. V určitých obdobích roku nebyla druhá hvězda vidět a všechno by bylo

normální. Jakmile se však Auraeia dostala do míst, kde byla druhá hvězda vidět, začalo všechno vypadat jinak.

Hlavní hvězda planety Auraeia, Giara, byla stejného typu, jako pozemské Slunce. Stejná velikost, stejná barva a jen o málo větší vzdálenost jí dávaly zhruba stejné účinky, jaké mělo Slunce na Zemi. Druhá hvězda, Guissa, byla o něco dál, takže se jevila menší, ale měla i zcela jinou barvu. Byla zelená, což bylo dáno vyšší povrchovou teplotou. Když tato hvězda vyšla nad obzorem, zalila svým jasným světlem povrch planety a všechno bylo osvětleno téměř jako ve dne, jenže se světle zeleným odstínem. Paprsky zelené hvězdy nehrály tolik jako sluneční, ale v mracích vznikaly duhové okraje, podle nichž ostatně planeta dostala při svém objevení jméno, neboť *raei* znamená v jazyce Bar duha.

Planeta byla objevena nedávno, před tisíci pěti sty lety. Měla vlastní život, který tu musel být jako všude na jedné třetině povrchu zachován, což nebylo těžké splnit. Jedna pevnina byla vyhlášena rezervací, oddělena od ostatních pevnin umělými průlivy a byly na ní postaveny sledovací stanice genetiků, aby dbali nad jejím životem. Toho života na ní bylo málo; jen na pevninách rostl nevelký počet druhů rostlin a několik set druhů jakéhosi hmyzu, většinou příliš křehkého a neohrabaného, než aby obstál proti agresivnějším formám divočejších světů.

Auraieu osídlili brzy po objevení lidé B-typu, převážně z planety Wuiteona, která sama byla kdysi dávno kolonizována lidmi z Bardžá. Planeta Wuiteona nebyla pro osídlení výhodná, většinu jejího povrchu pokrývalo moře, kde žily dravé ryby s vražednými elektrickými orgány. Obyvatelé Wuiteony se proto ani nemohli koupat v moři, to by tam bylo smrtelně nebezpečné. Když musela být třetina pevnin ponechána v původním stavu, dosáhl přiměřený počet obyvatel brzy hranici snesitelnosti, kterou odhadli na pouhých sto až sto padesát milionů. Proto se část obyvatel Wuiteony rozhodla po objevení Auraeie přestěhovat na nové místo.

Obyvatelé Auraeie však brzy zjistili, že druhá hvězda, Guissa, má zvláštní vlastnosti. Její paprsky nesálaly tak jako paprsky jiných sluncí, zato měly na lidi B-typu účinky, nevysvětlené ani pomocí agisarů. Dvojhvězdy jsou obecně méně příznivé pro vznik života na svých planetách, to jsem ostatně poznal sám na planetách u Síría. Auraeia neměla radioaktivní povrch a nebyla zmítána geologickými bouřemi, nebyla však ani obyčejná a její záludnosti byly brzy statisticky jasně prokazatelné.

Průměrný věk obyvatel Auraeie stoupl až o sto let proti planetám, obývaným lidmi B-typu. Nebyli zde výjimkou ani tisíceletí a počet těch, kdo dosáhli devíti set let, tu brzy přesahoval průměr na ostatních světech, kde už takový věk znamenal čestnou výjimku. To by možná brzy vedlo k přeplnění planety, jistě by se sem chtěli stěhovat ostatní lidé, ale současně se zjistila druhá strana této mince. Prodloužení života pomocí paprsků hvězdy Guissy nebylo docela v pořádku. Dědičná úprava prodlužovala u lidí B-typu především mládí, takže lidé na Bardžá ještě v šesti stech letech vypadají jako na Zemi lidé ve třiceti. Pak teprve se začne organismus měnit, přibývá vrásek, šedivější vlasy, až nakonec není možné udržet v chodu všechny životní funkce a přichází smrt, nevyhnutelná u všech živých tvorů. Paprsky hvězdy Guissy prodlužovaly naopak stáří, ale co bylo horší, lidé tu začínali stárnout dříve než jinde. Už ve třech stech letech začínali šedivět, objevovaly se u nich vrásky a zmenšovala se pružnost kůže i celého organismu. Tento stav pak sice trval mnohem déle než na jiných světech, ale i když tu lidé často dosahovali tisíce let věku, ostatní jim to nezáviděli. Když se zjistilo, že se na Auraeii dříve ztrácí schopnost lidí přivádět na svět děti a při návratu na obyčejné planety tito lidé předčasně umírají sotva po dosažení čtyř set let, bylo rozhodnuto. Auraeia byla opět vysídlena a obyvatelé se buď vrátili na Wuiteonu, nebo se rozptýlili po jiných planetách, kde také žili lidé B-typu. Na Auraeii zůstali jen ti, kteří již jevíli známky stáří. Ti měli pořád naději na dlouhý věk,

kdežto všude jinde by jim hrozila brzká smrt. Planetě Auraeii se začalo říkat planeta Starců a po několik staletí se jí všichni vyhýbali, zejména když se ukázalo, že paprsky Guissy působí na lidi E-typy vysloveně vražedně a také ne-lidem ze světů Ux a Ullhetl přinášejí nepříjemné zdravotní komplikace. Planeta Auraeia byla zkrátka - kosmická past. Těm, kdo na planetě Auraeii takto uvázli, to ale nedalo a dali se do výzkumů vyloženě sveřepě. Naštěstí se rychlejší stárnutí netýkalo duševních schopností, ale i tak to trvalo skoro pět set let, než objevili, jak záření Guissy na lidi působí. A přitom zjistili něco velice zajímavého.

Krátkodobý pobyt na planetě v období, kdy byla ozařována oběma slunci, lidem B-typu přece jen prospíval. Podle vědců z Auraeii by se opakovaným pobytem mohl prodloužit lidský věk, nejen stáří, ale právě mládí, snad o několik staletí. Tito lidé by ale nesměli zůstat na Auraeii v období, kdy byla Guissa schovaná za Giarou, protože pak se účinky jejího záření projevovaly právě naopak, rychlým stárnutím. Podle vědců Auraeii za to nemohly účinky samotné Guissy, ale interference Guissy a Giary. Ať tak či onak, brzy byla Auraeia zabydlena miliardami lidí, jenomže teď už ne celoročně, ale jen po tu část roku, kdy byla interference záření obou hvězd příznivá. Maně mě přitom napadlo, jak staří astrologové na Zemi věřili na příznivé a nepříznivé postavení hvězd a jejich vliv na lidské životy. Tady na planetě Auraeii to skutečně dávalo smysl.

Na ty, kdo už zestárli, nemělo nepříznivé postavení hvězd další vliv, u nich se projevovalo prodloužení života i v tomto období. Starousedlíci Planety Starců tedy žili dál na tomto světě a stále jich přibývalo, neboť mnoho lidí se až ve vysokém věku rozhodlo dožít život v příjemném prostředí planety Auraeia.

V době příznivé konstelace byla tedy Auraeia plná turistů všeho věku ze všech planet Společenství, obydlených lidmi B-typu. Po celý zbytek roku tu žilo mnohem klidnější život jen několik miliard Starců. Mimo jiné udržovali všechny atrakce pro turisty, kteří sem opět zavítají až na počátku příznivého období. Tento koloběh se na Auraeii vytvořil vlastně nedávno, před pouhými pěti sty léty. Auraeia byla soběstačná a díky zájmu turistů velmi bohatá. Její obyvatelé se pochopitelně brzy seznámili s čarovnou hudbou z podivné barbarské planety, zvané Země...

Na Auraeiu se ze zásob Persea dostaly pouhé čtyři přehrávače s odpovídajícím množstvím nahrávek. Víc jich pro Starce nevyšlo, neboť byly rozděleny rovnoměrně a spravedlivě, aby se dostalo na všechny obydlené světy Společenství. Starci z Auraeie na všech planetách nabízeli za každý přehrávač milióny, ale tentokrát jim jejich bohatství nebylo nic platné. Nikdo se pozemské hudby nechtěl vzdát - ani za milióny.

Brzy po svém návratu na Zem jsem u japonských firem prostřednictvím pana Jamamoto objednal celou miliardu přehrávačů. Správně jsem předpokládal, bylo to příliš velké sousto i pro Japonsko. První milion byl na planety Společenství dodán a prodán do roka od objednání, ale tím byly sklady v Japonsku vyprázdněny a na další výrobky bylo nutné počkat. Přehrávače byly opět rozdělovány spravedlivě, to znamená tak, aby se dostalo na všechna větší města každé planety - rozhodně jich ale nebylo dost. Na Auraeiu jich namísto dosavadních čtyř kusů náhle připadlo skoro padesát tisíc - ale vzápětí poté se na Bardžá objevila neodbytná delegace z Planety Starců a požadovala, aby další milion přístrojů připadl pro Auraeiu celý. S tím, že Starci bez řečí zaplatí desetinásobek ceny.

Bylo z toho mimořádné zasedání Velké rady Společenství. Zástupci ostatních planet zprvu protestovali, ale potom rozhodla jednoduchá logika. Dostane-li se brzy na všechny, proč závidět Starcům, když budou na řadě jen o trochu dříve než ostatní? Starci z Auraeii nám ochotně zaplatili takovou cenu, jakou by si na jiných planetách přece jenom rozmyšleli. My jsme tehdy nutně potřebovali peníze pro Karasovu nadaci, abychom mohli zvýšit počet míst ke studiu pozemšťanů na univerzitě na Bardžá. Díky Auraeii jsme mohli zdvojnásobit počet studentů a to už bylo na Zemi znát. Když ostatní bytosti Společenství

viděly, na jaké účely potřebujeme tolik peněz, ustaly rázem protesty, že nepostupujeme spravedlivě. Dokonce jsme tenkrát dostali z Uxu první anonymní příspěvek pro Nadaci. Tušil jsem za tím Bghlta, přesněji celou společnost Strážců.

A právě na Auraei jsme přistoupili k první velké opačné akci - pomoci Země planetám Společenství. Japonci přece jen museli přiznat, že zásobovat rozsáhlé Galaktické Společenství je nad síly jednoho národa. Proto jsme rozhodli postavit další továrny i jinde ve vesmíru. Největší zájem měli pochopitelně na Auraei, ale bohužel se ukázalo, že interference hvězd má neblahý vliv na chybovost při výrobě jemných struktur pozemských integrovaných obvodů a továrnu na výrobu obvodů museli odstěhovat jinde. V úvahu připadalo hned několik planet, prvenství nakonec získala Bardžá, která měla nejpriznivější podmínky. Ostatní planety, kde by bylo možné postavit továrny, měly být vybaveny postupně - mělo jich být postaveno tolik, kolik bude třeba pro stomiliardové Společenství. Opět jsem měl přijít o monopol - a opět jsem ničeho nelitoval.

Ani Auraeia nepřišla zkrátka. Místo prvovýroby jemných integrovaných obvodů se v jedné její továrně začaly vyrábět tak žádané přehrávače, ke kterým nebyl problém ze Země či odjinud potřebné množství obvodů dovézt.

Počítali jsme, že podobných továren postavíme víc, aby výpadek jedné nezpůsobil výpadek pro všechny. Ale továrna na Auraei byla první, takže jsem nemohl ani já, ani experti z Japonska odmítnout pozvání na slavnostní otevření. Starcům s jejich smyslem pro pohostinnost nebylo proti mysli pozvat si na planetu neznámé a jinde ještě obávané barbary a nevyžadovali dokonce ani mé doporučení.

Sláva to byla obrovská. Na Auraei bylo právě příznivé období, ale pro tuto akci se našlo dost míst i v nejlepších hotelích. Ani Japonci se svou tradiční pohostinností nemohli popřít velkolepost uvítání. Noční osvětlení zeleným světlem Guissy působilo slavnostně, k tomu nezvyklá jídla i nepozemské nápoje, nakonec veliký barevný ohňostroj, pro změnu dovezený ze Země, všechno bylo slavnostní a přátelské. Připíjeli jsme na další spolupráci, ze které budou mít jistě užitek všechny národy vesmíru. V Japonsku už působily stovky lékařů s agisary, začínaly se tu ve velkém pěstovat nezvyklé, ale velmi žádané nepozemské stromy, na nichž rostlo lahodné ovoce, na Zem jsme dováželi spoustu jiných užitečných věcí. Lidé na Zemi si již dávno jako na samozřejmost zvykli na stanice vjosuzgu i na gryuly, nahrazující automobily, i na B-elektrárny, které odstranily nutnost dovozu energie. To vše přinesla Zemi spolupráce se Společenstvím, ačkoliv stále platilo, že se na jiné planety mohla ze Země dostat jen hrstka pozvaných.

Byli jsme tu se Zoidée i se všemi našimi dětmi. Sledovali jsme právě společně s ostatními vrchol večera - koncert pod širým nebem. Auraejci velice brzy pochopili taje pozemské akustiky a dovedli rozmístit dovezené reproduktory tak, aby se jejich účinek sčítal, ale napadlo mě něco lepšího. Přemluvil jsem je, aby na Auraei pozvali pozemské hudebníky a zaručil se za členy Pražské Filharmonie včetně jejich rodinných příslušníků. Pozemšťané nejprve prošli na Bardžá úpravou zajišťující dlouhověkost - ani to nebyla zanedbatelná odměna - a na Auraei je čekalo přivítání hodné králů.

Opravdoví umělci byli na Auraei zaplacení jako nikde ve vesmíru - a navíc měli slíbený volný vstup na všechny planety Společenství, kde by je jistě uvítali také.

Koncert pozemské chrámové hudby byl jistě nezapomenutelný a všichni, lidé Země i nepozemšťané, poslouchali slavnostní tóny, nesoucí se nad ztichlým městem, kde se v této chvíli zastavil i vítr.

Byl to stejný nápad, jako když jsem vzal do pražského klubu Porozumění Zoidée, aby tam něco zazpívala. Zoidée se na mě trochu zlobila, že ji odvádím od důležitější práce doma na Bardžá, ale nakonec si dala říci - a měla takový úspěch, že brzy poté musela podstoupit několik koncertů. Nejprve ve starodávné Lucerně a pak na stadiónech, aby se

dostalo na všechny dychtivé zájemce. Pak přišla i pozvání do jiných měst světa, jenomže Zoidée nelákala představa kariéry profesionální zpěvačky. Nazpívala proto několik desítek písní na disky a stáhla se do ústraní. I tak zřejmě přispěla k porozumění mezi lidmi Země a Bardžá - a řekl bych více než stovky jiných. Její nahrávky byly brzy rozšířené na celé Zemi, přibalovali je k učebnicím jazyka Bar a dokonce je zpětně vyváželi na Bardžá a na ostatní světy Společenství, což zase prospělo Zemi. Zoidée všechny honoráře dávala jako svůj příspěvek do nadace pro pozemské studenty.

Za těchto úvah jsem zpozoroval jakýsi rychlý pohyb stranou. Jeden z pořadatelů, důstojný stařec s bílými vlasy, běžel rovnou ke mně. Než jsem mu mohl také vykročit vstříc, byl tu a bez ohledu na hudbu, jen nepatrně ztlumeným hlasem, mi sdělil něco, co mě vyvrátilo na nohy.

»Pozemšťan Vojta Karas? Máte přerušit návštěvu našeho světa a odcestovat přes Mars-1 domů. Přímé spojení se Zemí bylo přerušeno. Nevím proč, Centrum kosmonautiky na Bardžá s okamžitou platností zakázalo další lety kromě jediné stanice.«

»Co se stalo?« vyskočil jsem s trochu sevřeným hrdlem.

»Někdo ze Země, nějaký... Karel Ružička... Vzkazuje, že na Zemi je... moment, je to takové podivné pozemské slovo, musel jsem si to napsat... **Válka!**«

Armády zemí Jedině pravé víry zahájily přesně o půlnoci drtivý útok na celé frontě, tisíce kilometrů dlouhé.

Svatá válka!

Jak by mohlo být něco svatého na tisících rozstřílených lidech, zničených vesnicích a městech, na utrpení těch, kdo přežili, ale přišli o své blízké... Naše centra pro potírání zločinu do zemí Jedině pravé víry nezasahovala, jejich vlády urputně odmítaly všechno co pocházelo od nás. Mysleli jsme si, že je snad zlomí ekonomická blokáda, ale nestalo se tak. Zlatý důl jim pominul, ropu už dlouho nikdo nechtěl. Pro zatvrzelý odpor náboženských vůdců se do jejich zemí nedostali ani lékaři vychovávaní na Bardžá, B-technologie, gryuly. Měli však fotonové zbraně.

Věděli jsme hlavně o těch velkých, jimiž smetli družice nad svým územím. Ale vyráběli i malé fotometry, podobné těm, jež jsme měli na Perseu - a neváhali je použít proti lidem - proti nám...

Každého dne války postoupily jejich armády o více než padesát kilometrů. Fanatičtí vojáci stříleli všechno co se jim stavělo do cesty, ať už to bylo vojenské nebo ne. Armády sousedních afrických států byly přepadené nečekaně a byly rozprášeny během dvou dnů. Zastaralé samopaly nepředstavovaly rovnocenné zbraně fotometům a starodávné primitivní helikoptéry, ovšem vyzbrojené fotometry, byly najednou strašlivými zbraněmi. Prastaré, ale přezbrojené tanky se díky fotometům vysmívaly i samonaváděcím raketám a tak hned v prvních dnech útočníci obsadili čtyři nejbližší státy úplně.

Od uprchlíků jsme se dozvíдали otřesné zvěsti o hromadných popravách, mučení zajatců i civilistů, žen a dokonce i dětí, o popravách diplomatů, nacházejících se na území obsazených států, o marném útěku milionů lidí, masakrování uprchlíků a systematickém vraždění těch, kdo se před fanatickou ozbrojenou lůzou pokoušeli ukrýt ve všech možných úkrytech. Ověřovali jsme si tyto zprávy pomocí uxionů - ale nikdo z uprchlíků nelhal a co se dělo na okupovaných územích, bylo skutečně otřesné.

K večeru druhého dne jsme museli opustit první stanici vjosuzgu. Stanice pracovala do poslední chvíle. Uíky se míhaly oběma směry. Uprchlíci byli nakládáni bez zavazadel, jen aby se jich do kapsle vešlo co nejvíc. Vypadalo to, že jsme stihli evakuovat celé město, ale už ne vojáky, kteří se alespoň na některých místech pokoušeli zadržet fanatického nepřítele. A pak se objevili nepřátelé i v ulici, kde byla stanice a hnali se k ní. Spustili jsme

pancéřová vrata, ale ta nemohla zastavit fanatiky vyzbrojené fotometry. Všichni uvnitř se rychle vtěsnali do poslední kapsle, odeslané už jen počítačem. Pak jsme zkusili navázat s opuštěnou stanicí spojení mimoprostorem, ale televizní kamera v hlavní řídicí kabině zachytila jen vítězstvím opilé vojáky, jak s fotometry v rukou ničí vše co vidí. Obraz náhle zhasl a mimoprostorové spojení se přerušilo.

Byl jsem po celou tu dobu v Praze. Pražské Oči Uxu byly jediné, které dovolovaly sledovat cokoliv po celém světě. Ostatní měly v programech blokádu, znemožňující sledování lidí mimo svěřené teritorium. Tato pojistka měla původně bránit zneužití uxionů, ale teď se ukázala jako velice nešikovná. Jeden přístroj opravdu nemohl sledovat všechno, co se teď dělo v zemích Jedině pravé víry.

»Jestli teď budeme každou vraždu v téhle válce vyšetřovat zvlášť, máme osm let co dělat,« podotkl Slávek Majerek u jedné z obrazovek pražského střediska Oči Uxu.

Zkontroloval jsem, zdali přerušení spojení se stanicí vjosuzgu, kterou jsme právě museli vyklidit, bylo způsobeno automaty, které měly vyslat elektrické jiskry do roznětek tuny výbušnin pod podlahu stanice, aby se nedostala do nepovolaných rukou. S nejmenším možným časovým zpožděním tří minut jsme spatřili obrovský záblesk. Vyrazil z hlavního vchodu stanice i z kupole; ta se protrhla směrem ven a zasypala své okolí tunami úlomků. Stanici to roztrhalo na kusy - i se všemi uvnitř.

Ze Země urychleně odjížděli Bardžané. Nemohli jsme jim v tom bránit, nechtěli jsme jim ani tajit, co se tu děje. Mise bardžanských lékařů tím definitivně skončila, ale to v této chvíli nebylo nejhorší. Hrozilo nám, že Jedině pravá víra brzy ovládne celý svět - a to by byl konec. Uvažoval jsem už o stavbě stanice vjosuzgu kdesi v Čechách, tentokrát naprosto tajné, nejlépe na Vysočině. Byla by to má citadela, místo posledního odporu, kde bych snad mohl přečkat okupaci fanatiků a počkat na lepší časy. Dokonce jsem do toho nápadu zainteresoval Káju a naše nejbližší přátele a ti ihned slíbili, že něco najdou. Museli bychom stanici postavit tajně a přitom rychle, dříve než Evropu ovládnou fanatici. Kája navrhl využít jako základ jednu z našich tajných jeskyní - byla by asi škoda obětovat přírodní památku, ale urychlila by nám významně stavbu. Rozhodl jsem počkat, dokud Jedině pravá víra nevtrhne do Evropy - a dobře jsem udělal.

Generální štáby armád zbytku světa také horečně jednaly. Jediné, kde vojáci zaznamenali částečný úspěch, bylo hromadné kladení všech možných minových polí ve směru postupu vojsk Jedině pravé víry. Bohužel to mohlo jejich postup jen zpomalit, ne zastavit, protože největší fanatici si výbuchů min ani příliš nevšíмали. Kromě toho se tento způsob brzy obrátil proti nám - vítězové před sebou hnali civilisty včetně žen a dětí, aby jim cestu minovými poli prošlapali. Znamenalo to další zbytečné ztráty nevinných životů. Generálové požadovali okamžitě vyrobit několik milionů fotometů a napadnout nepřítel stejnými zbraněmi, což bylo v této chvíli zcela nemožné, navíc by to znamenalo strašlivý masakr na obou stranách.

»Jestli nezastaví útok, použijeme atomové zbraně,« navrhli stroze Američané.

»Sestřelí je,« namítali ostatní.

»Oslepíme jejich radary miliony klamných cílů a aspoň některé rakety doletí,« navrhovali odborníci. Nakonec se dohodli pokusit se nepřítel aspoň zastrašit a na podporu ultimata požádat Správu mimoprostorových stanic, aby co nejbližší k bojišti přepravila několik desítek atomových raket a letadel k vypouštění klamných cílů.

Věděli jsme o tom požadavku pouhé tři minuty poté, co byl odhlasován generály. Oficiálně jsme jej obdrželi za pouhých dvacet minut. Ke svému nesmírnému zděšení dostali generálové téměř okamžitě - zápornou odpověď.

Správa pozemských mimoprostorových stanic nedovolila, aby stanice vjosuzgu přepravovaly nejen atomové rakety, ale ani jiné zbraně.

»Strážci ujišťují pozemské armády, že válka bude ukončena do tří dnů úplnou porážkou armád Jedině pravé víry,« poslali jsme odpověď spojenému štábu armád světa. »Důvěřujte našim informacím. Žádáme všechny vojáky, aby zachovali úctu k lidským životům, až budou poražené nepřátele odzbrojovat. Pamatujte, že všechny válečné zločiny vyjdou najevo a budou odsouzeny. Na jedné i na druhé straně.«

Nepotřebovali jsme ani sledovat, jakou toto prohlášení vyvolalo reakci. Situace na frontě vypadala jako před úplným zhroucením všech armád světa, armády protivníka postupovaly denně o stovku kilometrů - a nějací Strážci za této situace vydávají prohlášení o naprosté porážce dosud jasně vítězících armád!

Nevěděli, co jsme v té chvíli věděli my. Pouhých osm minut předtím jsem našťastí dostal do Prahy telefonní hovor z centrální Afriky, přímo z dějiště války. Byl to nesmírně důležitý hovor, při němž mi spadl kámen se srdce.

Ještě čtvrtého večera války většina vojáků vítězících armád uléhala ke krátkému spánku, aby se posilnili do dalších vítězných bitev.

Ráno ale spali všichni velmi dlouho. Spaly i hlídky. Několik helikoptér se v noci zřítilo, neboť piloti usnuli za řízením. Byli to jediní mrtví této noci. Na tisíce kilometrech fronty nastal podivný klid. Potom, když se nic nedělo, se někteří vojáci se samopaly pokusili opatrně přiblížit k nepřátelům. Zjistili, že všichni spí, dodali si odvahy, bez hluku na ně zaútočili a bez jediného výstřelu je přemohli.

Sebrali jim zbraně, spoutali je a s ukořistěnými fotometry postupovali proti dalším sledům. Spáči se kupodivu neprobudili, ani když byli svazováni. I dál od fronty všichni spali a byli proto odzbrojováni bez nejmenšího odporu.

Několikamilionová armáda té noci usnula a už se neprobudila. Gryuly nestačily odvážet spící zajatce ke stanicím vjosuzgu, odkud byli dopravováni do rychle zřizovaných zajateckých táborů na opačné straně světa; na okrajích australské pouště. Tábory měly strážce i ploty z ostnatého drátu, ale jen proto, aby z nich zajatci neutíkali do pouště, kde by jim hrozila smrt.

Bezvládná těla spících zajatců byla ukládána na palandy. Mezi nimi procházeli lékaři s agisary a zajatci se jeden po druhém probouzeli. K jejich překvapení je nečekala další vítězná bitva, ale strohé oznámení, že jsou zajati. Dozvěděli se také, že kdo v této válce zabíjel, bude postaven před soud, jakmile se všechno vyšetří. Ostatní musí počkat, protože hromadný zločin, jakým je válka, bude zřejmě vyšetřován dlouho.

Na území, obsazeném armádami Jedině Pravých Vojáků, spalo všechno. Vojáci, civilisté i zvířata. Jen několik málo uprchlíků zalezlých na nepřístupná místa, bylo vzhůru. Armády světa postupovaly bez odporu a ani civilní gryuly nestačily odvážet zajatce.

Místní obyvatelé byli probouzeni tam, co prve usínali.

S postupujícími armádami sem přicházely i tisíce lékařů s agisary. Ti velice snadno spící probouzeli. Odváženi byli nejen vojáci, ale i civilisté, patřící k armádám. Vojska brzy dorazila k původním hranicím států Jedině pravé víry, ale ani tam se situace nezměnila. Hranice byly překonány bez výstřelu a zajatci byli sbíráni na území států, které válku vyvolaly. Pouhé dva dny byly zapotřebí na úplné zlikvidování armád, které si už byly jisté slavným vítězstvím. Ale ani to nebylo všechno. Jak jsme věděli, v hlubokých bunkrech štábů zůstali velící důstojníci armád Jedině pravé víry. Ti jako jediní neusnuli, ale neměli zprávy od svých armád a nevěděli, co se děje venku. Nicméně pořád ještě měli v rukou moc nad dálkově řízenými fotometry - a jak se později ukázalo, dokonce i nad několika pokoutně vyrobenými atomovými střelami.

Počítačem řízené uxiony ani tentokrát nezklamaly. Bylo pro ně snadné sledovat podzemní kabely až tam, kde se nacházely smrtonosné střely, připravené ke startu. Obsluha také spala, ale střely samy by mohly být odpálené i na dálku.

Komando výsadkářů rychle přesešlo řídicí kabely a odřízlo osádky podzemních bunkerů od poslední možnosti škodit. Od několika spících stanovišť na povrchu poslalo do bunkerů strohé ultimatum. Všichni měli vyjít na povrch s rukama nad hlavou a beze zbraní.

»Kdo se opovažuje?« vztekal se hlas důstojníka na druhém konci telefonního drátu. Jeho tvář jsem si dobře pamatoval - to on dal příkaz k sestřelení Šotri. Osudné tlačítko sice stiskl jiný muž, ale právě tenhle to kdysi nařídil. Nikdy nám ho nevydali - až teď se zdálo, že nám padne do rukou. Brzy bude stát v Haagu před tribunálem - a tam to nebude mít jednoduché. Nejen za Šotri, ale především jako hlavní organizátor současné Svaté války. Boží mlýny mlely tentokrát obzvlášť pomalu - ale nakonec jistě.

»Odzbíjíme vaše poslední vojáčky, excellence,« nemohli si odpustit jízlivost výsadkáři. »Za chvíli vám zbudou jen pucfleci u vás v bunkru - a ti vás nezachrání.«

»Není myslitelné, aby nepřemožitelná armáda Jedině pravé víry...« křičel důstojník.

»Vaše nepřemožitelná armáda se teď nachází v zajateckých táborech v Austrálii, Excellence,« šklebili se výsadkáři.

»To přece není možné! Osud to nedovolí!«

»Něco takového si myslel naposledy Áda Hitler... už tenkrát osud lumpům nepřál.«

Ukázalo se, že uxiony mají přece jen jednu chybu - nevidí do budoucnosti.

Marně jsem se těšil, že spravedlnost v černých talárech mezinárodního soudu brzy dostane svou příležitost.

Na druhé straně telefonního drátu se ozval výstřel.

»Povídejte, jak jste na to přišli?«

Stáli přede mnou dva mladíci. Nedávno ukončili druhý díl studií na Bardžá a vrátili se domů. Dva lékaři, kteří porazili miliónové armády Jedině pravé víry. Oba z Centrální Afriky, oba černé pleti, z jednoho kmene - a navýsost spokojení.

»Měli jsme práci se spavou nemocí,« vysvětloval Modíbo. »Já bych ty bakterie zlikvidoval hned, ale kamarád Nkwama si chtěl s nimi ještě trochu pohrát.«

»Až jsem je nakonec geneticky předělal,« řekl s úsměvem Nkwama. »Vymyslel jsem si, že budou mít inkubační dobu dva dny, budou samovolně hynout po týdnu, naopak přežijí mimo hostitele i několik hodin, takže nebudou potřebovat mouchy, budou se šířit i vzduchem...«

»Kluci nezodpovědní! Vždyť právě tohle je ideální pro vznik epidemie, jakou svět od dob středověkých morů svět neviděl!«

»Ale on je opravdu nemíní použít,« obhajoval kamaráda Modíbo. »On si s nimi prostě jenom hrál a měl je plně pod kontrolou. Když jsme se ale dozvěděli, že vypukla ta krutá válka a že prohráváme, Nkwama se najednou zamyslel a prohlásil, že právě šlechtěné bakterie jsou to, co porazí ty fanatiky.«

»A jak jste to provedli?«

»Vypěstovali jsme jich za den skoro pět litrů. Muselo na to obětovat krev několik našich kamarádů, sami jsme na to pochopitelně nestačili, ale když se dozvěděli oč jde, měli jsme krve přebytek. V noci jsme zaletěli ke frontě a pár kilometrů před útočícími vojsky jsme je rozprášili z grylu. Stačili jsme přeletět celou frontu a všechno v pásu širokém dva až pět kilometrů zamořit spavou nemocí, přátele jako nepřátele. Naštěstí byla bezměsíčná noc a nikdo si nás nevšiml. Při zpáteční cestě jsme to vzali přes jejich území a nasypali na ně zbytek. Jak jsme předpokládali, nepřátelé ráno vtrhli do zamořeného území, tam to bylo prostě všude, kdo tím prošel, nemohl se nenakazit. Pak už si to sami mezi sebou předávali dál a dál, ani o tom nevěděli.«

»Nebylo to ale nebezpečné? Co kdyby se ta nemoc rozšířila víc, než byste zvládli?« řekl jsem přísně. »Vždyť ta epidemie mohla ohrozit životy miliónů lidí na celém světě! To byste si vzali na svědomí?«

»Především - moje spavá nemoc lidi nezabíjí,« řekl Nkwama s určitostí. »Nanejvýš může způsobit spánek dlouhý asi tak pět dní, pak se všechny bakterie samy rozloží a tělo si zároveň proti nim vytvoří imunitu - mimochodem ta imunita platí aspoň rok i na obyčejnou spavou nemoc, původně to snad mělo fungovat i jako vakcína - vlastně zbytečně, protože první člověk s agisarem pozná spavou nemoc během půl minuty a zlikviduje ji, ale i kdyby to doktoři nechali být, epidemie by se do deseti dnů vyřádila sama.«

»My jsme v té době nevěděli, že mají helikoptéry,« zatvářil se Modíbo trochu zkroušeněji. »Mysleli jsme si, že se jim nemůže nic stát, když nemají gryuly. Předpokládali jsme, že řidiči tanků vždycky stačí před usnutím tanky zastavit a pěšáci se prostě někam natáhnou a usnou, což se ve většině případů také stalo. Navíc jsme to načasovali na večer, aby všichni usnuli přirozeně. Naštěstí oni neměli ani jednoho člověka s agisarem a když se probudili - bylo po válce.«

»Já si myslím, že se za to stydět nemusíme,« řekl Nkwama. »Oni stříleli do lidí fotometry, zabíjeli všechny na potkání, nešetřili ani děti - my jsme je vyřídili bez výstřelu a skoro bez obětí. Při tom jsme se ještě snažili ublížit jim co nejméně. Připravili jsme je jedině o oslavu vítězství v té špinavé válce, ale neděláme si žádné výčitky. Jejich vítězství by bylo moc krvavé.«

»Ještě že vás napadlo zavolat mi,« řekl jsem nakonec smířlivěji. »Jednak jsem ještě stačil upozornit naše vojáky, aby zůstali lidmi, až fanatici usnou. Za druhé jsem stihl na poslední chvíli zabránit, aby se do toho vložily atomové rakety.«

»Dřív to nešlo,« řekl Modíbo. »Nejprve jsme se museli dostat ke Strážcům; u nás je jich pořád málo. Museli jsme je přesvědčit, že máme pravdu. Až pak to bylo jednoduché.«

»Ale, mezi námi, udělali jste to senzačně,« přiznal jsem. »Použít ve válce agisar by mě ani nenapadlo. Ale použít ho tak, aby se nikomu nezkřivil vlas, to je tedy paráda. Jen si nedovedu představit, jaký šok to bude pro Bardžany. Když si vzpomenu, jak mi vyčítali, že fotometry jsou zbraně. Že dva jejich agisary budou mocnější zbraní než pětadvacet milionů fotometů, to by nikoho z nich nenapadlo ani v nejdivočejším snu.«

»Kdo umí zacházet s agisarem, ten přece ani nemůže být špatný,« odtušil Modíbo. »My jsme to udělali podle svého nejlepšího svědomí.«

»Nás by teď zajímalo něco jiného,« žadonil Nkwama. »Bylo by možné, aby konec *Jedině pravé* znamenal rychlejší připojení Země ke Společenství?«

»Kdyby tomu tak bylo, oběma vám přijdu políbit ruce,« řekl jsem. »Pak bych vás ale oba prosil, abyste si je hned šli umýt, abyste na nich neměli spavou nemoc. Ne že by se mi nechtělo spát, ale pět dní je přece jen trochu moc.«

»Ahoj, tati!« vtrhl do mého pražského pokoje mladý muž, vlasatý jako Tarzan. Opálený, oblečený do džínů a pružované košile, s tmavými brýlemi, tak jak právě přiletěl z Poenaid, kde pomáhal stavět další pozemskou továrnu.

»Ahoj, Voikoi,« usmál jsem se na něho. »Co se stalo?«

»Měl by ses dneska podívat domů,« řekl syn. »Oslavujeme, moc bys nám chyběl.«

»Vždyť, pokud vím, žádné výročí nemáme?« podívil jsem se. »Máma oslavila stoleté narozeniny dávno a na moje si ještě hodně dlouho počkáte.«

»Copak to musí být výročí?« usmál se Voikoi. »Jen si vzpomeň, co se chystá!«

Chvilí jsem přemýšlel. Ale než jsem si vzpomněl, otevřely se dveře a dovnitř se vevalila jako velká voda dvojčata Vlasta a Zirranei. A dnes tu s nimi byla i Zdeňka. Všechna děvčata byla oblečená do slušivých pozemských dívčích šatů, namísto do overalů

obvyklých na Bardžá. Naše princezny si za občasných návštěv Země přičichly k pozemské módě a pochopitelně jí propadly. Nadýchané šaty jim opravdu velice slušely. Zdeňka byla celá v bílém, Vlasta v okrově žlutém a Zirranei měla na sobě šaty bleděmodré.

»Já už vím!« vzpomněl jsem si. »Tak co, děvčata, jak jste dopadla?«

»Cožpak nemáš oči, tati?« zářila pyšně dvojčata Vlasta a Zirranei.

Oběma na krku seděl krásný žlutohnědý agisar, což znamenalo, že právě úspěšně skončila první část studia na univerzitě v Cokrezu.

»Mám pro tebe také novinku,« řekla Zoidée, sotva za nimi vstoupila. Jediná byla oblečená v overalu, ale i ona měla slavnostní, sešívaný z barevných plíšků, jako tenkrát na Poenaid. Pořád vypadala na tu pětadvacetiletou dívenku, ačkoliv jí bylo více než sto let a byla matkou čtyř dětí, z nichž i nejmladším bylo zmíněných pětadvacet. Usmívala se pořád tím nepřekonatelným úsměvem, který jsem zbožňoval. Líbila se mi čím dál víc a nedovedl jsem si ani představit milovat jinou. Už jsem si párkrát říkal, že budu muset nechat práce na Zemi a zůstat u ní na Bardžá. Byli jsme v poslední době často rozdělení, to se mi nelíbilo, ale po poslední zprávě Uxanů přednesené v Radě Galaktického společenství mi Zoidée navrhla, že se přestěhuje ona ke mně, abychom byli více spolu. Jistě se pro ni v Praze najde užitečná práce, biology potřebujeme jako sůl. Proti tomu jsem nemohl mít nejmenší námitky. Ukázalo se, že Zoidée mezi Pražany nádherně zapadla. Začalo to zpěvem v klubu Porozumění, pak z toho byly veliké koncerty a nakonec kulturní večery, kde Zoidée recitovala prastaré i nové vrcholky bardžanské poezie. Nakonec se naučila zpívat české písně a mluvila česky jako já. Také naše děti brzy mluvily mou rodnou řečí. Ostatně, na mnoha světech se tvrdí, že dvojjazyčnost přispívá ke zvyšování inteligence a to platí nejen u jednotlivců, ale u celých národů. Nevím - naše děti zvládly univerzitu hladce. Karasova nadace dostala správce, staré poctivé Bardžany, které jsme mohli konečně dobře zaplatit. O zodpovědnost se s nimi dělilo několik pozemšťanů, aby se naši studenti cítili jako doma.

Zoidina novinka už pro mě novinkou nebyla.

»Hádej, můžeš třikrát... Ale to bys neuhodl, to ti budu muset říci,« prohlásila tajemně.

»Schválně,« řekl jsem. »Budu hádat jenom jednou. Hvězdolet 2830, mimořádně nazvaný jménem Hilloe-i, česky "Splněný slib"?

»Jak to víš?« trochu zesmutněla Zoidée. »Tebe překvapit, to je vážně umění.«

»To víš, děvče,« řekl jsem s úsměvem. »Mimoprostorové tamtamy mám přímo pod podlahou a i když nemám čas sledovat všechno, vždycky se najde někdo ochotný, kdo mi důležitou zprávu roznese dřív než sem přiletí první uik.«

»Takže víš i o Fosonbi?« dotazovala se opatrně Zoidée.

»Vím jen, že kosmonauté z Hilloe-i objevili nějakou pěknou planetu a postavili na ní vjosuzgu,« řekl jsem. »V mimoprostorovém zpravodajství víc nebylo. Víš snad něco dalšího?«

»Viděla jsem už celou zprávu,« ožila Zoidée. »Viděla jsem mapu planety, obrázky z oběžné dráhy i z povrchu.«

»Je tam prý také nějaký život,« řekl jsem.

»Většinou jen v mořích,« řekla Zoidée. »Na pevninách je živočichů málo. Jsou tam lesy a především obrovské pláň trávy. Husté, zelené trávy...«

»A jaké jsou základní principy toho života?« zeptal jsem se zvědavě.

»Snášenlivé s životem na Bardžá - a tedy i se Zemí.«

»Domníváš se, že Fosonbi bude vhodná ke kolonizaci?« oťukával jsem.

»Zdá se, že právě Fosonbi je ze všech dosud objevených planet ke kolonizaci lidmi B-typu nejvhodnější,« řekla věčně Zoidée. »Ale budete se muset snažit, ještě to moc neumíte.«

»Kdo má být vy?« trochu jsem zvažněl.

»No přece vy, lidé Země!« řekla Zoidée, jako by ji moje otázka urazila. »Cožpak si nepamatuješ, proč hvězdolet Hilloe-i odlétal do vesmíru? Nebo si myslíš, že jsme tak brzy zapomněli na slib, že první vhodnou planetu dostane Země? Vždyť tak byla pojmenována celá tato expedice!«

»Pokud vím, ještě o tom nejednalo žádné zasedání Velké rady, o tom bychom snad měli vědět, ne?« vyskočil jsem.

»Ty jsi to zkrátka zapomněl,« řekla Zoidée s úsměvem. »Tohle zasedání se konalo přece bez tebe, v době, kdy jsi létal nad sněžnými pláněmi Rhyinkáa a stěhoval ještěrcí lidi na Poenaid. Tenkrát přece Velká rada rozhodla dát Poenaid lidem z Rhyinkáa, ale také ihned vyslat několik hvězdných letadel hledat jinou planetu pro lidi Země. Takové sliby mohou platit i několik tisíc let, vzpomeň si na Eio-2!«

»Ale vždyť Země ještě nebyla přijata do Společenství,« řekl jsem zase vážně.

»Podle všech pravidel sice ještě ne, ale ve skutečnosti dávno,« řekla Zoidée. »To když jsme poznali, že lidi Země prostě nemůžeme nechat stranou.«

»Kdo my?« zeptal jsem se.

»Teď mluvím za lidi z Bardžá a ostatních světů,« řekla Zoidée. »My jsme se vás lidí Země nejdřív báli, pravda. Pak jsme ale zjistili, že nejste všichni zlí, že s některými můžeme docela dobře vycházet. A že někteří jsou možná lepší, než my sami. A nakonec jsme si vás zamilovali. Mně na to stačilo pár dní, jiným to trvalo i dvacet let.«

»Nebo to dokázali aspoň velmi úspěšně tajit,« řekl jsem. »Jako ty celou dobu, co jsme byli sami dva na pusté planetě...«

»Myslíš na Poenaid?« řekla Zdeňka.

»Kde jinde?« opáčil Voikoi. »Tam byste to dnes nepoznali. A víte, že tam pořád uchovávají v původním stavu máminu Trosečnickou jeskyni a tři tátovy raketoplány? I když už asi nejsou schopné letu. Perseus prý dostal další ránu a je definitivně po něm. Je tam pořád příliš mnoho meteorů, každý druhý rok umisťují nové meteorologické družice, protože ty staré něco sestřelí.«

»...a někde tam ve vesmíru ještě obíhá sto padesát mých kamarádů,« řekl jsem tiše.

»Já vím, tati,« řekl Voikoi. »Ale ani netušíš, jak na Poenaid působí jméno Karas. Já jsem to zažil, pak už jsem se musel představovat jen jako Voikoi. Předháněli se, kdo mi donese modré z nebe. Mimochodem - mám ti připomenout, pamatuješ-li se na jméno Daugel? Ten má děti pět a všichni se prý letos jedou podívat do Prahy za tebou.«

»Daugel? Copak bych někdy mohl zapomenout na to ještěrcí dítě? Jak se mu daří?«

»Já bych neřekl, že to je dítě,« řekl Voikoi. »Lidé z Poenaid jsou poněkud drobnější než my, ale Daugel rozhodně nepatří mezi nejmenší. Mezi svými je pěkně velký!«

»To víš, já si ho nejvíce pamatuji jako malé dítě,« řekl jsem. »Jenže ty jsi ještě ani nebyl na světě a Zdeňka se toho roku narodila.«

»Já vím,« řekl Voikoi. »Ti mi toho navyprávěli! Až mi oči přecházely!«

»Podle mě ale není spravedlivé, že Poenaid byla připojena ke Společenství, zatímco Země ještě ne,« brblala Zirranei. »Myslím, že lumpové na Poenaid byli horší než vůdci toho pitomého pozemského náboženství. Vždyť si dokázali zničit celou planetu!«

»Podle zpráv z kontrolního hvězdoletu se už na Rhyinkáa oteplilo,« dodala Zdeňka také trochu nelogicky. »Na rovníku rostou rostliny a ledovce se vrací do polárních oblastí. Třeba se tam budou moci lidé z Poenaid vrátit.«

»Pořád tam zůstalo příliš mnoho radioaktivity,« potřásla hlavou Zoidée. »Zatím platí rozhodnutí Rady kosmonautiky, že další inspekce bude až za sto let od katastrofy, dříve nemá cenu riskovat.«

»Nevím,« řekl jsem potichu. »Možná že bychom se tam měli podívat. Kdo ví, jak je tam na tom Qintyr a jeho družina. Jestli jsou ještě naživu...«

»Já doufám, že Qintyrova banda na Rhyinkáa dopadla stejně, jako vrchní velení armád Jedině Pravé Víry na Zemi. Všichni byli fanatici. Než by přiznali, že jejich takzvané **svaté učení** je nesmyslné, raději se sami pozabíjeli,« bručela Zirranei.

Byla to pravda. Dodnes by pro mě bylo rizikem navštívit některou ze zemí Jedině pravé víry. Tam jsem musel stále počítat s možností nějakého zoufalého atentátu. Pořád tam bylo také nejvíce vražd, vydírání a násilí. Ačkoliv si i tam museli všichni zvyknout na existenci Strážců, na náboženské fanatiky neplatila čest, logika ani svědomí. Obojí měli jiné, než se dá u slušných lidí očekávat.

Zavřel jsem byt a vyrazili jsme všichni do města.

»Půjdem se podívat na koně?« žadonila Vlasta.

»Na které?« usmál jsem se. »Na koně krále Václava, nebo na dostihy do Chuchle?«

»Na oboje - ale teď na krále Václava,« rozhodovala Zdeňka za všechny.

»Já vím,« mávl rukou Voikoi. »Nejprve půjdeme jako vždycky na dort, pak na zmrzlinu a ještě na jinou zmrzlinu...«

»Co máš proti zmrzlině?« naježila se Vlasta.

»Já? Nic - leda to, že na Bardžá máme i jiné, také docela přijatelné mlsoty.«

»Ale na zmrzlinu je nejlépe zaskočit si do Prahy,« řekla Zoidée s pochopením.

© Písek 1969, Praha 1990



Slovník některých důležitých výrazů jazyka BAR

AGISAR - inteligentní živočich, původem z planety Bardžá. Původně parazit, nyní žije s lidmi v symbióze. Neocenitelný biologický pomocník. Podobá se malé chobotnici (vejde se do dlaní) s jemně šupinatou kůží tmavohnědé barvy, na vnitřní části chapadel nažloutlé. Písemné záznamy o soužití agisarů s lidmi jsou na Bardžá datovány již 50.000 let.

BAPO - silové pole, odstiňující gravitaci. Objeveno na planetě Bardžá před 40.000 léty.

BAPORG - antigravitační motory, Vynalezené na planetě Bardžá před 40.000 léty. Letadla jimi vybavená mají uvnitř po celou dobu letu beztlížný stav. (Nahradily je až motory bez této nepříjemné vlastnosti - girrigy).

- BAR - oficiální jednotný jazyk, používaný na všech planetách GSMB. Ujal se i u bytostí, jejichž řeč je pro humanoidy nevyslovitelná. Vznikl na planetě Bardžá.
- BARAŠ - nepříjemný vedlejší efekt antigravitačních motorů na živé organizmy. Působí dočasné ochrnutí, které naštěstí agisar eliminuje téměř okamžitě.
- BARBAR - bytosti schopné navzájem si škodit až do usmrcení. Galaktické společenství před barbary své obyvatele chrání zpravidla izolací a postupnou výchovou barbarů.
- BARDŽÁ - centrální planeta Společenství GSMB. První ze všech světů pronikla do vesmíru a propojila stanicemi vjosuzgu více planet do Společenství. Po celá tisíciletí jako jediná vysílala hvězdné lodi do vesmíru. Proslula i úrovní lékařství a biologie (viz agisar).
- BEVUFE - též B-palivo. Biologická hmota s vysokým obsahem energie, uvolňované rozkladem v katalyzačních vacích isún na elektrický proud. Odpadem voda a oxid uhlíku. Může být též spalována ve speciálních hořácích. Vynalezena na Bardžá před 45 000 lety.
- BIFARNA - vodní rostlina, produkující sladké, slabě nakyslé plody (zpravidla koule o průměru 5 zhavae (= 1 m)), s vysokým obsahem bílkovin a vitamínů. Pěstuje se ve všech světech.
- ČASOPROJEKTORY (viz Uxiony).
- DABYRGY - Lékařský zásah (proveditelný pouze u lidí typů A, B, E). Zpomaluje určité biorytmy, některé zcela zastavuje, např. měsíční. Znemožňuje tím dočasně rozmnožování, ale pomáhá prodloužit život jedince. Tento stav je možné na libovolnou dobu, podle potřeby až na několik let přerušit a později obnovit. (Viz agisar).
- EFERNID - geneticky mutovaná bakterie, programově vytvářená k vykonání určitých úkonů. Vytváří je zpravidla agisar pod vedením biologa-lékaře.
- ENZOD - druh efernidů, vytvořený jako útočné bakterie. Tyto druhy byly vyvinuty jako obrana proti dravé zvěři, zvláště při průzkumu neznámých planet.
- ELEKTRONIKA - věda pojednávající o miniaturních elektrických prvcích, jejichž kombinace mohou vytvářet podivuhodné stroje, jako jsou navigační přístroje JAPAN (atd. Viz např. robot). Původem z planety Země.
- ÉRA - zvlášť charakteristické období ve vývoji Galaktického společenství:
- První éra: Trvala přibližně 20000 let, počátky nejsou přesně zaznamenány. Zhruba před 40.000 léty odlétala první mezihvězdná výprava z planety Bardžá. Byla úspěšná, objevila planetu Aiool s vlastním životem. Ten nebyl nijak agresivní, takže šlo o svět vhodný ke kolonizaci. Byla postavena první stanice vjosuzgu a tím byla planeta připojena k založenému Společenství Bardžanských světů. Během první éry bylo Bardžany kolonizováno několik planet. První éra skončila objevem Askarisu s přátelskými myslícími bytostmi. Skončilo tím vesmírné osamocení Bardžanů, což také vyjádřili přejmenováním Společenství Bardžanských světů na Galaktické společenství myslících bytostí (GSMB).
- Druhá éra: (11915 let) byla charakterizována expanzí Galaktického společenství, objevy a kolonizací světů vhodných pro život. Éra skončila dočasnou stagnací. Ve všech směrech bylo tenkrát dosaženo přírodní hranice Společenství. Tehdejší kosmická letadla nemohla kvůli veliké spotřebě energie a nemožnosti uvést více zásob pro posádku překonat vzdálenosti nad 30 světelných let. Koncem Druhé éry byly realizované projekty úpravy planet, což umožnilo kolonizaci světů pro život nevhodných. Tak byly osídleny planety Moniír nebo Vedeta, kde původně nebyl život ani dýchatelná atmosféra. Úprava

dýchatelného ovzduší trvá čtyři až pět století, výsledkem bývá planeta mnohem vhodnější pro kolonizaci, než planeta s původním životem.

Třetí éra: (8750 let). Zvýšením účinnosti isúnů, bardžanských generátorů energie a také praktickým zvládnutím zimního spánku posádek byla umožněna stavba nových hvězdných lodí a další bouřlivá expanze Společenství. Rovněž Třetí éra přinesla významné objevy. Společenství objevilo mnoho dalších civilizací, mezi nimi takovou, která se stejně jako Bardžá odvážila své hvězdné lodi vyslat do vesmíru (Země). Okamžik tohoto kontaktu byl dokonce po jistou dobu chápán jako začátek Čtvrté éry, ale krátce poté byl jeho význam zatlačen do pozadí skutečným mezníkem Čtvrté galaktické éry, setkáním s civilizací Aigura. Aigurské nadsvětelné hvězdné lodi znamenaly největší skok v rozšiřování Galaktického společenství myslících bytostí od samého počátku kosmického průzkumu, protože pro ně vzdálenosti téměř nehrají roli.

FOTOMET - vysoce energetický rezonanční laser, použitelný jako zbraň. Vznikl v barbarských dobách na Zemi. Smí být používán výhradně u Kosmického Průzkumu.

GALAXIE - námi obývaná oblast vesmíru.

GEA - oficiální název planety Země. Velmi pozoruhodná, ale na první pohled rozporná planeta, zčásti obydlená barbary. V některých oborech vědy (biologie) nesmírně zaostává, v jiných naopak tak pokročilá, že v celém GSMB v nich nikdo jiný nepracuje (například robotika, nukleonika, elektronika). Ačkoliv se bez těchto oborů světy Společenství dříve obešly, jsou dnes od běžného života neodmyslitelné. Gea proslula i nejkrásnější hudbou ve známém vesmíru a její hudebníci jsou proto všude nesmírně ceněni.

GRYUL - malá, obvykle čtyřmístná osobní letadla poháněná akumulátory nebo B-palivem. Jsou používána k dopravě na krátké vzdálenosti a k rekreačním letům.

GSMB - Galaktické společenství myslících bytostí je oblast v Galaxii, obsahující stovky hvězd a planet. Největší vzdálenost je zde 780 světelných let mezi světy Gea a Kyoran. Oblast je osídlena zhruba 100 miliardami myslících bytostí, z toho je převaha (cca 75 miliard) lidí. Jednotlivé světy jsou samostatné, uznávají jen společná Základní pravidla. O záležitostech společného charakteru rozhodují prostřednictvím Sněmu, který je v případě potřeby svoláván tradičně na planetu Bardžá. Kromě dopravy stanicemi vjosuzgu Společenství občas používá malé mezihvězdné lodi, byť jen u Kosmického průzkumu.

GI = Genetický Index - příbuznost či odlišnost dvou jedinců. Není nikdy větší než 1 (1 znamená absolutní totožnost). Čím jsou dva tvorové odlišnější, tím menší index mají navzájem. (Viz agisary).

HATÁDA - regenerační schopnost živých organismů, krátkodobě zvětšená lékařským zákrokem pomocí agisaru. Umožňuje rychle hojit zranění, doplnit chybějící orgány apod.

HEKTEŠ - operační červ. Až 1 cm dlouhý nižší živočich programově stvořený agisarem ke splnění speciálního lékařského zákroku. Jeho dědičnost ho vede zcela slepě a po splnění úkolu hyne.

HIVKUL - slabé vlnění, vyzařující z mozku. Jeho elektrická složka se dá měřit encefalografy. Agisar dokáže jeho pomocí číst obsah paměti živočichů (včetně lidí) a využít ji pro sebe.

HUDCHYT - technická planeta, nevhodná pro život myslících bytostí nechráněných skafandry, ale důležitá jiným způsobem (např. doly na suroviny, výroba koncentrované energie, nebezpečné provozy, těžké chemie apod.). Proto všechny

technické planety odedávna obhospodařuje Rada kosmonautiky, i když jsou vlastnictvím jednotlivých planet, které je využívají pro svoji potřebu.

INITH - hyperprostor, používaný k teleportaci předmětů stanicemi vjosuzgu. Objeven před 40.000 lety na Bardžá. Bez této možnosti by Galaktické společenství pravděpodobně nikdy nevzniklo.

ISÚN - katalyzační vak s bio-elektrodami, obvykle používaný k přeměně B-paliva (viz bevufe) na elektrickou energii nebo na teplo. Vykazuje účinnost až 98%.

JAPAN - původně souostroví na planetě Zemi, přeneseně pak dokonalé elektronické přístroje, zejména navigační, na Zemi vyráběné.

KUÍST - obilí, hojně pěstované zejména v suchých oblastech planet, ale i chléb z něho připravovaný. Pochází jako mnoho jiných plodin z planety Bardžá.

LKÓKÁ - licence na nové výrobky.

MÍR - Na barbarských planetách opak války. Toto slovo často zdůrazňují ti, kdo připravují jeho opak, na civilizovanějších planetách se obou těchto slov zpravidla nepoužívá.

NERETE - pikantně upravené rybí maso s rosolovitou omáčkou.

PUGYA - peníze platné na všech planetách. Mnohde jsou doplňované místní měnou.

ROBOT - neživý stroj, částečně vybavený inteligencí. Roboty pocházejí stejně jako většina elektroniky z planety Gea, kde tento technický obor vznikl.

SOMUNI - kosmonaut, kdo se zabývá průzkumnými lety nebo prací na technických planetách (viz hudchyt) a je tam nucen používat skafandr.

SPEKTROMETR - přístroj, který z vyzařovaného, odraženého či procházejícího světla zjistí složení vzdáleného předmětu nebo plynu. Na Zemi používán již v dávných dobách.

STRÁŽCI - občanská policie GSMB, díky uxionům téměř neomylná. Má neocenitelný význam především na barbarských planetách.

SUIAKI - rosolovitá sladká hmota, vytvářená kvasinkami. Má svůj původ na Bardžá. Obsahuje většinu látek potřebných k životu, ani jednotvárná strava složená výlučně ze Suiaki proto nezpůsobuje avitaminózy, ani jiné poruchy. Hojně je používána na všech planetách, zvláště je jedinečná při delších kosmických cestách.

SVĚTELNÝ ROK - jednotka vzdálenosti, jakou urazí světlo za jeden pozemský rok. Jedná se o pozůstatek pozemské měrné soustavy, dosud používaný v Kosmickém průzkumu a také v astronomii při určování vzdáleností hvězd. Mimo tyto obory žádný význam nemá.

UIK - osobní i nákladní kontejnery k přepravě mimoprostorovými stanicemi vjosuzgu.

UX - planeta obývaná myslícími bytostmi U-typu. Vzdáleně se podobají dvoumetrovým chobotnicím, ale na rozdíl od většiny chobotnic mohou žít na souši stejně jako ve vodě. Uxané vynalezli rezonanční tavičky a zejména uxiony, přístroje pro vidění minulosti.

UXION - přístroj pro sledování dějů v minulosti. Umožňuje zobrazit děje v časovém rozmezí od -8 let do -3 minut (přesněji 3 minuty, 4,85 sekundy).

VÁLKA - častá zábava barbarů v méně civilizovaných světech. Přináší předčasnou smrt mnoha myslícím bytostem, pro civilizované myslící bytosti je nepochopitelná. Aktivní účast ve válce je chápána jako čin barbarů, hodný odsouzení.

VJOSUZGU - dopravní prostředek využívající mimoprostoru Inith. Dopravní kontejnery uik teleportuje okamžitě a na libovolnou vzdálenost. Vyžaduje ke své činnosti spolupráci dvou stanic, vysílací a přijímací. Stanice lze uvést do chodu na dostatečně velkých planetách. Zajišťují veškerou dopravu GSMB. V poslední době přepravují též zakódované zprávy.

ZEMĚ - viz Gea.

ZHAVAE - jednotka délky, platná v celém Galaktickém Společenství, rovná vlnové délce mezihvězdného vodíku. (Měří 21 pozemských centimetrů, přibližně 1 m = 5 zhavae).

Vybráno z Naučného slovníku jazyka BAR, 126.vydání roku 8737 3. galaktické éry.
vydavatelství Aixil, Cokrez, planeta Bardžá, GSMB

Poznámka:

O světech popisovaných v příběhu Vojty Karase (Rhyinkáa, Poenaid, Fosonbi a především Země) se zmiňuje teprve 91.vydání Galaktické encyklopedie, vydané krátce po objevení planety Aigura s lidmi G-typu. Aigurské nadsvětelné hvězdné lodi znamenaly pro Kosmický průzkum tak převratný mezník, že se od kontaktu Galaktického společenství myslících bytostí s civilizací Aigura začala počítat Čtvrtá galaktická éra. Tehdy se začal odvíjet i příběh záhadné telepatické bytosti Gurroa, mezi jejíž schopnosti patří přemísťovat celé planety. To však je již jiný příběh...

Seznam planet Galaktického Společenství

Stav koncem 3. galaktické éry - jen trvale obydlené planety.

Typ	Jméno	Osídlena	Charakter
1 (B)	Aiool	32684	Průmyslová (kovovýroba)
2 (A)	Aliané	-545	Stepi a polopouště
3 (B)	Amalírie	-5688	Vyspělá zemědělská
4 (*)	Askaris	-	ne-lidé A-typu (klokanovití)
5 (I)	Attie	-3450	Polopouštní
6 (B)	Auraeia	-2144	Planeta starců u dvojhvězdy
7 (I)	Azoszáa	-687	Pro lidi B-typu jedovatá
8 (*)	Bajír	-	ne-lidé J-typu
9 (*)	Bardžá	-	Kolébka Společenství
10 (S)	Cilsané	-854	Obtížně kolonizovatelná, pouště
11 (B)	Ebójá	-6520	Vyspělé vodní zemědělství
12 (*)	Eio	-	modří lidé E-typu, ledová planeta
13 (B)	Esteo	-7841	1/2 planety džungle, zemědělská
14 (B)	Eukranie	-19890	Rychlejší rotace (15 hod)
15 (B)	Fekepaia	-17563	Rozvinuté zemědělství i průmysl
16 (B)	Galirhen	-21236	Dvojník Bardžá
17 (U)	Harxid	-6744	Ostrovni svět
18 (B)	Hruíané	-265	Pancéřnaté rostliny
19 (*)	Iloonik	-	ne-lidé I-typu (ještěrovití)
20 (B)	Kimopetuí	-1621	planeta s převahou hmyzu
21 (B)	Lyngartha	>-568	Tisíce ostrovů, mírné podnebí
22 (B)	Momoroi	-328	Obří lišejníkové lesy
23 (B)	Moniír	-8254	Planeta tří měsíců
24 (H)	Neiroi	-254	Moře, pouze několik ostrovů
25 (I)	Peatkinei	-824	Džungle
26 (U)	Rbor	-395	Převaha moří (98%)
27 (B)	Rikiri	-45	v počátcích kolonizace
28 (B)	Sinthareia	-894	Džungle a sopky
29 (A)	Sirmie	-1289	Nepřívětivá moře, pahvėzdice
30 (*)	Sirraea	-	ne-lidé S-typu (měniví)
31 (B)	Sišak	-11163	Jedovatá údolí s kyanidy
32 (U)	Solg	-5622	Typické modrobílé rostliny
33 (B)	Tagavalon	-17438	Průmysl (zemědělské stroje)
34 (*)	Ullhettl	-	ne-lidé H-typu. Jen 2 ostrovy
35 (*)	Ux	-	ne-lidé U-typu (chobotnice).
36 (B)	Vaehlina	-21748	Vyspělá planeta techniků
37 (B)	Vedeta	-8472	Monopolní dodavatel diamantů
38 (B)	Wuiteona	-28560	Malý podíl pevnin (23%)
39 (B)	Xinthú	-14603	Vyšší gravitace (2,1)
40 (B)	Zirial	-27134	Bohatá biologická planeta

Nad hvězdnou mapou

Pokud se po přečtení příběhů pozemského kosmonauta Vojty Karase a jeho půvabné paní, vzhledu zajisté trochu exotického (pro Evropany, ale ne pro Indy a konec konců ani pro Cikány), podíváte na noční oblohu, případně na obrazovku počítačového programu z rodiny SkyGlobe, může vás zajímat, kde se vlastně tyto příběhy odehrávají.

Nejjednodušší by bylo použít oblíbenou frázi o vzdálených planetách v nesmírně vzdálené galaxii... ale to by bylo příliš jednoduché. Příběhy se odehrávají v budoucnosti možná ne tak vzdálené, navíc se část odehrává na Zemi, ba přímo v Praze. Tu zná v dnešní podobě kdekdo, takže může hrdiny lépe pochopit.

V dobách, kdy se tyto příběhy četly v samizdatové podobě, mi pozorní čtenáři opakovaně dávali otázku: »Kde na obloze najdeme hvězdu planety Bardžá?«

Bylo by snadné na to odpovědět: vždyť je vymyšlená. Zastávám ale názor: když vymýšlet, tak věrohodně. Kdysi jsem si jen tak spočítal, jakých rychlostí se dá dosáhnout při únosném zrychlení, jaké jevy je možné očekávat při nárazu stopadesátitunového meteoru do hvězdné lodi zadané hmotnosti, jak se může během letu vysokými rychlostmi projevovat Dopplerův efekt. Jistě to jsou celkově podružné detaily, hlavní je příběh a jeho věrohodnost má být především v lidech, ale nebyly by mi příjemné výčitky, že píšu čisté bludy a nesmysly. Science fiction je už z principu smyšlenka, ale tou jsou vlastně všechny romány, včetně těch psaných *»podle skutečnosti, ze života«*. Babička Boženy Němcové je v podstatě také fikce, skutečnost přece vypadala jinak. I smyšlenka by ale měla (určitě) vypadat věrohodně.

Jako pomůcku jsem si postavil trojrozměrný model blízkého vesmíru a mohl jsem přiřadit planetám konkrétní hvězdy. (Pokud by to někoho zajímalo, údaje jsem přebíral z Bečvářova Atlasu Coeli.) Model pochopitelně nezasahuje příliš daleko od Slunce a jen nejbližší hvězdy jsou v něm zaneseny přesně - přesněji to určit nešlo. Naše pozemská astronomie není dokonalá, vzdálenosti měří pomocí paralaxy, což jsou ale velmi nepatrné úhly. Proto najdete v hvězdném atlase mnoho hvězd vzdálených 465 světelných let - stejně jako Bardžá. Některé jsou jistě blíže, jiné dál - přesněji to prostě změřit neumíme. A čím jsou hvězdy vzdálenější, tím se přesnost snižuje.

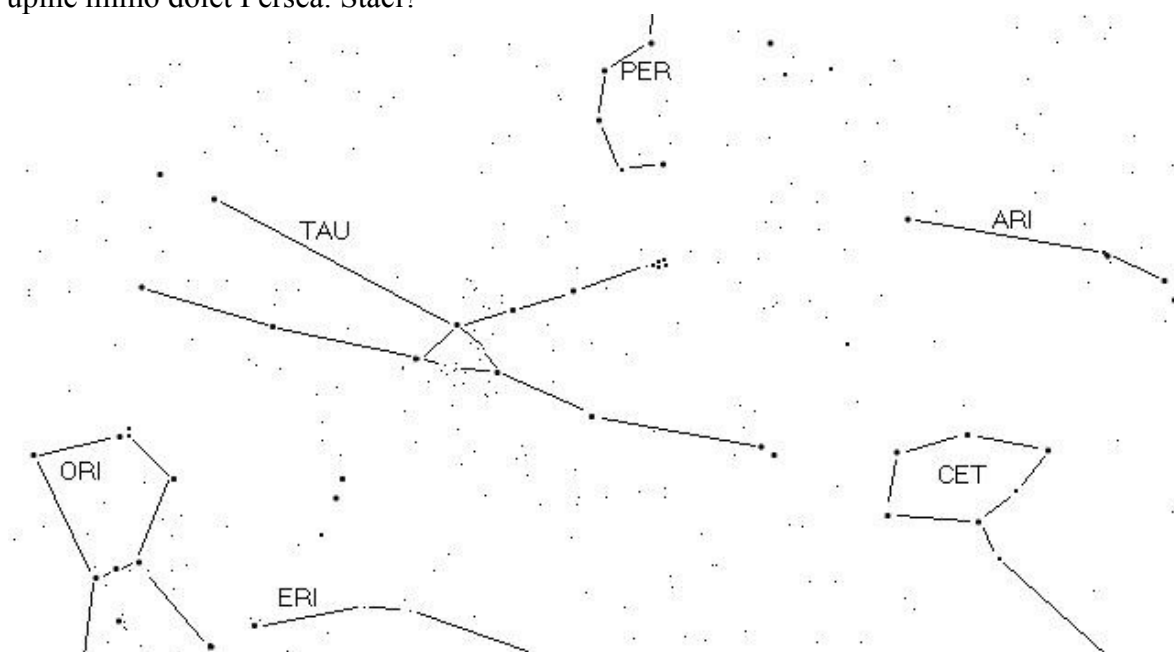
Další problém je ve viditelnosti hvězd. Vidíme na obloze galaxie vzdálené miliony let - ale objekty pouhých šest set světelných let od nás mohou být zakryté, zejména ve směru k centru Galaxie. Vždyť její žhavé jádro vůbec nevidíme, jeho světlo na cestě k nám spolehlivě pohlcuje množství kosmického prachu. A právě tím směrem se Galaktické společenství nachází. Jeho vzdálenější hvězdy jsou zakryté prachovými oblaky. Nevadí, aspoň měl jsem možnost uplatnit vlastní fantazii. Kdo nevěří, ať tam běží. Nicméně jsem některé planety umístil natolik přesně, že je mohu s klidným svědomím ukázat. Některé na obloze, jiné jen v hvězdném atlase.

Nebudu vás dále napínat. Planeta Bardžá, kolébka Galaktického společenství, obíhá kolem málo výrazné hvězdičky třídy G5 (stejného typu jako naše Slunce) v souhvězdí Velkého Psa, 465 světelných let od nás vzdálené, v našich hvězdných atlasech označené "CMA mí". Tato hvězda je od nás bohužel viditelná jen dalekohledy, triedrem ji při její páté hvězdné velikosti těžko najdete, ke všemu ji určitě přesvítlí bližší a výraznější hvězda Sírius - první zastávka hvězdoletu Perseus. Právě tak obtížné bude spatřit z planety Bardžá naše Slunce, rovněž málo zřetelné a také tak přesvícené jasnějším Sírím.

Hvězda nejbližší planety Galaktického společenství je naopak na obloze viditelná dobře - ovšemže jen hvězda, planeta sama je příliš nepatrná, než aby se dala pozorovat.

Připomenu, že "Tau CETi" v souhvězdí Velryby od nás dělí maličkost, pouhých jedenáct světelných let.

A co ostatní obydlené planety Galaktického společenství? Umístil jsem všechny, ale v tom malém zamyšlení by snad bylo příliš tróufalé vypočítávat je, stačí uvést některé z nich, aby měl čtenář představu o tom, jakou část oblohy Galaktické společenství zabírá. V příběhu samém to ostatně vysvětloval kosmonaut Vojta panu Jamamotovi. Kdo chce, vypůjčí si hvězdný atlas a může hledat. Světy GSMB najdete v několika souhvězdích, ale nezapomeňte, že se jedná trochu o optický klam. Uspořádání hvězd do souhvězdí je čistě pozemská záležitost, ve skutečnosti jsou si leckteré hvězdy z opticky vůbec nesouvisejících souhvězdí bližší než hvězdy pozorované na obloze téměř vedle sebe. Malý příklad: mezi první a druhou hvězdou výpravy Persea, Síriem (CMA alfa) a Epsilonem Eridana je vzdálenost osmi světelných let. Ve hvězdném měřítku je to velice těsné sousedství - přitom hvězdy patří do jiných souhvězdí, navíc zdánlivě oddělených souhvězdím Zajíce, jehož nejbližší hvězda, LEP gama, je ale vzdálená sedmadvacet světelných let od Slunce a je tedy úplně mimo dolet Persea. Stačí?



Na závěr uvedu přehled některých zajímavých hvězd, uspořádaný podle souhvězdí. U každé hvězdy je zde uvedeno její pozemské označení, u některých i jméno pod kterým ji známe, následuje v závorce vzdálenost od Slunce (Země) a jméno planety. Tučně jsou v tomto seznamu označeny světy, které v této knize osobně kosmonaut Vojta navštívil.

Auriga (Vozka):

AUR kapa (203) *Ux*

AUR 65 (155) Ullhettl

Cetus (Velryba):

CET tau (12) Rikiri

Canis major (Velký pes):

CMA iota (407) Zirial

CMA mí (465) *Bardžá*

CMA ní-3 (465) Aiool

Eridan:

ERI 60 (192) Lyngartha

ERI Epsilon (11) *Poenaid*

ERI ksi (465) Iloonik

Lepus (Zajíc):

LEP beta Nihal (180) Aliané

Monoceros (Jednorozec):

MON beta B (470) Wuiteona

Orion:

ORI omikron1 (652) Askaris

ORI fi-2 (125) Momoroi

ORI 29 (543) Eio

ORI chí-1 (33) *Rhyinkáa*

Taurus (Býk):

TAU delta Hyades (172) Azoszáa

TAU zeta (540) Vaehlina

TAU 37 (220) Vedeta

TAU 47 (155) Peatkinei

TAU 104 (57) Hruíané

TAU 66 (652) Galirhen

TAU 64 (203) Kimopetuí

TAU 111 (51) Neuroi

TAU 5 (217) Sirmie

Plejády (v souhvězdí Býka):

TAU 17 Elektra (205) Cilsané

TAU 23 Merope (300) Esteo<

TAU 19 Taygetta (300) Harxid

TAU 27 Atlas (300) Bajír

Neviditelné ze Země:

Amalírie (780)

Auraeia (planeta starců) (763)

Ebójá (682)

Eukranie (Askaris+28)

Fekepaia (685)

Sinthareia (700)

Sirraea (720)

Tagavalon (768)

Neviditelná hvězdokupa Eggoi (692):

Attchie, Moníir, Rbor, Sišak, Solg, Xinthú

Původně plánovaná cesta hvězdoletu Perseus

Délka přeletu	Vzdálenost od Slunce	Typ	Souhvězdí	Hvězda	Celková dráha letu
8.67	8.67	A1	CMA	Alfa (Sírius)	8.67
8.02	10.76	K2	ERI	Epsilon	16.69
5.44	11.85	G8	CET	Tau	22.13
11.29	11.44	K5	IND	Epsilon	33.42
9.31	4.32	K1	CEN	Alfa-A (Toliman)	42.73
0.01	4.31	G2	CEN	Alfa-B	42.74
0.05	4.27	K0	CEN	Proxima	42.79
4.27	0	G5	-	Slunce+Země	47.06



Varování !

Tato kniha vychází v malém nákladu, proto musíme čtenáře včas varovat:

Milovníci amerických akčních příběhů mohou tuto knihu na pultech knihkupců nechat bez povšimnutí. Nejde o thriller, horor, ani o střelení, děj je poklidného charakteru. Hrdinou není James Bond, barbar Conan a tím méně Superman a v celé knize neprobodne, nezardousí, k smrti neukope a nezastřelí žádného z protivníků (nanejvýš pár tyrannosaurů). V běžné banální rvačce (ostatně jediné v knize) dostane pořádnou nakládačku a málokdy se zde vyskytují okamžiky, kdy musí pohnout kostrou. Občas situaci nezvládne (například při nouzovém přistání v radioaktivní poušti planety Rhyinkáa), a je pak odkázán na pomoc přátel. Takže - nic pro vás...

Milovníci červené knihovny jistě vrátí knihu na pulty také, ačkoliv má již v názvu dívku velice exotického původu a hrdina s ní sám prožije několik měsíců na pusté planetě. Navzdory takto příznivému prostředí mezi nimi vznikne "pouze" kamarádství, nedojde k žádným vášním, ba ani k sexu jako takovému. Jakousi svatbu kdesi v půlce knihy možná najdete, ale nenápadnou, sotva na půl stránky, bez povšimnutí a bez skandálu. Hrdina se časem zmůže na čtyři děti, ale všechny má s jedinou ženou a ke všemu - se svou zákonitou chotí! Milostný trojúhelník ani pikantní rozvod zde nehledejte, nemusíte se ani namáhat. Takže - nic pro vás...

Milovníci jadrných a vulgárních výrazů budou asi též zklamáni. Knížka (navzdory dobře míněným radám komerčních vydavatelů i kritiků) neodpovídá duchu dnešní komerční literatury a úplně postrádá její nezbytné koření: psychicky vyšinuté a zvrhlé jedince, výbuchy tropického šílenství, sado-maso-erotické scény. Nejsou zde běžné ani vulgární výrazy! Hrdina se neumí správně afektovaně rozčítit! Komerční literatura se snad podobá ničivé vlně tsunami, tohle je klidné, vlnící se moře, jen občas nepatrně rozbouřené. Příběh nekončí bezvýhodnou katastrofou ani klasickým happyendem s nutnou (a většinou nudnou) svatbou. Takže - nic pro vás...

Těm kdo toto varování přečetli a neodradilo je, přejeme příjemné čtení. Napínavé pasáže snad v příběhu nechybí, jen někdy přicházejí trochu nečekaně. Kniha je určena i čtenářům věku, kdy ještě nemají přístup na většinu dnešních filmů, tak jako kdysi verneovky - "od 9 do 99 let". Možná má s nimi cosi společného a čtenáře přece potěší. Kromě jiného proto, že popisuje svět i vesmír takový, jaký by - snad - měl být. Nevěříme, že je vesmír plný Vetřelců, Predátorů, císařů, James Bondů, vojáků a jiných pozemských barských zrudíček. Bytosti z vesmíru mohou být přece také lidé - a to dokonce více lidé, než velká část těch, kteří si tak na Zemi jen říkají.

Komu se kniha líbila i po přečtení, toho můžeme potěšit ještě víc. Je součástí rozsáhlé sagy "Galaktického společenství myslících bytostí GSMB". Kniha jsou víceméně samostatné, každá obsahuje jiný příběh, takže je nemusíte číst v pořadí, jak jsou uvedeny dále. "Zoidée" je úvodní kniha (GSMB-1), druhou vydanou "Kerré, bohyně z hvězd" (GSMB-3) - snad ještě také seženete. Kdo četli, nebo mají doma "Kerré", jistě poznají známé postavy: "bývalého kosmonauta" Vojtu Karase, jeho choť Zoidée i dcery. Zirranei Karasová ještě za svobodna sehraje menší roli v knize "Gurroa a válka Agrišů" (GSMB-2), později, provdaná jako Irolová, je na hvězdoletu Touha lékařkou (GSMB-3). Setkáme se s nimi i v dalších knihách, ale neznamená to, že jde o jeden nekonečný seriál. Ačkoliv jsou

v knihách občas obsaženy narážky na jiné knihy ságy a někdy v nich vystupují stejné osoby, pro pochopení děje nemusíte ostatní příběhy znát. Prozradím jedno pravidlo: když hlavní hrdina jedné knihy vystupuje v jiné knize ságy, má tam nanejvýš podružnou roli. Výjimkou je (ve všech směrech) Gurroa. Po přečtení GSMB-2 čtenáři jistě pochopí proč.

Dosud byly napsané tyto knihy ságy GSMB:

1. **Zoidée, dívka z planety Bardžá** - tato kniha. Na osudech kosmonauta Vojtěcha Karase a jeho rodiny ukazuje nelehké připojení barbarské Země ke Galaktickému společenství.

2. **Gurroa a válka Agříšů** - obsahuje připojení další problémové planety Aigura a vznik nové civilizace Gurroa (nazvané jménem jejího prvního dítěte), dále dramatické události spojené s civilizací Agříšů, jejichž invazní flotily nečekaně přepadnou Společenství. Nezastaví je superobří laserové kanóny ani termonukleární torpéda "Sylvy", ale osmileté zázračné dítě - Gurroa. (Knihu připravuje k vydání nakladatelství Autobus)

3. **Kerré, bohyně z hvězd** má dva prolínající se příběhy: příběh ztroskotání hvězdné lodi Touha na barbarské planetě Saimeo a současně několik tisíc světelných let od tohoto místa dramatický zápas zázračné civilizace Gurroa s věčně hladovou a nenasytou obludou, inteligentní planetou, která má v úmyslu pohltnout všechny světy ve vesmíru. (Knihu vydalo v r.1992 nakladatelství Nová Inspirace)

4. **Čikea a Čivi** se odehrává na planetě ptačích bytostí "Ťanů", kam vtrhne bezohledná, expanzivní civilizace Kígorů. Mají v úmyslu získat tento svět pro sebe, takže začnou hned po svém příletu původní obyvatele masakrovat. Ťanové by jim svůj svět brzy "uvolnili", kdyby jim nepomáhal pozemský kosmonaut Renon. Není to ale snadné ani pro něho - proti plně vyzbrojené bitevní lodi Kígorů je totiž - sám...

5. **Sorky, zbraně prokleté planety Gíjó**. Již v "Kerré" je zmínka o amébách z Gíjó - strašlivých netvorech, před nimiž museli kdysi uprchnout i Bardžané. Část osadníků se tehdy z kolonie Gíjó, ponechané svému osudu, zachránit nepodařilo. Naštěstí vynalezli zbraně a přežili - ale mosty už byly spáleny, hvězdné brány zničeny a návrat na Bardžá nemožný. Když se potom v kosmické katastrofě dostanou na Gíjó dvě pozemské děti, objeví tam jen barbarské potomky Bardžanů...

6. **Agaboril, planeta Mágů** - je další knihou o setkání civilizací. Průzkumníci lodi Galaktického společenství se setkají se světem všemocných Mágů, kteří ale žádné kontakty navazovat nechtějí a postaví se proti vetřelcům tak ostře, že průzkumníkům nezbývá nic než útek. Na planetě, kde se očividně beztrestně děje zlo, zůstává jen část posádky, členové civilizace Gurroa, zázrační jako Mágové. Otevřené vystoupení proti Mágům nemá úspěch, převaha je tu na straně organizovaného zločinu. Úspěch může mít spíše Gurroova špiónka (krycím jménem Šahrazád). Získává důležité informace přímo v harému mága Rázida - je zprvu jeho otrokyní, později zkázou.

7. **Fulgiu, svět šedé magie** – tady jde o setkání s další tragickou civilizací. Tentokrát je to svět, kde se v pradávných dobách podařil uskutečnit jeden sen, kdysi aktuální i na Zemi. Obyvatelé Fulgiu skutečně dobudovali *komunismus s lidskou tváří*, jenže z toho vzniklo (a zcela zákonitě) peklo. Hladomor, vyvražďování, nenávist. Záhadu se pokoušejí rozluštit

a napravit dvě pozemšťanky. Bioložce Alžbětě se to po různém strádání a příkořích podaří, až když se sama stane čarodějnici čtvrté, nejvyšší kategorie - absolutní vládkyní světa...

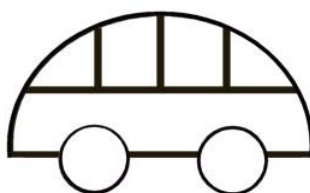
8. **Giweruz, zvony pekelné** - popisuje osud jiné planety vně Galaktického společenství. Giweruz má zmizet v plamenech hvězdy, chystající se explodovat v supernovu. Včas to objeví posádka hvězdné lodi Newton - přesněji poslední její člen, kterému se podařilo přežít katastrofu. Má teď nelehký úkol - pozvednout zatím nepříliš vysokou úroveň místní civilizace (srovnatelné s dnešní Zemí), postavit s nimi záchrannou Archu a na ní planetu opustit. Kromě času ho však tlačí i další překážky - nejtěžší jsou právě lidé, kteří mu nevěří a podezírají ho z nekalých úmyslů.

9. **Margabadar, planeta černého rytíře** - tomu pochmurnému světu v paralelním vesmíru tvrdě vládne Aorrug, bytost podobná Gurroovi (známému z většiny knih ságy). Zatímco Gurroa lidi ve svém okolí chrání a pomáhá jim, Aorrug je jeho protipólem (ostatně i jméno má opačné). Je to bytost stejně mocná - jenže zlá. Pozemšťané, kteří se mu dostanou do spárů, to brzy na vlastní kůži pocítí. V bezvýchodné situaci se jako Deus ex machina objeví záchrana - Ylla Ligaidová (známá z předchozích dílů) se svými dětmi. Je to Gurroova matka, manželka a současně Gurroovo dítě (paradoxů se nelekejte, je jich tu více). Zlého Aorruga mohou přemoci jen dvě mimina - které Ylla velice pečlivě opatruje.

Kromě GSMB existují i knihy, které do ságy nepatří: Omíor - válka světů, Fext - stín z temnot, Odstup Satane, Čtvrtá Říše, Čtvrtá Země, Démon, Válka s mloky doktora Jaroše, Kniha a další. Snad se některé dočkají svého vydání. Máte se nač těšit.

Obsah

Bílá planeta.....	3
Perseus.....	21
Modrá planeta.....	35
Zoidée.....	53
Hirošima.....	68
Bardžané.....	94
Planeta Bardžá.....	105
Šotri.....	129
Dantovo peklo.....	147
Viouir.....	202
Země.....	216
Návrat.....	231
Otevřeně.....	253
Strážci.....	284
Slovník některých důležitých výrazů jazyka BAR.....	309
Seznam planet Galaktického Společenství.....	314
Nad hvězdnou mapou.....	315
Původně plánovaná cesta hvězdoletu Perseus.....	317
Varování !.....	319



Knihu vydalo nakladatelství AUTOBUS
jako svou 1. publikaci knižní řady
© ing. Václav Semerád 1999
Illustrations © Kazi a Semi 1999
ISBN 80-238-4709-0

Další knihy nakladatelství AUTOBUS:

Václav Semerád: Válka s mloky doktora Jaroše, sci-fi, 2000

Martin Semerád: Čarodějovy pohádky, pohádky, 2000

Václav Semerád: Odstup Satane, sci-fi, 2001

Václav Semerád: Čtvrtá říše, sci-fi z paralelního světa, 2002

Připravované knihy nakladatelství AUTOBUS:

Václav Semerád: Gurroa a válka Agríšťů, sci-fi (GSMB 2),

Václav Semerád: Giweruz a zvony pekelné, sci-fi (GSMB 8),